

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BİNBİR GECE MASALLARI

Orijinal dilinden, tam metin ve resimli

3

“İnsan *Binbir Gece Masalları*’nı okuduktan sonra untabilmeli ve tekrar tekrar okuyarak zevkine yeniden varabilmeli.”

– Stendhal

ALFA® EDEBİYAT

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

2893 | ALFA | EDEBİYAT | 176

Binbir Gece Masalları

Cilt 3

Binbir Gece Masalları

© 2014, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kitabın tüm yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında hiçbir yöntemle çoğaltılamaz.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu

Çevirenler Ekrem Demirli, Sümeyra Özkan, Yusuf İnanc, Hacı Bayram Başer, Ali Aslan, Serap Kılıç, Kübra Şenel

Kapak Tasarımı Füsun Turcan Elmasoğlu

Sayfa Tasarımı Yavuz Karakaş

ISBN 978-605-171-213-0

ISBN 978-605-171-208-6 (takım)

ISBN 978-605-171-216-1 (ciltli takım)

ISBN 978-605-171-210-9 (takım)

1. Basım: Ocak 2016

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftehavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi, No: 8, Bayrampaşa-İstanbul

Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi, Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu İstanbul

Tel: (0212) 511 53 03 Faks: (0212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 10905

BİNBİR GECE MASALLARI

3

Ekrem Demirli başkanlığında Arapça aslından çevrilmiştir.

ALFA®

475. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Peygamber Allah'ın bu kelamını duyunca şöyle demiş: "Allah'ım! Senden başka ilah yok. Sen her şeyi bilirsin."

Peygamber göz ile görüleni gördü yalnız
Kafası karıştı, aklı şaştı
Görünce gözleri aklının almadığı şeyleri
Ya rabbi! Neler oluyor dedi
Öldürülen masumdu
Fakirlik kisvesine bürünen filanca
Zengin oldu hiç çalışıp yorulmadan
Ey beşeriyetin yaratıcısı!
Adam, öldürüldü işlemediği günahattan ötürü dedi
Paralar senin gördüğün adamın babasınındı
Yorulup çalışmadan zengin olmuştu
Oduncu da onun babasını öldürmüştü
Böylece oğlu onun cezasını vermiş oldu
Sen işine bak ey kulum!
Bizim yarattığımız her şeyde
Keskin gözlerin bile göremeyeceği gizli sırlar vardır
Hükümlerimize teslim ol ve boyun eğ!
Çünkü bizim hükmümüz faydayı da zararı da içerir

İyi Yürekli Denizcinin Hikâyesi:

İyi yürekli bir adam şöyle anlatır: Mısır'ın Nil nehrinde denizcilik yapardım. Doğusundan batısına geçiyordum. Günlerden bir gün teknede otururken nur yüzlü bir ihtiyar çıkageldi. Yanımda durup selam verdi. Selamına karşılık verdim. "Allah rızası için beni götürür müsün?" dedi. Ben de "Olur" dedim. Sonra "Allah için beni doyurur musun?" dedi. Ben yine "Olur" dedim. Tekne yola koyuldu ve doğu kıyısına geçti. İhtiyarın üstünde eski püskü elbiseler, elindeyse küçük bir bakır cezve ile bir değnek vardı. Tekneden inerken "Sana bir emanet teslim etmek istiyorum" dedi. Ben "Neymiş o?" deyince "Yarın öğle vakti buraya geldiğinde beni şu ağacın altında ölmüş bir halde bulacaksın. O zaman beni yıka ve başımın altında bulacağın kefeni sar. Namazdan sonra da şuradaki toprağa defnet. Şu eskimiş elbiseleri, bakır cezveyi ve değneği yanına alıkoy. Biri gelip istediğinde onları isteyene ver" dedi.

Adamın dediklerine çok şaşırmıştım. O geceyi öylece geçirdim. Sabah olduğunda adamın söylediği vakti beklemeye başladım. Öğle vakti geldiğinde adamın söylediğini unuttum. Ancak ikindiye doğru hatırladım. Koşarak adamın dediği yere gittim. Onu ağacın altında ölü olarak buldum. Başının altında misk kokan yepyeni bir kefen vardı. Adamı yıkayıp kefenledim ve namazını kıldıktan sonra bir kabir kazıp defnettim. Sonra Nil nehrini geçip gece vakti batı kıyısına vardım. Eskimiş elbisesi, bakır cezvesi ve değneği yanımdaydı.

Sabah olup şehrin kapıları açıldığında tanıdık bir delikanlıya rastladım. Hilekâr biriydi. Üstünde ince elbiseler vardı. Elinde kına izleri vardı. Bana doğru yaklaştı ve "Sen filanca mısın?" diye sordu. Ben "Evet" deyince "Emaneti ver!" dedi. "Neymiş o?" diye sordum, "Eskimiş bir elbise, bakır cezve ve bir değnek"

diye cevap verdi. “Sana onları kim söyledi?” diye sordum. Delikanlı “Bilmiyorum. Ancak dün gece filanın düğünündeydim. Sabaha kadar uyku tutmadı. Biraz dinleneyim diye uyumaya çalıştım. Birden bir adam çıkıp yanıma yaklaştı ve “Allah filanca dostunun ruhunu aldı ve seni onun yerine geçirdi. Filancaya git ve ondan ihtiyarın eski elbisesini, bakır cezvesini ve değneğini al. O, eşyalarını, filancanın yanına senin için bıraktı” dedi.

Bunun üzerine ben hemen çıkarıp emaneti sahibine teslim ettim. O da elbiselerini çıkarıp ihtiyardan kalan eski elbiseyi giydi ve yürüyüp gözden kayboldu. Biraz üzüldüm ve ağladım. Gece olunca uykuya daldım.

Hak Teâlâ’yı rüyamda gördüm. Şöyle diyordu: “Ey kulum! Kullanımdan birine nimet vermem sana ağır mı geldi? Ben dilediğim kimseye lütfederim. Benim gücüm her şeye yeter!” Bunun üzerine ben de şunları söyledim:

Âşığın âşıktan meramı yoktur

Senin bütün tercihlerinin sorguya gelmediğini keşke bilseydim

O dilerse acıdığı için seni ona yaklaştıtır

Dilerse ayrılıktan tat almasan da uzaklaştıtır

Kimse onu kınayamaz ağır ol! Çünkü senin için makam içinde makam yoktur

Yoksa nefsinin arzusu önde, sen arkada yakını uzak-tan ayırt edemezsin

Eğer senin mülkün benim son nefesim olacaksa senin için ölmek yeter bana

İster terk et ister uzaklaştıtır istersen yakın et! Hepsi birdir

Bunları istemek kınanacak bir şey değildir

Sana olan sevgimin tek gayesi senin rızandır

Senin uzaklığını görmem bile bana yeter

İsrailoğullarından İyi Yürekli Bir Adamın Hikâyesi

Hikâyeye göre İsrailoğulları arasında seçkin bir adam varmış. Malı, mülkü oldukça çok olan adamın bir de akli başında, olgun bir oğlu varmış. Adamın ölüm vakti gelip çatınca oğul, babasının başucuna oturmuş ve “Babacığım, bana nasihat et!” demiş. Babası “Evladım, asla yemin etme!” demiş ve bu kadarcık kelimadan sonra ölmüş. Oğlu öylece kalakalmış. İsrailoğullarının günahkârları babasının ardından konuşmaya başladılar. Biri gelip “Benim babanda şu kadar alacağım vardı. Sen de biliyorsun. Babanın borcunu kalan malından ver. Aksini iddia ediyorsan yemin et!” demiş. Oğlu babasının vasiyetine sadık kalmak için istenilenlerin tamamını vermiş. Bütün malı tükenene kadar bu böyle devam etmiş. Oğul gittikçe dara düşmüş.

Oğlanın iyi yürekli, muhterem bir karısı ve ondan da iki küçük çocuğu varmış. Bir gün karısına “İnsanlar durmadan gelip istediler. Ben de verecek malım oldukça verdim. Ancak şimdi hiçbir şeyimiz kalmadı. Şimdi biri çıkıp gelecek olsa sen de ben de zora düşeriz. En iyisi kendimizi kurtaralım, kalkıp bizi kimselerin tanıyamayacağı bir yere gidelim ve orada tanımadığımız insanların arasında yaşayalım” demiş. Karısını ve çocuklarını alıp gemiye binmiş. Nereye gideceğini, ne yapacağını düşünmüyormuş. Biliyormuş ki hüküm ancak Allah’ındır ve O’nun hükmünü sorgulayacak kimse yoktur.

Yolculuk esnasında fırtına çıkmış, gemiyi paramparça etmiş. Adam bir tahta parçasına tutunmuş, karısı bir tahta parçasına, çocuklar da ayrı ayrı tahta parçalarına. Hal böyle olunca dalgalar onları ayırmış. Kadın bir ülkeye, çocuklardan biri başka bir ülkeye ulaşmış. Diğer çocuğu denizciler bulmuş. Adama gelince, dalgalar adamı ıssız bir adaya atmış. Adam adaya varınca deniz suyuyla abdest almış ve ezan okuyup namaza durmuş. Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

476. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Adam namaza durunca denizden farklı renkte adamlar çıkmış ve onunla beraber namaz kılmışlar. Namazını bitirince adadaki ağaçlardan birine çıkıp meyvesinden yiyerek açlığını yatıştırmış. Sonra bir göze bulup suyundan kana kana içmiş ve Allah'a şükretmiş. Üç gün boyunca namaz kılmış. O insanlar da gelip onun gibi namaz kılmışlar.

Üçüncü günün sonunda birinin şöyle dediğini duymuş: "Ey babasına itaatkâr olan ve rabbinin kaderine boyun eğen iyi yürekli adam! Üzülme! Allah sana kaybettiklerini geri verecek. Zira bu ada hazine ve mallarla dolu. Allah onlara bir mirasçı bırakmak istiyor. Onlar adanın filanca yerindedir. Onları çıkar. Biz sana gemiler göndeririz. İnsanlara iyi davran ve onları kendine çağır. Allah onların kalplerini sana çevirecektir."

Adam adanın tarif edilen yerine gitmiş. Allah hazineleri adamın ayaklarına sermiş. Sonra adadan denizciler gelip geçmeye başlamış. Adam onlara güzellikle muamele edip "İnsanlara söyleyin, onlara şunları şunları vereceğim ve onlar için şunları şunları yapacağım" diyerek insanları davet etmiş. Böylece insanlar uzak yakın demeden diyarlar aşarak adamın yanına gelmeye başlamışlar. Ada on sene geçmeden insanlarla dolu cıvılcıvılcıvı bir yer olmuş. Adam da oranın hükümdarı

olmuş; adaya sığınan herkese çok iyi davranmış. Şöhreti dünyaya yayılmış.

Büyük çocuk kendisine ilim ve edep öğreten bir bilginin yanına düşmüş; küçük çocuk kendisini yetiştiren, güzelce terbiye eden ve ticaretin yolunu yordamını öğreten bir tüccarın yanına düşmüş. Kadın ise tüccarlardan birinin yanına sığınmış. Tüccar, kadına malı konusunda güvenmiş, ona zarar vermeyeceğine ve Allah'a itaat ederken yardım edeceğine dair söz vermiş. Gemiyle ülkeler dolaşırken kadını da beraberinde götürüyormuş.

Nihayet büyük çocuk adadaki hükümdarın şanını duymuş ve kim olduğunu bilmeden ona doğru yola çıkmış. Adaya vardığında babası hemen onu yanına alıp sır kâtibi yapmış. Diğer çocuk da bu iyi yürekli hükümdarın şanını duymuş ve kim olduğunu bilmeden yola koyulmuş. Adaya vardığında babası onu da işlerine vekil tayin etmiş. Uzunca bir süre hükümdarın hizmetinde kalmışlar. Hiçbiri diğerinin kim olduğunu bilmiyormuş.

Kadının yanında kaldığı tüccar da bu hükümdarın şanını, iyiliğini ve cömertliğini duymuş. Yanına güzel ve pahalı elbiselerden, o ülkenin en çok değer verdiği hediyelerden almış ve kadınla birlikte gemiye binip adaya doğru yola çıkmışlar. Sonunda adaya varmış, hükümdarın huzuruna çıkıp hediyeleri takdim etmiş. Hükümdar hediyelerden çok memnun olmuş ve adama en değerli hediyelerden verilmesini emretmiş. Adamın getirdiği hediyeler arasında türlü türlü ilaçlar da varmış. Hükümdar tüccardan o ilaçların isimlerini ve faydalarını söylemesini isteyip geceyi yanında geçirmesini teklif etmiş.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

477. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Hükümdar, tüccara “Bu gece bizimle kal!” deyince tüccar “Gemide bir emanetim var. Ona kendisini benden başkasına bırakmayacağıma dair söz verdim. İyi yürekli bir kadındır kendisi. Onu da çağırmak isterim. Onun görüşlerinde benim için hep hayır vardır” demiş. Hükümdar “Güvenilir adamlarımı gönderirim. Geceyi ona yakın bir yerde geçirir, ellerinden geldiği kadar onu korurlar” deyince tüccar bunu kabul etmiş ve hükümdarın yanında kalmış. Hükümdar, kadının yanına sır kâtibini ve vekilini göndermiş. Onlara “Gidin ve bu adamın gemisini Allah’ın izniyle iyi koruyun” demiş.

Onlar da kalkıp gemiye çıkmışlar. Biri geminin önüne diğeri arkasına oturmuş. Her ikisi de bir süre Allah’ı zikretmiş. Sonra biri diğerine “Hükümdar bize bu gemiyi korumamızı emretti. İkimiz de uyumaktan korkuyoruz. Gel ondan bundan, görüp geçirdiklerimizden, başımıza gelenlerden bahsedelim, konuşalım” demiş.

Bunun üzerine öteki “Benim başıma gelen en büyük imtihan babamdan, anamdan ve kardeşimden ayrı düşmemdir. Kardeşimin adı tıpkı senin adın gibiydi. Birbirimizden ayrı düşmemize babamızın filanca ülkeden çıkıp gemiye binmesi sebep oldu. Deniz yolculuğu esnasında fırtına iyice şiddetlendi ve gemiyi kırdı geçirdi. Allah bizi darmadağın etti” diye anlatmış hikâyesini.

İlki bunları duyunca hemen “Annenin adın neydi?” diye sormuş. Öteki “Filanca” diye cevap vermiş. “Babanın adın neydi?” diye sormuş, “Filanca” diye cevap vermiş. Bunu duyan ilki hemen kalkıp kardeşine

sarılmış ve “Vallahi sensin, sen benim kardeşimsin!” demiş.

Sonra her ikisi de çocukluklarında yaşadıklarından bahsetmeye başlamış. Anne konuşulanları duyuyormuş. Ancak kendini tutup bir şey belli etmemiş. Sabah olunca biri diğerine “Gel kardeşim, benim evime gidelim, orada konuşalım” demiş. Diğer “Tamam” diye karşılık vermiş ve beraberce yürüyüp gitmişler. Tüccar, kadının yanına gelince kadını derin bir üzüntü içinde bulmuş. Hemen “Ne oldu, başına kötü bir şey mi geldi?” diye sormuş. Kadın “Gece bana kötü niyetli kimseleri mi gönderdin? Onlarla çetin bir gece geçirdim” demiş. Tüccar sınırdan küplere binmiş ve hemen hükümdara varıp güvendiği iki adamının neler yaptığını haber vermiş.

Hükümdar derhal o iki adamını huzuruna getirtmiş. Oysa hükümdar güvenilirliklerinden ve dindarlıklarından şüphe duymadığı için onları çok seviyormuş. Sonra iki adamının neler yaptığını kadının ağzından duymak için kadını da getirtmiş. Kadın huzuruna getirilince “Ey kadın! Şu iki güvenilir adamdan neler gördün?” diye sormuş. Kadın “Ey hükümdar! Senden arşın rabbi olan yüce Allah için istiyorum! Şu ikisine dün gece konuştuklarını tekrar etmelerini emreder misin?” demiş. Hükümdar “Dün gece ne konuştusanız söyleyin. Hiçbir şeyi gizlemeyin!” deyince delikanlılar konuştuklarını bir bir tekrar etmişler. Anlattıklarını duyan hükümdar hemen bir çığlık atıp tahtından fırlamış ve delikanlıları bağrına basıp “Vallahi siz benim çocuklarımsınız!” demiş. O esnada kadın hemen yüzünü açmış ve “Vallahi ben de onların annesiyim!” demiş. Böylece tekrardan bir araya gelmişler.

Ölüm gelip çatana kadar beraberce mutlu ve huzurlu bir yaşam sürmüşler.

Kendisine yönelen kulunu kurtaran, kulunun umut ve ümitlerini boşa çıkarmayan Allah yüceler yücesidir!

Ebû'l-Hasan Derrâc İle Ebû Cafer Meczûm'un**Hikâyesi:**

Ebû'l-Hasan Derrâc şöyle anlatır: Allah şerefine şeref katsın, Mekke'ye çokça gider gelirdim. İnsanlar da yolu iyi bildiğim, su pınarlarının yerini hiç unutmadığım için benim peşimden gelirlerdi. Senenin birinde yine Kâbe'ye gitmek ve sonra da peygamberimizin kabrini ziyaret etmek istedim. Kendi kendime "Yolu biliyorum. Tek başıma çıkıp gideyim" deyip yola çıktım. Kâdisiye'ye kadar yürüdüm. Varıp mescide girdim. Mihrapta oturan cüzzamlı bir adam gördüm. Beni görünce "Ebû'l-Hasan! Mekke'ye kadar seninle gitmek istiyorum" dedi. Kendi kendime "Ben eşten dosttan kaçarken nasıl olurda şu cüzzamlıyla yolculuk yaparım" diye düşündüm ve "Ben yalnız gideceğim" dedim. Bunun üzerine adam bir şey demeyip peşimi bıraktı.

Sabah olunca tek başıma yola çıkıp yürümeye başladım. Akabe'ye kadar tek başıma gittim. Oraya varınca mescide girdim. Mescide girince mihrapta yine o cüzzamlı vardı. İçimden "Allah Allah! Bu adam benden önce buraya nasıl geldi?" dedim. Başını kaldırdı, gülümsedi ve "Ebû'l-Hasan! Zavallının biri güçlü, kuvvetli bir adamı nasıl da şaşkın bırakır, gördün mü?" dedi. O geceyi hayretler içinde geçirdim. Sabah olunca yalnız başıma yola koyuldum. Arafat'a ulaşınca mescide doğru yöneldim. Bir de ne göreyim! O cüzzamlı yine mihrapta oturuyor. Hemen kollarına atıldım ve "Efendim, ben seninle beraber yolculuk yapmak istiyorum" deyip ayaklarını öpmeye başladım. "Benim için bu mümkün değil" dedi.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

478. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Bunu duyunca onunla beraber olmaktan mahrum olduğum için ağlayıp yakınmaya başladım. “Sakin ol! Ağlayıp dövünmenin sana bir faydası olmaz” dedi ve şunları söyledi:

Benim senden uzaklaşmama mı ağlıyorsun?
 Oysa sen de benden uzaklaşmıştın
 Şimdi dönüş mümkün değilken vazgeçip dönmek istiyorsun
 Sen benim zavallılığım ve dış görünüşüme baktın
 Ve “Zavallı! İki adım atamaz” dedin
 Görmez misin Allah kulun aklının ucundan bile geçmeyecek lütuflarda bulunur?
 Eğer ben görüldüğüm gibi olsaydım,
 Şu bedenim bildiğin beden olsaydı
 Kafilerin efendisinin vardıdığı yerlere azıksız olarak gelmem mümkün olmazdı
 Benim yaratıcım var ve sırlarım var
 O’nun ortağı yok
 Benim de O’ndan başka yolum yok
 Sen yoluna git, ben de yoluma gideyim
 Beni yalnız bırak yalnız olanın dostu O’dur

O bunları deyince yanından ayrıldım. Sonra hangi su pınarına vardıysam onun benden önce oraya vardığını gördüm. Medine’ye vardığımda izini kaybettim. Bir haber de alamadım. Bayezid Bestamî, Ebubekir Şiblî ve şeyhlerden bir grupla karşılaştım. Onlara ah vah edip başımdan geçenleri anlattım. “Eyvah! Artık onu bulman mümkün değil! O cüzzamlı Ebû Cafer’dir. Onun yüzü suyu hürmetine kasırgalardan yağmur

beklenir, onun bereketi sayesinde dualar kabul olunur” dediler.

Bunları duyunca ona kavuşma isteğim iyice arttı. Allah’tan beni ona kavuşturmasını istedim. Arafat’ta vakfe yaparken arkamdan birinin çekiştirdiğini fark ettim. Dönüp bakınca bir de ne göreyim! Oydu. Görünce bir çığlık attım. Bayılıp yere yuvarlanmışım. Ayıldığımda yanımda yoktu. Aramaya başladım. Her yolu denedim. Allah’tan onu bir daha göstermesini istedim. Çok geçmeden biri yine arkamdan çekiştirmeye başladı. Dönüp bakınca “Yanına gelip ne istediğini sormaya karar verdim” dedi. Ben de fakirliği sevmem, ne yiyip içeceğimi bilmeden gecelemem ve cemalini görmem için Allah’a dua etmesini istedim. Benim için dua etti ve gözden kayboldu. Allah bu duayı kabul etti.

Allah bana fakirliği sevdirdi. Vallahi dünyada Allah’tan daha fazla sevdiğim hiçbir şey yoktur. İkincisine gelince şu kadar yıldır ne yiyip içeceğimi bilmeden günlerim geçip gider. Allah beni hiçbir şeye de muhtaç etmez. Şimdi Allah’tan üçüncüsünü vermesini diliyorum. İkisini kabul ettiği gibi sonuncusunu da kabul edecektir.

Şunları söyleyen ne güzel söylemiştir:

“Fakirin kisvesi onur ve vakardır. Elbisesi eski püsküdür. Elbisenin solgunluğu onun süsüdür. Belki ay ondaki çizgilerle süslenir. Geceler boyu süren ibadetleri ve çağılayan gibi akan gözyaşları onu inceltmiştir. Zikir onun evindeki dostudur. Geceleri cebbar olan Allah onun yoldaşdır. Zorda kalanlar fakirin yüzü suyu hürmetine yardım ister. Hayvanlar ve kuşlar da... Onun sayesinde yağmurlar yağar. O bir sıkıntının ortadan kalkması için dua edince karanlıklar yok olur, gaddarların kökü kesilir. Yaratılmışların tamamı bitkin hastadır. Şefkati bol olan tabip ise odur. Kalpleri dupduru olmuş, yüzleri nurla parlamıştır. Ey fakirlerin

üstünlüğünden habersiz olup da onlardan yüz çeviren kimse! Günahlar seni hedefinden alıkoydu. Eğer onların değerini bilseydin onlara dönüp bakardın ve gözlerinden nehir gibi gözyaşları akardı. Derinin kıymetini derici bilir. Koş efendine, yetiş ve iste ondan. Belki gayretin boşa gitmez de bunca uzaklık ve nefretten kurtulur ve istediğin, tercih ettiğin şeylere ulaşırsın. Onun kapısı herkese açıktır. O bir, tek ve kahrhâr olan Allah'tır."

Hâsib Kerimüddin Bin Danyal el-Hakîm'in Hikâyesi: Evvel zaman içinde Yunan bilgeleri arasında Danyal adında bir bilge varmış. Danyal'ın öğrencileri ve askerleri varmış. Diğer Yunan bilgeleri Danyal'a itaat eder ve onun ilmine güvenirlermiş. Ancak Danyal'ın hiç erkek çocuğu olmamış. Bir gece kendi kendine düşünüyor ve kendisinden sonra ilmini miras bırakacağı bir evladı olmamasına ağlıyormuş. Birden Allah Teâlâ'nın kendisine yönelip dua edenlerin duasına karşılık verdiğini, onun lütuf kapısının önünde hiçbir bekçinin olmadığını, dilediğine hesapsız rızıklar verdiğini ve isteyen hiç kimseyi geri çevirmediğini, aksine bol bol hayır ve nimetler ihsan ettiğini hatırlamış. Böylece Allah Teâlâ'dan kendisine, arkada bırakacağı bir evlat vermesini, katındaki nimetlerinden bol bol vermesini dilemiş.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

479. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Allah, Danyal'ın duasını kabul etmiş. Karısı hamile kalmış. Aradan bir süre geçmiş, Danyal bir yere gitmek üzere bir gemiye binmiş. Ancak yolda gemi parçalar olmuş ve kitapları denize düşmüş. Danyal gemiden kopan bir tahta parçasına tutunmuş. Yanında denize düşen kitaplarından sadece beş sayfa kalmış. Evine sağ salim dönünce bu sayfaları bir sandığa koyup sandığı kilitlemiş.

Karısının doğumu yaklaşınca ona “Beni iyi dinle! Benim ölüm vaktim ve şu gelip geçici dünyadan ebedi yurda yolculuk saatim yaklaştı. Sen de hamilesin. Belki de benden sonra bir erkek çocuk doğuracaksın. Doğduğunda onun adını Hâsib Kerimüddin koy ve onu en güzel şekilde yetiştir. Büyüyüp ‘Babam bana ne bıraktı?’ diye sorunca ona şu beş sayfayı ver. Onları okuyup manalarını anlayacak olursa zamanının en bilge insanı olur” demiş. Bunları söyledikten sonra karısına veda etmiş. Son nefesini verip dünyayı ve içindekileri terk etmiş. Eşi, dostu arkasından çok ağlamış. Yıkayıp defnetmiş, evlerine dönmüşler.

Çok geçmeden karısı güzel yüzlü bir erkek çocuk dünyaya getirmiş. Adını kocasının dediği gibi Hâsib Kerimüddin koymuş. Çağrılan müneccimler yıldızlara bakarak talihiyle ilgili hesaplar yapmışlar ve “Bu çocuk çok yaşayacak. Ancak ömrünün başında türlü zorluklar çekecek. O zorluklardan kurtulunca kendisine ilim ve hikmet verilecek” demiş, çıkıp kendi yollarına gitmişler.

Annesi çocuğu iki sene emzirdikten sonra sütten kesmiş. Beş yaşına gelince ilim öğrenmesi için okula göndermiş. Ancak çocuk hiçbir şey öğrenememiş. Bu-

nun üzerine annesi onu okuldan alıp bir zanaata göndermiş. Ancak çocuk onu da öğrenememiş. Elinden hiçbir şey gelmiyor, annesi bu duruma çok üzülüyormuş. İnsanlar “Onu evlendir. Belki de eşinin zoruyla bir sanat öğrenir” demişler. Kadın dediklerini yapıp oğlu için bir kız bulmuş ve evlendirmiş. Durum bir süre daha böyle devam etmiş. Delikanlı ne bir sanat öğrenmiş, ne de başka bir şey.

Odunculukla geçinen komşuları varmış. Bir gün delikanlının annesine gelip “Oğluna bir eşek, bir ip ve bir de balta al. Bizimle beraber dağa gelsin. Beraber odun toplarız. Odunların parasını da paylaşır, ona düşen kısmını veririz” demişler. Kadın oduncuların bu sözlerini duyunca çok sevinmiş. Hemen bir eşek, bir ip, bir de balta satın alıp oğlunu odunculara götürmüş ve onlara teslim etmiş. Ona göz kulak olmalarını söylemiş. Oduncular “Dert etme. Rabbimiz onun rızkını verir. O bizim dostumuzun oğlu” deyip delikanlıyı yanlarına almış, dağa doğru yola koyulmuşlar.

Odun kesip eşeklerine yüklemiş, şehre gelmişler. Kestikleri odunları satıp çoluk çocukları için bir şeyler almış, evlerine dönmüşler. İkinci gün, üçüncü gün, derken uzun bir süre bu böyle devam etmiş.

Yine bir gün odun toplamaya çıkmışlar. Birden şiddetli bir yağmur başlamış. Yağmurdan korunmak için büyük bir mağaraya sığınmışlar. Hâsib Kerimüddin gidip mağaranın bir köşesine oturmuş. Baltasıyla yeri eşelemeye başlamış. Baltayı vurduğu yerin altında bir boşluk hissetmiş. Biraz daha kazınca ortaya yuvarlak bir taş çıkmış. Taşın üstünde bir halka varmış

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

480. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Hâsib Kerimüddin bir süre kazıp üstünde halka olan yuvarlak taşı görünce çok sevinmiş ve oduncuları çağırmış. Oduncular hemen yanına toplanmışlar. Yuvarlak taşı görünce el birliğiyle taşı yerinden sökmüşler. Altından bir kapak çıkmış. Kapağı kaldırıncı bir bakmışlar içi balla dolu bir kuyu! Oduncular birbirlerine “Bu bir bal kuyusu! Şehre dönüp bunları dolduracağımız kaplar getirmemiz gerekiyor. Sonra da satar, parasını paylaşırsınız. Ancak birimiz burada oturup balı korusun” demişler. Hâsib hemen “Ben burada kalıp balı korurum. Siz gidin ve kapları getirin!” diye atılmış.

Bunun üzerine oduncular bal kuyusuna göz kulak olması için Hâsib’i orada bırakmış, şehre gitmişler. Kapları getirip balın bir kısmını doldurmuşlar. Eşeklerine yükleyip şehre dönmüşler. Sonra tekrar kuyuya dönmüşler. Bu durum bir süre böylece devam etmiş. Hâsib kuyunun başında beklerken onlar geceyi şehirde geçiriyor, dağa dönüp balı yüklüyorlarmış. Bir gün içlerinden biri “Bal kuyusunu bulan Hâsib idi. Yarın şehre inip ‘Balı ben buldum,’ diyerek sattığımız balların parasını toplayabilir. Ondan kurtulmanın tek yolu kuyuda kalan balları kaplara doldurması için kuyuya onu indirelim ve orada bırakalım. Böylece kuyuda ölür gider. Kimse de ne olduğunu anlayamaz!” demiş.

Bu fikir hepsinin de aklına yatmış. Kalkıp dağa gelmişler ve Hâsib’e “Ey Hâsib, kuyuya in de kalan balları kaplara dolduruver!” demişler. Hâsib hemen kuyuya inmiş ve kalan balı kaplara doldurduktan sonra “Beni yukanı çekin! Artık bal kalmadı!” diye seslenmiş. Ancak hiçbirisi cevap vermemiş.

Oduncular balı eşeklerine yükleyip şehrin yolunu tutmuş ve Hasib'i kuyuda tek başına bırakmışlar. Hâsib ağlayıp sızlamaya ve "Allah'ım! Senden başka güç ve kuvvet yok. Burada böylece öleceğim" diyerek Allah'tan yardım dilemeye başlamış.

Hâsib Kerimüddin bu haldeyken odunculara gelecek olursak şehre vardıklarında balı satmış, sonra da ağlayarak Hâsib'in annesine gitmişler. "Başın sağ olsun. Dağda oturuyorduk. Şiddetli bir yağmur yağdı. Yağmurdan korunmak için bir mağaraya sığındık. Nereden bilelim? Senin oğlanın eşeği vadiye kaçmış. O da eşeğini yakalamak için ardından gitmiş. Vadide büyük bir kurt varmış. Oğlunu paramparça etmiş, eşeği de bir çırpıda yemiştir" demişler.

Hâsib'in annesi oduncuların söylediklerini duyunca başına topraklar saçıp ağlamaya, feryat figan etmeye başlamış.

Kadıncağz oğlunun matemini tutuyor, oduncular da her gün ona yiyecek, içecek bir şeyler getiriyorlarmış. Hâsib'in annesi bu haldeyken oduncular tüccar olup dükkânlar açmışlar. Yiyip içiyor, günlerini gün ediyorlarmış.

Hâsib ise kuyunun içinde ağlayıp feryat etmeye devam ediyormuş. Bir gün kuyuda oturup dururken birden üstüne büyük bir akrep düşmüş. Kalkıp hemen öldürmüş. Sonra kendi kendine “Kuyu ağzına kadar bal doluydu. Bu akrep de nereden geldi?” diye düşünmeye başlamış. Akrebin düştüğü yere bulmak için kuyunun sağını solunu incelemeye başlamış. Birden akrebin çıktığı delikten bir ışık parladığını görmüş. Cebindeki bıçağı çıkarıp deliği bir pencere kadar genişletmiş. Sonra oradan çıkıp bir süre ilerleyince büyük bir dehlize ulaşmış. Kalkıp yürümeye başlamış. Sonunda siyah demirden büyük bir kapı görmüş. Kapının üzerinde gümüş bir kilit, kilidin üzerinde de altın bir anahtar varmış. Kapıya iyice yaklaşıp çevresine şöyle bir göz gezdirmiş. İçerden büyük bir ışık geliyormuş. Anahtarı alıp kapıyı açmış ve içeri girmiş. Bir süre de orada yürümüş ve büyük bir göle varmış. Gölün ardında suya benzer bir şeylerin parladığını görmüş.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

481. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Hâsib Kerimüddin yürüye yürüye parlayan şeye ulaşmış. Bu, yeşil yakuttan yüksek bir tepeymiş. Tepenin üstünde de altın bir taht varmış. Taht türlü mücevherlerle işlenmiş imiş. Bu tahtın etrafında kimi altından, kimi gümüşten, kimi de yeşil zümrütten koltuklar varmış. Hasip koltukların yanına gitmiş. Saydı-

ğında on iki bin tane olduklarını görmüş. Sonra gidip koltuklar arasında dikili duran tahta oturmuş.

Gördükleri karşısında düştüğü şaşkınlık içinde uyu-yakalmış. Bir süre uyuduktan sonra birden bir ıslık sesi ve büyük bir kargaşa duymuş. Gözlerini açıp doğrulunca koltukların üzerinde her biri yüz arşın uzunluğunda devasa yılanlar olduğunu görmüş. Korkudan tir tir titiyor, soğuk terler döküyormuş. Korkudan dehşete kapılıp yılanlara daha fazla bakamamış. Koltuklarda oturan yılanların gözleri kor gibi yanıyormuş. Başını göle doğru çevirince orada da sayısını ancak Allah'ın bildiği küçük yılanların olduğunu görmüş.

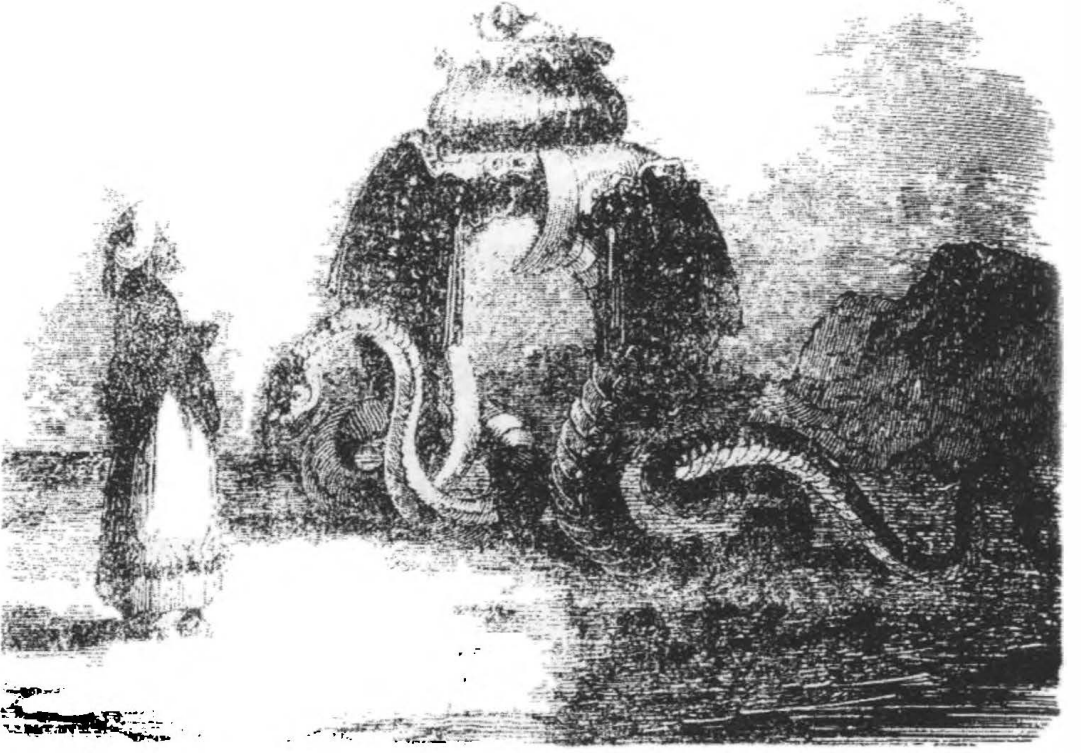
Bir süre sonra, katır büyüklüğünde koca bir yılan Hâsib'e doğru gelmiş. Yılanın sırtında altın bir tabak varmış. Tabağın tam ortasındaysa cam gibi parlayan bir yılan varmış. Yılanın yüzü insan yüzüymüş. Çok açık bir lisanla konuşuyormuş. Hâsib Kerimüddin'e yaklaşıncı selam vermiş. Hâsib de selamını almış. Daha sonra koltukların üstünde duran yılanlardan biri altın tabağa doğru gelmiş ve tabağın üstündeki insan yüzlü yılanı alıp koltuklardan birine götürmüş. İnsan yüzlü yılan diğer yılanlara kendi diliyle bir şeyler söylemiş. Birden yılanların hepsi koltukların üstünde diklenmiş ve gözlerini o yılanı dikmişler. O, oturmalarını işaret edince de oturmuşlar. Sonra yılan Hâsib'e dönüp "Bizden korkma delikanlı! Ben bu yılanların kraliçesi ve sultanıyım!" demiş. Hâsib bunu duyunca biraz rahatlamış.

İnsan yüzlü yılan diğer yılanlara yiyecek bir şeyler getirmelerini işaret etmiş. Hemen elmalar, üzüm, narlar, fıstıklar, fındıklar, cevizler, muzlar ve bademler getirip Hâsib'in önüne koymuşlar.

Yılanların kraliçesi Hâsib'e dönüp "Hoş geldin delikanlı! Adın nedir?" diye sormuş. "Adım Hâsib Kerimüddin" diye cevap vermiş. Kraliçe "Ey Hâsib, şu meyvelerden ye. Yanımızda bunlardan başka yiyecek bir şey yok. Bizden asla korkma!" demiş. Hâsib bunları duyunca doyana kadar yemiş ve Allah'a şükretmiş. Karnını doyurunca yılanlar önündeki sofrayı kaldırmışlar. Yılanların kraliçesi "Söyle bakalım Hâsib! Nere-lisin? Buraya nasıl geldin? Başına neler geldi?" demiş.

Hâsib babasının yaşadıklarını, annesinin onu beş yaşına gelince okula verdiğini, hiçbir şey öğrenemediği için bir zanaate verdiğini, sonra kendisi için eşek satın aldığını ve nasıl oduncu olduğunu, bal kuyusunu nasıl bulduğunu, oduncu arkadaşlarının onu kuyuda nasıl bırakıp kaçtıklarını, üstüne akrebin nasıl düştüğünü, kuyudan demir kapıya nasıl vardığını, kapıyı

açıp yılanlar kraliçesinin mülküne nasıl ulaştığını bir bir anlatmış. Sonra kraliçeye “İşte başından sonuna benim hikâyem budur. Bundan sonra başıma gelecek olanları da yalnız Allah bilir” demiş.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

482. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Yılanlar kraliçesi Hâsib'in hikâyesini başından sonuna dinledikten sonra “Her şeyde bir hayır vardır. Lakin ey Hâsib, senden bir süre benim yanımda kalmanı istiyorum ki ben de hikâyemi anlatayım ve başımdan geçen olağanüstü şeyleri sana haber vereyim”

demiş. Hâsib “Siz nasıl emrederseniz öyle olsun” diye karşılık vermiş.

Yılanlar kraliçesi anlatmaya başlamış: İyi dinle ey Hâsib! Mısır’da İsrailoğullarından bir hükümdar vardı. Hükümdarın Belokya adında bir oğlu vardı. Hükümdar ibadetle meşgul olan, bilgin ve okumaya düşkün bir kimseydi. Güçten düşüp ölüme yaklaşıncı devlet büyükleri etrafında toplandılar. Oturup selam verdiler. Hükümdar “Bilin ki benim dünyadan ahirete giden yolculuğum yaklaştı. Oğlum Belokya’dan başka size vasiyet edebileceğim kimse yok. Ona iyi bakın, göz kulak olun!” dedi. Şahadet getirdikten sonra son nefesini verdi ve dünyayı terk etti. Hükümdarı hazırlayıp yıkadılar, defnettiler. Büyük bir kalabalıkla uğurladılar.

Sonra oğlu Belokya’yı başlarına sultan yaptılar. Oğul Belokya da halkına karşı adildi. İnsanlar onun zamanında rahat ettiler. Günlerden bir gün Belokya gezip dolaşmak üzere babasının hazine dairesine girdi. Odalardan birinde bir kapı gördü. Açıp içeri girdi. İçeride beyaz mermerden bir sütun ve sütunun üstünde abanoz bir sandık vardı. Sandığı alıp açtı. İçinde altından bir sandık daha vardı. Onu da açtı. Altın sandığın içinde bir kitap olduğunu gördü. Kitabı açıp okudu.

Orada Muhammed’in (s.a.v) özellikleri ve ahir zamanda peygamber olarak gönderileceği, onun gelmiş ve gelecek bütün insanlığın efendisi olduğu yazıyordu. Belokya o kitabı okuyup efendimiz Muhammed’in (s.a.v) sıfatlarını görünce kalbi onun sevgisiyle dolup taşı. Sonra İsrailoğullarının ulularını, kâhinlerini, rahiplerini topladı ve onlara o kitaptan bahsedip okudu. “Ey insanlar! Babamı kabrinden çıkarıp yakmamız gerekiyor” dedi. İnsanlar “Onu neden yakacaksın?” diye sorduklarında “Çünkü o benden bu kitabı gizliyordu. Bu bölümleri Tevrat’tan ve Hz. İbrahim’in sahifelerinden çıkarmış, dolaplarından birine koymuş. Şimdiye kadar da kimse onu görmemiş” dedi.

İnsanlar “Kıymetli hükümdarımız, babanız öldü ve şimdi toprakta. Onun işi artık Allah’a kaldı. Gel, onu kabrinden çıkarma” dediler. Belokya uluların bu söylediklerini duyunca babasını kabrinden çıkaramayacağını anladı ve onları terk edip annesinin yanına geldi. Annesine “Anneciğim, babamın dolapları arasında bir kitap buldum. Kitapta ahir zaman peygamberi Muhammed’in (s.a.v) sıfatları yazılı. Kalbim onun sevgisiyle dolup taşıyor. Ben ülke ülke dolaşıp onu bulmak istiyorum. Bulamasam da onun sevgisinin yolunda ölürüm” dedi.

Elbiselerini çıkardı, bir abay ve bir çarık giyip annesine “Anneciğim, benim için dua etmeyi sakın unutma” dedi. Annesi hıçkırıklara boğularak “Senden sonra ne yapacağız?” dedi. Belokya “Hiç sabrım kalmadı. Sizi de kendimi de Allah’a emanet ediyorum” dedikten sonra Şam tarafına doğru yola koyuldu. Kavmin-den kimse de onu tanıyamadı.

Deniz kıyısına gelinceye kadar yürüdü. Orada bir gemi gördü. Yolcularla beraber gemiye bindi. Gemi hareket etti. Bir adaya vardılar. Yolcular gemiden inip adaya çıkınca o da onlara beraber adaya çıktı. Sonra adada onlardan ayrılıp bir ağacın altına oturdu. Uykusuna yenik düşüp uyuyakaldı. Uyandığında kalkıp gemiye binmek için koştu. Ancak gemi gitmişti.

Adada deve büyüklüğünde yılanlar gördü. Yılanlar Allah’ı zikrediyor ve Muhammed’e (s.a.v) salavat getiriyorlardı. Belokya bunları görünce şaşkınlıktan donakaldı.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

483. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Yılanlar Belokya'yı görünce etrafında toplandılar. İçlerinden biri "Kimsin, necisin, nereden gelip nereye gidersin?" dedi. "Adım Belokya. İsrailoğullarındım. Muhammed'in (s.a.v) aşkı için yollara düştüm. Onu arıyorum. Ya sizler kim oluyorsunuz ey güzel yaratıklar?" diye karşılık verdi. Yılanlar "Biz cehennem sakini-
lerindeniz. Allah bizi kâfirlere ceza olsun diye yarattı" dediler.

Belokya "Buraya neden geldiniz?" diye sordu. "Cehennem o kadar çok kaynar ki, biri yazın diğeri kışın olmak üzere senede iki defa ancak nefes alır. O kadar sıcak olmasının sebebi irinin çok olmasındandır. Cehennem nefes verirken bizi karnından dışarı atar. Nefes alırken geri çeker" dediler.

Belokya “Cehennemde sizden daha büyükleri var mı?” diye sordu. “Bizim küçüklerimiz ancak cehennemin nefes vermesiyle çıkabilir. Cehennemde bulunan yılanların en büyüğü bile cehennemin burnundan dışarı çıksa cehennem bunu hissetmez” dediler.

“Sizler Allah’ı zikrediyor ve Muhammed’e (s.a.v) salavat getiriyorsunuz. Muhammed’i (s.a.v) nereden biliyorsunuz?” diye sordu. Onlar “Muhammed’in (s.a.v) adı cennetin kapısında yazılıdır. O olmasaydı Allah mahlukatı yaratmazdı. O olmasaydı cennet, cehennem, gökyüzü, yeryüzü, hiçbir şey olmayacaktı. Çünkü Allah Teâlâ bütün mahlukatı onun için yarattı. Adını her yerde onun adıyla yan yana koydu. Bunun için bizler Muhammed’i (s.a.v) severiz” diye cevap verdiler.

Belokya yılanların bu söylediklerini duyunca Muhammed’e (s.a.v) olan aşkı ve özlemi çoğaldıkça çoğaldı. Yılanlarla vedalaşıp tekrar deniz kenarına geri döndü. Kıyıda, kalkmak üzere olan bir gemi gördü. Hemen yolcularla beraber gemiye yanına binip adadan ayrıldı. Başka bir adaya varana kadar yola devam ettiler. Adaya vardıklarında gemiden inip bir süre yürüdü. İrili ufaklı yılanlar gördü. Sayılarını ancak Allah bilir. Aralarında camdan daha beyaz bir yılan vardı. Altın bir tabak üstünde oturuyordu. Bu tabak ise fil gibi bir yılanın üstündeydi. O yılan yılanların kraliçesiydi. İşte o yılan benim ey Hâsib!

Bunu duyan Hâsib “Belokya ile aranızda ne oldu?” diye sormuş.

Yılan anlatmaya devam etmiş:

“İyi dinle o zaman Hâsib! Belokya’yı görünce selam verdim. Selamımı aldı. “Kimsin, necisin, burada ne işin var, adın nedir, nereden gelir, nere gidersin?” diye sordum. “Ben İsrailoğullarıdanım. Adım Belokya. Muhammed’in (s.a.v) aşkından yollara düştüm. Onu anyorum. Kitaplarda onun sıfatlarını gördüm” dedi

ve bana “Sen nesen, necisin ve etrafındaki şu yılanlar da nedir?” diye sordu. “Ben bu yılanların kraliçesiyim. Muhammed’e (s.a.v) kavuşacak olursan ona benden selam söyle” dedim.

Daha sonra Belokya benimle vedalaştı ve gemisine binip Beytülmakdis’e kadar gitti. Beytülmakdis’te bütün ilimleri bilen bir adam vardı. Geometri, astronomi, matematik, kimya ve psikolojide çok iyiydi. Tevrat, İncil, Zebur ve Hz. İbrahim’e inen sahifeleri okurdu. Adı Affân idi.

Kitaplarından birinde efendimiz Süleyman’ın (a.s) yüzüğünü her kim takarsa o kimseye insanlar, cinler, kuşlar, vahşi hayvanlar ve bütün mahlukat boyun eğe diye okumuş. Yine elindeki bazı kitaplara göre Hz. Süleyman vefat edince o yüzük parmağında takılı olduğu halde Hz. Süleyman’ı bir tabuta koyup yedi deniz aşmışlar. Ne cinlerden ne de insanlardan hiç kimse o yüzüğü alabilirmiş. Hiçbir denizci o tabutun olduğu yere yolculuk yapamazmış. Yine bazı kitaplara göre ağaç köklerinden bir tür varmış. O ağaç kökünü alıp sıkan ve suyunu alıp ayağına süren kimse Allah’ın yarattığı bütün denizleri yürüyerek geçermiş de ayağı ıslanmazmış. Bu köke de ancak yılanlar kraliçesiyle beraber ulaşılabilirmiş.

Belokya daha sonra Beytülmakdis’e gitti. Allah’a ibadet etmek üzere bir yere oturdu.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

484. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Belokya Allah'a ibâdetle meşgulken Affân yanına geldi, selamlaştılar. Affân Belokya'nın Tevrat'ı okuduğunu, oturup Allah'a ibadet etmekle meşgul olduğunu görünce yanına sokulup "Adın nedir, nereden gelip nereye gidersin?" diye sordu. "Adım Belokya'dır. Mısırlıyım. Muhammed'i (s.a.v) aramak üzere yola çıktım" diye cevap verdi. Affân "Gel benimle evime gidelim. Seni misafir edeyim" dedi Belokya'ya. Belokya da "Olur" diye karşılık verdi.

Bunun üzerine Affân Belokya'yı elinden tutup evine götürdü ve türlü türlü ikramlarda bulundu. Bir ara "Söyle bana kardeşim, Muhammed'i nereden duydun da sevgisine bu kadar bağlanıp aramaya koyuldun? Sana bu yolu kim gösterdi?" diye sordu. Belokya olan biteni başından sonuna kadar anlattı. Affân duyduklarını karşısında şaşkınlıktan donakaldı.

"Sen beni yılanlar kraliçesine götür, ben de seni Muhammed'e (s.a.v) götüreyim. Çünkü Muhammed'in peygamber olarak gönderileceği vakte daha çok var. Yılanlar kraliçesini yakaladığımızda onu bir kafese koyarız ve onunla dağlardaki ağaç köklerini bir bir yoklarız. O yanımızdayken yanından geçtiğimiz her ağaç kökü Allah'ın izniyle dile gelir ve bize faydasını söyler. Kitaplarımdan birinde şöyle okumuştum: Ağaç kökleri arasında öyle bir tür var ki ondan bir miktar alıp sıkın ve suyunu alıp ayağına süren kimse Allah'ın yarattığı denizlerin tamamını ayağı ıslanmadan geçer. Yılanlar kraliçesini aldığımızda kraliçe bize o ağaç kökünü gösterir. Bulduğumuzda sıkar, suyunu alırız. Sonra kraliçeyi serbest bırakırız. Ağaç kökünün suyunu ayaklarımızla sürer, yedi denizi aşarız.

Böylece efendimiz Hz. Süleyman'ın defnedildiği yere ulaşır ve parmağındaki yüzüğü alırsınız. Sonra efendimiz Süleyman'ın hükmettiği gibi biz de hükmeder ve maksadımıza ulaşırız. Ardından karanlıklar denizine dalar, hayat suyundan içeriz. Bu sayede Allah bize ahir zamana kadar mühlet verir de Muhammed'e (s.a.v) kavuşuruz" dedi.

Belokya, Affân'ın bu sözlerini duyunca "Tamam Affân, ben seni yılanların kraliçesine götürür, sana onun yerini gösteririm" dedi. Affân hemen kalkıp demirden bir kafes yaptı. Yanına iki kadeh alıp birine şarap, diğerine süt doldurdu.

Affân ile Belokya günler ve geceler boyu yol aldıktan sonra sonunda yılanların kraliçesinin yaşadığı adaya vardılar. Adaya çıkıp beraber yürüdüler. Sonra Affân kafesi yere koydu ve önüne bir tuzak kurdu. Tuzağın üstüne süt ve şarap dolu kadehleri koydu. Ardından ikisi de kafesin yanından uzaklaşıp saklandılar.

Bir süre sonra kraliçe kafese doğru geldi ve kadehlere yaklaştı. Kadehlere bakarak bir süre düşündü. Sütün kokusunu alınca üstüne bindiği yilandan indi. Kafese girip içinde şarap olan kadehi aldı. Şaraptan biraz içince başı döndü ve uyuyakaldı. Bunu gören Affân kafese doğru yaklaştı ve kafesi kraliçenin üzerine kilitledi. Belokya ile birlikte kafesi alıp yürüdüler. Yılanların kraliçesi uyandığında kendini demir bir kafesin içinde buldu. Kafes bir adamın başının üstündeydi ve adamın yanında da Belokya vardı. Hemen Belokya'ya "Âdemoğluna hiçbir zararı dokunmayan kimseye verilen ceza bu mu?" dedi.

Belokya "Bizden korkma ey yılanların kraliçesi! Biz sana asla zarar vermeyiz. Ancak ağaç kökleri arasında öyle bir tür var ki, senden bize o türü göstermeni istiyoruz. Zira o kökü kim alır, suyunu çıkarır ve ayaklarına sürerse ayakları bile ıslanmadan Allah'ın yarattığı denizlerde yürüyebilirmiş. O kökü bulduğumuz za-

man onu alır ve seni de yerine geri getiririz. Sonra sen yoluna, biz yolumuza” diye cevap verdi.

Affân ve Belokya yılanlar kraliçesiyle beraber dağlara doğru yürüdüler. Bütün ağaç köklerine bir bir baktılar. Her ağaç kökü Allah’ın izniyle dile gelip neye yaradığını haber veriyordu. Onlar böyle dolanıp dururken ve ağaç kökleri dile gelip faydalarından haber verirken birden bir ağaç kökü şunları demeye başladı: “Ben, götürüp sıktığınız, suyumu çıkarıp ayaklarınıza sürdüğünüz zaman ayaklarınız bile ıslanmadan Allah’ın denizlerinden geçebileceğiniz ağaç köküyüm!” Affân bu sözleri duyunca hemen başındaki kafesi attı. Ağaç kökünden alabildikleri kadar aldılar. Sıkıp suyunu çıkardılar ve iki şişeye doldurup şişeleri sağlamca bir yere koydular. Şişeden arta kalanları da ayaklarına sürdüler.

Daha sonra Belokya ve Affân yılanların kraliçesini alıp gece gündüz yol gittiler ve kraliçenin yaşadığı adaya geldiler. Affân kafesin kapısını açtı ve kraliçeyi kafesten çıkardı. Kraliçe kafesten çıkınca ikisine dönüp “Bu suyla ne yapacaksınız?” diye sordu. “Bunu ayaklarımıza sürüp yedi denizi aşmak ve efendimiz Hz. Süleyman’ın defnedildiği yere varıp parmağından yüzüğünü almak istiyoruz” dediler. Yılanların kraliçesi bu söylediklerini duyunca “O yüzüğü almanız mümkün değil!” diye atıldı. “Nedenmiş o?” diye sordular. “Çünkü Allah Teâlâ o yüzüğü Hz. Süleyman’a verme lütfunda bulundu ve onu sadece Hz. Süleyman’a has kıldı. Zira Hz. Süleyman ‘Bana, benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümrانlık ver. Şüphesiz sen, daima bağışta bulunansın, dedi.’¹ Siz kimsiniz, o yüzüğe sahip olmak kim” diye karşılık verdi. Sonra “Eğer yiyen herkesin Sur’a ilk üfürülene kadar ölümü tatmayacağı ağaç kökünden yeseydiniz sizin daha çok

işinize yarardı. Çünkü bu, sizi maksadınıza ulaştırmaz” dedi. Bunu duyunca derin bir pişmanlığa kapıldılar ve kendi yollarına gittiler.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

485. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Affân ile Belokya kendi yollarına gittiler. Yılanların kraliçesine gelince o da karargâhına geldi. İşlerin kötüye gittiğini gördü. Askerleri arasında güçlü olanları zayıflamış, zayıf olanlarıysa ölmüştü. Yılanlar kraliçelerini aralarında görünce sevinç çılgınlıkları attılar ve etrafında toplanıp “Neler oldu, nerelerdeydin?” diye sormaya başladılar. Kraliçe ise Affân ve Belokya ile yaşadığı her şeyi bir bir anlattı. Daha sonra askerlerini toplayıp Kafdağı’na yöneldi. Çünkü kış uykusuna orada yatarlardı.

Sonra kraliçe şöyle demiş: “İşte ey Hâsib! Benim hikâyem ve yaşadıklarım bunlar.” Hâsib yılanın anlattıkları karşısında çok şaşırılmış. Sonra ona “Lütfen dostlarından birine emret de beni yeryüzüne çıkarsın da aileme gideyim” demiş. Yılanların kraliçesi hemen “Kış gelmeden buradan gidemezsin. Bizimle beraber Kafdağı’na gelir, orada dereler, tepeler, dağlar, taşlar, kurtlar, kuşlar arasında gezer ve kakhâr olan rabbi-ni zikredersin. Maymunlar, ifritler ve sayısını ancak Allah’ın bildiği cinler arasında dolaşırsın” diye karşılık vermiş. Kraliçenin dediklerini duyan Hâsib’i bir üzüntü sarmış.

Sonra “Senden ayrıldıktan sonra Affân ile Belokya’ya ne oldu? Yedi denizi aşip Hz. Süleyman’ın defnedildiği yere ulaşabildiler mi, yoksa ulaşamadılar mı? Ulaşabildilerse efendimiz Hz. Süleyman’ın yüzüğünü alabildiler mi?” diye sormuş.

Kraliçe anlatmaya başlamış: Dinle o halde. Affân ve Belokya benden ayrılıp yola koyulduktan sonra ayaklarına o suyu sürüp denizin üzerinde yürüdüler. Denizin olağanüstü güzellikleri arasında gezip dolaştılar. Denizden denize atlarken sonunda yedi denizi de aştılar. Denizleri aşınca ucu bucağı görünmeyen koca bir dağa vardılar. Dağ yeşil zümrüttendi. İçinde çağlayan bir su pınarı vardı. Toprağının tamamı misktendi. Oraya vardıklarında sevinerek “Maksadımıza ulaştık” deyip yürümeye devam ettiler. Yüksekçe bir dağa vardılar. Dağda yürürken uzaktan bir mağara gördüler. Üstünde büyük bir kubbe vardı ve içinden bir ışık parlıyordu. Mağarayı görünce oraya doğru yöneldiler.

Mağaraya girince içeride çeşit çeşit mücevherlerle işlenmiş altın bir taht gördüler. Etrafında sayısını ancak Allah’ın bileceği kadar koltuklar vardı. Hz. Süleyman’ın (a.s) o tahtta oturduğunu gördüler. Üstünde altın süslemeli, en mükemmel mücevherlerle işlemeli yeşil ipekten bir elbise vardı. Sağ eli göğsünün üzerindeydi ve yüzük de parmağındaydı. Yüzüğün parıltısı orada bulunan bütün mücevherlerin parıltısını bastırıyordu. Sonra Affân Belokya’ya türlü dualar öğretti ve “Bu duaları oku ve ben yüzüğü alana kadar sakın okumayı kesme!” dedi.

Affân tahta doğru yaklaştı. Birden tahtın altından koca bir yılan çıkıp kulakları sağır eden bir ses çıkardı. Öyle ki o sestten dolayı yer sarsıldı. Ağzından kıvılcımlar saçmaya başladı. Yılan Affân’a “Eğer dönmezsen ölürsün!” dedi. Affân dualar okumaya devam edip yilandan hiç çekinmedi. Bunun üzerine yılan öyle bir ateş püskürttü ki neredeyse her taraf tutuşup alev alev

yanacaktı. Yılan bir taraftan da “Yazıklar olsun sana! Eğer dönmezsen seni yakacağım!” diyordu. Belokya bu sözleri duyunca kendini mağaradan dışarı attı. Affân ise pes etmedi ve efendimiz Hz. Süleyman’a (a.s) doğru ilerlemeye devam etti. Elini uzatıp yüzüğe dokundu. Yüzüğü Hz. Süleyman’ın parmağından çıkarmak istedi. Ancak yılan ağzından ateş püskürtüp Affân’ı yakıp, kavurdu. Zavallı Affan kum yığınınına döndü.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

486. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Affân’ın sonu böyle oldu. Belokya ise bayılıp yere yığıldı. Yılan Belokya’ya ateş püskürtmeden önce Allah Teâlâ Cebrâil’e derhal yeryüzüne inmesini emretti. Cebrâil hemen yeryüzüne indi. Belokya’yı yerde baygın bir halde buldu. Affân ise yanıp kavrulmuştu. Belokya’nın yanına varıp ayılttı. Ayılınca selam verdi ve “Buraya nereden geldiniz?” diye sordu. Belokya bütün hikâyeyi baştan sona anlattı ve “Ben buraya sadece Muhammed’in (s.a.v) aşkı uğruna geldim. Affân ise bana onun ahir zamanda geleceğini ve ona ancak o zamanda yaşayan kimselerin kavuşabileceğini söyledi. O zamana kadar ancak hayat suyundan içen kimselerin yaşayabileceğini ve bunun da sadece Süleyman’ın (a.s) yüzüğünü almakla mümkün olacağını söyledi. Ben bunun için onunla beraber buraya kadar geldim. Olan oldu. Bak işte! O yandı, ben yanmadım. Benim tek isteğim Muhammed’in (s.a.v) nerede olduğunu bilmektir. Nerede o?” dedi.

Cebrâil “Ey Belokya! Kendi yoluna git. Muhammed’in (s.a.v) zamanı çok uzak!” dedi ve gökyüzüne yükseldi. Belokya ise hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başladı. Yaptıklarına pişman oldu ve yılanların kraliçesinin “Kimse-nin o yüzüğü alması mümkün değil” deyişini hatırladı. Kendi kendine hayrete düşüp ağladı durdu. Dağdan inip yürümeye başladı. Deniz kıyısına yaklaşıncaya kadar yürüdü. Biraz oturup dağlar, denizler, adalar hakkında düşünceye daldı. Geceyi orada geçirdi.

Sabah olunca ağaç kökünden elde ettiği suyu ayaklarına sürdü ve denize indi. Günler ve geceler boyu yürüdü. Denizin garip, tuhaf ve olağanüstü şeyleri karşısında şaşıtı kaldı. Böyle deniz üstünde yürürken cennet kadar güzel bir adaya vardı. Çıkıp dolaşmaya başladı. Adanın güzellikleri karşısında hayrete düşmüştü. Dolaştığında adanın çok büyük olduğunu gördü. Toprağı safran gibiydi. Çakıl taşları yakut ve değerli madenlerden, çitleri yaseminden, bitkileri en hoş ve güzel kokulu değerli ağaçlardandı. Şarıl şarıl akan su pınarları vardı. Ormanları şeker kamışındandı ve etrafı güller, nergisler, amberler, karanfiller, papatyalar, zambak ve menekşelerle çevriliydi. Her şey farklı bir şekil ve renkteydi. Kuşlar türlü türlü ağaçlar üzerinde şakıyordu. Kuşların şakıması udun terennümünden daha güzeldi. Ağaçları uzun, kuşları konuşkandı. Nehirleri coşkun, pınarları şarıl şarıl akardı. Suları tertemizdi.

Adanın her köşesinde ceylanlar zıplar, yaban ineklerinin yavruları orada burada dolaşır, kuşlar dallarda şakıyıp âşıkları teselli ederdi. Bu ada Belokya’nın çok hoşuna gitti. Bu esnada daha önce Affân ile geldiği yolu kaybettiğini fark etti. Akşama kadar adayı gezip dolaştı. Akşam olunca uyumak üzere yüksekçe bir ağacın tepesine çıktı. Adanın güzelliğini düşünmeye başladı. O böyle ağacın üstünde düşünüp dururken deniz birden kabardı ve denizden koca bir hayvan çıktı. Bir çığlık kopardı. Hayvanın kopardığı çığlıktan ada-

daki bütün hayvanlar korktu. Ağacın üstünde oturan Belokya da hayvanın iriliği karşısında dehşete düştü.

Bir süre sonra arkasındaki denizden farklı renklerde vahşi hayvanlar çıktı. Ancak o bunları fark etmedi. Her birinin elinde kandil gibi parlayan bir mücevher vardı. Öyle ki ada mücevherlerin ışığından gündüz gibi aydınlandı. Sonra adanın her yanından sayılarını ancak Allah'ın bildiği vahşi hayvanlar ortaya çıktı. Belokya aslanlar, kaplanlar ve sırtlanlardan oluşan vahşi kara hayvanlarına baktı. Vahşi kara hayvanları adanın bir kenarında vahşi deniz hayvanlarıyla bir araya gelene kadar çıkmaya devam etti. Deniz ve kara hayvanları sabaha kadar konuştular. Sabah olunca birbirlerinden ayrıldılar ve her biri kendi yoluna gitti.

Belokya olanları görünce korkup ağaçtan indi ve deniz kıyısına geldi. Yanında getirdiği suyu ayaklarına sürüp denize indi. Günler ve geceler boyu deniz üstünde yürüdü. Sonunda büyük bir dağa vardı. Dağın altında ucu bucağı olmayan bir vadi vardı. Vadinin taşları mıknatıstandı. Aslanlar, kaplanlar ve tavşanlar vardı. Belokya dağa çıkıp bir o yana bir bu yana dolaştı. Derken akşam oldu. Dağın denize bakan kıyısındaki bir tepeliğin altına oturdu. Denizin kenara attığı kuru balıklardan yemeye başladı.

Birden bir kaplan çıkıp Belokya'ya doğru geldi. Onu parçalamak istiyordu. Belokya kaplanın üstüne üstüne geldiğini görünce yanındaki sudan ayağına sürdü ve denize inerek kaplandan kaçtı. Su üstünde karanlıklar içinde yürüdü. Zifiri karanlık ve fırtınalı bir geceydi. Derken bir adaya geldi. Adaya çıktığında yaşlı, kurulu ağaçlar gördü. Ağaçların meyvelerinden alıp yedi ve Allah'a şükretti. Akşam oluncaya kadar gezip dolaştı. Akşam olduğunda uykuya daldı.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

487. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Belokya sabaha kadar uyudu. Sabah olunca adanın etrafını düşünmeye başladı. On gün boyunca adada dolaştı. Sonra deniz kıyısına gelip yanındaki suyla ayaklarını ovdu ve dördüncü denize indi. Gece demeden gündüz demeden yürüdü. Yine bir adaya vardı. Ada beyaz, verimli kumlarla kaplıydı. Ancak ne bir ağaç vardı, ne de bir bitki. Bir süre yürüdü. Adanın vahşi hayvanlarından şahini gördü. Şahin kumlar üstünde yuva yapmaya çalışıyordu.

Bunu görünce ayaklarını o suyla ovup beşinci denize indi ve suyun üstünde yürümeye başladı. Gece demeden gündüz demeden yürüdü. Sonunda küçük bir adaya vardı. Taşı toprağı cam gibiydi. Adada altın yapılan kökler ve yolculuğı boyunca benzerini görmediğı tuhaf ağaçlar vardı. Çiçekleri altın sarısıydı. Belokya adaya çıkıp akşama kadar dolaştı. Gece olup karanlık çökünce çiçekler yıldız gibi parlamaya başladı. Bu ada Belokya'nın hoşuna gitmişti. "Bu adanın güneşten kuruyup yere düşen ve rüzgârla savrulan çiçekleri bir taşın altında toplanınca bir iksire dönüşür. Bu iksiri alırlar ve ondan altın yaparlar" dedi. Daha sonra orada sabaha kadar uyudu. Sabah olunca ayaklarını suyla ovdu ve altıncı denize indi. Gece gündüz demeden yol gitti.

Bir adaya vardı ve çıkıp adayı dolaştı. Adada iki dağ gördü. Dağlar ağaçlarla kaplıydı. Ağaçların meyveleri saçlarından asılmış adam başı gibiydi. Biraz daha dolaşınca meyveleri ayaklarından asılmış kuşlara benzeyen başka ağaçlar da gördü. Ayrıca ateş gibi yanan ağaçlar vardı ki bunların meyveleri de sansabır gibiydi. Meyveler düştükleri noktayı yakıp kavuruyor-

du. Bunlardan başka bir de ağlayan ve gülen meyveler gördü.

Belokya daha birçok tuhaf şey gördü bu adada. Sonra deniz kıyısına indi. Orada koca bir ağaç gördü. Akşam oluncaya kadar o ağacın altında oturdu. Karanlık çökünce ağaca çıktı ve Allah'ın yarattığı şeyler hakkında düşünceye daldı. O esnada deniz birden köpürüp kabardı. Denizden deniz kızları çıktı. Her birinin elinde geceyi gün gibi aydınlatan mücevherler vardı. Yürüyüp ağacın altına geldiler. Oturup oynadılar, dans ettiler, şarkılar söylediler. Belokya onları izliyordu. Sabaha kadar oynadılar. Sabah olunca deniz kızları denize indiler.

Belokya hayretler içindeydi. Ağaçtan inip yanındaki suyu ayaklarına sürdü ve yedinci denize indi. İki ay boyunca yürüdü. Yedinci denizi de aşana kadar hiçbir dağa, adaya, karaya, vadi ve sahile gözünü çevirip bakmadı. O kadar acıkmıştı ki denizden tutup aldığı balıkları çiğ çiğ yedi. Sonunda ağacı ve nehirleri bol bir adaya vardı. Çıkıp sağı solu dolaşmaya başladı.

Kuşluk vaktiydi. Derken bir elma ağacına rastladı. Meyvesinden yemek için elini uzattığında birden o ağaçtan bir ses "Eğer bu ağaca yaklaşırsan ve meyvesinden yersen seni ikiye bölerim!" diye bağırdı. Belokya hemen sesin sahibine baktı. Adam kırk arşın uzunluğundaydı. Belokya adamı görünce çok korktu. Hemen ağaçtan uzaklaştı ve "Bu ağacın meyvesinden yeme neden mani oluyorsun?" diye sordu. Adam "Çünkü sen Âdemoğlusun. Atan Âdem de Allah'a verdiği sözü unutup günaha daldı ve bu ağaçtan yedi" diye cevap verdi. Belokya "Sen nesin, necisin? Bu ada, bu ağaçlar kimin? Senin adın ne?" diye sordu. "Adım Şerahya. Bu ağaçlar ve ada hükümdar Sahr'ındır. Ben de onun halkıyım. Beni bu adaya vekil tayin etti" dedi.

Sonra Şerahya "Sen kimsin ve bu ülkeye nereden geldin?" diye sordu. Belokya hikâyesini başından so-

nuna kadar anlattı. Şerahya “Korkmana gerek yok!” deyip yiyecek bir şeyler getirdi. Belokya doyana kadar yedi. Sonra Şerahya’ya veda edip yürümeye başladı. On gün boyunca yürüdü. Dağlar, kayalar ve kumlar arasında yürürken birden havada asılı bir toz bulutu gördü. Belokya o toz bulutuna doğru yöneldi. Bir çığlık duydu. Bir kargaşa yayıldı ortalığa. Belokya toz bulutunun olduğu tarafa doğru gitti. Nihayet uzunluğu iki aylık mesafe olan bir vadiye vardı. Çığlıkların geldiği tarafa iyice bakınca atların üstünde birbirleriyle savaşan insanlar gördü. Kanları nehir gibi akıyordu. Sesleri gök gürlemesini andırıyordu. Ellerinde mızraklar, kılıçlar, demir kalkanlar vardı. Çetin bir savaşın içindeydiler. Şiddetli bir korkuya tutuldu. Ne yapacağını şaşırdı.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

488. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Belokya korku içinde ne yapacağını bilemez bir haldeyken savaşçılar onu gördü. Belokya’yı gördüklerinde geri çekilip savaşı bıraktılar. Bir grup Belokya’nın yanına geldi. Ona doğru yaklaştıklarında Belokya’nın görünüşüne çok şaşırdılar. İçlerinden bir atlı öne çıkıp “Kimsin, nereden gelip nereye gidersin? Sana bu yolu kim gösterdi de ülkemize kadar geldin?” diye sordu.

Belokya “Ben bir Âdemoğluyum. Muhammed’in (s.a.v) aşkı için yollara düştüm. Aneak yolumu kay-

bettim” diye karşılık verdi. Atlı “Daha önce buraya hiç insan gelmedi. Onun için hiç insan görmedim” dedi. Sonra Belokya ‘Siz necisiniz, nasıl bir yaratıksınız?’ diye sordu onlara.

“Biz cinlerdeniz” dediler. Belokya “Ey atlı! Aranızdaki savaşın sebebi neydi? Nerede yaşarsınız? Şu vadinin ve şu toprakların adı ne?” diye sordu. Atlı “Bizim meskenimiz beyaz topraklardır. Allah her sene bize emreder ve bizler de gelir, burada kâfir cinlerle savaşırız” dedi.

Belokya “Beyaz topraklar nerede?” diye sordu. Atlı “Kafdağı’nın ardında, yetmiş beş senelik mesafede. O topraklara Şeddâd bin Ad’ın toprakları denir. Biz oraya savaşmak için gideriz. Allah’ı zikretmekten başka işimiz yok. Sahr adında bir hükümdarımız var” dedi ve “Çaresi yok, seni görmesi için bizimle hükümdarın yanına gelmek zorundasın” diye ekledi. Böylece yola düştüler.

Belokya da yanlarında olduğu halde evlerine vardılar. Belokya sayısını ancak Allah’ın bildiği çoklukta yeşil ipekten kocaman çadırlar gördü. Aralarında bin arşın genişliğinde, mavi ipekten ipleri, altın ve gümüşten kazıkları olan kırmızı ipek bir çadır vardı. Belokya çadırı görünce çok şaşırdı. Bu, hükümdar Sahr’ın çadırıydı. İçeri girip hükümdarın karşısına geçtiler. Belokya hükümdara şöyle bir baktı. Hükümdar inci ve mücevherlerle işlenmiş, kırmızı altından yapılma kocaman tahtta oturuyordu. Sağında cinlerin sultanı, solunda hekimler, komutanlar ve devlet büyükleri duruyordu.

Hükümdar Sahr, Belokya’yı görünce yanına getirmelerini emretti. Huzuruna yaklaşıp selam verdi ve yeri öptü. Hükümdar Sahr selamına karşılık verdikten sonra “Yaklaş bakalım!” dedi. Belokya emre uyup yaklaştı. Hükümdar yanına bir koltuk konulmasını emretti. Hemen hükümdarın yanına bir koltuk koydular.

Hükümdar Belokya'ya koltuğa oturmasını emredince Belokya oturdu. Hükümdar "Kimsin sen?" diye sordu. Belokya "Ben İsrailoğullarından bir Âdemoğluyum" dedi. Hükümdar "Anlat bakalım, neler görüp geçirdin, buraya nasıl geldin?" deyince Belokya yolculuğu boyunca yaşadıklarını başından sonuna kadar anlattı. Anlattıkları hükümdar Sahr'ı çok şaşırttı.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

489. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Hükümdar anlatılanları dinledikten sonra hizmetçilerine sofraya getirip sermelerini emretti. Hizmetçiler sofrayı yaydılar, kırmızı altından, gümüş ve bakırdan yapılmış tepsiler getirdiler. Tepsilerin kiminde elli tane pişmiş deve kiminde yirmi deve kiminde de eli koyun başı vardı. Toplamda bin beş yüz tepsi vardı. Belokya bunları görüce şaşkınlıktan donakaldı. Doyana kadar yediler, içtiler. Belokya da yedi, içti ve Allah'a şükretti. Sonra yemekleri kaldırıp meyve getirdiler. Onları da yedikten sonra Allah'a şükredip peygamberi Hz. Muhammed'e (s.a.v) salavat getirdiler.

Belokya, Muhammed'in adını duyunca şaşırdı ve hemen hükümdara "Size birkaç şey sormak istiyorum" dedi. Hükümdar "Ne istersen sor!" deyince "Ey hükümdar, siz necisiniz? Aslınız nedir? Muhammed'i (s.a.v) nereden tanırıyorsunuz da ona salavat getirip ve onu seversiniz?" diye sordu. Hükümdar şöyle karşı-

lık verdi: “Ey Belokya, Allah cehennemi üst üste yedi kat olarak yarattı. Her kat arası bin yıllık mesafedir. İlk katın adını cehennem koydu ve onu tövbe etmeden ölen günahkâr müminler için ayırdı. İkinci katın adı Lezâ’dır onu kâfirler için ayırdı. Üçüncü katın adı Cahîm’dır, onu Yecüc ve Mecüc’e ayırdı. Dördüncü katın adı Saîr’dır, onu iblisin kavmine ayırdı. Beşinci katın adı Sekar’dır, ki beşinci katı namazı terk edenlere ayırdı. Altıncı kat Hutame’dır, orayı Yahudi ve Hıristiyanlara ayırdı. Yedinci katın adı Hâviye’dır ve Allah yedinci katı da münafıklara ayırdı. İşte yedi kat bunlardır.”

Belokya “Belki de en üst kat olduğu için cehennemin azabı hepsinden daha hafiftir” deyince hükümdar “Evet” dedi “Cehennem, azabı en hafif olan kattır. Ancak orada da bin tane ateş dağı vardır. Her dağıda yetmiş bin ateş vadisi, her vadide yetmiş bin ateş şehri, her şehirde yetmiş bin ateş kalesi, her kalede yetmiş bin ateş evi, her evde yetmiş bin ateş tahtı, her tahtta de yetmiş bin tür azap vardır. Yine de cehennemin katları arasında azabı en hafif olan kat birinci kattır. Diğerlerindeki azabın sayısını ancak Allah bilir.” Belokya bunları duyunca bayılıp yere yığıldı.

Ayıldığında ağlayarak “Ey hükümdar, halimiz nice olacak?” dedi. Hükümdar “Ey Belokya, korkma! Şunu iyi bil ki Muhammed’i seven hiç kimseyi cehennem ateşi yakmaz. Cehennem, Muhammed’in dininden olan kimselerden kaçır. Bize gelince, Allah bizleri ateşten yarattı. Allah’ın cehennemde yarattığı mahlukatın ilki Huleyt ve Müleyt adındaki kişilerdir. Huleyt’i aslan, Müleyt’i kurt suretinde yaratmıştır. O ikisinden de akrepler ve yılanlar dönüşmüştür. Yerleri cehennemdir. Allah cehenneme girenlere onlarla azap eder. Sonra o yılanlar ve akrepler çoğaldılar. Huleyt ve Müleyt’in nesli yedi erkekti. Biri hariç hepsi babalarına itaat etti. Ancak biri babalarına karşı geldiği için kurt-

çuğa dönüştü. O kurtçuk lanet olasıca iblistir. Allah’a yakın kimselerdendi. Allah’a o kadar çok ibadet ederdi ki semâya kadar yükseldi ve Allah’a en yakın kimse-lerden oldu. Hatta onların başkanı oldu.”

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

490. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

“Allah Âdem’i (a.s) yarattığında iblise Âdem’e secde etmesini emretti. Ancak iblis bundan imtina etti, Allah da onu kovup lanetledi. Üreyip nesli çoğalınca iblisin neslinden şeytanlar geldi. İblisin dışındaki altı erkeğe gelince onlar mümin cinlerdir. Bizim aslımız da onlardandır.”

Belokya duydukları karşısında hayrete düştü. Sonra “Ey hükümdar! Senden adamlarından birine beni ülkeme ulaştırmasını emretmeni istiyorum” dedi. Hükümdar Sahr şöyle karşılık verdi: “Allah’ın emri dışında böyle bir şeyi yapmaya gücümüz yetmez. Ancak eğer bizim yanımızdan gitmek istiyorsan ben senin için atlarımdan birini hazırlar ve seni sırtına bindiririm. Ona saltanatımın son bulduğu yere kadar seni götürmesini emrederim. Saltanatımın son bulduğu yere varınca Berahya adındaki hükümdarın adamları seni karşılayacaktır. Onlar baktıklarında atı tanır ve seni indirip atı bize geri gönderirler. Bizim elimizden ancak bu kadar gelir.”

Belokya bunları duyunca ağlayarak “Tamam, öyle olsun o zaman” dedi. Hükümdar hemen atın getiril-

mesini emretti. Atı getirip Belokya'yı sırtına bindirdiler ve "Sakin attan inmeye veya ona vurmaya ya da bağırmaya kalkışma! Eğer böyle bir şey yaparsan mahvolursun. Üstünde uslu uslu otur. Durduğunda sırtından in. Sonra nereye gidersen git!" dediler. Belokya "Baş üstüne" deyip ata bindi. Uzun bir süre çadırlar arasında gitti. Yol boyunca geçtiği her yer hükümdarın mutfağıydı. Kaynayan tencerelere gözü kaydı. Her tencerede elli deve vardı. Altlarında hanl hanl ateşler yanıyordu. Belokya tencerelerine, tencerelerin büyüklüğünü görünce düşünceye daldı.

Hükümdar onun, mutfağa şaşkın şaşkın baktığını görünce acıktığını zannetti ve hemen kızarmış iki deve getirmelerini emretti. Kızarmış develeri getirip atın ardına bağladılar. Sonra onlarla vedalaşıp yola koyuldu. Hükümdar Sahr'ın saltanatının son bulduğu yere varınca at birden durdu. Belokya inip üstündeki yolculuk eseri tozları silkeledi. Birden sağdan soldan adamlar peyda oldu. Atı görünce hemen tanıdılar ve Belokya ile beraber atı da alıp hükümdar Berahya'nın huzuruna gittiler. Belokya hükümdarın huzuruna girince selam verdi. Hükümdar selamına karşılık verdi.

Hükümdar koca bir çadırda oturuyordu. Etrafında askerler, kahramanlar, sağında ve solunda cinlerin hükümdarları duruyordu. Hükümdar Belokya'ya kendisine doğru yaklaşmasını emretti. Yanı başına oturttu. Sofra getirmelerini emretti. Belokya bu hükümdarın tıpkı hükümdar Sahr gibi olduğunu fark etti. Yemekler gelince yediler. Belokya da doyana kadar yiyip Allah'a şükretti. Yemekleri kaldırıp meyve getirdiler. Onları da yedikten sonra hükümdar Berahya "Hükümdar Sahr'ın yanından ne zaman ayrıldın?" diye sordu. Belokya "İki gün önce" diye cevap verdi. Hükümdar "İki gün boyunca kaç günlük yol gittiğini biliyor musun?" diye sordu. Belokya "Hayır" deyince "Yetmiş aylık yol gittin. Ancak sen ata bindiğinde at

senden ürktü. Senin bir insan olduğunu bildi ve seni sırtından atmak istedi. Onlar da şu iki deveyle yükünü ağırlaştırdılar” dedi.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

491. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti: Belokya hükümdar Berahya’nın dedikleri karşısında hayrete düştü ve sağ salim kurtulduğu için Allah’a şükretti. Sonra hükümdar Berahya “Neler yaşadın, buraya nasıl geldin, anlat bakalım” dedi Belokya’ya. Belokya nasıl yolculuk yaptığını, oraya nasıl geldiğini, her şeyi bir bir anlattı. Hükümdar anlattıklarını çok beğendi. Belokya böylece hükümdarın yanında iki ay kaldı.

Hâsib Kerimüddin, yılanlar kraliçesinin anlattıklarını hayretler içerisinde dinliyormuş. Sonunda “Ne olursun! Adamlarından birine emret de beni yeryüzüne çıkarsınlar. Ben de aileme gideyim” demiş. Yılanlar kraliçesi “Ey Hâsib Kerimüddin! Sen buradan çıkar çıkmaz ailenin yanına varacaksın. Sonra hamama gidip yıkanacaksın. Sen yıkanmanı bitirir bitirmez ben öleceğim. Zira senin hamama gidip yıkanman benim ölümüne sebep olacak” demiş. Hâsib hemen “Sana yemin ederim! Ömrüm boyunca hamama gitmeyeceğim. Yıkanmam, gusletmem gerektiğinde evimde yıkanacağım!” diye atılmış. Ancak kraliçe “Yüzlerce yemin etsen de sana inanmam. Zira sen âdemoğlusun, verdiğin sözde durmazsın. Baban Âdem de Allah’a söz

vermişti de sözünde durmamıştı. Allah Âdem'in çamurunu kırk gün yoğurdu ve meleklerle secde ettirdi. Sonra Âdem anlaşılmayı bozdu. Unutup rabbinin emrine muhalefet etti" demiş.

Hâsib kraliçenin dediklerini duyunca susup ağlamaya başlamış. On gün boyunca ağlamış. Sonra "Hükümdar Berahya'nın yanında iki ay duran Belokya daha sonra ne yaptı? Anlatır mısın?" demiş.

Kraliçe söze tekrar başlamış: "İyi dinle o halde, Belokya hükümdarın yanında iki ay kaldıktan sonra ona veda etti ve gece gündüz demeden çöllerde dolaştı. Sonunda yüksek bir dağa ulaştı. Dağa çıktı. Dağın zirvesine oturmuş büyük bir melek gördü. Melek Allah'ı zikrediyor, Muhammed'e salavat getiriyordu. Önünde yazılı bir tahta parçası vardı. Tahtanın üstünde biraz siyah, biraz da beyaz bir şey vardı. Melek tahta parçasına bakıyordu.

Meleğin biri doğuya, diğeri batıya uzanan iki kanadı vardı. Belokya meleğe yaklaşıp selam verdi. Melek selamını aldıktan sonra Belokya'ya "Sen kimsin? Nereden gelir nereye gidersin? Adın nedir?" diye sordu. Belokya "Ben bir âdemoğluyum. İsrailoğullarındayım. Muhammed'in (s.a.v) aşkı için yollardayım. Adım Belokya'dır" diye cevap verdi. Melek "Buraya gelinceye kadar başına neler geldi?" diye sordu. Belokya seyahati boyunca olan biteni, gördüklerini bir bir anlattı. Melek, Belokya'nın anlattıklarına çok şaşırdı.

Sonra Belokya "Şimdi sen söyle bakalım! Bu tahta nedir ve üstünde ne yazılıdır? Burada ne işin var ve adın ne?" diye sordu. Melek "İsmim Mikail. Ben gece ve gündüzü yönetmekle görevliyim. Kıyamete kadar benim işim bu" diye cevap verdi. Belokya meleğin söylediklerine, görünüşüne, heybet ve büyüklüğüne çok şaşırdı. Vedalaşıp yoluna devam etti.

Günler ve geceler boyu yol gitti. Sonunda büyük bir otlığa vardı. Otlakta biraz yürüdü. Yedi nehir ve

birçok ağaç gördü. Bu büyük otlak Belokya'nın çok hoşuna gitti. Sağını solunu gezip dolaştı. O sırada büyük bir ağaç gördü. Ağacın altında dört melek vardı. Onlara doğru yaklaştı. İçlerinden birinin görünüşü insana, ikincisinin görünüşü vahşi hayvanlara, üçüncüsünün görünüşü kuşlara, dördüncüsünün görünüşü de öküzze benziyordu. Hepsi Allah'ı zikretmekle meşguldü. Her biri şöyle diyordu: "Ey rabbim, efendim, mevlam! Muhammed'in yüzü suyu hürmetine, benim görünüşümde yarattığın kullarını bağışla ve onları affet. Senin gücün her şeye yeter!" Bu sözler Belokya'nın hoşuna gitti. Sonra yanlarından ayrılıp günlerce yol gitti.

Sonunda Kafdağı'na vardı. Dağa çıktığında orada büyük bir melek gördü. Melek oturmuş Allah'ı tespih ediyor ve Muhammed'e (s.a.v) salavat getiriyordu. Belokya yaklaşıp selam verdi meleğe. Melek selamını aldıktan sonra "Sen de kimsin? Nereden gelir, nereye gidersin? Adın nedir?" diye sordu. Belokya "Ben İsrailoğullarından bir âdemoğluyum. Adım Belokya. Muhammed'in (s.a.v) aşkı için yollara düştüm. Ancak yolumu kaybettim" diyerek başından geçenleri tek tek anlattı. Sonra meleğe "Peki, sen kimsin? Bu dağ da nedir? Burada ne yapıyorsun?" diye sordu.

Melek şöyle cevap verdi: "Belokya, bu dağ dünyayı sarıp kuşatan Kaf dağıdır. Allah'ın dünyada yarattığı her yer benim elimin altındadır. Allah yeryüzünde deprem, darlık veya bolluk, savaş veya barış istediğinde bana yapılması gerekenleri emreder. Şunu iyi bil ki benim elim yeryüzünün her yerine hâkimdir."

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

492. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Belokya meleğe “Allah Kafdağı’nda şu senin durduğun yerden başka bir yer yarattı mı?” diye sordu. Melek şöyle cevap verdi: “Evet, Allah gümüş gibi bembeyaz bir yer yarattı. Genişliğini ancak Allah bilir. Oraya yemeleri ve içmeleri tespih ve Muhammed’e (s.a.v) salavat olan melekleri yerleştirdi. Her cuma gecesi bu dağa gelirler. Toplanıp gece boyunca Allah’a dua ederler. Bütün bunların sevabını Muhammed ümmetinin günahkârlarına ve cuma günü cuma namazı için gusleden kimselere hediye ederler. Onlar kıyamete kadar böyle devam edecekler.”

Belokya meleğe “Allah Kafdağı’nın ardında başka dağlar yarattı mı?” diye sordu. Melek şöyle cevap verdi: “Evet, Kafdağı’nın ardında beş yüz yıllık mesafesi olan bir dağ var. O dağ kardan ve buzdandır. Cehennem ateşinin sıcaklığının dünyaya zarar vermesini o dağ engeller. Eğer o dağ olmasaydı dünya cehennem ateşiyle yanar, kavrulurdu. Kafdağı’nın ardında her biri dünyanın kırk katı büyüklüğünde kırk tane dünya var. Kimi altından kimi gümüşten kimi de yakuttandır. Her birinin ayrı bir rengi var. Allah her birine işleri sadece zikir ve tespih olan, ümmet-i Muhammed için Allah’a dua eden, ne Havva’yı ne de Âdem’i, ne geceyi ne de gündüzü bilen melekler yerleştirmiştir. Her biri üst üste yedi kattır. Allah sıfatını ve özelliğini sadece kendisinin bildiği bir melek yaratmıştır ki yedi kat yeryüzünü o taşır. Allah o meleğin altında bir kaya, o kayanın altında bir öküz, o öküzün altında bir balık ve o balığın altında da koca bir deniz yaratmıştır. Allah Teâlâ Hz. İsa’ya (a.s) o balığı öğretince Hz. İsa hemen ‘Ya rabbi! Beni ona yaklaştır da iyice bakayım’

dedi. Allah Teâlâ meleklerden birine Hz. İsa'yı (a.s) alıp bakması için o balığa götürmesini emretti. Melek Hz. İsa'ya (a.s) geldi ve onu alıp balığın yaşadığı denize götürdü. 'Bak ey İsa! İşte o balık!' deyince Hz. İsa (a.s) baktı. Önce balığı göremedi. Sonra birden balık Hz. İsa'nın (a.s) gözünün önünden şimşek gibi geçti. Allah Hz. İsa'ya (a.s) 'Ey İsa! Balığı gördün mü? Uzunluğunu ve genişliğini gördün mü?' diye vahyetti. Hz. İsa (a.s) 'İzzetin ve celalin hakkı için, onu göremedim. Yalnız önümden büyüklüğü üç günlük mesafe kadar olan büyük bir ışık geçti. Ancak ben ne olduğunu bilemedim' dedi. Allah Teâlâ 'Önünden geçen ışık öküz başıydı. Ey İsa, şunu iyi bil ki ben her gün o balık gibi kırk tanesini yaratırım' deyince Hz. İsa (a.s) Allah'ın kudreti karşısında şaşı kaldı."

Belokya meleğe "Allah balığın olduğu denizin altında neyi yarattı?" diye sordu. Melek şöyle cevap verdi: 'Büyük bir boşluk yarattı. O boşluğun altında da cehennemi yarattı. Cehennemin altındaysa adı Felak olan koca bir yılan yarattı. Eğer o yılanın Allah korkusu olmasaydı üstünde ne varsa yalayıp yutardı da üstündeki melek farkına bile varmazdı...

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

493. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

... Allah Teâlâ o yılanı yarattığında ona "Sana bir emanet bırakmak istiyorum. Onu iyi koru" diye vahyetti. Yılan "Baş üstüne" deyince Allah Teâlâ "Ağzını

aç!” dedi. Yılan ağzını açınca Allah cehennemi yılanın karnına soktu ve “Cehennemi kıyamete kadar iyi koru” dedi. Kıyamet vakti geldiğinde Allah meleklerle yanlarında zincirlerle beraber gelmelerini ve cehennemi o zincirlerle mahşer yerine getirmelerini emreder. Cehenneme de kapılarını açmasını emreder. Cehennem kapılarını açınca dağlar kadar kıvılcımlar çıkar o kapılardan.

Belokya meleğin söylediklerini duyunca hüngür hüngür ağladı. Sonra meleğe veda edip batıya doğru hareket etti. Uzaktan iki kişi gördü. Kilitli, kocaman bir kapının yanında oturuyorlardı. İyice yaklaşıncı birinin aslan suretinde, diğerinin öküz suretinde olduğunu gördü. Selamlaştılar. Sonra o ikisi Belokya’ya “Kimsin, nereden gelip nereye gidersin?” diye sordu. Belokya “Ben bir âdemoğluyum. Muhammed’in (s.a.v) aşkı için yollara düştüm. Yalnız yolumu kaybettim” diye cevap verdi. Sonra da “Peki, siz kimsiniz? Şu yanınızdaki kapı da ne?” diye sordu. “Biz şu gördüğün kapının bekçileriyiz. Bizim Allah’ı tespih edip anmaktan ve peygamberi Muhammed’e salavat getirmekten başka işimiz yok” dediler.

Bu, Belokya’nın hoşuna gitti ve “O kapının içinde ne var?” dedi. Onlar “Bilmiyoruz” deyince “Rabbiniz hakkı için açın şu kapıyı da içeride ne varmış bakayım” dedi. “Bizim o kapıyı açmamız mümkün değil. Onu yaratılmışlar içinde sadece Cebrâil (a.s) açabilir” diye cevap verdiler. Belokya bunları duyunca Allah’a “Ey rabbim! Cebrâil’i (a.s) gönder de şu kapıyı açsın. İçeride ne varmış bakayım” diye yalvardı. Allah duasını kabul etti ve Cebrâil’e yeryüzüne inmesini ve Belokya’nın bakması için iki denizin birleştiği yerin kapısını açmasını emretti. Cebrâil hemen Belokya’nın yanına indi ve selam verdikten sonra gidip kapıyı açtı. Sonra “Gir bakalım içeri. Allah bana o kapıyı senin için açmamı emretti” dedi. Belokya içeri girip yürümeye

başladı. Cebrâil ardından kapıyı kilitleyip tekrar gökyüzüne yükseldi.

Belokya içeride yansı tuzlu, yansı tatlı koca bir deniz gördü. Denizin etrafında kırmızı yakuttan iki dağ vardı. Belokya o iki dağa varana kadar yürüdü. Orada Allah'ı zikirle meşgul olan melekler vardı. Onları görünce selam verdi. Melekler selamına karşılık verince Belokya onlara denizi ve iki dağı sordu. "Orası arşın altındaki yerdir. Denize gelince bu deniz dünyadaki bütün denizlere uzanır. Biz bu suyu böler ve topraklara göndeririz. Tuzlu su tuzlu topraklar için, tatlı su tatlı topraklar içindir. Şu iki dağı Allah bu suyu korumak için yaratmıştır. Bizim kıyamete kadarki işimiz budur" dediler Belokya'ya "Nereden gelip nereye gidersin?" diye sordu. Belokya olan biteni, başından geçenleri bir bir anlattı ve gideceği yolu sordu. Melekler "Şu denizin üstünden yola devam et!" dediler. Belokya yanındaki şişeden suyu alıp ayaklarına sürdü ve meleklerle vedalaştıktan sonra gece gündüz demeden denizin üstünde yürüdü.

O böyle yürürken denizde yürüyen güzel yüzlü bir delikanlı ona bakıp duruyordu. Yanına geldi ve selamlaştılar. Delikanlıdan ayrıldıktan sonra denizde şimşek gibi yürüyen dört melek daha gördü. Belokya meleklerin yanına gidip selam verdi ve "Hak Teâlâ'nın hakkı için söyleyin, adınız nedir? Nereden geliyor ve nereye gidiyorsunuz?" diye sordu. İçlerinden biri şöyle cevap verdi: "Benim adım Cebrâil. Onun adı İsrâfil, onun adı Mikâil, onun adı da Azrâil. Doğuda dev bir yılan çıkıp binlerce şehri yıkmış ve halkını da yemiş. Allah Teâlâ bize gidip onu yakalamamızı ve cehenneme atmamızı emretti." Belokya onların sözleri ve büyüklükleri karşısında şaşakaldı.

Sonra yine gece demeden gündüz demeden yürümeye devam etti. Derken bir adaya vardı ve adaya çıkıp biraz dolaştı. Güzel yüzlü bir delikanlı gördü.

Yüzünden nur parlıyordu. İyice yaklaştığında onun iki kabir başında oturmuş ağlayıp ağıt yaktığını gördü. Yanına vardı. Selamlaştılar. Belokya delikanlıya “Adın nedir? Ne oldu? Şu ortasında oturduğu iki kabir de nedir? Neden ağlıyorsun?” diye sordu.

Delikanlı bu sefer de hıçkıra hıçkıra ağladı. Gözyaşları elbisesini ıslatmıştı. “Kardeşim, benim hikâyem çok tuhaf, başımdan geçenler çok garip. Önce sen şuraya otur. Ömrün boyunca görüp geçirdiklerini, buraya neden geldiğini, adını, nereye gittiğini bana anlat. Sonra da ben kendi hikâyemi anlatayım” dedi.

Bunun üzerine Belokya delikanlının yanına oturup yolculuğu boyunca yaşadıklarını başından sonuna anlattı. Babasının nasıl ölüp kendisini hükümdar yaptığını, yalnızken o sandığı nasıl açtığını, içinde Muhammed’in (s.a.v) sıfatlarının yazılı olduğu kitabı nasıl okuduğunu, kalbinin ona nasıl bağlandığını ve onun aşkı için nasıl yollara düştüğünü anlattı. Onun yanına gelinceye kadar yaşadığı her şeyi anlattıktan sonra, “İşte benim hikâyemin hepsi bu. Bundan sonra başıma neler geleceğini bilmiyorum” dedi.

Delikanlı Belokya’nın anlattıklarını dinledikten sonra derin bir iç çekti ve “Sen daha ömründe bir şey görmemişsin. Ben efendimiz Süleyman’ı (a.s) ve daha sayılamayacak birçok şeyi gördüm. Benim hikâyem daha ilginç, yaşadıklarım daha garip. Otur da hikâyemi, burada neden oturduğumu anlatayım sana” dedi.

Hâsib, yılanlar kraliçesinin anlattıklarını duyunca daha da huzursuzlanmış ve “Ey yılanlar kraliçesi! Ne olursun, beni bırak! Hizmetçilerinden birine emret de beni yeryüzüne çıkarsın. Yemin ederim, ömrüm boyunca hamama gitmeyeceğim” demiş. Kraliçe “Bu asla olmaz. Senin yeminine de inanmıyorum” diye karşılık vermiş. Bunu duyan Hâsib gözyaşlarına boğulmuş. Bunu gören bütün yılanlar Hâsib için ağlamaya

ve kraliçeye yalvarmaya başlamışlar, “Ne olursun, içimizden birine emret de onu yeryüzüne çıkarsın. Bak-sana, ömür boyu hamama girmeyeceğine dair yeminler ediyor” demişler.

Yılanlar kraliçesinin adı Yemliha imiş. Yemliha yılanların dediklerini duyunca Hâsib’e dönmüş ve yemin etmesini istemiş. Hâsib hemen yemin etmiş. Bunun üzerine Yemliha yılanlardan birine Hâsib’i yeryüzüne çıkarmasını emretmiş. Yılan Hâsib’e yaklaşıp onu yeryüzüne çıkarmak isteyince Hâsib Yemliha’ya “Senden Belokya’nın iki kabir başında oturup ağlar-ken gördüğü delikanlının hikâyesini tamamlamanı istiyorum” demiş. Yemliha “İyi dinle o halde” demiş ve anlatmaya başlamış: “Belokya delikanlının yanına oturdu ve hikâyesini başından sonuna kadar anlattı. Çünkü önce Belokya, sonra delikanlı anlatacaktı. Böylece delikanlının başından geçenleri, iki kabir ortasından neden oturduğunu öğrenebilecekti.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

494. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Belokya delikanlıya hikâyesini anlatınca delikanlı “Bu yaşadıkların da tuhaf mıymış ey miskin! Ben efendimiz Süleyman’ı (a.s) ve daha sayılamayacak kadar acayip şeyleri gördüm. Kardeşim, şimdi beni iyi dinle” deyip anlatmaya başladı: “Babam Kâbil hükümdarıydı. Adı Tigmos idi. On bin ip cambazından oluşan

Şehlânoğullarını yönetiyordu. Her biri yüz şehre, surlarıyla birlikte yüz kaleye ve yedi kıtaya hâkimdi. Doğudan ve batıdan mallar gelirdi. Adil bir hükümdardı. Hepsini ona Allah vermiş, bu yüce saltanatı ona Allah bahşetmişti. Ancak hiç çocuğu yoktu. Ömründe tek isteği öldükten sonra hükümdarlığı bırakabileceği bir erkek çocuk sahibi olmaktı.

Bir gün âlimleri, müneccimleri, ilim adamlarını ve takvim bilginlerini topladı ve onlara “Bakın bakalım talihime, Allah bana hükümdarlığımı bırakabileceğim bir erkek çocuk ihsan edecek mi?” diye sordu. Müneccimler kitaplarını açtılar, hesaplar yaptılar, yıldızlara baktılar ve sonra “Ey hükümdarımız, bir erkek çocuğunuz olacak. Ancak bu erkek çocuk Horasan hükümdarının kızından olacak” dediler. Tigmos bunu duyunca çok sevindi. Müneccim ve bilginler hükümdarın sayısız nimetlerine nail olduktan sonra varıp yollarına gittiler.

Hükümdar Tigmos’un yanında kudretli bir vezir vardı. Bin süvariye hâkim, büyük bir cambazdı. Adı Aynüzâr idi. Hükümdar o vezire “Ey vezir! Senden istediğim şudur: Horasan’a yolculuk için hazırlan ve Horasan hükümdarı Behrevân’ın kızını bana iste” dedi ve veziri Aynüzâr’a müneccimlerin söylediklerini anlattı. Vezir, hükümdar Tigmos’un anlattıklarını duyunca derhal kalkıp yolculuk hazırlıklarına başladı. Ordusunu, kahramanlarını ve askerlerini de alarak şehrin dışına çıktı.

Hükümdar Tigmos ipek, mücevher, inci, yakut, altın, gümüş ve madenlerden oluşan bin beş yüz yük hazırlattı. Düğün için daha birçok şey hazırlatıp katırlara ve develere yükletti. Veziriyle Horasan hükümdarının kızına selam yolladı. Bir mektup yazdı. Mektupta şöyle yazıyordu: “Hükümdar Behrevân’a selam olsun. Şunu iyi bil ki biz müneccimleri, bilgeleri, takvim bilginlerini toplayıp onlara sorduk. Onlar da bizim bir erkek çocuğumuz olacağını, ancak bu çocuğun sadece senin

kızından doğacağını haber verdiler. İşte ben de vezirim Aynüzâr'ı hazırlayıp yanında düğün için gerekli olan birçok şeyle gönderdim. Bu konuda vezirimi vekil tayin ettim. Nikâh sözleşmesinde benim yerime onun sözü geçerlidir. Lütfen, vezirin isteğini yerine getirin. Çünkü o, benim isteğimdir. Bu konuda ihmal ve savsaklama yoluna gitmeyin. Senden gelecek güzelliklere kapımız açık. Ancak bu konuda bize muhalefet etmekten sakın! Şunu iyi bil hükümdar Behrevân, Allah bana Kâbil hükümranlığını verdi ve beni Şehlânoğullarına hâkim kıldı. Bana büyük bir hükümranlık verdi. Eğer kızını benimle evlendirirsen seninle ben hükümranlıkta bir oluruz. Her sene sana yetecek kadar mal gönderirim. İşte senden isteğim budur.”

Tigmos mektubu mühürleyip veziri Aynüzâr'a verdi ve Horasan diyanna gitmesini emretti. Vezir daha önce de denildiği gibi yola çıktı. Derken hükümdar Behrevân'ın şehrine yaklaştı. Hemen ona Hükümdar Tigmos'un vezirinin gelmekte olduğunu haber verdiler. Behrevân bunu duyunca onları karşılamaları için devlet adamlarını topladı. Yiyecek, içecek hazırlattı. Hayvanları için yem verdi. Eşyalarını yükleyip yola koyuldular. Sonunda vezirle karşılaştılar. Birbirleriyle selamlaştılar. Yüklerini çözüp orada on gün kaldılar, yediler, içtiler.

Sonra hep beraber atlarına binip şehre doğru yola çıktılar. Hükümdar Behrevân da Tigmos'un vezirini karşılamak için çıktı. Kucaklaşıp selamlaştılar. Veziri alıp kalesine götürdü. Daha sonra vezir değerli yükleri, hediyeleri ve getirdiği malların hepsini hükümdara takdim etti. Ardından mektubu uzattı. Hükümdar Behrevân mektubu alıp okudu. Orada yazılanları iyice anlayıp kavrayınca çok sevindi ve vezire “Hoş geldiniz! Gözünüz aydın olsun. İstedığınız kabul edilecektir. Hükümdar Tigmos canımı istese canımı dahi veririm” dedi.

Hükümdar Behrevân derhal kızının yanına gitti. Annesi ve akrabaları da oradaydı. Durumu anlatıp görüşlerini sordu. Onlar da “Nasıl istersen öyle olsun” dediler.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

495. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Hükümdar Behrevân vezire dönüp isteğinin yerine getirileceğini bildirdi. Vezir, hükümdarın yanında iki ay kaldıktan sonra hükümdara “Artık biz emanetimizi alıp ülkemize gidelim” dedi. Hükümdar “Baş üstüne” deyip rahiplerin, papazların, vezirlerin, devlet adamlarının, komutanlarının toplanmasını emretti. Hepsi toplanıp geldiler. Rahipler ve papazlar gelip hükümdar Tigmos ile Behrevân’ın kızının nikâh akdini düzenlediler. Sonra hükümdar Behrevân yol hazırlıklarının yapılmasını emretti ve kızına tarifi imkânsız güzellikte hediyeler, mücevher ve madenler verdi. Şehrin bütün sokaklarının süpürölüp en güzel süslerle süslenmesini emretti. Vezir Aynüzâr ise hükümdar Behrevân’ın kızını da alıp ülkesine doğru yola çıktı. Hükümdar Tigmos gidenlerin gelmekte olduğu haberini alınca düğün hazırlıklarının başlamasını ve bütün şehrin süslenmesini emretti.

Hükümdarın karısı çok geçmeden hamile kaldı. Vakti gelince nur topu gibi bir erkek çocuk dünyaya getirdi. Hükümdar hemen bilgeleri, müneccimleri ve

takvim bilginlerini çağırdı. Onlara “Sizden şu çocuğun talihine bakmanızı, yıldızlara bakıp hesaplar yapmanızı ve ömrü boyunca başına gelecekleri bana haber vermenizi istiyorum” dedi.

Bilginler ve müneccimler talihine bakıp hesaplar yaptılar ve çocuğun bahtının açık olacağını gördüler. “Ancak ömrünün başlarında, on beş yaşına ulaştığında bir sıkıntıyla karşılaşacak. Eğer ondan sonra yaşayacak olursa çok iyilikler ve güzellikler görecektir. Babasından daha büyük bir hükümdar olacak. Yanında kalanlar yücelecek, karşısında duranlar yok olacak. Mutlu bir hayat yaşayacak. Eğer o sıkıntıdan kurtulmayıp ölürse elden bir şey gelmez. Yine de her şeyin doğrusunu Allah bilir” dediler.

Hükümdar bu sözleri duyunca sevinçten deliye döndü. Oğlunun adını Canşah koydu. Sütannelere ve ebelere teslim etti. Güzelce terbiye edip yetiştirdi. Beş yaşına gelince babası okumayı öğretti. İncil’i okumaya başladı. Yedi yaşından önce savaşı, saldırıyı, dövüşmeyi öğretti. Av için ata binmeyi öğretti. Mükemmel bir cambaz, biniciliğin bütün kollarında mahir oldu. Babası onun bütün savaş kollarında kahramanlığını gördükçe sevinçten uçacak gibi oluyordu.

Günlerden bir gün hükümdar Tigmos askerlerine av ve nişan için hazırlanmalarını emretti. Hükümdar, oğlu Canşah ve askerlerle beraber yola çıktı. Çöller, sahralar geçtiler. Üçüncü günün ikindi vaktine kadar avlandılar. Birden Canşah’ın önüne tuhaf renkli bir ceylan çıktı. Ancak ceylan büyük bir hızla uzaklaştı. Canşah ceylanın hızla uzaklaştığını görünce onu takip etti. Kaçan ceylanın ardından hızla koştu. Hükümdarın kölelerinden yedisi ayrılıp Canşah’ın peşine düştüler. Efendilerinin bir ceylanın peşinden koştuğunu gördüler. En hızlı atlarla ardından koştu- lar. Böyle ceylanın peşinden koşarken deniz kıyısına kadar geldiler. Ceylanı yakalamak için hep birlikte üs-

tüne atıldılar. Ceylan can havliyle ellerinden kurtulup kendini denize attı.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

496. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Ceylan kendisini denize attığında denizde bir av gemisi vardı. Ceylan sıçrayıp, bu geminin üstüne çıkınca Canşah ve köleleri de atlarından inip gemiye bindiler. Ceylanı avlayıp karaya çıkarmak istediler. Ancak Canşah o sırada bir ada gördü. Yanındaki kölelerine “Şu adaya gitmek istiyorum” dedi. Köleler “Baş üstüne” dediler. Gemiye binip adaya vardılar. İnip dolaşmaya başladılar. Sonra yanlarında ceylan olduğu halde geldikleri yere geri dönmek üzere gemiye bindiler. Akşam olunca denizde yollarını kaybettiler. Birden bir fırtına esip gemilerini denizin ortasına sürükledi. Sabaha kadar uyudular. Uyandıklarında nerede olduklarını, nasıl geri döneceklerini bilmiyorlardı. Denizde dolanıp durdular.

Onlar böyle denizde dolanadursunlar, gelelim Canşah'ın babası Tigmos'a. Tigmos her yerde oğlunu aradı ancak bir türlü bulamadı. Askerlerinden her birine farklı bir yola gitmesini emretti. Hep beraber Canşah'ı aramaya koyuldular. Bir grup denize gitti ve orada atların yanında kalan köleyi gördü. Vanp efendilerini ve diğer altı köleyi sordular. Köle başlarına gelenleri anlattı. Köleyi ve atları alıp hükümdara ge-

tirdiler ve durumu haber verdiler. Hükümdar olanların duyunca ağlamaya başladı. Başındaki tacı yere çaldı. Pişmanlıktan ellerini ısıırıyordu. Derhal kalkıp bir mektup yazdı ve denizler ortasındaki adaya gönderdi. Yüzlerce gemi toplayıp askerlerini bindirdi. Denizde dolaşıp oğlu Canşah'ı didik didik aramalarını emretti. Askerlerinden ve ordusundan geri kalanları alıp şehre döndü ve derdiyle baş başa kaldı. Canşah'ın annesi olanları duyunca dizini dövüp matem tutmaya başladı.

Onlar böyle dövünürken Canşah ve yanındaki köleler denizde nereye gideceklerini bilmeden dolanıp duruyorlardı. Aramak için gidenler on gün boyunca denizde onları aradılar. Ancak bulamadılar. Hükümdara dönüp durumu haber verdiler. Daha sonra şiddetli bir rüzgâr esip Canşah ve kölelerinin olduğu gemiyi bir adaya sürükledi. Canşah ve altı köle gemiden inip adada yürümeye başladılar. Derken adanın ortasında şırl şırl akan bir pınara vardılar. Uzaktan pınarın yakınında oturan bir adam gördüler. Yanına varıp selamlaştılar. Adam kuş sesine benzer bir sesle konuşuyordu. Canşah adamın konuşmasına çok şaşırdı.

Sonra adam bir sağa bir sola dönüp onların şaşkın bakışları altında ikiye bölündü. Yarıları bir tarafa, diğer yansı öteki tarafa gitti. Ardından sayılamayacak kadar insan üstlerine doğru gelmeye başladı. Dağ tarafından çıkıp su pınarına doğru geldiklerinde her biri iki parçaya ayrılıyordu. Canşah ve kölelerini yemek için üstlerine doğru geldiler. Canşah kendilerini yemek üzere geldiklerini görünce kaçtı. Köleler de peşinden kaçmaya başladılar. Adamlar köleleri takip edip üçünü yakaladılar ve yediler. Canşah'ın yanında üç köle kalmıştı. Canşah yanındaki üç köleyle gemiye bindi ve hemen o adadan uzaklaştı.

Geminin kendilerini nereye götürdüğünü bilmeden günlerce yolculuk yaptılar. Sonra ceylanı kesip onunla karnlarını doyurdular. Yine bir rüzgâr gelip gemileri-

ni başka bir adaya sürükledi. Adaya uzaktan baktıklarında adanın ağaçlar, nehirler, meyveler ve bahçelerle kaplı olduğunu gördüler. Bütün meyvelerden vardı adada. Ağaçların altından nehirler akıyordu. Sanki cennet gibiydi.

Canşah adayı görür görmez çok beğendi ve kölelere “Kim adaya çıkıp bize ada hakkında haberler getirecek?” diye sordu. İçlerinden biri “Ben gider araştırırım ve size haberler getiririm” dedi. Canşah “Olmaz, üçünüz beraber gidip adayı araştırın. Ben de siz dönene kadar gemide bekleyeyim” dedi.

Ardından üç köleyi adayı teftiş etmeleri için gemiden indirdi. Köleler adaya çıkıp dört bir yanı dolaştılar. Kimseyi bulamadılar. Adanın ortasına geldiklerinde uzaktan bir kale gördüler. Kale beyaz mermerden, odaları saf camdandı. Kalenin tam ortasında kuru ve yaş meyvelerin ve bütün misklerin olduğu tarifi imkânsız güzellikte bir bahçe vardı. Kuşlar kondukları ağaç dallarında şarkılar söylüyorlardı. Ayrıca koca bir göl vardı. Gölün kenarındaysa kocaman bir saray vardı. Sarayda koltuklar dizilmiş, koltukların ortasındaysa türlü mücevherler ve yakutlarla işlenmiş kırmızı altından bir taht duruyordu. Köleler kalenin ve bahçenin güzelliğini görünce kalenin dört bir yanını gezip dolaştılar. Ancak kimseyi göremediler. Kaleden inip Canşah’ın yanına döndüler ve ona gördüklerini anlattılar.

Hükümdarın oğlu kölelerin söylediklerini duyunca “O kaleyi mutlaka gezip dolaşmalıyım” dedi. Kölelerle beraber gemiden ayrıldı. Yürüyüp kaleye vardılar ve içeri girdiler. Kalenin güzelliğinden Canşah’ın gözleri kamaştı. Bahçeyi dolaşıp meyvelerinden yemeye başladılar. Akşama kadar dolaştılar. Akşam olunca dizi dizi koltukların olduğu yere geldiler. Canşah koltukların ortasında dikili duran tahta oturdu. Dört bir yanında sıralı koltuklar duran Canşah düşüncelere daldı ve

babasının tahtından, ülkesinden, ailesinden ve akrabalarından ayrı kaldığı için ağlamaya başladı. Etrafındaki köleler de ağladı. O esnada deniz tarafından şiddetli bir çığlık sesi geldi. Çığlığın geldiği tarafa bakınca çekirge sürüsü gibi sayılamaz maymunun etrafa yayıldığını gördüler.

Meğer ada ve içindeki bu kale o maymunlarınmış. Maymunlar Canşah'ın geldiği gemiyi görünce gemiyi deniz kıyısında batırmışlar ve Canşah kalede otururken yanlarına gelmişler.

Sonra yılanlar kraliçesi Yemliha “Ey Hâsib! Bütün bunlar iki kabir ortasında oturan delikanlının Belokya'ya anlattıklarıdır” demiş. Hâsib “Peki, Canşah o maymunlara ne yaptı?” diye sorunca Yemliha anlatmaya devam etmiş: “Canşah adaya çıkıp tahta oturunca ve köleler de sağna soluna dizilince maymunlar üstlerine gelip yüreklerine derin bir korku saldı. Sonra maymunlardan bir grup gelip Canşah'ın oturduğu tahta yaklaştı ve Canşah'ın önündeki top-

rağı öptü. Ellerini göğüslerinin üzerine koyup bir süre ayakları üstünde beklediler. Sonra bir grup daha geldi. Yanlarında bir ceylan vardı. Kesip kaleye götürdüler. Derisini yüzüp etlerini ayırdılar. Tam kıvamına gelinceye kadar kızarttılar. Altın ve gümüşten tepsilere koyup sofralara dizdiler.

Canşah ve kölelerine işaret ederek yemelerini istediler. Canşah tahtından indi ve yemeye başladı. Onunla beraber maymunlar ve köleler de doyana kadar yediler. Daha sonra maymunlar sofrayı topladılar ve meyveler getirdiler. Meyveleri de yiyip Allah'a şükrettiler. Canşah maymunların büyüklerine dönerek "Siz necisiniz? Burası kimin?" diye sordu. Maymunlar işaret diliyle "Burası efendimiz Davut'un oğlu Süleyman'ındır. O her sene gelir, burada gezip dolaşır, sonra da giderdi..."

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

497. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

"... Ey hükümdar, eğer burada kalıp bize sultan olursan senin hizmetindeyiz. Ye, iç, keyfine. Sen ne emredersen biz onu yaparız." Maymunlar bunları söyledikten sonra kalkıp Canşah'ın huzurunda yeri öptüler ve her biri kendi yoluna gitti. Canşah tahtın üzerinde, köleler de etrafındaki koltuklarda sabaha kadar uyudular.

Sonra maymunların liderleri olan dört tanesi, askerleriyle beraber geldiler ve her tarafı kapladılar.

Etrafında saflar oluşturdular. Vezirler gelince maymunlar bağışıp çağrışarak oradan ayrıldılar. Geriye sadece Canşah'ın önünde ona hizmet etmek için bir hizmetçi kaldı.

Sonra maymunlar tekrar çıktılar. Yanlarında at suretinde köpekler vardı. Her köpeğin boynunda bir tasma vardı. Canşah köpeklerin büyüklüğüne çok şaşırdı. Maymunların vezirleri Canşah'a, işaret diliyle, beraber yürümek istediklerini anlattılar. Canşah ve köleleri, yanlarında maymun askerler olduğu halde yürümeye başladılar. Çekirge sürüsü gibiydiler. Canşah şaşkınlık içinde izliyordu. Deniz kıyısına gelene kadar yürüdüler. Canşah bindiği geminin batmış olduğunu görünce maymunların vezirlerine dönüp "Buradaki gemiye ne oldu?" diye sordu. "Efendim, siz adama geldiğinizde bize sultan olacağınızı anladık ve bizden kaçmanızdan korktuk. Onun için gemiyi batırdık" dediler.

Canşah bunu duyunca kölelerine döndü ve "Artık bu maymunların yanından gitmemiz mümkün değil. Ancak Allah'ın takdirine sabre delim" dedi. Yürüye yürüye bir nehir kıyısına geldiler. Nehrin bir tarafında yüksek bir dağ vardı. Canşah dağa bakınca dağda canavarlar gördü. Maymunlara dönüp "Bu canavarlar da ne oluyor?" diye sordu. Maymunlar "Onlar bizim düşmanımızdır. Biz onlarla savaşmak için geldik" dediler. Canşah, atlara binmiş olan canavarların garip görünüşlerine ve büyüklüklerine çok şaşırmıştı. Kiminin başı inek başı gibi, kimininki de deve başı gibiydi.

Canavarlar maymun askerleri görünce hemen harekete geçtiler ve nehir kıyısına geldiler. Sonra sütun gibi koca koca taşlar atmaya başladılar. Aralarında şiddetli bir savaş oldu. Canşah canavarların maymunları yendiğini görünce kölelerine "Okları ve mızrakları çıkarıp okçularına doğru atın! Savaşıp üstümüzden

savın onları!" diye bağırdı. Köleler Canşah'ın emirlerini yerine getirince canavarlar bozguna uğradı. Çoğu öldürüldü. Büyük bir hezimet içinde kaçarak uzaklaştılar. Maymunlar Canşah'ı böyle görünce nehre indiler ve nehri geçip yanına geldiler. Canavarlar gözden kaybolana kadar arkalarından kovaladılar. Canavarlar yenilmişti.

Canşah ve maymunlar yürüye yürüye yüksek bir dağa geldiler. Canşah dağa bakınca orada mermer bir kitabe gördü. Üstünde şöyle yazıyordu: "Ey buraya giren kişi! Şunu iyi bil ki sen o maymunlara sultan olacaksın. Dağın yan tarafında bulunan ve uzunluğu üç aylık olan doğu geçidinden geçmedikçe maymunların yanından gitmen hiç de kolay olmayacak. Geçitte vahşi hayvanlar, canavarlar, ifritler ve cinlerin arasından geçeceksin. Sonra okyanusa varacaksın. Ya da batı geçidinden geçeceksin ki orada da karıncalar var. Çok dikkatli olman gerek. Geçitten geçince yüksek bir dağa varacaksın. O dağ ateş gibi yanar. Orası on günlük yoldur."

Sonunda ise şunlar yazılıydı: "Sonra gürül gürül akan, akışı kulakları sağır eden büyük bir nehre varacaksın. Bu nehir her cumartesi kurur. Nehrin yanında halkının hepsi Yahudi olan bir şehir vardır. Orada Muhammed'in dini inkâr edilir; hiç Müslüman yoktur. Sen maymunlar arasında kaldığın sürece onlar canavarlara galip gelecekler. Bu kitabeyi Davut'un oğlu efendimiz Süleyman'ın yazdığını sakın aklından çıkarma."

Canşah bunları okuyunca ağlamaya başladı. Sonra kölelerine dönüp kitabede yazılı olanları anlattı. Daha sonra atlarına binip düşmanlarını yenmenin sevinciyle kalelerine döndüler. Canşah kalede bir buçuk sene daha maymunlara sultan olarak kaldı. Bir gün maymun askerlere av için hazırlanmalarını emretti. Atlarına bindiler. Çöllerden, sahralardan geçtiler. Bir o yana bir bu yana giderlerken sonunda karınca vadisini

gördüler. Canşah mermer kitabede yazılı olanları hatırladı. Karınca vadisini görünce orada konaklamalarını emretti. Hepsi atlarından indiler.

On gün boyunca kaldılar, yediler, içtiler. Canşah bir gece köleleriyle baş başa kalınca “Buradan kaçmak ve karınca vadisine gidip oradan Yahudi şehrine geçmek istiyorum. Dua edelim de Allah bizi şu maymunlardan kurtarsın. Böylece kendi yolumuza gidelim” dedi. Onlar da “Baş üstüne” dediler. Gecenin biraz ilerlemesini bekleyip kalktılar, silahlarını kuşandılar. Bellerine kılıçlarını, hançerlerini ve buna benzer savaş aletlerini taktılar. Gecenin ilk karanlığıyla yola çıkıp sabaha kadar yolculuk yaptılar.

Maymunlar uyanıp yanlarında Canşah ve kölelerini göremeyince kaçtıklarını anladılar. Hemen bir grup maymun kalkıp atlarına bindi ve doğu geçidine doğru hareket etti. Bir grup da karınca vadisine doğru yola çıktı. Maymunlar Canşah ve yanındaki kölelerin karınca vadisine doğru gittiklerini gördüler ve arkalarından iyice hızlarını artırdılar. Canşah ve köleleri arkalarından gelen maymunları görünce kaçarak karınca vadisine girdiler. Çok geçmeden maymunlar üzerlerine saldırdılar. Niyetleri Canşah ve kölelerini öldürmekti.

Birden yeraltından çekirge sürüsü gibi bir karınca sürüsü peyda oldu. Her bir karıncanın bir köpek kadar gücü vardı. Karıncalar maymunları görünce hemen üzerlerine saldırdılar ve bir kısmını yediler. Karıncaların da bir kısmı öldürüldü ama zafer yine de onların oldu. Zira karıncalar maymunların üstüne varıp vurduklarında maymunlar ikiye bölünüyordular. Buna karşılık ancak on kadar maymun bir tane karıncayı tutup üstüne biniyor ve bu şekilde ikiye bölebiliyordu. Aralarında akşama kadar çetin bir savaş oldu. Akşam olunca Canşah ve köleleri kaçıp sabaha kadar vadide yol aldılar.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

498. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Yılanlar kraliçesi Yemliha, Hâsib'e delikanlının hikâyesini anlatmaya devam etti: Sabah olduğunda maymunlar Canşah'ın peşine düştüler. Canşah onları görünce kölelerine "Kılıçlarınızla saldırın!" diye bağırdı. Köleler kılıçlarını çekip sağlı sollu maymunlara vurmaya başladılar. Fildişi gibi dişleri olan bir maymun üstlerine gelmeye başladı. Kölelerden biri üstlerine doğru gelen maymuna kılıcıyla vurup ikiye ayırdı. Maymunlar Canşah'ın etrafını sarınca Canşah vadinin en aşağısına doğru kaçtı.

Orada büyük bir nehir gördü. Nehrin yanında koca bir karınca vardı. Karınca Canşah'ın kendine doğru geldiğini görünce önüne çıktı. Kölelerden biri hemen yetişip karıncayı kılıcıyla ikiye böldü. Karınca ordusu bunu görünce kölenin etrafını sardılar ve onu öldürdüler. O esnada maymunlar da dağın üstünden aşağıya doğru gelip Canşah'ın dört bir yanını kuşattılar. Canşah üstüne doğru geldiklerini görünce hemen elbisesini çıkarıp nehre daldı. Arkasından hayatta kalan diğer köle de nehre daldı. Nehrin ortasına kadar yüzdüler. Canşah birden nehrin öte kıyısında bir ağaç gördü. Elini ağacın dallarına uzatıp birinden yakaladı ve sımsıkı tutundu. Kendini karaya çekti. Köleyse akıntılara yenik düştü. Akıntılar onu alıp dağın bir kenarına savurdu.

Canşah karada tek başına kaldı. Elbisesini sıkıp güneşte kuruttu. Bu esnada karıncalarla maymunlar arasında zorlu bir savaş oldu. Sonra maymunlar ülkelere geri döndüler.

Canşah akşama kadar ağladı. Bir mağaraya sığındı. Çok korkmuştu. Köleleri olmadığı için kendini yalnız hissetti. O mağarada sabaha kadar uyudu. Sonra kalkıp gece gündüz demeden, ağaç kökleri yiyerek yürüdü. Sonunda ateş gibi yanan dağa ulaştı. Dağa varınca biraz daha yürüdü ve her cumartesi günü kuruyan nehre vardı. Nehre varınca nehrin çok büyük olduğunu gördü. Nehrin yanında büyük bir şehir vardı. O şehir, kitabede yazılı olan Yahudi şehriydi.

Cumartesi günü gelip nehir kuruyana kadar orada kaldı. Nehir kuruyunca yürüyüp Yahudi şehrine vardı. Kimsecikler yoktu. Bir evin kapısına kadar gitti. Kapıyı açıp içeri girdi. Ev halkından hiç ses çıkmıyor, tek kelime bile konuşmuyorlardı. “Ben garip bir yolcuyum. Karnım çok aç” dedi. İşaretlerle “Ye, iç, ancak konuşma” dediler. Yanlarına oturup yedi, içti ve geceyi orada geçirdi. Sabah olunca ev sahibi selam verip hoş geldin dedikten sonra “Nereden gelir, nereye gidersin?” diye sordu.

Canşah Yahudi’nin sözlerini duyunca hıçkırarak başından geçenleri anlattı. Babasının şehrinden bahsetti. Yahudi çok şaşırdı ve “Böyle bir şehri hiç duymadık. Ancak tüccar kabilelerinden Yemen şehirlerini duyardık” dedi. Canşah “Tüccarların bahsettiği şehirler buraya yakın mı?” deyince Yahudi “O kabilelerdeki tüccarlar ülkelerinden buraya iki sene, üç ayda geldiklerini iddia ederlerdi” dedi. Canşah hemen “O kabile ne zaman gelir?” diye atıldı. Yahudi “Önümüzdeki sene” diye cevap verdi. Canşah bunu duyunca ağlamaya başladı.

Yolculuğu boyunca hem kendisinin hem kölelerinin başına gelenlerden, anne ve babasından ayrı kalı-

şından dolayı çok üzölmüştü. Yahudi hemen “Ağlama delikanlı! Kafîle gelene kadar bizimle kalırsın. Biz seni onlarla beraber ölkene göndeririz” dedi. Canşah bunu duyunca iki ay o Yahudi’nin yanında kaldı. Her gün çıkıp şehrin sokaklarını geziyordu. Yine bir gün her zamanki gibi çıkıp şehrin caddelerinde bir o yana bir bu yana dolaşırken birinin “Kim bin dinar ve güzel-ler güzeli bir carîye karşılığında benim için sabah- tan öğlene kadar çalışır?” diye bağırdığını duydu. Kimse cevap vermiyordu.

Canşah bunu duyunca kendi kendine “Eğer önemli bir iş olmasaydı adam sabah- tan öğlene kadar yapı- lan bir iş için bin dinar ile güzeller güzeli bir carîye vermezdi” deyip adamın peşinden koştu ve “Ben bu işi yaparım!” dedi. Adam Canşah’ın dediğini duyunca onu alıp büyük bir eve götürdü. İçeri girdiler. Ev ko- camandı. İçeride abanoz bir koltuğa oturmuş Yahudi bir tüccar vardı. Adam tüccara “Ey tüccar! Üç aydır şe- hirde bağıra bağıra adam arıyordum. Şu delikanlıdan başka kimse dönüp de bakmadı” dedi. Tüccar adamı dinledikten sonra Canşah’a “Hoş geldin” dedi. Onu alıp eşsiz güzellikte bir yere götürdü. Kölelerine ye- mek getirmelerini emretti. Sofralar kurup türlü türlü yemekler getirdiler. Tüccarla Canşah yemeklerini ye- dikten sonra ellerini yıkadılar. Sonra içecekler geldi. Onları da içtiler.

Ardından tüccar kalktı ve Canşah’a içinde bin di- nar olan bir kese uzattı. Daha sonra da eşsiz güzellikte bir carîye getirdi ve “Yapacağın iş için şu cariyeyi ve parayı al” dedi. Canşah malı ve cariyeyi aldı. Carîye- yi yanına oturttu. Tüccar “Yarın işi halledersin” deyip yanından ayrıldı. Canşah orada uyudu. Sabah oldu- ğunda hamama gitti.

Tüccar ise kölelerine bir ipek elbise getirmelerini emretti. Köleler mükemmel bir ipek elbise getirdiler. Hamamdan çıkana kadar Canşah’ı beklediler. Ha-

mamdan çıkar çıkmaz elbiseyi giydirdiler. Canşah'ı alıp eve getirdiler. Tüccar kölelerine ud ve içki getirmelerini emretti. Köleler emredilenleri getirdiler. Tüccar ile Canşah gece yarısına kadar yiyip içti, gülüp eğlendiler. Daha sonra tüccar gidince Canşah sabaha kadar uyudu. Uyanınca hamama gitti.

Hamamdan dönünce tüccar gelip “Şimdi işi halletmeni istiyorum” dedi. Canşah “Baş üstüne” diye karşılık verdi. Tüccar hemen kölelerine iki katır getirmelerini emretti. Köleler emredileni yapıp iki katır getirdiler. Tüccar katırın birine bindi. Canşah'a da diğer katıra binmesini emretti. Canşah ve tüccar sabahtan öğleye kadar yol gittiler. Sonunda tepesi bulutların arasında kaybolmuş olan yüksek bir dağa vardılar. Tüccar katırından indi. Canşah'a da katırından inmesini söyledi.

Canşah katırından inince Tüccar ona bir bıçak ve bir ip uzatıp “Senden şu katırı kesmeni istiyorum” dedi. Canşah hemen kollarını sıvayıp katıra yaklaştı. İpi katırın ayaklarının dördüne birden bağlayıp asıldı. Katır yere yıkılınca bıçağı alıp katırı kesti ve derisini yüzdü. Ayaklarını ve başını kesip attı. Katır bir et yığını haline geldi. Sonra Tüccar “Şimdi de katırın karnını yarıp içine gir! Sen içine girince ben üstünden katırın karnını dikeceğim. Sonra sen orada bir süre oturacaksın. Katırın karnında ne görürsen bana haber edeceksin” dedi.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

499. GECE

Şehrazat, ertesi gece sözlerine şöyle devam etti:

Canşah katının karnını yarıp içine girdi. Tüccar da karnı dışarıdan dikti. Sonra onu orada öylece bırakıp uzaklaştı. Dağın eteklerine gizlendi. Bir müddet sonra katının üstüne koca bir kuş indi. Katın kaptığı gibi havalandı. Sonra dağın en yüksek yerine çıkarıp bıraktı. Niyeti katın yemekti. Canşah kuşu fark edince katının karnını yardı ve dışarı çıktı. Canşah'ı gören kuş ürküp havalandı ve kendi yoluna gitti. Canşah ayağa kalkıp sağına ve soluna baktı. Ölmüş ve güneşten kurumuş iki adamdan başka kimsecikler yoktu. Onları görünce kendi kendine bir la havle çekti.

Sonra dağın en aşağısına doğru baktığında tüccarı gördü. Tüccar aşağıda durmuş, kendisine bakıyordu. Canşah'ı görünce "Etrafındaki taşlardan at da sana oradan iniş yolunu göstereyim" dedi. Canşah orada gördüğü taşlardan iki yüz tane attı. Taşların kimi yakut kimi zebercet kimi de değerli mücevherlerdendi. Canşah, tüccara "Bana yolu tarif et, öyle devam edeyim atmaya" dedi. Ancak tüccar hemen taşları toplayıp katırına yükledi ve yolu tarif etmeden çekip gitti. Canşah dağın tepesinde tek başına kaldı. Yalvarıp yakarmaya, ağlamaya başladı, ama tüccar dönüp bakmadı bile. Üç gün boyunca dağda kaldı. Üçüncü günün sonunda kalktı ve dağı dolaşmaya başladı.

İki ay boyunca bitki kökleri yiyerek hayatta kaldı. Nihayet yürüye yürüye dağın ucuna geldi. Uzaktan bir vadi gördü. Vadide, bir olan Allah'ı zikreden ağaçlar, meyveler, kuşlar vardı. Canşah vadiyi görünce çok sevindi ve oraya doğru yöneldi. Bir süre yürüdükten sonra sellerin oluşturduğu bir yarığa ulaştı. Yarığa inip dağın tepesinden gördüğü vadiye kadar yürüdü.

Vadiye vardığında her tarafı dolaştı. Gezip dolaşırken yüksek bir saraya vardı. Yaklaştı ve kapısının önüne kadar geldi. Yüzünden nur parlayan güzel yüzlü bir ihtiyar gördü. İhtiyarın elinde yakuttan bir asa vardı. Sarayın kapısının önünde duruyordu.

Canşah yanına varıp selam verdi. İhtiyar, selamını alıp hoş geldin dedikten sonra “Hiçbir âdemoğlunun ayak basmadığı bu yere nereden geldin, nereye gidiyorsun?” diye sordu. Canşah ihtiyarın sözleri karşısında kendisini tutamayıp ağladı, hıçkırıklara boğuldu. İhtiyar “Evladım, yeter artık ağladığın. Yüreğime dokundu ağlayışın” dedi.

Sonra kalkıp yiyecek bir şeyler getirdi ve önüne koyup “Ye şunlardan” dedi. Canşah yedi ve Allah’a şükretti. Sonra ihtiyar, Canşah’a “Evladım, anlat bakalım neler geçti başından? Nasıl geldin buralara?” dedi.

Canşah ihtiyarın şaşkın bakışları arasında olan biten her şeyi, bütün yaşadıklarını anlattıktan sonra “Bu vadinin sahibi kim? Şu koca saray kimin?” diye sordu. İhtiyar “Evladım, bu vadi ve vadideki her şey, şu saray ve içindeki her şey Davut’un (a.s) oğlu efendimiz Süleyman’ındır (a.s). Benim adım kuşlar hükümdarı Nasr’dır. Efendimiz Süleyman (a.s) beni bu saraya vekil tayin etti ve bana kuşların dilini öğretti. Beni dünyadaki bütün kuşların hâkimi yaptı. Her sene kuşlar buraya gelir. Biz onlara bakanız. Sonra da giderler. İşte benim burada oturmamın sebebi budur” dedi.

Sabah olunca Şehrazat izin verilmiş konuşmasına ara verdi.

500. GECE

Canşah ihtiyarın sözlerini duyunca ağlayarak “Babacığım, ülkeme varabilmek ne yapabilirim?” diye sordu. İhtiyar “Evladım, şu an Kafdağı’na yakın bir yerdesin. Ülkene gidebilmen kuşların buraya gelmelerine bağlı. Onlardan birisine söylerim, seni şehrine ulaştırır. Şimdilik burada, benim yanımda kal, kuşların geliş vaktine kadar ye, iç, gez, dolaş” dedi.

Canşah ihtiyarın yanında kaldı. Vadilerde dolaşmaya başladı. Vadideki meyvelerden yiyor, gezip dolaşıyor, gülüp eğleniyordu. Bir süre böyle rahat bir şekilde yaşadı. Kuşların ihtiyar Nasr’ı ziyaret için o mekâna gelmelerinin vakti yaklaştı.

Bir gün Şeyh Nasr kuşların geldiğini anlayınca Canşah’a “Şu anahtarları al, sarayın odalarından dilediğini gez, dolaş; sadece falan odaya girme, sakın onun kapısını açma. Bana karşı gelir de oraya girecek olursan bu senin için hiç de iyi olmaz” dedi. Canşah’a tekrar tekrar tembihledikten sonra da yanından ayrılp kuşları karşılamak üzere dışarı çıktı. Kuşlar Nasr’ı görünce ona doğru yöneldiler, her bir kuş türü sırayla sultanlarının elini öptü.

Şeyh Nasr’ın durumu böyleydi. Canşah’ın yaşadıklarına gelirsek, kalkıp sarayda gezinmeye başladı. Bütün odaları açıp baktı. En sonunda şeyhin açmaması için uyardığı odaya vardı. Odanın kapısı çok hoşuna gitti. Üzerinde altın kilitler vardı. Kendi kendine “Bu oda bütün odaların en güzeli olmalı. Acaba içinde ne ola ki Şeyh Nasr beni onu görmekten engelledi?” dedi. Sonra da “En iyisi girip bir bakayım. Kul için takdir edilmiş bir şey varsa zaten gerçekleşir” dedi ve kapıyı açıp içeri girdi.

Karşısına büyük bir bahçe çıktı. Bahçede küçük bir köşk vardı. Köşk altın, gümüş ve billurdan inşa edil-

mişti. Pencereilerin şebekeleriye yakuttandı. Zemini zümrüt, yeşil zebercet ve diğer bazı değerli taşlardan yapılmıştı. Salonun tam orta yerinde içi suyla dolu altından fiskiyeli bir havuz vardı. Fiskiyenin etrafında altın ve gümüşten yapılmış, karnlarından su fişkırان kuş ve vahşi hayvan heykelleri vardı. Rüzgâr kulaklarından girince her heykel taklit edildiği hayvanın sesini çıkartıyordu. Fiskiyeli salonun yanında daha büyük bir salon vardı. Salonda yakuttan büyük bir taht vardı ve kenarları inciler, mücevherlerle süslenmişti. Tahtın üzerindeyse yeşil ipekten bir gölgelik kurulmuştu. Gölgelik değerli madenlerle süslenmişti. Genişliği elli kulaç civarındaydı. İç tarafta küçük bir odacık da vardı ki o da efendimiz Süleyman'a ait bir divan bulunuyordu.

Köşkün etrafındaki bahçe oldukça genişti. İçinde meyveli ağaçlar vardı. Ağaçların etrafı gül, reyhane, nesrin ve başka türde çeşitli kokulu çiçeklerle çevrelenmişti. Rüzgârlar ağaçlara doğru estikçe dallar ahenkli bir şekilde sallanıyordu. Canşah bahçedeki bütün bu ağaçları ve çiçekleri görünce hayrete düştü. Bahçeyi ve köşkü gezip oradaki garip ve şaşırtıcı eşyaları seyretmeye devam etti. Bahçede ayrıca nefis mücevherler ve kıymetli madenlerden oluşan taşlar vardı.

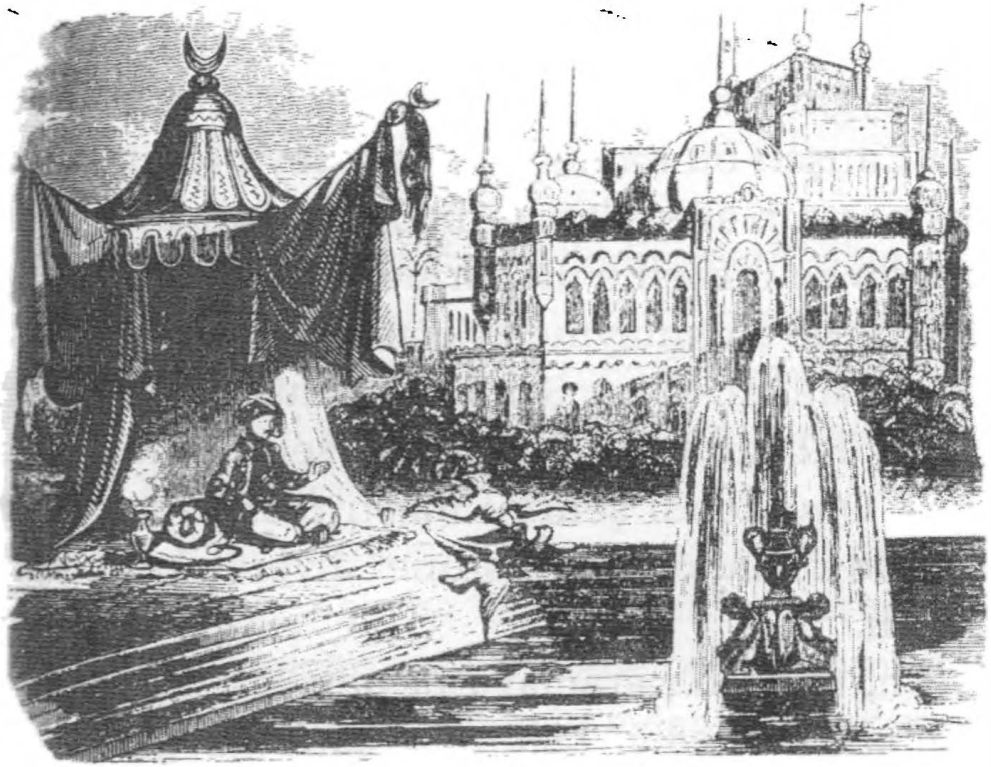
Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

501. GECE

Canşah bu gördükleri karşısında hayrete düştü. Sonra tekrar köşke girip fiskiyeli salonu gezdi ve gidip üzerine gölgelik gerilmiş olan tahta oturdu ve orada uyuya-

kaldı. Uyanınca kalkıp gezinmeye devam etti. Köşkten çıkıp bir oturak üzerinde oturdu. Gördüğü güzellikler karşısında ağzı açık kalmıştı. Böyle otururken birden üç güvercin gelip bahçenin etrafında dolanmaya başladı. Bir süre gezinip oynadıktan sonra üzerlerindeki tüyleri çıkarıp her biri birbirinden güzel, ay parçası gibi üç kıza dönüştüler. Sonra bahçede gezinmeye başladılar.

Canşah kızların güzellikleri karşısında hayrete düşmüş halde yanlarına gitti. Selam verdi. Onlar da selamını aldılar. Sonra “Ey güzel hanımlar, siz kimsiniz, nereden geldiniz?” diye sordu. Kızların en küçüğü “Biz biraz gezip eğlenmek için melekler âleminden geldik” diye cevap verdi. Canşah kızların güzelliği karşısında büyülenmiş bir halde küçük kıza “Bana merhamet ve şefkat gösterin. Bu yaşadıklarım ve ömrüm boyunca başımdan geçenler sebebiyle varislerime de şefkat gösterin. Ömrümde böyle bir şeyle karşılaşmadım hiç!” dedi. Küçük kız “Bu sözleri bırak da var git kendi yoluna” diye karşılık verdi. Canşah bu sözleri duyunca hıçkırığa hıçkırığa ağladı ve şu dizeleri okudu:

Karşılaştığım arzunun derdini ona şikâyet ettim
O ise sen taşa dedin de taş fark etmedi, dedi
Ben de dedim ki: Kalbin taş bile olsa
Allah taştan serin sular çıkartır

Kızlar Canşah'ın şiirini dinleyince neşelendiler. Canşah onlara biraz meyve getirdi, yediler. Sonra kızlar tüyden elbiselerini giyip güvercin kılığına döndüler ve kendi yollarına gittiler. Kızlar gözleri önünde uçup gidince Canşah'ın da aklı başından gitti. Baygın bir halde yere düşerek gün boyu baygın kaldı. Canşah bu halde yatarken Şeyh Nasr kuşlarla buluşmasının ardından geri döndü. Canşah'ı onlarla gönderip ve ülkesine ulaştırmak üzere aradı. Ancak hiçbir yerde bulamayınca yasakladığı yere gitmiş olduğunu anladı. Oysa Şeyh Nasr kuşlara "Yanımda genç bir delikanlı var; kader uzak şehirlerden buraya getirdi. Onu kendi şehrini ulaştırmanızı istiyorum" demiş de kuşlar da "baş üstüne" diyerek karşılık vermişlerdi.

Şeyh, Canşah'ı aramaya devam etti, en sonunda açmamasını istediği bölümün kapısına geldi, onun açılmış olduğunu görünce içeri girdi. Canşah'ın bir ağacın atında baygın yattığını gördü. Kokulu sulardan getirip yüzüne gözüne serpti. Canşah ayılınca, sağına ve soluna bakınıp Nasr'dan başka kimseyi göremeyince üzüntü ve gamı daha da arttı.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

502. GECE

Şeyh Nasr, Canşah'a "Ben sana bu bölmeyi açma, oraya girme dememiş miydim? Madem girdin orada ne gördün anlat bakalım! Bana yaşadıklarını anlat, başından geçenleri söyle bakalım!" dedi. Canşah yaşadıklarını ve üç kızla arasında geçenleri şeyhe bir bir anlattı. Nasr onun bu anlattıklarını duyunca "Evladım, o kızlar cinlerdendir, her sene buraya gelir ve ikinci vaktine kadar gezip oynar, ardından da şehirlerine dönerler" dedi.

Canşah "Onların şehri nerededir peki?" diye sordu. Nasr "Vallahi nerede olduğunu bilmiyorum" diye karşılık verdi. Sonra da "Kendini toparla, iradeni güçlendir de benimle gel ki seni kuşlarla ülkene göndereyim, hüznünü bir kenara bırak!" dedi.

Canşah Nasr'ın sözlerini duyunca feryat edip baygın düştü. Ayılınca şeyhe "Babacığım, ben artık şehri me gitmek istemiyorum. Artık ailemi hatırlamıyorum bile! Ben bu kızlardan birisiyle evlenmek istiyorum" dedi. Daha sonra da Şeyh Nasr'ın ayaklarına kapanıp öptü ve hüngür hüngür ağlayarak "Bana merhamet et ki, Allah da sana merhamet etsin, bana yardım et ki Allah da sana yardım etsin" dedi.

Bunun üzerine Şeyh Nasr "Vallahi ben o kızları bilmem, onların şehirleri nerede onu da bilmem. Fakat gelecek seneye kadar bekle, bugünkü gibi tekrar buraya gelecekler. Onların geleceği gün yaklaşıncı, bahçede bir ağacın altında gizlenirsin, kızlar tüyden elbiselerini çıkarttıklarında sen de onların arasından istediğinin elbisesini alırsın. Onlar seni görünce, elbiselerini giymek üzere kaçırlar. Tüyünü aldığın kız sana 'Kardeşim, tüy elbisemi bana ver de giyeyim' diyecek, sen de verme. Benim kuşları karşılayıp geri dö-

nüşümü bekle. Ben gelince, senin o kızla aranı bulurum, seni onunla beraber şehrine gönderirim. Benim yapabileceğim budur” dedi.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat sustu.

503. GECE

Canşah Şeyh Nasr'ın sözlerini duyunca kalbi mutmain oldu, gelecek seneye kadar onun yanında kaldı. Kuşların geleceği günü beklemeye başladı. Kuşların geliş vakti gelip çatınca Şeyh Nasr Canşah'a şöyle dedi:

“Sana kızların elbisesiyle ilgili yaptığım tavsiyemi yerine getir, ben kuşları karşılamaya gidiyorum.” Canşah da “Baş üstüne” diyerek emrini yerine getireceğini söyledi.

Nasr kuşları karşılamaya gidince de kalkıp bahçeye gitti. Kimsenin onu görmeyeceği bir yerde bir ağacın altında gizlendi. Birkaç gün orada durdu, fakat kuşlar gelmedi. İçi daraldı, ağlamayıp sızlamaya başladı, kalbi mahzun oldu. O kadar çok ağladı ki en sonunda baygın düştü. Bir süre sonra ayıldı; bazen göğe, bazen yere, bazen denize ve bazen de karaya doğru bakınmaya başladı. Kalbi ürpertiyle doluydu. Bu haldeyken havadan güvercin suretinde üç kuş çıkageldi, lakin her biri bir aslan kadardı. Sonra bahçeye gelip konular. Sağa ve sola baktılar. İnsan veya cinlerden kimseyi göremeyince üzerlerindeki tüy elbiseleri çıkardılar. Ardından bahçede gezinmeye ve gülüp oynaşmaya başladılar.

Bir ara içlerinden büyük olan “Kardeşlerim, umarım bu sarayda birileri gizlenmemiştir” dedi. Ortanca “Kardeşim, bu saray Süleyman döneminden kalmıştır, ondan beri içine insan veya cin girmemiş” dedi. Ablalarının bu sözleri üzerine en küçük olan “Kardeşlerim, vallahi birisi burada gizlenmiş olsaydı içinizden beni seçip alırdı” dedi. Sonra gülüp oynamaya devam ettiler. Canşah bir ağacın altında kızların kendisini görmediği bir yerdeydi. Kızlar uzaklaşınca Canşah hemen yerinden kalktı ve şimşek hızıyla gidip küçük kızın elbiselerini aldı. Küçük kızın adı Seyyide Şemse idi.

Kızlar geri dönüp Canşah’ı görünce korktular ve elbiselerine doğru koştular. Sonra Canşah’a dönüp “Sen kimsin, buraya nasıl geldin, Şemse’nin tüylerini nasıl ele geçirdin?” diye sordular. Canşah “Dinlerseniz başımdan geçenleri size anlatırım” dedi. Şemse “Senin derdin ne? Niçin benim elbisemi aldın, niçin kardeşlerimden beni ayırdın?” dedi. Canşah “Bu elbiseleri,

ancak, kuşların hükümdarı Şeyh Nasr gelince sana veririm” diye karşılık verdi. Sonra yanlarından ayrıldı, köşke gitti.

Şemse de kalkıp Canşah’ın yanına gitti. Onu tahtın üzerinde oturmuş bir halde buldu. Selam verip yakınına oturdu ve “Bize maceranı anlat ki, senin durumunun ne olduğunu anlayalım” dedi. Canşah Şemse’nin sözlerini işitince ağlamaya başladı, gözyaşlarından elbisesi ıslandı. Şemse “Ağlamayı bırak da yaşadıklarını anlat haydi!” dedi. Bunun üzerine Canşah başından geçenleri ve gördüklerini anlattı.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı

504. GECE

Seyyide Şemse, Canşah’ın anlattıklarını dinledikten sonra yerinden kalktı ve “Efendim, benimle evlenmek istersen bana elbiselerimi ver ki onları giyeyim, kardeşlerimle birlikte ailemin yanına gideyim, durumu bildireyim. Sonra sana dönerim, seninle birlikte şehrine gelirim” dedi. Canşah bu sözleri işitince ağlayıp “Beni haksız bir şekilde öldürmen reva mıdır?” dedi. Kız “Efendim, ben seni niye haksız yere öldürmüş olayım ki?” deyince Canşah şöyle dedi: “Sen elbiselerini giyip ayrılınca ben ölmüş olurum.”

Şemse onun sözlerini işitince güldü, kız kardeşleri de güldüler. Ardından “Sen yüreğini ferah tut, gözün aydın olsun, ben seninle mutlaka evleneceğim” dedi. Sonra büyük kız kardeş bahçeye çıkıp güzel kokulu

meyvelerden biraz topladı ve getirdi. Yiyip içip eğlendiler. Onlar böyle eğlenirken Şeyh Nasr kuşları karşılamaktan geri döndü. Yanlarına gelince hepsi ayağa kalktı, kendisine selam verip ellerini öptüler.

Nasr onlara “Hoş geldiniz, buyurun oturun” dedi, onlar da oturdular. Sonra Şeyh Nasr Seyyide Şemse’ye “Bu delikanlı mert ve edepli biridir. Vallahi ondan hep hayır görürsün. Hem hayırlı bir insandır ve hükümdar oğludur. Babası Kabil şehirlerine hükmeden büyük bir hükümdardır” dedi. Seyyide Şemse Nasr’ın sözlerini işitince “Tamam, senin emrine uyacağım, sana itaat edeceğim” dedi ve kalkıp şeyhin elini öptü. Bunun üzerine Şeyh Nasr “Doğru söylüyorsan hayatta olduğun sürece bu delikanlıya ihanet etmeyeceğin hususunda Allah adına yemin et!” dedi. Kız da hiçbir zaman ona ihanet etmeyeceği hususunda yemin etti onunla evleneceğini söyledi. “Şeyh Nasr, inan ki hiçbir zaman bu delikanlıyı bırakmam!” dedi.

Seyyide Şemse, Şeyh Nasr karşısında yemin edince o da yeminini onayladı ve Canşah’a dönerek “İkinizi bir araya getiren Allah’a hamdolsun” dedi. Bunu duyan Canşah çok sevindi.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

505. GECE

Canşah ve Seyyide Şemse, Şeyh Nasr'ın yanında üç ay kaldılar. Yiyip, içip büyük bir mutluluk içinde hayatlarını sürdürdüler. Üç ayın ardından Şemse Canşah'a "Ben istiyorum ki senin şehrine gidelim, benimle evlen ve orada yaşayalım" dedi. Canşah "Pe-kala" diye cevap verdi. Sonra Canşah Şeyh Nasr ile istişarede bulunup kendisine "Biz şehrimize gitmek istiyoruz, ne dersin?" dedi ve Şemse'nin sözlerini ona aktardı. Şeyh Nasr "Tamam, ülkenize gidin, oraya yerleşin bence de" dedi. Canşah "Baş üstüne" diye karşılık verdi.

Bunun üzerine kız elbisesini isteyip "Ey Şeyh Nasr, söyle ona elbiselerimi bana versin de giyeyim" dedi. Şeyh de "Canşah, elbisesini ver ona!" diyerek Canşah'tan kızın elbisesini getirmesini istedi. O da "Baş üstüne" dedi ve saraya gidip kızın elbisesini getirdi, kendisine verdi. Elbiseyi alıp giyen kız "Canşah, bana elini ver, gözlerini kapa ve kulaklarını tıka ki, dönen büyük feleğin çıkardığı sesi duymayasın, benim tüy elbisemi tut, kendini düşmekten koru!" dedi.

Tam uçmaya niyetlenmişken Şeyh Nasr "Dur bekle ki, sana Kabil şehrini tarif edeyim. Yolda başınıza bir musibet gelmesin sonra!" dedi. Kız bekledi, şeyh şehri tarif etti, Canşah ile ilgili kendisine tavsiyelerde bulundu, sonra onlarla vedalaştı. Seyyide Şemse kız kardeşlerine veda etti ve onlara "Ailemizin yanına gidip Canşah ile aramda geçenleri anlatın!" dedi.

Bu sözlerin ardından hemen uçmaya başladılar. Rüzgârın ve şimşeklerin havada kayması gibi gittiler. Onların ardından kız kardeşleri de uçtu, ailelerinin yanına vardılar ve Seyyide Şemse ile Canşah arasında geçenleri anlattılar.

Şemse kuşluk vaktinden ikindi vaktine kadar uçtu. Bu esnada Canşah da onun elini tutuyordu. İkindi vakti, uzakta bir vadi göründü. Vadi ağaçlar ve nehirlerle doluydu. Şemse Canşah'a "Şu vadiye inelim, oradaki ağaçlar ve bitkilerin arasında geceyi geçirelim" deyince Canşah "Tamam, öyle yapalım" dedi.

Seyyide Şemse aşağı doru süzüldü, vadiye kondu. Canşah'ı da yere bıraktı. Bir süre nehrin kenarında oturduktan sonra kalkıp vadide dolaşmaya başladılar. Vadide bulunan meyvelerden yiyorlardı. Akşam vaktine kadar dolaşmaya devam ettiler. Sonra bir ağaca gelip dibinde sabaha kadar uyudular. Sonra Şemse kalkıp Canşah'ın elini tuttu, birlikte uçmaya başladılar. Sabahtan öğlene kadar uçtular. Bu esnada Şeyh Nasr'ın daha önce kendilerine tarif ettiği işaretler ortaya çıkmaya başladı. Şemse bu alametleri görünce hemen inip parlak ekinlerin bulunduğu geniş bir meraya kondu. Mera içinde ceylanlar, güzel pınarlar, hoş meyveler ve geniş nehirler vardı. Şemse Canşah'a "Ne kadar mesafe kat ettiğimizi biliyor musun?" dedi. Canşah "Hayır, bilmiyorum" diye cevap verince Seyyide Şemsa "Üç aylık mesafe kat ettik" dedi. Bunu duyan Canşah "Bizi selamete erdiren Allah'a hamdolsun" dedi. Sonra birlikte oturdu, yiyip içtiler.

Onlar esnada iki köle onlara doğru geldi. Kölelerden birisi Canşah avcının bineğine bindiğinde yanında at olan köleydi. İkincisiyse avlanma esnasında kendisiyle birlikte olan kölelerdendi. İki köle Canşah'ı görünce kendisini tanıdılar ve ona selam vererek "Müsaade buyurursanız babanızın yanına gidelim, gelmeniz nedeniyle ona müjde verelim" dediler. Canşah "Tamam gidin ve babama geldiğimi bildirin!" dedi ve ekledi: "Sonra da çadırları getirin, istirahat etmek üzere yedi gün burada kalalım ki bizi karşılamak için heyet gelsin, ardından yola çıkıp şehre gideriz."

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

506. GECE

Bunun üzerine iki köle atlarına binip, Canşah'ın babasına giderek ona "Ey zamanın hükümdarı, müjdeler olsun sana!" dediler. Hükümdar Tigmos kölelerin sözlerini duyunca "Ne müjdesi bu? Yoksa Canşah mı geldi?" dedi hemen. Köleler "Evet, kayıp oğlunuz Canşah geldi, şimdi Küranî merasında size yakın bir yerdedir" dediler. Hükümdar kölelerin sözlerini işitince sevincinden bayılarak yere düştü. Ayılınca vezirine, kölelere değerli hediyeler ve elbiseler ve çok miktarda mal verilmesini emretti. Vezir "Başüstüne" diyerek kölelere hükümdarın söylediği hediye ve malları verdi. Daha sonra hükümdar onlara "Bu malları, ister yalan ister doğru söylemiş olun, getirdiğiniz müjdenin karşılığı olarak aldınız" dedi. Buna karşılık köleler "Yalan söyledik, şimdiye kadar onun yanındaydık, kendisine selam verdik, ellerini öptük, o da bize kendisi için çadır getirtilmesini emretti. Yedi gün Küranî merasında kalacak; vezirler, emirler ve devlet büyükleri onu karşılamak üzere oraya gitsinler diye bekleyecek" dediler.

Hükümdar "Peki, oğlum nasıl?" diye sorunca "Oğlunuzun yanında cennetten çıkan bir huri var" dediler. Hükümdar bu sözleri işitince davulların çalınmasını emretti. Davullar çalındı. Hükümdar Tigmos, Canşah'ın gelişini müjdelemek üzere Canşah'ın annesine; emirlerin, vezirlerin ve devlet adamlarının eşle-

rine ve şehrin çeşitli bölgelerine müjdeciler gönderdi. Müjdeciler şehre dağılıp Canşah'ın geldiğini halka bildirdiler.

Hükümdar askerlerini ve ordusunu hazırlayarak meraya doğru yola çıktı. Canşah yanında Seyyide Şemse olduğu halde otururken askerler onlara doğru yöneldi. Canşah da onları görünce ayağa kalktı ve onlara karşı yürüdü. Askerler kendisini görünce hemen tanıdılar ve saygı gereği atlarından inip yürümeye başladılar. Sonra selam verip ellerini öptüler. Canşah askerleri tek tek selamladıktan sonra en sonunda babasına ulaştı. Hükümdar oğlunu görünce kendisini atın sırtından aşağı attı ve ağlamaya başladı. Sonra oğluna sarıldı. Hükümdar ve oğlu bineklerine bindiler. Askerler de sağlarında ve sollarında sıralandı, bir nehrin kenanna kadar yürüdüler. Askerler ve ordu oraya yerleşti, çadırlar kurdular, istirahat etmek üzere gerekli her şeyi hazırladılar. Davullar çalındı, borazanlara üflendi. Hükümdar Tigmos hizmetkârlara kıvıllı ipekten bir çadır getirip Seyyide Şemse için kurmalarını emretti. Onlar da emri yerine getirdiler. Şemse gidip çadıra girdi. Hükümdar Tigmos ve oğlu Canşah da kızın yanına girdiler. Seyyide Şemse hükümdar Tigmos'u görünce ayağa kalktı, önünde toprağı öptü. Hükümdar oturdu, oğlunu sağına, Şemse'yi soluna oturttu. Sonra Şemse'ye dönüp "Hoş geldin" dedi. Sonra oğluna dönerek "Kaybolduğun vakitten beri neler yaşadın? Anlat bana!" dedi. Canşah başından sonuna kadar yaşadıklarını babasına anlattı.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

507. GECE

Hükümdar oğlunun anlattıklarını duyunca hayretler içinde kalmış. Sonra da Seyyide Şemse'ye dönerek "Seni oğlumla bir araya getiren Allah'a hamdolsun. Bu bir lütuf! Arzu ettiğin her şeyi söylemeni istiyorum ki, bir ikram olmak üzere onları yerine getireyim" dedi. Seyyide Şemse "Bir bahçenin ortasında, altından suların aktığı bir saray yapmanı isterim" dedi.

Hükümdar "Tamam, bunu hemen yaparız" dedi. Onlar sohbete devam ederken Canşah'ın annesi, yanında emirlerin, vezirlerin ve şehrin büyüklerinin hanımları olduğu halde geldi. Oğlu Canşah annesini görünce çadırdan çıkarak onu karşıladı. Birbirlerine sarılıp uzun süre öyle kaldılar. Annesi bir yandan sevinç gözyaşları akıtıp bir yandan da şu mısraları okudu:

*Mutluluk bana öyle hücum etti ki
Sevinçten ağılattı beni
Ey göz! Yaşlar senden düzenli aksın
Bazen sevinçten bazen hüzünden ağlıyorsun*

Sonra bu ayrılık ve hüznün sebebiyle çektikleri sıkıntıyı, yaşadıkları hasreti birbirlerine anlattılar ve hallerinden şikâyet ettiler. Canşah annesiyle birlikte annesinin çadırına gitti. Orada oturup sohbete başladılar. Onlar otururken hizmetçiler gelip Seyyide Şemse'nin geldiğini ve içeri girmek için izin istediğini söylediler. Annesi bunu duyunca ayağa kalkıp kendisini karşıladı, selamını aldı, bir süre birlikte oturdular. Sonra Canşah'ın annesi Seyyide Şemse ile birlikte kalktı, öteki emirlerin eşleri ve devlet adamlarının eşleri de yanlarında olduğu halde Şemse'nin çadırına vardılar, orada oturdular.

Hükümdar Tigmos hediyeler verdi ve ihsanlarda bulundu, oğlunun gelişiyile sevindi. On gün orada kaldılar; yediler, içtiler, neşeli ve eğlenceli günler geçirdiler. On gün sonra hükümdar askerlerine şehre dönme emri verdi. Kendisi de atına bindi. Etrafında askerleri, yardımcıları, vezirleri ve danışmanları olduğu halde şehre girdiler. Canşah'ın annesi ve Seyyide Şemse de saraya gittiler. Şehir en güzel şekilde süslenmişti. Müjdeli haber bütün şehre yayılmış, her yerde tatlılar ve şekerler dağıtılıyordu. Atlar bile en güzel eyerlerle eyerlenmişti.

Devlet erbabı çok sevindi. Hediyeler gönderip fakirleri ve yoksulları yedirdi, ziyafetler verdiler. On gün süren büyük şölenler tertip edildi. Şemse bütün bu sevinci görünce çok mutlu oldu. Hükümdar Tigmos mimarlara, mühendislere ve sanat erbabına haber saldı, bahçe içinde bir saray inşa etmelerini emretti. Onlar da emre uyarak işe koyuldular. Canşah sarayın inşasına başladığını öğrenince, beyaz mermerden sütunlar getirmelerini, içini oymalarını onu bir sandık şeklinde inşa etmelerini emretti. Onlar da emri yerine getirdiler. Sonra Canşah Seyyide Şemse'nin kendisiyle uçtuğu elbiseyi alarak onu sandık haline getirilen beyaz mermerlerin içine yerleştirdi ve sarayın zeminine gömdü. Mimarlara sarayın kendisi üzerine kurulduğu sütunları bu zemin üzerine inşa etmelerini emretti. Saray tamamlanınca içini dayayıp döşediler. Saray, altından nehirler akan, etrafı bahçelerle çevrili büyük bir saray olmuştu.

Hükümdar Tigmos o süre içinde Canşah'ın evlilik işiyile ilgilendi. Herkes hiç olmadıkları kadar sevinçli ve mutluydu. Seyyide Şemse'yi saraya yerleştirdiler.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

508. GECE

Seyyide Şemse saraya girince tüy elbisesinin kokusunu almıştı ve nerede olduğunu hemen anladı. Elbisesini almak için gece yarısına kadar bekledi. Canşah uykuya dayınca kalkıp kemerlerin üzerlerinde bulunduğu sütunların yanına geldi ve dibini eşeledi. Sonunda altında elbisenin bulunduğu mermere ulaştı. Üzerine örtülmüş kireçleri ve kumları kaldırdınca elbiseyi aldı, giyip sarayın damına çıktı. Oradan “Bana Canşah’ı getirin ki, kendisine veda edeyim!” diye bağırdı. Durumu Canşah’a bildirdiklerinde hemen yanına gitti. Bir baktı, Şemse sarayın çatısında, tüy elbisesini giymiş bir halde oturuyor. Ona “Bunu nasıl yaptın?” diye sordu. Kız “Seni kendi şehrine ve ülkeneye ulaştırdığım, anne ve babana kavuşturduğum için çok mutluyum. Beni gerçekten seviyorsan Cevher-i Tükna kalesine gel!” dedi ve uçarak ailesinin yanına gitti.

Canşah sarayın çatısındaki Seyyide Şemse’nin sözlerini duyunca üzüntüden ölecek gibi oldu, bayılıp düştü. Yanındakiler babasına gittiler, durumu anlatılar. Babası hemen atına atlayıp saraya geldi. Oğlunun yanına girince onu yere uzanmış bir halde buldu. Hükümdar ağlayarak oğlunun yüzüne gül suyu serpti. Canşah ayılınca babasını başucunda buldu, eşinden ayrılmış olmanın üzüntüsüyle ağlamaya başladı.

Babası evladım “Bu halin ne böyle?” diye sordu. Canşah “Şemse cinlerin prenseslerindendir. Bir elbisesi var; bu elbise olmadan uçamaz asla. Ben de onu alıp sandığa koyarak direklerin dibinde sakladım. Sonra üzerine tuğlalar dizdim ve sarayın zeminine attım. Bu gece, o zemini açmış, elbisesini alıp giymiş. Sonra sarayın çatısına çıktı ‘Ben seni kendi ülkeneye ulaştırdım, baban ve annenle bir araya geldin. Beni seviyor-

san Cevher-i Tükna kalesine benim yanıma gelirsin,' dedi ve uçup gitti" diyerek olanları anlattı.

Bunları duyan hükümdar "Evladım, üzülme, ticaret erbabını ve seyyahları toplar, bu kaleyi sorarız. Kalenin yerini öğrenip Seyyide Şemse'nin ailesine gideriz. Allah'tan umut edelim ki, aile kızı sana versin, seninle evlendirsin" dedi.

Hükümdar hemen dört vezirini çağırıp şöyle dedi: "Şehirdeki bütün tüccarları ve seyyahları toplayın, onlara Cevher-i Tükna kalesini sorun. Kaleyi bilen ve gösteren olursa ona elli bin dinar vereceğim, söyleyin!" dedi. Vezirler bu sözleri işitince "Baş üstüne!" diye karşılık verdiler ve hemen yola çıkarak hükümdarın emrini yerine getirmek üzere şehirdeki Tüccarlara ve seyyahlara Cevher-i Tükna kalesini sormaya başladılar. Hiç kimse kalenin yerini bilmiyordu.

Tam iki ay boyunca kalenin yerini soruşturdular lakin hiç kimseden orayı bildiklerine dair bir cevap alamadılar. Hükümdara dönüp durumu bildirdiklerinde hükümdar çok üzüldü. Bitkin bir halde yatan oğlunun yanına gidip "Evladım, kalenin yerini bilen birini bulamadık. Biz en iyisi o kızıdan daha güzelini getirelim sana" dedi. Canşah babasının sözlerini işitince ağladı.

Hükümdar Tigmos'un, daha önceki zamanlarda, Hint hükümdarının ülkesine saldırması ve adamlarını öldürüp mallarına el koyması neticesinde bu iki hükümdar arasında düşmanlık doğmuştu. Adı hKağıd olan Hint hükümdarının savaşçı askerleri ve orduları vardı. Ayrıca bin pehlivanı vardı ki her biri bir kabileye hükmederdi; kabilelerden her birisinin dört bin süvarisi vardı. Onun yanında dört veziri, büyük devlet adamları ve emirleri vardı. Hint hükümdarı bin şehre hükmeder ki her bir şehrin bin kalesi vardı. Kısacası bu hükümdar, yeryüzünü dolduracak kadar çok askeri olan son derece güçlü ve büyük bir hükümdardı. Hint hükümdarı Kağıd, hükümdar Tigmos'un evlat sev-

gisiyle meşgul olup yönetimi ve idareyi gevşettiğini, yanındaki askerlerin azaldığını, meşguliyeti sebebiyle üzüntü ve sıkıntı içinde olduğunu duydu. Bunun üzerine vezirlerini, devlet adamlarını ve emirlerini toplayarak onlara şöyle dedi: “Hükümdar Tigmos daha önce ülkemize hücum etmiş, babamı ve kardeşlerimi öldürüp mallarımızı almıştı. Her birimizin bir yakınını öldürmüş, bir miktar malını almış, rızkına el koymuş ve ailesinden birini esir etmiş bir insan var karşımızda. Bugün duydum ki evladı Canşah ile meşgulmüş. Yanındaki askerın sayısı azalmış. Gün intikam günüdür. Ona karşı sefer düzenlemek için hazırlanın, ona saldırmak üzere savaş araç gereçlerini hazırlayın. Gevşek davranmayalım, ona saldıralım, onu ve oğlunu öldürelim, şehrini ele geçirelim!”

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı

509. GECE

Vezirler, emirler ve devlet adamları hükümdar Kağıd'ın sözlerini işitince “Baş üstüne, emrine itaat edeceğiz!” diye karşılık verdiler. Her birisi hazırlığını yapmaya koyuldu ve silahlarını, savaş araç gereçlerini hazırlayıp asker toplamak üzere üç ay çalıştılar. Askerler, ordular ve süvariler toplandı. Davullar çalındı, savaş borazanlarına üflendi, sancaklar ve bayraklar çekildi. Hükümdar Kağıd askerleri ve ordularıyla yola çıktı, hükümdar Tigmos'un şehri olan Kabil civarına varana kadar yol aldılar. Sonunda şehre varıp kuşattı-

lar, şehirdeki büyükleri öldürüp küçükleri esir ettiler. Haber hükümdar Tigmos'a ulaşınca öfkeden küplere binerek devlet büyüklerini, yöneticileri ve vezirleri topladı. "Bilin ki, Hükümdar Kağıd şehirlerimizden birine girip orayı işgal etti. Bizimle savaşmak istemektedir. Yanında sayısını sadece Allah'ın bilebileceği ordusu ve süvarileri var. Görüşünüz nedir?" diye sordu.

Devlet adamları "Ey zamanın hükümdarı, bizim görüşümüze göre ona karşı çıkalım, onunla savaşalım ve kendisini uzaklaştıralım" dedi. Hükümdar Tigmos "O zaman herkes hazırlansın!" diye ferman verdi.

Sonra kalkanlarını, miğferlerini, kılıçlarını çıkarttılar. Savaşçıların giydikleri, savaşta düşmanları yok edecek her türlü silahı ve araç gereci hazırlamaya koyuldular. Askerler ve ordular toplandı, savaşmak üzere hazırlandılar. Bayraklar dikildi, davullar çalındı, borazanlar çalınmaya başladı. Hükümdar Tigmos ve askerleri hükümdar Kağıd ile karşılaşmak üzere yola çıktı, birbirlerine yaklaşına kadar yürüdüler. Sonra Zehran vadisi denilen bir vadide konakladılar. Burası Kabil'in kasabalarının civarında bulunan bir yerdi.

Hükümdar Tigmos bir mektup yazdı ve bir askeriy-le birlikte hükümdar Kağıd'a gönderdi. Mektupta şunlar yazılıydı: "Ey Hükümdar Kâğıt! Bu yaptığını ancak mezar kazıcı hırsızlar yapabilir. Sen hükümdar oğlu hükümdar olsaydın böyle davranmaz, benim şehrim gelmez, insanların mallarını gaspetmezdin. Bütün bunların senin yaptığın bir zulüm olduğunu bildim. Benim ülkeme karşı saldırıya geçtiğini bilseydim ben de sen gelmeden önce buraya gelir ve seni def ederdim. Fakat sen kendin geri döner ve aramızdaki kötü işleri bir yana bırakırsan, bu senin için nimet olur. Geri dönmezsen savaş meydanında karşıma çık, savaşa hazır ol!"

Mektubu mühürledi ve askerlerinden birine verdi. Elçinin yanı sıra haberleri soruşturmaları için casuslarını da gönderdi. Adam hemen mektubu aldı ve

yola çıktı, hükümdar Kağıd'a yaklaşına kadar yürüdü. Yaklaşınca atlas ve ipekten yapılma çadırlar gördü. Çadırlarda mavi ipeklerden sancaklar salınıyordu. Aralarında kırmızı ipekten büyük bir çadır vardı. Etrafında askerler bekliyordu. O çadıra yaklaşına kadar yürüdü. Çadırın sorunca, onun hükümdar Kağıd'ın otağı olduğunu söylediler. Elçi izin alıp, otağa girince hükümdar Kağıd'ın mücevherlerle işlenmiş bir tahtta oturduğunu gördü. Yanında askerleri, devlet adamları ve vezirleri vardı. Mektubu çıkartınca hükümdar Kağıd'ın askerlerinden biri gelip mektubu aldı ve hükümdara götürdü.

Hükümdar mektubu alıp okuyunca cevaben şöyle bir mektup yazdı: "Hükümdar Tigmos'a diyeceğimiz şu ki biz intikam için geldik. Şehrinizi yıkacağız, büyüklerinizi öldürüp küçüklerinizi esir edeceğiz. Yarın savaş meydanında vuruşmak üzere hazır bulunacağız. İstedik ki savaşın ve vuruşmanın ne olduğunu size gösterelim!"

Mektubu mühürleyerek hükümdar Tigmos'un elçisine teslim etti. O da mektubu alıp yola çıktı.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı

510. GECE

Hükümdar Tigmos'un elçisi mektubu alınca, hükümdarın yanına döndü, huzurunda yeri öptü ve mektubu teslim etti. Sonra da gördüklerini anlatarak şöyle dedi: "Ey zamanın hükümdarı! Süvariler, savaşçılar ve sayı-

lamayacak kadar asker gördüm!” Hükümdar mektubu okuyunca öfkeden küplere bindi ve veziri Aynuzar’a yanına bin süvari alarak atına binmesini ve hükümdar Kağıd’ın askerlerine geceleyin hücum ederek onları öldürmelerini emretti. Vezir “Baş üstüne!” diye karşılık verdi. Yanına aldığı askerler ve süvarilerle birlikte atlarına binip Hükümdar Kağıd’ın konakladığı yere gittiler.

Hükümdar Kağıd’ın Gatarfan adlı bir veziri vardı. Ona bineğine binmesini ve yanına da beş bin süvari alıp hükümdar Tigmos’a saldırmasını emretti. Vezir söyleneni yaparak emri yerine getirmek üzere askerleriyle hükümdar Tigmos’a doğru yola çıktı. Gece yarısına kadar yolun yarısını kat ettiler.

Vezir Gatarfan vezir Aynuzar ile karşılaşınca aralarında büyük bir savaş oldu. Sabaha kadar vuruştular. Sabah olunca Hükümdar Kağıd’ın askerleri hezimete uğradı ve kaçıp geri döndüler. Hükümdar bu hezimetini görünce öfkeleni, geri kaçan askerlerine “Yazıklar olsun size! Ne oldu size ki kahramanlarınızı yitirdiniz?” diye bağırdı. Askerler “Ey zamanın hükümdarı! Vezir Gatarfan ile birlikte hükümdar Tigmos’a doğru yola çıktık. Geceleyin yolun yarısını kat etmiştik ki hükümdar Tigmos’un veziri Aynuzar ile karşılaştık. O da savaşçılarıyla bize doğru geliyormuş. Zehran vadisi yakınlarında karşılaştık. Daha ne olduğunu anlamadan kendimizi askerlerin ortasında bulduk. Şiddetle çarpıştık, gece yarısından sabaha kadar vuruştuk, pek çok insan öldürüldü. Vezir Aynuzar savaş naraları atarak fillerden birine öyle bir vurdu ki fil hemen ölüverdi. Sonra süvarilere hücum etti, hepsi gerisin geriye kaçtılar. Ortaya çıkan toz bulutunun etkisiyle kimse kimseyi göremiyordu. Nehirler gibi kan akmaktaydı. Geriye dönüp kaçmasaydık o karmaşada birbirimizi öldürebilirdik” dediler. Hükümdar Kağıd bu sözleri işitince öfkeyle “Güneş bugün size bereket getirmedi!” diye bağırdı.

Vezir Aynuzar'a gelince hükümdar Tigmos'a dönüp durumu anlattı. Hükümdar Tigmos sevinip başarıları nedeniyle kendilerini tebrik etti. Hemen davulların çalınmasını, savaş borazanlarına üflenmesini istedi. Sonra askerlerini kontrol etti; içlerinden iki yüz kahraman ve cesur süvari eksikti.

Hükümdar Kağıd askerlerini ve ordularını hazırladı. Meydana gelip savaş düzeni aldı. Her bir safta on bin süvari olan on beş saf halinde dizildiler. Bunun yanı sıra üç bin cengaver de fillerin üzerindeydi. Kahramanlar ve savaşçılar seçildi, bayraklar dikildi, sancaklar çekildi, davullar çalınıp borazanlara üflendi.

Hükümdar Tigmos'a gelirsek, o da askerlerini saf-lara yerleştirdi. Her birinde on bin süvarinin bulunduğu on saf oluşturdu. Yüz cengâverse ordunun sağında ve solundaki fillere binmişti. Saflar teşkil edilince, süvariler hücumla geçti. Yeryüzü atlara dar geldi. Davullar çalındı, borazanlar üflendi; kulaklar meydandaki at kişnemelerinden sağır oldu. Askerler savaş naraları atıyor, toz başlara kadar yükseliyordu. Günün başından karanlık vaktine kadar çatışma ve vuruşmalar devam etti.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

511. GECE

Karanlık çökünce askerler ayrıştı, her ordu kendi mekânına gitti. Hükümdar Kağıd askerlerini teftiş edince, beş bin kişinin öldürülmüş olduğunu öğrenip çok öfkelen-di. Hükümdar Tigmos da askerlerini kont-

rol edince üç bin süvarinin öldürüldüğünü gördü; hepsi hükümdarın seçkin askerlerdendi. O da öfkелendi.

Hükümdar Kağıd ikinci kere meydana çıktı, ilk yaptığı gibi yaptı. Her biri kendisinin muzaffer olmasını istiyordu. Hükümdar Kağıd askerlerine bağırarak “Bire bir vuruşacak kimse var mı? Çıksın ve bizim için savaşma ve vuruşma kapısını açsın!” dedi.

Berkik adlı bir süvari filin üzerinde öne çıktı, sonra filinden inip hükümdarın önünde toprağı öptü ve savaşmak için izin kendisinden istedi. Ardından filin üzerine çıktı, meydana doğru geldi ve “Aranızda benimle çarpışacak ve bana meydan okuyacak kimse var mı?” diye bağırdı.

Tigmos bu sözleri işitince “Aranızda bu savaşçıyla kim çarpışır?” dedi. Safların arasından bir süvari öne çıktı. O da haşmetli bir ata binmişti. Atından inip hükümdarın önünde yeri öptü ve savaşmak için izin istedi. Sonra Berkik’e doğru gitti. Berkik “Sen kimsin ki tek başına benimle savaşma cüretini gösteriyorsun? Adın nedir?” dedi. O da “Benim adım Gazanfer bin Kemhil’dir!” diye karşılık verdi. Berkik “Ben ülkemde senin adını duymuştum!” dedi ve ekledi “Sen kim, kahramanların safları arasında savaşmak kim?”

Gazanfer onun sözlerini işitince, kolunun altından demir bir sopayı çıkarttı. Berkik de elindeki kılıcı kaldırdı ve şiddetli bir şekilde vuruşmaya başladılar. Berkik Gazanfer’e kılıçla vurdu, ancak zırhına isabet ettiğinden bir şey olmadı. Gazanfer de demirle karşı saldırıda bulundu ve Berkik’in etini filin etiyile yekpare etti. Hemen başka bir savaşçı meydana çıkıp Gazanfer’e “Sen kim oluyorsun da benim kardeşimi öldürüyorsun?” dedi ve elindeki topuzu alıp Gazanfer’e saldırdı, darbe onun koluna isabet etti. Gazanfer bu durum karşısında kılıcını alarak cengâvere vurdu ve onu ikiye ayırdı; kanındaki buharlar yükselmeye başladı.

Gazanfer hükümdar Tigmos'a doğru koşmaya başladı. Hükümdar Kağıd bu hali görünce, askerlerine bağırdı ve "Meydana gidin ve süvarilerle savaşın!" diye bağırdı. Tigmos da askerleriyle ve ordusuyla meydana geldi, vuruşma başladı. Atlar kişniyor, askerler naralar atıyor, kılıçlar iniyor, süvariler öne çıkıyor, birbirleriyle vuruşuyorlardı. Bu esnada korkaklar meydandan kaçmıştı bile. Davullar çalınıyor, savaş borazanları ötürülüyordu. Duyulan tek ses silahların şakırtıları ve askerlerin naralarıydı. Bu esnada kahramanların ve savaşçıların çoğu helak oldu.

İki ordu güneş feleğin kubbesinden dönene kadar savaştılar. Sonra hükümdar Tigmos askeri ve ordusuyla ayrılp çadırına döndü. Hükümdar Kağıd da kendi çadırına döndü. Hükümdar Tigmos adamlarını teftiş ettiğinde beş bin süvarinin öldüğünü gördü. Dört de bayrak da kırılmıştı. Tigmos haberi alınca üzüldü ve öfkeleni.

Hükümdar Kağıd'a gelirsek, o da askerlerini teftiş etti, altı bin seçkin süvari ve savaşçının öldürüldüğünü, dokuz bayrağınsa kırıldığını gördü.

Savaş aralarında üç gün daha devam etti. Hükümdar Kağıd bir mektup yazarak bir askeriyle birlikte Farkun el-Kelb denilen bir hükümdara gönderdi. Hükümdar Kağıd anne tarafından onunla akraba olduğunu söylüyordu. Hükümdar Farkun haberi alınca askerlerini ve ordularını toplayıp yola çıktı.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

512. GECE

Askerlerinden biri hükümdar Tigmos'a gelip "Efen-
dim, uzaktan havaya doğru yayılan bir toz bulutu
görüyorum!" dedi. Hükümdar Tigmos, hemen, asker-
lerden bir gruba tozun niçin kalktığını araştırmalarını
emretti. Onlar da "Baş üstüne" diyerek yola çıktılar.
Geri döndüklerinde "Hükümdarım, toz bulutu dağıldı.
Altından yedi sancak çıktı. Her sancak altında üç bin
süvari vardı. Hükümdar Kağıd'a doğru yürüyorlar!"
dediler

Hükümdar Farkun el-Kelb, hükümdar Kağıd'ın
yanına gelip selam verdi, halini hatırını sordu, sonra
da "Bu savaş da nedir böyle?" diye sordu. Hükümdar
Kağıd "Bildiğiniz gibi hükümdar Tigmos benim düş-
manımdır. Kardeşlerimi ve babamı o öldürdü. Ben de
onunla savaşıp intikam almak için buraya geldim"
diye karşılık verdi. Buna karşılık Farkun "Bugün güneş
sana bereket ihsan edecektir" dedi. Hükümdar Kağıd
bunu duyunca Farkun'u alıp sevinçli bir halde çadırı-
na götürdü.

Hükümdar Tigmos ile Kağıd'ın meselesi böyleydi.
Canşah'ın durumuna gelirsek: O, iki ay babasıyla il-
gilenmedi. Hizmetindeki cariyelerden hiçbirisine ya-
nına girmeleri için izin vermedi, büyük bir sıkıntıya
kapılmıştı. Bir ara adamlarından birisine "Babamdan
ne haber var? Yanıma hiç gelmiyor?" diye sorunca o
da babasının hükümdar Kağıd ile savaştığını kendisi-
ne bildirdi. Canşah "Bana hemen atımı getirin! Baba-
mın yanına gideceğim!" dedi. Adamları "Baş üstüne!"
diyerek atını getirdiler.

Ancak atı getirilince "Ben kendimle meşgulüm.
Yapmam gereken iş atımı alıp Yahudilerin şehrine
doğru gitmektir. Oraya ulaşınca Allah bana kolaylık

ihسان eder de daha önce beni ücretle çalıştıran tüccarı bulurum. Belki o tüccar daha önce yaptığı gibi bir iyilik yapar bana. Hiç kimse hayrın nerede olduğunu bilmez” diye düşünüp atına bindi. Yanına bin süvari alıp yola çıktı. İnsanlar Canşah’ın savaşmak üzere babasının yanına gittiğini düşünüyordu.

Akşama kadar hiç durmadan yol aldılar. Büyük bir vadide konaklayıp geceyi orada geçirdiler. Canşah süvarilerin uyuduklarını anlayınca gizlice kalkıp yükünü hazırladı ve atına binip Bağdat’a doğru yola çıktı. O Yahudilerden her iki senede bir Bağdat’a bir kafilenin geldiğini duymuştu. İçinden şöyle diyordu: “Bağdat’a ulaşırsam o kfileyle birlikte yürürüm ve Yahudilerin şehrine ulaşırım” dedi. Kendini buna inandırıp yola çıktı.

Askerler uyanınca ne Canşah’ı ne atını gördüler. Hemen atlarına binip Canşah’ı aramak üzere sağa sola gittilerse de kendisinden bir haber alamadılar. Bunun üzerine babasının yanına dönerek oğlunun yaptığını ona bildirdiler. Babası çok öfkelen-di, gözlerinden ateş çıkıyordu. Tacını başından fırlatarak bir la havle çekti ve “Bir yandan oğlumu yitirdim, öte yandan düşman önümde duruyor!” dedi. Komutanları ve vezirleri “Ey zamanın hükümdarı! Sabır insana sadece hayır getirir” dediler.

Canşah babasından ve eşinden ayrıldığı için mahzun, gamlı, kalbi yaralı, gözleri yaşlı, geces-i gündüzüne karışmış bir haldeydi. Babasına gelirse: Babası, bütün askerlerini ve ordularını yitirdiğini görünce düşmanla savaşmaktan geri çekilmiş, şehrine yönelmiş, şehre girip kapıları kapatmış, surlarını muhafaza etmiş, hükümdar Kağıd’tan kaçmaya başlamıştı. Hükümdar Kağıd ise her ay savaşmak ve vuruşmak üzere şehre gelir, yedi gece sekiz gün şehri muhasara eder, sonra askerlerini alır, yaralı askerleri tedavi etmek üzere çadırlarına dönerdi. Hükümdar Tigmos’un şehir hal-

kına gelirsek, onlar düşmanların ayrılmasından sonra savaş araç gereçlerini hazırlamak, surları onarmak işiyle ve öteki malzemelerle ilgilenirlerdi. Hükümdar Tigmos ve hükümdar Kağıd bu hal üzere yedi sene savaşmaya devam ettiler. Bu yedi yıl boyunca aralarında savaş devam etti.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

513. GECE

Canşah'ın yaşadıklarına gelirsek: Canşah vadileri ve dağları aşarak yolculuğunu sürdürdü. Ulaştığı her şehirde Cevher-i Tükna kalesini soruyordu, fakat kimse orayı bilmiyor, sadece "Biz böyle bir isim duymadık" diyorlardı. Sonra Yahudilerin şehrini sordu. Tüccarlardan birisi bu şehrin doğuda olduğunu söyledi ve "Bu ay bizimle beraber Merzukan şehrine gel, orası Hindistan'dadır. O şehirden Horasan'a gideriz. Oradan da Şemun şehrine doğru yola çıkınız. Oradan Harezm'e geçeriz. Yahudilerin şehri Harezm'e yakındır. O ikisinin arasında bir sene üç aylık mesafe vardır" dedi.

Canşah sabırla bekledi. Kafile yola çıkınca kafilayla beraber yola çıktı. Merzukan şehrine vardı. Oraya ulaşınca Cevher-i Tükna kalesini soruşturmaya başladı. Kimse kaleden haberdar değildi. Kafile yola çıktı o da onlarla birlikte Hindistan'a doğru yola çıktı. Şehre girince Cevher-i Tükna kalesini sordu, ancak orada da kimse kaleden haberdar değildi. Kime sorsa "Biz böyle bir adı hiç duymadık" diyorlardı. Yollarda büyük sı-

kıntılar ve güçlüklerle karşılaştı. Günlerinin çoğunu aç geçirdi. Hindistan'dan yola çıktı ve Horasan'a ulaşana kadar yürüdü. Oradan Şemun şehrine geçti. Şehre girdi ve Yahudilerin şehrini sordu. Nerede olduğunu bildirip nasıl gideceğini tarif ettiler. Günler, geceler boyunca hiç durmadan yol gitti.

En sonunda, daha önce maymunlardan kaçtığı mekâna ulaştı. Sonra yine gece gündüz demeden yürümeye devam etti. En sonunda Yahudi şehrinin yakınındaki nehre vardı. Nehir kenarında oturdu. Nehrin kuruması için cumartesi gününü beklemeye başladı. Cumartesi günü gelip de nehir kuruyunca geçip şehre girdi. Daha önce kendisinin yanında kaldığı Yahudinin evine vardı. Ona ve ailesine selam verdi, onlar da kendisini görünce sevindiler “Nereye kaybolmuştun?” dediler. Canşah “Allah'ın mülkünde bir yerlerdeydim” diye karşılık verdi. Sonra ona yiyecek içecek bir şeyler getirdiler, karnını doyurdu.

O gece orada kaldı. Ertesi gün şehri gezmeye başlamışken bir münadinin şöyle bağırdığını duydu: “Ey insanlar! Kim bir cariyeye ve bin dinar karşılığında günün yarısında benim yanımda çalışır?” Canşah hemen “Ben bu işi yaparım!” diye atıldı. Bunun üzerine münadi “Öyleyse ardımdan gel” dedi. Canşah onu takip etti. Yahudi tüccarın evine vardılar. Bu Yahudi daha önce kendisi için çalıştığı adamdı. Münadi “Bu delikanlı senin işlerini yapmak istiyor” deyince tüccar “Hoş geldin” dedi. Sonra yemek getirdi. Sabahleyin Canşah, tüccarın kendisine verdiği dinarları ve cariyeyi alıp ilk gece evinde gecelediği Yahudiye teslim etti, sonra iş sahibi tüccara döndü. Onunla birlikte atına bindi, yüksek bir dağa gidene kadar yürüdüler. Tüccar bir ip ve bıçak çıkartarak Canşah'a “Atı yere yatır!” dedi. Canşah atı yere yatırıp iple bağladı, ayaklarını ve başını kesip karnını açtı. Tüccarın kendisine emrettiği işleri yaptı. Daha sonra tüccar Canşah'a “Atın karnına

gir, ben onu dikeyim. Orada bir süre kal. Ücretini bu iş karşılığında alacaksın” dedi.

Canşah atın karnına girdi. Tüccar atın karnını dikti ve uzak bir yere giderek gizlendi. Bir süre sonra büyük bir kuş geldi ve havadan aşağı doğru süzülerek atın karnını kaptığı gibi havalandı. Sonra da gidip dağın başına kondu. Canşah, kuşun, içinde bulunduğu karnı yemek üzere olduğunu fark eder etmez, hemen atın karnını yardı ve oradan çıktı. Kuş ondan ürkererek kaçıp gitti.

Canşah tüccara bakıp da ürkek bir güvercin gibi dağın altına sinmiş, bekler bir vaziyette olduğunu görünce “Şimdi ne yapmamı istiyorsun?” diye seslendi. Tüccar “Bana çevrendeki taşlardan bir miktar at! Sonra sana oradan nasıl ineceğini göstereceğim!” dedi. Bunun üzerine Canşah “Ben beş sene önce şunu şunu yaptığın kişiyim! Senin yüzünden aç susuz kaldım, türlü eziyetler çekip kötülükler gördüm! Şimdi yine beni buraya getirdin ve öldürmek istedin, değil mi? Vallahi sana hiçbir şey atmam!” diye karşılık verdi.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

514. GECE

Canşah bundan sonra yürümeye devam etti. Kuşların hükümdarı şeyh Nasr’a gidebilecek bir yol aradı. Günlerce gecelerce yürümeyi sürdürdü. Gözleri yaşlı, kalbi mahzundu. Acıkınca yeryüzünün bitkilerinden yer, susayınca nehirlerden içerdi. En sonunda efendimiz Hz. Süleyman’ın sarayına vardı. Orada Şeyh Nasr’ın

sarayın kapısında durduğunu görünce hemen yanına gitti ve elini öptü.

Şeyh Nasr “Hoş geldini” diyerek karşıladı, “Hayırdır? Ne getirdi seni buralara? Ben seni buradan Şemse ile uğurlamıştım, giderken gözlerin aydın ve gönlün hoş değil miydi?” dedi.

Canşah bir yandan ağlayıp bir yandan da Seyyide Şemse ile yaşadıklarını anlattı. En sonunda Şemse’nin kendisine “Beni gerçekten seviyorsan Cevher-i tükna kalesine yanıma gelirsın” dediğini söyledi.

Şeyh bu sözlere şaşırdı ve “Allah’a yemin olsun ki ne bilirim böyle bir yeri gibi ne de duymuşluğum vardır” dedi.

Canşah “Peki, şimdi ne olacak? Üzüntüden ölmek üzereyim” deyince Şeyh Nasr “Kuşlar gelene kadar sabret, onlara soranız, belki içlerinden biri orayı biliyordur” dedi.

Bunun üzerine gönlü mutmain bir halde saraya girdi. Sonra üç kızı gördüğü bahçede bulunan köşke gitti. Bir süre Şeyh Nasr’ın yanında kaldı. Bir gün otururken Şeyh Nasr yanına geldi ve “Kuşların gelme vakti yaklaştı” dedi. Canşah bu habere çok sevindi. Birkaç gün geçmemişti ki kuşlar çıkageldi. Kuşlar gelip Şeyh Nasr’a kendi türlerine göre selamlarını verdiler. Şeyh onlara Cevher-i Tükna kalesini sordu. Hepsi de “Böyle bir kale adı duymadık” dedi. Canşah ağlamaya başlayıp üzüntüden bayıldı.

Şeyh Nasr büyük bir kuşu çağırdı, ona “Bu delikanlıyı Kabil’e götür!” dedi. Sonra şehri ve yolu tarif etti. Kuş “Baş üstüne!” diyerek Canşah’ı sırtına alınca Şeyh Nasr Canşah’a “Sakın sağa ve sola yönelme, yoksa düşersin. Kulaklarını rüzgârdan koru ki feleklerin akışı ve deryaların buharları sana zarar vermesin” dedi. Canşah Şeyh Nasr’ın dediklerini yaptı.

Sonra kuş kendisini alıp havaya uçurdu, bir gün bir gece onu uçurmaya devam etti. Sonra Canşah’ı vah-

şilerin hükümdarının yanına bıraktı. Bu hükümdarın adı Şah Bedri idi. Sonra kuş Canşah'a "Nasr'ın bize tarif ettiği şehre yaklaştık, haydi devam edelim" deyip tekrar uçmak istedi. Ancak Canşah kendisine "Sen var kendi yoluna git, beni bırak, burada öleyim veya beni Cevher-i Tükna kalesine ulaştır. Kendi şehrim dönmek istemiyorum!" dedi. Kuş onu vahşilerin hükümdarı Şah Bedri'nin yanında bırakıp gitti.

Şah Bedri Canşah'a "Evladım, sen kimsin, nereden geldin? Büyük kuş seni nereden getirdi?" diye sordu. Canşah başından sonuna kadar yaşadıklarını anlattı. Vahşilerin hükümdarı onun hikâyesine şaşırarak "Efendimiz Süleyman hakkı için! O kaleyi bilmiyorum ama bize kim onu gösterirse ona ikramda bulunacak ve seni oraya göndereceğiz!" dedi. Canşah ağlamaya başladı.

Bir süre sonra vahşilerin hükümdarı Canşah'ın yanına gelip "Kalk evladım! Bu levhaları al ve üzerlerinde yazılı olanları ezberle. Merak etme vahşiler gelince onlara kaleyi sorarız" dedi.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

515. GECE

Aradan bir saat geçmeden vahşiler tür tür çıkageldiler. Hükümdar Şah Bedri'ye selam verdiler. Hükümdar Cevher-i Tükna kalesini onlara sorunca hepsi de "O kaleyi ne duyduk ne de biliriz" dediler. Canşah ağlamaya başladı. Şeyh Nasr'ın yanından kendisini getiren kuş-

la birlikte gitmemiş olmasına pişman oldu. Vahşilerin hükümdarı ona dönüp “Evladım, üzülme, benim büyük kardeşim var; adı hükümdar Şemmah’tır. Kendisine karşı çıktığı için Efendimiz Süleyman’ın nezdinde esiridi. Cinler içinde ondan büyüğü yoktur. Bu şehirdeki bütün cinlerin başıdır. Belki o kaleyi bilir” dedi. Sonra Canşah’ı bir vahşinin sırtına bindirdi. Eline kardeşine hitaben yazdığı ve Canşah için yardım istediği bir mektup verdi. Vahşi hemen yola çıktı, Canşah ile birlikte gece gündüz yola devam ettiler ve hükümdar Şemmah’a ulaştılar. Vahşi hükümdardan uzakta sırtından indirdi Canşah’ı. Canşah inip yürümeye başladı. Hükümdar Şemmah’ın huzuruna varınca ellerini öptü ve mektubu uzattı. Hükümdar mektubu okuyunca Canşah’a “Hoş geldin” dedi ve ekledi: “Evladım, ben ömrümde o kaleyi ne duydum ne de gördüm.” Bu sözler üzerine Canşah üzüntüden ağlamaya başladı. Bunun üzerine Şemmah “Hele bana hikâyeni bir anlat bakalım! Söyle bakalım, sen kimsin, nereden geldin ve nereye gidiyorsun?” dedi.

Canşah başından sonuna kadar hikâyesini anlatınca Şemmah şaşırıp “Evladım, efendimiz Hz. Süleyman’ın bile o kaleyi görmediğini ve duymadığını zannederim. Fakat dağda yaşayan çok yaşlı bir rahip bilirim. Bütün kuşlar, vahşiler ve cinler ona itaatkârdır. O cin hükümdarlarına kasepleri okur, zorla kendisine itaat ettirtir onları. Bunun sebebi bildiği sihir ve kaseplerin gücüdür. Bütün kuşlar ve vahşiler bu sebeple onun hizmetine koşarlar. Ben efendimiz Süleyman’a bile asi olmuşken o cin beni yanında esir tuttu. Bana sadece bu rahip galip geldi. Bunun sebebi tuzak, sihir ve kaseplerinin gücüdür. Bu nedenle hizmetinde kaldım. Bil ki, o bütün şehirleri ve bölgeleri dolaşmış, bütün mekânları, cihetleri ve kaleleri tanımıştır. Bir yerin ona gizli kalmış olabileceğini zannetmem. Seni ona göndereceğim, belki seni o kaleye ulaştırır; o ulaş-

tıramazsa başka kimse seni oraya ulaştıramaz. De-
diğim gibi bütün kuşlar, vahşiler ve dağlar ona itaat
etmiştir. Sihrinin gücü nedeniyle kendisi için üç par-
çadan üç asa yapmış, onları toprağa yerleştirmiştir.
Bir kasemi birinci asaya okur, ondan et ve kan çıkar.
Bir kasemi ikinci asaya okur, oradan süt ve yağ çıkar.
Ötekini üçüncü asaya okur, ondan saç ve kıl çıkar. Bu-
nun ardından asaları topraktan çıkartır ve manastırı-
na gider. Onun manastırı Elmas Manastırı diye isim-
lendirilir. Bu rahip ve kâhinin elinden her türlü garip
ve şaşırtıcı iş gerçekleşir. O bir sihirbaz, kâhin, tuzakçı
ve habis bir hilekârdır. Adı Yağmus'tur. Bütün yemin
ve azimleri bilir. Şimdi dört kanadı olan büyük bir kuş-
la seni ona göndereceğim" dedi.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve an-
latmayı bıraktı.

516. GECE

Hükümdar Şemmah, Canşah'ı dört kanatlı büyük bir
kuşun sırtına bindirdi. Her kanadın boyu Haşimî öl-
çekle otuz kulaçtı. Kuşun ayakları fil ayağı kadardı.
Senede iki kere uçabilirdi. Hükümdar Şemmah'ın ya-
nında bir yardımcı vardı, adı Tamşun'du. O da her gün
bu kuş için Irak şehirlerinden kuşlar yakalar, yemesi
için onları kendisine getirirdi. Canşah kuşun sırtına bi-
nince, Hükümdar Şemmah kuşa, onu rahip Yağmus'a
ulaştırmasını söyledi.

Kuş günler, geceler boyu uçtu, en sonunda Kala da-
ğındaki Elmas Manastırı'na vardı. Canşah manastıra

varınca kuşun sırtından indi. Rahip Yağmus'u manastırın içinde ibadet ederken buldu. Huzurunda yeri öptü. Rahip ona "Hoş geldin ey yabancı ve ırak yerlerden gelen insan, buraya neden geldin?" dedi. Canşah ağlayarak başından sonuna kadar hikâyesini anlattı.

Rahip hikâyeyi dinleyince şaşırdı ve "Allah'a yemin olsun ki o kalenin adını hiç duymadım. Duyan veya gören kimse de bilmiyorum. Allah'ın peygamberi Hz. Nuh devrinden itibaren hayattayım, Nuh nebi zamanından Davud oğlu Süleyman'ın vaktine kadar vahşiler, kuşlar ve cinler üzerinde hükümdarım. Zannetmem ki Süleyman bile o kaleyi duymuş olsun. Biraz bekle, kuşlar, vahşiler ve cinlerden olan yardımcılar gelecek, ben de onlara sorarım. Belki içlerinden birisi kalenin nerede olduğunu bildirir veya bir haber getirir. Allah sana işini kolaylaştırır" dedi.

Canşah bir süre orada kaldı. Sonra kuşlar ve vahşiler toplanıp geldi. Canşah ve rahip Cevher-i tükna kalesini onlara sorunca, kimse "Onu gördüm" veya "adını duydum" demedi. Hepsi de "O kaleyi ne duydum ne gördüm" dedi. Canşah feryat figan edip ağlamaya başladı. O bu haldeyken başka bir kuş çıkageldi. Uzun ve siyah bir boynu vardı. Yere konunca rahibin önünde yeri öptü. Rahip kendisine Cevher-i Tükna kalesini sordu, o da şöyle dedi: "Ey rahib! Biz Kafdağı'nın ardında Billur denilen bir dağda büyük bir yerde otururduk. Ben ve kardeşlerim küçük yavru idik. Babam ve annem rızkımızı bize getirirdi. Bir gün onlar yola çıktılar ve yedi gün gelmediler. Açlığımız arttı, sekizinci gün geri döndüklerinde ağlıyorlardı. Biz de 'niçin bu kadar süre kayboldunuz?' dediğimizde, şöyle dediler: "Bir ifrit karşımıza çıktı, bizi yakaladı ve alıp Cevher-i Tükna kalesine götürdü. Hükümdar Şehlan'ın huzuruna çıkardı. Hükümdar bizi görünce öldürmek istedi, biz de kendisine 'Ardımızda küçük yavrular bıraktık' dedik. Böyle söyleyince ölümden kurtulduk. Babam ve

annem hayatta olsalardı, o kalenin nerede olduğunu söylerlerdi.”

Canşah bu sözleri işitince ağlamaya başladı, rahibe şöyle dedi: “Bu kuşa söyle, baba ve annesinin Kafdağı’nın ardındaki Billur dağındaki yuvalarına beni götürsün.” Rahip kuşa “Senden bu delikanlının vereceği emirlere itaat etmeni istiyorum” dedi. O da “Baş üstüne” diye karşılık verdi. Sonra kuş Canşah’ı sırtına alarak uçtu. Günlerce gecelerce uçtular. Sonunda Billur dağına vardılar. Oraya inince bir süre kaldı. Sonra onu tekrar sırtına bindirdi ve tekrar uçtu. İki gün boyunca uçmaya devam ettikten sonra yuvanın bulunduğu yere vardılar. Orada Canşah’ı indirip şöyle dedi: “Ey Canşah, bizim yuvamız buydu.” Canşah ağlamaya başlayıp “Beni babanın ve annenin gidip size yiyecek getirdiği mekâna götürmeni isterim” dedi. Kuş “Baş üstüne” diye karşılık verdi. Sonra onu sırtına yüklenip uçtu.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

517. GECE

Kuş Canşah’ı sırtına alıp yedi gün ve sekiz gece uçtu. En sonunda yüksek bir dağa çıkarttı ve sırtından indirip “Ben buranın ardında bir yer bilmem” dedi. O esnada Canşah uyuya kaldı. Uykusundan uyanınca ışığının havayı aydınlattığı bir meşale gördü. Onun, aradığı dağın ışığı olduğunu bilmiyordu. Çok şaşırdı. Aralarında iki aylık bir yol vardı. Bu dağ, kızıl yakuttan

yapılmıştı. Evleri ise sarı altındandı. Karanlık deryasından çıkan nefis madenlerden inşa edilen bin burcu vardı. Zaten bu nedenle Cevher-i Tükna kalesi diye isimlendirilmişti. Bu büyük kalenin hükümdarının adıysa Şehlan'dı, ki kendisi bu üç kızın babasıydı.

Canşah'ın durumu böyleydi. Seyyide Şemse'nin durumuna gelirsek: Şemse Canşah'ın yanından kaçarak ailesinin yanına dönmüş, Canşah ile aralarında geçenleri anlatmış. Sonra yeryüzünde seyahat ederken gördüğü garip şeylerden bahsetmiş. Canşah'ın kendisini sevdiğini, kendisinin de onu sevdiğini söyleyip aralarında geçenleri bir bir anlatmış. Anne babası kızın sözlerini işitince "Ona bu yaptığın reva mıdır?" demişer. Babası bu meseleyi cinlerden olan yardımcılarına anlatmış ve onlara "Kim bir insan görürse onu tutup bana getirsin!" diye emretmiş. Şemse annesine Canşah'ın kendisine tutulduğunu söyleyip "Onu bize getirmen lazım! Ben babasının sarayından uçarken "Beni gerçekten seviyorsan Cevher-i Tükna kalesine gel!" demiştim demiş.

Canşah bu ışık ve parlıtyı görünce ne olduğunu öğrenmek için ışığın geldiği yöne doğru gitti. Şemse de yardımcılarından birisinin Karmus dağının civarına bir iş için göndermişti. Oraya giderken uzaktan bir insan gördü ve yanına gidip selam verdi. Canşah korka korka cinin selamını aldı. Cin "Adın ne?" diye sorunca, "Adım Canşah'tır, adı Seyyide Şemse olan bir ecinniye tutuldum. Birbirimizi severdik ama babamın sarayına yerleşmemizin ardından kaçıp gitti" dedi ve yaşadıkları hadiseleri anlattı.

Canşah anlattıkça ifrit kendini tutamayıp ağladı. Canşah'ı bağı yanık, ağlar bir halde görünce "Artık ağlama! Muradına erdin. Bil ki o da seni büyük bir hasretle seviyor, baba ve annesine sana olan muhabbetini anlattı. Kaledeki herkes ondan dolayı seni seviyor. Gönlünü hoş tut, gözün aydın olsun!" dedi.

Daha sonra ifrit Canşah'ı sırtına alıp Cevher-i Tükna kalesine götürdü. Müjdeciler hükümdar Şehlan'a, Şemse'ye ve annesine Canşah'ın geldiğini bildirmek üzere gittiler. Müjdecilerin bu müjdeli haberi üzerine hepsi çok sevindiler. Hükümdar Şehlan yardımcılarına Canşah'ı karşılama emri verdi. Hükümdar, ifritler ve bütün öteki yardımcılarını Canşah'ı karşılamak üzere yola çıktılar.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

518. GECE

Seyyide Şemse'nin babası hükümdar Şehlan Canşah'ı karşılamaya gitti. Onu görünce kucakladı. Canşah da hükümdarın ellerini öptü. Hükümdar ona türlü renklerle ve altınla işlenmiş ipek elbise giydirilmesini emretti. Başında da benzerini insanlardan hiçbir hükümdarın görmediği bir taç taktı. Altına cin hükümdarlarının atlarından büyük bir at verilmesini emretti. Canşah ata bindi, yardımcılarını sağına ve soluna dizildi. O ve hükümdar büyük bir kalabalık içinde yürüyerek sarayın kapısına vardılar. Canşah sarayın büyük bir saray olduğunu gördü. Duvarları en güzel madenlerden yapılmış ve göz alıcı mücevherlerle; billur, zebrecet ve zümrütle süslenmişti. Gördükleri karşısında sevinçten ağlamaya başladı. Hükümdar ve Şemse'nin annesi gözyaşlarını silip "Artık ağlama, gamlanma! Muradına erdin!" dediler.

Sarayda en güzel cariyeler, köleler ve hizmetkârlar kendisini karşıladı, en güzel yere oturtup ve hizmetin-

de kusur etmediler. Canşah, sarayın güzelliği karşısında kendisinden geçmiş; her türlü nefis maden ve cevherden yapılmış binanın güzelliğini pek beğenmişti.

Hükümdar Şehlan tahtına gitti, cariyeler ve hizmetçilere Canşah'ın yanına getirmelerini emretti. Canşah'ı alıp getirdiler. Hükümdar onu karşıladı ve tahtın yanına oturttu. Sofralar kuruldu; yediler, içtiler. Ardından Seyyide Şemse'nin annesi geldi, selam verip hoş beş ettikten sonra "Bu yorgunluğun ardından maksada erdin. Uykusuz gecelerden sonra artık uyuyabilirsin. Allah'a hamdolsun" dedi. Sonra kızı Şemse'nin yanına gitti, onu alıp Canşah'a getirdi. Şemse Canşah'a gelince selam verdi, ellerini öptü, utanarak başını öne eğdi. Sonra sarayda kendisiyle birlikte bulunan kız kardeşleri geldi, ellerini öperek ona selam verdiler. Seyyide Şemse'nin annesi "Kızım Şemse sana karşı hata etti. Bu hatası nedeniyle bizim hatırmıza onu cezalandırma!" dedi.

Canşah bu sözleri işitince bir feryat koparıp, bayılıp yere düştü. Hükümdar bu hale çok şaşırды. Sonra yüzüne gül suları serpti, Canşah'ı ayılttılar. Canşah Şemse'ye bakarak "Beni muradıma ulaştıran Allah'a hamdolsun" dedi. Şemse "Selametinin sebebiyle Allah'a hamdolsun" diye karşılık verdikten sonra "Benden sonra yaşadıklarını anlat. Nasıl oldu da buraya ulaşabildin? Cinlerin çoğu bile bu kaleyi bilmez. Biz bütün hükümdarlara asi olanlarız. Kimse bu mekânın yerini bilmez, kimse burayı duymamıştır" dedi.

Canşah bütün yaşadıklarını ve oraya nasıl ulaştığını, babasının hükümdar Kağıd ile yaptığı savaşları, yolda karşılaştığı hadiseleri ve tehlikeleri bir bir anlattı ve "Ey Seyyide Şemse, bütün bunlar senin için oldu" dedi.

Şemse'nin annesi ayağa kalkarak "Sen muradına erdin, Şemse senin cariyendir, onu sana hediye ediyoruz" dedi. Bu sözler üzerine Canşah sevinçle ayağa

kalktı. Annesi şöyle devam etti: “Allah izin verirse gelecek ay sevincimizi kutlar ve düğününüzü yapar, onu seninle evlendiririz. Eşini alıp şehrine gidersin. Sana bin tane yardımcı ifrit vereceğiz. Onların arasından az bir gruba bile hükümdar Kağıd’ı ve askerlerini öldürmeleri için izin versen bunu başarabilirler. Her sene sana onlardan bir grup göndereceğiz. Bütün düşmanlarını öldürmelerini emretsen, hepsini bir anda yok ederler.”

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

519. GECE

Hükümdar Şehlan tahtına oturdu, devlet adamlarına büyük bir kutlama yapmalarını, şehri yedi gün ve gece için süslemelerini emretti. Onlar da “Baş üstüne!” dediler ve işe giriştiler. Kutlamalar için hazırlıklar yaptılar. Hazırlıklar iki ay sürdü. Ardından Seyyide Şemse için benzersiz bir düğün yaptılar. Canşah iki sene boyunca kalede kaldı, yiyip içip refah bir hayat yaşadı. Ardından Şemse’ye “Baban bize ülkemize gidebileceğimizi vaat etmişti. Bir sene orada, bir sene de burada kalacaktık” dedi.

Seyyide Şemse bu sözlerle “Elbette” diyerek karşılık verdi. Akşam babasının huzuruna girdi, ona Canşah’ın sözlerini aktardı. Babası “Elbette olur” diye karşılık verdi ve ekledi: “Ay başına kadar sabredin ki, sizin için yardımcılar hazırlatalım.” Sonra kız Canşah’a babasının sözlerini aktardı. Onlar da bekledi.

Hükümdar Şehlan yardımcılarına Şemse ile Canşah'a hizmet etmek üzere yola çıkmaları için izin verdi. Canşah ve Şemse için kızıl altından büyük bir tahtirevan hazırlandı. Tahtirevan inci ve mücevherlerle süslenmiş, üzerine yeşil ipekten, mücevherlerle süslenmiş bir gölgelik gerilmişti. Bakanlar güzelliği karşısında hayrete düşerdi. Tahtirevanı taşımak üzere dört kişi görevlendirildi. Her biri bir ucundan tutup omuzlarında taşıyacaktı.

Canşah ve Seyyide Şemse tahta çıktılar. Şemse annesiyle ve kardeşleriyle orada vedalaştı. Babası ise bir süre onlara eşlik etmek için bineğine bindi. Hizmetçiler tahtirevanı omuzlayıp taşımaya başladılar. Hükümdar Şehlan gün ortasına kadar onlarla birlikte gitti. Gün ortasında, Canşah'a Şemse'ye iyi bakmasını, hizmetçilere her ikisini de iyi korumalarını söyledi. Sonra Şemse ve Canşah ile vedalaşıp geri döndü. Hükümdar Seyyide Şemse'ye üç yüz güzel cariyeye, Canşah'a ise cinlerden üç yüz köle hediye etmişti. Hep beraber yola koyuldular. Dört hizmetçi tahtirevanı sırtlayıp havaya uçurdular. Her gün otuz aylık bir yol kat ediyorlardı. Bu hal üzere on gün boyunca yolculuk sürdü. Yardımcılar arasında Kabil'i bilen biri vardı. Kabil'i görünce beldeler arasında büyük bir şehirde konaklamalarını emretti. O şehir hükümdar Tigmos'un şehriydi.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

520. GECE

Hükümdar Tigmos düşmanlarına yenilmiş, şehrini terk etmiş, büyük bir hisara sığınmıştı. Hükümdar Kağıd ise muhasara altına almıştı. Tigmos, hükümdar Kağıd'dan aman dilemişti ama Hükümdar Kağıd aman vermemişti. Hükümdar Tigmos, Kağıd'dan kurtuluşunun olmadığını görünce ruhunu teslim edip ölmek, bu üzüntü ve tasadan kurtulmak istedi. Kalkıp vezir ve emirlerine veda etti. Sonra haremiyle veda etmek üzere harem bölmesine girdi. Bundan haberdar olan halk ağlamaya, feryat figan etmeye başladı.

Tam bu esnada yardımcı cinler kale içindeki saraya doğru yöneldiler. Canşah tahtirevanı divanın ortasına indirmelerini emretti, onlar da emri yerine getirdiler. Seyyide Şemse, Canşah, cariyeler ve köleler kaleye indiler. Şehir halkının muhasara altında olduğunu, büyük bir sıkıntı ve darlığa maruz kaldıklarını gördüler. Canşah Şemse'ye "Bak, babam nasıl perişan olmuş!" dedi. Şemse hükümdarı ve halkı o halde görünce yardımcı ifritlere şehri kuşatmış askerlere saldırmalarını ve onları öldürmelerini emredip "Hiçbirini canlı bırakmayın!" dedi.

Canşah yardımcılarının arasından adı Karataş olan güçlü birisine işaret ederek hükümdar Kağıd'ı bağlayarak kendisine getirmesini emretti. Yardımcılar yere bıraktıkları tahtirevanın üzerine bir çadır kurdular. Gece yarısına kadar bekleyip sonra hükümdar Kağıd ve askerlerine saldırdılar, onları öldürdüler. İçlerinden birisi filin üzerinde bulunan sekiz on kişiyi birden alıyor, havada sallayıp yere çakıyordu. Bir başkası askerlere demir çubuklarla vuruyordu. Adı Karataş olan ifrit ise hükümdar Kağıd'ın çadırına doğru yürüdü. O esnada tahtında oturmakta

olan hükümdara hücum etti ve kaptığı gibi uçmaya başladı. Hükümdar Kağıd ifritin heybetinden ürkmüş, hiçbir şey yapamıyordu. Sonra ifrit Kağıd'ı getirip Canşah'ın tahtının önüne bıraktı. Canşah ifritlere, Kağıd'ı altındaki tahtla birlikte havaya savurmalarını emretti. Hükümdar daha ne olduğunu anlamadan kendini havada, yerle gök arasında savrulurken buldu. Korkudan yüzünü gözünü tırmalamaya başladı.

Hükümdar Kağıd bu haldeyken Tigmos'a gelirse: Oğlunu görünce sevincinden ölecek gibi oldu. Bir fer-yat koparıp baygın bir halde yere düştü. Yüzüne gül suyu serptiler, ayılınca oğluya kucaklaştı ve ağladı. Tigmos yardımcı cinlerin hükümdar Kağıd ile savaştıklarını bilmiyordu. Şemse kalkıp, Canşah'ın babası Tigmos'un yanına giderek ellerini öptü ve "Efendim, sarayın üst kısmına çıkın da babamın yardımcılarının nasıl savaştıklarını görün!" dedi. Hükümdar sarayın üst kısmına çıktı, birlikte yardımcılarının savaşmalarını seyrettiler. Biri askerleri alıp o tarafa bu tarafa savuruyor, bir diğeri filin sırtındaki askerlere demir çubuklarla vurup onları fille yekpare ediyor, bir başkası askerlere karşı öyle bir korkunç sesle gürlüyor ki korkudan ödleri patlayıp ölüveriyorlar, bir diğeri yirmi süvariye alıyor, havaya kaldırıp yere çalıyor, paramparça ediyordu. Canşah, hükümdar ve Seyyide Şemse onları seyrettiler. Hükümdar Kağıd da tahtın üzerinde ağlayarak olanları seyretti. İki gün boyunca savaş sürdü, en sonunda bütün düşmanları öldürdüler.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

521. GECE

Daha sonra Canşah yardımcı cinlere Kağıd'ın tahtını getirip kalenin ortasına indirmelerini emretti. Onlar da tahtı getirdi ve efendileri hükümdar Canşah'ın emrini uyguladılar. Hükümdar Tigmos, Şemval adlı bir yardımcıya Kâğıt'ı zincirler ve iplerle bağlayıp kara kalede hapsedmesini emretti. Şemval emri yerine getirdi. Hükümdar Tigmos davulların çalınmasını emretti ve müjdecileri Canşah'ın annesine gönderdi. Müjdeciler gidip oğlunun geldiğini ve yaptığı şeyleri haber verdiler. Annesi çok sevindi, hemen atına binip geldi. Canşah annesini görünce ona sarıldı, sevincinden bayılıp düştü. Yüzüne gül suları serpildi. Annesi ayılınca oğluna sarıldı. Mutluluk gözyaşları döktü. Annesi Şemse'nin de geldiğini öğrenince kalkıp yanına gitti, selam verip kucakladı. Sonra oturup geliniyle sohbet etti.

Hükümdar Tigmos şehrin kapılarını açtı, müjdecileri şehrin çeşitli yerlerine gönderdi, sevinçli haberler şehre yayıldı. İnsanlara hediyeler dağıtıldı. Emirler, askerler ve ülkedeki komutanlar hükümdarı selamlamaya ve hem zaferi hem de oğlunun kurtuluşu sebebiyle tebrik etmeye geldiler.

İnsanlar uzun bir süre Canşah ve Seyyide Şemse için kıymetli hediyeler getirmeye devam etti. Seyyide Şemse için büyük bir düğün tertip edildi. Hükümdar şehrin süslenmesini emredince şehir Canşah ve Şemse için değerli eşyalarla süslendi. Hükümdar en güzel cariyelerden yüz cariyeyi onların hizmetine tahsis etti. Daha sonra Seyyide Şemse hükümdar Tigmos'a gitti ve Kağıd hakkında şefaatçi olup "Onu bırak şehrine dönsün. Kendisinden bir kötülük görürseniz adamlarımızdan birisine emrederiz, onu yakalar ve size getirir" dedi. Hükümdar bu talebe olumlu karşılık verdi

ve Şemval'i hükümdar Kağıd'ı getirmesi için gönderdi. Zincir ve iplere bağlı bir şekilde getirilen Kağıd huzurda toprağı öptü. Hükümdar Tigmos zincirlerin çözülmesini emretti. Ardından kendisini bir ata bindirip "Şemse senin için şefaatçi oldu, artık şehrine dönebilirsin. Tekrar düşmanlığa dönersen sana yardımcılarından birisini gönderecek ve seni tutuklayacak" dedi. Hükümdar Kağıd zelil bir halde ülkesine döndü.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı

522. GECE

Canşah, Tigmos ve Seyyide Şemse bu hadiselerin ardından çok hoş ve mutlu bir hayat geçirdiler.

İki kabir arasında oturan delikanlı bütün bunları anlattıktan sonra "İşte ben bütün bu hadiseleri yaşamış olan Canşah'ım" dedi.

Belokya onun bu anlattıklarına çok şaşırdı. Sonra Hz. Peygamber'in sevgisi uğruna yola çıkmış olan Belokya, Canşah'a "Peki, bu iki kabir nedir? Niçin burada oturuyorsun, niçin ağlıyorsun?" diye sordu.

Canşah "Ey Belokya, dediğim gibi çok güzel ve mutlu bir yaşam sürüyorduk. Bir sene kendi şehrimizde, bir sene Cevher-i Tükna kalesinde kalıyorduk. Bir tah-tirevanın üzerinde kaleye gidiyorduk. Yardımcılar bizi gök ile yer arasında uçurarak taşıyorlardı" dedi.

Belokya araya girip "Kardeşim Canşah, kale ile sizin şehriniz arasındaki mesafe ne kadardı?" diye sordu. Canşah "Her gün otuz aylık mesafe kat ediyor, kaleye

on günde ulaşıyorduk” dedi ve anlatmaya devam etti: “Seneler böyle geçti. Bir gün her zaman yaptığımız gibi yolculuğa çıktık, oraya vardık. Tahtımızla birlikte oraya yerleştik ki ada üzerinde dolaşalım. Bir nehrin kenarına vardık, yedik içtik. Seyyide Şemse “Ben nehirde yıkanmak istiyorum” dedi. Ben de cariyelerle kendisini bıraktım, nehrin kenarında dolanmaya başladım. Bir anda nehrin ortasından büyük bir canavar çıktı, ona ayağıyla vurdu, fakat cariyelere bir şey yapmadı. Seyyide Şemse bir feryat kopardı ve hemen orada düşüp öldü. Cariyeler nehirden uzaklaştı, o canavardan korkarak çadıra doğru koştular. Bir cariye Şemse’yi taşıdı ve ölmüş bir haldeyken çadıra götürdü. Tabii ben onu öyle görünce bayıldım, yüzüme su serptiler. Ayıldığımda ağlamaya başladım. Yardımcılara tahtı alıp ailesinin yanına götürmelerini ve başından geçenleri bildirmelerini söyledim. Ailesi biraz sonra o yanımıza geldiler. Kendisini yıkayıp kefenlediler ve bu mekâna defnettiler, sonra onun yasını tuttular. Beni alıp şehirlerine götürmek istedilerse de babasına “Bu kabrin yanında benim için bir çukur kazmanızı istiyorum. Ölürsem onun yanında buraya gömüleceğim” dedim.

Hükümdar Şehlan yardımcılarından birisine emretti, benim istediğim çukuru kazdı. Sonra yanımdan ayrılıp gittiler. Ben de Seyyide Şemse için gözyaşı dökmek üzere burada kaldım. Benim hikâyem budur. İki kabir asında oturmamın sebebi de budur.’

Bu sözlerin ardından şu dizeleri okudu:

Siz ayrıldıktan sonra artık o yeri hiç hatırlamadım
Asla hatırlamadım! O iyi komşuları da hatırlamadım
Alışık olduğum dostluğu hatırlamadım
Ne ışıklar ışıktı ne dostlar dosttu bana

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

523. GECE

Belokya Canşah'ın bu anlattıkları karşısında hayretle “Vallahi, ben de seyahat ettiğimi ve yeryüzünde dolaştığımı sanırdım. Şimdi senin anlattıklarını dinleyince bütün gördüklerimi unuttum” dedi. Sonra da “Senin lütuf ve ihsanından dilerim ki, bana bir selamet yolu gösteresin” dedi.

O da yolu kendisine gösterdi, sonra Belokya ona veda ederek yola çıktı.

Bunları anlatan yılanlar kraliçesine Hasib “Bütün bu hadiseleri nereden öğrendin?” demiş. Kraliçe, şöyle anlatmış: Ben Mısır şehirlerine yirmi beş sene öncesinde büyük bir yılan göndermiştim. Onunla birlikte kendisine ulaştırılmak üzere Belokya'ya selamımı da içeren bir mektup yazmışım. Yılan yola çıkarak kızı Şemmuha mektubu ulaştırdı. Onun Mısır'da bir kızı vardı. O da mektubu aldı, yola çıktı ve Mısır'a vardı. Orada insanlara Belokya'yı sormuş, onlar da kendisine göstermişler. Onu görünce selam verip mektubu uzatmış.

Belokya mektubu okuyunca yılanla “Sen yılanlar melikesinin yanından mı geldin?” diye sormuş. “Evet” deyince “Ben seninle birlikte yılanlar melikesine gitmek isterim. Ondan bir dileğim olacak” demiş. Yılan da Belokya'nın isteğini kabul etmiş. Önce kendisini alıp kızının yanına götürmüştü. Onunla vedalaştıktan sonra yola çıkmışlar. Yılan Belokya'ya “Gözlerini kapat!” demiş ve onu buraya uçurmuş. Belokya gözlerini açtığında kendisini burada bulmuş. Burada yılanlar melikesini yani beni sormuş. Yılanlardan biri “Kafdağı'na gitti, askerleriyle birlikte yazın buraya dönecek. Kafdağı'na gittiklerinde, dönene kadar beni yerine bırakır, bir ihtiyacın varsa onu ben karşılayayım” demiş.

Belokya “Senden bana öyle bitkiler getirmeni istiyorum ki, o bitkileri kaynatıp ve suyunu içen kişi hastalanmaz, yaşlanmaz ve ölmez olsun” demiş. Yılan “Affan ile birlikte efendimiz Süleyman’ın defnedildiği yere gittiğinizde başından geçenleri anlatmadan o bitkiyi getirmem” diye cevap vermiş. Bunun üzerine Belokya başından sonuna kadar hikâyesini anlatmış. Canşah’ın yaşadıklarını da o esnada anlatmış. Sonra da “Haydi, şimdi benim ihtiyacımı yerine getir ki şehrim döneyim” demiş. Yılan “Süleyman’ın hakkı için! O bitkiye nasıl ulaşabilirim, bilmiyorum” demiş. Sonra Belokya’yı getiren yılan “Onu kendi şehrine geri götür” demiş. Yılan “Baş üstüne” diye cevap vermiş. Sonra Belokya’ya dönerek “Gözlerini kapat!” demiş. Yılanın dediğini yapan Belokya gözlerini açtığı anda kendisini Maktam dağında bulmuş. Evine ulaşana kadar yürümüş.

Sonra yılanlar kraliçesi Kafdağı’ndan dönünce yerime bıraktığım yılan bana dönerek “Belokya’nın size selamı var” dedi ve Belokya’nın seyahati ve Canşah’ın hikâyesi hakkında dinlediklerini anlattı.” Daha sonra yılanlar melikesi dönüp Hasib Kerimüddin’e “Ey hasib! İşte bana anlattıkları bunlardı” demiş. Hasib Kerimüddin “Ey yılanlar melikesi, Mısır’a döndüğünde Belokya’nın yaşadıklarını da bana anlatır mısın?” demiş.

Bunun üzerine yılanlar kraliçesi anlatmaya başlamış: “Ey Hasib! Belokya Canşah’tan ayrılarak gece gündüz yürümeye devam etmiş. Büyük bir denize ulaşmış. Sonra ayaklarını yanındaki suyla ıslatıp, su üzerinde yürüyerek büyük ağaçları, nehirleri ve meyveleri olan bir adaya varmış. Ada sanki cennet gibi bir yermiş. Bu adada bir yerde büyük bir ağaç görmüş. Ağacın yaprakları gemi yelkenleri kadarmış. Ağaca yaklaşıncaya orada kurulu bir sofraya görmüş. Sofrada her türlü güzel yiyecek varmış. Ağaca doğru başını kaldırdığında üzerinde

inci ve yeşil zümrütten büyük bir kuş görmüş. Ayakları gümüşten, gagası kızıl yakuttan, tüyleri de en değerli mücevherlerdenmiş. Kuş Allah'ı tespih ediyor, Hz. Peygamber'e salat ve selam getiriyormuş.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı

524. GECE

Belokya bu büyük kuşu görünce ona 'sen ne kuşusun?' diye sormuş. Kuş "Ben cennet kuşlarındanım. Allah, Âdem'i cennetten çıkarttığı anda onunla birlikte kendisiyle örtündüğü dört yaprağı da çıkarttı. Bunlar yeryüzüne düştü. Onlardan bir tanesini ipek böceği yedi, ondan ipek meydana geldi. İkincisini ceylan yedi, ondan misk meydana geldi. Üçüncüsünü an yedi, ondan bal meydana geldi. Dördüncüsüyse Hindistan'a düştü ve ondan baharat meydana geldi. Ben de Allah bu mekânı ihsan edene kadar yeryüzünü dolandım, sonra burada kaldım. Haftanın her cuma gecesi yeryüzündeki bütün velileri bu mekâna gelir, burayı ziyaret eder ve bu sofradan yerler. Bu yemek Allah'ın onlara bir ihsanıdır. Her cuma günü Allah bu sofrayla onlara ziyafet verir. Ardından sofraya kendisinden hiçbir şey eksilmemiş ve değişmemiş olarak cennete kaldırılır" demiş.

Belokya sofradaki yemeklerden yemiş ve Allah'a hamdetmiş. O esnada Hz. Hızır gelmiş. Belokya ayağa kalkıp kendisine selam vermiş ve gitmeye yeltenmiş. Bunu gören Hz. Hızır "Ey Belokya otur!" demiş. Oturunca Hz. Hızır "Bana hikâyeyi anlat, bakalım"

demiş. Belokya bütün yaşadıklarını başından sonuna kadar anlatmış. En sonunda Hz. Hızır'la karşılaştığı bu mekâna nasıl ulaştığını anlatıp "Efendim, burasıyla Mısır arasındaki mesafe ne kadardır?" diye sormuş. Hz. Hızır "Doksan beş yıllık yol vardır" demiş. Belokya bunu duyunca ağlayarak Hz. Hızır'ın elini öpmüş ve "Beni bu gurbetten kurtar, Allah senin ecrini versin, ben helak olmaya yüz tutmuşum, benim kurtuluş imkânım kalmadı artık" demiş. Hz. Hızır "Allah'a dua et, seni Mısır'a ulaştırabilmem için bana imkân versin" diye karşılık vermiş.

Belokya Allah'a yalvarıp yakarmış. Allah duasını kabul edip Hz. Hızır'a onu ailesine ulaştırmasını ilham etmiş. Bunun üzerine Hz. Hızır "Haydi, kaldır başını. Duan kabul oldu. Allah seni Mısır'a ulaştırmamı bana emreyledi. Bana tutun, gözlerini kapat!" demiş.

Belokya Hz. Hızır'a sıkıca tutunup gözlerini kapatmış. Hz. Hızır bir adım atıp "Artık gözlerini açabilirsin" demiş. Belokya gözlerini açtığında kendisini evinin önünde bulmuş. Veda etmek üzere döndüğünde Hz. Hızır'ın yerinde yeller esiyormuş. Evine girmiş.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

525. GECE

Belokya'nın annesi oğlunu görünce bir çığlık atıp sevinçten bayılmış. Yüzüne su serpip ayıltmışlar. Ayılınca oğluna sarılıp ağlamaya başlamış. Belokya da bir ağlayıp bir gülüyormuş. Ailesi, dostları ve bütün

arkadaşları gelip kurtulduğu için kendisini tebrik etmişler. Haber her yere yayılmış. Bütün bölgelerden kendisine hediyeler gönderilmiş. Davullar çalınmış, şenlikler tertip edilmiş. Herkes çok sevinmiş. Belokya hikâyesini, yolda başından geçenleri ve Hz Hızır'ın kendisini nasıl getirip evinin önünde bıraktığını anlatmış. Herkes duydukları karşısında şaşırılmış, gözyaşlarına boğulmuş, ağlamaktan elbiseleri ıslanmış.

Yılanlar kraliçesi bunları anlatınca Hasib hayrete düşmüş, gözyaşlarını tutamamış. Sonra yılanlar kraliçesine “Ben ülkeme dönmek istiyorum” demiş. Yılanlar kraliçesi “Korkarım ki ülkene gidince sözünü bozup yeminine ihanet edeceksin” demiş. Bunun üzerine Hasib tekrar yeminler etmiş, ömrü boyunca bir daha hamama girmeyeceği hususunda güvenceler vermiş. Yılanlar kraliçesi bir yılana onu yeryüzüne çıkartmasını emretmiş.

Yılan Hasib'i alıp bir mekândan ötekine yürüterek, çukurlardan geçirerek yeryüzüne çıkartmış. Yürüyerek şehrine ulaşmış. Güneş sararmaya başlamışken evine varmış. Kapıyı çalmış. Annesi kapıyı açmış. Oğlunun karşısında durduğunu görünce bir çığlık atıp ağlayarak atlamış. Hanımı da kayınvalidesinin ağladığını görünce dışarı çıkmış. Kocasını görünce hemen hoş geldin deyip ellerini öpmüş. Birbirlerinin görmenin sevinciyle eve girmişler.

Eve girip oturduklarında kendisiyle beraber odunculuk yapan sonra kendisini kuyuda bırakan iki oduncuyu sormuş. Annesi “Onlar bana seni bir vadide bıraktıklarını ve ardından kurdun seni yediğini söylediler. Daha sonra ticarete başladılar. Zengin oldular, dükkân ve mülk sahipleri haline geldiler, dünya nimetlerine kavuştular. Her gün bize yemek ve içecek getirdiler. Şimdiye kadar böyle sürdü” demiş.

Belokya annesine “Yarın onlara git ve Hasib Kerimüddin yolculuktan döndü, gelin ona hoş geldin

deyin, de” demiş. Sabahleyin annesi oduncuların evlerine gitmiş, oğlunun söylediklerini söylemiş. Oduncuların bunu duyunca renkleri değişmiş, “Davetine icabet edeceğiz” demişler ve kadına bir miktar altın ile işlenmiş ipekli elbiseler vermişler. Sonra da “Oğluna bu elbiseleri ver, onları giysin. Yarın ziyaretine gideceğimizi söyle” demişler. Kadın “Peki” diyerek yanlarından ayrılmış. Oğluna durumu anlatıp verilen elbiseleri ona vermiş.

Anneleri ile Hasib’in yaşadıkları bunlarmış. Oduncuların durumuna gelirsek: Onlar bir grup tüccarı toplamış ve Hasib’in durumu hakkında öğrendiklerini anlatarak “Şimdi ne yapmalıyız?” diye sormuşlar. Onlar da “Her birinizin malının yarısını ona vermesi lazım” demişler. Onlar da mallarının yarısını alarak Hasib’e gitmişler, “Hoş geldin” deyip malları ona vermişler ve malları “Bu mallar senin ihsanındandır, affına sığındık” demişler. Hasib her birinin verdiği malı kabul etmiş ve “Olan oldu, Allah’ın takdiri böyleymiş. Tedbir takdire çare olmaz” demiş.

Daha sonra tüccarlar “Kalk bizimle gel, şehri gezelim ve hamama gidelim” demişler. Belokya “Bir daha hamama girmeyeceğim hususunda yemin ettim” diyerek bu tekliflerini reddetmiş. Tüccarlar “Kalk o zaman evimize gidelim, seni ağırlayalım” demişler. Hasib davete icabet etmiş. Onlarla birlikte evlerine gitmiş. Her biri bir gece kendisini ağırlamış. Bu hal üzere yedi gece devam etmişler. Belokya mal, mülk ve dükkân sahibi biri olmuş artık. Şehrin tüccarları onunla bir araya geliyor, o da tüm yaşadıklarını kendilerine anlatıyormuş. O artık tüccarların dostlarından biriymiş.

Belokya bir süre böyle yaşamaya devam etmiş. Bir gün şehirde dolaşırken hamam sahibi bir arkadaşının hamamın kapısında dolandığını görmüş. Göz göze gelince selamlaşıp sarılmışlar. Arkadaşı “Hamama gire-

rek bizi şereflendir. Keselenirsin, sana ziyafet veririz” demiş. Belokya bu talebe karşılık “Ömrüm boyunca bir daha hamama girmeyeceğim hususunda yemin ettim” demiş. Ancak hamamcı ısrar edip “Benimle hamama girip yıkanmazsan üç hanımım da benden boş olsun” demiş. Hasib şaşırıp kalmış ve hamamcı arkadaşına “Sen benim çocuklarımla yetim kalmasını, evimin harap olmasını ve vebalin de benim boynumda kalmasını mı istersin?” demiş. Hamamcı Hasib’in ayaklarına kapanıp öperek “Benimle beraber hamama gel, vebali benim boynuma” demiş. Hamamdakiler ve orada çalışanlar Hasib’in yanına gelip kendisini hamama sokmuşlar.

İçeri girip, hamamın bir kenarına oturup başına biraz su dökmüş ki yirmi kadar adam Hasib’e dönüp “Bizim yanımızdan kalk git, sen sultana borçlusun!” demişler. Sonra içlerinden birini sultanın vezirine gönderip durumu bildirmişler. Vezir hemen atına atlamış, altmış kölesiyle birlikte hamama gelmiş. Hamamda Hasib’in yanına gidip “Hoş geldin” demiş. Hamamcıya yüz dinar verip Hasib’in binmesi için bir at getirtmesini istemiş. Vezir ve adamları atlarına binmiş, Hasib’i de yanlarına alarak hükümdarın sarayına gitmişler. Vezir ve Hasib atlarından inip saraya girmişler.

Sofra kurulmuş; yemiş, içmiş, sonra da ellerini yıkamışlar. Vezir Hasib’e beş bin dinar kıymetinde iki hediye verip “Bil ki, Allah senin vesilenle bize ihsan da bulundu, senin gelmen sebebiyle bize merhamet etti. Hükümdarımız hastalığı sebebiyle ölüme yaklaştı. Elimizdeki kitaplar onun hayatta kalmasının senin elinde olduğunu bize gösterdi” demiş. Hasib onların bu sözleri karşısında şaşırıp ne diyeceğini bilememiş. Sonra vezir, Hasib ve sarayın yedi kapısındaki ileri gelen devlet büyükleri kalkıp hükümdarın huzuruna girmişler. Hükümdar, Acem hükümdarı Kerizdan imiş, ki kendisi yedi bölgenin hükümdarıymış. Hizmetinde

hepsi kızıl altından tahtlara oturan yüz sultan varmış. On bin de cengâveri varmış. Her birinin emrinin altında yüz naip ve yüz cellat bulunurmuş. İçeri girince hükümdarı uyur bir halde bulmuşlar. Yüzü bir mendille örtülüymüş. Hastalığının şiddetinden inliyormuş. Hasib, hükümdar Kirizdan'ın durumu karşısında dehşete düşmüş, huzurunda toprağı öperek dua etmiş. Adı Şemhun olan büyük vezir Hasib'e "Hoş geldin" demiş ve götürüp hükümdarın sağındaki büyük bir sandalyeye oturtmuş. Sofra kurmuşlar; yiyip içip ellerini yıkamışlar.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı

526. GECE

Sonra vezir Şemhun ayağa kalkmış. Bunu gören meclislikler de saygı gereği ayağa kalkmışlar hemen. Vezir Hasib'e dönüp "Hepimiz senin hizmetindeyiz, ne istersen sana vereceğiz. Devletin yarını istesen onu sana veririz. Hükümdarın şifa bulması senin elindedir" demiş. Sonra Hasib'i elinden tutup hükümdarın yanına götürmüştü. Hasib hükümdarın yüzünü açıp bakınca gerçekten de çok hasta olduğunu görmüştü. Vezir Hasib'in ellerine kapanıp öpmüş ve "Hükümdarımızı tedavi etmeni isteriz, ne istersen vereceğiz, senden tek arzumuz budur" demiş.

Hasib "Evet, ben Allah'ın peygamberi Danyal'ın oğluyum. Lakin benim bir bilgim yok. Tıp sanatı öğrenmem için otuz gün uğraştılar ama hiçbir şey öğ-

renemedim. Keşke bu ilimden bir şey öğrenseydim de hükümdarı tedavi edebilseydim” demiş. Vezir “Ne dersen de, biliyoruz ki doğunun ve batının bilgeleri toplansa da hükümdarı senden başkası tedavi edemez” demiş. Hasib “Ben onu nasıl tedavi edebilirim ki? Ne hastalığını ne çaresini biliyorum” deyince vezir yine “Hükümdarın çaresi sendedir” demiş. Hasib “Devayı bilseydim tedavi ederdim” dediğinde vezir “Sen onun çaresini gayet iyi biliyorsun, çünkü bu çare yılanlar kraliçesindedir. Onun nerede olduğunu da sen biliyorsun. Onu gördün, yanında kaldın” demiş.

Hasib bu sözleri işitince hamama zorla sokulmasının sebebini anlamış. Bunu kabul ettiğine çok pişman olmuş, ama son pişmanlık fayda vermemiş tabii. Onlara “Yılanlar kraliçesi kim, ben kimim? Hiç böyle birini duymadım” dese de vezir “Onu tanıdığını inkâr etme, onu tanıdığın ve yanında iki sene kaldığın hakkında elimizde deliller var” diye karşılık vermiş. Hasib yine “Ben onu tanımam, hiç görmedim. Adını da şimdi sizden duydum” dediğinde vezir bir kitap getirmiş, açıp sayfalarını karıştırdıktan sonra kitaptan bir bölümü okumaya başlamış: “Yılanlar kraliçesi bir adamla bir araya gelip onunla iki sene kalır, sonra adam geri dönerse, böyle biri hamama girdiğinde karnı kararır.” Ardından Hasib’e dönüp “Bak bakalım şimdi karnına!” demiş. Hasib karnına bakıp da karardığını görünce “Benim karnım annem beni doğurduğundan itibaren karaydı” demiş. Buna karşılık vezir “Ben her hamamda üç köle görevlendirdim ki hamama girenleri incelesin, onların karınlarına baksın ve durumu bana bildirsinler. Sen hamama girdiğinde karnına baktılar. Onun siyahlaştığını gördüler, hemen durumu bana bildirdiler. Bugün seninle karşılaşmamız tesadüf değildi. Senden istediğimiz bize geldiğin yeri göstermendir. Sonra varır kendi yoluna gidersin. Biz yılanlar kraliçesini yakalayacak güçteyiz, onu getirecek kimselerimiz vardır” demiş.

Hasib bu sözleri işitince hamama girdiğine bin pişman olmuş. Fakat vakit pişmanlığın fayda vereceği vakit değilmiş. Emirler ve vezirler Hasib'i sıkıştırmaya devam etmişler ki yılanlar kraliçesinin yerini onlara bildirsin. Fakat aciz kalmışlar. Hasib "Ben onu görmedim, duymadım!" diyor da başka bir şey demiyormuş. Vezir celladı çağırtmış. Hasib'i ona teslim edip iyice bir dövmesini istemişler. Cellat emri yerine getirmiş. Hasib çektiği azabın şiddetiyle ölecek gibi olmuş. Ardından vezir "Bizim elimizde senin yılanlar kraliçesinin yerini bildiğin hakkında deliller var. Bunu niçin inkâr ediyorsun? Bize onun yerini göster, sonra yoluna git. Biz onu yakalayabiliriz, sana da bu hususta bir zarar gelmez" demiş.

Sonra yöntem değiştirip Hasib'e kibar davranmış, ona kızıl altınla ve mücevherlerle işlenmiş bir elbise verilmesini emretmiş. Bunun üzerine Hasib "Tamam, size kendisinden yılanların melikesinin çıktığı deliği göstereceğim" demiş. Vezir bu sözlerle sevinmiş, komutanlarla birlikte atlarına binmişler. Hasib de atına binmiş. Askerlerin önüne düşüp bir dağa kadar götürmüş onları. Dağdaki bir mağaraya sokmuş. Bir yandan da üzüntüden ağlıyormuş. Emirler ve vezirler bineklerinden inip Hasib'in ardından yürümeye başlamışlar. Hasib'in daha önce içinden çıktığı kuyuya ulaşmışlar.

Vezir öne geçip bir buhurdanlık getirmiş. Yeminler edip birtakım sihirli sözler okuyup üflemiş. Bu vezir mahir bir sihirbazmış meğer. Sihrin birinci kısmını tamamlayınca ikinci ve üçüncüsünü okumuş. Buhur bitince başka bir tanesini koyup "Ey yılanlar kraliçesi! Dışarı çık!" demiş.

Bir anda kuyunun suyu kabarmaya başlamış, büyük bir kapı açılmış. Oradan gök gürültüsü gibi güçlü bir ses duyulmuş. Orada bulunanlar kuyunun çöktüğünü zannetmiş. Kimi korkudan baygın düşerken, kimi ölmüş. Kuyudan fil gibi dev bir yılan çıkmış. Göz-

lerinden ve ağzından ateş çıkıyormuş. Sırtında kızıl altından, inciler ve mücevherlerle süslenmiş bir taht varmış. Bu tahtta, yüzü insan yüzüne benzeyen, fasih bir dille konuşan, ıslıl ıslıl parlayan bir yılan varmış. İşte o, yılanlar kraliçesiymiş. Sağına ve soluna bakınıp da Hasib'i görünce "Bana verdiğin söze, bir daha hamama girmeyeceğin hakkında ettiğin yeminlere ne oldu?" diye kızmış. Sonra da "Her neyse kaderin karşısında tedbir çare olmaz. Alna yazılmış yazıdan kaçış yok. Allah ömrümün son kısmını senin ellerine teslim etti. Allah böyle hüküm verdi demek ki! Allah benim ölmemi ve hükümdar Kerizdan'ın iyileşmesini takdir etti" demiş.

Ardından ağlamaya başlamış. O ağlayınca Hasib de ağlamış. Şemhun yılanlar kraliçesini tutmak üzere elini uzatınca kraliçe "Ey lanetli insan, çek elini!" diye bağırmış ve "Bir ateş püskürtür kapkara küle çeviririm seni!" demiş. Sonra Hasib'e dönüp "Sen benim yanıma gel, beni eline al, yanınızdaki şu sininin içine koy, onu başının üzerinde taşı. Benim ölümümün senin elinle olacağı ezelde takdir edilmişti. Bunu uzaklaştırmak mümkün değil" demiş.

Hasib yılanı alıp siniye yerleştirmiş ve başının üzerine koymuş. Kuyu eski haline dönmüş. Mağaradan çıkmışlar. Hasib yılanın içinde olduğu siniyi başının üstünde taşıyormuş. Yolda yürürken yılanlar kraliçesi Hasib'e şöyle fısıldadı: "Hasib! Sana söyleyeceğim şeyleri yerine getir. Tamam, yeminini bozdun, verdiğin söze ihanet ederek bütün bu işlere yol açtın ama kader diyelim buna."

Hasib "Bana ne emredeceksin, ey yılanlar kraliçesi?" demiş. Kraliçe "Vezirin evine ulaşınca sana yılanlar melikesini kes ve onu üçe böl, dediğinde bunu yapma ve ona ben kasaplık bilmem, de. Böyle de ki, o, kendi eliyle beni kessin, istediğini yapsın. Beni kesip parçalara ayırınca, hükümdar Kerizdan'ın yanından

bir elçi ona gelecek, onu hükümdarın huzuruna çağırarak. O da benim etimi bakır bir sağana koyup ocağın üzerine koyacak. Sonra sana hükümdarın yanına gitmezden önce ateşi yakmanı söyleyecek, şöyle diyecek: 'Ateşi yak ki, etin köpüğü gitsin. Etin köpüğü gince onu al, bir tabağa koy, et soğuyana kadar bekle. Sonra suyunu iç. Suyunu içince bedeninde hiçbir ağrı kalmaz. İkinci köpük meydana gelince onu ikinci bir kaba koy. Hükümdarın yanından gelince ben içerim ki hastalıklarım geçsin.' Sonra sana iki tabak verip onları hükümdara götürmeni isteyecek. Hükümdarın yanına gittiğinde dediği gibi yapıp tencerenin ateşini tutuştur. Birinci köpük çıkıncaya kadar yansın. Sonra onu al, bir kaba koy, yanında sakla, ama sakın içme! Onu içersen senin adına bir hayır meydana gelmez. İkinci köpük çıkınca onu ikinci kaba koy, soğuyana kadar bekle. Onu içmek için kendine sakla. Vezir hükümdarın yanından dönüp ikinci tabağı isteyince, birinciye vezire ver ve onun başına gelecekleri bekle...

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

527. GECE

... Ardından ikinci tabaktakini sen içersin. Onu içince kalbin bir hikmet evine dönecek. Sonra eti al, onu bakır bir sağana koy, yemesi için hükümdara uzat. Hükümdar eti yiyip et midesine ulaşınca, yüzünü bir mendille ört. Öğlene kadar bekle ki, midesi soğusun. Ardından kendisine biraz şarap içir. Böyle yapınca daha önceki

gibi sağığına kavuşacaktır. Allah'ın kudretiyle iyileşecektir. Bu tavsiyemi dinle, dikkatle aklında tut" demiş.

Nihayet vezirin evine gitmişler. Vezir Hasib'e "Benimle birlikte eve gel" demiş. Vezir ve Hasib içeri girince askerler ayrılıp gitmiş. Hasib yılanlar kraliçesinin içinde bulunduğu siniyi başından indirmiş. Sonra vezir "Kraliçeyi kes!" demiş. Hasib "Ben kesme işini bilmem, ömrümde hiçbir şey kesmedim, dersen onu kendi ellerinle kes!" diye karşılık vermiş. Vezir Şemhun kalkıp yılanlar kraliçesini siniden almış ve kesmiş.

Hasib bu durumu görünce ağlamaya başlamış. Şemhun ona gülerek "Be akılsız adam! Bir yılan için mi ağlıyorsun?" demiş. Vezir yılanı kesince onu üçe bölmüş ve her birini bakır kaba, bakır kabı da ocağın üzerine koymuş. Sonra eti pişirmek üzere beklemeğe başlamış. O sırada bir köle hükümdarın yanından gelip vezire "Hükümdar sizi istiyor" demiş. Vezir "Hemen geliyorum" diye cevap vermiş. Sonra kalkıp iki tabak getirmiş ve Hasib'e "Etin birinci köpüğü ortaya çıkana kadar ateşi yak, köpük ortaya çıkınca onu alıp bu iki kaptan birisine koy. Soğuyana kadar bekle, sen kendin onu iç ki bedeninin sağık kazansın. Artık bedeninde ne hastalık ne yara kalır! İkinci köpük ortaya çıkınca onu öteki kaba dök. Ben hükümdarın yanından dönene kadar sakla, dönünce onu ben içeceğim. Çünkü benim omurlarımda ağı var, onu içersen umulur ki iyileşirim" demiş.

Vezir Hasib'e bunları sıkı sıkıya tembihledikten sonra hükümdarın yanına gitmiş. Hasib kalkıp tencerenin altındaki ateşi tutuşturmuş. Birinci köpük ortaya çıkınca onu alıp kaplardan birine dökmüş ve yanında saklamış. Ateş yanmaya devam etmiş. İkinci köpük ortaya çıkmış. Onu da ikinci kaba dökmüş ve saklamış. Et pişince tencereyi ateşin üzerinden indirip veziri beklemeye başlamış.

Vezir hükümdarın yanından dönünce Hasib'e "Ne yaptın?" diye sormuş. O da "Dediklerini aynen yerine getirdim" demiş. Vezir "Birinci tabağı ne yaptın?" diye sormuş. Hasib "İçtim" diye karşılık vermiş. Vezir "Bedeninde hiçbir şeyin değişmediğini görüyorum ama" deyince Hasib "Bedenimin başımdan ayaklarıma kadar ateş gibi yandığını hissediyorum" demiş. Hilekâr vezir bunu duyunca hiçbir şey söylemeyip hakikati Hasib'ten gizlemiş. Sonra "Şimdi öteki kabı getir, ben de onu içeyim. Umulur ki, şifa bulur ve omurumdaki hastalıktan kurtulurum" demiş. İkinci kap zannıyla birinci kaptaki suyu içince elinden tabak düşmüş, can çekişmeye başlamış. Kim kardeşi için bir kuyu kazarsa kendisi ona düşer, deyimi onun adına doğrulanmış olmuş.

Hasib bu durumu görünce hayrete düşmüş, ikinci kabı içmekten korkmuş. Sonra yılanın tavsiyesini hatırlayınca kendi kendine "İkinci kapta zararlı bir şey olsaydı vezir onu kendisine ayırmazdı" diye düşünmüş ve "Ben Allah'a tevekkül ettim" diyerek ikinci kaptaki suyu içmiş. Allah kalbine hikmet pınarları doldurmuş, onun için büyük bir saadet ve haz gerçekleşmiş.

Ardından Hasib tenceredeki eti almış, bakır bir kaba koymuş. Sonra onu alarak vezirin evinden çıkmış. Başını göğe kaldırınca yedi kat gökleri ve onlarda bulunanları Sidre-i Münteha'ya kadar görmüş. Feleğin nasıl döndüğünü müşahade etmiş. Allah bütün bunları kendisine göstermiş. Hareketli ve sabit yıldızları, yıldızların nasıl seyrettiğini, deniz ve karaların yapısını da göstermiş. Bütün bunlardan geometri ilmini, yıldız bilgisini, felek ve hesap bilgisini ve bütün bunlarla ilgili hususları kavramış. Sonra ay ve güneş tutulmalarını, bunun dışındaki başka hususları öğrenmiş. Kafasını yeryüzüne çevirmiş, ondaki madenleri, bitkileri ve ağaçları; her birindeki özellik ve faydaları öğrenmiş. Bütün bunlardan tıp ilmini, kimya ilmini öğrenmiş. Altın ve gümüş ilmini öğrenmiş.

Yürümeye devam edip hükümdarın sarayına ulaşmış. İçeri girince huzurunda toprağı öpmüş ve “Veziriniz Şemhun için başınız sağ olsun!” demiş. Bunu duyan hükümdar çok üzölüp ağlamış. Vezirler, emirler ve devlet adamları da ağlamışlar. Hükümdar “Vezir benim yanımdayken son derecede sıhhatliydi. Bana güzelce pişirilmiş bir et getirecekti. Acaba niye öldü? Hangi hastalığa yakalandı ki öldü?” demiş. Hasib vezirle başından geçenleri anlatmış ve birinci kaptaki suyu içince midesinin şişmesi sebebiyle öldüğünü söylemiş. Hükümdar kederle “Şemhun’dan sonra benim durumum nasıl olacak?” demiş.

Hasib “Ey zamanın hükümdarı, üzölme! Seni üç gün içinde iyileştireceğim, bedeninde hastalık bırakmayacağım” demiş. Bu sözler üzerine hükümdar Kerizdan’ın içi ferahlamış ve “Tedavisi seneler sürse de bu hastalıktan kurtulmak istiyorum” demiş. Hasib ayağı kalkıp tencereyi getirmiş. Bir parça et alıp hükümdar Kezdiran’a yedirmiş. Sonra üzerini örtüp yüzüne bir mendil kapatmış. Yanında oturup uyumasını istemiş. Hükümdar öğleden akşama kadar uyumuş. En sonunda et parçası midesinde hazmedilince Hasib hükümdarı uyandırıp bir şeyler içirmiş. Sonra tekrar uyumasını istemiş. Hükümdar geceden sabaha kadar uyumuş. Üç gün boyunca böyle devam etmiş. Üçüncü günün sonunda hükümdarın rengi açılmış, bedeni başkalaşıp, başından ayağına kadar terler boşalmış. Tamamen iyileşmiş, bedeninde hastalık kalmamış.

Hasib hükümdara “Hükümdarım, şimdi hamama girmeniz lazım” demiş ve hükümdarı hamama götürmüş. Hamamdan çıkan hükümdarın bedeni bir gümüş parçasına dönmüş. Sağlığı yerine gelmiş, hatta öncekinden daha sağlıklı olmuş. En güzel elbiselerini giyip tahtına oturmuş. Hasib Kerimüddin’e de yanında oturmasını söylemiş. Sonra hükümdar sofraların kurulmasını emretmiş. Sofralar kurulunca yemekleri-

ni yemiş, ellerini yıkamışlar. Ardından içecek getirilmesini emretmiş. Talep üzere içecekler gelmiş, içmişler. Vezirler, emirler, devlet adamları ve halkın önde gelenleri saraya gelmiş, afiyet bulup selamete erdiği için hükümdarı tebrik etmişler. Hükümdar sıhhatine kavuştuğu için davullar çalınmış, şehir baştanbaşa süslenmiş.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

528. GECE

Emirler, devletin önde gelenleri ve vezirler tebrik etmek üzere hükümdarın huzurunda toplanınca hükümdar kendilerine “Ey vezirlerim, emirlerim ve devlet adamlarım! Bu adam beni iyileştiren Hasib Kerimüdin’dir. Bilin ki, ben onu vezir Şemhun’un yerine vezir-i azam kıldım. Kim onu severse beni sevmiş, kim ona itaat ederse bana itaat etmiş, kim ona saygı gösterirse bana saygı göstermiş olur!” demiş. Onlar da “Baş üstüne” diyerek Hasib’in elini öpmüş ve vezirlik makamına getirilişinden ötürü tebriklerini sunmuşlar. Ardından hükümdar kendisine kıvılcık altınla işlenip, incilerle ve mücevherlerle süslenmiş bir elbise giydirmiş. En küçük cevher beş bin dinar değerindeymiş. Sonra üç yüz köle ile ay gibi parlak üç yüz cariye vermiş. Cariyelerin hepsi Habeşliymiş. Ayrıca beş yüz katır yüklü malın yanı sıra mandalardan ineklere sayılamayacak kadar ihsanda bulunmuş. Bütün bunlardan sonra vezirlerine, emirlerine, devlet adamlarına,

memleketinin büyüklerine, kölelerine ve halkına ona hediyeler vermelerini emretmiş.

Hasib bineğine binip ardındaki vezirler, emirler devlet adamları ve askerlerle birlikte hükümdarın kendisine tahsis ettiği eve gitmiş. Sonra tahtına oturmuş. Emirler ve vezirler ellerini öpmüş, vezir olması sebebiyle kendisini tebrik edip hizmetine girmişler. Annesi de çok sevinmiş ve kendisini tebrik etmiş. Ailesi ve akrabaları da gelmiş, kurtulduğu ve vezir olduğu için tebriklerini sunmuşlar.

Sonra Hasib bineğine binip Vezir Şemhun'un sarayına gitmiş. Evdeki her şeyi kendi zimmetine geçirip kapısını mühürlemiş. Böylece daha önce bilgi sahibi ve okuryazar değilken bütün bilgileri öğrenmiş. Bilgisi ve hikmeti bütün şehirlerde duyulmuş. Tıp, gök bilimi, geometri, yıldız ilmi, kimya ve simya, ruhani ilimler ve öteki ilimlerde uzmanlığıyla nam salmış.

Bir gün annesine “Babam Danyal alim ve erdemli bir adamdı. Ardından kitap ya da her hangi bir şey bırakmadı mı?” diye sormuş. Annesi onun bu sözlerini işitince babasının denize düşen kitaplardan geri kalan beş yaprağı koyduğu sandığı getirmiş “Babanın kitaplarından bu sandıktaki beş yaprak kaldı sadece” demiş. Hasib sandığı açmış, bu beş yaprağı çıkarıp okumuş ve “Anne, bu yapraklar bir kitabın parçaları. O kitabın gerisi nerede?” diye sormuş. Annesi “Baban bütün kitaplarıyla birlikte bir deniz yolculuğuna çıkmıştı, gemi parçalandı, kitaplar denize saçıldı. Allah kendisini denizden kurtardı, kitaplardansa bu beş yaprak kaldı geride. Baban döndüğünde ben sana hamileydim. Bana ‘Belki bir erkek doğurursun, bu sayfaları al ve sakla. Çocuk büyüyüp benim geride ne bıraktığımı sorarsa, bunları ona ver ve baban başka bir miras bırakmadı, de’ dedi. Babanın bıraktığı sayfalar işte bunlar” demiş.

Sonra Hasib Kerimüddin bütün ilimleri öğrenmiş.

Yiyip içerek güzel ve mesut bir yaşam sürmüş. Ta ki birlikleri dağıtan ve ağızların tadını bozan ölüm kendisine erişene kadar.

Sinbad'ın Hikâyesi

Şehrazat şöyle dedi:

Ey saadetli hükümdarım, bana ulaştığına göre müminlerin emiri halife Harun Reşid zamanında Bağdat'ta Sinbad adında fakir bir hamal varmış. Geçimini hamallık ederek sağlarmış. Bir gün ağır bir yük taşıyormuş. Hava da bir hayli sıcakmış. İyice yorulmuş, sıcaklık daha da bastırmış, ter içinde kalmış. Ayakları yorgunluktan şişince dinlenmek için bir tüccarın kapısının önünde durmuş. Durduğu yer gölgelik olduğundan serinmiş. Yükünü hemen kapının yanındaki genişçe bir taşın üzerine koymuş ve biraz dinlenip nefeslenmiş.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

529. GECE

Hamal Sinbad kapının önünde soluklanırken içeriden burnuna hoş bir koku gelmiş. Hamal aldığı bu güzel kokunun hazzıyla geniş taşın üzerinde oturup içeriye kulak kesilmiş. İçeriden ud seslerinin yanı sıra başka musiki aletlerinin sesleri geliyor, gazeller ve şarkılar okunuyormuş. Ayrıca Allah'ı farklı dillerle tespih eden kumrular, bülbülleri ve türlü kuşların seslerini işitmiş. Hem şaşkınlık hem de mutlulukla kapıya doğru yürümüş.

Evin içinde bir bahçe varmış. Bahçede köleler, bahçıvanlar, hizmetkârlar ve belki sadece hükümdar ve sultanların yanlarında bulunabilecek insanlar varmış. Türlü renklerde ve tatlarda yemekler ve içecekler varmış. Gözlerini göğ'e kaldırıp "Ya Rabbim! Ey yaratan, rızık veren Rabbim! Sen dilediğini hesapsız rızıklandırsın. Bütün günahlarımdan istiğfar ediyorum, bütün eksiklerden seni tenzih ederim. Rabbim! Hükümüne ve kudretine karşı çıkılmaz. Sen yaptığı fiili sorulamayacak kimsesin, her şeye kadersin. Seni tenzih ederim. Dilediğini aziz eder, dilediğini zelil edersin. Dilediğini zengin eder, dilediğini fakir kıalarsın. Senden başka ilah yok, senin işin pek yücedir, saltanatın kavidir, tedbirin pek güzeldir. Dilediğin kullarına nimet ihsan edersin. Bu mekânın sahibi de büyük bir nimet içindedir. Hoş kokularla haz almakta, en nefis yemekleri yemekte, en değerli içecekleri içmektedir. Kuşkusuz sen yaratıklarına dilediğin şekilde hükmedersin. Onların üzerinde kudretin vardır. Kullarının bir kısmı yorgun, bir kısmı dinlenmiş, bir kısmı mutlu, bir kısmı benim gibi zelil ve bitap düşmüştür" demiş.

Sinbad sözlerini bitirince yükünü yüklenip yola devam etmeye niyetlenmiş. Bu esnada genç, güzel, güleç yüzlü, boylu boslu ve güzel elbiseler giyen bir köle kapıdan çıkmış ve hamalın elini tutarak "İçeri buyurun, efendim sizi davet ediyor" demiş. Hamal içeri girmekten çekinse de girmezlik de edememiş. Yükünü kapıcıların yanında bir yere bırakarak gelen delikanlıyla birlikte eve girmiş.

Ev güzel manzaralı, insanda hem ünsiyet hem saygı uyandıran bir yermiş. İçeride bir meclis kurulmuş, saygın ve nüfuz sahibi insanlar oturuyormuş. Her türlü çiçekler, kokulu bitkiler varmış. Meyvelerin ve nebatların her türü, en hoş yiyecekler, içecekler sofralarına diziliymiş. Müzik aletleri ellerinde olan cariyeler ve şarkıcılar da oradaymış. Herkes kendi mertebesine

göre oturuyormuş. En başköşede güzel görünümlü, vakar ve izzet sahibi hoş bir adam oturuyormuş.

Sinbad gördükleri karşısında susup kalmış ve kendi kendine “Vallahi burası cennet bahçelerinden birisi veya hükümdarın sarayı olmalı” diye düşünmüş. Sonra utangaç bir halde selam vermiş. Orada bulunanlara hayırdualar edip önlerinde toprağı öpmüş, başı eğik ve saygılı bir halde beklemeye başlamış.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

530. GECE

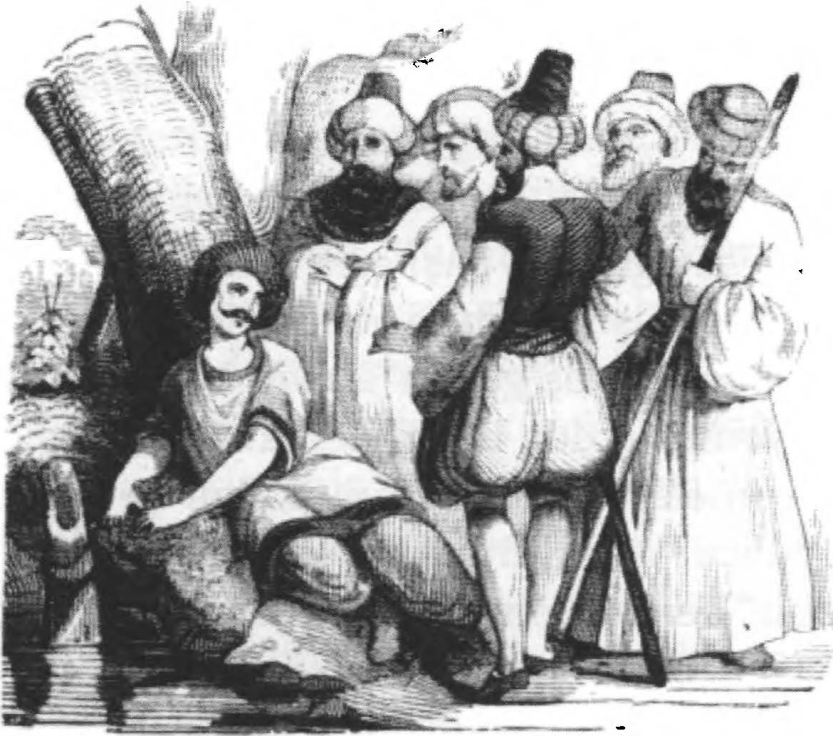

Sinbad meclise girince, başı eğik ve saygılı bir şekilde önlerinde durmuş. Ev sahibi oturması için izin verince oturmuş. Sonra “Hoş geldin” deyip hoş beş etmiş ve en güzel yemeklerden bir şeyler ikram etmiş. Hamal Sinbad besmele çekerek ikram edilen yemekleri yemiş. Doyunca “Her durumda ve halde hamd Allah’a mahsustur” demiş. Sonra ellerini yıkamış ve verdikleri yemek sebebiyle onlara teşekkür etmiş.

Ev sahibi “Afiyet olsun, hoş geldin sefalar getirsin. Senin adın nedir, ne iş yaparsın?” demiş. Hamal “Adım Sinbad, ben hamalı. Ücret karşılığında insanların yüklerini taşıyım” diye karşılık vermiş.

Ev sahibi “Ey hamal! Biz seninle adaşmışız. Bana Denizci Sinbad derler. Şimdi kapıda söylediklerini bize tekrar etmeni istiyorum” demiş. Hamal utanıp sıkılmış “Allah rızası için beni cezalandırmayın! Yorgunluk, meşakkat ve eldekinin azlığı insana saygısızlığı ve sefahati öğretir” demiş.

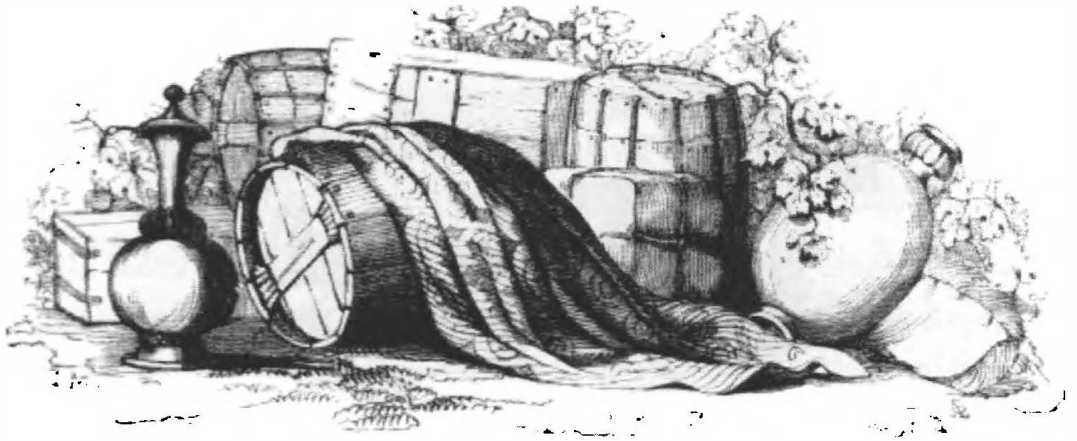
Ev sahibi “Rahat ol kardeşim. Utanma, bana sözlerini tekrarla, sözlerin hoşuma gitti” demiş. Bunun üzerine hamal kapıdaki sözlerini tekrarlamış. Bu sözler adamın hoşuna gitmiş, keyiflenip “Ey hamal! Başımdan geçen hadiseleri sana anlatacağım. En başından başlayarak beni gördüğün bu saadet ve hale ulaşana kadar yaşadıklarımdan seni haberdar edeceğim. Bu saadete büyük sıkıntı ve tehlikelerden sonra ulaşabildim. Geçmiş zamanlarda nice güçlüklerle ve sıkıntılara tahammül ettim. Yedi yolculuk ettim ki, her birinde insanı hayrete düşürecek gariplikler vardı. Hepsi kaza ve kaderle gerçekleşti. Bir şey yazılmışsa kaçacak ve gidecek bir yer yoktur” demiş.

Birinci Yolculuğun Hikâyesi

Ey efendiler, saygın insanlar! Benim babam büyük bir tüccardı, çok malı vardı. Geniş imkânları olan birisiydi. Ancak ben daha çok küçükken babam öldü. Geriye mallar ve pek çok akar bıraktı. Büyüdüğümde hepsi benim olmuştu. En güzel yemekleri yedim, en hoş içecekleri içtim, gençlerle arkadaşlık ettim, en güzel elbiseleri giydim, dostlarla ve arkadaşlarla gezdim dolan-

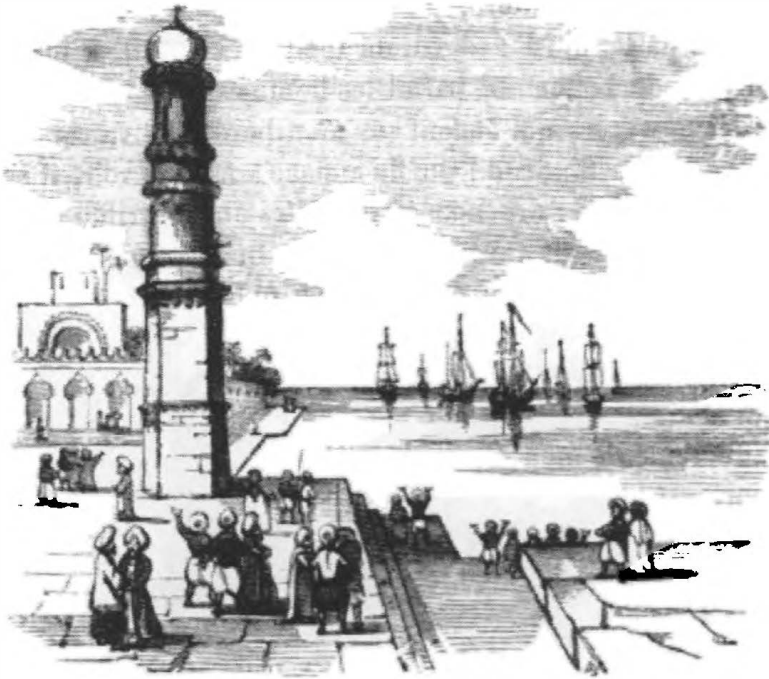
dım. Zannettim ki bu iş hep böyle sürecek ve bana bir fayda sağlayacak. Bir süre böyle yaşadım. Sonra gaflet uykusundan uyandım, aklım başıma geldi, malımın bitmeye yüz tuttuğunu gördüm. Halim ve durumum değişmiş, benimle beraber olan insanlar yanımdan ayrılmıştı. Kendim için bir şeyler yapmaya niyet edince kendimi terk edilmiş bir halde buldum. Bu esnada babamdan işittiğim bir özlü sözü hatırladım. Hz Davud'un oğlu Hz. Süleyman "Üç şey üç şeyden hayırlıdır: Ölüm günü doğum gününden hayırlıdır, yaşayan köpek ölmüş yabani hayvandan daha hayırlıdır, kabir fakirlikten hayırlıdır" demiş. Sonra kalktım, elimdeki bütün malları ve akarları sattım, üç bin dirhem elde ettim. Aklıma farklı ülkelerine yolculuk etme fikri düştü. Şairin şu sözlerini hatırladım:

*Emek harcadığın kadar erersin değere
Ulvi işlere ermek isteyen uykusuz geçirsin gecelerini
İnci arayan insan dalsın deryaya
Efendilik ve nimet elde eder o kişi
Emek harcamadan ulvilik talep eden
Ömrünü imkânsız adamak üzere telef eder*

Hemen kalkıp denizde lazım gelen araç gereç, mal mülk ve başka şeyleri satın aldım. Kesin olarak deniz yolculuğuna çıkmaya karar verdim. Bir gemiye binerek Basra'ya doğru yola çıktım. Gemide bir tüccar top-

luluğu vardı. Günlerce yolculuk ettik. Adalar geçtik, denizlerden denizlere, karalardan karalara geçtik. Her mekânda alışveriş yapıp mallarımızı satıyorduk. Bir adaya ulaştık. Orası cennet bahçelerinden bir bahçe gibiydi. Geminin kaptanı adaya demir atıp gemiyi karaya çekti. Gemideki her şeyi adaya indirdi. Ocaklar kuruldu, ateşler yakıldı, herkes kendi işiyle ilgilendi. Bir kısmı yemek pişiriyor, bir kısmı bulaşık yıkıyor, bir kısmı dolanıyordu. Ben de adanın çeşitli kısımlarını dolaşanlar arasındaydım.

Sonra insanlar yemek, içmek, oyun ve eğlence için bir araya geldiler. Sonra kaptan geminin yanında durup “Ey selamet yolcuları! Hızla hareket edin, hemen gemiye binin. Gemiye binmek için acele edin. Araç gereçlerinizi bırakın, canlarınızı kurtarın. Umulur ki, canınızı kurtarırsınız! Meğerse üzerinde bulunduğu mekân bir ada değil, denizin ortasına yerleşmiş büyük bir balıkmış. Sonra onun üzerine kumlar dolmuş, bir adaya dönmüş, üzerinden çok zaman geçince de topraklardan ağaçlar büyümüş. Ateşi yaktığınızda sıcaklığı hissetti ve hareketlendi. Şimdi sizi denizin içine çekecek, hepiniz boğulacaksınız. Helak olmaz-

dan önce canınızı kurtarın, malı ve mülkü bir kenara bırakın!” diye bağırmaya başladı.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

531. GECE

Sinbad anlatmaya devam etmiş: “Yolcular kaptanın sözlerini işitince hızla koşuştular, gemiye binmek üzere birbirleriyle yarıştılar. Mallarını ve ihtiyaçlarını bir kenara bıraktılar. Kaplan ve araç gereçlerini hiç umursamadılar. Bir kısmı gemiye yetişse bile bir kısmı yetişemedi. Ada hareketlenmeye başladı ve kısa süre içinde üzerindikilerle birlikte denizin dibine doğru çöktü. Onun üzerine büyük dalgalarla sular doldu. Ben adada kalıp denize gark olanlar arasında olacaktım ki Allah beni boğulmaktan kurtardı, bana necat ihsan etti ve insanların içinde yıkandıkları büyük bir tekne çıkardı karşıma. Ellerimle ona tutundum, canımı kurtarma arzusuyla üzerine bindim, tekneyi suda ayaklarımla yüzdürdüm. Dalgalar sağdan ve soldan çarpıyordu. Kaptan geminin yelkenlerini açmış, gemiye binmiş olanlarla birlikte hareket etmiş, geride boğulanlara bakmamıştı bile!

Bense gözden kaybolana kadar gemiye bakmayı sürdürdüm. Boğulacağıma emindim. Gece vaktine kadar bu halde kaldım. Sonra bulunduğum hal üzere bir gün ve gece daha kaldım. Rüzgâr ve dalgalar bana yardım etti, büyük bir adanın kıyısına sürüklendim. Orada denize doğru uzamış ağaçlar vardı, büyüklerin-

den birinin dalını tuttum, tam helak olacağım esnada tutunmuştum. Ayaklarımda balıkların ısırılmalarından kaynaklanan bir uyuşukluk ve acı vardı, fakat içinde bulunduğum sıkıntı ve yorgunluğum sebebiyle onların ne olduğunu anlamadım bile.

Adaya çıktığımda bir ölü gibiydim. Dehşete kapılmış ve kendimden geçmiştim. İki gün boyunca bu halde kaldım. Sonra üzerime güneş doğdu, adada uyan-dım. Ayaklarımin şişmiş olduğunu gördüm. Bu hale rağmen yürümeyi sürdürdüm; bazen tökezliyor, bazen dizlerimin üzerinde sürünüyordum. Adada meyveler ve tatlı su kaynakları vardı. Meyvelerden yemeye başladım. Günler ve geceler boyunca böyle kaldım. Toparlanmaya ve iyileşmeye başladım. Gücüm yerine geldi. Düşünme yetimi geri kazandım. Adanın etrafında yürüyor, Allah'ın yarattığı ağaçların arasında dola-nıyordum. Sonra kendim için ağaçlardan bir barınak yaptım. Onun üzerinde yatıyordum. Bu hal üzere yaşamaya devam ettim.

Günlerden bir gün adada dolanırken uzaktan bir gölge gözüme ilişti; ya bir vahşi veya bir deniz havyanıdır diye düşündüm. Ona doğru yürüdüm. Meğerse gördüğüm büyük bir at imiş. Adanın bir yanında, deniz kenarına bağlanmıştı. Ona yaklaştığımda at bana doğru şiddetle kişnedi. Ben de ürkererek geri kaçmak istedim. Bir andan yerin altından bir adam çıkageldi. Bana bağırdı ve peşimden koşarak "Kimsin sen, nereden geldin, burada ne işin var?" diye sordu. Ben de "Ben buraların yabancısıyım. Bir gemideydim, gemidekilerin hepsi boğuldu, Allah bana bir ahşap parçası nasip etti, ona bindim, beni dalgaların etkisiyle buraya kadar sürükledi" dedim. Adam anlattıklarımı dinleyince elimi tuttu ve 'Benimle beraber gel' dedi.

Adamla birlikte yürüdüm. Beni yerin altında bir kuyuya indirdi, orada büyük bir mekâna sokup oturttu, biraz yemek getirdi. Acıkmıştım, doyana kadar

yedim. Sonra bana başımdan geçenleri sordu. Ben de başımdan sonuna kadar yaşadıklarımı anlattım. Adam hikâyem karşısında hayrete düştü.

Sonra şöyle dedim: “Vallahi efendim! Allah ırzası için beni cezalandırma. Ben sana işimin hakikatini ve başımdan geçenleri anlattım. Bana kim olduğunu, bu yerin altındaki kuyuda niçin oturduğunu anlatmanı istiyorum. Bu atı denizin kenarına niçin bağladın?”

Adam “Biz bu adanın çeşitli yönlerine dağılmış bir topluluğuz. Ben hMehrecan’ın seyisiyim. Onun bütün atları bizdedir. Kamerî takvimine göre her ayın ortasında atları buraya getirir, erken vakitte buraya bağlarsınız. Sonra yerin altındaki sığınakta saklanırsınız ki, kimse bizi görmesin. Deniz atları bu atların kokusunu alarak gelirler, onlara doğru kışner ve yanlarına yanaşırlar. Sonra çıkıp bağırırsınız. At bizden korkar, denize kaçar. Tabii bu esnada bizim atımız ondan hamile kalmış olur ve yeryüzünde benzeri bulunmayacak hazinelere denk bir tay doğurur. Vakit o atların ortaya çıkma vaktidir” dedi.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

532. GECE

Sonra adam şöyle devam etti: “İnşallah seni şehrimize götürür ve hükümdar Mehrecan’a ulaştırırım. Bizimle karşılaşmasaydın bu mekânda bizden başka kimse göremeyecek, burada ölecektin ve kimse seni bilme-yecekti. Senin hayatta kalmanın ve şehrine dönmenin

vesilesi olacağım.” Ben de kendisine dua ettim, yaptığı iyilik ve ihsana teşekkür ettim.

Biz bu sohbeti sürdürürken bir anda at denizden çıkageldi, şiddetle kişnedi ve öteki ata yaklaştı. Onu kendisiyle beraber götürmek istedi, fakat buna gücü yetmedi. Sonra ona doğru kişnemeye başladı. Seyis kılıcı çekip hemen dışarı fırladı. Arkadaşlarını çağırıp “Şu atı yakalayın!” dedi. Bir yandan da kılıcıyla ata vuruyordu. Bir grup adamın çağrısını duyunca mızrakları ellerinde olduğu halde bağıra bağıra geldiler. At da korktu ve geldiği yoldan geri gitti. Bir manda gibi denize inerek suyun altında kayboldu.

Daha sonra arkadaşları, her biri birer atla yanımıza geldiler. Beni görünce kim olduğumu sordular, ben de daha önce anlattığım hadiseyi onlara anlattım. Sonra sofralarını kurdular, bana da ısrar ettiler. Ben de kendileriyle birlikte yemek yedim. Sonra kalktılar, atlarına bindiler. Beni de bir ata bindirdiler, yola çıktık.

Hükümdar Mehrican’ın ülkesine varana kadar yolculuk sürdü. Hükümdarın huzuruna girdiler, benim hikâyemi anlattılar. Ben de huzura girdim, hükümdara selam verdim. Hükümdar selamımı aldı ve “Hoş geldin” dedi. Sonra halimi ve hatırlarımı sordu. Ben de yaşadıklarımı ve gördüklerimi başından sonuna kadar anlattım. Hükümdar başımdan geçenler karşısında hayrete düşmüş bir halde “Evladım, sana selametten daha fazlası nasip olmuş. Daha uzun bir ömrün olmamış olsaydı bu güçlüklerden kurtulamazdın. Selamete kavuşturan Allah’a hamdolsun” dedi.

Hükümdar Mehrican bana iyilikte ve cömertlikte bulundu, beni kendisine yaklaştırdı, benimle dostluk kurdu, güzel sözlerle benimle sohbet etti. Sonra beni deniz işlerinde çalışan görevlilerinden birisi yaptı. Kararlarda giden kervanlar hakkında beni kâtip olarak görevlendirdi. Ben de hükümdarın işlerini takip etmek üzere onun yanında kaldım. Hükümdar bana ihsan-

larda bulunuyor, beni nimete gark ediyor, en değerli ve güzel elbiseleri giydirdiyordu. Böylece hükümdar nezdinde sözü geçen ve insanların ihtiyaçlarını karşılayan birisi oldum.

Uzun süre böyle devam etti. Denize çıktığım her vakit yolculara ve denizcilere Bağdat'ı soruyordum. Belki birisi bana oradan haber verir ve ben de şehrim dönerim diye umuyordum. Kimse orayı bilmediği gibi oraya nasıl gidileceğini de bilmiyordu. Bütün bunların karşısında hayretteydim. Yaptığım yolculuk nedeniyle üzgün ve harap bir haldeydim. Uzun süre öyle devam etti. Bir gün hükümdarın huzuruna girdim. Yanında bir grup Hindistanlı tüccar vardı. Kendilerine selam verdim, selamımı aldılar. Sonra bana ülkemi sordular.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

533. GECE

Sinbad şöyle devam etmiş: “Onlara şehirlerini sorunca bana farklı milletlerden olduklarını söylediler. Bir kısmı Şakiriyye idi ki kendi milletlerinin içinde en şerefli olanlardı, kimseye zulmetmez ve zorbalık bilmezlerdi. Bir kısmı Brahman denilen bir topluluktü. Onlar şarap içmeyen, saf ve temiz insanlardı. Güzellik, neşe ve kerem ehli olan kişiler bunların arasından çıkarı. Bana Hintlilerin yetmiş iki fırkaya ayrıldığını söylediler. Bu söze şaşırdım.

Mehrecan'ın memleketinde Kabil denilen bir ada vardı. Orada def sesleri ve gece boyunca devam eden

davul sesleri duyulurdu. Ada halkı ve yolcular bize kendilerinin çalışkan ve görüş sahibi kimseler olduklarını söylemişti. Orada yüzü baykuş yüzü gibi olan bir balık gördüm. Sofralarında başka garip ve tuhaf şeyler de gördüm, hepsini anlatsam uzun sürer.

Adalarda gezinmeye ve dolaşmaya devam ettim. Bir gün elimde bir sopa olduğu halde deniz tarafında dolaşırken büyük bir geminin, içindeki tüccarlarla çıkageldiğini gördüm. Şehrin limanına ulaştığında kaptan yelkenleri indirdi, gemiyi karaya yanaştırdı, demirledi. Sonra gemiciler yavaş yavaş gemiden karaya çıkmaya başladılar. Ben de durup gemiden inenleri yazıyordum. Gemi sahibine “Gemide kalan bir şey var mıdır?” diye sordum. “Evet efendim, geminin ambarında bir mal var, fakat onun sahibi ada yolculuğunda denizde boğuldu. Biz denize çıkmıştık, onun malı yanımızda emanet olarak kaldı. Biz de onu satalım, karşılığında bir şey alalım istedik. Aldığımız malı da boğulan adamın Bağdat’taki ailesine teslim edeceğiz” dedi.

Kaptana “Malın sahibinin adı nedir?” diye sorunca, “Denizci Sinbad” dedi ve ekledi: “Bizimle beraberken denizde boğuldu.” Sözlerini işitince kendisine dikkatle baktım ve tanıdım. Heyecanla “Kaptan! O malların sahibi benim. Ben denizci Sinbad’tım. Gemiden inen tüccarlarla birlikte üzerinde bulunduğumuz balık hareket etti. Sen bize haber verince gemiye binebilenler bindi, geriye kalanlar boğuldu. Ben boğulacaklar arasındayken Allah beni bir teknenin yardımıyla kurtardı ve selamete kavuşturdu. O tekne gemicilerin içinde yıkandığı tekneydi. Üzerine çıkıp ayaklarımla onu denizde ittim. Rüzgâr elverdi ve bir adaya çıktım. Adaya çıkınca orada bir süre gezindim. Sonra hükümdar Mehrican’ın seyisleriyle karşılaştım, onlar beni yanlarına aldı, buraya getirdiler ve hükümdarın huzuruna çıkardılar. Hikâyemi kendisine anlattım. O da bana

ihsanlarda bulundu, beni kâtibi yaptı. Ben de kendisine hizmet etmekle şereflendim, onun nezdinde itibar sahibi oldum. Bu mallar benim mallarımdır” diyerek başımdan geçenleri anlattım.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

534. GECE

Kaptan denizci Sinbad’nın sözlerini işitince “Allah’tan başka güç kuvvet sahibi yoktur, O yücedir. Kimsenin emanetini zayi etmeyiz, kaldırıp başkasına vermeyiz” dedi. Bunu duyunca “Bunun sebebi nedir? Beni duydun. Hikâyemi anlattım sana” dedim. Kaptan “Yanımda sahibi boğulmuş bir malın olduğunu duydun, şimdi haksız yere onu almak istiyorsun. Öyle bir malı almak haramdır. Onun sahibinin boğulduğunu gördük. Yanındaki pek çok denizciden kimse kurtulmamışken nasıl olur da bu malın sahibi olduğunu iddia edebilirsin?” diye karşılık verdi.

Adama “Kaptan! Beni dinle, sözlerimin doğru olduğunu göreceksin. Yalan söylemek münafıkların özelliğidir” dedim. Sonra da kendisiyle Bağdat’tan çıkıp boğulduğumuz adaya ulaşana kadar yaşadıklarımı anlattım. Aramızda geçen bazı hadiseleri de anlatınca kaptan ve tüccarlar doğru söylediğime emin oldular, beni tanıdılar. Kurtulmuş olmam sebebiyle beni tebrik ettiler, hepsi birden şöyle dedi: “Vallahi! Senin kurtulacağına inanmazdık. Allah sana yeni bir ömür ihsan etmiş demek ki!”

Sonra malımı bana verdiler, üzerinde adım yazılıydı ve hiçbir şey eksilmemişti. Malımdan pek değerli bir parçayı aldım, yanımdaki bineğe yerleştirdim. Onu hediye olmak üzere hükümdara getirdim. Hükümdara gelen geminin içinde bulunduğum gemi olduğunu söyledim, malımın tam ve eksiksiz olarak bana ulaştırıldığını anlattım. Getirdiğim malın da kendisine bir hediye olduğunu söyledim. Hükümdar bu garip işe son derece şaşırdı, bütün söylediklerimin doğru olduğunu anladı. Böyle olunca beni daha çok sevdi. Hediyeimin karşılığında bana pek çok hediyeler verdi, ihsanlarda bulundu.

Yüklerimi ve mallarımı sattım, onlardan kazandığım paralarla o şehirden mallar aldım. Gemideki tüccarlar yola çıkmak isteyince yanımdaki her şeyi gemiye yerleştirdim. Hükümdarın huzuruna girip ihsan ve iyilikleri karşılığında kendisine teşekkür ettim. Şehrim ve ailemin yanına dönmek üzere izin istedim. Hükümdar o şehre ait mallardan bana pek çok şey verdi. Ben de kendisine veda ederek gemiye bindim, Allah'ın izniyle yola çıktık.

Mutlu bir şekilde ayrılmıştık. Takdir de bize yardım etti. Gece gündüz yola devam ettik. Sağ salım Basra'ya ulaştık, orada bir süre kaldık. Ülkemize sağ salım döndüğümüz için sevinmiştik. Ardından Bağdat'a yöneldik. Yanımda pek çok kıymetli mal vardı. Evime geldim, ailem ve arkadaşlarım toplanmıştı. Kendim için köleler, adamlar, hizmetçiler satın aldım. Etrafım yine insanlarla dolmuştu. Ayrıca evler, arsalar ve ilkinden daha çok olmak üzere akarlar satın aldım. Böyle olunca yine arkadaşlarımla eğlenmeye, dostlarımla oturup kalkmaya başladım. İlk seferinden daha çok onlarla vakit geçiriyordum. Çekmiş olduğum sıkıntı, yolculuk meşakkati ve yol tehlikelerini unutmuş, güzel yemekler ve içeceklerle meşgul olmaya başlamıştım. Bu hal üzere devam ettim. Birinci yolculuktan yaşadıklarım

bunlardı. Allah izin verirse yarın size bu yedi yolculuğun ikincisini anlatacağım.

Denizci Sinbad, hamal Sinbad'ını ağırlamış. Ona yüz miskal altın verilmesini emrederek "Bugün seninle sohbet etmek güzeldi" demiş. Hamal teşekkür edip, verilen hediyeleri alarak kendi yoluna gitmiş. Bu esnada insanların başlarından nelerin geçmiş olduğunu düşünerek şaşırıp duruyormuş. O gece uyumuş. Sabahleyin denizci Sinbad'ın evine gelip yanına girmiş. Denizci Sinbad hoş geldin diyerek karşılamış onu ve yanına oturtup ikramlarda bulunmuş. Öteki arkadaşları da gelince onlar içinde sofralar kurdurmuş. Yiyip içip, doyunca sohbe başlamışlar. Denizci Sinbad anlatmaya başlamış:

İkinci Yolculuğun Hikâyesi:

Ey kardeşlerim, dün bahsettiğim gibi öyle mutlu mesut yaşarken yine yolculuk aşkı içime düştü, farklı ülkeler görmek istedim. Ticaret yapmak, şehirlerde ve adalarda gezip dolaşmak, para kazanmak istiyordum.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

535. GECE

Denizci Sinbad anlatmaya devam etmiş: Malımdan epey bir miktar çıkardım, yolculuk için gerekli olan araç gereçleri satın aldım. Malları hamallara yükleyip sahile geldim. Geminin yenilenmiş olduğunu gördüm. Parlak yelkenleri, yeni direkleri vardı. Yolcusu da bir hayli fazlaydı. Diğer tüccarlar da, benimle birlikte,

yüklerini gemiye yerleştirdi. O gün yola çıktık, yolculuk güzel geçiyordu. Bir denizden ötekine bir adadan ötekine yolculuk ettik. Her yerde tüccarlarla, devlet adamlarıyla ve alışveriş yapan insanlarla karşılaştık. Mal aldık mal sattık. Yolculuğumuz bu hal üzere devam etti. Kader bol ağaçlı güzel bir adaya erıştirdi. Her yerde çiçekler açmıştı. Ağaçların dallarında kuşlar ötüyor, tertemiz nehirler kendilerine yol bulmuş akıyordu. Adada yaşayan kimse olmadığı gibi tüten bir ocak da yoktu. Kaptan bizi oraya bıraktı. Tüccarlar ve gemiciler ağaçlar ve kuşlarla dolu adada dolaşmaya başladılar. Bir ve Kahhar'ı tespih edip el-Melik Allah'ın kudreti karşısında hayrete düşüyorlardı.

Ben de grup tüccarla birlikte adaya çıktım. Bir pınarın başında oturdum. Yanımdaki yiyecekleri açarak takdir edilmiş rızkı yemeye başladım. Güzel bir esinti vardı. Öyle güzel bir hava vardı ki gevşeyip uyuklamaya başladım. Böyle olunca oracığa uzanıp uyuya kalmışım. O güzel esinti ve tertemiz kokular arasında huzurla uyumuşum. Kalktığımda ne insan ne cin kimseyi bulamadım. Gemi yolcularını alıp çekip gitmiş. Kimse yokluğumu fark etmemiş. Beni orada bırakmışlar. Sağa sola bakınmaya başladım ama kimseyi bulamadım. İçime bir sıkıntı düştü. Bundan daha kötüsü olamazdı herhalde. İçinde bulunduğum keder ve üzüntü sebebiyle açlığım da arttı. Yanımda dünyalık bir mal olmadığı gibi yiyecek ve içecek de yoktu. Bir başımaydım. Derin bir yorgunluk hissettim.

Hayattan ümidimi kesmiş bir halde kendi kendime "Her defasında insan kurtuluş elde edemez ki, ilk seferde selamete kavuşsam ve adadan beni mamur beldelelere ulaştıran birisini bulsam bile, bu kez heyhat! Şimdi beni insanların yaşadığı bir şehre ulaştıracak birisini nasıl bulabilirim?" dedim ve ağlayıp sızlamaya başladım. Sürekli yolculuğa çıkmam sebebiyle kendimi kınamaya başladım. Halbuki kendi ülkemde, şehrimde

rahatım yerindeydi. İmkânları bol ve huzurlu birisiydim. En güzel yemekleri yiyor, en güzel içecekleri içiyor, en hoş elbiseleri giyiyordum. Ne mala ne başka bir şeye muhtaçtım. Ne diye sanki duramamış, Bağdat'tan ayrılmıştım. İlk seferde karşılaştığım güçlülere rağmen tekrar yolculuğa çıkıp kendimi böyle ölüme yaklaştırmış olmam sebebiyle kendime kızıyor ve şöyle diyordum: "Allah'tan geldik ve O'na döneceğiz."

Delirecek gibi olmuştum. Sonra bir çare bulmak üzere yerimden kalktım. Adanın sağında solunda gezinmeye başladım. Bir yerde oturup kalamıyordum. Yüksek bir ağaca tırmanıp etrafa bakındım, semadan başka bir şey görmedim. Sular, ağaçlar, adalar, kuşlar ve kumlar görüyordum etrafta. Daha dikkatle bakınca adada oldukça büyük, beyaz bir siluet gördüm. Ağacın üzerinden inerek ona doğru yöneldim. Bir vakit yürümeye devam ettim. Sonunda ona ulaştım. Bu geniş gövdeli, yüksek kubbeli beyaz bir yapıydı. Yaklaşıp etrafında dolaştım ama bir kapı bulamadım. Yumuşaklığı ve kayganlığı sebebiyle de üzerine çıkmaya da gücüm yetmedi. Bulunduğum yere işaret koyup, tubbenin etrafında dönerek onun dairesini ölçtüm: elli adımlık bir çevresi vardı. Sonra içine girebilecek bir çare aradım. Gün bitmek üzereydi. Güneşin batmasına az kalmıştı. Bir anda güneş gitti ve hava karardı. O esnada güneşin önüne perde çekilmişti sanki. Bir bulut geldiğini zannettim. Oysa yaz vaktiydi, bulut falan olmazdı gökyüzünde. Şaşkın bir halde başımı kaldırıp ve ne olduğunu anlamaya çalıştım. Büyük bir kuş gördüm. Geniş kanatları olan kocaman bir kuştı bu. Havada uçuyor, güneşi kapatıp ışıkların adaya ulaşmasını engelliyordu.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

536. GECE

Kuşu görünce hayretler içinde kaldım. Sonra eskiden bir seyyahın, bir adada kendisine Ruh denilen büyük cüsseli dev bir kuşun yaşadığından ve yavrularının fillerle aynı büyüklükte olduğundan bahsettiğini hatırladım.

Bunu hatırlayınca gördüğüm kubbenin Anka kuşunun yumurtası olduğunu anladım ve Allah'ın yarattığı bu varlık karşısında hayrete düştüm. O esnada kuş kubbenin üzerine indi, kanatlarıyla onu kuşattı. Sonra yumurtanın üzerine yerleşip uyudu. "Uykusu olmayan Allah münezzehtir."

Kalktım, başımdan sarığımı çözdüm. İkiye katlayıp büktüm ve bir ip haline getirdim. İpin bir ucunu belime geçirip diğer ucunu da kuşun bacağına bağladım ve sağlam bir düğüm attım. Belki kuş beni bir şehre ulaştırır diye düşündüm. Öyle bir yere gitmek, bu adada bulunmamdan daha hayırlı olurdu. Geceyi korkudan uykusuz geçirdim. Korkuyordum ki uyurum da kuş beni gaflet anında uçurur. Tan yeri ağarıp sabah aydınlığı ortaya çıkınca, kuş yumurtanın üzerinden kalktı. Büyük bir çığlıkla öttü ve beni havaya doğru uçurdu. Yukarı çıkıyor, git gide yükseliyordu. Zannettim ki beni göğün sınırlarına kadar çıkartacak. Sonra yeryüzüne konmak istermiş gibi aşağı doğru uçurdu. Ancak yere değil de yüksekçe bir yere kondu. Konar konmaz hızla hareket ettim, ayaklarımdan bağı çözdüm. Korkudan tir tir titriyordum. Ancak kuş beni fark etmemişti bile.

Sonra sarığımı ayaklarımdan çözüp aldım ve etrafı dolaşmaya başladım. Kuş yerden bir şeyleri gagasıyla aldı ve göğre doğru uçmaya başladı. Kuşun arkasından bakınca ağzına aldığı şeyin büyük bir yılan

olduğunu gördüm. Kocaman bir yıldı ve kuş onu yakalayarak havaya uçurmuştu. Şaşkınlıktan ağzım açık bir halde bakakaldım. Sonra tekrar etrafı dolaşmaya başladım. Altında büyük bir vadinin bulunduğu yüksekçe bir yerde olduğumu anladım. Vadi geniş ve derindi. Yanında yüksek ve büyük bir dağ vardı. Kimse ondan daha yükseğini görmüş olamazdı ve hiç kimse onun üzerine çıkmaya güç yetiremezdi. Bunu görünce yaptığım iş sebebiyle kendi kendime kızıp “Keşke adada kalsaydım. Orası bu ıssız mekândan daha iyi bir yerdir. Adada yiyebileceğim meyveler vardı. Onun sularından içebilirdim. Burada ne ağaç ne meyveler ne nehirler var! Allah’tan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur. Bir musibetten kurtulsam ondan daha büyük ve çetin başka bir tanesinin içine düşüyorum” dedim.

Sonra kalktım, kendimi toparladım ve vadide dolaşmaya başladım. Vadinin toprağının kendisiyle mücevherleri ve madenleri deldikleri elmas taşından olduğunu gördüm; insanlar onunla sini ve kaplar yaparlardı. Bu taş kuru ve sert bir taştı, kayalar veya demir kendisine işlemez, kimse ondan bir şey koparmaya güç yetiremezdi; ancak kurşunla kırılabilirdi. Ayrıca vadi her biri en az bir hurma ağacı büyüklüğünde olan yılanlar ve akreplerle doluydu; bir fili bile yutabilirlerdi. Yılanlar, anka kuşu veya aslan onları yer diye gizleniyor, gece olunca ortaya çıkıyordu. Vadide, yaptıklarımın pişman bir halde, bir süre kaldım. Kendi kendime şöyle diyordum: “Vallahi ben kendi helakime koşmuşum.”

Gün döndü, vadide yürümeye devam ettim. Geceleyebileceğim bir mahalle ulaştım. Yılanlardan korkuyor; yemeyi, içmeyi unutmuş bir halde kendimle meşgul oluyordum. Yakınlarda bir mağara gözüme çarptı, yürüdüm, dar kapısından içeri girdim. Mağaranın karşısındaki bir taşı mağaranın kapısına doğru sürükle-

dim ve girişı kapattım. Kendi kendime “Bu mekânda artık güvendeyim” diye düşündüm. Gün doğana kadar ilahi kudretin ne yapacağını bekledim. Sonra mağaranın iç kısımlarına doğru gittim. Mağaranın girişinde yumurtasının üzerinde uyuyan büyük bir yılan vardı, bedeni parlıyordu. İşimi kaza ve kadere teslim ettim, geceyi uykusuz geçirdim. Tan yeri aydınlandı, gün doğdu. Mağaranın kapısına koyduğum taşı iteleyerek sarhoş bir halde mağaradan çıktım. Uykusuzluk, açlık ve korkunun tesiriyle sarhoş gibiydim. Vadide yürümeye devam ettim.

Bu haldeyken büyük bir kesilmiş hayvan önüme düştü. Hiç kimseyi görmemiştim. Şaşkın bir haldeydim. Tam o an tüccarlar ve seyyahlardan duyduğum bazı şeyleri hatırladım. Elmas taşı dağına kimse ulaşamazdı. Tüccarlar oraya ulaşmak için şöyle bir çareye baş vururlardı: bir koyunu alır, onu keser etini ayırır ve dağın başından vadiye atarlardı. Hayvan taze bir halde aşağı düşer, taşlar bedenine yapışırdı. Sonra tüccarlar gün yansına kadar onu orada bırakırlardı. Anka kuşu ve kartal gibi büyük kuşlar ete iner, onu pençeleriyle alıp dağın üst kısmına taşırlardı. Tüccarlar gelir, kuşlara bağırır çağırır, kuşlar da etin yanından uzaklaşır, sonra tüccarlar ete gelir, kendisine yapışmış elmas taşlarını çekip alır, eti vahşilere ve kuşlara bırakırken taşları ülkelerine götürürlerdi. Kimse elmas taşını bu çareden başka bir yolla elde edemezdi.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

537. GECE

Denizci Sinbad anlatmaya devam etmiş: “Kesilmiş hayvana bakınca, o hikâyeyi hatırladım. Kalktım hayvanın yanına gittim, taşlardan bir kısmını cebime ve elbisemin arasına doldurdum. Hayvanın üzerine yapışmış olan bütün taşları ceplerime, sarıgımın arasına ve üzerimde sokuşturabileceğim her yere sokuşturdum. Ben bu haldeyken büyük bir hayvan daha oraya düştü. Hemen hayvanın üzerine uzanıp kendimi sarıgımla ona bağladım. Sonra da hayvan üstte kalacak şekilde sırtüstü döndüm. Bir anda bir Akbabanın hayvan ölüsünün üzerine doğru indiğini gördüm. Pençeleriyle yakalayıp benimle birlikte havaya uçurdu. Kuş hayvanı dağın zirvesine çıkartıncaya kadar uçurdu ve orada bıraktı. Sonra ondan yemek istedi. Bir anda güçlü bir ses duyuldu. Dağın üzerine tahtalarla vurulup ses çıkartılıyordu. Seslerin etkisiyle kuş ürküp kaçtı. Ben de kendimi hayvandan çözdüm, elbiselerim hayvanın kanıyla kirlenmişti.

Kuşa bağırıp kaçırıp tüccar hayvanın yanına geldi. Beni orada görünce korktu ve hiçbir şey söylemeden hayvanın yanına gidip onu ters çevirdi. Fakat üzerinde bir şey bulamadı. Bu kez bağırıp “Yazıklar olsun! La havle ve la kuvvete illa billah! Kovulmuş şeytandan Allah’a sığınırım!” dedi. Sonra hayıflanmaya ve avuçlarını birbirine vurup ah vah etmeye başladı. “Bu nasıl haldir böyle?” deyip duruyordu. Kendisine doğru gidince bana “Sen de kimsin ve burada ne işin var?” dedi. Ben de “Korkma, endişelenme, benden sana bir zarar gelmez; benim garip bir hikâyem vardır” dedim ve ekledim: “Benim bu dağa gelip vadiye ulaşmamın garip bir hikâyesi vardır, benden çekinme. Seni memnun edeceğim işler göreceksin benden. Yanımda çok

elmas taşı var, onlardan yeterli miktarda sana vereceğim, benim sana vereceğim her parça sana gelecek olanlardan daha güzeldir.” Bu sözleri üzerine adam teşekkür etti, hayırdualarda bulundu. Sonra benimle sohbe başladı.

Aşağı hayvan ölüsü atmış bekleyen diğer tüccarlar da onunla konuştuğumu görünce yanımıza gelip selam verdiler. Sağ salim kurtulabildiğim için beni tebrik ettiler. Hep beraber oturduk, ben de bütün hikâyemi ve yolculuklarda çektiğim sıkıntıları kendilerine anlattım, vadiye niçin geldiğimi söyledim. Kendisine tutunarak yukarı çıktığım hayvanın sahibi olan tüccara yanımdaki elmaslardan verdiğimde adam çok sevindi, teşekkür üstüne teşekkür edip benim için hayırdualar etti. Tüccarlar “Vallahi, Allah senin için yeni bir ömür takdir etmiş. Yoksa buraya senden önce gelip kurtulan kimse olmadı. Sağ salim kurtulduğun için Allah’a hamdolsun” dediler. O gece, yılanlar vadisinden sağ salim kurtulmam sebebiyle neşeli ve sevinçli bir halde onların yanında geceledim. İnsanların yaşadığı şehirlere ulaşacak olmam sebebiyle sevinçliydim.

Gün doğunca kalktık ve dağ üzerinde yürüdük. Vadiideki dev yılanlara bakıyorduk. Adadaki büyük ve güzel bir bahçeye ulaştık. Orada kâfur ağaçları vardı. Her birinin altında yüz insan gölgelenebilirdi. Bir insan ondan bir şey almak istese ağacın yukarı kısmına uzun bir nesneyle bir delik açar, ondan akan sıvıyı toplardı. Ağaçtan kâfur suyu sızar ve aşağı doğru akardı. Bu su ağacın balıydı. Ardından ağaç kurur, odun haline gelirdi.

Ada içinde gergedan adı verilen farklı türden hayvanlar yaşar; bizim şehirlerimizde inekler ve maddaların otlaması gibi otlarlardı. Hayvanın bedeni deveninkinden büyüktü; otla besleniyordu. Başının ortasında sert bir boynuzu olan güçlü bir hayvandı. Uzunluğu on kulaç kadardı. Onda insan sureti vardı.

İneklere de benziyordu. Yolcular, seyyahlar, tüccarlar ve buralarda, bu dağlarda dolaşan insanlar şöyle demiştir: “Bu vahşi hayvan gergedan diye isimlendirilir ve büyük bir fili boynuzuyla sürükleyip adada ve sahillerde gezdirebilir. Fil hiçbir şey yapamaz da daha ne olduğunu anlamadan onun boynuzunda ölür. Zavallı hayvanın, güneşten ötürü yağları erir, gözlerine dolar. Sahilin öylece kalakalır. Sonra Anka kuşu gelir, pençeleriyle alıp evlatlarına götürür.”

Adada ayrıca manda türünde pek çok hayvan gördüm ki, onun bizim şehirlerimizde bir benzeri yoktu. Sonra yanımdakilere benzer elmas taşları gördüm. O taşları cebime doldurdum. Bu Tüccarlarla beraber gezdim dolaştım. Onlara yanımdakilerden verdim, onlar da bana dirhemler ve dinarlar verdiler. Beraber farklı farklı ülkelere gidiyorduk; Allah'ın yarattığı şehirleri ve vadileri gezip dolaşıyordum. Basra'ya ulaşana kadar mal alıp satarak yolculuğa devam ettik. Orada az bir süre kaldık.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

538. GECE

Denizci Sinbad anlatmaya devam etmiş: “Sonra selamet yurdu Bağdat'a geldim. Mahalleme vardım, evime girdim. Yanımda epey miktarda elmas taşı vardı. Bunun yanı sıra ticari mallar da vardı. Ailem ve akrabalarımla bir araya geldim. Sadakalar verdim, hediyeler dağıttım, bütün aileme, arkadaşlarıma ihsanlarda

bulundum. Güzel yemekler yiyor, güzel şeyler içiyor, en iyi elbiseleri giyiyor, arkadaşlarımla sohbet ediyordum. Geçmişteki bütün sıkıntıları unutmuştum. Rahat bir hayat ve güzel bir yaşam içinde gönlüm rahatlamış, kendimi yine oyunlara ve eğlencelere vermiştim. Geldiğimi duyanlar beni ziyarete geliyor, yolculuğumu soruyor, ziyaret ettiğim ülkelerde neler gördüklerimi merak ediyorlardı. Ben de bütün yaşadıklarımı onlara anlatıyordum. Dinleyenler karşılaştığım sıkıntılar karşısında hayrete düşüyor, sağ salim kurtulduğum için beni tebrik ediyorlardı. Yaşadığım yolculukların ikincisi buydu.

Sonra onlara şöyle demiş: Allah izin verirse size yarın üçüncü yolculuğumun hikâyesini anlatacağım.

Denizci Sinbad, hamal Sinbad'a hikâyesini anlatmayı tamamlayınca herkesi dinledikleri karşısında şaşkın bir halde kalakaldılar. Sonra Sinbad hamala yüz miskal altın verilmesini emretmiş. Hamal Sinbad altınları, teşekkürler ve hayırdualarla alıp evine gitmiş. Denizci Sinbad'ın karşılaştığı sıkıntılardan dolayı hayretler içindeymiş.

Sabah ışıqla ortalık aydınlanınca hamal Sinbad kalkmış, yola düşüp denizci Sinbad'ın evine gitmiş. İçeri girip selam vermiş. Denizci Sinbad onu "Hoş geldin" diyerek karşılamış. Arkadaşları toplanıncaya kadar yanına oturtmuş. Arkadaşları toplanınca yemiş, içmiş, gülüp eğlenmişler. Sonra denizci Sinbad anlatmaya başlamış:

Denizci Sinbad'ın Üçüncü Seyahati

Ey kardeşlerim, üçüncü yolculuğumun hikâyesini bir dinleyin. Üçüncü yolculuk önceki iki yolculuktan daha garipti. Allah gaybı en iyi bilen ve en iyi hüküm verendir. İkinci yolculuktan döndüğümde gayet geniş imkânlarla sahip olmuş, rahata ermiştim. Kurtulduğum için sevinçliydim. Size daha önce anlattığım

gibi çok mal kazanmıştım. Allah Teâlâ karşılaştığım sıkıntıların yerine rahatlık ihsan etmişti. Bağdat'ta bir süre kaldım. Rahatım ve keyfim yerindeydi. Ancak canım yine sefere çıkmak, gezip dolaşmak istedi. Ticaret yapmak, kazanmak ve yolculuğun diğer yararlarından faydalanmak istiyordum. Nefs kötülüğü emreder gerçi ama yine de hemen icraata geçtim; deniz yolculuğu için gerekli olan mal mülk ne varsa epey miktarda aldım. Yanıma mallarımı alıp Bağdat'tan Basra'ya geçtim. Sahilde büyük bir gemi gördüm. Gemide tüccarlar, hayır ehli gemiciler ve pek çok insan vardı. Her biri de dindar ve iyilikleriyle tanınan salih kimselerdi. Onlarla birlikte gemiye bindim. Sonra Allah'ın bereketi ve yardımıyla hayırlara erişmek için yola çıktık. Denizler aşarak, adalardan geçerek, şehirlerde gezerrek yolculuğumuzu sürdürdük. Uğradığımız her yerde demir atıyor, mal alıp satıyorduk. Çok mutluyduk, keyfimiz yerindeydi.

Günlerden bir gün Acı Deniz'in ortasındaydık. Denizin dalgalarının kabardığını gören kaptan yüzüne vurmaya ve ah vah etmeye başladı. Geminin yelkenleri dürüldü, direkleri kırıldı. Kaptan saçını başını yolmaya, üstünü başını yırtarak feryat figan etmeye başladı. Telaşla "Kaptan ne oluyor?" diye sordüğümüzde "Ey selamet yolcuları! Rüzgâr bizi denizin ortasına doğru sürüklüyor! Kader kötü bahtımız sebebiyle bizi Zağb dağına atacak! Orada maymunlara benzeyen bir kavim yaşar! Bu mekâna ulaşıp selamete eren olmadı! Kalbim hepimizin helak olacağınızı hissediyor!" dedi.

Kaptan daha sözlerini bitirmeden maymun görüntülü kalabalık her taraftan gemiyi kuşattılar. Gemiye ve denizin üzerine yayılmış çekirge sürüsü gibiydiler. Bir tanesini öldürsek ya da birine vursak diğerlerinin bize saldıracağından korktuğumuzdan hiçbir şey yapamadık. "Çokluk şecaati yener." Onun için korkmuş bir halde mallarımızı gasp etmelerini seyrettik. Vah-

şilerdi; üzerlerindeki siyah yünler gibi benekleriyle ürkütücü bir görünümüleri vardı. Kimse ne dediklerini neyden bahsettiklerini anlamıyordu. Yabaniydiler. Gözleri sarı, yüzleri siyah, boyunları kısaydı. Her birinin uzunluğu dört karış kadardı. Geminin iplerine tırmandılar ve dişleriyle kesip kopardılar bütün ipleri.

Gemi rüzgâr nedeniyle sağa sola doğru yalpalayıp onların dağına doğru sürüklendi ve karaya oturdu. Bütün tüccarları ve gemicileri tutup gemiden indirdiler. Gemiye ve içindeki her şeyi alıp gemiyi kendi halinde bıraktılar. Sonra bizi kendi halimize bırakıp gözden kayboldular. Nereye gittiklerini bilmiyorduk.

Adada bir başımıza kalakaldık. Adanın meyvelerinden, bitkilerinden ve sebzelerinden yiyor, nehirlerden içiyorduk. Sonra etrafı araştırırken uzaktan, adanın ortasında bir bina dikkatimizi çekti. Hemen ona doğru gittik. Meğer bu gördüğümüz, sağlam duvarları olan bir saraymış. Duvarları yüksekçeydi. İki kanatlı ve abanoz ağacından yapılma kapısı açıktı; içeri girdik. İçerisi yemyeşil geniş bir meraya benziyordu. Bu mekâna açılan pek çok, yüksek kapı göze çarpıyordu. Hemen girişte yüksek bir oturak vardı. Üst kısmındaysa yüksekçe ve büyük bir terek vardı; buraya mutfak araç gereçleri diziliydi. Etrafta kocaman kemikler vardı; kimse onlara dönüp bakamadı. Gördüklerimiz karşısında hayretler içinde kalmıştık.

Sarayın yeşilliği içerisinde biraz oturduk, sonra biraz uyuduk; gündüzün erken saatlerinden güneş batana kadar uyumuşuz. Bir anda yeraltımızda sallanmaya başladı. Korkunç bir gürültü işittik ve sarayın üst taraflarından insan suretinde kocaman bir dev indi. Siyahi renkli ve uzun boyluydu. Öyle kocamandı ki büyük bir hurma ağacıyla aynı boydaydı. Gözleri ateş saçıyor gibiydi. Dişleri domuz dişleri gibi, ağzı mağara kadardı. Göğsünde deve hörgücü gibi hörgüçleri vardı, kulakları eşek kulakları gibi omuzlarına sarkıyordu.

Tırnakları vahşi hayvanların pençelerine benziyordu. Onu böyle görünce korkudan aklımız başımızdan gitti, ölecek gibi olduk.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

539. GECE

Yere inince, biraz oturak üzerinde durdu. Sonra ayağa kalktı, yanımıza geldi. Arkadaşlarımla arasından beni seçip elimden tuttu; evirip çevirerek incelemeye başladı; elinde küçük bir lokma gibiydim. Dev, kasabın kesilmiş koyunu çevirdiği gibi çevirip inceliyordu beni. Kendimi onun gücü karşısında çok zayıf hissettim. Yolculuğun ve yorgunluğun etkisiyle perişan bir haldeydim zaten. Sonra beni bırakıp başka birini aldı; beni evirip çevirdiği gibi onu da evirip çevirdi. Sonra onu da bir kenara attı. Bu şekilde herkesi inceleyerek sonunda geminin kaptanına geldi. Adam güçlü kuvvetli, geniş omuzlu biriydi. Onu beğendi. Dev, kasabın keseceği havyanı tuttuğu gibi tutup yere fırlattı kaptanı. Sonra ayağını boynunun üzerine koyup bastırdı. Yan taraktan uzun bir şiş alıp kaptanı ona geçirdi. Büyük bir ateş

yaktı, şişi ateşin üzerine bıraktı. Şişe geçirilmiş kaptanı közün üzerinde pişirmeye devam etti. En sonunda iyice pişince, ateşten indirip ayaklarının önüne koydu ve etini tırnaklarıyla ayırmaya başladı. Sonra onu kemikleriyle birlikte yedi; geride bir şey kalmadı. Kalan birkaç parça kemiği de sarayın bir kenanna attı. Bir süre oturup istirahat etti ve oturduğu yerde uykuya daldı. Boğazlanan hayvanlar gibi horlayarak sabaha kadar uyudu. Sonra kalkıp yoluna gitti.

Dev gidince kendimize gelip birbirimizle konuşmaya ve başımıza gelenler için ağlaşmaya başladık. “Keşke denizde boğulsaydık veya maymunlar bizi yeseydi. Onların bizi öldürmeleri bu vahşinin bize yapacaklarından daha hayırlı olurdu. Onların bizi yemesi bunun yemesinden hayırlıdır. Böyle bir ölüm rezil bir ölümdür. Allah ne dilerse o olur. O’ndan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur. Burada ölüp gideceğiz, kimsenin haberi bile olmayacak. Kurtulmamıza imkân yok” dedik.

Sonra kalktık, adayı dolaşmaya başladık. Gizlenebileceğimiz veya kaçabileceğimiz bir yer aradık. Ateşte etimizin kızartılmasına karşılık ölüm daha kolay gelmişti. Lakin gizlenebileceğimiz bir yer bulamadık. Akşam olunca, korkudan tekrar saraya döndük, orada bir müddet oturduk. Yeraltımızda sarsılmaya başladı, dev tekrar yanımıza geldi. Bizi daha önceki gibi evirip çevirmeye başladı. Sonunda aramızdan birini beğendi. Onu aldı, daha önceki gün kaptana yaptığıнын aynısını yaptı; kızartıp yedi. Sonra önceki gün dinlendiği yerde istirahatata çekildi. Gece boyunca boğazlanan hayvanlar gibi horlayarak uyudu. Gün doğunca bizi orada bırakarak işine gitti.

Biz de yine konuşmaya başladık. “Vallahi! Kendimizi denize atsak ve orada boğulsak burada ateşte kızartılarak ölmekten daha hayırlıdır. Böyle bir ölüm zelil bir ölümdür” diyorduk. İçimizden biri “Beni dinleyin! Ona karşı bir çare bulabiliriz belki? Onu öldürüp hem kendimizi hem Müslümanları zulmünden kurtarabiliriz?” dedi. Ben de “Kardeşlerim! Bence de bunu denemekte fayda var! Ancak önce bir miktar odun toplayıp gemiye benzer bir sal yapalım, sonra onu öldürmek için çare aranız. Devi öldürdükten sonra da sala biner, Allah’ın bizi ulaştırmayı murat ettiği yere doğru yolculuk ederiz. Ya da burada bekleriz; belki bir gemi gelir de ona bineriz. Devi öldüremezsek de gider kendimizi denize atarız. Boğulmak, kesilip ateşte ölmekten daha hayırlıdır. Kurtulursak zaten kurtulmuş oluruz; boğulursak da şehit olarak ölürüz” dedim.

Herkes “Çok doğru dedin!” dedi ve bu konuda görüş birliğine vardık. Sonra salı yapmaya koyulduk. Tah-taları sarayın dışına taşıdık. Bir sal yaptık ve denizin kenarına bağladık, içine bir miktar yiyecek koyduk. Akşam tekrar yer sarsılmaya başladı ve dev kuduz bir köpek gibi geri geldi. Sonra bizi tek tek evirip çevirmeye başladı. İçimizden birisini aldı, öncekilere yap-

tığının aynısını ona da yaptı. Onu yedi, her zamanki yerinde uykuya yattı. Horlaması gök gürültüsü gibiydi.

Dev uyuyunca hemen yerimizden kalkıp orada bulunan demirlerden iki tanesini alıp hanl hanl yanan ateşin üzerine koyduk. Ateşte kızarıp kor haline gelen demirleri alıp hâlâ horlayarak uyumaya devam eden devin yanına geldik. Demirleri gözlerine batırdık ve bütün gücümüzle bastırmaya devam ettik. Dev feryat edip yattığı yerden doğrulmaya çalışınca korkuya kaçtık. Ancak gözleri kör olmuştu; elleriyle araştırarak bizi bulmaya çalışıyor, bizse kaçışıyorduk. Artık kesin olarak öleceğiz zannettik. Sonra dev bizi aramak üzere kapıya doğru yöneldi ve çığlıklar atarak dışarı çıktı. Öyle bir bağırıyordu ki yer sarsılıyordu.

Saraydan çıkınca biz de hemen peşinden çıktık. Ancak dev, az sonra, kendisinden daha büyük ve vahşi görünümlü olan dişisiyle geri döndü. İkisini bir arada görünce ödümüz patladı. Bize doğru gelmeye başladıklarında hemen yaptığımız sandala binip kaçmaya çalıştık. Ancak devler peşimizden sahile gelmiş, arkamızdan koca koca taşlar atıyorlardı. Attıkları taşlarla çoğumuz helak olduk; geride sadece üç kişi kaldık.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

540. GECE

Sal bizi bir adaya ulaştırdı. Adaya çıktık, biraz uyuduk. Uyanınca iri cüsseli, koca karınlı bir ejderhayla göz göze geldik. Biz daha ne olduğunu anlamadan ejderha içimizden birini kaptığı gibi yutuverdi. Adamın kemik-

lerinin ejderin karnında kınılışını duyuyorduk. Sonra ejderha kendi yoluna gitti. Gördüklerimiz karşısında ağzımız açık kalmış; arkadaşımız içinse çok üzölmüş-tük. Sonra kendi canımız için korkuya kapılarak şöyle dedik: "Vallahi tuhaf iş doğrusu! Her ölüm ötekinden daha berbat! Bir kara devden kurtulduğumuza sevinirken sevincimiz yarım kaldı. Allah'tan başka güç ve kudret sahibi yok. O bizi o vahşiden ve boğulmaktan kurtardı. Şimdi bu felaketken nasıl kurtulacağız."

Sonra kalkıp adada yürümeye başladık. Meyvelelerinden yedik, nehirlerden içtik. Akşama kadar böyle devam ettik. Büyük bir ağaç bulduk. Ağaca tırmandık ve üzerinde uyuduk. En üst kısmına ben çıkmıştım. Gece oldu ve ortalık karardı. Ejderha geldi ve sağa sola baktıktan sonra üzerinde bulunduğumuz ağaca yöneldi. Arkadaşımı görünce yakaladığı gibi midesine indirdi. Karnından gelen kemik çıtırtılarını duyuyordum. Ejderha arkadaşımı böyle sindirirken ben de kendisini seyrediyordum. Sonra ağaçtan inip kendi yoluna gitti. Bense gecenin kalan kısmını ağaçta geçirdim.

Gündüz oldu, ortalık aydınlandı, ağacın üzerinden aşağı indim. Korkudan dolayı kendimden geçmiş, ölüden farksız olmuşum. Kendimi denize atmak ve dünyadan ayrılmak istiyordum. Fakat bu da bana kolay gelmedi. Çünkü can tatlı!

Geniş bir ağaç parçasını ayaklarıma bağladım. Onun gibi bir başkasını sol koluma, ötekini de sağ ko-

luma bağladım. Bir başkasını karnımın üstüne, daha uzun bir tanesini de başımın üzerine uzattım. Böylece ağaç parçalarının ortasında kaldım. Hepsini de sağlam bir şekilde üzerime bağlayıp kendimi yere attım ve onların arasında uyumaya koyuldum. Ağaç parçaları bir çadır gibi her taraftan beni kuşatıyordu. Geceleyin âdeti üzere ejderha çıkageldi ve bana doğru yöneldi. Fakat o halde beni yutmaya gücü yetmedi. Ahşaplar her yandan etrafımı sarmıştı.

Ejderha etrafımda döndü duruyor; ancak bana ulaşmıyordu. Bense korkudan ödüm patlamış bir halde kendisine bakıyordum. Ejderha biraz uzaklaşıyor, sonra tekrar geri geliyordu. Bir süre böyle devam etti. Beni yutmak için her hamle ettiğinde üzerime bağladığım ahşaplar onu engelliyordu. Güneş batımından fecir vaktine kadar böyle sürdü. Sonra güneş doğdu, etraf aydınlandı, ejderha da öfkeli bir halde kendi yoluna gitti. Ellerimi uzatıp bağlarını çözerek ağaç parçalarını üzerimden attım. Ejderhanın bana verdiği sıkıntı sebebiyle bir ölü gibiydim. Sonra kalkıp adada dolanmaya başladım.

Sahilde yürürken büyük bir gemi gördüm. Bir ağaç dalı alarak onlara doğru sallamaya başladım. Bir yandan da bağırıp çağırarak dikkat çekmeye çalışıyordum. Sonunda beni görüp “Galiba gördüğümüz bir insan!” dediler bana doğru yaklaştılar. Feryadımı duyunca yanaşıp beni gemilerine aldılar. Orada ne aradığımı sordular, ben de yaşadıklarımı başından sonuna kadar kendilerine anlattım, çektiğim sıkıntılarımı söyledim. Hepsi de şaşırmıştı. Sonra bana bir elbise giydirdiler, biraz yemek verdiler. Doyana kadar yedim. Sonra serin ve tatlı bir su içirdiler. Rahatlamış, kendime gelmişim. Allah beni ölümden sonra hayata döndürmüştü. Bu nimetler karşısında Allah’a şükrettim. Yok olacağıma kesin inanmışken tekrar hayata tutundum. Yaşadığım her şey bir rüya gibi gelmeye başladı.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

541. GECE

Yola devam ettik. Allah'ın izniyle rüzgâr istediğimiz yönde esiyordu. En sonunda Salahita adası denilen bir adaya vardık. Kaptan oraya demir attı. Bütün tüccarlar ve gemiciler indi. Mallarını satmak ve yeni mallar almak üzere adaya geçtiler. Kaptan bana dönüp “Sen fakir ve garip bir adamsın. Bize büyük güçlüklerle karşılaştığını anlattın. Sana şehrine ulaşmak için yardım etmek istiyorum, belki bana dua edersin” dedi. Ben de “Tabii ki, sürekli dua ederim size” dedim. Kaptan “Yanımızda bir yolcu vardı; yitirdik. Hayatta mıdır, yoksa ölmüş müdür bilmiyoruz. Kendisinden hiçbir haber alamadık. Onun mallarını alıp satmanı ve muhafaza etmeni istiyoruz. Bu hizmetin karşılığında da sana bir şeyler vereceğiz. Kalan kısmını Bağdat’a ulaşınca araştırıp ailesine vereceğiz. Şimdi sen bu malları alıp öteki tüccarlar gibi satar mısın?” dedi. Ben de “Elbette satarım” dedim.

Sonra teşekkür ettim, hayırdualarda bulundum. O da hamallara malları adaya çıkarmalarını emretti. Hamallar malı bana teslim edeceklerdi. Gemi kâtibi “Tüccarlara vereceğimiz bu mallar nedir?” diye sorunca kaptan “Onların üzerinde bizimle birlikte olup sonradan boğulan denizci Sinbad’ın adını yazın. Ondan sonra bir haber alamadık kendisinden. Biz bu yabancının o malları satıp bedelini almasını istiyoruz. Sonra malı satmasını karşılığında kendine bedel vereceğiz. Kalan kısmını Bağdat’a dönünce Sinbad’ın ailesine vereceğiz. Bulamazsak annesine teslim ederiz” dedi. Kâtip “İyi düşünmüşsünüz” diye karşılık verdi.

Kaptan benim adımı anınca kendi kendime “Valla-hi denizci Sinbad benim. Adada bulunanlarla birlikte ben de denize düşmüştüm” dedim ama sabredip bir şey demedim. Tüccarlar gemiden çıktılar; kendi aralarında konuşmaya ve alışveriş hakkında sohbete başladılar. Ben de geminin sahibine gittim ve “Efendim, satmam için bana teslim ettiğin yükün sahibine ne olduğunu biliyor musun?” diye sordum. “Hayır, bilmiyorum, kendisinden haberimiz yok, fakat onun adı denizci Sinbad’dı. Bağdatlıydı. Onunla bir adaya gittik, içimizden pek çok kimse orada boğuldu, o da kayboldu, kendisinden haber alamadık” dedi.

Bunu duyunca heyecanla “Ey selamet kaptanı! Ben denizci Sinbad’ım. Boğulmadım! Adaya ulaştığımızda tüccarlar ve gemiciler karaya çıkınca ben de onlarla beraber çıktım. Adanın bir kenarında, yanımda götürdüğüm yemeğimi yiyordum, sonra bir uyku bastırdı. Orada uyuya kalmışım. Kalktığımda gemiyi bulamadım. Benden başka kimse de kalmamıştı. Bu mal benim malım, eşya da benim eşyamdır. Elmas taşını alan bütün tüccarlar beni gördü. Ben elmas dağındaydım. Onlar benim denizci Sinbad olduğuma şahitlik ederler. Dedim ya adada uyuyup kalmıştım. Sonra kalktım kimseyi bulamadım...” dedim ve başımdan geçenleri anlattım.

Gemideki tüccarlar sözlerimi duyunca başıma toplandılar. Bir kısmı beni tasdik ederken bir kısmı yalanladı. Biz bu haldeyken bir tüccar elmas vadisinden söz ettiğimi duyunca yanıma geldi. Onlara şöyle dedi: “Ey cemaat! Susun da anlatacaklarımı dinleyin hele! Yolculuklarımdan birinde başımdan geçen garip bir hadiseyi anlatacağım size. Biz kesilmiş hayvanları elmas vadisine atıyorduk. Ben de âdetim üzere kestiğim hayvanı vadiye attım. Sonra kestiğim hayvana bağlı bir adam ortaya çıktı. Bunu size daha önce de anlatmıştım da bana inanmamıştınız.’

Bunu duyan tüccarlar “Evet, sen bize bu hadiseyi anlatmıştın, biz de yalanlamıştık” dediler. Bunun üzerine tüccar “Benim hayvanıma bağlanmış adam bu adamdır! Bana elmas taşından eşsiz kıymette bir miktar taş vermişti ki hayvanıma yapışabileceklerden fazlaydı verdikleri. Sonra vedalaşmış, her birimiz kendi şehrimize gitmiştik. Bana adının denizci Sinbad olduğunu söylemiş, geminin ayrılmasıyla kendisinin adada yalnız kaldığını anlatmıştı. Bilin ki, bu adam bizim yanımıza size daha önce söylediklerimi tasdik etmek üzere gelmiştir. Bütün bunlar onun rızkıdır, çünkü kendisiyle karşılaştığımızda bütün bunları bize anlatmıştı. Doğru söylediği ortaya çıkmıştır!’ dedi.

Kaptan tüccarın sözlerini işitince, bir çare bulmak üzere ayağa kalktı. Yanıma geldi, beni dikkatle süzdükten sonra “Mallarının alameti nedir?” dedi. Ben de kendisine “Mallarımın alameti şöyle, şöyledir” dedim ve kendisiyle Basra’da aramızda geçen bir hadiseyi anlattım. Bunun üzerine denizci Sinbad olduğuma kesin olarak inandı, sarılıp sağ salim kurtulduğum için beni tebrik etti. Sonra da “Allah’a yemin olsun ki, senin hikâyen pek garip ve başından geçenler çok tuhaftır. Allah bizimle seni bir araya getirdi, malını ve eşyanı sana iade eyledi” dedi.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

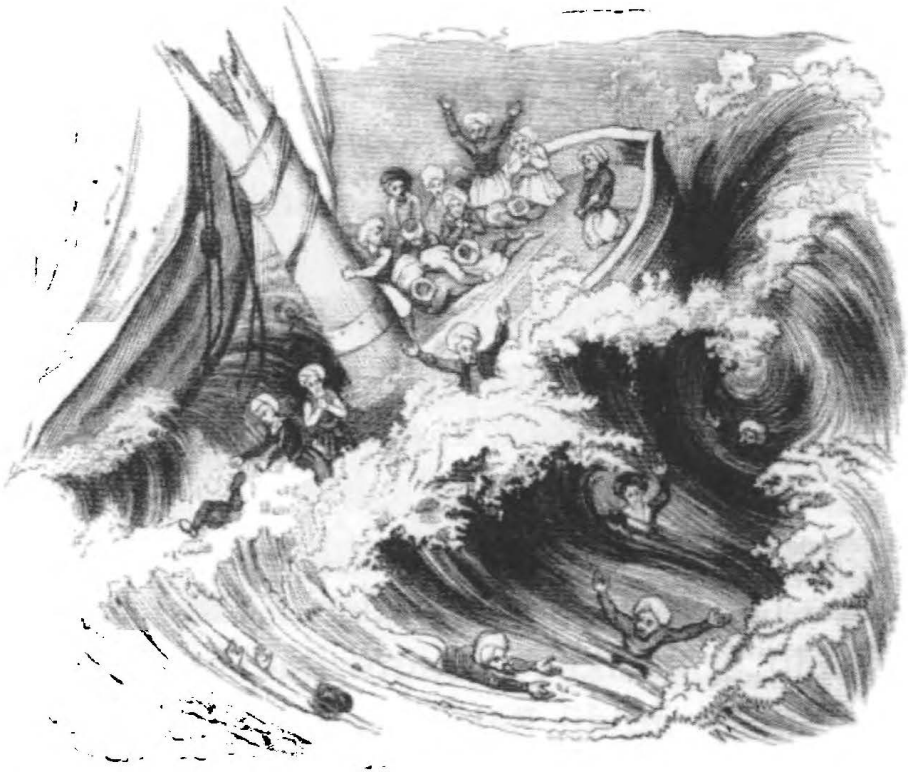
542. GECE

Ondan sonra istediğim gibi mallarımda tasarrufta bulundum. O yolculukta alışveriş yaparak çok para kazandım. Sevinçliydim. Selamete kavuştuğum ve malım bana döndüğü için mutluydum. Alışverişe devam ettik. Sonra yola koyulup Sind'e gittik. Orada da alışverişe devam ettik. Orada pek çok gariplikler gördüm, ki bunlar sayılamayacak ve anlatılamayacak kadar çoktur. Gördüklerim arasında inek görünümlü bir balık ile kızıl renkli bir balık da vardı. Bir kuş gördüm, deniz sedefinden çıkıp yumurta yapıyor, yavrularını suyun üzerine bırakıyor; fakat toprağın üzerine hiç çıkmıyordu.

Ardından yolculuğa devam ettik. Rüzgâr elverişliydi ve yolculuk iyi gidiyordu. Basra'ya ulaştık. Birkaç gün orada kaldık. Sonra Bağdat'a doğru yola çıktık. Mahallemize ulaştım, evime girdim, ailem, arkadaşlarım ve dostlarımla buluştum. Kurtuluşum sebebiyle sevinçliydim. Aileme, evime barkıma kavuşmuştum. Sadakalar verdim, hediyeler dağıttım, öksüzleri giydirdim, arkadaşlarımı ve dostlarımı topladım. Bu hal üzere eğlenmeye ve günümü gün etmeye devam ettim. Her şeyin en güzelini yiyip içiyor, en gösterişlisini giyiyordum. Bütün sıkıntıları unutmuştum. Bu yolculukta sayısı hesap edilemeyecek kadar mal kazanmıştım. Yarı'n Allah izin verirse yine gelin, size dördüncü yolculuğumu anlatayım. O daha garip bir yolculuktu.

Sonra denizci Sinbad hamala yüz miskal altın verilmesini emretmiş. Sofra kurulmuş; yiyip içip dağılmışlar, herkes duydukları karşısında hayrete düşmüş bir halde kendi yoluna gitmiş. Hamal Sinbad ise kendisine verilen altınları alıp evinin yolunu tutmuş. Denizci Sinbad'ın anlattıklarından hayrete düşmüş bir halde geceyi geçirmiş. Sabah olunca kalkıp sabah namazını kılmış. Sonra denizci Sinbad'ın yanına gitmiş. İçeri girip selam vermiş. Denizci Sinbad hamalı güler yüzle karşılayıp öteki arkadaşları gelene kadar yanında oturtmuş. Yemek ikram etmiş; yiyip içip sohbete koyulmuşlar. Sonra herkes toplanınca denizci Sinbad dördüncü yolculuğunu anlatmaya başlamış:

Dördüncü Yolculuk

Kardeşlerim, Bağdat'a dönünce ailem, arkadaşlarım ve sevdiklerimle birlikte yaşamaya başladım yine. Gayet mutlu mesut yaşıyordum; yaşadığım sıkıntıları unutmuştum. Kendimi oyun ve eğlenceye, dostlarla oturup kalkmaya vermiştim. Rahatım ve keyfim yerindeydi. Ancak yine nefsim beni ülkelere yolculuk etmek için dürtmeye başladı. Farklı insanlarla tanışma-

yı, mal kazanmayı özlemiştim. Yolculuk hakkında düşünmeye başladım. Hemen çıktım, deniz yolculuğu için gerekli erzaklar satın aldım ve yanımda götürmek üzere her zamankinden daha çok mal topladım. Bağdat'tan Basra'ya gittim ve yüklerimi bir gemiye yükledim. Basra büyüklerinden oluşan bir grupla yolculuk edecektim.

Yola çıktık. Gemi bizi Allah'ın bereketiyle tuzlu denize erdirdi. Orası dalgalı bir denizdi. Yolculuk güzel geçiyordu. Bu hal üzere gece gündüz bir adadan ötekine, bir denizden ötekine yolculuk ettik. Ancak sonra değişik bir rüzgâr esmeye başladı. Kaptan geminin yelkenlerini çözdü, denizin ortasında gemiyi durdurdu. Boğulmamızdan endişe ediyordu. Bu haldeyken dua ediyor ve Allah'a yakarıyorduk. Bir anda şiddetli bir fırtına çıktı, geminin direklerini parçaladı. İnsanlar boğuldu, etraftaki ve yanımızdaki bütün mallar ve meta denize gömüldü. Ben de denize düşenlerdendim. Gün yansına kadar denizin içinde kaldım. Canımdan umudu kesmiştim ki Allah geminin parçalarından birini önüme çıkardı, ona bindim. Bir grup tüccar da ona tutundu, birbirimize sarıldık ve tahta parçasının üzerinde kalmaya çalıştık. Ayaklarımızla dalgalar arasından onu yürütüyorduk. Rüzgâr da bize yardım etti, bir gün ve gece bu halde yol aldık.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

543. GECE

İkinci gün kuşluk vakti olunca, rüzgâr şiddetle esmeye başladı, deniz coştı, dalgalar kabardı. Su bizi bir adaya sürükledi. Uykusuzluk, yorgunluk, soğuk, açlık ve susuzluk sebebiyle ölü gibiydik. Adanın etrafında gezinmeye başladık. Orada pek çok bitki vardı. Onlardan açlığımızı giderecek kadar yedik ve adanın bir kenarında uyuduk. Sabah olup gün aydınlanınca kalktık, adanın etrafında dolanmaya başladık.

İleride bir bina görünce hemen oraya doğru yürüdük. Kapısına vardık, biz kapıdayken kapıdan üstlerinde kıyafet olmayan bir grup çıktı ve tek kelime etmeden tutup içeri saktular bizi. Sonra oturmamızı emrettiler. Biz de oturduk. Bilmediğimiz bir yemek getirdiler önümüze; ömrümüzde öyle bir yemek görmemiştik. Canım yemeği çekmedi, birkaç lokmadan fazla yiyemedim. O yemekten az yemiş olmam bir lütuf imiş meğer! Arkadaşlarım yemekten yiyince akıl-

larını yitirdiler, mecnun oldular, halleri değişti. Sonra onlara nargile yağı getirdiler, arkadaşlarım da ondan içtiler, yağlandılar. Arkadaşlarım ondan içince, gözleri kaymaya başladı. Sonra alışlagelmiş yemekten farklı bir şekilde ondan yemeye devam ettiler. Ben de onların durumuna hayret ettim. Onlara üzüliyordum. İçimde bu çıplak insanların bizi öldürecekleri hakkında bir korku ve tasa vardı. Onları düşünmekteydim.

Bunlar Mecusi bir topluluktu, hükümdarlarının adı da Gavl idi. Onların şehrine varan veya onları gören veya bir vadi ya da yolda onlarla karşılaşan herkesi kendi ülkelerine götürüyor, bu yemeği yediriyor ve yağı içiriyorlardı. Yağı içince çok yedikleri için kanınları şişiyor, akılları gidiyor eblehleşiyorlardı. Ardından bu yemek ve yağdan kendisine daha çok yediriyor ve içiriyorlardı. En sonunda iyice adam semiriyordu. Onlar kendisini kesip hükümdarlarına yediriyorlardı.

Hükümdarın adamlarıysa hiçbir şey katmadan ve pişirmeden insan eti yiyorlardı. Onların halini görünce kendim ve arkadaşlarım hakkında endişelendim. Arkadaşlarım akıllarını yitirmeleri sebebiyle kendilerine ne olduğunu anlamıyorlardı. Onları birisine teslim ettiler, o da her gün adada kendilerini gezdirip dolaştırıyordu. Hayvanlar gibi adada otluyorlardı. Bense korku ve açlığın şiddetiyle zayıflamıştım. Etim kemiklerime yapışmış gibiydi. Bu halde gördüklerinde beni bir kenara attılar ve orada unuttular. Kimse beni hatırlamıyordu. Bir yolunu bulup oradan çıktım.

Adanın içinde dolaşmaya başladım. Denizin ortasında yüksek bir şey üzerine oturmuş bir çoban gördüm. Dikkatle bakınca onun arkadaşlarımı dolaştırması için kendisine teslim ettikleri kişi olduğunu anladım. Yanında onlar gibi pek çok kimse vardı. Beni görünce aklımın yerinde olduğunu, arkadaşlarıma isabet eden belanın bana isabet etmediğini anladı. İşaret ederek "Ardına dön ve sağındaki yoldan yürü, Sultaniye yo-

luna varırsın” dedi. Ben de adamın bana işaret ettiği şekilde arkama döndüm. Sağımdaki yoldan yürümeye devam ettim. Bir süre korkudan yürüyor, bir süre dinlenmek için duruyordum. Bu hal üzere devam ettim. En sonunda bana yolu gösteren adamın bakış açısından çıktım. Ne o beni ne de ben onu görüyordum.

Güneş batmış, karanlık çökmüştü. Uyumak istedim, fakat uyuyamadım. Gece yarısı kalktım, adada dolaşmaya başladım. Sabah oldu, her yan aydınlandı. Güneş tepelerin ve ağaçların üzerine vurmaya başlamıştı. Yorgun, aç ve susuzdum. Adada bulunan otlar ve bitkilerden yemeye başladım. Açlığımı biraz yatıştırdıktan sonra kalkıp adada gezinmeye devam ettim. Bütün gün ve gece boyunca böyle devam ettim. Acıkınca bitkilerden yiyordum. Yedi gün böyle kaldım.

Sonra bir gün uzaktan bir karartı gördüm, ona doğru yürüdüm. Güneş batımına doğru yanına varmıştım. Karartıya çok yaklaşımadan uzaktan dikkatle baktım. Birkaç seferdir yaşadığım sıkıntılar sebebiyle korkuyla her gördüğüm şeyden korkuyordum artık. Meğerse onlar fülful bitkisini seven bir toplulukmuş.

Bu sözlerin ardından Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

544. GECE

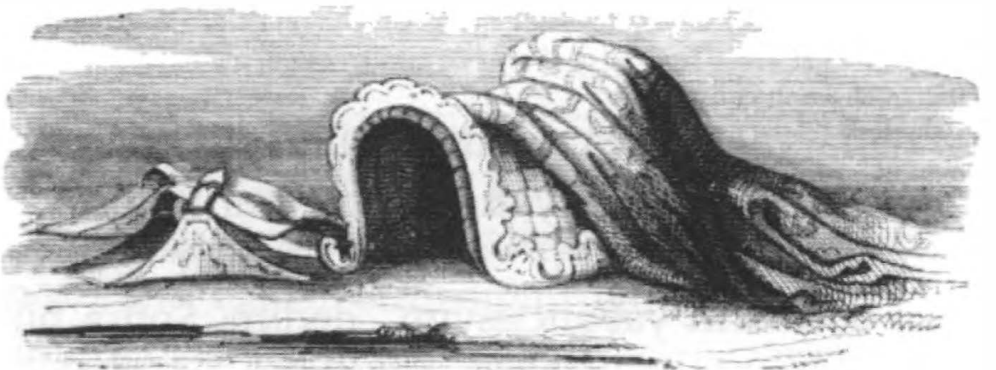

Biraz daha yaklaşıncı, beni gördüler ve koşarak yanıma geldiler. Dört bir yandan etrafımı kuşatıp “Sen kimsin, nereden geldin?” dediler. Ben de ‘Ey cemaat! Ben buraların yabancısıyım,’ dedim. Sonra bütün yaşadıklarımı, karşılaştığım sıkıntıları ve güçlükleri

anlattım. "Vallahi pek garip bir hikâyen varmış. Peki, sen o yamyamlardan nasıl kurtuldun? Onları geçerek buraya nasıl ulaştın? Onlar kalabalıktır ve insan eti yerler, kimse onlardan kurtulamaz, kimse onları aşamaz!" dediler. Ben de bütün yaşadıklarımı; arkadaşlarımı nasıl aldıklarını, onlara nasıl yemek yedirdiklerini ve benim neden yemek yemediğimi anlattım.

Anlattıklarımı hayretle dinleyip kurtuluşumdan ötürü beni kutladılar. Sonra yanlarına oturtular ve işlerini bitirince yemek getirdiler. Çok acıkmıştım, hemen getirdikleri yemekleri yedim. Bir süre orada, onların yanında kaldım. Daha sonra beni bir gemiye bindirdiler, kendi adalarına götürüp hükümdarlarına arz ettiler. Hükümdarı selamladım. Hükümdar da selamıma karşılık verip bana ikramlarda bulundu, başımdan neler geçtiğini sordu. Ben de Bağdat'tan çıkıp yanına varana kadar başımdan geçen hadiseleri kendisine anlatım. Yaşadığım garip hadiselerle hükümdar ve meclisinde bulunanlar çok şaşırmıştı. Sonra yanında oturmamı emretti, ben de oturdum. Yemek getirildi, doyana kadar yedim. Sonra ellerimi yıkadım ve Allah'a şükrettim.

Ardından hükümdarın yanından çıkıp şehirde dolaşmaya başladım. Şehir zengin ve kalabalık bir yerdı. Yiyecekleri bol, çarşı pazarlarında alışveriş yapanları çoktu. Böyle bir şehre erdiğim için sevinmiş, rahatlamış ve hemen halkıyla dost olmuştum. Bir süre onların yanında kaldım. Hükümdarın nezdinde de saygın, itibarlı ve şehrin önde gelenlerinden olmuştum.

Hatırlıyorum bir gün büyük küçük herkesin asil atlara eyersiz bindiklerini gördüm. Şaşkınlıkla hükümdara “Efendim, niçin eyer kullanmazsınız? Eyer kullanmak insana rahatlık ve güç kazandırır” dedim. Bana “Eyer de nedir? Biz hiç eyer görmedik ve kullanmadık!” dedi. “İzin verirseniz, size üzerine bineceğiniz ve çok faydasını göreceğiniz bir eyer yapayım” dedim. Hükümdar “Yap bakalım,” deyince hemen gerekli malzemeleri getirttim. İstedğim her şeyi getirdiklerinde de usta ve yetenekli bir marangoz çağırıp ona eyeri nasıl yapacağını tarif ettim. Sonra bir yün aldım, onu açarak kendisinden bir minder yaptım. Sonra deri aldım, semeri deriyle kapladım. Onu bineğin üzerine yerleştirdim ve bağladım. Sonra kalkıp hükümdarın atlarından iyi bir tanesini istedim, eyeri onun üzerine koydum, güzelce yerleştirdim. Sonra atı eyeriyle birlikte hükümdara getirdim. Hükümdar eyerli atı pek beğendi, aklına yattı ve bana teşekkür etti. Yaptığım bu iş karşılığında bana mallar verdi, ih-sanda bulundu.

Vezir yaptığım eyeri görünce aynısından kendisi için de yapmamı istedi. Ben de aynı eyerden vezir için de bir tane yaptım. Devlet adamları ve makam sahipleri kendileri için de yapmamı istediler, onlar için de eyerler yaptım. Tüccarlara, demircilere bu mesleği öğrettim. Artık eyer yapıyor, onu büyüklere ve binicilere satıyorduk. Bu vesileyle epey miktarda mal kazandığım gibi onların nezdinde itibarım da arttı. Hükümdar ve halkın gözünde makamım yükselmiş, devlet erbabı ve şehir büyükleri bana itibar eder olmuşlardı.

Günlerden bir gün şerefli makamımda mutlu bir şekilde otururken hükümdar bana “Sen bizim gözümüzde izzetli ve saygın birisin. Artık bizden biri oldun. Biz senden ayrılamayız, bizim şehrimizden çıkmanı kabul edemeyiz. Senden bir isteğim var. Sözüme itaat edecek ve onu reddetmeyeceksin!” dedi.

Ben de “Peki” dedim ve ekledim: “Ne buyurursanız sözünüzü reddedemem. Siz bana bir sürü iyilik ve ih-sanda bulundunuz. Ben, artık, sizin hizmetkârlarından birisiyim.”

Bunun üzerine “Seni güzel ve zengin hanımlarımızdan birisiyle evlendirmek istiyorum. Bu sayede bizim yanımıza yerleşirsin. Seni kendi saraya yerleştireceğim. Bu hususta bana itiraz et, emrimi reddetme!” dedi.

Hükümdarın sözlerini duyunca çok şaşırdım ve cevap veremedim. Bana “Niçin cevap vermiyorsun?” dediğinde “Efendim, emir sizin emrinizdir, siz zamanın hükümdarısınız” dedim. Hemen kadı ve şahitleri getirdi, beni asil, güzel, zengin ve hoş bir hanımla evlendirdi. Kadın malı mülkü olan zengin bir kadındı.

Bu sözleri söyleyince, Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

545. GECE

Hükümdar bana büyük, müstakil bir ev verdi; pek çok hizmetçi ve yardımcı tahsis etti; akarlar ve kiralık arsalar hibe etti. Böyle rahat ve huzurlu bir yaşam sürmeye başlayınca karşılaştığım sıkıntıları çoktan unutmuştum. Ancak içimden “Keşke bütün bunları yanıma alabilsem de ülkeme geri dönsem” diyordum. İnsan için takdir edilen her şey gerçekleşir ve kimse kendisi için gerçekleşecek olanı bilemez.

Eşim beni sevmişti, ben de onu. Aramızda muhabbet hâsıl olmuştu. Eşimle birlikte çok hoş ve rahat bir hayat yaşıyorduk. Bir süre böyle devam etti.

Bir gün Allah Teâlâ komşumun eşinin canını aldı. Bu komşum, benim dostumdu. Eşi için taziyede bulunmak ve biraz teselli etmek üzere yanına gidince onu bitkin bir halde buldum. Kederden kendinden geçmişti. Onu teselli etmek için “Eşin hakkında üzülme, Allah daha hayırlısını ve iyisini verecektir sana” dedim ve ekledim: “Hem inşallah onun ömrü daha uzun olur.” Arkadaşım ağlayarak “Nasıl olur da başkasıyla evlenebilirim? Allah ondan daha hayırlısını bana nasıl versin ki? Benim bir günlük ömrüm kaldı” dedi. Ben “Kardeşim, aklını başına topla, öleceğini aklına getirme! Sağlığın sıhhatin yerinde çok şükür!” dedim. Bunun üzerine “Dostum, yarın beni bulamayacaksın, öldürecekler beni, bekle de gör!” dedi. Ben şaşkınlıkla “Nasıl olacak bu?” deyince “Gündüz eşimi defnedecekleri zaman beni de onunla birlikte gömecekler. Bizim âdetimiz böyledir: bir hanım ölünce eşi de onunla birlikte diri diri defnedilir. Adam ölürse karısı onunla birlikte defnedilir. Böylece eşlerden her biri de kaybettiği eşinin ardından yaşam zevkini tatmamış olur” dedi. Bunu duyunca “Bu çok kötü bir adetmiş. Kimse böyle bir şey yapamaz!” dedim.

Biz bu sohbeti sürdürürken şehrin ahalisinden bir grup çıka geldi. Eşi ve kendisi hakkında arkadaşımı teselliye başladılar. Sonra âdet üzere onu hazırlamaya başladılar; bir tabut getirip kadını tabuta koydular, her ikisini de şehrin dışına bir yere götürdüler. Orada büyük bir taşı kaldırdılar. Taşın altından kuyu gibi bir mağara çıktı, kadını oraya koydular. Sonra adamı getirip göğsünden bağladılar ve kuyuya indirdiler. Yanına bir su testisiyle yedi ekmek verdiler. Oraya inince, bağından kendisini çözdü ve bir kenara çekildi. Sonra kuyunun ağzını daha önceki gibi büyük taşlarla kapattılar ve herkes kendi yoluna gitti. Arkadaşımı eşinin yanında, kuyuda bı-

raktılar. Bunu görünce kendi kendime “Böyle bir ölüm birinci kişinin ölümünden daha çetin olmalıdır” dedim.

Sonra hükümdarın huzuruna geldim ve “Efendim, nasıl olur da şehrinizde bir diri ölüyle birlikte defnedilir?” dedim. Hükümdar “Bizim âdetimiz böyledir; bir adam ölünce hayattaki eşi de kendisiyle birlikte defnedilir, kadın ölürse hayattaki kocası onunla defnedilir, bu sayede hayatta ve ölümden ayrılmamış olurlar, bizim âdetimiz budur” dedi. “Ey zamanın hükümdarı, benim gibi buraların yabancısı olan bir adamın eşi ölürse bana ötekilere yaptığınız gibi mi yapacaksınız?” diye sordum. Hükümdar “Evet, onu da eşiyle birlikte defnederiz ve ona da aynı şeyi yaparız” dedi. Bu sözler üzerine derin bir kedere düştüm, endişe dört bir yanıma sardı. Tadım tuzum kalmadı. Eşim benden önce ölür de ben hayattayken beni onunla defnederler diye korkuyordum. Sonra “Belki ben ondan önce ölürüm? Kimse ne zaman öleceğini bilemez” diyerek kendimi teselli ettim ve yine işlerimle ilgilenmeye başladım.

Bir süre sonra eşim hastalandı, birkaç gün sonra öldü. İnsanlar beni ve onun ailesini teselli etmek üzere toplandılar. Hükümdar da beni teselli etmek üzere ziyaretime geldi. Sonra yıkayıcı geldi, eşimi yıkadılar, en değerli elbiselerini giydirip mücevherlerle süslediler ve bir tabuta koydular. Sonra tabutu taşı-

yıp dağın yanına getirdiler. Kuyunun ağzındaki taşı kaldırıp onu içeriye attılar. Bütün arkadaşları ve eşimin ailesi bana veda etmek üzere yanıma geldi. Bense feryat figan ediyor “Ben yabancı bir adamım, sizin âdetlerinize dayanamam!” diye bağınyordum. Ancak kimse sözümü dinlemiyordu. Sonra beni yakalayıp bağladılar, yanıma yedi ekmek ve bir testi suyu verip kuyuya indirdiler. Kuyu dağın altında büyük bir mağaraydı. Kuyuya indirdikten sonra “Artık iplerini çözebilirsin!” diye seslendiler. Ancak orada kalmaya razı olmayıp ipleri çözmedim. Bunun üzerine ipleri de atıp büyük kayayla kuyunun ağzını örttüler ve kendi işlerine gittiler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

546. GECE

Mağarada bir sürü ölü vardı. Çürüyen bedenlerden yayılan kötü koku bütün mağarayı doldurmuştu. Yaptıklarım sebebiyle “Bütün bunları hak ettim” diyerek kendimi kınadım. Gece ile gündüzü ayırt edemiyordum. Yavaş yavaş gücümü kaybetmiş, yemek bile yiyemez hale gelmiştim. Açlık beni öldürecek gibiydi. Yanımdaki yemeğin ve suyun bitmesinden endişelendiğimden suyumdan da içemiyordum. “Allah’tan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur. Bu şehirde evlenmekle imtihan edilmemin sebebi nedir? Hangi musibetten kurtulmak istesem daha büyüğüne düşüyorum. Bu ne talihsiz bir ölümdür! Keşke daha önce denizde boğulsam veya dağlarda ölseydim! Öyle bir ölüm bu ölümden daha iyi olurdu” diyerek kendimi kınamaya devam ettim.

Ölülerin kemikleri üzerine uzanıp Allah’tan yardım dileyerek uyumaya çalışıyordum. Bir an önce ölmek istiyor ama ona bile ulaşamıyordum. Bu halde kalmaya devam ettim. Açlıktan ciğerlerim parçalandı, susuzluk beni perişan etti. Oturdum, bir parça ekmek yiyip birkaç yudum su içtim. Sonra bir çare aramak üzere kalktım, mağaranın köşelerini dolanmaya başladım. Geniş bir mağarada olduğumu anladım. İçi boştu, fakat üzerinde pek çok ölü ve eski zamanlardan itibaren çürümüş kemikler vardı. Mağarada ölülerden uzak bir mekân bulup orada uyumaya başladım. Yiyeceğim azalmış, geride çok az bir şey kalmıştı. Her gün bir miktar ekmek yiyor, birazcık su içiyordum. Ölmezden önce yiyecek ve içeceğimin bitmesinden çok korkuyordum.

Bu endişe içinde oturuyor, sürekli ne olacağım hakkında düşünüyordum. Yemeğim ve suyum biterse ne yapacaktım? Bir anda taş yerinden hareketlen-

di ve içeriye doğru bir ışık süzüldü. Ben “Bu da neyin nesi?” diye düşünürken bir topluluk kuyunun başında belirdi ve ölmüş bir adamı, yanında canlı bir kadınla birlikte mağaraya indirmeye başladılar. Kadın ağlayıp feryat figan ediyordu. Kadınla birlikte yemek ve su da indirdiler. Ben kadını görüyordum ama o beni göremiyordu. Halk kuyunun ağzını taşla kapatıp gitti. Hemen yerimden kalkıp yerden bir kemik parçası aldım ve kadının başına vurdum, kadın baygın bir halde yere düştü. Tekrar tekrar vurup kadını öldürdüm ve ekmeğiyle suyunu aldım. Yanındaki kıymetli madenleri ve mücevherleri de aldım. Yemeği ve suyu kendim için yaptığım mekâna taşıdım. Orada uyumaya başladım. Yemeği ve suyu gücümü kaybetmeyeceğim şekilde idareli kullanıyordum. Kendimi toparlamaya başladım. Bir süre daha orada kaldım. Mağaraya canlı olarak indirdikleri kimseleri öldürüyor, yemeğini ve suyunu bulup onunla gücümü muhafaza ediyordum.

Bir gün uyurken bir sesle uyandım ve mağaranın bir yanında bir şeylerin kıpırdandığını hissettim. “O ne acaba?” diye düşünerek yanına doğru gittim. Beni fark edince kaçtı; meğer yabani bir hayvanmış. Mağaranın giriş yerine kadar kendisini takip ettim. Küçük bir yerden ışık belirdi. Işık bazen beliriyor bazen gizleniyordu. Yaklaştıkça ışık daha da belirginleşmeye başladı. Mağarada bir yarık bulunduğunu ve dışarı doğru açıldığını anladım. Kendi kendime “Buradan çıkmaya bir imkân olmalı” diye düşündüm. Demek ki mağarada veya bu mekânda bir yarık daha vardı. Bir süre düşündüm. Işığın bulunduğu tarafa geçip iyice inceleyince dağın üzerinde vahşi hayvanların açtığı bir yarık gördüm. Vahşi hayvanlar oradan içeri doğru giriyor, ölüleri yiyor, doyunca yine aynı yerden dışarı çıkıyorlardı. Bunu görünce içim rahatladı, kendimi toparladım. Ölümünden sonra tekrar hayata kavuşacağıma inanmıştım. Uykudan uyanmış gibiydim.

Bir yolunu bulup delikten dışarı çıktım. Kendimi bir dağın kenarında, tuzlu bir gölün kıyısında buldum. Bu göl, iki denizin ve bir ada ile bir şehrin arasındaydı. Kimse oraya gelemeydi. Çok sevindim, Allah'a şükrettim. Kendi kendime güç aşılayıp mağaraya geri döndüm. Yemeğimi, suyu ve biriktirdiğim mücevherleri aldım. Sonra ölümlerden birisinin elbisesini üzerime giydim. Üzerlerinde bulunan akitleri, cevherleri, inci ve gümüşleri, altın ve türlü hediyeleri ve madenlerden alabildiğim kadarını aldım.

Orada kaldığım her gün mağaraya iniyor ve orayı gözetliyordum. Kimi defnedilerse suyunu ve yemeğini alıyor, erkek veya kadın herkesi öldürüyor, sonra delikten dışarı çıkıp denizin kenarında oturuyordum. Allah'tan bana bir çıkış yolu sunmasını bekliyordum. Umulur ki, Allah bir gemiyi oradan geçirirdi. Mağaradaki her şeyi taşıyıp elbiselerin arasına koyuyordum. Bu hal üzere bir süre kaldım.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

547. GECE

Bir gün deniz kenarında oturmuş, düşüncelere dalmışken tuzlu denizin ortasından bir geminin geçtiğini gördüm. Deniz dalgalıydı, elime beyaz bir elbise alıp bir çubuğa bağladım, çubuğu sallayarak gemiye işaret göndermeye başladım. Gemidekilerden biri benim bulunduğum yere doğru dönünce dağın başında beni gördü. Sonunda sesimi duyup bana doğru geldiler. Yaklaştıklarında “Sen kimsin? Burada niçin oturuyorsun? Buraya nasıl ulaştın? Senden önce burada kimseyi görmemiştik?” dediler. “Ben garip bir kimseyim. İçinde bulunduğum gemi battı; ben bir tahtanın üzerine çıkıp hayatta kalabildim. Yanımda da bazı eşyalarım vardı. Allah buraya ulaşmamı nasip eyledi. Büyük sıkıntılardan sonra aklım ve gayretimle buraya ulaşabildim” dedim.

Bunun üzerine beni yanlarına aldılar. Mağaradan almış olduğum kefen ve elbiselere bağlı mallarımı da gemiye yüklediler. Sonra beni kaptanın yanına götürdüler. Mallarım da yanımdaydı. Kaptan “Nasıl oldu da buraya gelebildin? Burası büyük bir dağdır, ardında büyük bir şehir vardır. Ömrümce bu denizlerde yolculuk etmeme rağmen bu dağı geçemedim. Burada vahşi hayvanlar ve kuşlardan başkasını görmedim” dedi.

Ben de “Ben bir tüccardım. Büyük bir gemideydim. Gemi parçalandı ve arkadaşlarım boğuldu. Bu kumaş ve elbiseler benim mallarımdı. Onları geminin tahtalarından birisinin üzerine koydum. İlahi kudret ve nasibim yardım eyledi, onları karaya çıkarabildim. Sonra oturup olur ki birileri buradan geçer de beni alır diye beklemeye başladım” diye anlattım. Belki şehir halından biri gemidedir diye korktuğum için şehirde ve mağarada yaşadıklarımı onlara anlatmadım.

Sonra gemi sahibine malımdan epey bir miktar verdim ve “Efendim, bu dağdan kurtuluşumun sebebi sensin. Bunları bana olan iyiliğin için kabul et!” dedim. Kaptan verdiklerimi kabul etmeyip “Biz kimseden bir şey almayız. Bir yerde boğulan veya bir adada kalmış birini bulursak onu alırız, yediririz, çıplak ise giydiririz, selamet yurduna kavuşunca yanımızdaki mallardan verir, Allah rızası için ona iyilik yaparız” dedi.

Ben de uzun ömürlü olması için kendisine dua ettim. Yolculuk uzun sürdü. Bir adadan ötekine gidiyorduk. Kurtulduğum için çok mutluydum. Mağarada eşimle kaldığımı düşününce aklım başımdan gidiyordu.

Allah’ın kudretiyle selamet üzere Basra’ya erdik. Bir süre orada kaldık. Sonra Bağdat’a ulaştık. Mahalleme vardım, evime girdim; aileme ve arkadaşlarıma kavuştum. Gelişimle sevinip kurtuluşum sebebiyle beni tebrik ettiler. Yanımdaki mallardan sadakalar verdim, hediyeler dağıttım, yetimleri ve yoksulları giydirdim. Son derece mutlu ve neşeliydim. Hayata geri dönmüştüm. Dostlarımla sohbet ediyor, onlarla yiyor, içiyordum; günlerimi eğlenmekle geçiriyordum.

Hikâyesini bitiren Sinbad, hamal Sinbad’a “Kardeşim, sen bugün hediyelerimi kabul et, yarın yine gel; beşinci yolculukta yaşadıklarımı anlatayım. Onda yaşadıklarım ilk dördünden daha garipti” demiş. Sonra hamala yüz miskal altın verilmesini emretmiş. Sofralar kurulmuş; herkes yemiş içmiş ve kendi yollarına gitmişler. Herkes duydukları karşısında hayretler içindeymiş. Her hikâye bir öncekinden daha garip geliyor-muş onlara. Hamal Sinbad da evine gitmiş ve şaşkın bir halde gecelemiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

548. GECE

O geceyi de şaşkınlık içinde geçiren hamal Sinbad sabah olup ortalık aydınlanınca kalkıp namazını kılmış ve denizci Sinbad'ın evine gitmiş. Denizci Sinbad onu yine "Hoş geldin" diyerek karşılamış ve oturmasını istemiş. Öteki arkadaşları da gelmiş; birlikte yemiş içmiş, eğlenmişler. Sonra denizci Sinbad hikâyesini anlatmaya başlamış:

Beşinci Yolculuk

Kardeşlerim, dördüncü seferin ardından kendimi yine oyuna, eğlenceye vermiştim. Başımdan geçen sıkıntı ve güçlükleri unutmuş, elde ettiğim kazanç nedeniyle mutlu bir şekilde yaşamaya başlamıştım. Ancak aradan bir süre geçince tekrar içimde yolculuk sevdası doğdu. Farklı ülkelere gitmek, adaları gezmek istiyordum. Hemen bu hususta ciddi bir şekilde düşünmeye başladım ve gidip yolculuk için gerekli olan araç gereçler satın aldım. Yükümü toplayıp Bağdat'tan Basra'ya doğru yola çıktım. Sahilde yürürken büyük ve değerli bir gemi gördüm. Gemiye pek beğendim ve hemen satın aldım; geminin malları yeniydi. Gemi için bir kaptan ve denizciler tuttum. Sonra kölelerimi ve hizmetçilerimi getirdim, yüklerimi gemiye yüklettim. Bir tüccar grubu da benimle birlikte gelmek istedi ve yüklerini gemiye yüklediler. Bunun karşılığında ücretlerini de ödediler. Neşe ve sevinç içinde yola çıktık. Selametle kazanç elde edeceğimizi ümit ediyorduk.

Bir adadan ötekine, bir denizden ötekine yolculuk ettik. Adaları ve şehirleri dolaşıyor, gittiğimiz yerlerde demir atıp mallarımızı satıyor, yeni mallar alıyorduk. Bu hal üzere devam ettik. Bir gün büyük bir adaya vardık, adanın sakini yoktu; harap ve bomboştur. Sadece

büyük, beyaz bir kubbe vardı. Ben hemen beyaz kubbe gibi gözüken bu şeyin büyük bir Anka kuşu yumurtası olduğunu anladım. Ancak diğer tüccarlar onun yumurta olduğunu anlamadıklarından araştırmak için yanına gittiler. Orada bir taşla vurup yumurtayı kırmışlar. İçinden sular boşalan yumurtadan bir Anka kuşu yavrusu çıkmış. Tüccarlar da yavruyu alıp kesmiş, epeyce et elde etmişler. Bu yaptıklarından benim haberim yoktu.

Gemicilerden birisi gelip de “Kalk da kubbe zannettiğimiz yumurtaya bir bak!” deyince ben de gidip bir bakayım diye düşündüm. Tüccarların yumurtayı kırdıklarını görünce “Bunu neden yaptınız? Anka kuşu gelip gemimizi parçalar, hepimizi helak ederse görürsünüz!” diye bağırdım ancak umursamadılar.

Tam o esnada sanki güneş batmış gibi etraf karardı; güneş ile aramıza karabulutlar girmiş gibiydi. Başımızı kaldırıp güneşin ışığını kesen şeyin ne olduğunu anlamak isteyince Anka kuşunun kanatlarının güneşin ışığını perdelediğini gördük. Anka kuşu gelip de yumurtasının kırılmış olduğunu görünce bize doğru korkunç çığlıklar attı. Ardından eşi geldi ve her

ikisi birden gemiye hücum ettiler. Gök gürültüsünden daha yüksek seslerle bağırıyorlardı.

Kaptana ve gemicilere bağırıp “Gemiye sürün çabuk! Helak olmadan önce kurtulalım buradan!” dedim. Kaptan hemen gemiyi harekete geçirdi. Tüccarlar da koşup gemiye bindiler. Adadan hemen ayrıldık. Anka kuşu bizim ayrıldığımızı görünce bir süre ortalıkta gözükmeydi. Biz de hızla kaçmaya devam ettik; bir an önce oradan uzaklaşmak ve kurtulmak istiyorduk. Meğerse o kuşlar bizi takip ediyor, ardımızdan geliyorlarmış. Her birinin ayaklarında dağ gibi kayalar vardı. Tam tepemize gelince taşları üzerimize fırlattılar. Kaptan gemiyi yana doğru çevirdi, ama bazı taşların gemiye isabet etmesini engelleyemedi.

Ben, sarsıntıyla birlikte, gemiden düştüm. Gemi bir aşağı bir yukarı sallanıp duruyordu. Taşlardan birinin denize düşmesiyle gemi sarsıldı, suya batıp çıktı. Dişi kuş yanındaki taşı fırlattı. Bu taş ilkinden daha küçük olsa bile ilahi takdir gereği geminin kış kısmına isabet etti ve o kısmı parçaladı; yirmi parça oluştu. Gemide bulunan herkes denize düştü.

Bu esnada ben de can havliyle bir kurtuluş yolu arıyordum. Allah geminin tahtalarından birisini önüme çıkardı, hemen üstüne çıktım. Ayaklarımla tahtayı denizde yüzdürmeye başladım. Rüzgâr ve dalgalar bana yardım etti, gemi denizin ortasında adaya yakın bir yerde batarken Allah’ın takdiri beni adaya ulaştırdı. Son nefesimi verecek bir haldeyken adaya çıktım. Yorgunluk, sıkıntı, açlık ve susuzluk sebebiyle ölecek gibiydim. Sonra deniz kenarında bir süre dolandım; kurtulduğum için rahatlamıştım. Ardından adada dolaşmaya başladım; cennet bahçelerinden bir bahçe gibiydi. Uzun uzun ağaçları, şırıl şırıl akan nehirleri, güzel sesleriyle ötüşen kuşları vardı. Hepsi izzet ve beka sahibi Allah’ı tespih ediyorlardı. Adada pek çok meyveli ağaç ve türlü çeşitli çiçek vardı. Doyana kadar

meyvelerden yedim, nehirlerden içtim ve bu nimeti karşılığında Allah’a hamd ü senalar ettim.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

549. GECE

Bu hal üzere akşam ettim. Akşam olup da gece bastırınca, artık yorgunluk ve korkudan ölecek gibi olmuşum. Adada ne bir ses duyuluyor, ne de bir insan evladı gözüküyordu. Sabaha kadar uyudum. Sonra bir kurtuluş yolu bulmak üzere kalktım, ağaçların arasında yürüdüm. Bir pınar gördüm, pınarın yanında güzel yüzlü bir ihtiyar oturuyordu. İhtiyar adam örtü niyetine ağaç yapraklarını almıştı üzerine. Kendi kendime “Muhtemelen bu yaşlı adam adaya gemileri battığında ulaşmıştır” diye düşündüm. Sonra yaklaşıp selam verdim.

İşaretle selamımı aldı, fakat benimle konuşmadı. Kendisine “Ey ihtiyar! Burada oturmanın sebebi nedir?” diye sorunca başını salladı, üzüldüğünü gösterdi ve sonra eliyle işaret ederek kendisini sırtıma alarak ikinci pınarın yanına taşımamı istedi. Ben de içimden “Bu yaşlı adama bir iyilikte bulunayım da istediği yere götüreyim bari belki bundan dolayı sevap kazanırım” dedim ve gidip omuzlarıma aldım, işaret ettiği mekâna taşıdım. Sonra ona “Yavaşça in!” dedim. İhtiyar adam omuzlarımdan aşağı inmek yerine ayaklarını boynuma doladı. Ayaklarına baktım, bir manda postu gibi siyah ve sertti. Korkup boynumdan atmak istedimse de ihtiyar ayaklarıyla boynuma sarılıp beni sıkıştırmaya başladı.

Dünya gözümde kararmıştı, kendimden geçip bayılarak yere düştüm. İhtiyar kırbacını çıkardı, sırtıma ve omuzlarıma vurmaya başladı. Duyduğum acıyla hemen ayağa doğruldum. İhtiyar ise hâlâ üzerimdeydi. Bitkindim. Eliyle bana ağaçların arasından en güzel meyvelerin bulunduğu yere yürümemi işaret etti. İtiraz edince ayaklarıyla bana kırbaçtan daha şiddetli bir şekilde vurmaya başladı. Sürekli bana yer gösteriyor, ben de onu gösterdiği yere taşıyordum. Yavaş davransam veya itiraz etsem, beni dövüyordu; esiri gibi olmuştum. Adanın ortasında ağaçların arasına girdik, omuzlarımin üzerine işiyor, gece gündüz omuzlarımdan inmiyordu. Uyumak istediğinde ayaklarını boynuma doluyor, biraz uyuyor, sonra yine uyanıp beni dövüyordu. Ben de hemen yerimden fırlıyor ve ihtiyarı istediği yere taşıyordum Hiçbir şekilde karşı çıkamıyordum. Ona acıyıp omzuma aldığım için sadece kendime kızıyordum.

Bütün isteklerini yerine getirmeye devam ettim. Bitkin bir haldeydim. Sürekli kendi kendime “Bu adama iyilik ettim, kötülük buldum. Bir daha kimseye iyilik yapmam” diyor, Allah’tan, içinde bulunduğum meşakkat ve sıkıntı sebebiyle, canımı almasını istiyordum. Bir süre böyle kaldık. Bir gün beni adadaki bir yere götürdü,

orada pek çok pamuk gördüm. Bazıları da kurumuştı. Kurumuş olanlardan iri bir tanesini alıp tepesini açtım ve içini boşalttım. Sonra asmaların yanına gidip içini üzümlele doldurdum ve başını bağlayıp güneşe bıraktım, bir süre orada kaldı. Sonunda saf şaraba dönüştü. Her gün bu lanetli şeytanın bana verdiği yorgunluğa karşı yardımı olsun diye ondan içiyordum. Sarhoş olup da sıkıntılarımı unutup güçleniyordum.

Bir gün beni gördü, eliyle “Bu nedir?” diye sordu. Ben de “Kalbi güçlendiren, düşünceyi rahatlatan güzel bir içecektir” dedim. Adam omzumda olduğu halde ağaçların arasında dolanmaya başladım. Sarhoşluk sebebiyle neşelenmiş; raks ediyor, şarkılar söylüyor, içimi rahatlatıyordum. Yaşlı adam beni bu halde görünce içmek için kabı kendisine uzatmamı istedi. Ben de ürkererek kabı ona verdim. İçindeki şarabı içip kabı fırlattı. O da neşelenmiş, omuzlarımda oynamaya başlamıştı. Zil zurna sarhoş olmuş, kendinden geçmişti.

Boynumdan aşağı doğru sarkınca, sarhoş olduğunu anlayıp boynuma doladığı ayaklarını çözdüm ve sırtımdan attım. Yükümden kurtulmuş olmanın sevinçiyile oracığa çöküp biraz kendime gelmeye çalıştım. Canımı kurtarmış olmama ve içinde bulunduğum durumdan kurtulduğuma inanamıyordum.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

550. GECE

Sonra ayılır da bana eziyet eder korkusuyla büyük bir taş aldım ve başına vurmaya başladım. Etiyle kanı birbirine karışan melun adam orada ölüverdi.

Ardından rahatlamış olarak adada dolaşmaya başladım. Deniz kenarında bir yere vardım. Adanın meyvelerinden yiyip sularından içiyordum. Bir süre böyle devam ettim. Oradan geçecek bir gemi bekliyordum.

Bir gün yine başımdan geçenleri düşünüp “Allah bana selamet verse de şehrimde dönsem, eşime dostuma kavuşsam” diye temenni ederken tuzlu denizin ortasından bir geminin gelmekte olduğunu gördüm. Deniz dalgalıydı, gemi adaya yönelmişti. Denizciler adaya çıkınca hemen onlara doğru gittim. Onlar da beni görünce yanıma gelip etrafımda toplandılar. Bana o adada ne aradığımı sordular. Ben de başımdan geçenleri kendilerine anlatım. Anlattıklarım karşısında hayrete düşmüş bir halde “Omuzlarına binmiş adam Deniz Şeyhi diye bilinir. Onun uzuvlarının altına girip başka kurtulan olmamıştır. Seni selamete erdiren Allah’a hamdolsun” dediler.

Sonra bana yiyecek ve giyecek bir şeyler verdiler. Ben de doyana kadar yedim, verdiklerini giydim. Onlarla birlikte gemiye bindim, günler ve geceler boyu yola devam ettik. Kader de yazılmış; sonunda büyük binaları olan bir şehre ulaştık. Evleri sahil boyunca uzanan şehrin adı Karud idi. Şehir halkı, gece olunca, denize açılan kapılardan çıkıyor, geceyi gemilerde ve sandallarda geçiriyorlardı. Bunun sebebi, geceleyin dağlardan şehre inen maymunlardan duydukları korkuydu.

Ben gemiden inip şehirde dolaşmaya başladım. Dolaşırken indiğim geminin limandan ayrılıp yola koyulduğunu fark edemedim. Bir önceki gittiğim yerdeki eşimi hatırladım; birinci ve ikinci keresinde maymunlarla yaşadıklarımı düşündüm ve şehre girdiğime bin pişman olup ağlamaya, ah vah etmeye başladım.

Ben bu haldeyken şehrin insanlarından birisi yanıma gelip “Yabancıydın herhalde?” dedi. “Evet, buraların yabancıyım, kimim kimsem yok, peş parasızım” dedim ve ekledim: “Gemimiz buraya demir atınca inip

biraz dolaşayım dedim. Sonra limana dönünce gitmiş olduğunu gördüm.” Bunu duyan adam “Kalk da bizimle sandala bin! Geceleyin şehirde kalırsan maymunlar seni yok eder!” dedi. Ben de “Tamam” deyip hemen kalktım ve onunla birlikte sandala bindim. Sandalla denize doğru açıldılar, sahilden bir mil kadar uzaklaştık. O geceyi onlarla birlikte denizde geçirdim. Sabah olunca sandalla tekrar şehre dönüp evlerine ve işlerine gittiler. Her gece böyle devam ediyorduk. Kim geceleyin şehirde kalırsa maymunlar gelip onu öldürüyordu. Gündüz maymunlar şehrin dışına çıkıyor, bostandaki meyvelerden yiyor, akşama kadar dağlarda uyukluyor, sonra tekrar şehre dönüyorlardı. Bu şehir yamyamların şehirlerinin uzağındaydı.

O şehirde yaşadıklarımdan en ilginç şeydi: Sandalda kendisiyle birlikte olduğum insanlardan birisi bana “Efendim, sen burada yabancısın, kendisiyle geçimini sağlayacağın bir sanatın falan var mı?” diye sordu. “Hayır, bir şey bilmem. Ben tüccardım; malım mülküm vardı, ancak gemim içindeki mallarımla birlikte battı. Ben Allah’ın izniyle boğulmaktan kurtula-

bildim. Allah gemiden kopan bir tahta parçasıyla beni oradan kurtardı. O tahta parçası benim boğulmaktan kurtuluş sebebim oldu” dedim. Adam kalktı ve bana pamuktan bir çuval getirdi ve “Bu çuvalı al, şehirdeki çakıl taşıyla doldur, sonra şehir halkından bir grupla birlikte çık. Ben onlara senden söz edeceğim, sen de onların yaptığı gibi yaparsın. Belki tekrar şehrine dönebilmek için sana yardım edebilecek bir şeyler kazanırsın” dedi. Sonra beni şehrin dışına çıkardı. Oradan küçük çakıl taşları toplayıp çuvala doldurdum.

Şehrin dışında bir topluluk vardı. Adam beni o insanların yanına götürüp söylediği üzere onlara kattı ve “Bu adam yabancıdır, onu yanınıza alın ve ona çakıl taşı toplama işini öğretin. Belki o da bir iş yapar ve biraz bir şeyler kazanır da siz de sevap kazanırsınız” dedi. Adamlar ‘Tamam,’ deyip beni memnuniyetle yanlarına aldılar. Yürüdük, hepimizin sırtında çakıl taşıyla dolu çuvallar vardı. Kimsenin çıkamayacağı derecede yüksek ağaçları olan, geniş bir vadiye vardık.

Vadi maymunlarla doluydu; maymunlar bizi görünce ağaçlara kaçtılar. İnsanlar taşları maymunlara atıyor, maymunlar da ağaçların meyvelerinden koparıp insanlara atıyorlardı. Attıkları meyvelere bakınca hindistan cevizi olduklarını gördüm. İnsanların yaptıkları işi görünce ben de kendime büyük bir ağaç seçtim, üzerinde pek çok maymun vardı. Ağacın yanına gittim ve maymunlara taş atmaya başladım. Onlar da bana ceviz atıyorlardı. İnsanların yaptığı gibi ben de cevizleri topladım. Çuvaldaki taşlar bitene kadar epey miktarda ceviz toplamıştım. Herkes işini bitirince topladığımız cevizlerden gücümüzün yettiği kadarını yüklendik ve şehre döndük. Beni o cemaate katan kişinin yanına geldim, topladıklarımın hepsini ona verip yaptığı iyilik nedeniyle kendisine teşekkür ettim. Adam “Bunları götürüp sat! Parasını kendine al!” dedi. Sonra bana evinde bir odanın anahtarını verip “Yanında kalan ce-

vizleri odada sakla. Her gün bu cemaatle birlikte bugün yaptığın gibi ceviz toplamaya gidersin. Getirdiğin malların kötülerini ayır, geri kalanını sat ve parasını biriktir. Belki yolculuk için gerekli olan miktarda para biriktirirsin” dedi. Ben “Allah sana mükâfatını versin” deyip adamın dediklerini yaptım. Her gün çuvalı taş dolduruyor, sonra insanlarla gidiyor ve onların yaptığı gibi yapıyordum. Onlar da bana çok iyi davranıyor, en çok cevizin bulunduğu ağaçları gösteriyorlardı.

Uzun bir süre böyle devam ettim. Çok miktarda ceviz toplamış, para biriktirmiştim. Gözüme çarpan, işime yarayacağını düşündüğüm şeyler satın aldım. Durumum düzelmiş, şehirdeki itibarım artmıştı. Bir gün deniz kenarında otururken bir geminin sahile doğru yaklaştığını gördüm. Gemide hindistan cevizi ve başka maddeler karşılığında mallarını satan tüccarlar vardı. Ben de arkadaşımın yanına gidip ona geminin geldiğini ve o gemiyle ülkeme dönmek istediğimi söyledim. “Sen bilirsin” dedi. Yaptıkları için teşekkür edip vedalaştıktan sonra gemiye bindim. Kaptanı bulup anlaştım, yanımdaki cevizleri ve öteki malları gemiye yerleştirdim. Yola çıktık.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

551. GECE

Adalardan adalara geçiyor, denizler aşıyorduk. Uğradığımız adalara çıkıp orada ceviz satıyor ve diğer başka mallar satıyorduk. Allah bana kaybettiklerimden fazlasını kazanmayı nasip etti. Bir ara tarçını ve biberi

bol bir adaya uğradık. Daha önce bir grubun biber yaprakları aradıklarını duymuştuk; söz konusu yaprak yağmur yağınca ortaya çıkar ve yağmur bitince bitkinin yanına düşermiş. O adadan yanıma epey miktarda hindistan cevizi satın biber ve tarçın aldım. Sonra Meserra adalarına uğradık; orası ardıç ağacının bol yetiştiği bir yerdi. Oradan beş günlük mesafedeki başka bir adaya geçtik. Orada çin ağaçları vardı ki bu ardıç ağacından pahalıydı. Adanın ahalisi dindarlık ve hal bakımından önceki adanın ahalisinden daha kötü bir vaziyetteydi. Bunlar fesadı seven ve içki içen insanlardı; ne namazı ne ezanı biliyorlardı. Sonra inci bulmak için dalan insanların yanına geldik. Dalgıçlara biraz hindistan cevizi verdim ve “Benim bahtım ve nasibim için dalın” dedim. Onlar da bu bereket üzere daldılar ve epey miktarda değerli inci çıkarıp “Efendim, vallahi bahtınız açılmış” dediler. Ben de incileri alıp gemiye yükledim. Allah’ın ihsan ettiği bereketle yola devam ettik. Basra’ya ulaştık, bir süre orada kaldık, oradan Bağdat’a vardık. Mahalleme geldim, evime girdim, aileme kavuştum. Arkadaşlarım beni tebrik etmeye geldiler. Yanımda getirdiğim malları ve erzakı çıkardım. Sadakalar verdim, yetimleri ve yoksulları sevindirdim, dostlarıma ve arkadaşlarıma hediyeler dağıttım.

Allah dördüncü seferden daha çoğunu kazanmamı nasip etmişti. Ben de kazancımın fazlalığı sebebiyle karşılaştığım bütün sıkıntı ve güçlükleri unutmuştum. Sonra kendimi oyun ve eğlenceye verdim. Beşinci yolculukta yaşadığım en garip hadise buydu.

Hikâyesini bitiren Sinbad daha sonra “Haydi, siz yemeğinize bakınız!” demiş. Yemeği bitirince hamal Sinbad’a yüz miskal altın verilmesini emretmiş. Hamal altınları alıp yine şaşkın bir halde oradan ayrılmış. Sonra evine gidip geceyi geçirmiş. Sabah olunca namazı kılar kılmaz Sinbad’ın evinin yolunu tutmuş. Eve girip selam vermiş. Ev sahibi kendisine oturması-

nı söyleyince gidip yanına oturmuş ve sohbeta başlamışlar. Öteki arkadaşları da gelince sofralar kurulmuş; yemiş, içmiş, gülüp eğlenmişler. Sonra denizci Sinbad söz almış ve hikâyesini anlatmaya başlamış:

Altıncı Yolculuk

Kardeşlerim, dostları, arkadaşlarım, beşinci yolculuğun ardından çektiğim sıkıntıları içinde bulunduğum rahatlık sebebiyle unutmuştum. Mutlu ve huzurluydum. Böyle rahat bir şekilde yaşamıma devam ederken tüccarlardan topluluk geldi. Üzerlerinde yolculuk izleri vardı. Onları görürken seferden dönüşümü hatırladım. Ailem, arkadaşları, sevdiklerimle karşılaşmamı yâd ettim, şehrimde dönüşteki sevincimi düşündüm. Sefere çıkmak ve ticaret etmek için özlemim arttı. Tekrar sefere çıkmaya niyetlendim. Mallarımdan deniz için uygun bir kısmını aldım, yükümü hazırladım, Bağdat'tan Basra'ya doğru yola çıktım. Büyük bir gemi gördüm, içinde tüccarlar ve mallar vardı. Ben de yükümü gemiye yükledim. Selametle Bağdat'tan yola çıktık.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

552. GECE

Adalardan adalara geçerek denizler aşarak yolculuk ettik. Gittiğimiz şehirlerde dolaşılıyor, mal alıp satıyorduk. Şansımız yaver gidiyor, yolculuğumuz gayet güzel geçiyordu. Ancak günlerden bir gün yolculuk es-

nasında kaptan bir feryat koparıp sarığını yere fırlattı; yüzünü gözünü tırmalamaya, saçını başını yolmaya başladı. Bu halde geminin orta yerine çökünce tüccarlar ve gemiciler başına toplanıp “Kaptan ne oluyor?” diye sordular.

Kaptan “Ey cemaat, yolumuzu şaşırdık, hiç bilmediğim denizlere girdik. Allah bizi bu denizden kurtaracak bir yol ihsan etmezse helak olacağız. Allah’a dua edin ki bizi bu halden kurtarsın!” dedi. Sonra da bir yol bulabilmek için iskeleye çıktı, yelkenleri indirmek istiyordu ama rüzgâr gemiyi hızla dövmeye başlayınca geminin arkasına doğru savruldu. Geminin direkleri kırıldı, yelkenleri yırtıldı, yüksek bir dağın yakınına doğru sürüklenmeye başladık. Kaptan aşağı inerek “Allah’tan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur. O yüce ve Azim’dir, kimse kaderinden kaçamaz. Vallahi büyük tehlike içindeyiz. Buradan kurtulmanın imkânı yok!” dedi.

Gemide bulunan herkes can derdine düşüp ağlamaya başladı. Artık hayattan ümitlerini kestikleri için birbirleriyle helalleşiyorlardı. Gemi dağa çarpıp paramparça oldu. Gemideki herkes suya battı, bir kısmı boğuldu, bir kısmı iplere tutunarak dağa çıktılar. Ben de dağa tırmananlar arasındaydım. Burası büyük bir adaydı. Adada pek çok tahrip olmuş gemi vardı. Denizin kenarında, parçalanıp ve batmış gemilerden denize düşüp karaya vurmuş olan yiyecekler ve insanı şaşkın bırakacak kadar çok ve envai çeşit mal vardı.

Adaya çıktım, yürümeye başladım. Adanın ortalarında, dağın aşağısından akan tatlı ve ılık bir pınar gördüm. Bu pınar adanın başından çıkıyor, bitimindeyse tekrar içeriye giriyordu. Bütün gemiciler dağdan adaya doğru çıktılar ve adaya yayıldılar. Herkesin, denizin sahile attığı malların ve erzakın çokluğu sebebiyle aklı başından gitmiş, mecnun bir haldeydiler. Pınarın dibinde, diğer pınarlarda görülen taşların yerine

cevherler, madenler ve inciler vardı; bu nedenle pınar ıslıl ıslıl parlıyordu. Adada pek çok çeşitte ağacın yanı sıra ham amber kaynakları vardı. Bunlar güneşin şiddetiyle eriyor, pınarın yanı başından akıp sahile doğru uzuyorlardı. Denizden çıkan çeşitli canlılar da onları yutuyor, denizin içine doğru çekiyor, sonra denizde ağızlarından atıyorlardı. Suyun yüzeyinde donup değişik şekillere giren amberler dalgalarla kıyıya vuruyor seyyahlar ve bu işten anlayan tüccarlar da onları alıp satıyorlardı. Pınarın üzerinden akıp toprakta donan amberler de güneşle birlikte eriyince misk gibi güzel kokular yayıyorlardı vadiye. Sonra güneş kaybolunca tekrar donuyorlardı. Dağ adayı kuşatmış olduğundan amberin olduğu yere ulaşmak imkânsızdı.

Adada dolaşmaya ve Allah'ın orada yarattığı güzellikleri seyretmeye devam ettik. Hepimiz gördüklerimiz karşısında hayrete düşüyor, yaşadıklarımızda ötürü de korku duyuyorduk. Adanın etrafından biraz yiyecek topladık. Bir yere sakladık ve her gün ya da iki günde bir onlardan alıp yedik. Yemeğimiz biter de açlıktan ölürüz diye endişeliydik. Aramızdan ölenleri yıkıyor, denizin sahil tarafına attığı kumaşlarla kefenliyorduk. İçimizden çoğu öldü, azımız hayatta kaldı. Denizden kaynaklanan bir karın ağrısıyla zayıflamıştık. Kısa bir süre sonra arkadaşlarımdan hepsi ölmüştü. En son öleni de defnedince adada bir başıma kaldım. Yiyeceğim de çok azalmıştı. Böyle olunca iyice korkup "Keşke arkadaşlarımdan önce ben ölseydim. Onlar beni yıkar, defnederlerdi" diye düşünerek ağladım.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

553. GECE

Bir müddet orada kaldım. Sonra kalktım, kendim için adanın kenarında derin bir kuyu kazdım. Kendi kendime “Zayıf düşüp öleceğimi anlayınca, buraya gelir, ölünce kabre düşerim. Sonra rüzgâr üzerime toprakları düşürür, beni örter, ben de orada defnedilmiş bir halde kalırım” diyordum. Aklımın azlığı sebebiyle kendimi kınıyor, daha önceki beş yolculukta karşılaştığım sıkıntılara rağmen ülkemden ve şehrimden ayrıldığım için kendime kızıp duruyordum. Her yolculukta bir öncekinden daha şiddetli sıkıntı, korku ve meşakkatle karşılaşmıştım. Kurtulabileceğime ve selamete erebileceğime artık inanmıyordum. Yolculuğa çıktığıma bin pişman oldum. Oysa paraya da ihtiyacım yoktu. Zaten elimde olanların yarısı bile beni bir ömür geçindirmeye yeter de artardı.

Sonra kendi kendime “Bu nehrin bir başı olmalı ki oradan buraya doğru akıyordur. En iyisi sadece üzerinde oturabileceğim büyüklükte küçük bir sandal yapıp bu nehir boyunca gideyim bakayım. Kim bilir belki bir kurtuluş yolu bulur, Allah’ın izniyle selamete ererim. Bir çare bulamazsam da bu nehrin içinde ölmem burada ölmemden hayırlıdır” diye düşündüm ve can derdiyle kalkıp adadaki sandal ve çin ağaçlarından topladım, onları denizin kenarında parçalanmış gemilerin ipleriyle bağladım. Sonra gemilerden düz ve biçimli tahtalar topladım. Onları getirdiğim ahşapların üzerine ekledim. Adadan toplayabildiklerimi de içine yerleştirdim. Yanıma yeterli miktarda yiyecek almıştım. Sonra sandalı nehre bıraktım ve iki sopayı kürek gibi kenarlarına yerleştirdim. Şair şöyle der:

Sıkıntı bulunan bir yerden uzaklaşsın
Evi boşaltır ve yaparı unutursun
Bir yere karşılık başka bir yer bulursun
Canını kaybedersen başkasını bulamazsın
Gecenin hadiselerinden ürkme
Her hangi bir musibet sana gelince
Kimin kaderi bir yerdeyse o başka bir yerde ölmeyecek
Aklını boş yere kurcalama
Nefse kendisinden başka nasihatçi yok

İşimin nereye varacağını düşünerek sandalla nehirde ilerledim. Nehrin çıktığı yerden dağın altına doğru gidip sandalı oraya soktum. Dağın altında büyük bir karartı vardı. Sandal beni dar bir mekândan dağın altına geçirdi. Öyle dardı ki başım nehrin üzerindeki kayalara degecek gibiydi. Oradan geri dönmem de mümkün değildi. “Bu daracık yerden ne ilerleyebileceğim, ne de geri dönebileceğim. Burada hiçbir çare bulamadan boş yere öleceğim” diyerek kendi kendime kızmaya başladım. Nehrin darlığı sebebiyle yüzüm yaranmıştı. Sandal yüzmeye devam ediyordu; karanlık sebebiyle gece mi gündüz mü olduğumu bilmiyordum. Vakitten haberim yoktu. Büyük bir korku ve can endişesi içindeydim.

Bu hal üzere nehirde gitmeye devam ettim. Nehir bazen daralıyor, bazen genişliyordu. Hem karanlıktan hem de yorgunluktan uykum geldi; sandalın üzerinde yüzükoyun yatıp uyudum. Sandal beni bir yerlere götürüyordu ama tabii ben uykuda olduğum için nereye gittiğimden habersizdim.

Bir süre sonra uyandım. Kendimi bir aydınlık içinde buldum. Gözlerimi açınca kendimi geniş bir mekânda buldum; sandal kıyıya bağlanmıştı. Etrafımda Hintliler ve Habeşliler vardı. Beni gördüklerinde ayağa kalktım, onlar da bana doğru geldiler ve benimle kendi dilleriyle konuştular. Ne söylediklerini anlamıyordum. Bunun bir

rüya olduğunu zannettim; yaşadığım sıkıntı ve güçlük sebebiyle böyle garip rüyalar görüyordum galiba. Onların sözlerini anlamayınca cevap veremedim tabii.

Bunun üzerine içlerinden birisi kalkıp bana doğru geldi ve Arapça konuşarak “Allah’ın selamı üzerine olsun kardeşim, Kimsin sen, nereden geldin? Burada ne işin var, bu suya niye girdin? Bu dağın ardında hangi şehirler vardır? Biz buradan kimsenin bize ulaşabildiğini bilmiyorduk” dedi.

Ben “Peki, siz kimsiniz? Burası neresidir?” diye sordum. “Biz çiftçiyiz; ekimizi sulamak için buraya geldik. Senin sandalda uyduğunu gördük, sandalı tutup buraya bağladık ki uyanasın ve bize buraya gelmenin sebebini anlataşın” dedi. Ben “Efendim, Allah rızası için bana biraz yemek getirin, çok açım, sonra istediğinizi sorabilirsiniz” deyince adam gidip yemek getirdi. Doyana kadar yedim. İyice doyunca gücüm yerine geldi, korkularımdan kurtulup “Her durum karşısında Allah’a hamdolsun” dedim. Bu nehirden kurtulmuş, insanların arasına girmiş olmam sebebiyle sevinç içindeydim. Onlara başımdan geçen tüm hadiseleri ve nehirde karşılaştığım sıkıntıları başından sonuna kadar anlattım.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı..

554. GECE

Sonra adamlar aralarında bir şeyler konuşup bana döndüler ve “Bizimle gel, seni hükümdarımızın yanına götürmemiz lazım. Ona gidince yaşadıklarını anlattırsın” dediler. Beni, sandalımdaki bütün mal, nevale, mücevher, maden ve başka eşyalarımla birlikte alıp hükümdarlarının huzuruna götürdüler. Ona olup biteni anlattılar. O da beni hoşça karşıladı, hoş geldin, deyip, halimi sordu, başımdan geçenleri anlatmamı istedi. Ben de yaşadıklarımı başından sonuna kadar kendisine anlattım.

Hükümdar yaşadıklarına çok şaşırdı ve selamete erdiğim için tebrik etti. Ben de yanımdaki amberlerden epey miktarda aldım ve hükümdara hediye ettim. Hükümdar hediyelerimi kabul etti ve karşılığında çok daha kıymetli hediyeler verdi. Beni yanına oturttu. Önde gelen itibarlı kimselerle arkadaşlık ettim, bana saygı ve hürmet gösterdiler. Hükümdarın yanından ayrılamıyordum, adaya gelenler beni soruyor, ülkenin işlerini soruyor ben de onlara anlatıyordum.

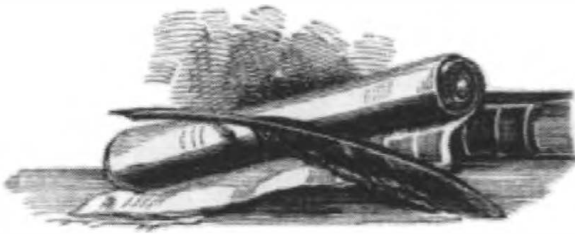
Bir gün hükümdar bana kendi ülkemi sordu: Bağdat'taki halifenin durumunu ve nasıl yönettiğini sordu. Ben de onun adil bir yönetici olduğunu anlattım. Hükümdar halifenin yönetim tarzını beğendi ve "Vallahi halife akıllı bir insanmış. Bana onu sevdirdin. Onun için bir hediye hazırlamak ve seninle göndermek isterim" dedi. Ben de "Baş üstüne" dedim ve ekledim: "Hediyelerinizi kendisine ulaştıracağım ve sizin sadık bir dost olduğunuzu ona söyleyeceğim." Hükümdarın yanında izzetli bir şekilde yaşamaya devam ettim.

Bir süre böyle devam etti. Bir gün hükümdarın yanındayken bir cemaatin Basra civarlarına yolculuk etmek üzere hazırlandıklarını duydum. "Bu cemaa-te katılmaktan daha uygunu olamaz benim için" diye düşündüm ve hemen hükümdarın yanına gittim, elini öpüp bu cemaatle birlikte hazırladıkları gemiye bine-rek yola çıkmak istediğimi, ailemi özlediğimi belirttim. Hükümdar "Sen bilirsin ama istersen bizim yanımızda kal. Başımız üstünde yerin var, biz seninle dost olduk" dedi. Ben de "Efendim, ihsan ve lütuflarınızla beni zen-gin ettiniz. Fakat ailemi, ülkemi ve dostlarımı da özle-dim" dedim. Benim bu sözlerimi işitince gemiyi hazır-

layan tüccarları çağırdı ve beni kendilerine emanet etti. Ardından bana pek çok mal verdi ve geminin ücretini ödedi. Halife Harun Reşid'e götürmem için birbirinden değerli hediyeler hazırlatıp yanıma katmayı da unutmadı. Sonra hükümdara ve arkadaşlarıma veda ederek ve gemideki öteki yolcularla birlikte yola çıktık.

Yolculuk sürerken rüzgâr gayet güzel esiyordu. Biz de Allah'a tevekkül etmiş bir halde bir denizden ötekine, bir adadan diğerine yolculuk ediyorduk. Allah'ın izniyle selamet üzere Basra'ya vardık ve gemiden indik. Basra'da birkaç gün ve gece kaldık. Sonra kendimi hazırladım, yüklerimi yükledim. Oradan Bağdat'a geçtim. Halifenin huzuruna çıktım, hediyeleri kendisine takdim ettim, yaşadıklarımı arz eyledim. Sonra malımı ve meta'mı da alarak evime gittim, ailem ve arkadaşlarım yanıma geldi. Aileme hediyeler verdim, fakir fukaraya sadakalar dağıttım.

Bir müddet sonra halife bana haber gönderip bu hediye'nin sebebini ve geldiği yeri sordu. Ben "Vallahi, ben bu hediye'nin geldiği şehrin ne adını ne yerini biliyorum. İçinde olduğum gemi batınca bir adaya çıktım, orada kendim için sandal yaptım, sandalı nehre bıraktım..." diyerek yaşadıklarımı başından sonuna kadar anlattım ve şehre nasıl ulaştığımı, orada kimlerle karşılaştığımı ve hediye'nin gönderilmesinin sebebini arz ettim. Halife anlattıklarımı pek beğendi, hikâyemi kayda geçmelerini ve onu görenlerin ibret alması için saklamalarını emretti. Sonra bana ihsanlarda bulundu. Ben de Bağdat'ta kalmaya devam ettim. Bütün yaşadıklarımı unutmuş ve sıkıntılar aklımdan çıkmış bir

halde kendimi mutlu bir hayata, oyuna ve eğlenceye verdim. Kardeşlerim, altıncı yolculukta yaşadıklarım bunlardı. Yarın size Allah'ın izniyle yedinci yolculuğumu anlatacağım. O daha hoş ve garip bir yolculuktu.

Daha sonra Sinbad sofranın kurulmasını emretmiş. Herkes yemeklerini yemiş. Hamalcı Sinbad'aysa yüz miskal altın verilmesini istemiş. Sinbad yüz altını alarak evine gitmiş. Diğerleri de anlatılanlardan memnun ve hoşnut bir halde işlerine güçlerine gitmişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

555. GECE

Hamal Sinbad denizci Sinbad'ın altıncı hikâyesini dinledikten sonra şaşkın bir halde evine gitmiş, geceyi geçirmiş. Sabah olunca namazını kılıp denizci Sinbad'ın evine gitmek üzere yola çıkmış. Bütün arkadaşlar toplanınca denizci Sinbad anlatmaya başlamış:

Yedinci Yolculuk

Ey cemaat, altıncı yolculuktan döndükten sonra bir süre oyun ve eğlence içinde refah bir hayat sürdürdüm. Gecelerim ve günlerim mutlu mesut bir halde geçiyordu. Bu esnada pek çok kârlı yapmış, durumumu daha da düzeltmiştim. Ancak bir zaman sonra yine şehirlerde dolaşmak, denize gitmek, tüccarlarla yolculuk edip ve insanların haberlerini dinlemek arzusu içime doldu. Hemen yolculuk için hazırlanıp gerekli malları Basra'ya taşıttım. Basra'da yolculuk için ha-

zır bir gemi gördüm. Gemide büyük tüccarlardan bir topluluk vardı. Onlara katıldım, hemen yola koyulduk. Rüzgâr güzel esiyordu. Sin şehrine vardık. Neşe ve mutluluk içindeydik. Yolculuk ve ticaret hakkında sohbet ediyorduk. Biz bu haldeyken şiddetli bir fırtına koptu, üzerimize sağanak yağmurlar yağıyordu. Hepimiz ıslandık, yüklerimizi otlar ve kumaşlarla örterek yağmurun onları zayi etmesini engellemeye çalıştık. Sonra durumumuzu düzeltmesi için Allah’a yalvarıp yakarmaya başladık. Bu esnada gemi kaptanı kalkıp kollarını sıvadı, paçalarını topladı ve güverteye çıktı. Ancak sağa sola bakındıktan sonra saçını sakalını yolarak, üstünü başını yırtarak yanımıza döndü. Hemen başına toplanıp “Kaptan, ne oluyor?” diye sorduk.

Bize dönüp “İçine düştüğümüz sıkıntıdan dolayı bizi kurtarması için Allah’a yalvarın! Birbiriniz için dua edin! Rüzgâr bize galip geldi de yönümüzü değiştirip bilmediğimiz denizlere sürükledi!” dedi. Sonra güverteden aşağı, bir ambara indi. Bir sandığı açıp içinden biraz pamuk çıkardı, üzerine bir şey döktü ve onu kokladı. Sonra sandıktan bir kitap çıkardı, bir şeyler okudu ve bize dönüp “Ey yolcular, bilin ki bu kitapta garip sırlar vardır. Buraya ulaşan yolcuların helak olacağını ve kurtulamayacağını bildiriyor. Burası hükümdarlar diyarıdır. Efendimiz Hz. Süleyman’ın mekânıdır. Burada büyük yılanlar vardır. Denizden bir balık çıkar ve buraya gelen gemileri içindekilerle beraber yutar!” dedi.

Kaptanın sözlerini işitince anlattıkları karşısında hayrete düştük. Kaptan sözlerini bitirir bitirmez gemi kocaman dalgaların üstünde savrulmaya başladı. O esnada korkunç bir ses duyduk; korkudan ölecek gibi olduk, artık kurtuluşumuz yok diye düşünmeye başladık. Bir anda kocaman bir balığın gemimize doğru geldiğini gördük, korkudan ağlamaya başladık. O sırada ilkinden daha büyük ve azametli ikinci bir balık daha ortaya çıkıp üzerimize doğru gelmeye başladı. Kesin

öleceğimiz inanıp birbirimizle helalleşirken ilk ikisinden daha da büyük üçüncü bir balık daha çıktı ortaya. Artık bir şey düşünemez olmuştuk, korku aklımızı başımızdan almıştı. Balıklar geminin etrafında dolanmaya başladı. Üçüncü balık içindekilerle birlikte gemiyi yutmak üzere hamle etti. Ancak o esnada esen şiddetli bir rüzgârla gemi alabora olup parçalandı; içindeki yükler denize döküldü, tüccarlar ve gemiciler boğuldu.

Ben de üzerimdeki elbiseleri çıkardım, üzerimde bir tek elbise kalmıştı. Sağa sola bakınınca geminin tahtalarından birisini gördüm. Hemen tutunup üzerine çıktım. Dalgalar ve rüzgâr benim o tarafa bu tarafa savuruyor, bense düşmemek için tahtaya sıkı sıkıya tutunuyordum. Eziyet, korku, susuzluk ve açlık içinde bitap düşmüştüm. Rahata erdikten sonra tekrar kendimi sıkıntıya soktuğum için kendi kendimi kınıyor, “Ey Sinbad, ey denizci adam! Sen usanmazsın, her defasında daha büyük sıkıntılarla karşılaşmana rağmen vazgeçmiyorsun, tövbe etsen bile yalan söylüyorsun. Karşılaştığın şeylere göğüs ger bakalım şimdi! Bütün bu işleri hak ettin, Allah bütün bunları yaşıyor ki sana tamahkârlıktan tövbe edesin! O kadar zengin iken içine düştüğün bu durum hep tamahkârlığının neticesidir!” diyerek kızıp duruyordum kendime.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

556. GECE

Bu yolculukta Allah’a samimi bir şekilde tövbe ettim. Ömrüm kalırsa dilime veya aklıma yolculuk kelimesini getirmeyeceğim bir daha, dedim. Sürekli dua edi-

yor ve ağlıyordum. Sonra daha önce yaşadığım rahat, mutlu, eğlenceli ve refah hayatı düşündüm; birinci, ikinci, üçüncü günü böyle geçirdim. Sonunda büyük bir adaya ulaştım.

Adada ulu ağaçlar ve nehirler vardı. Ağaçların meyvelerinden yiyip, nehirlerin sularından içtim. Karnımı doyurunca canım bedenime geri dönmüş gibi oldu. Gücümü toplayınca adada dolaşmaya başladım. Adanın iç kısımlarına doğru tatlı suyu olan büyük bir nehir vardı. Ayrıca yemişleri altın sayfalarına benzeyen ekinler gördüm. Ada üzerinde yürümeyi sürdürdüm. Sonunda büyük bir şehre vardım. Şehrin çarşıları kalabalık, köşkleri devasaydı. Orada hikâyemi anlatıp kendimi tanıttığım büyük bir tüccara misafir oldum. Bana ikramda bulundu, rahata kavuştum.

Günlerden bir gün tüccar çarşıya çıktı. Ben de sırtıma yüklediğim garip odunlarla onun ardından gittim. Tüccar malı bin dinardan satışa sundu. Tüccarlardan kimse fiyatı artırmadı. Ben de şehre döndüm. Tüccar bana “Bugün malının fiyatı bu kadardır. Onu bu fiyata satacak mısın yoksa bekleyecek misin? Dilersen ben onu kendi dükkânımda senin için saklarım, fiyatın artacağı günler gelince o zaman senin için bu malı satarım” dedi. Ben de “Nasıl istersen öyle yapalım?” dedim.

Bunun üzerine tüccar bana “Bu odunları tüccarların sana verdiği fiyatın üzerinde yüz dinar daha fazlasına satar mısın?” dedi. Ben de “Evet” dedim. Bunun üzerine hizmetçilere odunları kendi ambarına taşımalarını emretti. Evine döndük, oturduk, bana odunların parasını verdi. Sonra sandıklar getirip mallarımı onlara koydu ve üzerini demir kilitlerle kilitleyip anahtarlarını bana uzattı.

Aradan günler geçti. Bir gün adam bana “Evladım, sana bir teklifte bulunacağım, umarım kabul edersin” dedi. Ben “Nedir?” diye sorunca “Ben yaşlı bir adamım, erkek evladım yok. Sadece zarif bir kızım var; malı bol,

kendisi de güzeldir. Onu seninle evlendirmek istiyorum. Bu sayede onunla birlikte şehrimize yerleşirsin. Sonra sahip olduğum malları ve elimin altındaki her şeyi sana vereceğim. Dediğim gibi yaşlı bir adamım ben, ölünce yerime sen geçersin” dedi. Bunu duyunca sustum, hiçbir şey demedim. Adam “Evladım, teklifim hususunda sözümü dinle, senin iyiliğini istiyorum ben. Kızımı eşin kabul edersen benim oğlum olursun. Benim olan veya kazanacağım her şey senin olur. Ticaret etmek veya ülkeneye dönmek istersen kimse sana engel olamaz, bu senin tasarrufundadır; dilediğini yap ve dilediğin şekilde karar ver” dedi.

Bunun üzerine “Ey muhterem ihtiyar, sen benim babam mesabesinde. Çok büyük sıkıntılar atlattım ben; artık neyin doğru neyin yanlış olacağını bilemiyorum. O yüzden bütün söylediklerinde sen nasıl diyorsan öyle olsun!” dedim. Adam hemen kadı ve şahitlerin getirtilmesini istedi. Hepsini toplandı. Kızı da geldi. Bizim için büyük bir düğün yemeği verildi. Evlendik, karı koca olduk. Kız son derece güzel ve hoş birisiydi; boyu bosu yerli yerindeydi, türlü çeşitli takıları, değerli mücevherleri ve akitler vardı ki bunların değeri binlerce altın ederdi ve kimse onların bedelini ödeyemezdi. Kızı görür görmez sevmiştim. O da beni sevdi. Bir süre beraber rahat ve huzurlu bir hayat yaşadık.

Sonra karımın babası Allah’ın rahmetine kavuştu. Cenaze için gerekli olan bütün merasimleri yerine getirip defnettik. Ardından adamın bütün mallarını üzerime geçirdim. Bütün hizmetçileri benim hizmetime girdi. Tüccarlar beni onun yerine koydular, eşimin babası Tüccarların piriydi. Kimse onun bilgisi ve izni olmaksızın bir şey almazdı. Onun yerini ben aldım.

Ancak şehir halkıyla daha fazla görüşmeye başlayınca her ay başında şekillerinin değiştiğini, sırtlarında kendisiyle göğeyi doğru uçtukları kanatlar çıktığını gördüm. Ay başı gelince şehirde çocuklar ve kadınlar-

dan başka kalan olmuyordu. Kendi kendime “Ay başı olunca onlardan birisinden beni de gittikleri yere götürmesini isteyeyim” diye düşündüm. Ay başı olunca yine renkleri değişti, suretleri başkalaştı. Hemen birinin yanına girdim ve “Allah rızası için beni de yanına al, seninle geleyim” dedim. Ancak “Bu olmayacak bir iş” diyerek kabul etmedi. O kadar çok ısrar ettiğim ki sonunda kendisiyle birlikte gitmeme izin verdi. Ben de adama tutunup onunla birlikte uçtum. Ailemden, arkadaşlarımdan veya hizmetçilerimden kimse bunu bilmiyordu.

Adam beni uçurmaya devam etti. Omuzlarına tutunmuştum, meleklerin felekler kubbesindeki tespihlerini işitiyordum. Hayret içinde “Subhanellah, el-hümdülillah!” dedim. Ben böyle der demez gökten bir ateş çıktı, neredeyse hepsini yakacaktı. Bana çok kızdılar ve hemen aşağı inip beni bir dağın üzerinde bir başıma bırakarak çekip gittiler. Kendi kendime kızıp bir la havle çektim. Bir musibetten kurtuldukça ondan daha büyüğüne düşüyordum. Dağın başında bir süre oturdum. Oradan nasıl kurtulacağımı bilmiyordum. Sonra bir ara ay gibi iki delikanlının oradan geçtiğini gördüm. İkisinin de elinde altından birer çubuk vardı ve asa gibi ona dayanıyorlardı. Yanlarına gidip selam verdim, selamımı aldılar. “Siz kimsiniz, ne iş yaparsınız?” diye sordum. “Biz Allah’ın kullanıyız” diye cevap verdiler. Sonra bana kızıl altından bir değnek verip yollarına gittiler. Dağın başında yine bir başıma yatalı kaldım. Bana verdikleri değnekle yeri eşeliyor ve iki delikanlının durumu hakkında düşünüyordum ki dağın altından bir yılan çıkageldi. Yılanın ağzında bir kısmını yutmuş olduğu bir adam vardı. Adam feryat ediyor, “Kim beni kurtarırsa, Allah da onu her türlü güçlükten kurtarsın!” diye bağınyordu. Hemen koşup elimdeki değnekle yılanı vurdum. Yılan adamı ağzından bıraktı.”

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

557. GECE

Yılan adamı ağzından atınca adam bana doğru geldi ve “Beni yilandan sen kurtardığına için yanında ayrılmayacağım. Bu dağ başında, artık, benim arkadaşım ve dostumsun” dedi. Ben de bunu kabul ettim.

Dağda yürümeye başladık, o esnada bir grubun bize doğru geldiğini gördük. İçlerinde beni omzunda taşıyıp uçuran adam da vardı. Kendisine doğru gittim ve özür diledim. Bana karşı şefkatle davrandı. “Dostum, İnsan arkadaşına böyle mi yapar?” dediğimde, “Sen benim sırtımda tespih ederek az kaldın bizi yok ediyordun!” dedi. Bunun üzerine “Beni kınama, böyle olacağını bilmiyordum” dedim ve ekledim: “Bir daha konuşmam.”

Bunun üzerine sırtındayken, asla Allah’ı tespih etmemem şartıyla kendisiyle gitmeme müsaade etti. Sonra beni ilki gibi sırtına aldı ve uçurdu. Beni evime ulaştırdığında eşim beni karşılayıp kurtulduğum için tebrik etti ve “Bir daha onlarla yola çıkma, arkadaşlık etme. Onlar şeytanların kardeşleridir; Allah’ı zikretmeyi bilmezler” dedi.

Eşıme “Peki, Babanın bunlarla ilişkisi nasıldı?” diye sordum, “Benim babam onlar gibi değildi ve öyle şeyler yapmazdı. Babam öldüğüne göre artık bütün mallarımızı sat, bedelini al ve yeni mallar alarak kendi şehrine ve ailene dön. Ben de seninle geleceğim. An-

nem ve babam öldükten sonra burada kalmamın anlamı yok!” dedi.

Hemen ihtiyardan kalan bütün malları peyderpey satmaya ve şehirden yolculuğa çıkacak birisini gözlemeye başladım. Nihayet bir grup yolculuk için hazırlandılar, lakin kendileri için bir gemi bulamadılar. Bir miktar ahşap satın aldılar ve bir gemi inşa ettiler. Ben de onlara katılıp ücretimi ödedim. Sonra eşimi ve bizimle olan herkesi gemiye bindirdim. Malları ve akarları bırakıp yola çıktık.

Adalardan geçerek, denizleri aşarak yol aldık. Rüzgâr istediğimiz yönden esti ve selamet üzere Basra'ya vardık. Orada kalmadım, kendim için başka bir gemi kiraladım. Yanımdaki bütün malları o gemi-

ye taşıdım ve Bağdat'a doğru yola çıktım. Mahalleme geldim ve evime girdim. Ailem, arkadaşlarım ve dostlarım beni karşıladı. Yanımdaki mallarımı ambarlara sakladım. Ailem kendilerinden ayrı kalma süremi hesapladılar; yirmi yedi sene onlardan ayrı kalmışım; benden ümitlerini kesmişler. Yaşadıklarımı haber verince hepsi hayrete düştü ve selamete erdiğim için beni tebrik ettiler. Bir daha denizde ve karada yolculuk etmeyeceğim hususunda tövbe ettim. Yedinci yolculuk son yolculuğumdu. Böylece yolculuk arzum sona erdi. Allah'a, beni tekrar aileme döndürdüğü ve şehrim ve aileme kavuşturduğu için ona hamd ü senalar ettim.

Hikâyesini bitiren denizci Sinbad, hamal Sinbad'a dönüp "İşte, ey Sinbad, benim yaşadıklarımı gördün mü?" demiş. Bunun üzerine hamal "Allah aşkına senin için söylediklerim sebebiyle beni kınama!" demiş. Sofralar kurulmuş, yiyip içip eğlenmeye devam etmişler.

En sonunda lezzetleri kaçıran, cemaatleri dağıtan, sarayları harap edip kabirleri dolduran ölüm onlara da gelmiş ve ölüm kâsesinden yudumlayanlar arasına katılmışlar.

Ölümsüz olan Allah her türlü noksanlıktan münezzehtir.

Hız. Süleyman'ın İbriğinin Hikâyesi

Anlatıldığına göre eski zamanlarda, Şam'da, Abdl-melik bin Mervan denilen bir hükümdar varmış. Bir gün yanında devlet adamları, emirleri ve valileri olduğu halde otururlarken aralarında geğmiş ümmetlerin durumu hakkında bir sohbet başlamış. Efendimiz Hz. Davud'un oğlu Süleyman'ın hikâyeleri üzerine konuşuyorlar, Allah'ın ona verdiği insanlar, cinler, kuşlar, vahşiler ile öteki varlıklar üzerindeki hüküm ve tasarruf gücünden söz ediliyorlarmış. şöyle demişler: "Bizden nceki nesillerden duyduğumuza göre Allah, efendimiz Hz. Süleyman'a verdiği lütuf ve ihsanı kimseye vermedi. Onun ulaştığı makama kimse ulaşmadı. Öyle ki cinleri, ifritleri ve şeytanları bakır kaplara hapsetmiş, üzerlerine kurşun döküp mühürlemiştir."

Bu sözleri söyleyince şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

558. GECE

Tarık bin Sehl şöyle anlatmış: Adamın biri bir grupla birlikte bir gemiye binerek Hint ülkelerine doğru yola çıkmış. Yolculuk sürerken bir rüzgâr çıkmış ve onları Allah'ın ülkelerinden birisine ulaştırmış. Vakit geceymiş.

Gün aydınlanınca mağaralardan çıkan, üstlerinde kıyafetleri olmayan, ilkel görünümlü zenci bir grup onlara doğru gitmiş. Ne dedikleri anlaşılmıyormuş. Hükümdarlarından başka kimse Arapça bilmiyormuş.

Hükümdar öne çıkıp selam vermiş ve “Hoş geldiniz” demiş. Ardından da orada ne aradıklarını sormuş. Başlarına geleni anlattıklarında “Rahat olun, bizden size bir kötülük erişmez” diyerek onları rahatlatmış. Sonra dinlerini sormuş, İslamiyet ortaya çıkmazdan önce var olan bir dinin adını vermişler. Hükümdar “Bizim sizin bu söylediğiniz din hakkında hiçbir bilgimiz yok. Sizden önce tek bir insanoğlu gelmedi buralara!” demiş.

Sonra onlara kuş etleri, hayvan eti ve balık ikram etmişler. Bundan başka yiyecekleri yokmuş. Gemidekiler biraz şehirde dolaşmak istemişler. Dolaşırken bir balıkçının ağını balık avlamak üzere nehre bıraktığını görmüşler. Ağını toplayınca ağın içinde ağzı Davud oğlu Süleyman’ın mührüyle kapatılmış kurşunlu bir bakır ibrik buldular. Balıkçı ibriği alıp kırmış. İçinden mavi bir duman çıkıp “Tövbeler olsun ey Allah’ın peygamberi!” diye seslenerek göğe kadar yükselmiş ve başı göğe değen korkunç görünümlü bir cin olmuş. Gemi yolcularının korkudan ödleri patlamış. Zencilerin de bu koca yaratığa dair bir bilgileri yokmuş, şaşkınlıkla hemen hükümdarlarına koşmuşlar.

Hükümdar “Bu, Davud oğlu Süleyman’ın öfkele-nip de ibriğe hapsettiği cinlerden biridir muhakkak; Süleyman cini ibriğe hapseder ve ağzını mühürleyip denize atar. Balıkçı ağını denize attığında ağına takılan ibriği kırarak açar. Cin, Süleyman hâlâ hayatta sandığından ona tövbe ederek çıkar. Genelde böyle olur” demiş.

Müminlerin emiri Mervan bunu duyunca şaşırmış ve “Subhanellah! Hz. Süleyman’a ne büyük bir mülk verilmiş böyle!” demiş. Mecliste bulunanlardan Nabia ez-Zebyani “Bu anlattıklarında Talip çok doğru söylemiş. Doğru söylediğini delili Hakim’in şu mısralarıdır” demiş ve şu dizeleri okumuş:

Süleyman'a gelirse Allah dedi ki ona
Halife ol müçtehit gibi hüküm ver
Kim sana itaat ederse ikram ederim ona
Kim direnirse onu ebediyete kadar hapsederim
Hz. Süleyman onları bakır bir ibriğe doldurup denize attı

Bu, müminlerin emirinin çok ilgisini çekmiş ve "O ibriklerden birisini görmek isterim" demiş. Bunun üzerine Talip "Ondan kolay ne var. Kardeşinize bir haber gönderin, Musa bin Nusayr'a mektup yazsın; batı ülkelerindeki zikrettiğimiz dağa gidip o kaplardan size getirsin. Dağ onun vilayet bölgesi dahilindedir" demiş. Müminlerin emri bu görüşü beğenerek "Doğru söyledin. Ama Musa bin Nusayr'a gidecek elçim sen ol! Elinde beyaz bir sancak olacak ve dilediğin kadar mal alacak, yetki sahibi olacaksın. Ailenin sorumluluğunu da ben üstleneceğim" demiş. Talip "Baş üstüne, ey müminlerin emri" diyerek kabul etmiş bu teklifi. Halife "Allah'ın bereket ve yardımıyla hemen yola çık o zaman" demiş ve Talip'e, Mısır'daki vekili olan kardeşi Abdülaziz'e verilmek üzere bir mektup vermiş. Batı ülkelerindeki vekili olan Musa için de bir mektup yazmış ve yerine oğlunu bırakıp, yanına pek çok adam alarak Hz. Süleyman'ın ibriklerini aramak üzere yola çıkmasını ve mazeret üretmeden hemen işe koyulmasını emretmiş. Sonra her iki mektubu mühürleyerek Talip'e teslim etmiş ve kfile sancaklarını dikip hemen yola çıkmasını söylemiş. Mal, binek ve yolda hizmetini görecektik adamlar vermiş. Ailesinin ihtiyaç duyduğu her şeyin karşılanmasını emretmiş. Talip Mısır'a doğru yola çıkmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

559. GECE

Talip bin Sehl ve arkadaşları yola koyulmuş, Mısır'a doğru hızla yol almışlar. Mısır valisi kendilerini karşılayıp ikramlarda bulunmuş. Yüksek bir tepeye kadar eşlik etmesi için yanlarına bir rehber vermiş. Nihayet Musa bin Nusayr'a ulaşmışlar. Musa bin Nusayr Talip'i görünce hemen karşılamaya çıkmış ve gelişlerinden duyduğu memnuniyeti dile getirmiş.

Talip kendisine mektubu vermiş. Mektubu alıp okumuş, öpüp başına koymuş ve "Müminlerin emirinin sözünü dinler, ona itaat ederiz" demiş. Sonra devlet adamlarını toplayıp mektupta yazılanlarla ilgili fikirlerini sormuş. "Ey emir! Birisinin sana yol göstermesi lazım. Bunun için en uygun kişi Abdüssamed bin Abdülkuddus es-Samudi'dir. O arif bir adamdır ve çok yolculuk etmiştir. Denizi, karaları ve tepeleri, onun yollarını ve gizliliklerini, farklı yönleri iyi bilen biridir. Onu bulursan seni istediğin yere ulaştırır" demişler. Bu tavsiye üzerine Musa bin Nusayr hemen Şeyh Abdüssamed'in getirilmesini istemiş. Hemen çağırmışlar. Geçen zamanların belini büktüğü yaşlı bir adammış. Hükümdar kendisine selam verip "Ey şeyh Abdüssamed! Efendimiz Mervan bize şöyle şöyle bir emir verdi. Benim o yer hakkındaki bilgim az. Sen o bölgeleri ve yerleri iyi bilirsin. Müminlerin emirinin ihtiyacını yerine getirmek ister misin?" demiş. Şeyh "Ey emir, bil ki, bu yol çetin ve uzak bir yoldur. Gidişi uzun sürer" diye karşılık vermiş. Emir "Ne kadar mesafelik bir yoldur?" diye sorunca ihtiyar "Yürüyerek iki yıl, birkaç ay sürer. Dönüş de o kadar zaman alır. Yolda güçlükler, tehlikeler ve birbirinden garip şeylerle karşılaşırın. Ayrıca sen savaşçı bir adamsın, şehrimiz düşmana

yakındır. Burada yokken Hıristiyanlar başkaldırabilir. O yüzden yönetimde birisini vekil olarak bırakman doğru olur” demiş. Bunun üzerine Musa, oğlu Harun’u yerine vekil olarak bırakmış ve askerlere onun sözlerine karşı çıkılmamalarını, vereceği her emre itaat etmelerini emretmiş. Onlar da sözünü dinleyip itaat etmişler. Harun büyük bir insan; fikir sahibi ve güçlü bir adammış.

Şeyh Abdüssamed müminlerin emirinin istediği şeyin bulunduğu yeri tarif etmiş. Burası deniz kenarından gidilen ve birbirine bitişik menzillerden oluşan dört aylık bir yolmuş. Yol üstünde pınarlar ve vahalar varmış. Abdüssamed, Musa’ya “Allah senin bereketinle onu bize kolaylaştırır, ey müminlerin emirinin vekili!” demiş. Emir “Kimsenin bizden önce oraya gittiğini duydun mu?” diye sormuş. Abdüssamed “Evet, ey müminlerin emirinin vekili” demiş ve eklemiş: “Roma kralı hükümdar İskender’in yeri orası.” Sonra yürümeye devam etmiş, bir saraya varmışlar. Emir Musa “Biz düşünenler için ibret vesilesi olan bu saraya bir gidelim de bakalım” demiş ve yanında Şeyh Abdüssamed ile seçkin adamları olduğu halde saraya doğru gitmiş.

Sarayın kapısına gelince kapının açık olduğunu görmüşler. Kapının uzun sütunları ve daha önce benzeri görülmemiş güzellikte mermerlerden yapılmış basamakları varmış. Çatı ve duvarlar altın, gümüş ve madenlerle süslenmiş imiş. Kapının üzerinde Yunanca yazılar bulunan bir levha varmış. Şeyh Abdüssamed “Ey Emir, onu okuyayım mı?” diye sormuş. Emir “Gel de oku bakalım” demiş ve eklemiş “Allah ömrüne bereket versin! Bizim için bu yolculukla gerçekleşen her şey senin bereketinledir.”

Levhada şu dizeler yazılıymış:

Bu binaları yapmış bir kavmi görürsün

Terk ettikleri mülke ağlıyorlar
 Bu sarayda haberin sonu vardır
 Topraktaki büyüklerin haberinin
 Onlar toplanmış ve bir araya gelmişti
 Lakin ölüm ayırdı onları ve dağıttı
 Topladıkları şeyler toprakta yok oldu

Emir Musa bu şiiri duyunca bayılana kadar ağlamış ve “Allah’tan başka ilah yoktur. O diridir, asla ölmez!” demiş. Sonra sarayı gezmeye başlamış, güzelliği ve heybeti karşısında hayrete düşmüş. İçeride resimler ve heykeller varmış. İkinci bir kapının üzerinde yine bir şiir yazılıymış. Emir Musa “Şeyh efendi, öne gel de şunları da oku!” demiş. Şu dizeler yazılıymış:

Nice topluluklar bu mekânlara yerleşti
 Ta eski zamandan beri
 Sonra ayrılıp gittiler buradan
 Onların yaptıkları işlere bir bak!
 Zamanın hadiseleri onlara ulaşınca
 Onların topladığı her şeyi dağıttılar
 Hazzı geride kaldı kendileri gitti
 Hangi nimetle karşılaştılarsa karşılaştılar
 Ne kadar yedilerse yediler
 Sonra toprak oldu yedikleri ve bütün o nimetleri
 Sanki gerçek mekânlarına indiler de
 Orada dinleniyorlar! Ne kadar süratle gittiler

Emir Musa bu şiiri duyunca hüngür hüngür ağlamış. Dünya gözünde bütün değerini yitirmiş. Sonra “Hiç kuşkusuz büyük bir gaye için yaratıldık” demiş. Sarayı incelemeye devam etmişler. İçeride kimse yokmuş, her yanı bomboşmuş. Ortasında yüksek ve havaya doğru çıkan bir kubbe, etrafında dört yüz kabir varmış. Kabirlerden biri mermerden yapılmış ve üzerine şu dizeler yazılıymış:

Nice hadiseleri öğrendim, nicesinden kaçtım
 Nice olaylara şahit oldum bu âlemde
 Ne kadar yedim, ne kadar içtim
 Ne kadar bilinmez sözler duydum bu âlemde
 Emir verdim yasak koydum
 Nice koruyucu kaleler görülür bu âlemde
 Hepsini muhasara ettim ve teftiş ettim
 Bilinmezleri sana açıkladım onlarla ilgili
 Fakat cehaletimle haddi aştım
 Olmayacak işlerin peşinden koşarak
 Kendini hesaba çekmelisin, ey yiğit!
 Ölüm kâsesini yudumlamazdan önce
 Biraz sonra toprak olacaksın
 Hayatını kaybedeceksin

Emir Musa ve yanındakiler bu şiirleri okuyunca ağlamaya başlamışlar.

Kubbenin sandal ağacından yapılmış sekiz kapısı varmış; bunlar gümüşle işlenmiş, türlü mücevherlerle süslenmişlermiş. Birinci kapının üzerinde şu mısralar varmış:

Geride bıraktığım malları cömert olduğum için bırakmadım ben
 Ne cömertliği! Kaza ve kader böyle hüküm verdi
 Mutlu ve sevinçli olduğum sürece
 Güçlü bir aslan gibi sakındım korumu
 Öyle haristim ki ateşe girmek bile daha kolaydı
 Bir hardal tanesini vermekten
 En sonunda takdir edilmiş kader geldi karşıma
 Yaratan, yüce Allah'ın takdiri
 Ölümüm hemen olaksa şayet
 Onu kendi gayretimle uzaklaştıramam ki ben
 Topladığım askerler fayda vermez bana
 Ne arkadaş ne komşu beni korur ölümden
 Bütün ömrüm hep aramakla geçti benim

Güçlükte ve kolay işlerde hep arzuladım ben
Elde ettiği her şey sabah olmazdan başkasına geçti
Hamallar ve mezar kazıcı seni taşıırken
Ölünce Allah'ın karşısına bir başına kalırsın
Günahlarını ve suçlarını yüklenmişken
Dünya süsüyle seni aldatmasın
Sen sadece ailene ve komşuya ne yaptığına bak

Emir Musa bu mısraları okuyunca bayılincaya kadar ağlamış. Ayılınca kubbeli yere girmiş. Orada uzun ve korkunç görünümlü bir kabir varmış. Üzerinde Çin demirinden bir levha varmış. Şeyh Abdüssamed yaklaşıp üzerinde yazılı olanları okumuş. Şunlar yazılıymış:

Ebedi ve ezeli Allah'ın adıyla
Dengi olmayan Allah'ın adıyla
İzzet ve ceberut sahibi Allah'ın adıyla
Ölümsüz diri olan Allah'ın adıyla

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

560. GECE

Levhada ayrıca şunlar yazılıymış: “Söze başlarsak, ey bu mekâna ulaşan insan! Gördüğün zamanın işlerinden ibret almalısın. Hadiselerin nasıl gerçekleştiğini düşün, dünyanın ziynetine, yalanına, iftirasına, gururu ve ihtişamına sakın aldanma. Dünya aldatıcı, hilekâr ve gaddardır. Dünyalık işler elden ele dolaşır,

birisinden ötekine geçer. Bu itibarla dünya, uyuyanın uykusuna, rüya görenin rüyasına benzer. Dünya susamış bir insanın su zannettiği çöldeki serap gibidir. Şeytan onu insana ölene kadar süslü gösterir. Bunlar dünyanın özellikleridir. Dünyaya bel bağlama, zinhar ona yönelme, işlerinde dünyaya itimat etme! Dünyanın ipine güvenme, onun peşinden gitme! Ben dört bin kırmızı at ve nice evin sahibiydim, hükümdar kızlarından yüz kızla evlenmiştim. Hepsi dolunay gibi bakire kızlardı. Allah bana her biri ay parçası gibi olan yüz evlat verdi. Yüz sene nimet ve lütuf içinde yaşadım. Hükümdarların toplayamayacağı kadar mal ve mülk topladım. Zannediyordum ki, nimet sonsuza kadar devam edecek! Lezzetleri kaçıran ölüm bize gelene kadar hakikatin farkında değildim. O ölüm ki, cemaatleri dağıtır, menzilleri yalnız bırakır, mamur beldeleri harabeye çevirir, büyükleri ve küçükleri, anneleri ve doğurduklarını ortadan kaldırır. Biz bu sarayda mutmain ve dingin bir halde yaşıydık. En sonunda âlemlerin rabbinin hükmü bize ulaştı. O göklerin ve yerin rabbidir. Hakkın apaçık olan ııııııı bizi yakaladı, içimizden her gün iki kişi öldü, zamanla büyük bir topluluk dünyadan ayrıldı. Ölümün ülkemize girdiğini görünce, arzuların deryasında boğulmuş olduğumuzu anladık. Bunun üzerine bir kâtip getirttim, ona bu şiirleri ve ibretlik sözleri yazmalarını söyledim. Onları bu kapıya, kabirlere ve levhaların üzerine yazdırdım. Benim binlerce kişilik ordum, cellatlarım, demir kılıçlar kullanan güçlü adamlarım vardı. Onlara en sağlam zırhlarını giymelerini, en keskin kılıçlarını takmalarını, en sağlam atlarına binmelerini emrettim. Âlemlerin rabbinin hükmü bize ulaştığında –ki o göklerin ve yerlerin rabbidir– şöyle dedim: “Ey askerlerim ve ordularım! Bize el-Melik ve el-Kahir’den gelen bu belayı uzaklaştırabilir misiniz?” Askerlerim ve ordularım aciz kalarak

şöyle dediler: “Nasıl olur da kimsenin baş edemeyeceği birisiyle savaşıabiliriz. O kapıcısı olmayan bir kapının sahibidir.” Ben de şöyle dedim: “Bana mallarımı getirin!” Onlar bin sandıktı. Her birisinde kızıl altından bin kantar dolusu vardı. İçlerinde ayrıca inciler, mücevherler, beyaz gümüşler ve hükümdarların bile toplamaktan aciz kalacağı zahireler vardı. Mallarımı getirdiler. Mallar gözlerimin önüne getirilince, şöyle dedim: “Siz bu mallarla beni kurtarabilir misiniz? Bana yaşayacağım bir gün satın alabilir misiniz?” Hepsi kaza ve kadere teslim oldu, ben de kaza ve kadere sabrettim. Allah benim ruhumu aldı, beni bu mezara yerleştirdi. Adımı sorarsanız benim adım Kuş bin Şeddad bin Ad bin Ekber’dir.”

Devamındaysa şu dizeler yazılıymış:
 Uzun bir süre sonra yâd ederseniz beni
 Günler ve hadiseler değiştikten sonra
 Ben yaratıkların hükümdarı Şeddad’ın oğluyum
 ‘Bütün mekânların ve bölgelerin sahibi bendim
 En çetin ve zorba insanlar emrime girdi
 Mısır’dan Adnan ülkesine ve Şam’a kadar
 İzzet içerisinde hükümrân oldum
 Hükümdarları zelil kıldım
 Yeryüzü halkı saltanatımdan korkuyordu
 Kabile ve topluluklar kudretim altında ezildi
 Şehirler ve ahalisi benden ürkerdi
 Atıma bir binince ben
 Askerlerimi görürdüm
 Sahillerde sıralanmış binlerce askerimi
 O kadar malım oldu ki sayısı belirsizdi
 Onları hadiseler için biriktirdim
 İstedim ki bütün malımı vereyim
 Yalnızca bir anlık vakit için
 Allah sadece kendi muradı olsun istedi
 Beni izzet yurdundan alıp götürdü

Ölüm bana geldi
Dünyadan başka bir yere göçtük
Önceden yaptıklarımla karşılaştım
Artık bir suçlu ve yaptıklarım karşısında rehinim
Bedbaht olmaktan kendini koru
Hadiselerin peşinden gitmekten uzak dur

Emir Musa bu sözleri duyunca ağlamaya başlamış. O kadar ağlamış ki bu insanların yaşadıkları karşısında bayılıp yığılmış olduğu yere. Sonra yine sarayda dolaşmaya, gördüklerinden ibret almaya devam etmişler. Sarayın bir yerinde mermerden dört ayaklı bir masa görmüşler. Üzerinde şöyle yazılıymış: “Bu sofranın üzerinde dört bin kör, dört bin de gören hükümdar yemek yedi. Hepsi de dünyadan ayrıldı ve kabirlere yerleşti.”

Emir Musa bunların hepsini not etmiş, saraydan sadece bu sofrayı yanlarına almışlar. Askerleri ve adamlarıyla birlikte yola çıkmışlar. Abdüssamed yine önlerine düşüp rehberlik etmiş. Böylece aradan üç gün geçmiş. Üçüncü gün yüksek bir tepede, bakır bir süvari görmüşler. Mızrağının ucunda geniş, göz alıcı bir levha varmış. Üzerinde şöyle yazılıymış: “Ey bana ulaşan kişi! Bakır şehrine nasıl ulaşacağını bilmiyorsan atın ayağını tut. O dönecek, sonra duracaktır. Hangi yönde durursa o yönü takip et. Kendi adına endişe etme ve zorluk çekme. Sen bakır şehrine ulaştırılacaksın.”

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

561. GECE

Emir Musa bu yazıyı okuyunca atın ayağını çevirmiş; at sanki bir şimşek gibi dönmüş ve onların bulunduğu başka bir yöne yönelmiş. Bunun üzerine emir Musa ve beraberindekiler atın döndüğü yere yönelmiş, yürümeye devam etmişler. Karşılarına çıkan yolu takip etmiş, gece ve gündüz demeden yol gidip uzak şehirleri aşmışlar.

Yürümeye devam ederken bir gün siyah taştan bir direk ile karşılaşmışlar. Üzerinde koltuklarına kadar toprağa gömülmüş birisi varmış; iki büyük kanadı ve dört eli varmış. Ellerinden ikisi insan eline benzerken diğer ikisi vahşi hayvan pençeleri gibiymiş. Ateş korları gibi iki gözünün yanı sıra bir de alnında sırtlan gözü gibi üçüncü bir gözü varmış. Siyah tenli ve belli ki uzun boyluymuş. “Benim üzerime bu büyük belayı gönderen Allah’ı tenzih ederim. Kıyamete kadar bana bu elim azabı vereni tenzih ederim!” diye bağırıp duruyormuş.

Onu görünce korkudan akılları başlarından gitmiş, dört bir yana kaçışmışlar. Emir Musa Abdüssamed’e “Bu da nedir?” diye sorunca “Bilmiyorum” diye cevap vermiş. Emir Musa “O halde git de bir sor bakalım, belki sana anlatır da öğreniriz neyin nesiymiş” demiş. Şeyh Abdüssamed “Allah Emir’in işlerine hayır versin, biz de ondan korkarız” demiş. Emir Musa “Korkmayın, bir şey yapamaz” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine Abdüssamed yaklaşıp “Ey şahıs! Adın nedir, ne iş yaparsın? Bu mekânda böyle kalmana sebep nedir?” diye sormuş. “Ben cin taifesinden bir ifrit’im. Adım Dahiş bin el-A’mes’tir. Buraya kudretle hapsedildim ve azametle bağlandım. Allah’ın dilediği bir süreye kadar burada azap göreceğim” demiş ifrit. Emir Musa “Ey

şeyh! Sor bakalım, bu direğe hapsedilmesinin nedeni nedir?” demiş.

Şeyh bunu sorduğunda, ifrit şöyle demiş: Benim hikâyem çok gariptir; İblislerden bir taifenin kırmızı akik taşından yapılmış bir putları vardı. Bu puttan ben sorumluydum. Kıymetli, azametli ve ne emrederse hemen yerine getirecek olan binlerce savaşçı cine komutanlık eden denizler hükümdarı da bu puta tapardı. Ben bu puttan sorumlu olduğum için bu hükümdarın askerleri ne dersem yapar, asla sözünden çıkmazlardı. Hepsi Davut oğlu Süleyman’a asi olmuşlardı. Ben de putun içine girer, onlara emir verir ve yasaklar koyardım.

Hükümdarın kızı da bu putu çok sever, ona tapıp secde ederdi. Bu kız güzellik ve cemalde benzersiz; zariflik ve kemalde eksiksizdi. Onu Hz. Süleyman’a tarif ettim. O da babasına haber gönderdi ve “Kızını benimle evlendir ve ibadet ettiği putu kır. Ben Allah’tan başka ilah olmadığına şahitlik ederim. Süleyman da Allah’ın peygamberidir. Sen de böyle dersin bizim sahip olduklarımız senindir. Senin lehine olan bizim lehimize, bizim aleyhimize olan senin aleyhinedir. Teklifimi kabul etmezsen sana öyle bir orduyla gelirim ki, onlara karşı koyamazsın. Ya bu talebe evet demelisin ya da ölüm için kefenini hazırlamalısın. Sana fezayı dolduracak kadar asker göndereceğim. Seni geçmiş gitmiş olan düne çevireceğim” dedi.

Hz. Süleyman’ın elçisi gelince, cinlerin hükümdarı haddi aştı, kendi kendine büyüklük taslayıp vezirlerine “Süleyman’ın durumu hakkında ne dersiniz? O bana elçi gönderdi ve kızım ile evlenmek istedi. Akik putunu kırmamı, kendi dinine girmemi istedi” dedi.

Vezirleri “Sen bu deryanın ortasında iken bunları sana nasıl yapacak? Sana gelmeye kalksa ulaşamaz bile. Çünkü cinler seninle birlikte ona karşı savaşır, ibadet ettiğin put için senin yanında olur, sana yardım ederler. Rahat ol, o put sana yardım edecek ve des-

tek olacaktır. En doğrusu bu hususta rabbin olan akik putuna danış. Sana savaşmayı işaret ederse mutlaka savaşman gerekir!" dediler.

Hükümdar hemen ayağa kalktı, putun yanına girdi. Bunun öncesinde adaklar sundu, kurbanlar kesti. Sonra secdeye kapanarak ağlamaya başladı ve şöyle dedi:

*Ey rabbim ben senin kaderini bilirim
Süleyman seni kırmak istiyor
Rabbim! Ben senin yardımını dilerim
Sen ne emredersen itaat edeceğim.*

Sonra direkte asılı ifrit Abdüssamed'e etrafındakilerin de duyacağı şekilde şöyle demiş: "Ben de bilgisizliğim, aklımın azlığı ve Hz. Süleyman'ın emrini önemsememem sebebiyle putun içine girdim ve şöyle demeye başladım:

*Ben ondan korkmam
Her şeyi bilirim ben
Savaş isterse güçlü olan benim
Onun canını alabilirim*

Hükümdar verilen cevabı işitince kalbi güçlendi, Hz. Süleyman peygamberle savaşmaya niyetlendi. Hz. Süleyman'ın elçisine çok çirkin davranıp onunla şu tehditleri gönderdi "Sen kuruntulara kapılmışsın. Beni yalan sözlerle korkutuyorsun. İster sen bana gel ister ben sana geleyim!

Elçi döndü ve Hz. Süleyman'ın yanına geldi, olanı biteni başından sonuna kadar anlattı. Allah'ın peygamberi bunları işitince çok sinirlendi. İnsanlar, cinler, vahşiler, kuşlar ve haşerelerden oluşan ordularını topladı. Veziri Demiryat'a -ki cinlerin hükümdarıydı- cinleri her yandan toplamasını emretti. Sonra şeytanlardan altı yüz bin kişiyi topladı. Asıf bin Berhaya'ya

insanlardan olan askerlerini toplamasını emretti. Onların sayısıysa bir milyon veya daha fazlaydı. Silahlarını ve diğer savaş araç gereçlerini hazırladılar. Cinler ve öteki askerler bineklerine bindiler. Kuşlar Hz. Süleyman'ın atının üzerinde uçarken vahşiler tahtının altından gidiyordu. Denizlerden sorumlu cin hükümdarının yerine varıp adasını kuşattılar, yeryüzü askerler dolmuştu.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

562. GECE

İfrit Dahiş hikâyesini anlatmayı sürdürmüş: Hz. Süleyman, hükümdarımıza bir elçi göndererek “İşte ben geldim. Sana gelecek belayı kendinden uzaklaştırmak bakan! Veya bana itaat et, peygamberliği kabul et, putu kır, biricik ilah olan Allah'a ibadet et, sonra kızını benimle evlendir. Sen ve yanındakiler 'Allah'tan başka ilah yoktur ve Süleyman O'nun nebisidir' deyin. Bu cümleyi söylerseniz benden aman bulursunuz. Direrseniz adalarda bulunmak sizi korumayacaktır. Allah bana kuşların itaat etmesini emretti. Onlara da beni bir taht üzerine taşımayı ve seni başka insanlar için ibretlik vesilesi yapmayı emretti” dedi.

Elçi Allah'ın nebisi Süleyman'ın haberini ulaştırdı. Hükümdar “Benden istediğini yapmama imkân yok! Ona deyin ki kendisine karşı koyacağım!” dedi. Elçi Hz. Süleyman'a dönüp cevabı bildirdi. Hükümdar halkına haber saldı, emri altında bulunan cinlerden

binlercesini topladı, onlara ifritler ve şeytanlar da eklendi ki bunlar deniz adalarında ve dağların tepelerinde yaşayan cin taifelerindendi. Sonra ordular hazırlandı, silahlar askerlere dağıtıldı. Hz. Süleyman da ordularını düzenledi. Vahşilere kavmin sağında ve solunda olmak üzere iki bölüğe ayrılmalarnı, kuşlara da adalara dağılmalarnı emretti. Onlar gagalarıyla düşmanların gözlerini çıkartacak, kanatlarıyla yüzlerine vuracaktı. Vahşi hayvanlarsa düşman atlarına saldıracaktı. Hepsi "Allah'a ve O'nun nebisine itaat eder ve söz dinleriz" dediler.

Hz. Süleyman kendisi için mücevherlerle donatılmış ve kızıl altınlarla işlenmiş mermer bir taht kurdu. Veziri Asıf bin Berhaya'yı sağına, vezir Demiryat'ı ise sol tarafına oturttu. İnsanlardan olan valileri sağına, cinlerin valilerini soluna, vahşileri ve ejderleri önüne aldı. Sonra topluca üzerimize saldırdılar, geniş bir vadede iki gün savaştık. Üçüncü gün belaya maruz kaldık. Allah'ın kaza ve kaderi bize işledi.

İlk hamle eden askerlerimle beraber bendim. Arkadaşlarıma "Ben onların karşısına çıkana kadar siz yerlerinizi koruyun!" dedim ve Demiryat'ı öldürmek istediğimi söyledim. Ben böyle der demez, dağ gibi iri, alev ateş saçan Demiryat karşımda dikildi ve bana ateşten bir ok fıkrattı. Bu esnada öyle bir gürledi ki sanki gök üzerime çöktü, dağlar titredi. Sonra arkadaşlarına emretti ve savaş naraları atarak yeniden saldırıya geçtiler. Biz de karşı koyduk. Öyle bir alev yükseldi ki semaya doğru, gök parçalanacak gibi oldu. Savaş olanca şiddetiyle devam ediyor, öldürülenlerin kanları topuklarımıza kadar çıkıyordu. Kuşlar havada, vahşiler karada savaşmayı sürdürüyordu. Ben de Demiryat ile savaşmaktaydım. İkimiz de birbirimizi yorduk ama ilk zayıf düşen ben oldum. Ordum yenildi, adamlarım dağıldı. Allah'ın peygamberi Süleyman "Yakalayın o zorbayı ve alçağı!" diye bağırdı.

İnsanlar ve cinler her biri kendi taifesinden olanlara saldırdılar. Bizim hükümdarımız hezimete uğradı, Hz. Süleyman'ın ganimeti haline geldik. Kuşlar askerimizin gözlerini çıkartıyor, bazen gagaları bazen pençeleri bazen kanatlarıyla onların yüzlerine vuruyorlardı. Vahşi hayvanlarsa atları ürkütüyor ve üzerinden düşen adamları yakalıyorlardı. Ordumuzun çoğunluğu hurma kütükleri gibi yere serilmişti. Ben Demiryat'ın elinden kaçtım ama üç ay boyunca beni takip etti. En sonunda bana yetişti ve beni bu gördüğünüz hale getirdi.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

563. GECE

Daha sonra Emir Musa ve arkadaşları ifrite “Bakır şehrine nasıl gidilir?” diye sormuşlar. O da yolu göstermiş. Şehre girmek için geçmeleri gereken yirmi beş kapı varmış ama hiçbirisi ortada yokmuş; neredede olduklarına dair bir iz bile yokmuş etrafta. Surları ise sanki dağ parçası veya kalıba dökülmüş demir gibiymiş. Hepsisi de surların etrafında dönüp dolaşmış, girebilecekleri bir kapı bulmaya çalışmışlar ama bulamamışlar. Emir Musa yanındaki Talip'e “Ey Talip! Bu şehir nasıl gireceğiz? Girebilmemiz için bir kapı olması gerekmez mi?” demiş. Talip “Allah Emir'e hayırlar ihsan etsin! İki veya üç gün istirahat edelim. Sonra Allah'ın izniyle oraya ulaşmak ve içeri girmek için bir çare aranız” demiş. Ancak Emir Musa, belki bir kapı ya da kendisinden geçebilecekleri bir gedik bulur umuduyla, hizmetçile-

rinden birine bineğine binip şehrin etrafında dolaşmasını emretmiş. Hizmetçi hemen bineğine binip gitmiş, ancak iki gün iki gece surların etrafında dolaşp bir iz aramasına rağmen hiçbir şey bulamamış. Üçüncü gün olunca, gördüğü uzunluk ve yükseklik karşısında dehşete kapılmış bir halde arkadaşlarının yanına dönmüş ve “En uygun yer yine burası” demiş.

Sonra Emir Musa, Talip bin Sehl ve Şeyh Abdüssamed ile birlikte karşıdaki bir dağa çıkmışlar. Çıktıkları bu yer her yere hâkim bir tepeymiş. Dağa çıkınca gözlerin kendisinden büyüğünü görmediği bir şehir görmüşler. Sarayları yüksek, kubbeleri geniş, içi mamur, nehirleri akan bir şehirmiş burası. Ağaçları meyveli, bahçeleri yeşermiş imiş. Bu şehir, ulaşılmaz kapılarla içinde insan veya cin herhangi bir varlığın bulunmadığı bir şehirmiş. Gün şehrin üzerinde sararmaya yüz tutmuş, kuşlar onun tarlalarında dolanıyor, kargalar sokaklarında ve köylerinde ötüşüp orada yaşamış kimselere ağlıyorlarmış.

Emir Musa şehrin tenhaliğini ve içeride kimsenin bulunmadığını görünce üzülerək “Zamanın değıştirmediğ Allah münezzehtir. O varlıkları kudretiyle yaratandır” demiş. Allah’ı tenzih ederken gözü bir yere takılmış. Orada beyaz mermerden yedi levha görmüş. Mermerler uzaktan parlıdıyormuş. Yaklaşınca üzerlerinde yazılar olduğunu görmüş. Şeyh Abdüssamed öne çıkıp levhada yazılı olanları okumuş. Levhalarda ibretlik olarak yazılan ve öğütler veren yazılar varmış. Bunlar basiret sahipleri için uyarılar taşımaktaymış.

Birinci levhada Yunanca şöyle yazılıymış: “Ey Âdemoğlu! Önündeki hakikatten seni gafil kılan nedir? Gaflet seni yaşadığın günlerden ve yıllardan habersiz kıldı. Bilmiyor musun ki, umut kâsesi tükeniyor. Yakında onu yudumlayacaksın. Ölüm sana gelmezden önce düşün. Bu şehirlerin sahipleri nerede? Kulları zelil eden orduları yöneten hükümdarlar

nerede? Allah onlara lezzetleri kaçırın, cemaatleri dağıtan, menzilleri ve mamur beldeleri yok eden ölü-mü gönderdi de hepsini geniş mekânlardan daracık kabirlere indirdi.”

Levhanın alt kısmındaysa şu dizeler yazılıymış:

Hükümdarlar nerede, bu arzı mamur kılanlar nerede
Onlar yaptıkları binaları ve mamur şehirleri bırakıp gitti
Yaptıklarına karşılık kabirlerinde rehin kaldılar
Yeryüzünü imar etmişken kabirde kurumuş kemik ol-
dular
Askerler nerede, hiçbiri dönmedi geri
Topladıkları ve biriktirdikleri mallar nerede
Arş'ın rabbinin emri bir anda ulaştı da
Mal ne fayda verdi onlara ne de yardım etti

Emir Musa bu şiiri ve yazılı olanları duyunca bayıl-mış. Ayılınca gözyaşları yanaklarından süzüle süzüle “Vallahi, dünyayı değersiz görmek en doğru iş! Haki-kate ulaşmanın zirvesi budur!” demiş. Sonra divit ve hokka getirtip birinci levhadaki sözleri yazdırmış.

Sonra ikinci levhayı okutmuş. Şunlar yazılıymış: Ey Âdemoğlu! Ezelin kadimliği seni niçin aldatır? Niçin ecelinin geleceğinden gafil kalırsın? Bilmiyor musun dünya fani, kimse yerleşmedi buraya. Sen dünyaya bakıyor ve peşinden gidiyorsun. Bölgeleri imar eden-ler nerede? Ufukların sahipleri nerede? Horasan'ı, İsfahan'ı imar edenler nerede? Geri çevrilemeyecek olan davetçi davet etti onlar da icabet etti. Ölüm davet etti de onlar da peşinden gitti. Yaptıkları ve inşa ettik-leri onlara fayda vermedi, topladıkları mallar ölümü kendilerinden uzaklaştırmadı.

Levhanın altındaysa şu dizeler yazılıymış:

Bu binaları yapanlar nerede
Hiçbir yapı onlara benzemezdi

Askerler ve orduları topladılar
 İlah'ın takdiri onları zelil eyledi
 Onları koruyacak iksirler nerede
 Şehirleri terk edip gittiler
 Sanki hiç yaşamamışlar gibi

Emir Musa ağlayıp “Vallahi büyük bir maksat için yaratıldık” demiş. Sonra levhada yazılanları kaydet-tirmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

564. GECE

Emir Musa üçüncü levhaya okutmuş. Onda şunlar yazılıymış: “Ey Âdemoğlu! Sen dünya sevgisiyle aldanmış, rabbinin emrini unutmuşsun. Ömrün tükeniyor, sen ise dünyadan razı ve memnunsun. Ahiret için azığınızı hazırla, kullanın rabbinin huzurunda vereceğiniz cevap için hazırlık yap.”

Levhanın alt kısmında ise şu dizeler yazılıymış:

Bütün bu şehirleri imar edenler nerede?
 Sind'den Hind'e burayı yönetenler nerede
 Zenciler ve Habeşliler emrine amadeydi
 Kibirlenip haddi aşınca herkes itaat ediyordu ona
 Kabrinde olan şeyin haberini bekleme
 Heyhat! O bundan haber veremez
 Hadiseler onu umutlarından uzaklaştırdı
 Sarayında inşa ettikleri kendisini kurtaramadı

Emir Musa bunları duyunca yine ağlamaya başlamış. Sonra dördüncü levhayı okutmuş. Onda şöyle yazılıymış: “Ey Âdemoğlu! Efendin sana ne kadar süre verecek? Sen eğlence dünyasında kendini yitirdin. Ölene kadar her gün hayırlar sana gelir. Ey Âdemoğlu! Gün ve gecelerini aldanmayla tüketme. Gaflet ve boş vermişlikle vaktini harcama. Bil ki ölüm omuzlarının üzerine çıkmış, seni izliyor. Geçen her günün sabahı onun sabahı, akşamı ölümün akşamıdır. Ölümün sana gelişle ilgili uyanık ol! Ölüm için hazırlığını yap. Sanki o hep seninledir, fakat yaşarken senden uzak durdu. Vakitlerin hazlarını zayi ettin. Sözümü iyi dinle, Mevla’ya bağlan. Dünya sabit değil, o bir örümcek ağına benzer.”

Levhanın dibinde şu dizeler yazılıymış:

*Bu yapıları kuran ve inşa edenler nerede?
Bunların temelini atıp yükseltenler nerede
Bu kalelerin sahipleri nerede
Hepsi burayı terk ederek gitmiş
Onlar bugün kabirlerinde rehin
Orada ağlarlar hallerine;
Bizde katılacağız onlara
Allah’tan başka Baki yok*

Emir Musa okunulan bu öğütleri ve dizeleri duyunca ağlamış ve bütün bunları kaydettirmiş.

Sonra dünya hayatı gözlerinde bir resim gibi çizilmiş olarak dağdan inmişler. Askerlerini de toplayıp o gün şehre girmenin bir yolunu bulmak için düşünmeye başlamışlar. Emir Musa, Talip bin Sehl ve diğer seçkin adamlarına “Bu şehre girmek için ne yapalım? Buraya girersek bizi müminlerin emirinin isteğine yaklaştıracak bir şeyler buluruz diye ümit ediyorum” demiş. Talip bin Sehl “Allah, emirin nimetini daim edip artırsın, bir merdiven yapıp ona tırmanalım, belki bu şekilde girebiliriz” demiş.

Emir Musa “Bu benim aklıma gelmemiştii, güzel bir fikir” demiş ve marangozlarla demircileri çağırıp uzun bir merdiven yapmalarını söylemiş. Onlar da demirle desteklenmiş bir merdiven inşa etmişler. Merdivenin yapımı bir ay sürmüştü. Bitirince merdiveni kaldırıp sura dayamışlar. Merdiven daha öncesinde bu sur için ölçölüp biçilmiş gibi tam tamına surla aynı boyda olmuş. Emir Musa bundan memnun kalıp “Allah işinizi mübarek eylesin, ancak bu kadar olurdu!” demiş.

Sonra yanındakilere dönüp “Aranızda bu merdivene tırmanıp surun üzerine çıkacak, oradan şehir tarafına inip suru inceleyerek kapıyı nasıl açacağımızı bulmaya çalışacak biri var mı?” diye sormuş. İçlerinden birisi öne çıkıp “Ey emir! Ben o merdivene çıkabilirim! Sonra aşağı iner, sizin için kapıyı açarım!” demiş. Emir Musa “Tamam o zaman çık bakalım! Allah işini bereketli eylesin!” demiş.

Adam merdivenin en üst kısmına çıktıktan sonra ayaklarının üzerine doğrulup şehre bakmış. Sonra ellerini çırpıp avazı çıktığı kadar bağırarak “Sen ne kadar güzelsin böyle!” demiş ve kendini şehre doğru surlardan aşağı atmış; kemikleri birbirine geçip etlerine yapışmış. Emir Musa hayretle “Akıllı bunu yaparken deli ne yapar? Bütün arkadaşlarımıza böyle olursa kimse geride kalmaz. İşimizi de halledemeyiz. Buradan çekip gidelim, bu şehre ihtiyacımız yok!” demiş.

İçlerinden birisi “Belki başka biri daha metanetli olabilir” deyince sırayla tırmanmaya başlamışlar merdivene, ama her çıkan ilk çıkan gibi oradan aşağı atmış kendini. Sayıları on ikiye ulaştığı halde her çıkan ilkinin yaptığı gibi yapmış. Bunun üzerine Şeyh Abdüssamet “Benden başka bunu yapacak kimse yok! Tecrübe edilmiş bir iş tecrübe edilmemiş gibi değildir!” demiş. Emir Musa “Sakın sen yapma! Sen ölürsen hepimiz de helak oluruz! Çünkü hepimizin rehberi sensin!” diyerek karşı çıkmış. Şeyh Abdüssamet “Bel-

ki bu iş Allah'ın izniyle benim elimle gerçekleşecek" deyince insanların hepsi de onun yukarı tırmanması hususunda görüş birliğine varmışlar.

Şeyh ayağa kalkıp şöyle bir kendini toparlamış, Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla deyip yukarı çıkmış. Sürekli ayetler okuyor, dualar ediyormuş. Sonunda surun tepesine çıkıp ayağa kalkmış. Aşağıdakiler "Ey Abdüssamet! Sakın kendi ölümüne koşma! Allah'tan geldik ve O'na döneceğiz! Sen düşersen hepimiz helak oluruz!" diye bağışmaya başlamışlar. Abdüssamet onların bu sözlerini duyunca gülmüş. Uzun bir süre Allah'ı zikrederek ve kurtuluş ayetleri okuyarak orada kalmış. Sonra da "Ey Emir! Artık korkmanıza gerek yok! Allah şeytanın hilesini benden def etti!" diye seslenmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

565. GECE

Emir Musa Şeyh Abdüssamet'e "Ey şeyh, ne gördün?" diye sorunca, şeyh "Surun en yukarısına çıkınca on cariye gördüm, dolunay gibiydiler. Elleriyle "Gel, gel!" diye işaret ettiler. Bana altımda bir deniz varmış gibi geldi. Kendimi arkadaşlarımin yaptığı gibi denize atmak istedim, sonra öleceğimi anlayıp kendimi onlardan uzaklaştırdım, Allah'ın kitabından birtakım ayetler okudum. Allah da onların hilesini benden def etti. Benden uzaklaştılar, ben de kendimi aşağı atmadım. Allah onların sihir ve tuzaklarını boşa çıkardı. Bu bir sihir ve şehir

halkının yaptığı tuzaktı. Bu sayede onlara ulaşmak isteyenleri şehirden uzaklaştırıyorlardı” demiş.

Sonra surun üzerinde yürüyüp bakır kulelere doğru gitmiş. Kulelerin altından iki kapısı varmış fakat üzerlerinde kilit yokmuş. Nasıl açılacakları belirsizmiş. Bir süre kapıların karşısında durup düşünmüş. Sonra tam kapının ortasında bakırdan bir at resmi görmüş. At ön ayaklarından birini uzatmış bir şeyleri işaret ediyor gibiymiş. Hemen üzerinde de “Atın üzerindeki çengeli on iki kere ovuştur, kapı açılacaktır” yazılıymış.

Abdüssamed’in aklına daha önce gördükleri bakır süvari gelmiş. Yazılanları yapıp oldukça sağlam gözüken çengeli on iki kere ovuşturmuş. Kapı hemen gök gürültüsüne benzer bir sesle açılmış. İçeri girmiş. Şeyh, faziletli, âlim ve bütün dilleri ve yazıları bilen birisiymiş. Uzun bir dehliz boyunca yürüyüp karşısına çıkan basamaklardan inince güzel bir yere çıkmış. Burada üstlerinde zırhları, ellerinde oklarıyla ölmüş insanlar insanları varmış. Kapının ardında demir direkler ve odunlar yığılıymış.

Şeyh Abdüssamet kendi kendine “Belki anahtarlar bu insanların yanındadır, diye düşünmüş. Sonra içlerinden birinin yaşça diğerlerinden daha büyük olduğunu ve yer olarak da daha yüksek bir yerde durduğunu görünce “Şehrin anahtarı bu adamın yanındadır kesin. Şehrin kapıcısı bunlar ise diğerleri bu adamın emrindeki kimseler olmalı” demiş. Adama yaklaşıp elbisesini kaldırıncı anahtarların belinde olduğunu görmüş. Sevinçten aklı başından gitmiş. Hemen anahtarları alıp kilitleri açmış. Kapıyı kendisine doğru çekince kapı gök gürlemesi gibi bir sesle açılmış. Şeyh tekbir getirmiş, dışarıdakiler de, sevinçle, onunla birlikte tekbir getirmişler. Emir Musa da hem Şeyh Abdüssamed’in kurtulduğuna hem de şehrin kapılarının açılmış olduğuna çok sevinmiş. Herkes yaptığı işe karşılık Abdüssamed’e teşekkür etmişler.

Herkes hep beraber içeri girmek için kapıya hücum edince Emir Musa “Ey topluluk! Hepiniz içeri girerse ne olacağını bilemeyiz. Yarımız içeri girsin, ötekiler dışarıda kalsın” demiş ve yanındakilerin yarısıyla birlikte içeri girmiş. Hepsi de silahlıymış. İlk iş olarak kendilerini surlardan aşağı atıp ölen arkadaşlarını surların dibinden toplayıp defnetmişler. Sonra dükkânlara girince tüccarların ölü bedenlerinin ipek örtüler serili sedirlerde uzanmış olduğunu görmüşler.

Şehrin çarşısına gidince büyük ve binaları yüksek bir çarşı bulmuşlar; dükkânlar açık, teraziler konulmuş, kaplar diziliymiş. Ambarlar her tür malla doluymuş. Tüccarların dükkânlarda uzanan ölü bedenlerinin derileri kurumuş, kemikleri gözükmekteymiş. Halleri ibretlikmiş. Dört müstakil çarşayı ve dükkânlarını gezmişler; hepsi de malla doluymuş. Sonra oradan ayrılıp kumaş çarşısına doğru yönelmişler. Orada kızıl altın ve beyaz gümüşle işlenmiş ipek kumaşlar varmış. Sahipleriyse diğer tüccarlar gibi ölmüş imiş; dükkânlarında oturuyor, sanki her an ağızlarını açıp konuşacakmış gibi duruyorlarmış. Onları bırakıp bu kez cevher inci ve yakut çarşısına varmış, oradan da aktarların bulunduğu çarşıya geçmişler. Buradakileri de diğerleri gibi ölmüş bulmuşlar. Altlarında türlü ibrişim kumaşları varmış. Dükkânları çeşit çeşit misk, amber, kafur ve benzeri kokularla doluymuş.

Aktar çarşından çıkınca yakınında büyük bir bina görmüşler. Binaya girince içinde, çekilmiş kılıçlar ve oklar bulmuşlar. Aynı zamanda altın ve gümüşten zincirlerle bağlanmış zırhlar ve başka araç gereçler de varmış. Sarayın girişindeyse altın ile süslenmiş ibrişim örtüler varmış. Örtülerin üzerinde yatan ölülerin derileri kemiklerine yapışmış. Ancak öyle bir halleri varmış ki bilmeyen uyuyorlar sanırmış. Bu insanlar açlıktan ölmüş imiş.

Bu esnada Emir Musa Allah'ı tespihe ve takdise ederek sarayın güzelliğine ve sağlam yapısına bakmayı sürdürmüştü. Saray sağlam bir mühendislikle, en güzel mimaride inşa edilmiş, girişte yeşil zümrütlerle şu dizeler yazılıymış:

Bak ey adam! Ne göreceksin
Ayrılmazdan önce teyakkuz halinde ol
Önceden hayır azığını göndermelisin
Her yurt sakini ayrılacak bu diyardan
Bu topluluğa bak, evlerini süslediler
Toprak altında şimdi yaptıklarının bedelini ödüyorlar
Bina yaptılar, binalar ve sakladıkları fayda vermedi
Malları ecellerin gelmesini engellemedi
Ne kadar emelleri oldu, lakin takdir edilmemişti
Kabirleri boyladılar, emel fayda vermedi
İzzetli rütbelerini yitirdiler
Ne kötü bir yere indiler şimdi
Defnedildikten sonra bir çılgılık geldi onlara
Nerde aile, nerede evlat, nerede mallar?
Perde ardında tutulan yüzler nerede şimdi?
Başkalarına karşı perdeler ve örtüler çektikleri yüzleri,
O kötü yere gittiklerinde kabri bir araştır onlar için
Çukurlardan mutlaka geri dönecekler
Zaman uzadı, yediler ve içtiler
O kadar yedikten ve içtikten sonra kendileri yenildi

Emir Musa bu şiiri okuyunca bayılana kadar ağlamış. Sonra da şiiri kaydetmelerini istemiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

566. GECE

Emir Musa saraya girince içerde büyük bir salon görmüş. Salonda karşılıklı inşa edilmiş büyük ve yüksek dört eyvan varmış. Bunlar altın ve gümüşle işlenmiş, türlü renklerde ipeklerle süslenmişlermiş. Ortalarında geniş ve üzerinde gölgelik olan mermer bir fiskiye varmış. Eyvanlarda bulunan süslü fiskiyeleden sular akıyor ve türlü renklerle süslenmiş olan havuzda toplanıyormuş. Emir Musa Şeyh Abdüssamet'e şöyle "Bizi bu eyvanların yanına götür!" demiş.

İlkine geldiklerinde onun altın, beyaz gümüş, inci, mücevher, yakut ve nefis madenlerle dolu olduğunu görmüşler. Orada kıvı, sarı, beyaz madenlerle dolu sandıklar bulmuşlar. İkinci eyvana geçtiklerinde onun silahlar ve savaş aletleriyle dolu olduğunu görmüşler; bunlar kalkanlar, zırhlar, Hint kılıçları, oklar ve benzeri savaş aletleriymiş. Oradan üçüncü yere geçtiklerinde üzerinde kilitler bulunan hazine sandıkları görmüşler. Üzerlerinde türlü tarzlarda işlemiş örtüler varmış. Birisini açıp bakınca çeşitli silahlarla ve altın, gümüş ve mücevherlerle dolu olduğunu anlamışlar. Dördüncü eyvana geçmiş, orada da hazineler bulmuşlar. Birisini açtıklarında içinin altın, gümüş ve billur kaplar, inciyle işlenmiş kadehler, akik taşından kâselerle dolu olduğunu görmüşler. Uygun olanları almaya başlamışlar; herkes taşıyabildiği kadarını almış.

Oradan dışarı çıkmak istediklerinde içerde bir kısmı ahşap, bir kısmı abanozdan bir kapı görmüşler. Altın işlemleri olan kapının üzerinde farklı işlemlerle süslenmiş bir örtü varmış. Kilitleri beyaz gümüştenmiş. Bu kilitler anahtar olmadan zorlamayla da açılabilirmiş. Şeyh Abdüssamed bilgisi, cesareti ve yete-

neğiyle kilitleri hemencecik açmış. Karşılarına derin bir dehliz çıkmış, oradan içeri girmişler. Dehlizin duvarlarına, kırmızı altın ve beyaz gümüşle vahşi hayvanların ve yırtıcı kuşların resimleri işlenmiş ve hepsi de görenleri hayran bırakacak yakut ve incilerle süslenmiş imiş. Emir Musa ve Şeyh Abdüssamed buranın mimarisine hayran kalmışlar.

Oradan, mermerden yapılmış ve cilalanmış başka bir koridora geçmişler. Burası da cevherlerle süslüymüş; görenler burayı yatağında akan bir su sanırmış da ıslanmamak için eteklerini toplarmış. Emir Musa da oradan geçebilmek için Şeyh Abdüssamed'e onun üzerine bir şey atmasını söylemiş de öyle yapıp geçmişler.

Karşılarına kızıl altınla işlenmiş, benzeri görülmemiş güzellikte bir kubbe çıkmış. Kubbenin ortası mermerden yapılmış ve zümrüt taşlarıyla süslenmiş imiş. Hiçbir hükümdar öylesine sahip olamazmış. Ayrıca kızıl altından direklere gerilmiş olan gölgeliklerin altında ayakları yeşil zümrütten yapılmış kuş şeklinde çeşmeler varmış, ki buradan akan sular fıskiye havuzda toplanırmış. Havuzun hemen yanındaysa mermerden yapılmış, inci mercanla süslemiş bir sedir varmış. Sedirin üzerinde kuşluk güneşi gibi aydınlık yüzlü bir cariyeye uzanmış imiş. Cariyenin üzerinde inci işlemeli bir elbise, başında kızıl altından yapılp mücevherlerle süslenmiş bir taç, boynunda mücevher kolye, belinde parlak mücevherden bir kemer, alnındaysa iki mücevher varmış ki, güneş gibi parlıyormuş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

567. GECE

Emir Musa bu cariyeyi görünce güzelliği karşısında hayrete düşmüş. Yanaklarının kızılığı ve saçının siyahlığına hayran kalmış. Öyle canlı duruyormuş ki hayatta olduğunu sanmışlar da “Ey cariyeye, Allah’ın selamı üzerine olsun!” demişler. Talip bin Selh bunu duyunca “Allah iyi etsin sizi! Bu cariyeye cansızdır, nasıl selamınızı alacak ki?” demiş ve emire dönüp “Ey emir bu cariyeye ustalıkla mumyalanmış. Öldükten sonra gözlerini çıkarmış, altına yağ sürüp tekrar yerine koymuşlar. O yüzden hayattaymış gibi öyle canlı bakıyor. Tabii bu nedenle ölü olduğu halde canlı zannediliyor” demiş. Emir Musa bunu duyunca “Kullanı ölümle ezen Allah’ı tenzih ederim” demiş.

Cariyenin üzerinde bulunduğu sedirin basamakları varmış. Buralarda iki köle oturuyormuş; birisi siyah, diğeri beyaz renkliymiş. Birisinin elinde demir bir sopa, ötekini elinde gözleri kör edecek derecede parlak bir kılıç varmış. İki kölenin elinde de altın levha varmış ve üzerinde şöyle yazılıymış:

“Rahman ve rahim Allah’ın adıyla! İnsanın yaratıcısı olan Allah’a hamdolsun. O âlemlerin rabbi ve sebeplerin müsebbibidir. Ezeli ve ebedi olan, kaza ve kaderi işleten Allah’ın adıyla! Ey âdemoğlu! Uzun hayat sana nasıl eceli unutturdu? Bilmiyor musun ki, ölüm seni çağırmakta ve canını almak için koşar adım gelmektedir. Buradan ayrılacağını bil, dünyadan azığını al, yakın zamanda dünyayı terk edeceksin. İnsanlığın babası Âdem nerede? Ondandır türeyen nesiller nerede? Kayserler, kysralar nerede? Hint ve Irak hükümdarları, ufuklara hâkim hükümdarlar, krallar nerede? Zorbalık nerede? Hepsi dünyadan ayrıldı, aile ve vatanlarını terk ettiler. Acem ve Arap hükümdarları nerede?

Hepsi ölüp toprak oldu. Makam sahibi efendiler nerede? Hepsi öldü. Karun, Haman, Şeddat bin Kenan ve 'direk sahipleri' nerede? Allah onları amellerinin karşılığında borçlandırdı. Dünyayı onlardan boşalttı. Acaba onlar ahiret günü için bir azık hazırladılar mı? Kulların rabbine cevap vermek için hazırlık ettiler mi? Ey adam! Sen beni tanımasan bile ben seni adınla ve nesebinle biliyorum. Ben bu şehirde yaşamış krallardan Tirmiz bin Amelika'yım. Hiçbir hükümdarın sahip olmadıklarına ben sahiptim. Adil oldum, insafli davrandım, verdim ve ihsan ettim: Uzun süre mutlu ve iyi yaşadım. Köleleri ve cariyeleri azat ettim. Sonunda umutları kaçıran ölüm bana ulaştı. Üzerimize musibetler çöktü; yedi sene yağmur yağmadı, toprakta hiçbir ot bitmedi. Daha önce sahip olduğumuz yiyecekleri tükettik. Sonra yürüyen canlılara yöneldik ve onları yedik, geride bir şey kalmadı. Bu esnada mal getirildi, onu ölçüyle tarttık, sonra güvenilir adamlarla sattık. Bütün bölgeleri dolaştılar, bütün şehirleri gezdiler, ki bir yemek bulsunlar, fakat bulamadılar. Sonra uzun bir süre geçtikten sonra o mal ile bize döndüler. Mallarımızı ve zahiremizi çıkarttık, şehirlerimizi koruyan kalelerimizi kapattık. Sonra rabbimizin hükmüne teslim olduk, işimizi sahibimize havale ettik. Gördüğümüz gibi neticede öldük. İmar ettiğimiz şeyleri ve sakladıklarımızı geride bıraktık. İşte haber budur. Göz görmesinden sonra sadece rivayet vardır."

Levhanın aşağısındaysa şu dizeler yazılıymış:

Ey Âdemoğlu! Emeller seni aldatmasın

Kendin için sakladıklarını bırakıp gideceksin

Dünya ve süslerinin ardından gidiyorsun

Önceki nesiller onun ardından koşuyordu

Helal ve haramdan mal elde ettiler

Süre tamamlanınca kader geri çevrilmedi

Askerler grup grup toplandı

Malları ve binaları bırakıp gittiler
 Kabirlere, o daracık yerlere gömüldüler
 Yaptıklarına karşılık rehin kaldılar
 Sanki bir binek taşıdı onların yüklerini
 Konaklaması olmayan bir yolculukta gecenin bir yarısı-
 nda,
 Sahipleri dedi ki: Ey kavim sizin orada makamınız yok
 Oraya iner inmez hemen yola çıkın
 Hepsi korkuyordu, korkuyla dolmuşlardı
 Bu gidiş kimsenin hoşuna gitmedi
 Bugünden azığını hazırla ki yarın mutlu olasın
 Yarın için hazırlık rabbine karşı takva duygusudur, baş-
 kası değil

Emir Musa bu sözleri işitince ağlamaya başlamış ve
 “Vallahi, bütün işlerin ve hakikatin başı takvadır. İti-
 mat edilecek en büyük unsur odur” demiş.

Ardından iki duvara şöyle yazıldığını görmüşler:
 “En açık hakikat ve kesin vaat ölümdür. Dönüş ve varış
 O’nadır. Senden önce toprağa varanları düşün. Ahirete
 giderken acele et, kabir seni çağırıyor. Saçının aklaş-
 ması sana ne diyor, bir düşün? Sen de oraya hazırlan-
 mak için acele et. Bak yaşlılık seni kabre davet ediyor.
 Yolculuk ve sefer için teyakkuzda ol. Ey âdemoğlu!
 Kalbin ne kadar katı, rabbın sayesinde izzetli ol. Önce-
 ki ümmetler nerede? İbreti ibret alan bilir. Çin hüküm-
 darları nerede, onların güç ve kuvvetleri nerede, Ad
 bin Şeddat ve onların imar ettikleri beldeler nerede?
 Zorbalıktan Nemrut nerede? İnkâr eden Firavun nere-
 de? Hepsini ölüm yok etti değil mi? Geride dişi veya
 erkek büyük küçük kimseyi bıraktı mı ölüm? Amelleri
 onları borçlu eyledi. Gece ile gündüzü birbirine sokan
 Allah onları cezalandırdı. Ey bu mekâna ulaşan ve bizi
 gören insan! Dünyaya ve onun nimetlerine aldanma!
 Dünya aldanış yurdudur, hilekârdır. Günahını hatırla-
 yayan kula ne mutlu, rabbinden korkan ve amellerini

düzeltilip ahret günü için azığını önceden gönderen kişi ne mutludur! Kim bu şehre ulaşır ve Allah onun buraya girmesini nasip ederse şehirdeki mallardan az bir miktar alsın ancak baş tarafımdakilere dokunmasın; çünkü o benim örtü ve kefenimdir. Allah'tan korksun ve hiçbir şeye el sürmesin, yoksa kendini yok eder. Bu benden size bir emanettir. Selam olsun! Allah'tan hastalık ve belaların şerrinden sizi korumasını dilerim.”

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

568. GECE

Emir Musa bu sözleri duyunca ağlamaktan baygın düşmüş. Ayılınca bütün gördüklerini, ibret olması için kaydettirmiş. Sonra arkadaşlarına “Sepetleri getirip bu mallardan ve mücevherlerden doldurun!” demiş. Talip bin Sehl, Emir Musa'ya: “Emir! Bu cariyenin üzerindeki bırakacak mıyız? Oysa onlar eşsiz güzellikte; kendi devrinde bir benzerinin daha olmadığı aşikâr. Onun üzerindeki alınan bütün mallardan daha değerli ve müminlerin emirine daha layık!” demiş.

Emir Musa “Cariyenin bu levhadaki vasiyetini duymadın mı? Biz emanet olarak kabul ettik onu, emanete hainlik etmeyiz” demiş. Talip bin Sehl “Sadece bu sözleri nedeniyle mi bu malları ve mücevherleri bırakıyoruz. O ölüdür, bunları ne yapacak ki? Bunlar dünya nimeti ve yaşayanların kullanacakları ziynettir. Pamuk elbisesiyle bu cariyeyi örteriz, onları almaya daha çok hakkımız var!” demiş. Sonra basamaklara

yaklaşıp çıkmış. İki şahsın arasına geldiğinde bir anda kölelerden biri sırtına vurup düşürmüş, öteki de elindeki kılıçla kellesini uçurmuş. Talip bin Sehl'in yuvarlanan cansız bedenini gören "Allah gittiğin yerde sana merhamet etmeyecek. Bu mallar içinde yeterli miktarda vardı. Tamahkârlık sahibini rezil eder!" demiş.

Sonra askerlere içeri girmelerini emretmiş. Malları ve mücevherleri develere yüklemişler. Şehirden çıktıklarında Emir Musa onlara daha önce olduğu gibi şehrin kapısını kapatmalarını emretmiş.

Emir Musa ve adamları sahil boyunca yürümüş, denize bakan büyük bir dağa çıkmışlar. Dağda pek çok mağara varmış. Orada karşılarına değişik kıyafetler giymiş ve başlarına farklı örtüler sarmış Sudanlı bir kavim çıkmış. Anlaşılmayan bir dilde konuşuyorlarmış. Emir Musa ve askerlerini görünce korkup, kadınların ve çocukların kapılarında beklediği mağaralara kaçışmışlar.

Emir Musa "Ey Şeyh Abdüssamed! Bu kavim hangi kavimdir?" diye sormuş. Şeyh Abdüssamed "Bunlar halifenin reayasındandır" diye cevap vermiş. Sonra aşağı inmiş, çadırlarını kurmuş, mallarını saymaya başlamışlar. Bulundukları mekâna yerleştiklerinde Sudanlıların hükümdarı dağdan inip askere yaklaşmış. Hükümdar Arapça biliyormuş.

Emir Musa'ya yaklaşıp selam vermiş. Emir Musa da hükümdarın selamını alı saygılarını sunmuş. Sonra hükümdar "Siz insan mısınız, cin misiniz?" diye sormuş. Emir Musa "Biz insanız, hiç kuşkusuz ki siz cin olmalısınız. Çünkü siz insanlardan uzak bir başınıza dağlarda yaşamaktasınız, ayrıca yaratılışınız pek cüsselidir" demiş. Hükümdar "Hayır, biz Ham bin Nuh'un evlatlarından bir topluluğuz. Bu derya ise Kerter diye bilinen bir yerdir" diye karşılık vermiş. Emir Musa "Peki, siz peygamberleri nereden biliyorsunuz? Size böyle bir mekânda peygamber veya vahiy gelmiş de-

ğildir herhalde” demiş. Hükümdar “Ey emir! Bil ki, bu denizden bizim için bir şahıs ortaya çıkar, onun ufukları aydınlatan bir nuru vardır. Uzakta ve yakındaki herkesin duyacağı şekilde şöyle nida eder: ‘Ey Ham evlatları! Gören fakat kendisi görünmeyen kimseden hayâ ediniz. Allah’tan başka ilah yoktur ve Hz. Muhammed Allah’ın elçisidir deyiniz. Ben Ebu’l-Abbas bin Hızır’ım. Biz birbirimize ibadet ederken o bizi kulların rabbine ibadete davet etti!’ Sonra bize söyleyebileceğimiz bazı kelimeleri öğretir” demiş.

Emir Musa “Onlar da nedir?” diye sorunca hükümdar şöyle demiş: “Allah’tan başka ilah yoktur, hamt O’nadır, birdir ortağı yoktur, diriltir ve öldürür. Biz Allah’a bu sözlerle yaklaşınız. Bundan başka bir şey bilmeyiz. Her cumartesi yeryüzünün üzerinde bir nur görürüz ve bir sesin şöyle dediğini duyarız: Kuddus, Subbuh, meleklerin rabbidir. Allah’ın dilediği olur, dilemediği olmaz. Her nimet Allah’ın ihsanıdır, O’ndan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur. O yücedir.”

Bunun üzerine Emir Musa “Biz İslam halifesi Mervan’ın adamlarıyız. Sizin denizinizdeki bakır kaplar sebebiyle buraya gelmiştik. O kaplarda Hz. Süleyman devrinden beri şeytanlar hapsedilmiş. Halife bize o kaplardan birisini getirmemizi emretti. Onu görmek ve bizzat öğrenmek istedi” demiş. Hükümdar da “Seve seve” diye karşılık vermiş ve kendisine balık ikram etmiş.

Sonra dalgıçlara denizden Hz. Süleyman’ın testilerinden birisini çıkartması için emir vermiş. Onlar da on iki testi çıkarmışlar. Emir Musa, Abdüssamed ve askerler, müminlerin emirinin arzusu yerine geldi diye sevinmiş, Sudan hükümdarına hediyeler verip cömertçe ihsanlarda bulunmuşlar. Hükümdar da Emir Musa’ya denizden çıkarılmış, insana yüzü gibi olan bir deniz yaratığı vererek “Bu üç gün içerisinde buradaki misafirliğinizde bu balığın etinden yemelisiniz” de-

miş. Emir Musa “Bari yanımıza da biraz alalım ki müminlerin emiri görsün, Hz. Süleyman’ın testilerinden daha çok şey görmedikçe mutmain olmaz o” demiş.

Sonra hükümdarla vedalaşmış, hemen yola koyulmuşlar. Şam’a varır varmaz Mervan’ın huzuruna girmişler. Emir Musa bütün gördüklerini kendisine anlatmış. Yolculuktaki hadiseleri, duydukları ve okudukları mısralardaki öğütleri aynen aktarmış. Mervan’a Talip bin Sehl’in durumunu da söylemiş. Mervan “Keşke sizinle olsaydım da gördüklerinizi ben de görseydim” demiş. Sonra testileri alıp peş peşe açmış. Şeytanlar testilerden çıkarken “Ey Allah’ın peygamberi! Tövbe-ler olsun bir daha o günahlara dönmeyeceğiz!” diyorlarmış. Mervan bu hadiseye şaşırılmış.

Sudan hükümdarının halifeye gönderdiği hediyeler arasında olan denizkızları içinse ahşap bir havuz yapmışlar. Ancak denizkızları havuzun suyu denize göre daha sıcak olduğu için ölmüşler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

569. GECE

Daha sonra halife malları getirtmiş ve Müslümanların arasında taksim etmiş. “Allah kimseye Davud’un oğlu Süleyman’a verdiği kadar nimet vermemiştir” demiş. Sonra Emir Musa halifeden oğlunu ülkesinde kendi yerine vekil bırakmasını istemiş ve ibadete çekilmek üzere Kudüs’e gitmiş. Orada ölmüş. Bakır şehrinin hadisesi işte böyle, en iyisini Allah bilir.

Hükümdar, Oğlu, Vezirler ve Cariyenin Hikâyesi

Şehrazat şöyle dedi:

Bana ulaştığına göre geçmiş zamanlarda ve eski çok fazla askeri, malı, mülkü olan bir hükümdar varmış. Yaşı bir hayli ilerlemiş olmasına rağmen Allah kendisine bir erkek evlat vermemiş. Buna çok üzülen hükümdar Hz. Peygamber'i vesile kılarak Allah'a yakarmış, nebilerin makamı, velilerin yüzü suyu hürmetine dilekte bulunmuş. Allah'tan kendisine erkek bir evlat vermesi için dua etmiş. Çünkü erkek evlat, kendisinden sonra devletin varisi ve onun göz aydınlığı olacakmış. Allah duasını kabul etmiş, eşi hamile kalmış. Vakit dolup doğum vakti gelince bir erkek evlat doğurmuş. Çocuğun yüzü ayın on dördüncü gecesindeki bir dolunay kadar parlakmış.

Çocuk beş yaşına ulaşınca hükümdar onu Sinbad adlı mahir bir bilgeye teslim etmiş. On yaşına gelince Sinbad ona hikmet ve edebiyata dair her şeyi öğretmiş imiş. Kendi zamanında bilgi, edebiyat ve anlayışta benzersiz biri olmuş. Babası çocuğun seviyesini görünce, bu kez Arap süvarilerinden bir grup getirtmiş. Onlar da çocuğa binicilik sanatını öğretmişler. Çocuk mahir bir süvari ve meydanlarda at koşturan cesur bir yiğit olmuş. Kendi zamanı ve akranları arasında en mahir binici oymuş.

Çocuğu yetiştiren bilge bir gün yıldıza bakarken çocuğun geleceğini görür. Buna göre çocuk yedi gün içinde bir kelime söyleyecek ve o kelime sebebiyle helak olacakmış. Bilge hemen çocuğun babası olan hükümdara gidip durumu bildirmiş. Hükümdar "Peki tedbir nedir, ne yapalım dersin?" diye sorunca bilge "Hükümdarım, onu bir müzik dinleyip eğleneceği bir meclise götürelim, yedi gün orda kalsın" demiş. Hükümdar seçkin cariyelerinden birisine haber göndermiş ki bu, cariyeleri arasında en güzeliymiş. Çocuğu kendisine teslim ederek "Efendini saraya götür, onun

yanında kal, yedi gün geçmeden de sakın saraydan çıkma” demiş.

Cariye çocuğu saraya götürmüş. Sarayda kırk oda varmış; her bir odada on cariyeye ve müzik aletleri varmış. Birisi bir müzik çalacak olsa saray oynamaya başlarmış. Etrafta, yanı başlarında hoş kokulu çiçekler açmış nehirler vardı. Bu arada delikanlı da güzellikte ve cemalde tarif edilemeyecek kadar üstünmüş. Bir gece orada kalmış. Babasının odalığı olan bir cariyeye delikanlıyı görür görmez çok sevmiş ve kendisini tutamayıp delikanlıya açılmış. Delikanlı bunu duyunca “Babamın huzuruna çıktığımda bunu haber vereyim de seni hemen öldürsün, gör!” demiş. Cariye hemen hükümdara gidip ağlayarak kendisini ayaklarının önüne atmış.

Hükümdar “Ey cariyeye, ne oluyor, bu da nedir, efendinin durumu nasıldır, yoksa iyi değil midir?” diye sorunca, cariyeye “Hükümdarım, efendim beni arzuladı ve kendisine karşılık vermezsem ölümle tehdit etti. Ama ben ona karşı çıkıp kaçtım. Artık ne ona ne saraya dönebilirim!” demiş.

Hükümdar cariyenin söylediği sözleri işitince çok sinirlenmiş ve vezirleri yanına çağırıp oğlunu öldürmelerini emretmiş. Vezirler kendi aralarında “Hükümdar oğlunu öldürmeye karar verdi ama onu öldürürse daha sonra pişman olacak. Oğlu onun için pek değerlidir. Bu çocuk hükümdarımızın ümidini yitirdiği bir dönemden sonra doğdu. O zaman dönüp bizi suçlar, niçin çocuğu öldürmemi engelleyecek bir çare bulmadınız, der” demişler ve hükümdarın çocuğunu öldürmesini engelleyecek bir çare bulmanın gerekliliği hususunda görüş birliğine varmışlar.

Vezirlerden biri öne çıkıp “Ben hükümdarın kararını engelleyebilirim” demiş ve hemen hükümdarın yanına gidip konuşmak için izin istemiş. Hükümdar izin verince “Hükümdarım, yüz çocuğun olsa gönlünüz bir cariyenin sözü karşılığında onlardan birisini öldürme-

yi kabul etmezdi. Bu cariyeye doğru da söyleyebilir yalan da! Belki de cariyenin söylediği bir tuzaktır” demiş. Hükümdar “Acaba onların tuzaklarından herhangi birisinin bilgisi sana ulaştı mı, ey vezir?” diye sormuş.

Kadınların Tuzakları Hakkında

Birinci Vezirin Hikâyesi

Vezir şöyle anlatmaya başlamış: Ey saadetli hükümdarım! Geçmiş zamanlarda kadınlara tutkuyla bağlanmış bir hükümdar varmış. Bir gün sarayında otururken evinin balkonunda oturan bir kadına gözü ilişmiş. Kadın son derece alımlı ve güzel birisiymiş. Hükümdar kadını görür görmez gönlünü kaptırmış. Evin sahibini sorunca “Bu ev falan vezirindir” demişler. Hükümdar hemen vezire haber gönderip çağırtmış. Vezir huzura gelince onu ülkenin bir yerine teftiş için göndermiş. Vezir hükümdarın emrettiği gibi hemen yola çıkmış. Vezir yola çıktıktan sonra hükümdar bir bahane bularak vezirin evine gitmiş. Kadın onu görünce tanımış ve ayağa kalkarak elini öpmüş, “Hoş geldiniz” demiş. Kendisine hizmetle meşgul olmak üzere geri çekilmiş. Ardından “Bu mübarek gelişinizin sebebi nedir? Böyle bir şerefe nasıl nail olduk biz?” diye sormuş.

Hükümdar “Geliş sebebim sana duyduğum özlemidir. Sen beni kendine çektin” demiş. Cariye hükümdarın huzurunda ikinci kez toprağı öperek “Efendimiz, ben hükümdarın hizmetkârlarından birisinin cariyesi olmaya layık biriyim. Nasıl olur da benim sizin gözünüzde bir değerim olur da böyle bir makama nail olabilirim? Ey hükümdarım, bugün gitmeyin, misafirimiz olun” demiş. Hükümdar vezirin evinde onun makamına oturmuş. Sonra kadın ayağa kalkıp içinde öğüt ve adaptan söz edilen bir kitap getirmiş. Sonra bir kitap daha getirmiş. O kitaptaysa hükümdarı bu niyetinden vazgeçirecek, günah işleme iradesini kıracak öğütler ve hikmetler varmış.

Ardından hükümdar için yemek hazırlayıp getirmiş. Sofrada doksan kap yemek varmış. Hükümdar her kaptan bir lokma alınca görüntüde farklı olsalar da tatlarının aynı olduğunu görmüş. Bu duruma çok şaşırıp “Ey cariyе, yemekler görüntüde farklı ama tatları hep aynı! Bu nasıl bir iş?” demiş. Kadın “Allah hükümdara saadet versin! Bu görebilmeniz için size sunulmuş bir misaldir” demiş. Hükümdar “Neymiş bu görecekim şey?” diye sorunca “Allah sizin halinizi daha da iyi etsin, efendim, sizin sarayınızda doksan cariyе vardır. Onların gayeleri bir iken renkleri farklıdır” demiş.

Hükümdar bunu duyunca utanmış ve kadına bir kötülük etmeden çıkıp sarayına dönmüş. Ancak utancından hemen oradan ayrılmak isteyince yüzüğünü kadının yanında, yastığın altında unutmuş. Hükümdarın saraya dönmesinin hemen ardından vezir de dönmüş. Hükümdarın yanına gelip yeri öpmüş ve teftişe gittiği bölgedeki durumları bildirdikten sonra evine gitmiş. Makamına oturup elini tesadüfen yastığın altına koyunca hükümdarın yüzüğünü bulmuş. Bu durum ona çok dokunmuş. Bir sene boyunca kadına yaklaşmamış, onunla hiç konuşmamış. Kadın bunun sebebini bilmiyormuş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

570. GECE

Süre uzayıp kadın vezirin öfkesinin sebebini anlamayınca babasına haber gönderip vezirin bir seneden beri kendisinden uzak durduğunu bildirmiş. Babası

“Ben hükümdarın yanına gelince, onu hükümdara şikâyet ederim” demiş. Günlerden bir gün huzura gelince vezirin de orada olduğunu görünce “Allah hükümdarın işlerine iyilik versin. Benim elimle diktiğim bir bahçem vardı. Sonra bahçe meyveler verdi. Onlardan birini vezire hediye eyledim; hoşuna gittiği sürece ondan yedi, sonra onu kaldırıp bir kenara attı, çiçeğini kuruttu, rengini soldurdu” demiş.

Vezir “Bu adamın dedikleri doğru! Ben o meyveden sakındım. Ancak bunun bir sebebi var; bir gün yanına gittiğimde onun yanında aslanın izlerini gördüm ve canımdan endişe ettim. Canımı korumak için ondan uzak durdum” demiş. Hükümdar vezirin evde bulunduğu aslan izinin kendi yüzüğü olduğunu anlayınca vezire “Ey vezir evine git, güvende ve mutmain ol. Aslan o meyveye yaklaşılamaz. Duyduğuma göre o kendisine ulaşmış, fakat babamın ve ecdadımın hürmetine ona bir kötülük etmemiştir” demiş. Vezir “Baş üstüne, söylediğinizi kabul ettim” dedikten sonra evine dönmüş. Eşini çağırıp onunla tanışmış, onun masum olduğuna inanmış.

Başka bir hikâyeye gelirsek, ey hükümdar! Bana ulaştığına göre çok yolculuk eden bir tüccar varmış. Bu tüccarın çok sevdiği güzel bir hanımı varmış. Sevgisinin çokluğu sebebiyle karısını çok kıskanırmış. Bir gün, kendisi evde olmadığı zaman evde olan şeyleri haber versin diye bir papağan satın almış. Yolculuklardan birisinde tüccarın eşi bir delikanlıya âşık olmuş ve eşi yokken delikanlıyı eve almış. Kocası yolculuktan dönünce papağan gerçekleşen hadiseleri kendisine bildirmiş ve “Efendim, bir Türk delikanlısı siz yokken eşinizin yanına girdi, eşiniz onu ağırladı” demiş. Adam bunu duyunca karısını öldürmek istemiş. Ancak kadın “Be adam! Allah’tan kork ve aklını başına al. Hiç aklın yok mu senin? Bir kuşun akli ve idraki mi olur? Bak kuşun aklının olmadığını ve yalan söyledi-

ğini sana göstereceğim. Bu gece git arkadaşlarından birinin yanına git, sabahleyin gel ve ona sor, sözünde doğru mu söylüyor, yalan mı, görürsün” diyerek adamı durdurmuş. Adam karısının dediğini yapıp o geceyi bir arkadaşının evinde geçirmiş.

Geceleyin bir deri parçası getirip kafesin üzerine örtmüş. Sonra derinin üzerine biraz su serpmiş, kenarlardan rüzgâr almasını sağlamış, kandili getirip şimşek görüntüsü vererek üzerinde gezdirmiş. Sabaha kadar böyle devam etmiş. Kocası eve gelince papağana önceki gecenin durumunu sormuş. Papağan “Efendim, önceki geceyi kim duymuş, kim görmüştür ki?” demiş. Efendisi nedenini sorunca “Efendim, o kadar yağmur yağdı, rüzgâr esti, gök gürleyip şimşek çaktı ki!” demiş. Adam “Yalancının tekisin, dün gece bu söylediklerinin hiçbirisi yoktu!” demiş. Papağan “Ben gördüğümü ve duyduğumu söylüyorum” diye karşılık vermiş.

Bunun üzerine adam papağanın karısı hakkında söylediği bütün sözlerin yalan olduğunu düşünmüş. Eşiyle barışmak isteyince kadın “Bu hayvanı kesene kadar seninle barışmam. Bu hayvan bana iftira attı” demiş. Adam da papağanını kesmiş. Aradan bir süre geçince adam, bir gün, Türk delikanlıyı evinden çıkarırken görmüş. Papağanın doğru, hanımının yalan söylediğini anlamış, hayvanı kestiğine pişman olmuş. Hemen eve gidip eşini ve delikanlıyı öldürmüştü. Bir daha hayatı boyunca evlenmemeye yemin etmiş.

Ey hükümdarım! Bu hadiseyi anlatmamın sebebi kadınların hilesinin çetin olduğunu size bildirmektir.

Bu hikâyeyi dinleyen hükümdar oğlunu öldürmekten vazgeçmiş.

İkinci gün olunca cariyeye hükümdarın yanına girip yeri öpmüş ve “Hükümdarım! Benim mağduriyetimi nasıl gidermezsin? Hükümdarlar sizin bir emir verdiğinizizi ama vezirinizin emri yerine getirmediğini duy-

muşlardır şimdi! Halbuki hükümdara itaat, onun emri-
ni yerine getirmeye bağlıdır. Herkes sizin adil ve insaflı
olduğunuzu bilir. Oğlunuzdan hakkımı almanız gere-
kir: Duyduğuma göre çamaşırcı bir adam her gün Dicle
kenarına çıkıp çamaşır yıkarmış. Oğlu da onunla gider,
orada kaldığı sürece derede yüzmek için nehre iner,
babası onu bundan engellemiş. Bir gün yüzerken yo-
rulmuş ve batmaya başlamış. Babası kendisini görünce
hemen koşup elini uzatmış. Babası çocuğu tutunca ço-
cuk da babaya sarılmış, bu kez ikisi birlikte boğulmuş-
lar. Hükümdarım! Şimdi siz de tam bu durumdasın.
Oğlunuzdan hakkımı almazsanız korkarım ki her ikiniz
de boğulacaksınız” demiş. Bunun üzerine hükümdar
tekrardan oğlunun öldürülmesini emretmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve an-
latmayı bıraktı.

571. GECE

Hükümdar oğlunun öldürülmesini emredince, ikinci
vezir huzura çıkıp yerleri öpmüş ve “Hükümdarım,
oğlunuzu öldürmek için acele etmemelisiniz. Annesi
onu ne güçlüklerle doğurarak size verdi. Ümit ederiz
ki o çocuk sizin yönetimde varisiniz olur, sahip olduk-
larınızın muhafızı haline gelir. Hükümdarım, sabırlı
olun. Umulur ki onun kendini temize çıkaracağı bir
delili vardır. Onu öldürmek için aceleci olursanız tüc-
car gibi siz de pişman olursunuz” demiş.

Hükümdar “Tüccarın hikâyesi de nedir, ey vezir?”
diye sorunca vezir başlamış anlatmaya:

İkinci Vezirin Kadınların Hilesi Hakkındaki Hikâyesi

Hükümdarım, bana ulaştığına göre, yemeye, içmeye önem veren bir tüccar varmış. Bir gün bir şehre yolculuk etmiş. Sokaklarda gezerken elinde iki ekmek bulunan yaşlı bir kadınla karşılaşmış. Kadına ‘Bunları satar mısın?’ diye sormuş. Kadın ‘Olur,’ diye cevap vermiş ve eklemiş: ‘Onları uygun bir fiyata satarım sana.’ Adam ekmekleri satın almış, evine götürmüş ve o gün ekmeklerin ikisini de yemiş. Sabahleyin aynı yere gelince yaşlı kadını yine iki ekmekle bulmuş. Onları da satın almış ve yemiş. Hadise yirmi kere tekrarlanmış. Aradan bir süre geçince yaşlı kadın kaybolmuş. Adam onu aramış, fakat izini bulamamış. Bir gün caddelerden birisinde kadınla karşılaşmış, durup selam vermiş ve kaybolmasının sebebini sormuş; ekmek alamamasının sebebini öğrenmek istemiş. Yaşlı kadın önce cevap vermek istememiş. Adam durumunu öğrenmek için ısrar edince ‘Efendim, ben birisine hizmet ediyordum; belinde bir hastalık vardı. Ona bakan doktor onu yağla karıştırıp acının bulunduğu yere koyar, gece boyunca bekletirdi. Ben de sabah olunca o onu alır, ekmek yapar, sana ve başkalarına satardım. Adam şimdi öldü, ben de ekmek işini bıraktım,’ demiş. Tüccar bu sözleri işitince bir la havle çekip kusmaya başlamış, o kadar kusmuş ki hasta düşmüş. Pişman olmuş yaptığına, fakat pişmanlık bir fayda vermemiş.”

Hikâyesini bitiren vezir ardından da şunları söylemiş: “Hükümdarım işte kadınların hilelerinden birisi budur. Siz siz olun kadınların sözlerini dikkate almayın!” Bu sözler üzerine hükümdar oğlunu öldürmekten vazgeçmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

572. GECE

Hükümdar oğlunu öldürmekten vazgeçince cariyeye tekrar kendisine gelmiş. Huzura çıkıp önünde toprağı öpmüş ve “Benim hakkımı oğlunuzdan almalısın, vezirlerinizin sözlerine bakmamalısınız. Kötü vezirlerde bir hayır bulunmaz. Siz de hilekâr, kötü vezirine inanan hükümdar gibi olmayın!” demiş. Hükümdar “O da nasıl olmuş?” diye sorunca da anlatmaya başlamış:

Cariyenin Erkeklerin Tuzakları Hakkındaki Hikâyesi

Ey saadetli hükümdarım, siz doğru görüşlü bir insan-sınız! Duyduğuma göre bir hükümdarın çok sevdiği kendisine ikram ve izzette bulunup öteki çocuklarından üstün tuttuğı bir evladı varmış. Bu çocuk günlerden bir gün babasına “Babacığım, ava çıkmak istiyorum” demiş. Hükümdar da vezirlerinden birisine “Sen de onunla birlikte gidip ona yardımcı ol!” demiş onu da oğluyla birlikte göndermiş. Vezir yolculukta delikanlının gerek duyacağı her şeyi almış. Yanlarına hizmetçiler, köleler ve yardımcılar olarak yola çıkmışlar. Sulak bir vadiye gelmişler. Burada çok fazla av varmış. Şehzade vezire buralarda gezinip dolaşmak istediğini söylemiş. Birkaç gün orada kalmışlar. Tam ayrılacakları sırada sürüsünden ayrılmış bir ceylan çıkmış karşılarına. Şehzade hemen bu ceylanı yakalamak istemiş ve vezire “Ben bu ceylanı yakalamak için peşinden gideceğim!” demiş. Vezir “Sen nasıl istersen öyle olsun” diye karşılık vermiş.

Şehzade gün boyunca bir başına ceylanı kovalamış durmuş. Gece, ceylan ıssız bir yere tırmanmış. Şehzade karanlıkta geri dönüş yolunu bulamamış. Atının sırtında sabaha kadar dolanmış durmuş, bir kurtuluş yolu bulamamış. Sabah olunca korkmuş, acıkmış ve susa-

mış bir halde yola devam etmiş, ama nereye gideceğini bilmiyormuş. Gün yanlanıp hava ısındığı vakit yapıları büyük ve duvarları sağlam bir şehre ulaşmış. Şehir terk edilmiş, yarasa ve kargalara mesken olmuş imiş. Şehzade şehrin ıssızlığı karşısında hayrete düşmüş.

Etrafına dikkatlice göz gezdirirken surların dibinde ağlayan hoş ve güzel bir cariyeye görmüş. Yaklaşıp “Sen kimsin?” diye sormuş. Cariye “Ben Temime bin Şehba’nın kızıyım, o Şehbalın hükümdarıdır, bir gün bir ihtiyacımı karşılamak üzere dışarı çıkınca bir cin beni kaçırdı, gök ile yer arasında uçurdu. Bu esnada gökten bir ateş kendisine isabet etti, ben de buraya düştüm. Üç gündür aç ve susuzum, seni görünce yaşama arzusu belirdi içimde” diye karşılık vermiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

573. GECE

Cariye bunları söyleyince, şehzade ona acımış ve terkisine alıp “İçini hoş tut, gözün aydın olsun. Allah beni kendi aileme ulaştırırsa, ben de seni ailene ulaştırırım” demiş. Sonra bir kurtuluş yolu bulmak için gezinmeye başlamış. Bir ara cariyeye “Beni indir de şurada ihtiyacımı göreyim” demiş.

Şehzade onu indirince duvarın arkasına gitmiş ve çok korkunç bir görünümle oradan dışarı çıkmış. Hükümdarın oğlu onu görünce korkudan tüyleri diken diken olmuş, akli başından gitmiş. Cariye gelip o çirkin suretiyle atın ardındaki yerine binmiş. Sonra şehzade-

ye “Görüyorum ki, yüzün değişmiş!” demiş. Şehzade “Beni endişelendiren mühim bir işi hatırladım da ondan” demiş. Cariye “O konuda babanın ordularından ve kahramanlarından yardım isteseydin ya!” deyince “Beni endişelendiren işe ordular veya kahramanlar yardım edemez” demiş. Cariye “O zaman babanın malı ve sakladıklarıyla ona karşı yardım iste” demiş. Şehzade “Beni endişelendiren işte mal veya zahire de fayda vermez” diye karşılık vermiş. Cariye “Siz gökte, her şeyi gören ama kendisi görülmeyen bir ilahınız olduğunu iddia ediyorsunuz. Her şeye kadirmiş. O’na dua et belki seni kurtarır” demiş. Bunun üzerine şehzade gözlerini göğe dikip halisane bir şekilde dua etmeye başlamış “Allah’ım! Beni endişeye düşüren hadise hakkında senden yardım isterim” diyerek eliyle de kadını işaret etmiş. Kadın hemen o anda alev alıp yanarak toprağa düşmüş.

Çocuk Allah’a şükretmiş. Yürümeye devam etmiş. Allah ona yolculuğu kolaylaştırmış ve doğru yolları göstermiş. En sonunda ülkesine ulaşmış. Halbuki daha önce hayattan ümidini kesmiş imiş. Bütün bunlar kendisiyle birlikte yolculuk eden vezirin yanlış yönlendirmesi ve görüşünden kaynaklanmış. O bu yolculukta helak olacakken Allah kendisine yardım etmiş.

Ey hükümdar! Bu hadiseyi sana anlatmamın sebebi şudur: Kötü vezirler iyi niyetli değildirler. Onlar hükümdarlara iyilik yapmazlar, onlara karşı dikkatli olmalısın.

Bunun üzerine hükümdar cariyenin sözünü dinlemiş ve oğlunun öldürülmesini emretmiş.

Bu kez üçüncü vezir “Bugün hükümdarın kötülüğünü engelleyeceğim” diyerek huzura çıkmış, hükümdarın önünde toprağı öpmüş ve “Hükümdarım, bilirsiniz size karşı samimi, içten; devletinize karşı ise iyi niyetli birisiyim. En doğru görüş neyse her zaman onu beyan ederim. Benim görüşüme göre evladınız, göz aydınlı-

ğınız ve kalbinizin semeresi olan yavrunuzu öldürmek için acele etmemelisin. Belki onun günahı küçüktür, cariyeye ise o günahı sizin gözünde büyütmüştür. Duyduğuma göre iki şehir halkı bir damlacık bal yüzünden birbirlerini yok etmişler” demiş.

Hükümdar “Nasıl yani?” diye sorunca anlatmaya başlamış:

Üçüncü Vezirin Kadınların Hileleri Hakkındaki Hikâyesi

“Hükümdarım, vahşi hayvanlar avlayan avcının biri günlerden bir gün dağdaki bir mağaraya girmiş. Orada balla dolu bir petek görmüş. Balın birazını yanındaki su tulumuna doldurmuş ve sırtlanıp şehre getirmiş. Yanında da avcı köpeği varmış. Köpek avcının gözünde pek kıymetliymiş. Avcı bir dükkânın önünde durup dükkân sahibine bal almak isteyip istemediğini sormuş. Dükkân sahibi balı satın almış. Tulumu açmış biraz bal çıkarıp görmek istemiş. O esnada bir bal damlası yere düşmüş. Sinekler hemen bal damlasına üşüşmüş. Bunu gören kuşlar sineklerin peşinden gelmişler. Adamın kuşlara saldıran bir kedisi varmış, kuşları görünce hemen saldırmış. Avcının köpeği de kediyi görünce saldırıp öldürmüştür. Bunu gören dükkân sahibi köpeği öldürmüştür. Avcı, köpeğinin öldürülmesine kızıp dükkân sahibini öldürmüştür. Avcının ve dükkân sahibinin köylüleri haberi alınca silahlarını alıp birbirlerine saldırmış, vuruşmaya başlamışlar. İçlerinden sayısını Allah’ın bilebileceği kadar pek çok insan ölmüş.”

Hükümdar vezirin ikna edici ve kendisini razı edip arzusundan uzaklaştıran sözlerini işitince Allah’ın ayetlerinden okuduklarını düşünmüş. Nasihat nurları akıl semasında parıldamış ve aklına yerleşmiş. Bu nedenle oğlunu öldürme niyetinden vazgeçmiş.

Dördüncü gün olunca cariyeye tekrar huzura gelip toprağı öpmüş ve “Ey saadetli hükümdarım! Doğru

görüş sahibi sensin, bu işte benim hakkım açıkça çiğnendi. Bana zulmettin, zulmeden oğlun ve kalbinin çiçeği olduğu için bir mazlumun hakkı yendi. Allah ona karşı bana yardım edecektir. Tıpkı Allah'ın, babasının vezirine karşı hükümdarın oğluna yardım ettiği gibi" demiş. Hükümdar "O da nasıl oldu?" deyince cariyeye anlatmaya başlamış:

Erkeklerin Hilekârlığı Hakkında Cariyenin Hikâyesi

Hükümdarım, anlatıldığına göre geçmiş zamanlarda hükümdarın birinin bir oğlu varmış. Başka da evladı olmamış. Yetişkinlik çağına erince hükümdar oğlunu başka bir hükümdarın kızıyla evlendirmiş. Kız son derece güzel ve alımlı bir kızmış. Kızın bir amcaoğlu varmış, onunla evlenmek istiyormuş ama kız istemiyormuş. Amcaoğlu kızın başkasıyla evleneceğini işitince kıskançlığa kapılmış ve kızın evleneceği şehzadenin babasının vezirlerinden birine pek çok mal ve para gönderip hükümdarın oğlunu öldürmesi için bir tuzak kurmasını istemiş. Bu tuzakla ya ölecek ya da kızla evlenmekten vazgeçecekmiş. Vezire haber gönderip "Amcamın kızına karşı duyduğum kıskançlık beni buna mecbur etti" demiş.

Hediyeler vezire ulaşınca "Sen gönlünü hoş tut, gözün aydın olsun, isteğine bir çare bulacağım" demiş. Sonra kızın babası, hükümdarın oğluna kızıyla evlenmek için bulundukları şehre gelmesini bildirmek üzere bir elçi göndermiş. Davet mektubu gelince hükümdar gitmesi için oğluna izin vermiş. Onunla birlikte hediyeleri götürmek üzere veziri de göndermiş. Yüz at, çadırlar, mallar, değerli eşyalar ve pek çok hediye gönderilmiş.

Vezir şehzadeyle birlikte yola çıkarken içinden ona tuzak kurma planlıyormuş tabii, ama bu kötü niyetini gizlemiş. Sahraya ulaşınca vezir orada bir su pınarı olduğunu hatırladı; bu pınardan içen herkes erkek ise

kadın haline gelirmiş. Vezir pınarın varlığını hatırlayınca, askeri oraya yakın bir yere konaklatmış. Sonra atına binip hükümdarın oğluna “Benimle birlikte gezinmek ister misin? Şu yakınlarda bir pınar vardı, onun yanına gidelim” demiş. Şehzade kendisine kurulan tuzaktan habersiz babasının veziriyle birlikte pınarın yanına gitmiş, atından inip pınarda ellerini yıkamış ve içmiş. Sudan içer içmez kadına dönüşmüş. Bu hali görünce bir çığlık atıp bayılana kadar ağlamış.

Vezir yanına gidip durumu görünce “Bu da nedir böyle?” demiş. Şehzade de olanı biteni bildirmiş. Vezir bu sözleri işitince korkup ağlamaya başlamış ve üzölmüş gibi yaparak “Allah yardımcın olsun. Nasıl olur da böyle bir musibetle karşılaşsın? Bu bela sana nasıl geldi? Tam da hükümdarın kızıyla evlenmen için sevinç ve neşeyle yolculuk ederken... Şimdi ona gitmek mi lazım gitmemek mi, bilmiyorum. Görüş senindir, ne emredersen onu yapalım” demiş. Şehzade “Sen babamın yanına git ve başımdan geçen hadiseyi anlat. Ben üzüntüden ölene veya bu beladan kurtulana kadar burada kalacağım” demiş.

Çocuk babasına bir mektup yazıp başından geçenleri anlatmış. Vezir mektubu almış, askerleri, çocuğı ve yanındaki hizmetkârları orada bıraktı. Tuzağının başarılı olması sebebiyle içten içe seviniyormuş. Hükümdarın yanına gelip durumu bildirmiş ve mektubu teslim etmiş. Hükümdar oğlunun başına gelenlere çok üzölmüş. Sonra bilginlere bir çare bulmaları için haber salmış, fakat kimse bir çare bulamadı. Vezir, kızın amcasının oğluna haber göndermiş ve hükümdarın oğlunun başına gelenleri anlatmış. O da haberlere pek sevinmiş ve amcasının kızıyla evlenebileceğı için umutlanmış. Bu kez vezire daha çok hediyeler göndermiş ve kendisine defalarca teşekkür etmiş.

Hükümdarın oğluna gelirse, pınarın yanında kalmış. Üç dört gün bir şey yemedi, içmedi başına

gelen musibete karşı Allah'a tevekkül etmiş. O Allah ki, kendisine tevekkül edenler hüsrana uğramaz. Dördüncü gece, başında taç bulunan bir atlı çıkagelmiş. Atlının üzerinde hükümdar oğlu olduğunu gösteren alametler varmış. Şehzadenin yanına gelince "Ey çocuk! Seni buraya kim getirdi?" diye sormuş. Çocuk başına gelenleri anlatmış; evlenmek üzere yola çıktığını, vezirin kendisini bu pınarın yanına getirdiğini ve ondan içtiğinde başına bu hadiselerin geldiği söylemiş. Ardından ağlamaya başlamış. Süvari onun sözlerini işitince haline üzülerek "Babanın veziri senin başına bu belayı getiren kişidir, çünkü bu pınarı bir kişi bilir" demiş. Sonra süvari kendisiyle birlikte atına binmesini söyleyip "Evime kadar benimle gel, bu gece misafirim olacaksın" demiş. Çocuk "Bana kim olduğunu söyle ki, seninle geleyim" deyince adam "Senin insanların hükümdarının oğlu olduğun gibi ben de cin hükümdarının oğluyum. Yüreğini ferah tut, gözün aydın olsun, tasan dağılsın. Bu iş benim için kolay bir iştir" demiş.

Şehzade askerlerini ve ordusunu orada bırakarak yola çıkmış. Gece yarısına kadar yol gitmişler. Cin şehzadeye "Ne kadar yol kat ettiğimizi biliyor musun?" diye sormuş. Şehzade bilmediğini söyleyince "Bir yolcunun bir senede kat edeceği kadar yol gittik" demiş. Bunu duyan şehzade şaşırıp "Ailemin yanına nasıl döneceğim o zaman?" demiş. Cin "Merak etme, o senin değil, benim işim. Hastalıktan iyileşince göz açık kapatmadan ailenin yanına döneceksin, bu iş benim için kolay!" demiş. Çocuk bu sözleri işitince sevinmiş ve yaşadıklarının bir kâbus olduğunu düşünerek "Bedbahtı saadete kavuşturmaya gücü yeten Allah'ı tenzih ederim" demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

574. GECE

Şehzade ile cin hükümdarının oğlu sabaha kadar yol gitmişler. Yemyeşil bir vadiye varmışlar. Vadide yüksek ağaçlar, ötüşen kuşlar, çiçek tarhlarıyla dolu bahçeler ve nefis köşkler varmış. Cin hükümdarının oğlu atından inmiş ve şehzadeye atından inmesini söylemiş. Sonra onu elinden tutup köşklere birine götürmüş. Otoriter görümlü, büyük bir hükümdarın huzuruna çıkmışlar. O gün orada kalmış; yemiş, içmiş, dinlenmişler. Gece olunca cin hükümdarının oğluyla birlikte atlarına binmiş, tekrar yola çıkmışlar.

Sabaha kadar yol almış, sonunda ıssız bir vadiye varmışlar. Siyah taşlarla kaplı olan vadi cehennemden bir parça gibiymiş. Şehzade “Buraya ne denilir?” diye sormuş. Süvari “Buraya Dehma arzı denir. Burası Zülcenaheyen denilen cin hükümdarlarından birisidir. Hiç kimse ona galip gelemmez. Onun izni olmadan kimse buraya giremez. Ben kendisinden izin isteyene kadar bekle!” demiş.

Delikanlı orada beklemiş. Cin bir süre gözden kaybolmuş. Sonra gelmiş, yola devam edip dağlardan akıp gelen bir pınara varmışlar. Cin hükümdarının oğlu şehzadeye “Atından in!” demiş. Atından inince “Şimdi pınardan iç!” demiş. Şehzade pınardan içince, bir anda daha önce olduğu gibi erkek olmuş. Bunu görünce Allah’ın bu büyük ihsanı sebebiyle çok sevinmiş. Sonra “Kardeşim, bu pınara ne denir?” diye sormuş. Süvari “Bu pınara kadınlar pınarı denir. Ondan bir kadın içerse erkek haline gelir. Sen Allah’a seni eski haline kavuşturduğu için şükret! Şimdi de atına bin!” demiş. Hükümdarın oğlu Allah’a şükür secdesine kapanmış.

Sonra atlarına binmiş günün kalan kısmını yolda geçirmişler. En sonunda cin süvarinin ülkesine var-

mışlar. Delikanlı orada çok güzel bir gün geçirmiş. Gece olana kadar yemeye içmeye devam etmişler. Cin hükümdarının oğlu “Bu gece ailenin yanına dönmek ister misin?” diye sormuş. O da “Evet isterim, onlara ihtiyacım var” deyince cin hükümdarının oğlu babasının kölelerinden adı Zacir olan birini çağırmış. Ona “Bu delikanlıyı buradan al, onu omzunda taşı, sabah olmadan amcasının ve eşinin yanında olsun” demiş. Köle “Baş üstüne, severek ve isteyerek” diye cevap vermiş.

Köle bir süre kaybolmuş, geri döndüğünde bir İfrit haline gelmiş imiş. Çocuk kendisini görünce aklı başından çıkacak gibi olmuş, çok korkmuş. Cin hükümdarının oğlu “Korkma, atınla birlikte onun omuzlarına çık!” demiş. Prens “Hayır, atı senin yanına bırakacağım” demiş ve atından inip ifritin omuzlarına tırmanmış. İfrit ona ‘Gözlerini kapat!’ demiş. Şehzade denileni yapmış. İfrit onu gök ile yer arasında uçurmuş. Delikanlı hiçbir şeyin farkında değilmiş. Gece-nin son üçte birlik kısmı olunca saraya ulaşmışlar. İfrit ona “Şimdi gözlerini açıp inebilirsin!” demiş ve eklemiş: “Burası evleneceğin kızın sarayı.” Sonra onu bırakıp gitmiş.

Gün aydınlanınca delikanlının korkusu gitmiş ve saraya girmiş. Hükümdar onun sarayın çatısında geldiğini görünce şaşkınlıkla yerinden kalkmış ve “İnsanlar kapılardan gelir, sen gökten geldin!” demiş. Şehzade “Allah’ın muradı buydu” diye karşılık vermiş. Hükümdar bu duruma şaşırmış ama delikanlının gelişine de pek sevinmiş. Güneş doğunca vezirine büyük bir ziyafet hazırlatılmasını emretmiş. Ziyafet hazırlanmış, düğün yapılmış. Şehzade yaklaşık iki ay eşiyle beraber kalmış. Sonra onu da alarak babasının şehrine dönmüş. Hükümdarın oğlu ile sevdiği kız evlendiği için kızın amcasının oğlu hasedinden çatlamış. Allah onlara yardım etmiş, eşiyle birlikte rahat ve keyifli bir

yolculuğun ardından babasının ülkesine ulaşmışlar. Babası askerleri ve vezirleriyle onu karşılamış.

Hikâyesini burada bitiren cariyeye “Hükümdarım, Allah’tan vezirlerine karşı sana yardım etmesini ve hakkımı onlardan almanı istiyorum” demiş. Hükümdar bu sözleri işitince yine oğlunun öldürülmesini emretmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

575. GECE

Hükümdar cariyenin sözlerini işitince oğlunun öldürülmesini emretmiş. Bunu duyan dördüncü vezir huzura girip toprağı öpmüş ve “Allah hükümdarımıza yardım etsin. Hükümdarım, niyet ettiğiniz bu işte tenniyle hareket etmelisiniz. Çünkü akıllı insan bir iş neticesini düşünerek yapan kişidir. Ne demişler: Sonuçları düşünmeyen insanın zamanda dostu olmaz: Ağır başlılıkla iş yapmayanın başına, eşinin kandırdığı kişinin başına gelen gelir” demiş. Hükümdar “O nasıl olmuş?” deyince vezir anlatmaya başlamış.

Dördüncü Vezirin Kadınların Hileleri

Hakkındaki Hikâyesi

“Çekilmiş kılıcıyla hükümdarın başında beklemekle görevli bir adam bir kadına âşık olmuş. Bir gün ona haber götürmesi için kölesini göndermiş. Kadın köleyi içeri almış. Tam o esnada kölenin efendisi gelip kapıyı çalmış. Kadın hemen köleyi alıp yanındaki bir dolaba saklamış. Sonra kapıyı açmış. Adam elin-

de kılıçla birlikte içeri girmiş. O sırada kapı tekrar-
dan çalmış. Gelen kadının kocasıymış. Adam 'Bu da
kim ola ki?' diye sorunca, kadın 'O benim kocamdır,'
 demiş. Bunun üzerine adam telaşla 'Ne yapacağız
şimdi?' demiş. Kadın 'Kalk, kılıcını çekip koridorda
dur. Sonra bana bağır çağır, kötü sözler söyle. Kocam
sana karşı çıkınca da çıkıp yoluna git,' demiş. Adam
da denildiği gibi yapmış. Kadının kocası içeri girince
hükümdarın hazinedarını, elinde çekilmiş kılıcıyla
karısının karşısına dikilmiş görmüş. Bağırıp çağırı-
yor, küfürler savurup tehdit ediyormuş. Sonra adam
kadının kocasını görünce utanmış gibi yapıp kılıcını
indirmiş ve evden çıkmış.

Adam karısına 'Bu adamın burada ne işi vardı?'
diye sormuş. Kadın 'Tam zamanında geldin! Mümin
bir kadını ölümden kurtardın! Oturmuş ip eğiriyor-
dum; birden bir köle geldi, korkudan aklı başından
gitmişti. Belli ki biri peşinden geliyordu, can korku-
suyla öyle bir koşmuş ki nefes nefese kalmıştı. Sonra
az önce gördüğün adamın kılıcını çekmiş, onun ardın-
dan koştuğunu ve yakalamak istediğini gördüm. Ço-
cuk yanıma gelip ellerime yapışıp 'Hanımefendi! Beni
haksız yere öldürmek isteyen bu adamdan beni koru!'
diye yalvardı. Ben de onu dolaba sakladım. Adam kı-
lıcı çekilmiş halde çıkıp gelince onu gördüğümü inkâr
ettim. Ama adam bana inanmayıp çocuğun yerini bil-
dirmemi istedi. Sonra bana hakaret etmeye ve senin
de gördüğün üzere tehdit etmeye başladı. Seni buraya
gönderen Allah'a hamdolsun! Ne yapacağımı bilmi-
yordum,' demiş. Kocası bunu duyunca 'İyi yapmışsın
hanım, Allah bu iyiliğin sebebiyle sana mükâfat ver-
sin,' demiş. Sonra kadın dolaba gidip çocuğa 'Bir sorun
kalmadı,' demiş. Çocuk korkmuş bir halde dolaptan
çıkmış. Adam 'Artık rahatla, bir mesele kalmadı,' di-
yerek onu rahatlatmış. Çocuk ürkmüş bir halde ada-
ma dua edip durmuş. Sonra birlikte dışarı çıktılar ve

kadının yaptığı hileyi anlamamışlar. Ey hükümdarım, kadınların hile ve tuzaklarından birisi de budur.”

Hükümdar bu sözleri işitince oğlunu öldürmekten vazgeçmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

576. GECE

Beşinci gün olunca cariyeye yine hükümdarın huzuruna girmiş. Elinde içinde zehir bulunan bir kadeh varmış. Hükümdarın huzurunda yerlere kapanıp yüzünü toprağa sürerek “Hükümdarım, ya bana karşı insafli olursun ve oğlundan hakkımı alırsın veya bu zehirli kadehi içer ve ölürüm. Vebalimse kıyamete kadar senin boynunda kalır. Çünkü senin vezirlerin benim tuzak kurduğumu ve tertip ettiğimi iddia ediyor. Halbuki onlardan daha hilekârı yeryüzünde yoktur. Ey hükümdarım! Sen cariyeye ile boyacının hikâyesini duymadın mı?” demiş.

Hükümdar “O hikâye nedir?” diye sorunca cariyeye anlatmaya başlamış:

Erkeklerin Hileleri Hakkında Cariyenin Hikâyesi

“Ey saadetli hükümdarım, duyduğuma göre boyacı bir adam varmış. Sürekli şarap içer ve resim çizermiş. Bir gün bir arkadaşının yanına gelmiş. Evin duvarlarına bakınca, duvara işlenmiş bir resim görmüş. Ondan daha güzel ve hoş bir resim görülmemiş. Ressam ona uzun uzun bakıp resmin güzelliği karşısında büyülenmiş bir halde “Bu ressam güzel bir kadına bakarken bunu yapmış olmalı” demiş. Sonra da “Belki onu ka-

fasından tasarlayarak yapmıştır, ama bu resmin yer yüzünde bir benzeri varsa Allah'tan beni onu görene kadar yaşatmasını dilerim” demiş.

Ardından orada bulunanlara bu resmi kimin yaptığını sormuş. Araştırmasına devam edip sonunda adamı bulmuş. Adam oradan ayrılarak başka bir şehre gitmiş imiş. Hemen bir mektup yazıp bu resmi nasıl yaptığını sormuşlar; kendi zihninden mi üretmiş, yoksa onun bir benzeri var mıymış? Adam “O resmi vezirlerden birisinin şarkıcı cariyesine bakarak çizdim. O cariyeye Hindistan’da Keşmir bölgesindedir” diye cevap yazmış. Ressam Fars bölgesinde yaşıyormuş, hemen hazırlanarak yola çıkmış. Uzun bir yolculuğun ardından Keşmir’e ulaşmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

577. GECE

Şehre girip yerleşmiş. Günlerden bir gün şehir halkından bir aktarın dükkânına gitmiş. Aktar işinde uzman, zeki ve akıllı birisiymiş. Ressam ona hükümdarlarını ve onun ahlakını sorunca aktar “Hükümdarımız adil ve ahlaklı biridir. Devlet adamlarına karşı cömert, halkına karşı adildir. Onu yeryüzünde kızdıracak kimseler sadece sihirbazlardır. Bir sihirbaz eline düşerse onu şehrin dışına kovar, ölene kadar açlığa mahkûm eder” demiş. Sonra vezirlerini sormuş. O da bütün vezirlerin ahlakını kendisine bir bir anlatmış. Söz dönüp dolaşıp şarkıcı cariyeye gelmiş. Aktar “O cariyeye falan vezirin yanındadır” demiş.

Ressam günlerce beklemiş, sonunda bir çare bulmuş. Yağmurun yağdığı göğün gürlediği ve şiddetli rüzgârların estiği bir gece, yanında bazı hırsızlarla birlikte yola çıkmış. Cariyenin efendisi olan vezirin evine gitmiş. Bir merdiven dayayıp sarayın üst kısmına çıkmış, içeri girmiş. Cariyelerin her biri kendi döşeginde uyuyormuş. Etrafına bakınınca mermer bir karyolada yatan, dolunay gibi parlak yüzlü bir cariyeye görmüş. Gidip kızın başucuna oturmuş. Üzerinde ipek bir örtü varmış. Başında ve ayakucunda altın şamdanlar içinde birer mum yanıyormuş. Yastığının hemen yanında da gümüşten bir kap içinde türlü çeşit tatlılar bulunmaktaymış. Bir bıçak çıkarıp kızın omzuna saplayarak onu yaralamış. Kız acıyla uyanıp adamı karşısında görünce bağırmaktan korkup susmuş. Onun mal çalmak üzere gelen biri olduğunu zannederek “Şu kutudaki malları al, beni öldürmenin sana faydası yok. Sana sığınıyorum, öldürme beni ne olur” demiş. Adam kutuyu içindekilerle birlikte alarak ayrılmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

578. GECE

Cariye şöyle devam etmiş hikâyesine:

Adam kutuyu ve içindekileri alıp ayrılmış. Sabahleyin elbiselerini giyip içinde mücevherlerin bulunduğu kutuyu da yanına alarak şehrin hükümdarının huzuruna çıkmış. Önünde toprağı öperek “Hükümdarım, ben iyi niyetli bir adamım. Horasan’dan buraya hicret ettim. Ahlakınızın güzelliğini ve halkınızı ada-

letle yönettiğinizi duyduğum için sancağınızın altında bulunmak istedim. Şehre vardığımda kapı kapalıydı, ben de şehrin dışında uyudum. Uyku ve uyanıklık arasındayken dört kadın gördüm. Bunlardan birisi bir süpürgeye, ötekiler de başka nesnelere binmişti. Hükümdarım, bunların şehrine gizlice girmek isteyen sihirbazlar olduğunu anladım. Biri bana yaklaştı, ayağıyla beni dürttü ve elindeki süpürgeyi kuyruğuyla vurup beni yaraladı. Onun bana vurması sebebiyle hiddetlendim, yanındaki bıçakla kendisine vurdum, bıçak omzuna gelip onu yaraladı. Kadın yaralanınca ayaklarına kapandı. Bu kutu içindekilerle beraber ondan düştü. Ben de kutuyu alıp açtım, bu nefis mücevherleri gördüm. Bunu alınız! Benim öyle bir mala ihtiyacım yok. Ben dağlarda gezen bir adamım, dünya sevgisini kalbimden boşalttım. Dünya ve içindekilerin gözümde değeri yoktur. Ben sadece Allah'ı ve rızasını gözetirim" demiş ve kutuyu bırakıp ayrılmış.

Hükümdar kutuyu açmış, mücevherleri içinden çıkarıp incelemeye koyulmuş. Mücevherlerin arasında vezirine hediye ettiği bir akik taşı görmüş. Hemen vezirini çağırmış. Vezir içeri girince "Bu sana hediye ettiğim akik değil mi?" diye sormuş. Vezir "Evet o, ben de onu yanımda şarkı söyleyen cariyeye hediye etmiştim" demiş. Hükümdar bunu duyunca "Onu hemen bana getir!" diye emretmiş. Vezir cariyeyi getirtmiş. Cariye gelince vezire "Cariyenin omuzlarını aç bakalım, bir yara var mı yok mu görelim" demiş. Vezir omuzlarını açınca bir bıçak izi görmüş ve "Evet efendim, omzunda bir yara var" demiş. Hükümdar "Bu cariyeye zahidin bana söylediği gibi bir sihirbazdır, bunda şüphe yok!" demiş. Sonra hükümdar onların sihirbazların atıldığı dağa götürölmelerini emretmiş. Kadınlar hemen alınıp söylenen dağa götürölmüş. Gece olup ressam hilesinin başarıya erdiğini anlayınca, dağa gelip bekçiyle görüşmüş. Gecenin ilerleyen saatlerine kadar onun-

la sohbet etmiş. Sonra “Kardeşim, şu cariyeye kendisine atılan bir iftiradan böyledir. Onu böyle bir belaya düşüren benim” demiş ve hikâyeyi başından sonuna anlatmış. İçinde bin dinar bulunan bir keseyi uzatıp “Bunu al, cariyeyi bana ver, onu ülkeme götürüyüm, bu dinarlar sana cariyeyi hapsedmenden daha çok fayda sağlar!” demiş ve eklemiş: “Bunu da ganimet bil, biz iki kişiyiz sana hayırdüa ederiz.”

Bekçi hikâyeyi dinleyince tuzağın gerçekleşmesi karşısında hayrete düşmüş. Sonra içindeki parayla birlikte keseyi alıp cariyeyi bırakmış. Fakat ona bir gün bile şehirde kalmamasını şart koşmuş. Ressam cariyeyi alıp hemen yola çıkmış. Muradına ermiş olarak ülkesine dönmüş.

Hikâyesini bitiren cariyeye sözlerine şöyle devam etmiş: “Hükümdarım, erkeklerin nasıl tuzak kurduklarına ve nasıl hile tertip ettiklerine bak! Senin vezirin hakkımı almaktan vazgeçirdi seni. Yarın ben ve sen Allah’ın huzurunda duracağız. Adil olan Allah benim hakkımı senden alacak!”

Hükümdar bu sözleri işitince, oğlunu öldürmeye karar vermiş. Ancak beşinci vezir öne çıkarak hükümdarın önünde toprağı öpmüş ve “Hükümdarım, oğlunuzu öldürmek için acele etmeyin. Nice acelecilik vardır ki, ardında pişmanlık bırakır. Korkarım ki, siz de ömrünün geri kalan kısmını hiç gülmemiş adam gibi pişmanlıkla geçirirsiniz” demiş. Hükümdar “Nasıl olmuş bu?” deyince vezir anlatmaya başlamış:

Kadınların Hilekârlığı Hakkında

Beşinci Vezirin Hikâyesi

Ey saadetli hükümdarım, duyduğuma göre malı, mülkü, hizmetkârları olan zengin bir adam varmış. Eceli gelip ölünce geride küçük bir çocuk bırakmış. Küçük çocuk büyüyünce kendisini yemeye, içmeye, müzik dinlemeye, eğlenceye vermiş; babasının bıraktığı mi-

rası harcamış, malı mülkü dağıtmış. En sonunda bütün mal tükenmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

579. GECE

Malı bitince kölelerini ve evlerini satmaya başlamış. Babasının bütün malını harcayıp neticede fakir düşmüş. Başka çaresi olmadığı için çalışmaya başlamış. Bir sene boyunca çalışmış. Bir gün duvarın altında kendisini ücretle çalıştıracak birisini bekliyormuş. Yüzü güzel, elbisesi gösterişli bir adam delikanlıya yaklaşıp selam vermiş. Delikanlı “Amca, beni daha önceden tanıyor musun?” diye sorunca adam “Evladım beni seni tanımadım, sadece bu halde bile üzerinde nimet izlerini gördüm” demiş. Delikanlı “Kaza ve kader hükmünü icra etti ey amcacığım, ey parlak yüzlü insan. Sana hizmet edebileceğim bir işin var mı?” demiş. Adam “Seni kolay bir işte çalıştırmak istiyorum” demiş. Delikanlı “Nedir o?” deyince adam “Evde on ihtiyar misafirim var, ihtiyacımızı karşılayacak kimse de yok. Evimde yeterli miktarda yiyecek ve içecek bulacaksın. Gel bize hizmet et, sana yeterli miktarda para veririz. Umulur ki Allah bizim vesilemizle sana eski nimetini döndürür” demiş. Delikanlı “Baş üstüne” diye cevap vermiş. Adam “Fakat bir şartım var” deyince “Nedir?” diye sormuş. İhtiyar adam “Bizi gördüğün halde sırrımızı gizleyeceksin, ağladığımızı görürsen sebebini sormayacaksın” demiş. Delikanlı “Peki” diye

karşılık vermiş. Yaşlı adam "Evladım, o halde Allah'ın bereketiyle düş bakalım peşime" demiş.

Delikanlı adamın peşine düşmüş. Adam delikanlıyı hamama götürüp bir güzel temizletmiş. Sonra üzerindeki kötü elbiseleri atmış, bir adamı gönderip en kıymetli kumaşlardan yapılmış elbiseler aldirmış. Bu elbiseleri giydirdikten sonra delikanlıyla birlikte çıkıp eve gitmişler. Delikanlı evin yüksek yapılı, duvarlarının sağlam, oda ve koridorlarının oldukça sağlam olduğunu görmüş. Her salonda fıskiyeli bir havuz varmış. Havuzların etrafında kuşlar uçuşuyormuş. Her taraftan güzel bahçeye bakan geniş pencereler varmış. İhtiyar, delikanlıyı salonlardan birisine sokmuş. Salonun zemini renkli mermerle döşeli, çatısı altın ve gümüşlerle bezeliymiş. Duvarlardan ipek örtüler asılıyormuş. Delikanlı orada on ihtiyarın karşılıklı oturduklarını görmüş. Hepsi de yas kıyafeti giymiş, ağlayıp ah vah ediyorlarmış. Delikanlı onların durumuna şaşırıp bunun sebebini ihtiyara sormak istemişse de koştugu şartı hatırlayarak dilini tutmuş. İhtiyar, delikanlıya içinde otuz bin dinar olan bir sandık verip "Bu sandıktan gerekli ölçüde bizim için ve kendin için harcarsın. Sen güvenilir birisin" demiş. Delikanlı "Baş üstüne" demiş ve sandığı almış. Delikanlı günlerce ve gecelerce sandıktan harcamaya devam etmiş. Bu esnada adamlardan birisi ölmüş. Arkadaşları onu alıp yıkamış, kefenlemiş ve bahçenin arka tarafına gömmüşler. Hepsi tek tek ölmeye başlamış. En sonunda sadece kendisini işe alan ihtiyar kalmış. Evde ikisinden başka kimse yokmuş. Birkaç sene orada beraber kalmışlar. Sonra ihtiyar da hastalanmış. Delikanlı onun yaşamından ümit kesince yanına gidip "Ben size hizmet ettim, on iki senelik hizmetimde size karşı bir kusur etmedim. Her zaman ize karşı samimi olmak ve elimden geldiğince hizmet etmek istedim" demiş. İhtiyar "Evet evladım, sen bize bu ihtiyarlar Allah'a

erene kadar hizmet ettin. Şimdi ben de öleceğimi” diye karşılık vermiş. Delikanlı “Efendim, senin durumun da kötü. Ölmeden önce bana hüznü ve mahzun olmanızın sebebini anlatmanı istiyorum” demiş. İhtiyar “Evladım, onun öğrenmenin sana bir faydası yok. Konuşamayacağım bir konuda da beni zorlama. Ben Allah’tan hiç kimseye benim sırrımı bildirmemesini diledim. İçinde düştüğümüz durumdan selamette olmak istersen –eliyle işaret ederek- şu kapıyı açma! Bize isabet eden bela sana da isabet etsin istersen o zaman kapıyı açabilirsin. O zaman bunun sebebini öğrenirsin. Fakat o zaman çok pişman olursun ama pişmanlık fayda vermez” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

580. GECE

Sonra ihtiyarın hastalığı artmış ve ölmüş. Delikanlı onu kendi elleriyle yıkayıp kefenlemiş ve arkadaşlarının yanına defnetmiş.

İhtiyarın ölümünden sonra da evden ayrılmayıp orada yaşamaya devam etmiş. Bununla birlikte ihtiyarlara ne olduğunu düşünmekten de kendini alamıyormuş. Bir gün ihtiyarın kendisine kapıyı açmamakla ilgili tavsiyesini düşünürken daha fazla sabredemeyip kapıya gidip incelemeye başlamış. Kapı, dört tane kildi olan ince bir kapıymış; üzerinde örümcekler ağ örmüş imiş. Ancak ihtiyarın uyarısını hatırlayıp hemen oradan ayrılmış.

Ne var ki içinden bir dürtü sürekli kapıyı açmaya zorluyormuş kendisini. Yedi gün boyunca kendini tutmuş ama sekizinci gün olunca “Kapıyı açıp ne olduğunu görmezsem duramam. Allah’ın kaza ve kaderi ne ise hiçbir şey onu geriye çeviremez. Her şey kaderle gerçekleşir” diyerek kapının kilitleri kırıp içeri girmiş.

Dar bir koridor çıkmış karşısına. Bir süre yürüyünce büyük bir nehre çıkmış, şaşırmış. Nehrin kenarında yürüyor, sağa sola bakınıyormuş ki havadan büyük bir kartal inmiş ve pençeleriyle tutup havaya kaldırmış onu. Sonra gök ile yer arasında uçurarak deniz ortasında bir adaya götürmüş ve oraya bıraktıktan sonra çekip gitmiş. Delikanlı şaşırıp kalmış, nereye gideceğini bilememiş. Bir gün otururken denizde bir sandal gözüne çarpmış. Sandal adeta gökteki bir yıldız gibi parlıyormuş denizde. Delikanlı belki kurtuluşu onun vesilesiyle olur diye ümitlenmiş ve kendisine doğru yaklaşan sandalı incelemeye başlamış. Yaklaşınca onun abanoz, sandal ve benzeri ağaçlardan yapıldığını, her yanının altınla süslendiğini görmüş. Üzerinde de on tane dolunay gibi bakire cariyeye varmış.

Cariyeler kendisini görünce sandaldan ona doğru gelip ellerini öperek “Sen güvey olan hükümdarsın” demişler. Sonra bir cariyeye yerinden kalkıp delikanlının yanına gelmiş. Gelen cariyeye kuşluk güneşine benziyormuş. Elinde ipek bir mendil varmış. Üzerinde melikelere ait elbiseler, başında da türlü yakutlarla süslenmiş bir taç varmış. Delikanlıyı giydirip başına da bir taç koyduktan sonra yanına sandala almış. Sandalda türlü renkte ipekler varmış. Önüne bir sofraya kurmuşlar. Delikanlı kendisini rüyada sanmış.

Delikanlı hadisenin devamını şöyle anlatır: “Kara-ya çıktığımızda karanın askerlerle dolu olduğunu gördüm. Sayılarını ancak Allah bilebilirdi. İçlerinde beş atlı bana doğru geldi; ellerinde mızraklar, oklar, kılıçlar vardı. Bunlar incilerle ve değerli madenlerle süslenmiş-

ti. Onlardan bir at aldım ve bindim. Dört kişi yanımda yürüyordu. Ata binince başımın üzerinde bayrak ve sancaklar çekilmişti. Davullar çalınıyor, borazanlar üfleniyordu. Sonra sağ ve solda askerler saf düzeni aldı. Uykuda mıyım, uyanık mıyım anlayamıyor, yürümeye devam ederken içinde olduğum bu şaşırtıcı duruma inanamıyordum. Bir meraya ulaştım. Ağaçlar, çiçekler, kuşlar bir ve kahhar Allah'ı tespih etmekteydi. Bu esnada bir grup asker sarayların önünden akan seller gibi geldiler ve merayı doldurdular. Bana yaklaştıklarında durdular. Bir hükümdar atıyla öne çıktı, yanında birkaç seçkin adamı da ona eşlik ediyordu.”

Delikanlıya yaklaşıncı atlarından inmişler. Delikanlı ve yanındakiler de hükümdarı görünce atlarından inmiş. Birbirlerini güzel bir şekilde selamladıktan sonra tekrar atlarına binmişler. Hükümdar delikanlıya ‘Bizimle gel, misafirimiz ol!’ demiş. Delikanlı hükümdarın teklifini kabul etmiş. Hep beraber yola koyulup sohbet ede ede gitmişler. Ordu da düzenli bir halde hükümdarın sarayına doğru ilerlemekteymiş. Sonra inip delikanlının eli hükümdarın elinde olduğu halde saraya girmişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı

581. GECE

Ardından hükümdar delikanlıyı altın bir tahta oturtmuş, kendisi de onunla birlikte oturmuş. Hükümdar oturup da yüzünden peçeyi kaldırdınca bir anda kuşluk

güneşi gibi bir cariyeye çıkmış ortaya. Meğer hükümdar, kuşluk vaktinde gökteki güneş gibi güzel ve parlak bir kızmış. Aynı zamanda kemal, zariflik ve letafet sahibiymiş. Delikanlı içine düştüğü bu büyük nimet ve yüce saadet karşısında ne yapacağını şaşırmış. Kız “Ey hükümdar, ben bu toprağın melikesiyim. Gördüğün bütün bu askerler süvarisi ve piyadesiyle hep kadındır; içlerinde bir tane bile erkek yok. Bizim burada erkekler ekin ekmek, hasat etmek ve yeryüzünü imar etmek gibi insanların maslahatlarıyla ilgili işleri yaparlar. Yöneticiler, makam sahipleri ve askerler hep kadınlardan oluşur” demiş.

Delikanlı buna çok şaşırmış tabii. O esnada, yaşlı, heybetli ve vakar sahibi bir kadın olan vezir içeri girmiş. Melike kendisine “Kadı ve şahitleri getir!” demiş. Yaşlı vezir onları getirtmek için gidince melike tekrar delikanlıya dönüp onunla ilgilenmeye, muhabbet etmeye başlamış. Güzel sözler söyleyerek kendisini yabancı hissetmemesi için çalışmış. Sonra da “Senin eşin olmamı kabul eder misin?” demiş. Delikanlı buna şaşırmış ve “Efendim, ben size hizmet eden basit bir hizmetkârım” demiş. Kadın “Bütün bu gördüğün hizmetkârlar, mallar, köleler ve diğer her şey senin emrine amadedir. Onlardan istediğin şekilde tasarrufta bulunabilir, dilediğini verir, dilediğini kendine bırakırsın” diye karşılık vermiş. Sonra kapalı bir kapıya işaret edip “Bütün bunlarda, tasarrufta bulunabilirsin; fakat şu kapı başka! Onu sakın açma, onu açarsan öyle bir pişman olursun ki artık pişmanlık bir fayda vermez!” demiş.

O sırada vezir, kadı ve şahitlerle birlikte gelmiş. Hepsi huzurda toplanmış. Bunlar saçlarını sırtlarına salmış, üstlerinde bir heybet ve vakar olan kadınlar-
mış. Melikenin huzuruna girdiklerinde melike onlara evlenmek için gerekli işlemlerin tamamlanmasını emretmiş ve delikanlıyla evlenmiş. Askerler toplanıp

her ikisini de tebrik etmişler. Tam yedi sene orada huzurlu ve mutlu bir yaşam sürmüş.

Günlerden bir gün kendi kendine “O yasak olan kapının arkasında gördüklerimden daha kıymetli mal ve mülk bulunmasaydı beni bundan engellemezdi” diye düşünerek kapıyı açmak istemiş. Kalkıp kapıyı açmış. İçinde kendisini taşıyıp bu adaya getiren kuş varmış. Kuş onu görünce “Sana öyle bir merhaba diyeceğim ki, bir daha huzur bulamayacaksın!” demiş.

Delikanlı kuşun sözlerini işitince kaçmaya başlamış. Ancak kuş onu takip edip yakalamış. Sonra gök ile yer arasında bir süre uçurup getirdiği yere bırakıp gitmiş. Delikanlı orada bir başına kalınca aklı başına gelmiş. Bundan önce içinde bulunduğu nimetleri, önünde emrine amade askerler olduğunu, emirler verip yasaklar koyduğunu düşünüp ağlamaya başlamış. Yaptığına bin pişman olmuş.

Kuşun kendisini attığı nehir kenarında iki ay kalmış. Eşine dönmek istiyor ama nasıl döneceğini bilmiyormuş. Gecelerin birisinde uykusuz ve mahrum düşünceli bir halde otururken bir ses duymuş, “Heyhat, heyhat! Kaçırdıkların sana nasıl dönsün ki?” diyormuş. Bu sözler onun üzüntüsünü daha da artırmış, melikeye kavuşma ümidini büsbütün yitirmiş. O içinde bulunduğu nimetlerin kendisine dönmeyeceğini anlayınca ihtiyarların yaşadığı eve girmiş. Onların da kendisinin yaşadığının bir benzerini yaşadıklarını anlamış; ağlamalarının ve hüzünlenmelerinin sebebi buymuş demek ki, diye düşünmüş ve bu hallerinde haklı olduklarını anlamış.

Sonra derin kederlere boğulmuş olarak salona girmiş. Sürekli ağlıyor, vah vah ediyormuş. Güzel kokular sürünmeyi terk etmiş, gülmeyi unutmuş. Ölene kadar bu halde kalmış. Ölünce kendisini ihtiyarların yanına defnetmişler.

Hükümdarım, sabırsızlık iyi bir davranış değildir. Acele mutlaka pişmanlık meydana getirir.

Hükümdar bu sözleri duyunca öğüt almış ve oğlunu öldürmekten vazgeçmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

582. GECE

Altıncı gün olunca cariyе hükümdarın huzuruna gelmiş. Elinde bir bıçak varmış. “Efendim, şikâyetimi dikkate alman, bana zulmedene karşı hakkımı gözetmen gerekmez mi? Bahsettiğim kimseler, kadınların hile, desise ve tuzak kurduklarını iddia eden vezirlerindir. Onlar benim hakkımı ihlal ederek hükümdarın benim hakkımı almasına mani olmak istiyorlar. İşte ben senin huzurundayım! Erkekler kötü hizmetkârın hikâyesinde de açıkça görüldüğü gibi kadınlardan daha hilekâr insanlardır” demiş ve kötü hizmetkârın hikâyesini anlatmaya başlamış:

Erkeklerin Hilekârlığı Hakkında Cariyenin Hikâyesi

Hükümdarım, derler ki büyüklerden bir adam çarşıya gitmiş. Çarşıda bir kölenin satışa çıkarıldığını görmüş, alıp evine götürmüş. Hanımına “Bu çocuğa itina göster” diye tembihlemiş. Aradan biraz zaman geçmiş. Bir gün adam eşine “Yarın bahçeye gidin, gezin, dolaşın, açılırsınız” demiş. Kadın “Tamam” demiş. Oğlan bu sözleri işitince hemen yemeyi hazırlamaya koyulmuş. Sonra hazırladığı yemeği, içecekleri ve meyveleri alarak bahçeye gitmiş. Yemekleri bir ağacın altına, içeceği başka bir ağacın altına koymuş. Meyveleri ve yemişleri

de efendisinin eşinin yolu üzerindeki başka bir ağacın altına saklamış. Sabahleyin efendisi oğlana hanımıyla birlikte bahçeye gitmesini ve yanlarına da gerekli ihtiyaç malzemesini almalarını söylemiş. Kadın yanında oğlanla birlikte atına binerek bahçeye gitmiş.

Bahçede bir karga ötmeye başlayınca çocuk “Öyle mi diyorsun? Tamam o zaman” demiş. Kadın şaşırarak “Karganın ne dediğini anlıyor musun?” diye sormuş. Oğlan “Evet, anlarım” demiş. Kadın “Ne söyledi peki?” diye sormuş. Oğlan “Efendim, karga diyor ki, şu ağacın altında yiyecek var, gelin yiyin” demiş. Kadın “Demek sen kuş dilini biliyorsun?” demiş. Oğlan yine “Evet, bilirim” demiş.

Ağacın yanına gitmişler ve gerçekten de orada yemek olduğunu görmüşler. Oturup yemeği yemişler. Yemeği yedikten sonra bahçede gezinmeye başlamışlar. Bir karga daha ötünce, çocuk “Öyle mi diyorsun?” demiş. Kadın “Ne söyledi?” diye sorunca “Hanımım, şu ağacın altında bir küp su ve sıkılmış şarap var, diyor” demiş. Oraya gittiklerinde kadının şaşırıp kalmış ve çocuğun gözündeki itibarı daha da artmış. Oturup şaraptan içmişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

583. GECE

Cariye kötü hizmetkârın hikâyesini anlatmayı sürdürmüş:

Şarabı ve suyu içince bahçenin bir yanında yürümeye başlamışlar. Bu kez başka bir karga ötmüş. Çocuk yine “Öyle mi diyorsun?” demiş. Kadın “Ne diyor?”

diye sorunca da “Falan ağacın altında meyveler ve yemiş var, diyor” demiş. O ağacın altına gittiklerinde yemişleri bulmuş, bir güzel yemişler. Sonra yine yürümeye devam etmişler. Bu kez karga yeniden ötünce çocuk bir taş alarak kargaya atmış. Kadın “Niye ona taş attın, ne söyledi?” diye sorunca çocuk “Hanımım, sana söyleyemeyeceğim bir şey diyor” demiş. Kadın “Söyle, söyle, benden çekinme, bizim aramızda resmiyet yok!” demiş. Çocuk yine çekinmiş. Kadın ısrar edince de “Karga bana diyor ki efendini öldür, hanımıyla evlen!” demiş. Kadın bu sözleri işitince sırt üstü düşecek kadar gülmüş ve “Bu iş o kadar da zor değil, bu hususta sana yardımcı olacağım” demiş.

Bu esnada oraya gelen efendi, çocuğa bağırıp “Delikanlı! Hanımın niye orada yatıyor?” demiş. Delikanlı “Efendim, hanımım ağaçtan düştü, az kalsın ölecekti. Allah kurtardı vallahi. Şimdi biraz dinlenmek için yatıyor” demiş. Kadın kocasını başucunda görünce korkarak hasta numarası yapmış ve “Ah sırtım, vah belim, dostlarımı çağırın, artık ömrüm kalmadı!” diye ah vah etmeye başlamış. Kocasını bunu görünce susup kalmış. Sonra delikanlıyı çağırıp “Hanımına bir at getir de bindir!” demiş. At gelince kadın ata binmiş. Delikanlı atın yularını tutup hanımına “Allah sana yakında afiyet ve şifa verecek” demiş.

Hikâyesini bitiren cariyeye ardından da “Hükümdarım, işte erkeklerin tuzak ve hilelerinden birisi de budur. Vezirlerin bana yardım etmek ve hakkımı almak hususunda sana mani olmasın” demiş ve ağlamaya başlamış, hükümdar en çok sevdiği cariyenin ağlamasına dayanamamış ve oğlunun öldürülmesini emretmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

584. GECE

Cariye hükümdara bu hikâyeyi anlattıktan sonra altıncı vezir huzura girmiş, hükümdarın önünde toprağı öperek “Allah hükümdarımızı aziz eylesin, ben oğlunuz hakkında serinkanlı hareket etmenizi ve teenniy-le davranmanızı tavsiye ederim size. Batıl ve yanlış iş bir duñman gibidir. Hakikatin ise dayanakları sağlamdır. Hakkın nuru batılın karanlığını yok eder. Bilin ki kadınların tuzakları kuvvetlidir. Allah yüce kitabında şöyle der: ‘Kadınların hilesi büyüktür.’ Bana devlet erbabına tuzak kuran bir kadının hikâyesi anlatıldı. Hiç kimse öyle bir tuzak tertip edemez” demiş.

Hükümdar ‘Nasılmış o hikâye?’ deyince vezir anlatmaya başlamış:

Kadınların Hileleri Hakkında

Altıncı Vezirin Hikâyesi

Ey saadetli hükümdarım, zamanın birinde tüccar kızlarından birinin çok yolculuk eden bir kocası varmış. Yine bir gün uzak şehirlere yolculuğa gitmiş, uzun süre de dönmemiş. Kadının ihtiyacı artmış. Kadının tüccar çocuklarından olan zayıf bir hizmetkârı varmış, onu pek severmiş. Delikanlı bir gün birisiyle kavga etmiş, adam onu şehrin valisine şikâyet etmiş. Vali de delikanlıyı hapse atmış. Haber tüccarın karısına ulaşınca kadının akli başından gitmiş, kalkıp en kıymetli elbiselerini giyerek valinin evine gitmiş. İçeri girip selam vermiş. Sonra kendisine bir kâğıt uzatmış. Bu kâğıtta şunlar yazılıymış: “Hapse attığın kişi benim kardeşimdir. O falan kişiyle kavga etti, onun aleyhinde şahitlik edenler yalan yere şahitlik etti. Bu nedenle de zulme uğramış bir halde senin zindanında hapsedildi. Bana yardım edecek kimse

yok, işimi görecek kimse yok! Efendimizin ihsanıyla onu serbest bırakmasını istiyorum.”

Vali mektubu okuyunca kadına bakmış ve “Eve gel, haber gönderip onu oraya getirteceğim, oradan alır gidersin” demiş. Kadın “Efendim, ben yalnız birisiyim, kimsenin evine yalnız gidemem” demişse de vali “Sen gelmeden onu bırakmam!” diye kestirip atmış. Bunun üzerine kadın “İlla bunu istiyorsan o zaman sen benim evime gel, orada gün boyu istirahat edersin” demiş. Vali “Evin nerede?” diye sorunca, kadın “Falan yerdedir” diyerek evini tarif etmiş.

Kadın valinin yanından ayrılıp bu kez şehrin kadısına gitmiş ve “Ey efendimiz olan kadı!” demiş. Kadı “Buyur” diye karşılık verince “Benim bir kardeşim var, ondan başka kimsem de yok. O beni sana gelmeye zorladı. Vali onu hapsetti, onun zalim olduğunu iddia eden yalancı şahitler aleyhinde şahitlik etti. Valinin nezdinde kardeşim için şefaathçi olmanı talep ediyorum” demiş.

Kadı, kadına şöyle bir bakıp “Sen git cariyelerin yanında biraz dinlen, biz valiye haber salalım, kardeşini bıraksın. Onun borçlu olduğunu öğrenirsek borçlarını da öderiz. Çünkü güzel konuşmanla beni memnun ettin” demiş. Kadın “Efendim, sen de böyle yaparsan başkasını nasıl kınayalım?” diye itiraz edecek olmuş ama kadı “Evime girmeyeceksen kendi yoluna git!” diyerek kestirip atmış. Bunun üzerine kadın “Efendim, illa da bunu istiyorsan sen benim evime gel” demiş. Kadı “Senin evin nerede?” diye sorunca “Falan yerdedir” diyerek evini tarif etmiş ve valiye gelmesini söylediği vaktin aynısını kadıya da söylemiş.

Kadın oradan ayrılıp vezirin huzuruna gitmiş, durumunu arz etmiş. Kardeşinin tutsak olduğunu, valinin kendisini hapsettiğini söylemiş. Vezir de kadına kadı efendinin söylediklerini söylemiş ve “Evime gele ne kadar kardeşini serbest bırakmam!” demiş. Kadın

“İsterseniz siz benim evime teşrif edin” deyince vezir evin yerini sormuş. Kadın evini tarif edip diğerlerini davet ettiği gün veziri de davet etmiş.

Sonra şehrin hükümdarının yanına gitmek üzere vezirin yanından ayrılmış. Hikâyesini ona da anlatmış ve kardeşinin bırakılmasını istemiş. Hükümdar “Kardeşini kim hapsetti?” diye sorunca kadın “Vali” demiş. Hükümdar “Saraya girersen valiye haber göndereceğim ve kardeşini bırakmasını söyleyeceğim” demiş. Buna karşılık kadın “Hükümdar benim evime teşrif ederse değerli adımlarıyla beni şereflendirmiş olurlar” demiş ve şu şiiri okumuş:

Dostum! Gördün mü, duydun mu?

İhsanları pek kıymetli olan kişi bizi ziyaret etti

Hükümdar “Tamam, davetine icabet edelim bakalım” deyince kadın hükümdarı da ötekileri davet ettiği gün davet etmiş ve evinin yerini tarif etmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

585. GECE

Altıncı vezir şöyle sürdürmüştü sözlerini: Tüccarın karnısı hükümdarın yanından ayrılarak bir marangoza gitmiş ve “Bana dört dolap yapmanı istiyorum, bunlar birbirinin üzerinde olacak, her dolap ötekine açılan bir kapıya sahip olacak, ücretini de söyle vereyim” demiş. Adam “Dört dinar” diye karşılık vermiş ve eklemiş:

“Ziyaretinle bizi şereflendirirsen ücret almam.” Kadın bunu duyunca “İlla böyle yapmamız lazımsa sen bana beş kilitli dolap yap” demiş. Marangoz “Seve seve” diye cevap verince kadın diğerlerine söylediği günü söyleyerek o gün dolapla birlikte eve gelmesini söylemiş. Marangoz “Hemen senin ihtiyacını göreyim ben sonra gelirim” demiş.

Kadın orada beklemiş. Marangoz beş dolabı yapınca kadın onları alıp evine götürmüş ve oturma odasına yerleştirmiş. Sonra dört elbise çıkarıp onları boyacıya götürmüş ve her birisini farklı renkle boyatmış. Sonra yemekleri, içecekleri ve ikram edeceği şeyleri hazırlamış. O gün geldiğinde en güzel elbiselerini giyip kokularını sürünmüş ve oturup gelecek kişileri beklemeye başlamış. Önce kadı gelmiş. Kadın onu görünce önünde eğilmiş ve içeri buyur edip “Efendim, elbisenizi ve sarığınızı çıkarıp şu sarı cübbeyi giyin ki, rahatlayın. Takkeyi de başınıza geçirin, rahat rahat yiyip içelim” demiş. Bu sözlerin ardından kadı efendinin elbisesini ve sarığını almış. Kadı da onun verdiği elbiseleri giymiş. O esnada kapı çalınmış. Kadı “Bu da kim?” diye sorunca, kadın “Kocam olmalı” demiş. Kadı “Ne olacak şimdi?” demiş telaşla. Kadın “Korkma, seni şu dolaba gizleyeceğim” demiş. Kadı “Peki” demiş. Kadın elinden tutup kadıyı dolaba sokmuş, kapıyı da kilitlemiş. Sonra gidip kapıyı açmış.

Gelen valiymiş. Kadın valinin önünde eğilip selamlamış ve içeri almış. Sonra da “Efendim, burası sizin evinizdir, istirahat buyurun, bugün bütün günü burada geçireceksiniz, üzerindeki elbiseleri çıkartıp şu kırmızı elbiseyi giyin, bu daha rahat bir elbisedir” demiş ve başı için de bir örtü vermiş. Ardından da “Efendim, lütfunuz ve ihsanınızla kardeşimin hapten çıkartılacağı hakkında bir mektup yazın ki, içim mutmain olsun” demiş. Vali “Elbette, başım gözüm üstüne” diyerek teklifi kabul etmiş ve hapishane gö-

revlilerine verilmek üzere bir mektup yazarak “Mektup size ulaşır ulaşmaz geciktirmeden falan kişiyi serbest bırakın, mektubu getirene bir şey sormayın” demiş. Sonra mektubu mühürlemiş. Yine kapı çalınmış. Vali “Bu da kimdir?” diye sorunca kadın “Kocamdır” demiş. Vali endişeyle “Ne yapacağız şimdi?” diye sorunca kadın “Şu dolaba girip saklanın” diyerek valiyi ikinci dolaba sokmuş ve dolabın kapısını kilitlemiş. Bütün bunlar olurken kadı bulunduğu yerden konuşulanları işitiyormuş. Sonra kadın kapıya gitmiş. Gelen vezirmiş. Kadın veziri görünce önünde yerlere kadar eğilmiş, veziri karşılamış, saygılarını sunup “Efendim, evimize gelmekle bizi şereflendirsin. Allah hiçbir zaman bizi bu saadetten mahrum etmesin” demiş. Sonra “Elbiselerini ve sarıngınızı çıkartıp şu hafif elbiseleri giyin ki rahat edesiniz” diyerek giymesi için vezire mavi bir elbise ile kırmızı bir takke vermiş. “Efendimiz, bu vezirlik elbisesini hemen üzerinizden çıkartın! Şimdi vakit sohbet ve eğlence elbiselerini kuşanma vaktidir!” diyerek de veziri teşvik etmiş. Oturmuş muhabbet ederlerken kapı çalmış. Vezir “Bu da kimdir?” diye sorunca kadın “Kocam olmalı” demiş. Vezir “Ne yapacağız şimdi?” diye sormuş. Kadın “Kalkıp şu dolaba girin, kocamı gönderince tekrar sizin yanınıza gelirim, endişe etmeyin” demiş ve veziri üçüncü dolaba sokup kapıyı kilitlemiş. Sonra gidip kapıyı açmış. Gelen hükümdarmış. Kadın hükümdarın önünde eğilerek toprağı öpmüş, elinden tutarak meclisin başköşesine oturtmuş. Sonra “Hükümdarım, gelmenizle bizi şereflendirdiniz, dünya ve içindeki her şey bize teklif edilseydi sizin bir adıminıza denk gelmezdi” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

586. GECE

Daha sonra kadın hükümdara “Müsaade buyurursanız bir şey rica edeceğim” demiş. Hükümdar “Söyle bakalım ne istiyorsun” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine kadın “Efendim, daha rahat edebilmeniz için elbisenizi çıkarın” demiş. Hükümdarın üzerindeki elbise bin dinarlık bir elbiseymiş. Elbisesini çıkartınca kadın ona on dinarlık bir entari vermiş.

Bütün bunlar olurken dolaplara kapattığı kişiler de konuşulanları dinliyor, ama kimse sesini çıkaramıyormuş. Sonra kadın hükümdara “Ben daha önce size burada hizmet edeceğimi vaat etmiştim. Sizi mutlu edecek her şey burada vardır” demiş. Kadın ile hükümdar sohbet ederlerken kapı çalmış, hükümdar “Bu da kimdir?” diye sorunca kadın “Kocamdır herhalde” demiş. Hükümdar “Onu hemen uzaklaştır buradan! Yoksa dışarı çıkar, ben zorla uzaklaştırım!” deyince kadın “Efendim, buna gerek yok, sabredin lütfen, ben onu bilgimle ve güzellikle uzaklaştırım” demiş. Hükümdar “Peki ben ne yapayım?” diye sorunca, kadın onu dördüncü dolaba sokmuş ve dolabın kapısını kilitlemiş.

Sonra kapıya gitmiş. Gelen marangozmuş. Marangoz içeri girince selam vermiş. Kadın adama “Bu dolapları nasıl yapmışsın böyle? çok dar!” demiş. Marangoz “Hayır, gayet genişler” diye itiraz edince kadın “İçine gir de bak, o kadar darlar ki sen bile sığamazsın!” demiş. Marangoz kadına “Buraya dört kişi bile sığar!” diyerek hemen dolabın içine girmiş. Kadın beşinci dolabı da kilitlemiş.

Sonra kalkmış valinin mektubunu alıp hapishane görevlisinin yanına gitmiş. Görevliler mektubu okuyunca çocuğu salıvermiş. Kadın o delikanlıya bütün yaptıklarını anlatmış Delikanlı “Peki şimdi ne yapma-

lıyız?” diye sormuş. Kadın: “Hemen buradan ayrılalım, başka bir şehre gidelim. Artık burada kalamayız” demiş. Hemen yüklerini hazırlayıp başka bir şehre gitmek üzere yola çıkmışlar.

Kadının dolaplara kilitlediği adamlara gelirse, üç gün yemeden, içmeden dolapta kilitli kalmış, dışarı çıkamamışlar. En sonunda hacetlerini birbirlerinin üzerlerine yapmaya başlamışlar. Kadı bağırıp “İçinde olduğumuz sıkıntı yetmiyor da bir de üzerimize mi işiyorsunuz?” demiş. Vali de “Ey kadı! Allah senin hayrını artırsın e mi?” diye bağırınca kadı valinin sesini tanımış. Sonra vali “Bu pislik nedir böyle?” diye bağırmış. Bu kez vezir söze girip “Ey vali! Allah senin mükâfatını artırsın!” diye bağırmış. Vali vezirin sesini işitince bağırmanın vezir olduğunu hemen anlamış. Sonra vezir sesini yükselterek “Bu pislik de nedir böyle?” diye bağırmış. Bu kez hükümdar sesini yükselterek “Ey vezir! Allah senin hayrını versin” demiş. Hükümdarın sesini duyunca vezir onu hemen tanımış ve susarak kendisini gizlemek istemiş. Sonra içlerinden biri “Allah bize yaptığına karşılık bu kadını lanetlesin. Hükümdarın dışında bütün devlet adamlarını buraya getirdi!” demiş. Bunu duyan hükümdar “Sesinizi kesin, kadının tuzağına ilk düşen hükümdar oldu!” demiş. Marangoz söze girerek “Hadi sizi anladık! Peki, benim günahım ne? Ben bu kadın için dört dinara bir dolap yaptım, ücretimi almak için buraya geldim. O ise bana hile yaptı ve beni bu sandığa kilitledi” demiş.

Sonra sohbete başlamışlar. Hükümdar da sohbete katılmış, konuşarak sıkıntılarını azaltmaya çalışmışlar. Bu esnada komşular gelip kapıyı çalmışlar, açan olmayınca da “Dün komşumuz falancanın karısı evde değil miydi? Şimdi neden sesi çıkmıyor? Başına bir iş gelmiş olmasın! Kapıları kırıp bakalım! Yoksa hükümdar hadiseyi duyar, hepimizi hapseder de yapmadığımız iş sebebiyle pişman oluruz!” demişler. Kapıyı kı-

ırıp içeri girip de ahşap dolapları bulunca birbirlerine “Yoksa bu dolaplarda cinler mi var?” demişler. İçlerinden birisi “Odun toplayalım ve burayı ateşe verelim!” deyince kadı efendi bulunduğu yerden feryat ederek ‘Sakın bunu yapmayın!’ diye bağırmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

587. GECE

Kadı onlara bağırarak “Sakın bunu yapmayın!” deyince komşular birbirlerine “herhalde cinler insan suretine surete girdiler de beşer sözüyle konuşmaya başladılar” demişler. Kadı bu sözleri işitince Kuran’dan ayetler okuyarak “İçinde bulunduğumuz odaya gelin!” diye seslenmiş. Odaya yaklaştıklarında “Ben falan kişiyim, siz de falan, falan kişilersiniz. Biz burada birkaç kişiyiz” demiş. Komşular “Peki sizi buraya kim getirdi?” diye sorunca, kadı olanı biteni başından sonuna kadar anlatmış.

Bunun üzerine bir marangoz getirtip dolapları açtırmışlar. Her birisinin üzerinde değişik bir elbise varmış. Birbirlerini bu halde görünce herkes ötekine gülmüş. Kadını aramışlar, fakat bulamamışlar. Sonra her birisi elbise istetmek üzere adamlarına haber salmış. Elbise-leri getirtilmiş, onlar da gizlice oradan ayrılmışlar.

Ey efendimiz, bu kadının insanlara kurduğu tuzaklara bakınız. Bütün bunlar kadınların kötü davranışlarından kaynaklanır. Bunları kadınların tuzaklarını öğrenmeniz için anlattım. Onların akılları az, dav-

ranışları kötüdür. Onların sözlerini dinlemeyin, oğlunuzu ciğerparenizi bir kadının sözüne bakarak öldürmeyin. Onu öldürürseniz adınızı yaşatacak kimse kalmaz geride.

Bu sözler üzerine hükümdar oğlunu öldürmekten vazgeçmiş.

Yedinci gün olunca cariyeye feryat figan ederek hükümdarın huzuruna gelmiş. Yanında da büyük bir mangalın içinde yanan büyük bir ateş varmış. Mangalı uçlarından tutup hükümdarın önüne koymuş. Hükümdar “Bu da nedir böyle?” diye sorunca “Oğluna karşı benim hakkımı korumazsan kendimi bu ateşe atacağım, artık yaşamak istemiyorum, buraya gelmezden önce vasiyetimi de yaptım, malımı bağışladım, artık ölmek istiyorum. Sen de hamamın bekçisine azap ettiği için pişman olan hükümdar gibi pişman olasın!” demiş. Hükümdar “O nasıl olmuş?” diye sorunca da anlatmaya başlamış:

Erkeklerin Hileleri Hakkında

Cariyenin Anlattığı Hikâye

Hükümdarım, derler ki zahit ve ibadete düşkün bir kadın hükümdarlardan birisinin sarayına girer çıkarmış. Saraydakiler de kendisinden bereket umarlarmış. Kadının saraydakilerin gözünde büyük bir itibarı varmış. Günlerden bir gün her zaman yaptığı gibi saraya gelip hükümdarın hanımının yanına oturmuş. Hükümdarın hanımı ona bin dinar değerinde kıymetli bir gerdanlık verip “Bunu al benim için sakla, hamamdan çıkınca senden alırım” demiş. Hamam sarayın içindeymiş. Kadın gerdanlığı alıp hükümdarın eşinin hamama girip çıkmasını beklemeye başlamış. Bu esnada gerdanlığı seccadenin altına koymuş ve namaz kılmaya başlamış. O sırada bir kuş gelmiş ve gerdanlığı kapıp gitmiş. Sonra da sarayın kapılarından birisine düşürmüştü. Daha sonra zahit kadın ihtiyacını karşılamak

üzere bir süreliğine dışarı çıkıp sonra geri dönmüş. Hükümdarın karısı hamamdan çıkınca gerdanlığı istemiş. Fakat kadın onu koyduğu yerde bulamamış ve “Yemin olsun ki yanıma kimse gelmedi. Onu alınca seccadenin altına koşmuştum. Hizmetçinin birisinin onu görüp görmediğini bilmiyorum. Ben namazdayken birisi onu almış olabilir. Bu konudaki bilgi Allah’a kalmıştır” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı anlatmayı bıraktı.

588. GECE

Hükümdar, hanımının gerdanlığının kaybolduğunu duyunca bundan sorumlu gördükleri kadına ateşle işkence edilmesini ve şiddetli bir şekilde dövülmesini emretmiş. Ancak ne kadar işkence etse de bir sonuç alamamış. Kadıncağz kimseyi suçlamak istememiş. Bunun üzerine hükümdar kadının hapsedilmesini emretmiş. Hemen emri uygulamış, kadını zincirlere vurup hapsedmişler.

Hükümdar bir gün hanımı da yanında olduğu halde sarayında otururken kendisine az ilerde bir kuşun ağzında gerdanlıkla sarayın köşelerinden birisinden çıkmaya çalıştığını görmüş. Hizmetkârlarından birisine bağırp kuşu yakalamasını söylemiş. Hizmetkâr hemen kuşa yetişip gerdanlığı almış. Gerdanlığı görünce kadın masum olduğunu anlayan hükümdar yaptığına pişman olmuş ve derhal kadının getirtilmesini emretmiş.

Kadın gelince başını öpüp ağlamaya başlamış. Kadına yaptıklarına bin pişman olmuş. Ona büyük miktarda mal verilmesini emretmiş, ama kadın malı almaktan imtina etmiş, hükümdara onu affettiğini söyleyip saraydan ayrılmış ve bir daha da başkasının evine girmeyeceğine yemin etmiş. Dağlara, vadilere gidip ölünceye kadar kendisini Allah'a ibadete adanmış.

Hükümdarım! Erkeklerin ihanetleri hakkında bana ulaşan haberlerden birisi de şudur: Bir erkek ile dişi güvercin kışlarını geçirebilmek için bir tohum saklamışlar. Mevsim yaz olduğu için tohum büzüşüp küçülmüş. Erkek güvercin dişiye suçlayarak "Tohumdan sen yedin de küçülttün değil mi?" demiş. Dişi "Hayır Allah'a yemin olsun ki ben ondan bir şey yemedim" dese de erkek güvercin dişisine inanmamış ve kanatları ve gagasıyla vurarak onu öldürmüştü. Hava soğuyunca tohum tekrar eski haline dönmüş. Erkek güvercin eşini haksız yere ve zalimce öldürdüğünü anlayıp pişman olmuş fakat pişmanlık fayda vermemiş. Üzüntülü ve ağlamaklı bir şekilde olduğu yere kıvrılıp hiçbir yere gitmemiş. Yemekten içmekten kesilmiş, git gide zayıflamış ve en sonunda zayıflıktan ölmüş.

Daha sonra cariyeye "Erkeklerin kadınlara karşı tuzakları hakkında bütün bunlardan daha ilginç bir hikâye daha duymuştum" demiş. Hükümdar "Anlat bakalım" deyince cariyeye anlatmaya başlamış:

Efendim, bir hükümdarın güzellikte, endamda, her şeyinin eksiksiz ve kararında olmasında ve ahlakında kendi devrinde benzeri olmayan bir kızı varmış. Adı Detma olan bu kız, her zaman, kendi güzelliğini seyreder ve "Bu devirde benim kadar güzel biri yok" dermiş. Hükümdarların çocukları kendisine evlilik teklifinde bulunmuş olsalar da hiçbirisiyle evlenmeye razı olmaz, "Bana ancak pehlivanlık ve kahramanlık meydanında beni yenebilecek birisi talip olabilir. Beni yenerse gönül hoşluğuyla onunla evlenirim. Ben onu yenersem,

silahını, zırhını ve mızrağını alır, alnına ‘Bu adam falan kadının azatlısıdır’ diye yazarım” dermiş. Uzak yakın bölgelerden hükümdar çocukları gelmeye devam etmişler, fakat kız hepsini yeniyor, sonra da silahlarını ve elbiselerini alıp alınlarını ateşle dağlıyormuş.

Acem hükümdarlarından birinin Behram adındaki oğlu bu kızın haberini duymuş. Uzaklardaki ülkesinden kalkıp kızın yanına gelmiş. Yanında adamları, atları ve hükümdar hazinesinden hediyeler de varmış. Kızın olduğu şehre gelince kızın babasına kıymetli bir hediye göndermiş. Hükümdar da Behram’a izzet ikramda bulunmuş. Sonra şehzade, vezirlerini kızın babasına elçi olarak göndermiş ve kızıyla evlenmek istediğini bildirmiş. Hükümdar da “Kızım Detma’ya benim sözüm işlemez. O kendisini meydanda yenebilecek birisiyle evleneceğine yemin etti” diye haber göndermiş şehzadeye. Acem hükümdarının oğlu “Ben zaten bu şartı bilerek kendi ülkemden yola çıktım” diye kanlık verince hükümdar “Öyleyse yarın onunla karşılaşırsın” demiş.

Ertesi gün hükümdar kızına haber göndermiş ve şehzadenin kendisiyle dövüşmek istediğini bildirip iznini istemiş. Kız teklifi işitince hemen dövüşmek için hazırlanmış. Savaş aletlerini kuşanıp meydana gelmiş. Hükümdarın oğlu da kızla savaşmak için meydana çıkmış. Haberi duyan herkes evlerinden çıkıp, meydanı doldurmuş. Detma giyinip kuşanmış olarak çıkmış meydana. Hükümdarın oğlu da en güzel haliyle karşılamış onu.

Sonra savaş aletlerini çıkarıp her biri bir diğerine hamle etmiş. Uzun süre mücadele etmiş, usanana kadar dövüşmüşler. Kız, diğer kahramanlar ve süvarilerden hiçbirinde görmediği cesareti bu delikanlıda görmüş. Bunun üzerine orada bulunanların huzurunda rezil olma korkusuyla bir hile tertip ederek hükümdarın oğluna tuzak kurmuş ve hemen yüzünü açmış.

Hükümdarın oğlu kızın dolunaydan daha parlak yüzünü görünce güzelliği karşısında adeta büyülenmiş; gücü azalmış, iradesi zayıflamış. Kız da bunu fırsat bilip hücum etmiş şehzadeyi mızrağıyla yaralamış. Delikanlı artık kartalın pençesindeki bir güvercin gibi kızın eline düşmüş, ne yapacağını bilmiyormuş. Kız onun atını, silahlarını ve elbiselerini alıp alnını ateşle dağlamış ve serbest bırakmış.

Delikanlı kendisine gelince günlerce bir şey yemeden içmeden öyle kalmış. İçine çöreklenen kederden dolayı uyuyamıyormuş bile. Kölesini babasına gönderip “Ya o kızla evlenirim ya da ölürüm; çünkü ben o olmadan yaşayamam” demiş. Haberi alan hükümdar oğlunun durumuna çok üzülmüş, hemen askerlerini ve ordusunu göndermek istemiş, ancak vezirleri buna engel olup sabırlı olmasını tavsiye etmişler.

Hükümdarın oğlu maksadını gerçekleştirmek için bir hile düşünmüş; ihtiyar bir adam kılığına girip hükümdarın kızının gezintiye çıktığı bahçesine gitmiş. Bahçıvanın yanına gidip “Uzak memleketlerden geldim, buraların yabancısıyım. Gençliğimden beri çiftçilik yaptığımdan bu işi iyi bilirim. Bitkileri ve çiçekleri yetiştirme konusunda benden iyisi yoktur” demiş. Bahçıvan bu sözleri işitince sevinmiş, hemen onu bahçeye alıp arkadaşlarına tanıtmış. O da işe koyulup ağaçlar ve meyvelerle ilgilenmeye koyulmuş. Günlerden bir gün yine böyle bahçe işleriyle ilgilenirken birkaç köle bahçeye gelmiş. Yanlarında da üzerinde örtüler ve kaplar olan bir katır varmış. Kölelere bunun sebebini sorunca “Hükümdarın kızı bahçede dolaşmak istiyormuş” demişler. Bunun üzerine Behram ülkesinden daha önce getirdiği hediyeleri ve süs eşyalarını alıp bahçeye getirmiş. Eşyaları yere dizip yaşlı bir adam gibi elini ayağını titreterek başlarına oturmuş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

589. GECE

Bir süre geçtikten sonra cariyeler ve hizmetkârlar gelmişler. Hükümdarın kızı da aralarında yıldızların arasındaki dolunay gibi parlıyormuş. Bahçede dolaşmaya, meyvelerinden yemeye ve gezinmeye başlamışlar. O esnada ağaçlardan birisinin altında duran yaşlı adam kılığındaki Behram'ı görünce ona doğru gitmişler. Yaşlı adamın, önünde hükümdarlara yaraşır süs eşyalarıyla eli ayağı titrer bir halde oturduğunu görünce şaşırılmışlar. Bu hediyelerle ne yaptığını kendisine sorduklarında “Bu hediyeler karşılığında sizden birisiyle evlenmek istiyorum” demiş. Cariyeler adamın bu cevabına gülüşmüşler.

Hükümdarın kızı “Tamam, seni şu cariyeye evlendireceğim” diyerek cariyelerden birini göstermiş. Bunun üzerine hükümdarın oğlu malları ve hediyeleri o cariyeye vermiş. Cariye sevinip gülmüş. Sonra bahçeden ayrılıp saraya dönmüşler. İkinci gün bahçeye geldiklerinde yine ihtiyarın yanına gitmişler. Yanında ilkinden daha çok mal ve hediyeler varmış. Hükümdarın kızı ve cariyeleri adamın yanına oturup “Bu mallarla ne yapacaksın?” diye sormuşlar. O da “Onların karşılığında sizden birisiyle evleneceğim” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine hükümdarın kızı “Seni şu cariyeye ile evlendireceğim” diyerek cariyelerden birini göstermiş. Adam kalkıp malları ve hediyeleri ona vermiş. Cariyeler hediyeleri alıp saraya dönmüşler.

Hükümdarın kızı adamın böyle güzel eşyaları cariyelere verdiğini görünce kendi kendine “Ben bu malları daha çok hak ediyorum, onları almamda bir sakınca olacağını sanmam” diye düşünmüş. Sabahleyin cariyeye kılığına girip tek başına saraydan çıkmış. İhtiyar adamın yanına gelince “Ey ihtiyar! Ben hükümdarın kızı-

zıyım, benimle evlenmek ister misin?” diye sormuş. O da “Severek” diye karşılık vermiş ve öncekilerden daha kıymetli eşyalar vermiş ona. Sonra “Beni tanıyor musun?” diye sorunca kız “Hayır, kimsin ki?” diye sormuş. “Ben Acem hükümdarının oğlu Behram’ım. Sırf senin için ailemden ve şehrimden uzak kaldım, kılık değiştirip buraya geldim” demiş.

Kız kendi kendine “Onu öldürmemin bir bana faydası dokunmaz. Yapabileceğim tek şey onunla birlikte kaçıp ülkesine gitmek” diye düşünmüş. Eşyalarını toplayıp önden göndermiş ve hazır olduğunu bildirmiş. Bunun üzerine aralarında sözleşmiş ve gece olunca atlarına binip yola çıkmışlar. Sabaha kadar yol alıp bir hayli uzaklaşmışlar. Ertesi gün de yola devam etmiş, sonunda Acem ülkesine; Behram’ın babasının şehrine yakın bir yere varmışlar.

Babası haberi alınca çok sevinmiş, askerleri ve ordularıyla onu karşılamaya çıkmış. Birkaç gün sonra Detma’nın babasına kıymetli bir hediye göndermiş ve kızının yanında olduğunu bildiren bir mektup yazarak çeyizini kendilerine göndermesini söylemiş. Hediyeler kızın babası olan hükümdara ulaşınca çok memnun olmuş ve hediyeleri getiren elçiyi çok güzel ağırlamış. Sonra düğün yemekleri verilmiş, kadı ve şahitler getirilip kızın hükümdarın oğluyla evlendiği kayda geçirilmiş. Gelen elçilerle kızının çeyizini göndermiş. Hükümdarın oğlu eşiyle birlikte mutlu bir yaşam sürmüştür.

Hükümdarım, erkeklerin kadınlara nasıl tuzak kurduklarını gördün işte. Ben ölene kadar hakkımdan vazgeçmem!”

Bunun üzerine hükümdar yine oğlunun öldürülmesini emretmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

590. GECE

Cariye hikâyesini hükümdara anlatınca hükümdar yine oğlunun öldürülmesini emretmiş. Bunu duyan yedinci vezir hükümdarın huzuruna girip yerleri öpmüş ve şöyle demiş:

Kadınların Hileleri Hakkında Yedinci Vezirin Hikâyesi

Müsaade buyurun size birkaç tavsiyede bulunayım; kim sabreder ve teenniyle hareket ederse gayeye ulaşır, muradına erer. Kim acele ederse pişman olur. Bu cariyenin size söylediklerini duydum. O hükümdarı zararlı işlere sevk etmek istiyor. Halbuki bendeniz sizin ihsan ve nimetinize mazhar olmuş, size karşı samimi biriyim. Hükümdarım, ben kadınların hileleri hakkında başkasının bilmediklerini bilirim. Duyduğuma göre bir kadına kocası pirinç satın alması için bir dirhem vermiş. Kadın dirhemi almış, onunla bir dükkâna gitmiş. Adam pirinci verdikten sonra kadınla dalga geçmek için “Bu pirinç şekerle tatlandırılınca çok güzel olur. İstersen geç içerden şeker de al” demiş. Kadın adamın sözüne kanıp içeri girince satıcı kölesine “Hanım için bir dirhemlik şeker tart!” demiş. Sonra efendisi kölesine işaretle bir şeyler söylemiş. Bunun üzerine köle kadının torbasını almış, pirinci boşaltıp yerine toprak koymuş, şekerin yerineyse taş doldurmuş. Sonra torbayı kapatıp kadına vermiş. Kadın torbayı alıp, içinde şeker ve pirinç var zannederek evine götürmüştü. Evine ulaşınca torbayı kocasının yanında açmış ve içinde toprak ve taş olduğunu görmüşler. Kocasını bunu görünce “Biz bina mı yapıyoruz ki gittin taş, toprak satın aldın?” demiş.

Kadın satıcının ve kölesinin kendisine bir tuzak kurduğunu anlamış ama hiç bozuntuya vermeden gi-

dip bir tencere getirmiş, sonra da “Aman kafam öyle karışık ki elek getirmeye gittim, tencere aldım geldim!” deyip gidip elek getirmiş. Kocası “Kafan niye karışık?” diye sorunca da kadın “Verdiğin dirhemi çarşıda düşürdüm, insanların arasında eğilip toprağın içinde dirhem aramaktan çekindiğimden toprağı torbama doldurup eve getirdim ki burada rahat rahat ele-yip bakayım” demiş. Sonra da “Senin gözlerin benden iyi görür” diyerek adamı toprağın başına oturtup eleğı eline vermiş. Zavallı adam kadının kendisini kandır-dığından habersiz, toz toprak içinde kalarak, genzine dolan tozdan gözleri yaşararak toprağı elemiş.

Hükümdarım, bu anlattığım kadınların tuzakların-dan sadece birisidir. Düşünün bir kere, Allah “Kadın-ların tuzakları pek kuvvetlidir” derken “Şeytanın hi-lesi zayıftır” demiştir. Hükümdarım, kadının hilesine bakın erkeklere neler yapıyor.

Sekizinci günün sabah vaktinde babası tahtında oturmuşken oğlu çıkagelmiş. Eli yanındaki mürebbi-si Sinbad’ın elindeymiş. Babasının huzurunda topra-ğı öpüp söze başlamış; fasih ve tatlı bir dille babasını, vezirleri ve devlet adamlarını övmüş, onlara teşekkür etmiş. Mecliste hazır bulunan askerler, âlimler ve ileri gelen devlet büyükleri hükümdarın oğlunun belagati, fasihliği ve konuşması karşısında hayrete düşmüşler.

Babası buna çok sevinmiş. Sonra Sinbad’a bağırıp bu yedi gün boyunca niçin sustuğunu sormuş. Sinbad “Efendim, konuşmamın bir faydası olmazdı. Çünkü ben zaten öldürülmesinden korkuyordum. Efendim, ben böyle bir şey olacağını onun doğum anından iti-baren bilmekteydim. Oğlunuzun yıldızına bakınca bu hadiseleri görmüştüm.

Hükümdarın saadeti sebebiyle bu kötülük kendi-sinden uzaklaştı” demiş. Hükümdar bu duruma se-vinerek vezirlerine “Ne dersiniz, oğlumu öldürmüş olsaydım günah kimin boynunda olacaktı: cariyenin

mi, Sinbad'ın mı?" demiş. Kimse cevap veremeyince mürebbi Sinbad hükümdarın oğluna "Cevabı sen ver!" demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

591. GECE

Bunun üzerine hükümdarın oğlu şöyle demiş: "Tüccarlardan birinin evine misafir gelmiş, tüccar da cariyesini çarşıdan süt almaya göndermiş. Cariye bir tencere süt satın alıp evine dönmek isterken yolda bir hayvan karşısına çıkmış. Hayvanın pençelerinde sıkıştırdığı bir yılan varmış. Yılanın bir parçası tencerenin içine düşmüş ama cariyeye bunu farketmemiş. Eve gelince efendisi sütten almış, hem misafirlerine ikram etmiş hem kendisi içmiş. Süt midelerine ulaşınca hepsi ölmüş. Efendim, burada günah kimindir?"

Oradakilerden birisi "Vebal içenlerindir" demiş, bir diğeri "Tencerenin üstünü örtmeyen kadınındır" demiş. Sinbad hükümdarın oğluna "Evladım, sence vebal kimindir?" diye sorunca çocuk "Bana göre vebal oradaki insanların veya cariyenin değildir. Bu rızkları aracılığıyla o insanların ecelleri sona ermişti. Ölümeleri de bu hadiseye bağlanmıştı" demiş.

Huzurda bulunanlar bu cevabı pek beğenmiş, hükümdarın oğluna hayırdualar edip "Efendimiz, sen gerçekten de benzeri olmayan bir cevap verdin, kendi devrindeki insanların en bilgilisisin" demişler.

Hükümdarın oğlu "Ben bilgili değilim. Âmâ ihtiyar ile üç ve beş yaşındaki çocuklar benden daha

bilgilidir” diye karşılık verince huzurdakiler “Senden bilgili bu üç kişinin hikâyesini bize de anlat!” demişler.

Tüccar, Âmâ ve Dört Dolandıncının Hikâyesi

Hükümdarın oğlu anlatmaya başlamış:

“Zengin bir tüccar varmış. Bu tüccar farklı ülkelere seyahat edermiş. Bir gün bir şehre gitmeye niyetlenmiş ve oradan gelenlere “Hangi mal daha çok para kazandırır orada?” diye sormuş. Onlar da “Sandal ağacı” demişler ve eklemişler: “Bu mal orada çok yüksek fiyata satılır.” Bunun üzerine tüccar bütün malını satarak sandal ağacı satın almış ve o şehre doğru yola çıkmış. Gün batımında şehre varmış. Koyunlarını otlatan yaşlı bir kadın tüccarı görmüş ve “Sen de kimsin?” diye sormuş. O da “Ben tüccarım” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine kadın “Bu şehir halkına karşı dikkatli olmanı tavsiye ederim. Onlar hırsız ve hilekâr insanlardır. Yabancıları kandırıp mallarını yerler. Ben söyleyeceğimi söyledim artık gerisi sana kalmış” demiş ve oradan ayrılmış.

Sabahleyin şehir halkından biri tüccara selam verip “Nereden geldin?” diye sormuş. “Falan şehirden geldim” diye cevap vermiş. “Peki, yanında ne var?” diye sormuş, “Sandal ağacı” demiş. Sonra adam tüccarın evinde misafir etmek istemiş. Tüccar da yanındaki bütün malı onun evine taşımış. Sonra adam, istediği her şeyden birer ölçü vermesi karşılığında malları tüccardan almış. Ertesi sabah tüccar çarşıda dolaşırken mavi gözlü ve tek gözü kör bir adam karşısına dikilip “Sen benim gözümü telef ettin! Seni bırakmam asla!” demiş.

Tüccar “Yalan söylüyorsun!” diyerek ona karşı çıkmış. İnsanlar bağışmalarna toplanmış ve âmâyâ tüccarı serbest bırakmasını, tüccarın ertesi gün gelip gözünün kefareti ödeyeceğini söylemişler. Tüccar

âmânın gözünün kefarecini ödeyeceğine dair bir kefil bulduktan sonra ellerinden kurtulabilmiş. Âmâyla itişip kakışırken ayakkabısının yırtılmış olduğunu fark etmiş ve bir ayakkabıcıya gidip “Bunu tamir et, seni razı edecek kadar ücret öderim” demiş. Sonra oradan ayrılmış. Yolda giderken oturmuş, oyun oynayan bir grupta karşılaşmış. Adamlar onu da davet etmişler, kabul edip oynamaya başlamış. Ancak adamlar tüccarı yenmiş ve ona “Ya denizi içersin ya da bütün malını bize verirsin” demişler

Tüccar ayağa kalkıp “Yarına kadar bana süre verin” demiş ve oradan ayrılmış. Çok üzgün ve tasalıymış, ne yapacağını bilmiyormuş. Bu esnada yaşlı kadın kendisine doğru gelip “Galiba şehir halkı seni mağlup etti, üzgün görünüyorsun” demiş. Adam da başından sonuna kadar yaşadıklarını ona anlatmış. Kadın “Seni sandal işine kim sevk etti. Bizim için sandal ağacının değeri her rıtıl başına on dinardır. Ben sana bir fikir vereceğim, belki bu sayede kendini kurtarabilirsin. Falan kapıya git, orada yaşlı bir âmâ var. O pek bilgili ve her şeyden haberdar bir insandır. Bütün insanlar ona gelir, doğrunun ne olduğu hakkında kendisiyle istişare ederler. O adam hile yapmayı, sihirbazlığı ve kumanı iyi bilir. Geceleyin hilekârlar gelip başında toplanırlar. Sen de oraya git, ancak diğerlerinden kendini gizle ki, seni görmesinler. Âmâ onlara nasıl galip gelineceğini anlatırken sen de kulak verir, belki borçlulardan kendini kurtaracak bir çare bulursun” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

592. GECE

Hükümdarın oğlu hikâyesini anlatırken sözlerini şöyle sürdürmüŖ:

Tüccar kadının söylediği yere gidip gizlenmiŖ. YaŖlı adam kendisine yakın bir yerde oturuyormuŖ. Bir süre geçmemiŖti ki kendileriyle tartıŖtıđı hilekâr insanlar onun yanına gelmeye baŖlamıŖ. YaŖlının huzuruna gelince selam verip yanına oturmuŖlar. Tüccarın kendilerine borçlu olduğu dört kiŖi de oradaymıŖ. İhtiyar gelenlere ikramda bulunmuŖ, onlar da yemiŖler. Sonra her biri yaŖadıklarını ihtiyara anlatmaya baŖlamıŖ: Sandal ağaçlarını satın alan öne çıkıp Ŗeyhe o gün yaŖadıklarını anlatıp bir adamdan kıymetsiz bir sandal ağacı satın aldığını ve karŖılığında ne isterse ondan bir ölçü vermeyi vaat ettiğini söylemiŖ. Bunu duyan ihtiyar ona “Hasmın seni yenmiŖ” demiŖ. Adam “Nasıl yenebilir ki?” deyince ihtiyar “Adam sana, ben o kabı altın ve gümüşle dolu isterim, derse ne diyeceksin?” Adam “İstediğini veririm ve ben kazançlı çıkarım” demiŖ. İhtiyar “Peki, ben onun yansını erkek, yansını da diŖi pireyle doldurmanı isterim, derse ne dersin?” demiŖ. Adam yenildiğini anlamıŖ. Bu kez gözü kör kiŖi yanına gelmiŖ ve “Bugün mavi gözlü bir adam gördüm, yabancı bir Ŗehirden gelmiŖti. KarŖısına çıktım, ona sataŖtım ve benim gözlerimi kör ettin dedim. Sonra gözüm hakkında beni razı edeceğine söz verip bir kefil bulmadan onu bırakmadım” demiŖ. İhtiyar “O adam seni yenmek isterse yener” demiŖ. Kör adam “Beni nasıl yenebilir ki?” diye sorunca ihtiyar “Adam sana sen gözünü çıkart ben de çıkartayım, tartalım, gözüm senin gözüne denk olursa diyetini ödemiŖ olurum, derse ne yapacaksın? Bu durumda sen tamamen kör

olursun, o ise ikinci gözüyle görür halde kalır” demiş. Bu delille adam yenildiğini anlamış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

593. GECE

Hükümdarın oğlu anlatmaya devam etmiş:

Ardından ayakkabıcı öne çıkıp “Ey ihtiyar! Bugün bana birisi geldi ve ayakkabılarını uzatıp, bunları tamir et, dedi. Ben ‘Ücret vermedin’ deyince, ‘Bunları tamir et, istediğini vereceğim’ dedi. Ben de onun bütün malını almadan razı olmam” demiş. İhtiyar “Adam hiçbir şey vermeden ayakkabılarını senden alabilir” demiş. Ayakkabıcı “Nasıl böyle olabilir?” deyince ihtiyar “Adam sana gelir, hükümdar düşmanlarını yendi, rakiplerini yendi, evlatları ve yardımcılarını çoğaldı, sen bundan razı mısın diye sorar. Razıyım dersen ayakkabılarını alır, gider. Değilim dersen, ayakkabılarını alır ve onlarla kafana kafana vurur” demiş. Bunu duyan adam yenildiğini anlamış.

Sonra onunla kumar oynayan adam gelmiş ve “Bugün bir adamla oyun oynadım ve kendisini yendim. Ona, bu denizi içersen bütün malımı sana veririm, içemezsen sen malını bana verirsin, dedim” demiş. İhtiyar “O seni yenmek isterse seni yenebilir” demiş. Adam “Nasıl olur?” deyince, ihtiyar “O sana, sen denizin ucunu tut ve bana uzat ki ben de onu içeceğim, derse ne yapacaksın?” demiş.

Tüccar konuşulanları işitince alacaklılarıyla hangi delillerle konuşacağını anlamış. Adamlar âmânın

yanından ayrılınca tüccar da saklandığı yerden çıkıp gitmiş. Sabahleyin, önce, denizi içmek hususunda bahse girdiği adamla bir araya gelmiş. Ona “Denizin ucunu tut ki içeyim” demiş. Adam bunu yapamayınca da onu yenmiş olduğundan yüz dinarını alıp oradan ayrılmış. Sonra ayakkabıcıya gelmiş, ayakkabıcı kendisini razı edecek ücreti istemiş, Tüccar da şöyle demiş: “Hükümdarımız düşmanlarını yendi, hasımlarını mağlup etti, evlatları çoğaldı, sen bundan razı mısın, değil misin?” Adam razıyım, deyince ücret almadan ayakkabılarını kendisine vermiş. Sonra tek gözü kör olan adama gelmiş. Adam ondan gözünün diyetini isteyince tüccar “Gözünü çıkart, ben de gözümü çıkartacağım, sonra onları tartacağım, eşit olurlarsa sen hakkını aldın demektir, onun diyetini ödemiş olacağım” demiş. Kör adam ne diyeceğini bilememiş. Bunun üzerine tüccar yüz dinar karşılığında onunla uzlaşmış ve parayı alıp oradan ayrılmış. Sonra sandal ağacını satın alan adama gitmiş, “Bana ne kadar vereceksin?” diye sormuş. Adam “Bir ölçek karşılığında anlaşmıştık; istersen gümüş, istersen altın olsun” demiş. Tüccar “Hayır, ben ölçeği pireyle doldurmanı istiyorum; fakat yansı erkek, yansı dişi olacak” demiş. Adam “Bunu nasıl yapayım?” deyince satışı iptal etmiş ve malını kurtarmış. Sonra da malını dilediği şekilde satıp parasını almış ve ülkesine dönmüş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

594. GECE

Üç Yaşındaki Çocuğun Hikâyesi

Hükümdarın oğlu anlatmaya devam etmiş: Üç yaşındaki çocuğa gelirsek, günahkâr bir adam başka bir şehirde güzel, hoş ve alımlı bir kadının yaşadığını duymuş. Yanına hediyeler alarak ona gitmiş. Kadın adamı ayakta karşılayıp buyur etmiş, ellerini öpüp saygılarını sunduktan sonra yer gösterip oturtmuş, önüne güzel bir sofraya kurup hizmette kusur etmemiş. Kadının üç yaşında bir oğlu varmış. Kadın onu bir yana bırakarak mutfak işleriyle ilgilenmeye başlamış.

Adam kadına “Bu çocuk daha çok küçük, anlamaz hiçbir şeyi, bilemez ne konuşulduğunu” demiş. Kadın “Onun ne kadar akıllı olduğunu bilseydin böyle demezdin” diye cevaplamış. Çocuk pirincin piştiğini anlayınca ağlamaya başlamış. Kadın “Evladım, niye ağlıyorsun?” diye sorunca, “Bana pirinç ver, ama biraz yağ kat” demiş. Kadın pirince biraz yağ katıp çocuğa vermiş. Çocuk biraz yemiş, sonra tekrar ağlamaya başlamış. Annesi “Niçin ağlıyorsun?” diye sormuş. Çocuk “Ona biraz şeker kat!” demiş. Adam öfkeli bir şekilde “Sen ne belalı bir çocuksun!” diye bağırmış. Bunun üzerine çocuk “Vallahi belalı olan sensin. Kendi ülkenden kalkarak bir fahişe için buralara kadar geldin. Bense gözüme batan bir şey için ağladım ki gözyaşım ile gözümden çıksın. Bu esnada da şekerli, yağlı pirinç yemiş oldum. Uğursuz ve belalı kimdir, gördün mü?” Adam bu sözleri işitince, hemen pişman olmuş, tövbe ederek oradan ayrılmış, ülkesine dönmüş, ölene kadar tövbesine bağlı kalmış.

Beş Yaşındaki Çocuğun Hikâyesi

Hükümdarın oğlu anlatmaya devam etmiş: Beş yaşındaki çocuğun durumuna gelirsek, ey hükümdarım,

duyduğuma göre beş tüccar bin dinarda ortakmış. Paralarını birleştirip, hepsini bir keseye doldurmuşlar. Sonra mal satın almak için şehre giderken yolda güzel bir bahçe bulmuşlar. Keseyi bekçi kadının yanına bırakarak biraz dolaşmak istemişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

595. GECE

Bahçeye girmiş, gezip dolaşmış, sonra bir kenarda oturup yiyip içmişler. İçlerinden biri “Yanımda güzel koku var, gelin başımızı şu akan sudan yıkayalım, sonra güzel koku sürünelim” demiş. Öteki “Başımızı ıslatırsak tarak lazım olur” deyince de “Bekçiden isteyelim, belki onda vardır” demiş.

İçlerinden birisi hemen bekçinin yanına gelip ondan paraların içinde bulunduğu keseyi istemiş. Bekçi kadın “Ya hepiniz gelirsiniz ya da arkadaşların sana onu vermemi söyler, keseyi sana öyle verebilirim” demiş. Arkadaşları bekçinin görebileceği ve bağırarak seslerini işittirebilecekleri bir yerdeymiş. Bekçinin yanına gelen adam arkadaşlarına gidip “Bekçi bana bir şey vermiyor, siz söyleyin” demiş. Arkadaşları da oradan bağırıp “İstediği şeyi ona versene!” demişler. Bekçi kendisine keseyi verince adam hemen keseyi alıp kaçmış.

Öteki arkadaşları kendisine yetişemeyince kadına gelmiş ve “Ona tarak verecektin ne diye keseyi verdin?” diye çıkmışlar. Kadın “O benden keseyi istedi,

ben vermeyince, siz verin dediniz, sonra onu alıp kaçtı!” demiş. Kadının sözlerini işitince yüzlerine vurma başlamışlar ve “Biz sana tarağı ver diye işaret ettik, kese demedik ki!” demişler. Kadın yine “O benden keseyi istedi, siz de ver dediniz!” demiş. Bunun üzerine kadını kadıya şikâyet etmişler. Kadı bekçi kadının keseyi getirmesi gerektiği hükmünü vermiş.

Kadın şaşkın ve nereye gideceğini bilemez bir halde mahkemeden çıkmış. Beş yaşındaki çocuğu annesini şaşkın bir halde görünce: “Ne oldu anne?” diye sormuş. Ancak kadın, çocuğuna, daha yaşı küçük olduğundan bu işlere akli kesmez diye bir şey söylememiş. Çocuk sorusunu yineleyince en sonunda kadın “Bir topluluk geldi, içinde bin dinar bulunan bir keseyi bana emanet bıraktılar ve hepsi gelmeden keseyi içlerinden birisine vermemi şart koştular. Sonra bahçeye gidip gezinmeye başladılar. İçlerinden birisi geldi ve benden keseyi istedi. Ben vermem deyince, onlardan izin aldım dedi. Yine vermedim. Bu kez arkadaşlarına bağırdı, onlara ‘Bu kadın bana bir şey vermeye razı değil!’ dedi. Arkadaşları bana yakındılar ve ‘Ver!’ diye bağırdılar. Ben de keseyi verdim, adam keseyi alıp kaçtı, arkadaşları ona yetişemediler. Sonra bana çıkışarak, ‘Ona niçin tarak vermedin?’ dediler, ben de ‘O benden keseyi istedi’ dedim. Beni tutup kadıya götürdüler. Kadı da keseyi bulmam gerektiği hükmünü verdi” diyerek olanları anlatmış.

Bunun üzerine çocuk “Bana kendisiyle tatlı alacağım bir dirhem ver, sana nasıl kurtulacağını söyleyeyim” demiş. Bekçi kadın bir dirhem verip “Söyle bakalım” demiş. Çocuk “Kadıya git ve ona aramızdaki sözleşme keseyi hepsi hazır iken onlara vereceğim şeklindeydi de” demiş. Bekçi kadıya gidip çocuğun sözlerini aktarmış. Kadı tüccarlara “Aranızdaki sözleşme böyle miydi?” diye sorunca, onlar da evet demişler. Bunun üzerine kadın “O halde arkadaşınızı da

getirin, keseyi alın!" demiş ve mahkemeden çıkıp yoluna gitmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

596. GECE

Vezirler ve huzurda bulunan diğer devlet büyükleri şehzadenin sözlerini işitince hükümdara "Efendimiz, oğlunuz zamanındaki en akıllı insandır" demiş, her ikisi için de hayırdualar etmişler. Hükümdar oğlunu bağına basıp gözlerinden öpmüş. Sonra ona cariyeyle arasında geçen hadiseyi sormuş. O da Allah ve peygamberin adına yemin ederek kendisini talep edenin cariyeye olduğunu belirtmiş. Hükümdar onun sözlerine inanmış ve "Seni hakem kıldım, hükmü sen ver; istersen onu öldüreyim, istersen başka bir şey dile onu yapayım" demiş. Çocuk babasına "Onu bu şehirden sür" demiş.

Hükümdarın oğlu babasıyla birlikte huzurlu ve mutlu bir yaşam sürmüştü. En sonunda tatları kaçıran ve cemaatleri dağıtan ölüm gelip çatmış. Hükümdar, cariyeye ve yedi vezirin hikâyeleri hakkında bize ulaşan haberler bunlardı.

Tüccar Ömeri'n Oğlu Cevder ve Kardeşlerinin Hikâyesi

Şehrazat şöyle dedi: Ey saadetli hükümdarım, bana ulaştığına göre adı Ömer olan bir tüccar varmış. Bu tüccarın üç oğlu varmış. Büyüğün adı Salim, küçüğün

adı Cevder, ortancanın adıysa Selim'di. Tüccar evlatlarının üçünü de en güzel şekilde yetiştirip büyütmüş. Ancak Cevder'i kardeşlerinden daha çok severmiş. Kardeşleri babalarının Cevder'i daha çok sevdiğini anlayınca kıskanmış onu haz etmemeye başlamışlar. Babaları diğer iki oğlunun kardeşlerinden hoşlanmadığını anlamış. Yaşı da bir hayli ilerlemiş olduğundan, kendisi öldükten sonra kardeşleri Cevder'e bir sıkıntı verir diye endişelenmiş.

Akrabalarından bir grubu çağırılmış. Ayrıca kadı efendinin adamlarından şahitler ve bilginlerden bir topluluğu da davet etmiş. Sonra "Malımı getirin!" demiş. Bütün malı getirilince "Ey insanlar! Bu malları şeriata göre dörde taksim edin!" demiş. Malı taksim ettiklerinde her bir oğluna bir pay vermiş, kendisi de bir parça almış. Sonra "Bu benim, bunlar da oğullarımın payıdır. Artık kimsenin öteki üzerinde hakkı yoktur, mirası taksim ettim. Benim aldığım kısım sa çocuklarımla annesi olan eşime aittir. O da geçimini bu kısım ile sağlayacaktır!" demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

597. GECE

Aradan biraz zaman geçtikten sonra tüccar ölmüş. Kardeşler babaları Ömer'in yaptığı taksimden razı olmamış ve kardeşleri Cevder'den daha fazlasını isteyerek "Babamızın malı sendedir" demişler. Hâkime başvurmuşlar, ancak taksim esnasında şa-

hit olan Müslümanlar gelip şahitliklerini yapınca hâkim onların birbirlerinin malını almalarına engel olmuş.

Cevder maldan yana zarar görmüş, kardeşleri de aradaki kavga nedeniyle mağdur olmuş. Bir süre kardeşlerini kendi halinde bıraktılar, sonra bir tuzak kurup yine hâkime başvurmuşlar. Ancak bu sefer de hepsi hâkimlerin kararıyla mallarında zarara uğramışlar. Sürekli kardeşlerine zulmediyor, fakat her zaman başarısız oluyorlarmış. En sonunda bütün mallarına zalimler el koymuş ve üçü de fakir olmuş. Sonra o iki kardeş annelerine gitmiş, mallarını almış, kendisini de dövüp kapı dışarı etmişler. Annesi Cevder'in yanına gelmiş, ona "Kardeşlerin bana şöyle şöyle yaptılar, malımı aldılar" demiş ve onlara beddua etmiş.

Cevder "Anne, sen onlara beddua etme. Allah onları yaptıkları iş sebebiyle cezalandırır zaten. Ben de fakirim, kardeşlerim de fakir. Mahkeme mal harcamayı gerektirir. Biz kardeşlerimle hâkimlerin önünde hasımlaşmış, bu hasımlaşma bize fayda sağlamadı. Mahkeme masraflarıyla babamızın bıraktığı bütün malı yitirdik. İnsanlarsa şahitlikleri sebebiyle bizi tüketti. Şimdi sen ve kardeşlerim hasımlaşırsanız ve mesele hâkime giderse iyi olmaz. Sen benim yanımda kal, benim yediğim ekmeği ye, bana dua et. Allah senin rızkınla beni rızıklandırır. O ikisini de kendi hallerinde bırak, yaptıkları işin cezasını Allah'tan bulsunlar" demiş ve "Sen şu sözle teselli bul" diyerek şu dizeleri okumuş:

Cahil insan sana saldırırsa
Onu kendi haline bırak
İntikam için zamanı bekle
Zulme zulümle cevap verme
Bir dağ ötekine hücum etse
İkisi birden parçalanır

Bu sözlerle Cevder annesinin içini rahatlatmaya çalışmış. Annesi de razı olup oğlunun yanında kalmaya başlamış.

Cevder kendisine bir ağ satın almış. Göllere, denize ve suyun bulunduğu her yere gidiyor; günde bazen on, bazen yirmi, bazen otuz balık tutuyor, onları satıp parasını annesi için harcıyor, yiyip içip hoşça vakit geçiriyorlarmış. Kardeşleriye ne ticaret yapıyor, ne de başka bir işle uğraşıyorlarmış. Bir gün başka bir belaya daha maruz kalmışlar. Bu bela annelerinden aldıkları malı da yok etmiş; ikisi de çıplak ve yoksul halde kalakalmış. Bazen annelerine gidiyor, ona yalvarıp yakarıyor ve açlıktan şikâyet ediyorlarmış. Ana kalbi şefkatlidir, bu nedenle kadın onlara acıyor, yiyecek bir şeyler veriyormuş. Evde yemek varsa içeri alıyor ve “Çabuk çabuk yiyin de kardeşiniz gelmeden gidin. Sizin burada yemeniz ona ağır gelir, beni de sizinle birlikte kovar” diyormuş. Onlar da yiyip gidiyorlarmış.

Bir gün yine annelerine gelmişler. Anneleri onlara yemek vermiş, oturmuş yiyorlarmış ki Cevder gelmiş. Anne utanıp sıkılmış, oğlunun kendisine kızacağını zannederek başını öne eğmiş. Ancak Cevder kardeşlerine tebessüm ederek “Hoş geldiniz. Gününüz mübarek olsun. Nasıl oldu da bu mübarek günde beni ziyaret ettiniz?” demiş. Sonra kardeşlerine ikramda bulunup yanındaki yiyecek ve içeceklerden sunarak “Afiyetle yiyin, için, keremli insanların işi ikramdır” demiş.

Kardeşlerinin bu durum karşısında yüzleri kızarmış, mahcup bir şekilde “Sana bizden zarar ulaştı. Sen ise kötülüğe iyilikle karşılık veriyorsun” demişler. Cevder “Kendinizi kınamayın, umulur ki Allah işlerinizi düzeltir. Allah iyilik edenlerin ecrini boşa çıkartmaz” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine kardeşleri ona “Allah işini bereketli kılsın” diye dua etmişler. Cevder annesine dönüp “Kardeşlerime ikramda bulun, onla-

rı evimizden gitmeye zorlama, fakirlik onların belini bük müştür. Allah beni onların rızkıyla rızıklandırır” demiş.

Cevder sabahleyin derelerde ve göllerde avlanmak üzere çıkıyor, Allah’ın nasip ettiği rızkı annesine ve kardeşlerine taksim ediyormuş. Bir gün uzak bir gölden avlanmak için yola çıkmış. Göle varınca ağını atıp beklemeye başlamış. O sırada katır sırtında bir Mağripli kendisine doğru gelmiş. Üzerinde değerli bir elbise varmış. Yanında bir heybe, heybenin içindeyse iki kutu varmış. Cevder’i “Allah’ın selamı üzerine olsun” diye selamlamış. Cevder de “Efendim, senin üzerine de olsun” diye karşılık vermiş.

Daha sonra Mağripli “Benim için bir iş yapar mısın?” diye sormuş. Cevder “Ne yapacağım?” diye sorunca adam “Beni sar, şu göle at, bir süre bekle! Ellerim dışarı çıkarsa kurtuldum demektir ve hemen beni dışarı çek. Yok, ayaklarım çıkarsa boğuldum demektir. O zaman bu katırı al ve onu Yahudi Şemia’ya ulaştır. Onu tüccarlar çarşısında bir kapının önünde sandalye üzerinde otururken bulacaksın. Katırı ona ver ve karşılığında yüz dinar al” demiş.

Cevder bunu duyunca “Helak olmana yol açacak böyle bir işten beni mazur gör!” demiş. Mağripli “Arkadaşım, sen bana böyle yapmakla fayda vereceksin, ben bir şey arıyorum. Bu isteğimi kabul etmeni ve bana bu hizmeti yapmanı istiyorum. Kurtulursam sana istediğini vereceğim” diye karşılık vermiş.

Mağripli, Cevder’e kendisini tutup göle atması için ısrar edince Cevder bakmış kurtuluş yok, kalkıp adamı bağlayıp göle atmış. Adam göle batmış. Bir süre beklemiş. Mağriplinin ayakları dışarı çıkınca öldüğünü anlamış ve onu orada bırakıp katırı almış, tüccarlar çarşısına gitmiş. Yahudinin bir kapının önünde sandalye üzerinde oturduğunu görmüş. Katırı görünce Yahudi “Demek ki adam öldü, onu yok eden tamahkârlıktı”

demiş, katını alıp Cevder'e yüz dinar vermiş ve bu sırrı saklamasını istemiş. Cevder dinarları alıp oradan ayrılmış. Sonra gidip ihtiyacı olan şeyleri almış. En son fırıncıdan ekmek alıp da adama "Şu dinarı al" diyerek bir dinar uzatınca adam hemen bir hesap yapıp "Bu paranın artanıyla iki gün daha alışveriş yapabilirsin" demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

598. GECE

Sonra Cevder kasaba gitmiş. Ona da bir dinar vermiş ve "Üstü sende kalsın" demiş. Biraz da sebze aldıktan sonra eve gitmiş. Kardeşlerinin annelerinden yemek için bir şey istediğini, annelerininse "Sabredin, kardeşiniz gelsin, evde yiyecek bir şey yok" dediğini duymuş. Hemen getirdiklerini uzatıp "Buyurun, yiyin" demiş. Hepsi yemeğin başına üşüşmüş, tıka basa yemişler. Cevder annesine altının kalan kısmını vererek "Anne bu parayı al, kardeşlerim ben yokken gelince bununla yiyecek bir şeyler alsın, yesinler" demiş.

Sonra uyumuş. Sabahleyin ağını alarak Karun gölüne gitmiş. Ağını atmak üzere hazırlık yapmaya başlamış. Bu kez başka bir Mağripli çıka gelmiş. O da bir katıra binmiş, ama bir önceki gün ölen insandan daha hazırlıklıymış. Onun yanında da bir heybe ve heybenin içinde iki kutu varmış. Cevder'e "Ey Cevder! Allah'ın selamı üzerine olsun" diye selam vermiş. O da "Senin üzerine de olsun" diye karşılık vermiş. Son-

ra “Dün sana bu katıra benzer bir katıra binen bir Mağripli geldi mi?” diye sormuş. Cevder falan yere gitti demekten dahi korkup “Hayır, ben kimseyi görmedim” demiş. Gölde boğulduğunu söylese, onu sen boğdun, der diye de boğulduğunu da söyleyememiş, bu nedenle inkârdan başka çare bulamamış.

Adam “Be yoksul adam! O benim kardeşimdi, benden önce geldiğini biliyorum!” demiş. Cevder yine ondan haberim yok dese de adam “Onu alıp bu göle atmadın mı? O sana demedi mi ki: Ellerim çıkarsa ağı bana fırlat ve beni hemen çek, ayaklarım çıkarsa ölmüşüm demektir. O zaman bu katırın al ve Yahudi Şemia’ya ulaştır. Demek ki ayakları çıktı ve sen katırın alıp Yahudiye ulaştırdın, o da sana yüz dinar verdi” demiş.

Cevder adamın söylediklerini duyunca “Madem bunları biliyorsun niçin soruyorsun?” demiş. Bunun üzerine adam “Senden bana da aynı şeyi yapmanı istiyorum” demiş ve iki ipek elbise çıkarıp “Beni sar ve şu göle at. Kardeşimin başıma gelen benim başıma gelirse katırın al ve Yahudiye ulaştır, ondan yüz dinar al” diye eklemiş.

Cevder adamı sarıp göle atmış. Adam göle batınca bir süre beklemiş. Adamın ayakları dışarı çıkınca “Demek ki adam öldü” diye düşünmüş ve “İnşallah her gün bana bu Mağripliler gelir, onları sarar göle atarım, onlar da ölür ve her ölü için yüz dinar bana yeter” demiş. Sonra katırın alıp çarşıya gitmiş. Yahudi kendisini görünce “Demek ki öteki de öldü” demiş. Cevder “Başın sağ olsun” deyince Yahudi “İşte tamahkârların cezası budur” demiş ve katırın alıp Cevder’e yüz dinar vermiş.

Cevder dinarları alıp annesine gitmiş. Paraları verince annesi “Bu paraları nereden buldun?” diye sormuş. O da olanı biteni anlatmış. Annesi bunu duyunca “Bir daha Karun gölüne gitmeyeceksin! Mağriplilerin ne yapacağı belli olmaz!” demiş. Cevder “Anne, ben onları kendi rızalarıyla göle atıyorum. Ne yapabilirim ki? Bu

sadece bir iş, bu işle ben her gün yüz dinar kazanıyorum ve hemen eve dönüyorum. Allah'a yemin olsun ki, Mağriplilerin izi kesilip geride kimse kalmayana kadar göle gitmekten vazgeçmem" diye karşılık vermiş.

Üçüncü gün yine oraya gitmiş, beklemeye başlamış. Yine bir Mağripli çıkagelmiş, yanında da bir katır varmış. O da diğerleri gibi hazırlıklıymış. "Ey Cevder, ey Ömer'in oğlu, Allah'ın selamı üzerine olsun" diyerek Cevder'i selamlamış. Cevder içinden "Bu adamlar beni nereden tanıyor acaba?" dedikten sonra adamın selamını almış. Adam "Buradan iki Mağripli geçti mi?" diye sormuş. Cevder "Evet geçti" demiş. Adam "Peki, nereye gittiler?" diye sormuş, "Onları sardım, göle attım ve orada boğuldular. Şimdi sana da aynı şey olacak" demiş. Adam gülüp "Ey miskin, ne olacağını kimse bilmez" demiş. Sonra katırından inip "Ey Cevder, onlara yaptığının aynısını bana da yap!" demiş ve ipek bir kumaş çıkarmış.

Cevder "Ellerini arkana götür hemen! Çok zaman kaybettim zaten, vaktim yok!" demiş ve adamı bağlayıp göle atmış. Bu kez Mağripli ellerini çıkarmış ve "Bana ağı at!" demiş. Cevder hemen ağı atıp adamı çıkarmış. Her bir elinde mercan gibi kıvılcımlı renkli birer balık varmış. Cevder'e "Kutuyu aç!" demiş. Her bölmesine balıklardan birini koyup ağzını kapatmış. Sonra "Allah seni her türlü sıkıntıdan kurtarsın. Sen bana ağı atmasan ve beni çıkartmasaydın, bu iki balığı yakalamak arzusuyla suda boğulup ölecektim, oradan kendi başıma çıkamazdım" demiş. Cevder "Efendim, Allah aşkına o boğulanların durumunu bana bir anlat. Bu iki balığın hakikati nedir? Yahudi kimdir? Bunları bana anlat" demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

599. GECE

Cevder Mağribi'ye boğulan iki kişinin durumunu, iki balığı ve Yahudi'yi sorunca adam "Ey Cevder, o boğulanlar benim iki kardeşimdi. Birinin adı Abdüsselam, ötekinin adı Abdülahad'dı. Benim adımsa Abdüssamed'dir. Yahudi de bizim kardeşimizdi, onun adı ise Malikiyyü'l-mezheb'dir. Babam bize remizleri çözmek ve hazineleri açmak işini öğretti. Biz de onunla ilgileniyorduk. Cin ve ifritler bize hizmet ediyordu. Biz dört kardeştik. Babamızın adıysa Abdülvedud idi. O ölünce bize çok mal bıraktı. Biz de malları ve zahireleri aramızda bölüştürdük. En sonunda kitaplara ulaştık, onları da aramızda taksim ettik. Bu esnada kitaplardan birisi hakkında aramızda ihtilaf çıktı. Onun adı Esatirü'l-evvelin idi. Onun benzeri yoktu ve paha biçilemez, mücevherler ona denk gelemezdi. Çünkü onda bütün hazineler ve remizlerin çözülme yolları zikrediliyordu. Babamız o kitabı kullanırdı. Biz de ondan bir şeyler öğrendik. Hepimizin gayesi o kitaba sahip olup içindekileri öğrenmektir. Aramızda ihtilaf çıkınca babamızı yetiştirip ve ona sihirbazlığı ve kâhinliği öğreten şeyh geldi. Adı kâhin Ebtan idi. Bize 'Kitabı getirin' dedi. Kitabı kendisine verdiğimizde 'Siz benim oğlumun evlatlarınsınız. Sizin hiçbirinize haksızlık edemem. Bunu almak isteyen Şemerdil hazinesini aramaya gitsin. Bana feleğin dairesini, sürmedanlığı, kılıcı ve yüzüğü getirsin. Yüzüğün kendisine hizmet eden bir ifrit var ki onun adı şiddetli gök gürültüsüdür. Kim ona sahip olursa, hiçbir hükümdar veya sultan kendisine galip gelemez. Yeryüzüne bu yüzükle hâkim olmak istese buna gücü yeter. Kılıca gelirse, o kılıç bir orduya çekilse onu taşıyan kişi orduyu yenebilir. Onu taşıyan kişi kılıcına 'Bu orduyu

öldür' dese kılıçtan ateşten bir şimşek çıkar ve bütün orduyu öldürür. Feleğin dairesine gelirsek, ona sahip olan kişi dilerse doğudan batıya kadar bütün ülkeleri görür, onlara bakar ve oturduğu yerde oraları dolandır. Hangi yöne daireyi çevirip baksa, o yönü ve oradakileri görür, hepsi huzurunda toplanır. Bir şehre öfkelenir ve daireyi güneşe doğru çevirip şehri yakmak isterse o şehir yanar. Sürmedanlığa gelirsek, kim ondan gözüne bir sürme çekerse yeryüzünün hazinelerini görür. İşte şartım bu: Kim o hazineyi açmaktan aciz kalırsa, kitapta hakkı olmayacak. Kim hazineyi açar ve bu dört nesneyi bana getirirse kitabı almak onun hakkı olacak,' dedi. Biz de bu şartları kabul ettik.

Sonra "Evlatlarım, Şemerdil'in hazinesi kızıl hükümdarın çocuklarının hükmü altındadır. Babanız bana bu hazineyi elde etmek için çalıştığını fakat başaramadığını söyledi. Kızıl hükümdarın çocukları Mısır'daki Karun gölüne kaçmış, onun dibine inmişler. Babanız Mısır'da onlara yetişmiş, fakat gölde gizlendikleri için kendilerine güç yetirememişti. Çünkü girdikleri bu göl korunaklı bir yerdir. Sonra mağlup bir şekilde geri döndü, Şemerdil'in hazinesini kızıl hükümdarın çocuklarından alamadı...

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

600. GECE

...Babanız onların karşısında aciz kalınca bana geldi ve şikâyetinde bulundu. Ben de onun için yıldızlara baktım ve hazinenin ancak Mısırlılardan birisine açılacağını söyledim. Onun adı tüccar Ömer oğlu Cevder'dir.

O kızıl hükümdarın çocuklarını yakalamamanın sebebi olacak. O şimdi balıkçılık yapmakta. Onunla bir araya gelmekse Karun gölünün kenarında gerçekleşecektir. Göl üzerindeki korunaklılık Cevder'in, nasibin sahibini göle atmasıyla çözülür. Oraya atılan kişi kızıl hükümdarın çocuklarıyla savaşı, nasibi olan kişi kızıl hükümdarın çocuklarını yakalar; nasibi olmayansa helak olur, ayakları su üstüne çıkar. Nasibi olanın elleri görünür. Bu durumda Cevder'in ağı atmasına ve kendisini gölden çıkarmasına ihtiyacı olur," diyerek bize bilgi verdi. Kardeşlerim "Helak olsak bile oraya gideceğiz" dediler. Ben de onlar gibi gideceğimi söyledim. Ancak Yahudi kılığındaki kardeşim "Benim öyle bir maksadım yok" dedi. Bunun üzerine şöyle bir anlaşma yaptık; O Yahudi tüccar kılığında Mısır'a gidecekti. İçimizden birisi gölde ölürse, katını alacak ve katını getiren kişiye yüz dinar verecekti. İlk gelen kardeşimi kızıl hükümdarın çocukları öldürdü. İkinci kardeşimi de öldürdüler. Bana güç yetiremediler, onları engelledim.

Cevder "Peki, yendiğin bu kızıl hükümdarın çocukları nerede?" diye sorunca adam "Görmedin mi onları kutuya hapsettim" demiş. Cevder "Onlar balık değil mi?" diye sorunca Mağripli "Bunlar balık değil, balık suretindeki ifritlerdir. Fakat bil ki, hazinenin açılması senin sayende olacak. Benim sözümü dinler ve benimle beraber Fas'a gelersen hazine orada açılır. O zaman sana istediklerini veririm, dilediğin kadar kardeşim olarak yanımda kalır, sonra için rahat bir şekilde ailenin yanına dönersin" demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

601. GECE

Cevder Mağriplinin sözlerini işitince “Efendim, annem ve kardeşlerim benim sorumluluğum altındalar, onlar için çalışmak zorundayım. Seninle gelirsem onların geçimini kim üstlenecek?” demiş. Mağripli “Bu geçersiz bir mazeret. Masraftan söz ediyorsan biz sana bin dinar veririz, sen o parayı annene verirsın, şehrine dönene kadar onu harcar. Hem dört ay sonra geri döneceksın” demiş.

Cevder bin dinar sözünü duyunca teklifi kabul etmiş ve “Kardeşim, o halde dinarları ver, anneme bırakayım, sonra geleyim” demiş. Adam bin dinarı verince Cevder onları alıp annesine gitmiş. Ona “Bu bin dinarı al, onları kendin ve kardeşlerim için harca. Ben bu Mağripliyle gideceğim, benim için dua et!” demiş. Annesi “Evladım, senin adına endişe ediyorum, başına bir şey gelir diye korkuyorum” diye karşılık verince Cevder “Allah bir insanı korursa ona bir zarar gelmez. Mağripli iyi bir adam, merak etme” demiş. Bunun üzerine annesi “Allah onun kalbini sana ısındırsın ve sana karşı şefkatli eylesin. Onunla git, belki sana bir hayır verir!” demiş. Cevder annesine veda ederek yola çıkmış. Mağripli Abdüssamed’in yanına gidince Abdüssamed “Annenle istişare ettin mi?” diye sormuş. Cevder “Evet, vedalaştık” deyince “Hemen terkime bin o halde” demiş.

Cevder katırın arkasına binmiş. Gün sonuna kadar yolculuk etmişler. Cevder acıkmış, ama adamın yanında yiyecek bir şey görememiş. “Keşke yanımıza yiyecek bir şey alsaydık” demiş. Mağripli “Acıktın mı?” diye sormuş. Cevder “Evet” diye cevap verince “Katırdan in!” demiş. Cevder aşağı inince kendisine “Canın ne çekiyor?” diye sormuş. Cevder “Ne olabi-

lir?" diye sorunca "Vallahi ne istersen onu söyle" demiş. Cevder "Ekmek ve peynir" diye cevap verince adam "Bu dediğin sana yakışmaz, daha iyisini iste!" demiş. Cevder "Şu an her şeyden haz alabilirim" diye karşılık verince Mağripli "Kızarmış bir tavuk ister misin?" diye sormuş. Cevder "Elbette" demiş. "Peki, balla pirinç ister misin?" diye sormuş. Cevder "Evet" demiş. Sonra "Şu şu yiyecekleri ister misin?" diyerek yirmi dört çeşit yemek saymış. Cevder kendi kendine "Bu adam deli herhalde. Adını saydığı yemekleri de nasıl getirecek ki? Burada ne mutfak var ne aşçı!" diye düşünüp "Bunlar yeterli" demiş. Adam "Aklından ne geçerse onu söyle" deyince Cevder "Açıkçası ben hiçbir şey beklemiyorum" demiş. Mağripli "Ey Cevder, sen rahat ol!" deyip elini heybeye sokmuş ve altın bir sahan içinde iki kızarmış tavuk çıkarıp Cevder'in önüne koymuş. Sonra elini tekrar heybeye sokup bu kez içinde başka yemekler bulunan başka bir sahan getirmiş. Böylece yirmi dört çeşit yemeği Cevder'in önüne dizmiş. Bu hadise karşısında Cevder'in dili tutulmuş. Mağripli "Ey miskin adam, ye bakalım" deyince "Efendim, bu heybenin içinde bir mutfak yapmışsın da insanlar orada yemek mi pişiriyorlar yoksa?" demiş. Mağripli gülerek "Bu hizmetkârları olan ifrittir. Her an bin türlü yemek istesek onu hazır ederler" demiş. Cevder "Oh, ne güzel iş böyle!" demiş ve doyana kadar yemişler. Artanları bir kaba koyup heybenin içine sokmuşlar.

Sonra bir ibrik çıkarmış, önce biraz içmiş, sonra da abdest alıp ikindi namazlarını kılmışlar. Adam ibriği heybenin içine koymuş. İki kutuyu da alıp tekrar katıra yüklemiş. Ardından katırına binip Cevder'e de "Sen de bin, yolculuğa devam edelim" demiş ve "Mısır'dan buraya kadar ne kadar yol kat ettik biliyor musun?" diye sormuş. Cevder "Bilmiyorum" deyince "Bir aylık yol kat ettik" demiş. Cevder

“O nasıl oldu?” diye sorunca “Bu katır ifritlerden biridir. Her gün bir senelik yol kat eder. Fakat senin hatırın için yavaş gitti” demiş. Sonra katıra binip Mağrib’e doğru yola koyulmuşlar. Akşam, heybeden akşam yemeğini, sabahleyin kahvaltılarını çıkarmışlar. Bu hal üzere dört gün devam etmişler. Gündüzleri gidiyor, gece bir yerde konaklayıp uyuyorlarmış. Cevder her ne istese Mağripli heybeden onu çıkartıyormuş.

Beşinci gün Fas’a ulaşmış, şehre girmişler. Şehre girdiklerinde herkes adamı selamlayıp elini öpmeye başlamış. Sonra bir eve gidip kapıyı çalmışlar. İçeriden

ayın on dördü gibi bir kız çıkmış. Adam ona “Rahme, kızım, sarayı bize aç!” demiş. Kız sevinçle “Baş üstüne” demiş. Cevder akli başından gitmiş olarak “Bu bir hükümdar kızı olmalı” diye düşünmüş. Sonra adam katırın yükünü alıp kıza “Bana yardım et, Allah hayrını versin” demiş. Bir anda yer yarılmış, katır içine girip gözden kaybolduktan sonra da eski haline dönmüş. Cevder bunu görünce “Ey Settar Allah! Onun sırtındayken bizi koruyan Allah’a hamdolsun!” diye bağırmış. Mağripli “Ey Cevder, şaşırma, sana bu katırın bir ifrit olduğunu söylemiştim. Şimdi bizimle birlikte saraya gir!” demiş. Saraya girdiklerinde içerideki pahalı kumaşları, mobilyaları, kıymetli taşları, süs eşyalarını ve mücevherleri gören Cevder’in şaşkınlıktan ağzı açık kalmış. Oturduklarında adam kızına “Ey Rahme, bize falan bohçayı getir!” demiş. Kız kalkıp babasının istediği bohçayı getirmiş ve önüne koymuş. Babası bohçayı açıp içinden bin dinarlık bir elbise çıkarmış ve “Bunu giy, güle güle kullan!” diyerek Cevder’e uzatmış. Cevder elbiseyi giymiş. Bu elbise Mağrip hükümdarlarından birisinin alametiymiş. Sonra adam heybesini almış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

602. GECE

Mağripli heybeye elini sokup içinden bir tabak çıkarmış. Tabakta türlü çeşitli yemekler varmış. Sonra tekrar tekrar sokup çıkarmış ve sofraya kırk küsur

çeşit yemek koymuş. Ardından “Efendim, yemeğe buyur, kusurumuza bakma, hangi yemeği sevdiğini bilmiyoruz, ne istediğini söyle ki, hemen hepsini getirelim” demiş. Cevder “Efendim, ben bütün yemekleri severim, hiçbiri bana kötü gelmez. Bana sorma, aklına ne geliyorsa onu getir. Ne getirirsen onu yerim ben” demiş.

Yirmi gün orada kalmış. Her gün yeni bir elbise giyiyor, heybeden çıkan yemeklerden yiyormuş. Mağripli hiç et ya da yemek satın almamış, yemek pişirmemiş, ihtiyaçları olan her şeyi, türlü çeşitli meyveler de dahil, heybeden çıkarmış. Yirmi birinci gün Mağripli “Ey Cevder, bizimle beraber gel, bugün Şemerdil’in hazinesinin açılacağına vaat edildiği gündür!” demiş. Kalkıp beraberce şehrin sonuna kadar yürümüş, şehirden dışarı çıkmışlar. Cevder bir katıra, Mağripli de başka bir katıra binmiş, öğlene kadar hiç durmadan yol almışlar. Sonunda bir nehrin kenarına ulaşmışlar. Abdüssamed katırından inip Cevder’e de “İn” demiş. O da inmiş. Sonra kölelere işaret etmiş, onlar da katırları alıp gitmiş, gözden kaybolmuşlar. Daha sonra kölelerden biri bir çadır getirip kurmuş. Öteki bir sedir getirip çadıra yerleştirmiş ve üzerine yastıklar, minderler koymuş. Bir diğeri içinde balıkların olduğu kutuyu getirmiş. Dördüncüsüye heybeyi getirmiş. Mağripli “Ey Cevder, gel bakalım” demiş. Cevder gelip yanına oturunca Mağripli heybenin içinden yemek tabağını çıkarmış ve yemeye başlamışlar.

Yemekten sonra adam iki kutuyu alıp birtakım tılsımlı sözler söylemiş. Bunun üzerine kutunun içindekiler “Ey dünya kâhini, bize merhamet et!” diyerek yalvarmaya başlamışlar. Ancak Mağripli tılsımlı sözler söylemeye devam etmiş. Sonunda kutular parçalanmış ve her bir parçası bir tarafa uçmuş. İçinden iki ifrit çıkmış ve “Ey dünya kâhini! Dile biz-

den ne dilersen!” demişler. Mağripli “Ya Şemerdil’in hazinesini açacağınıza söz verirsiniz ya da sizi yakarım!” demiş. Bunun üzerine ifritler “Söz veriyoruz, onu açacağız” demişler ve “Fakat balıkçı Cevder’i getirmen lazım, hazine sadece ona açılabilir, Ömer oğlu Cevder’den başka kimse onun içine giremez” diye eklemişler. Mağripli “Söylediğiniz kişiyi zaten getirdim. Bakın sizi dinliyor” demiş. İfritler hazineyi açtıklarında kendilerini serbest bırakması için Mağripliyle sözleşmişler.

Daha sonra Mağripli kırmızı akikten yapılmış birkaç levha çıkartmış. Levhaları bir kamışın üzerine koymuş. Üzerlerine bir kor parçası koyup kuvvetlice üfleyerek tutuşturmuş. Ardından bir buhurdanlık getirtip “Ey Cevder, sen buhurdanlığı yakmaya devam et. Ben kendi işime başlayınca artık konuşmam. Buhurdanlık olmazsa sihir bozulur. Senden istediğim şeyi yapabilmen için nasıl davranacağını sana öğretemeliyim” demiş. Cevder “Tamam, öğret bakalım” demiş.

Bunun üzerine Mağripli anlatmaya başlamış: “Ben ateşe üfleyince sen buhurdanlığı getir, bu esnada nehirden su çekilecek ve altından bir kapı ortaya çıkacak. O kapı şehrin kapısı kadardır ve madenden iki halkası vardır. Kapıya in ve hafif bir şekilde çal. Bir süre bekle, sonra tekrar çal, fakat ilkinden sert olsun. Bir süre daha bekle, sonra üçüncü kere kapıyı peş peşe üç kere çal. İçeriden birisinin ‘Remizleri çözmeyi bilmediği halde hazinenin kapısını kim çağlıyor?’ dediğini duyacaksın. Ona ‘Ben Ömer oğlu balıkçı Cevder’im,’ de. O zaman kapı açılacak ve elinde kılıç bulunan bir adam karşına çıkacak. Sana ‘Sen o adamsan boynunu uzat, onu kılıçla vurayım,’ diyecek. Sen boynunu ona uzat, korkma. Adam elini kaldırıp sana kılıçla vurmak istediği vakit onun cansız bir gölge olduğunu anlayacaksın ve sana vurunca

hiç acı çekmeyeceksin. Ona karşı çıkarsan seni öldürür. Ona itaat ederek hilesini boşa çıkartınca bir kapı daha çıkacak karşına. Kapıyı çal. Ata binmiş bir süvari çıkacak karşına. Onun omzunda mızrak olacak. Sana 'Kimsenin giremeyeceği bu yere nasıl girdin?' diyecek ve mızrağını fırlatacak. Sen hemen göğsünü dik tut bırak mızrak sana vursun. Bu durumda süvari yere düşecek, onun cansız bir heykel olduğunu göreceksin; ama dikkat et, şayet kendisine karşı çıkarsan seni öldürür. Sonra yeni bir kapı açılacak, karşına bir adam çıkacak, elinde bir yay ve ok bulunacak. Bırak oku sana atsın, göğsünü aç sana isabet etsin. O zaman adamın o cansız bir heykel olarak önüne düştüğünü göreceksin; aman dikkat et, şayet kendisine karşı çıkarsan seni öldürür.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

603. GECE

Ardından dördüncü kapıya gel, onu çal, kapı açılacak. İri cüsseli bir yırtıcı hayvan karşına çıkacak, sana hücum edecek, ağzını açıp seni yemek isteyecek. Korkma ve geri kaçma. Sana ulaştınca, ona istediğini ver. Göreceksin ki cansız bir şekilde yere düşecek, sana zarar veremeyecek. Beşinci kapıya ulaştınca orada karşına siyah bir köle çıkacak ve sana 'Sen kimsin?' diyecek. Sen 'Ben Cevder'im' deyince o zaman 'Altıncı kapıyı

aç ve kapıya gel' diyecek. O zaman 'Ey İsa, Musa'ya kapıyı açmasını söyle!' de. O zaman kapı açılır. Kapı açılınca içeri gir. Orada iki ejder göreceksin. Biri solda, öteki sağda. Her birisi ağzını açarak sana hamle edecekler. Hemen ellerini uzat. O zaman onlardan biri senin eline düşer. Karşı çıkarsan seni takip ederler. Sonra yedinci kapıya git, kapıyı çal, annen karşısına çıkacak ve sana 'Hoş geldin evladım, gel ve bize selam ver,' diyecek. Ona 'Benden uzak dur, elbiseni çıkar!' de. Ö zaman sana 'Ben senin annenim, üzerinde emzirme hakım vardır, seni ben terbiye ettim, beni nasıl soyarsın?' diyecek. Ona 'Elbiseni çıkartmazsan seni öldürürüm!' de. Sağına bak, orada duvarda asılı bir kılıç göreceksin, kılıca uzanıp annene 'Elbiseni çıkart!' diye bağır. Bu durumda seni kandırmaya ve sana yaltaklanmaya çalışsa bile ona acıma. Her neyi çıkartırsa ötekileri de çıkartmasını söyle. Onu öldürmekle tehdit et. En sonunda üzerindeki her şeyi çıkartıp bir kenara atsın. Bu durumda remizleri çözer, sihirleri bozarsın. Artık kendi adına güvende olabilirsin. İçeri gir. Orada altının hazinede saklandığını göreceksin. Ondan hiçbir şeye el sürme. Hazinenin içinde bir oda, onun üzerinde bir örtü olacak. Örtüyü kaldır, o zaman Şemerdil kâhinini bir divan üzerinde uyur bulacaksın. Başında ay gibi parlak bir ışık halesi vardır. O 'feleğin dairesi'dir. Yanında bir kılıç, parmaklarında yüzük, boynunda bir zincire asılı sürmedanlık vardır. Sen bu dört nesneyi de al ve getir. Sana anlattıklarımın hiçbirini unutma. Emrime itaatsizlik etme, yoksa pişman olursun."

Sonra tavsiyesini üç dört kez tekrar etmiş. Sonunda Cevder "Tamam, söylediklerini ezberledim" demiş ve "Fakat kim bu kadar sihirlere ve büyük tehlikelere göğüs görebilir ki?" diye sormuş. Mağripli "Ey Cevder, korkma, onlar cansız bedenlerdir. Sen sadece Allah'a tevekkül et!" diye yanıt vermiş.

Bu sözlerin ardından Abdüssamed buhurdanlığı getirip bir süre tılsımlı sözler okumuş. Bunun üzerine nehrin suyu çekilmiş ve hazinenin kapısı görünmüş. Cevder kapıya inip çalmış. İçeriden birisi “Daha remizleri çözmemişken hazineler kapısını çalan da kimdir?” demiş. Cevder “Ben Ömer oğlu Cevder’im!” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine hazinenin kapısı açılmış ve bir adam elinde kılıçla dışarı çıkıp “Boynunu uzat, başını uçuracağım!” demiş. Cevder adamın dediğini yapıp boynunu uzatınca adam onun boynunu vurduğu an cansız bir beden olarak yere düşmüş.

Cevder bütün sihirleri boşa çıkartana kadar kapılarda ilerlemiş. En sonunda annesi karşısına çıkmış. “Evladım, selam sana” demiş. Cevder annesine “Sen kimsin?” diye sormuş. O da “Ben senin annenim, üzerinde emzirme ve seni terbiye hakkım vardır” demiş. Cevder “Elbiselerini çıkart!” demiş. Annesi “Sen benim oğlumsun, nasıl böyle bir şey istersin?” diye karşılık vermiş. Cevder “Elbiselerini çıkart, yoksa seni öldürürüm!” demiş. Sonra kılıcını eline alıp ona doğru uzatmış ve “Dediklerimi yapmazsan seni öldürürüm!” demiş. Bu şekilde tehdit edilince kadın elbiselerinden birini çıkarmış. Cevder ısrarla “Ötekileri de çıkart!” demiş. Kadın yavaş yavaş çıkarmaya başlamış elbiselerini. Bir yandan elbiselerini çıkartıyor, bir yandan da “Ben seni ne kadar kötü yetiştirmişim meğer?” diyormuş. En sonunda üzerinde bir elbise kalmış, “Evladım taş kalpli misin sen, beni rezil mi edeceksin?” demiş ve “Bu yaptığın haram değil midir?” diye sormuş. Cevder “Haklısın, artık ötekileri çıkartma!” demiş. Bu sözleri söyleyince kadın çığlık atarak “Hata etti, boynunu vurun!” diye bağırmış. Hazinenin hizmetçileri yıldırım gibi gelmiş, başına toplanıp ömründe görmediği şekilde vurmaya başlamışlar. Sonra da kovup dışarı atmış, daha önceki gibi hazinenin kapılarını kapatmışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

604. GECE

Hazine bekçileri Cevder'i hazine kapısının dışına atmış ve kapılarını kapatmışlar. Nehirdeki sular daha önceki gibi akmaya başlayınca Mağripli Abdüssamed kalkıp Cevder'e okumaya başlamış. Cevder sarhoşluktan ayılarak kendine gelmiş. Mağripli "Ey miskin! Sen ne yaptın?" diye sormuş. Cevder "Bütün engelleri aştım, anneme ulaştım. Aramızda kavga çıktı, ama sonra elbiselerini çıkartmaya başladı, en sonunda üzerinde tek bir elbise kaldı. Beni rezil etme, deyince ben de kendisine acıdım ve son elbiseyi üzerinde bıraktım. Bu esnada çığlıklar attı 'Hata etti, onu dövün!' dedi. Birtakım cüsseli yaratıklar gelip beni şiddetle dövmeye başladılar, neredeyse ölecektim. Sonra beni kovdular, bundan sonra başıma neyin geldiğini bilmiyorum" diyerek başından geçenleri anlatmış. Abdüssamet "Ben sana korkma demedim mi? Hem bana hem kendine kötülük ettin. Onun elbisesini çıkartsaydın maksadımıza varmış olacaktık. Fakat artık gelecek seneye kadar yanımda kalmaya devam edeceksin" demiş.

Abdüssamed iki köleyi çağırmış. Köleler çadırı söküp götürmüş, bir süre gözden kaybolduktan sonra iki katırla geri gelmişler. Her biri bir katıra binerek Fas'a dönmüş. Orada lezzetli yiyecekler, hoş içeceklerle bir süre kalmışlar. Cevder her gün bir öncekinden başka güzel bir elbise giyiyormuş. Sene tamamlanınca Mağripli "Vaat edilmiş gün bugündür, gidelim" demiş. Cevder de "Peki" diye karşılık vermiş. Şhir dışına çıkmışlar. İki köle iki katır getirmiş. Katırlara binip nehrin yanına gitmişler. Köleler hemen bir çadır kurup döşemişler. Mağripli heybesinden yemek çıkarmış, yemişler. İlkinde olduğu gibi levhaları ve kamışı çıkarp ateş yakmış. Buhurdanlık getirip Cevder'e "Sana ne

yapacağını anlatayım” demiş. Cevder “Efendim, o yediğim dayağı unutursam tavsiyeyi de unuturum” deyince Mağripli “Sen tavsiyelerimi hatırlıyor musun?” diye sormuş. Cevder “Evet hatırlıyorum, demiş. Bunun üzerine Abdüssamed “O kadının annen olduğunu düşünme, o annen suretinde bir tuzak ve maksadı senin zihnini karıştırmak. İlk defasında canlı çıkabildin, bu kez hata edersen seni öldürebilirler” demiş. Cevder “Hata edersem beni yakmalarına müstahakkım” diye karşılık vermiş.

Mağribi buhurdanlığı koyup birtakım tılsımlı sözler şeyler okuyunca nehir çekilmiş. Cevder kapıya gelip çalmış. Kapı açılınca içeri girip yedinci tuzağı da boşa çıkartana kadar devam etmiş. En sonunda annesine ulaşmış. Annesi “Evladım hoş geldin” diyerek karşılamış onu. Cevder “Ben senin nereden evladın oluyorum, ey lanetli kadın?” demiş ve “Çabuk elbiseni çıkart!” diye bağırmış. Kadın bir yandan onu aldatmaya çalışırken bir yandan da elbiselerini çıkartmış, üzerinde tek bir elbise kalmış. Cevder “Onu da çıkar, ey lanetli!” deyince kadın onu da çıkarmış ve cansız bir beden haline gelmiş.

Cevder içeri girince altınları görmüş ancak dönüp bakmamış, yoluna devam etmiş. Sonra Şemerdil kâhininin uyuduğu odayı görmüş. Yanında bir kılıç asılıymış. Parmağında bir yüzük, göğsünde sürmedanlık, başındaysa hale şeklindeki feleğin dairesi varmış. Hemen gidip feleğin dairesini, sürmedanlığı, kılıcı ve yüzüğü alıp dışarı çıkmış. Hizmetçilerin “Ey Cevder, sana verilenler bereketli olsun!” diye seslendiklerini duymuş. Geldiği yollardan dönerek, kapıları çalarak en sonunda hazineden çıkmış ve Mağriplinin yanına ulaşmış.

Mağripli tılsım okumayı ve buhurdanlığı bırakıp ona doğru gelmiş ve selam vermiş. Cevder ona dört eşyayı teslim etmiş. Mağripli bunları alıp iki köleyi ça-

ğırılmış. Köleler çadırı söküp götürmüş, iki katırla geri dönmüşler. Cevder ve Abdüssamed katırlara binerek Fas'a ulaşmışlar. Sonra sandık getirilmiş. Türlü çeşit yemekler çıkartıp önlerine tekmilli bir sofraya kurulmuş.

Abdüssamed "Ey kardeşim Cevder! Ye istediğin kadar!" demiş. O da doyana kadar yemiş. Yemeğin bir kısmı tabakta kalmış, bir kaba boşaltmışlar. Sonra Abdüssamed "Ey Cevder, bizim için vatanından ve ailen-den ayrıldın, ihtiyacımızı karşıladın. Bizim gözümüzde senin büyük bir itibarın var. Ne istersen onu söyle, Allah sana verecek, biz de vesile olacağız. İstedliğini söyle ve çekinme, bunu hak ettin" demiş.

Cevder "Ben Allah'tan seni vasıta kılarak şu heybeyi bana vermesini isterim" demiş. Abdüssamed "Tamam, al, o senin hakkındır. Ancak başka bir şey isteseydin onu da verirdik. Bu sana yemekten başka bir fayda vermez. Sen yoruldu. Biz seni ülkene ulaştırma sözü verdik. Bu heybeden başka sana bir heybe daha vereceğiz ki o da altın ve mücevherle dolu olacak. Sonra seni ülkene götüreceğiz, orada tüccar olacak, kendini ve aileni en güzel şekilde giydirip geçindireceksin. Bu hususta paraya ihtiyacın olmayacak. Ailenle birlikte bu kaptan yiyeceksin. Elini bu heybeye sokup 'İsm-i azam hakkı için, ey bu kaba hizmet eden kişi, bana şu yemeği getir,' demen yeterli. Her gün bin kişilik yemek istesen sana onu getirecektir" demiş.

Sonra bir köleyi çağırtmış, köle yanında bir katır olduğu halde gelmiş. Bir heybenin bir tarafını altınla öteki tarafını da mücevher ve kıymetli taşlarla doldurmuş. Cevder'e "Bu katıra bin. Köle önünde yürüyecek, sana evinin kapısına gidene kadar yolu tarif edecek. Oraya ulaşınca bu iki heybeyi alıp katırı ona ver. O bununla geri dönecek, sırrını da kimseye söyleme. Allah'a emanet ol" demiş.

Cevder "Allah hayrını artırsın" demiş ve hemen katıra binmiş, kölenin peşi sıra yola koyulmuş. Katır bir

gün, bir gece kölenin izlerini takip ederek yol almış. İkinci gün sabahleyin Nasr kapısından içeri girmiş. Orada annesini “Allah rızası için bana bir şey verin” diye dilenirken bulmuş. Bunu görünce aklı başından gitmiş, hemen katırın sırtından inip kendini annesine atmış. Annesi de oğlunu görünce hemen boynuna sarılmış. Cevder annesini katıra bindirip eve götürmüş. Eve vardıktan sonra annesini katırdan indirip iki heybeyi almış ve katır köleye vermiş. Köle katır alıp efendisine gitmek üzere yola çıkmış; bu köle de, katır da ifritlerdenmişler.

Cevder annesinin dilencilik yaptığına çok üzülmüş. Eve gelince kardeşlerini sormuş. Annesi “Onlar iyiler” demiş. Bunun üzerine “Peki niçin yolda dilencilik ediyordun?” diye sorunca, “Açlıktan dolayı evladım” demiş. Cevder “Ben sana yolculuktan önce ilk gün yüz, ikinci gün yüz, yolculuk günü de bin dinar daha vermedim mi?” demiş. Annesi “Evladım kardeşlerin bana tuzak kurdu ve paraları aldılar. Ticaret yapmak istiyoruz, dediler. Beni kovdular. Ben de açlığım sebebiyle dilencilığe başladım” demiş. Cevder “Bundan sonra rahat edeceksin, üzülme artık. Bu kap altın ve mücevherle dolu” demiş. Annesi bunu duyunca “Evladım, sen iyi bir evlatsın, Allah senden razı olsun, ihsanlarını artırsın sana! Kalk bize bir şey getir de yiyelim o halde. Kaç gecedir aç uyuyorum” demiş.

Cevder gülüp “Anne içini ferah tut, ne yemek istersen iste, hemen getireceğim. Onu çarşıdan satın almaya gerek yok, kimsenin pişirmesine de gerek olmayacak” demiş. Kadın “Evladım, ben senin yanında başka bir şey görmüyorum, bu yemekler nereden gelecek?” diye sorunca Cevder “Benim yanımda içinde bütün yemeklerin olduğu bir heybe var” demiş. Annesi “Yemekler hazır mı gelecek?” diye sormuş şaşkınlıkla. O da “Evet” demiş ve eklemiş “Elde yoksa insan en azıyla tatmin olur. Mevcut olunca insan en güzelini yemek

ister. Ben şimdi zenginim, dilediğini isteyebilirsin.” Annesi “Evladım, biraz ekmek parçası ve pişmiş sebze istiyorum” deyince Cevder “Bu sana yetmez, başka bir şey iste!” demiş. Bunun üzerine annesi “Sen benim ne istediğimi bilirsin, bana ne layıkta onu getir o zaman” demiş. Cevder “Kızarmış et, kızarmış tavuk, biberli pilav istersin. Ayrıca sucuk, haşlanmış kaburga, diğer et yemekleri, bal, şeker, kadayıf ve bakla istersin” demiş. Bunların yanı sıra pek çok türde yemekleri de saymış.

Annesi oğlunun kendisiyle dalga geçtiğini, alay ettiğini zannederek “Yazık sana, bu alışkanlığı da nereden kazandın? Rüya mı görüyorsun yoksa delirdin mi?” demiş. Cevder “Neden delirdiğimi düşünüyorsun?” deyince annesi “Bütün yemekleri saydın nerdeyse. Kim onları bulur, kim paralarını öder?” demiş. Cevder “Hayatım üzerine yemin ederim ki, bütün bu yemekleri hemen getireceğim” demiş. Kadın “Ben senin yanında bir şey göremiyorum” diye karşılık vermiş. Cevder “Anne, ver şu heybeyi bana!” demiş. Kadın heybeyi getirip sallamış ama içinden bir şey çıkmamış tabii.

Ancak Cevder elini içine sokup yemeklerle dolu bir kap çıkartmış. Bütün söyledikleri yemekler üzerindeymiş. Annesi şaşkınlıkla “Evladım bu küçük ve boş heybeden bütün bunları nasıl çıkardın? Bu tabak da nereden geldi?” demiş. Cevder “Bu heybeyi bana Mağripli verdi. Onun bir hizmetçi bir ifriti var, insan bir şey ister, onun üzerine ismi azamı okuyup ‘Ey heybenin hizmetçisi! Yemeği getir! derse, hemen o yemeği getirir” demiş. Annesi “Elimi içine sokup mu bir şey isteyeceğim?” demiş. Cevder “Evet, uzat elini” demiş. Kadını elini sokup “Ey bu heybenin hadimi, üzerindeki isimlerin hakkı için bana kızarmış kaburga getir!” demiş. Anında heybenin içinde bir kap belirmiş. Tabak alıp heybeden çıkarınca içinde nefis kızarmış kaburgalar olduğunu görmüş. Sonra sebze istemiş, o da gelmiş. Sonra istediği bütün yemek türlerini söylemiş.

Cevder “Anne yemeği tamamladıktan sonra kalan yemeği tabağa boşaltıp heybenin içine geri koy. Çünkü işin sırn onun böyle saklanmasıdır. Heybeyi de iyi sakla” demiş.

Cevder’in annesi de hemen heybeyi alıp saklamış. Cevder “Anne, bu sırn sakla, heybeyi iyi koru. Her neye muhtaç olursan, bu kaptan onu iste, alırsın. Sonra fakirlere yemek yedir, ister ben buradayken ister ben yokken kardeşlerimi de yedir” demiş ve annesiyle beraber oturup yemeklerini yemişler. Sonra kardeşleri gelmiş. Mahallelerindeki bir adam kendilerine gidip “Kardeşiniz bir katıra binmiş halde çıkageldi. Önünde bir köle, sırtında benzersiz bir elbise vardı” demişler. Bu sözleri işiten kardeşler kendi aralarında “Keşke annemize hile yapmamış olsaydık, şimdi ona yaptıklarımızı kendisine haber verecek, o da bize kızacak” demişler. Sonra biri “Bize şefkatli davranır. Annem ona anlatsa bile, kardeşimiz ondan bize karşı daha şefkatlidir. Mazeret beyan edersek, mazeretimizi kabul eder” demiş ve bunun üzerine kalkıp kardeşlerinin yanına gitmişler.

Cevder onları ayakta karşılamış. Nazikçe selam verip yer göstermiş, yemek ikram etmiş. Onlar da oturup yemişler. Açlıktan zayıf düşmüşlermiş de şimdi sofrayı görünce doyana kadar yemişler. Cevder kardeşlerine “Kardeşlerim, yemeğin kalan kısmını alıp fakirlere ve yoksullara dağıtın” demiş. Onlar da “Ey kardeşimiz, onu bize bırak, akşam yemeğimiz olsun” demişler. Cevder “Akşam bundan fazlası size gelecek, merak etmeyin” deyince kardeşleri yemeğin kalan kısmını alıp dışarı çıkmışlar ve yanlarından geçen fakirlere “buyur, ye” diyerek hepsini dağıtmışlar. Sonunda yanlarında hiçbir yemek kalmayınca tabağı geri getirip annelerine vermişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

605. GECE

Akşam olunca Cevder odaya girip orada heybeden yeni bir sofraya çıkarmış. Sofrada kırk çeşit yemek varmış. Sonra kardeşlerinin yanına gidip annesine “Akşam yemeğimizi getir de yiyelim” demiş. Annesi içeri girince yemekleri görmüş. Hemen sofrayı kurup yemekleri birer birer taşımış. Sofrada kırk çeşit yemek olmuş. İyice yiyip doyduktan sonra Cevder “Kalanını fakirlere, yoksullara dağıtın!” demiş. Onlar da kardeşlerinin dediğini yapıp yemeğin kalanını alıp fakirlere dağıtmışlar. Yatsıdan sonra Cevder heybeden tatlılar çıkartmış, yedikten sonra kalanları komşulara ikram etmişler. İkinci günkü yemek de böyleymiş.

Bu hal on gün devam etmiş. Sonra Salim, kardeşi Selim’e “Bu da nedir böyle? Kardeşimiz bize her sabah bir ziyafet, öğlen başka, akşam başka ziyafet veriyor, gece tatlı getiriyor ve artanları fakirlere dağıtıyor. Böyle bir davranış ancak hükümdarların davranışı olabilir. Bu saadet ona nereden geldi? Bütün bu yemekleri ve tatlıları ona sormalıyız. Artan her şeyi fakirlere ve yoksullara dağıtıyor, kendisi ne bir şey satın alıyor, ne ateş yakıyor ne mutfağı var, ne aşçısı” demiş. Kardeşi “Vallahi ben de anlamadım hiçbir şey. Bu işin hakikatini bize anlatacak birisini tanıyor musun?” diye karşılık vermiş. Öteki “Bunu bize sadece annemiz anlatabilir” demiş.

Bunun üzerine iki kardeş annelerini konuşturacak bir yol düşünmüş ve kardeşleri yok iken annelerine bir tuzak kurup “Anne, biz açız” demişler. Anneleri de onlara “Hemen getiriyorum” deyip mutfağa girmiş. Heybenin hadiminden yemek istemiş ve çıkan yemekleri oğullarına götürmüş. Oğulları “Anne, bu yemek pişmiş, halbuki sen yemek pişirecek hatta ısıtacak kadar bile

kalmadın içeride” demişler. Bunun üzerine kadın “Onu heybeden çıkardım” demiş. Kardeşler “O da nedir?” diye sorunca anneleri “O sihirli bir heybedir” demiş ve durumu onlara anlatmış. Sonra da “Bu sırrı gizleyin, sakın kimseye açmayın!” diye tembihlemiş. Onlar da “Tamam, bu sır bizde güvendedir” demiş ve eklemişler: “Fakat bize nasıl olduğunu öğretmelisin.” Kadın heybenin nasıl kullanılacağını oğullarına anlatmış. Onlar da artık yolunu öğrendikleri için ellerini heybeye sokuyor ve akıllarına gelen her şeyi istiyorlarmış.

Kardeşlerinin bundan haberi yokmuş. Kabin özelliğini öğrendiklerinde Salim Selim’e “Kardeşim, daha ne kadar Cevder’in yanında hizmetkâr olarak kalıp onun sadakasını yiyeceğiz. Ona bir tuzak kuralım, bu heybeyi alalım” demiş. Kardeşi “Peki, bunu nasıl yapacağız?” diye sorunca da “Kardeşimizi Süveyş denizinin kaptanına satalım” demiş. Ardından da “Birlikte kaptana gider. Ondan adamlarından ikisiyle birlikte bu işi yapmasını söyleriz. Ben o kaptana Cevder hakkında ne söylersem sen de beni tasdik edeceksin. Gece sonunda ne yapacağımı sana göstereceğim” demiş.

Sonra kardeşlerini satma hususunda görüş birliğine varmış ve Süveyş denizinin kaptanının evine gitmişler. İçeri girip “Ey kaptan! Biz seni memnun edecek bir iş için sana geldik” demişler. Kaptan “Hayırdır” dediğinde “Biz üç kardeşiz. Üçüncü kardeşimiz aksi bir adamdır ve onda bir hayır yoktur. Babamız öldü ve bize mal bıraktı. Malı taksim ettiğimizde maldan kendi payını aldı, onu günaha ve fesada harcadı. Fakir kalınca bize musallat oldu, bizi mahkemeye şikâyet edip ‘Siz ikiniz benim ve babamın malını aldınız,’ dedi. Biz de hâkimlere başvurduk, fakat malımızı kaybettik. Bir süre bekledi, bizi tekrar şikâyet etti, mahkeme masraflarıyla bizi yoksul düşürdü. Bir türlü peşimizi bırakmıyor, bıktırdı artık. Senden onu satın almanı istiyoruz” diyerek isteklerini açıklamışlar.

Kaptan “Siz bir tuzak kurup onu buraya getirebilir misiniz? O zaman onu denize götürürüm” dediğinde kardeşleri “Biz onu getiremeyiz, yanında iki adamınla birlikte misafirimiz ol, o uyurken biz de yardım ederiz, beş kişi onu yakalar, afyon koklatınız. Gece boyu uyur, sen de onu evden çıkartır ve ne istersen onu yaparsın” demişler. Kaptan bu teklifi kabul etmiş ve “Onu kırk dinara alırım, olur mu?” demiş. Kardeşleri “Evet olur” demişler ve eklemişler: “Yatsıdan sonra falan yere gel, bizden birisi seni orada bekleyecek.” Kaptan da “Tamam” demiş ve ayrılmışlar.

Selim ve Salim Cevder’i aramışlar. Sonra bulunca Salim yanına giderek elini öpmüş. Cevder kardeşini görünce “Ne oldu, ne istiyorsun?” diye sormuş. Salim “Kardeşim, benim bir arkadaşım var, sen yokken defalarca beni davet etti. Onun bana çok ihsanları ve iyilikleri oldu. Her zaman bana ikram ve izzette bulunur. Bugün kendisine selam verdiğimde, beni evine davet etti, ben de kardeşimden ayrılamam, dedim. Oyse ‘Öyleyse onu da yanına al getir,’ dedi. Ben de ‘O bunu istemez, istersen kardeşlerinle birlikte sen bize gel’ dedim. Kardeşleri de yanındaydı. Zannettim ki, davet edersem davetimi kabul etmezler. Ben kardeşleriyle onu davet edince davetimi kabul ettiler ve ‘Bizi zaviyenin kapısında bekle, birlikte geleceğiz,’ dediler. Bu hususta ısrar ettiler. Acaba bu gece onları misafir edebilir miyiz? Sen hayır çok bir insansın. Davete razı olmazsan o zaman bana söyle, komşuların evine davet ederim onları” demiş.

Cevder “Ne diye komşunun evine çağıracaktıydın? Evimiz mi dar yoksa onları ağırlayacak yemeğimiz mi yok? Bu konuda benimle istişare etmen bile ayıp. Birbirinden güzel yemeklerimiz ve tatlılarımız var, herkese fazlasıyla yeter. Dilersen ben yokken insanları davet et, annemden iste ve sana fazlasıyla yemek çıkartsın. Şimdi git onları getir, üzerimize be-

reketler yağsın” demiş. Kardeşi Cevder’in elini öpüp ayrılmış.

Yatsıdan sonra zaviyenin kapısına gidip bekleme-ye başlamış. Adamlar gelince onları alıp eve götürmüş. Cevder gelenleri “Hoş geldiniz” diyerek karşılamış. Yer gösterip oturtmuş. Sohbet etmeye başlamışlar. Cevder kardeşlerinin gizli tuzagından habersizmiş. Annesinden akşam yemeğini hazırlamasını istemiş. O da heybeden yemeği çıkartmak üzere gitmiş. Cevder annesine “Falan yemeği getir, filan yemeği getir” diyor, annesi de getiriyormuş. En sonunda önlerinde kırk çeşit yemek olmuş. Doyana kadar yemişler, sofrayı kaldırmış. Denizciler yemeğin Salim’den olduğunu zannetmişler. Gecenin ilerleyen saatlerinde tatlıları çıkartmışlar. Salim hizmet ediyor, Cevder ve Selim misafirlerle birlikte oturuyorlarmış. En sonunda uyu-mak istemişler ve Cevder de kalkıp olacaklardan habersiz başka bir odaya geçmiş.

Sonra kalkmış, Cevder'e karşı işbirliği yaparak uyurken genzine afyon doldurmuşlar ve sarıp sarmalayıp yüklenmiş, evden çıkarmışlar.

Gemiciler ayaklarına kelepçe vurup onu Süveyş'e götürmüşler. Gemide hizmet işine başlayıp tam bir sene boyunca esirlere ve kölelere hizmet etmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

606. GECE

Cevder'in yaşadıkları bunlardı. Kardeşlerine gelirse, sabahleyin annelerinin yanına gitmiş ve "Cevder uyanmadı hâlâ" demişler. Anneleri "Uyandırın onu" deyince de "Nerede uyuyor ki?" diye sormuşlar. Kadın "Misafirlerin yanında" demiş. Kardeşleri "Belki onlarla birlikte yola çıktı, hazine peşindedir şimdi. Biz onun bir Mağripliden söz ettiğini işittik. Onlar da kendisine seni yanımızda götürelim, senin için hazineyi açalım, diyorlardı" demişler.

Anneleri "Mağriplilere mi gitti ki acaba? Belki de öyle oldu. Allah işini kolay etsin, kardeşiniz iyi bir insandır, pek çok hayır getirir bize" demiş ve evladından ayrıldığına üzülp ağlamaya başlamış. İki kardeş "Demek sen onu bu kadar çok seviyorsun melun kadın! Biz kaybolsak ve gelmesek biçim için üzülmez ve ağlamazsın. Biz de senin oğullarınız!" demişler. Anneleri "Evet, benim oğlumsunuz fakat iyi evlat değilsiniz. Babanızın ölümünden itibaren sizden hiçbir iyilik görmedim. Cevder ise bana hep hayır ve iyilik verdi. Be-

nim onun için ağlamam normaldir. O hem bana hem size iyilik yaptı” diye karşılık vermiş.

Kardeşleri bu sözleri işitince annelerine kızarak onu dövmüşler. Sonra içeri girip heybeyi aramaya başlamışlar. Heybeyi bulunca birinci gözünden mücevherleri, ikinci gözünden altınları almışlar. Sonra annelerine “Bu babamızın malıdır, ondan istediğimiz kadar alabiliriz” demişler. Kadın “Hayır, vallahi o kardeşiniz Cevder’in malıdır. Onu Mağrip şehirlerinden getirdi!” diyerek karşı çıkmış onlara. Ama yine “Yalan söylüyorsunuz, o babamızın malıdır, onu biz kullanacağız” diyerek aldıkları altınları ve mücevherleri aralarında bölüşmüşler. Sıra heybeyi kimin alacağına gelince aralarında anlaşmazlık çıkmış. Birisi ben alacağım diyor, öteki ben alacağım diye itiraz ediyormuş.

Onlar böyle kavgaya tutuşunca anneleri “Mücevherlerin ve altının bulunduğu heybeyi taksim ettiniz. Onu taksim etmeyin. O malla ölçülmez, iki parçaya bölünürse sihri bozulur. Onu benim yanımda bırakın,

yiyeceğiniz yemeği her vakit ondan çıkartırım size. Ben de sizin aranızda bir lokmaya razıyım. Bana ihsanınızla bir elbise verirsiniz o da bana yeter. Siz benim evlatlarım, ben de sizin annenizim. Biz bu halde kalalım. Belki kardeşiniz gelir” demiş. Ancak annelerini dinlememiş, geceyi kavga ve tartışmayla geçirmişler.

Hükümdarın yardımcılarından okçu bir adam o gün Cevder’in evinin yanındaki bir evde misafirmiş. Pencereleleri açık olduğundan kardeşlerin bütün konuşmalarını duymuş. Sabahleyin adam hükümdarın yanına gitmiş. Hükümdarın adı Şemsüddevele imiş. Huzuruna girip duyduklarını kendisine haber vermiş. Hükümdar hemen adamlarını gönderip bu iki kardeşi huzuruna getirtmiş ve işkence etmiş. Sonunda heybelerinin ikisini de alıp kardeşleri hapse atmış. Cevder’in annesineyse her gün kendisine yetecek kadar yemek göndermeye başlamış.

Onların durumu böyleymiş. Cevder’in durumuna gelirsek: Bir sene boyunca Süveyş’te hizmetçi olarak çalıştırılmış. Bir sene olunca gemiyle yolculuğa çıkmışlar. Bir fırtına çıkmış ve bulundukları gemiyi bir dağa doğru sürüklemiş. Gemi parçalanmış, içindekiler boğulmuş; sadece Cevder karaya çıkıp kurtulabilmiş. Karaya çıkınca yürümeye başlamış. En sonunda bir bedevi kabilesine ulaşmış. Cevder’e nereden geldiğini, niye o halde olduğunu sormuşlar. O da bir gemide denizci olduğunu söyleyip başından geçenleri anlatmış. Orada Ciddeli bir tüccar varmış, Cevder’e acıyıp “Yanımızda çalışır mısın Mısırlı? Seni giydirir, alıp Cidde’ye götürürüz” demiş. Cevder tüccarın teklifini kabul edip yanında çalışmaya başlamış. Sonra yola koyulmuş, Cidde’ye gitmişler. Tüccar hac ibadetini yapmak istemiş ve Cevder’i de yanında alarak Mekke’ye gitmiş. Harem’e girdiklerinde tavaf etmek için Kabe’ye giden Cevder tavaf esnasında Mağripli arkadaşı Abdüssamed’le karşılaşmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

607. GECE

Abdüssamet arkadaşı Cevder'i tavaf ederken görünce selam verip halini hatırını sormuş. Cevder yaşadıklarını ağlayarak anlatmış. Abdüssamed Cevder'i alıp evine götürmüştü. Güzel bir elbise giydirip "Ey Cevder, artık rahat ol!" demiş. Sonra ona bir kum falı açmış. Falda Cevder'in kardeşlerinin başına gelen her şeyi görmüş ve "Kardeşlerinin başına şu, şu hadiseler geldi. Mısır hükümdarının zindanında mahpuslar. Sen yüreğini ferah tut. Haccını yap, buradan hayır bulursun" demiş.

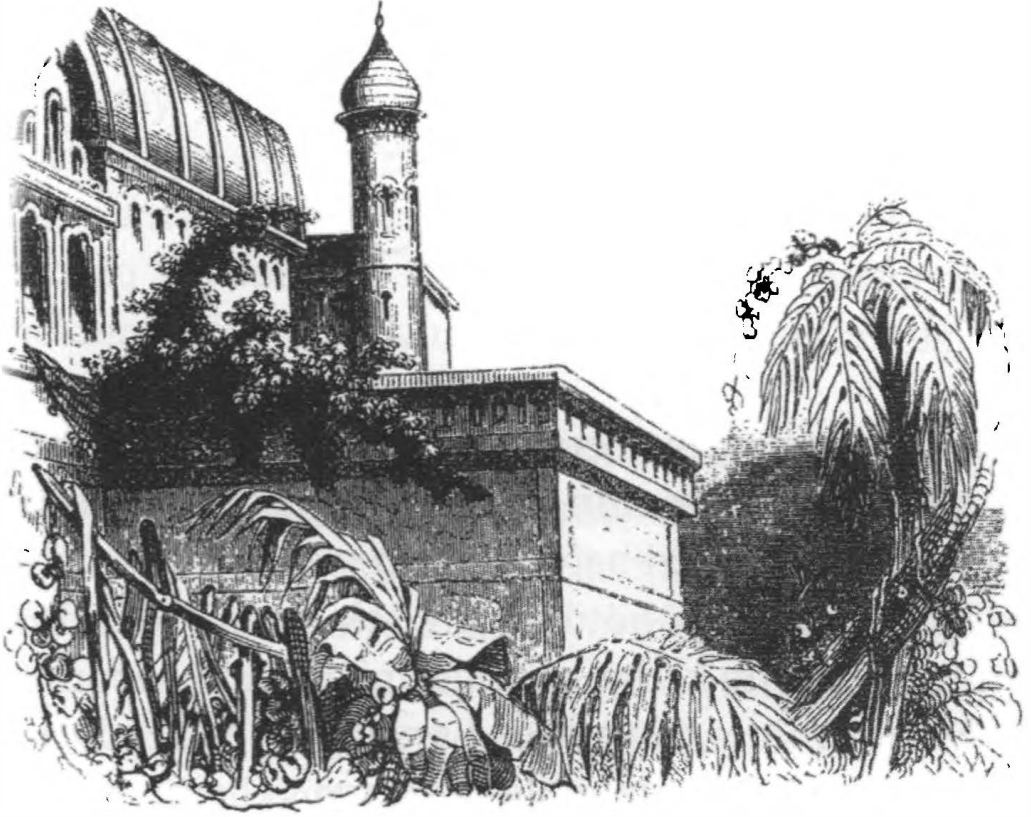
Cevder "Gideyim, yanında çalıştığım tüccara haber vereyim, sonra gelirim" demiş. Abdüssamed "Malın var mı?" diye sormuş, "Hayır" diye cevap vermiş. Abdüssamed "Tamam, git ona haber ver, sonra gel. Arkadaşlığın helal süt emmiş insanlar nezdinde bir hakkı vardır" demiş. Cevder tüccarın yanına gidip "Burada bir kardeşimle karşılaştım" demiş. Tüccar "Git onu da davet et, kendisini ağırlayalım" deyince Cevder "O buna muhtaç değildir; zengin birisidir ve yanında hizmetkârları vardır" diye karşılık vermiş. Bunun üzerine tüccar Cevder'e yanında hizmet etmesinin karşılığı olarak yirmi dinar vermiş. Cevder adama veda edip oradan ayrılmış. Yolda fakir bir adam görmüş, tüccarın verdiği parayı ona vermiş. Sonra Abdüssamet'in yanına gidip haccını tamamlayıncaya kadar orada

kalmış. Abdüssamed, Şemerdil'in hazinesinden çıkarttığı yüzüğü Cevder'e verip "Bunu al, bu yüzük seni muradına ulaştıracak. Onun Fırtına diye isimlendirilen bir hizmetçisi var. Muhtaç olduğun bütün dünyevi ihtiyaçlar için yüzüğü ovalaman yeterlidir, hemen hizmetkâr gelecektir. Ona ne emredersen senin için onu yapar, istediğin her şeyi anında önünde bulursun" demiş. Sonra yüzüğü ovalamış, yüzüğün hadim ortaya çıkmış ve "Dile benden ne dilersen! Harap bir şehri imar etmek mi, mamur bir şehri tahrip etmek mi, hükümdarı öldürmek ya da ordusunu kırmak mı istersin?" demiş. Mağripli Cevder'i gösterip "Bu adam senin efendindir, bundan sonra onun emirlerini yerine getir!" demiş, sonra hizmetçi cin ayrılmış.

Abdüssamed yüzüğü Cevder'e verip "Yüzüğü ovala, hadimi gelsin, sonra muradını söyle, o sana itiraz edemez. Şehrine gittiğinde onu iyi koru. Onunla düşmanlarına hile yaparsın. Sakın ha yüzüğün kıymetini bilmemezlik yapma!" demiş. Bunun üzerine Cevder "O halde müsaade edersen ben memleketime döneyim" demiş. Abdüssamed "Tamam, yüzüğü ovala ki hadim gelsin, sırtına biner, memleketine gidersin. Ona 'Beni bugün şehrim'e ulaştır,' dersin, seni hemen bugün götürür" demiş.

Cevder Abdüssamed'e veda edip yüzüğü ovmuş. Fırtına adındaki cin gelip "Dile benden ne dilersen!" demiş. Cevder "Beni bugün Mısır'a ulaştır!" deyince "Baş üstüne" diyerek onu sırtına almış ve öğlenden gece yarısına kadar uçurmuş. Sonra annesinin bahçesine indirip ayrılmış. Cevder annesinin yanına girmiş. Annesi onu görünce hemen yerinden fırlayıp ağlayarak sarılmış. Sonra kardeşlerinin hükümdarla yaşadıklarını; hükümdarın onları nasıl cezalandırdığını hem sihirli heybeyi hem de altın ve mücevher dolu heybeyi nasıl ele geçirdiklerini anlatmış. Bunları duyan Cevder hiç telaşlanmamış ve rahat bir şekilde an-

nesine “Anne, onların başına gelene üzülme. Ben şimdi kardeşlerimi getireceğim” demiş. Ardından yüzüğü ovmuş. Cin çıkıp “Dile benden ne dilersen!” deyince “Sana iki kardeşimi hükümdarın zindanından getirmeni emrediyorum!” demiş. Cin bunu duyar duymaz gözden kaybolmuş.

Salim ile Selim en acı işkencelere maruz kalmış, zindanın en çetin hallerini yaşıyorlarmış. Öyle ki birbirlerine “İşkence üstüne işkence! Daha ne kadar çekeceğiz bunu! Vallahi ölmek böyle yaşamaktan daha iyidir!” deyip duruyorlarmış. İşte böyle sıkıntılar içindelerken yer yarılmış ve Fırtına adlı cin ortaya çıkmış. İki kardeşi sırtlandığı gibi tekrar yere girmiş. Kardeşler korkudan bayılmış, ayıldıklarındaysa kendilerini evlerinde bulmuşlar. Cevder ile anneleri karşılarında duruyormuş. Cevder kardeşlerinin ayıldıklarını görünce “Çok şükür sağ salim bir birimize kavuştuk” demiş. Onun bu sözleri üzerine kardeşleri başlarını önlerine eğip ağlamaya başlamışlar. Cevder “Ağlamayın, şeytan ve tamahkârlık sizi bu işe sevk etti. Siz beni sat-

tınız, lakin ben Hz. Yusuf ile teselli buldum. Ona kardeşleri sizin bana ettiğinizden fazlasını ettiler; onlar kardeşlerini kuyuya atmışlardı” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

608. GECE

Cevder kardeşlerine “Ancak bana yaptığınız bu işten dolayı Allah’a tövbe edin, O’ndan bağışlanma dileyin. O merhametlidir, sizi bağışlar. Ben sizi affettim, içiniz rahat olsun, size bir kötülüğüm dokunmaz” demiş ve içleri rahat edene kadar gönüllerini almaya devam etmiş. Sonra onlara Süveyş’te karşılaştığı sıkıntıları ve en sonunda Abdüssamed ile bir araya gelişini ve onun kendisine verdiği yüzüğü anlatmış. Kardeşleri “Bu kez bizi cezalandırma, tekrar eskisi gibi yaparsak o zaman bize istediğin gibi davran” demişler. Cevder “Siz, cezalandırmayacağım. Ama bana hükümdarın size ne yaptığını bir anlatın” demiş. Onlar da “Hükümdar bize işkence etti ve heybeleri alıp bizi zindana attı” demişler. Cevder “Neyse önemli değil, hallederiz şimdi onu da” demiş ve yüzüğü ovup hizmetkârı çağırmış. Hizmetkâr gelince kardeşleri korkmuş, Cevder’in ona kendilerini öldürme emri vereceğini zannederek annelerine sığınmışlar ve “Anne, sana sığındık bizi koru!” demişler. Anneleri “Korkmayın evladım” demiş.

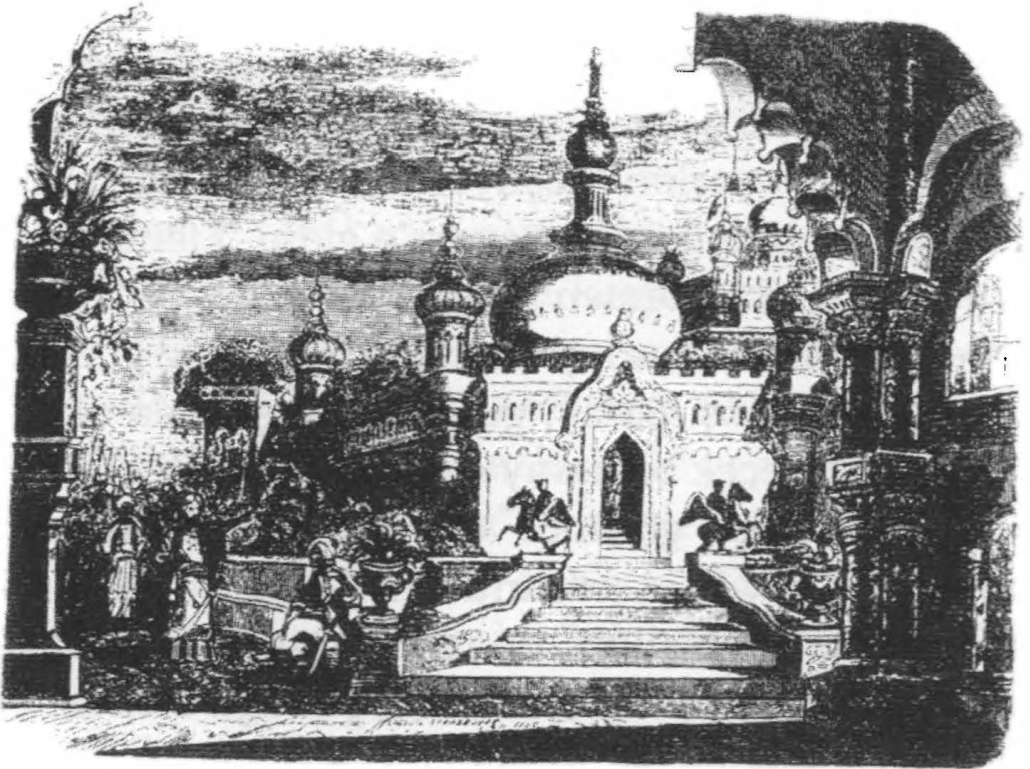
Cevder hizmetkâra “Sana hükümdarın hazinesindeki bütün mücevherleri ve malları getirmeni emrediyorum, hazinede hiçbir şey bırakma. Ayrıca sihirli

heybeyi ve hükümdarın kardeşlerimden aldığı mücevherleri de getir!" demiş. Cin "Baş üstüne" deyip gözden kaybolmuş. Az sonra hükümdarın hazinesindeki her şeyi ve içindekilerle birlikte iki heybeyi getirmiş. Hazineyi Cevder'in önüne bırakıp "Efendim, geride bir şey bırakmadım!" demiş. Cevder annesine mücevher dolu heybeyi saklamasını, sihirli heybeyi de kendisine getirmesini söylemiş. Sonra cine "Bu gece büyük bir saray yapmanı emrediyorum sana! Onu altın suyuyla boya, en kıymetli mobilyalarla döşe, gün olmadan bunları tamamla!" demiş. Cin "Baş üstüne!" deyip gözden kaybolmuş. Daha sonra Cevder heybeden yemekler çıkarmış, doyuncaya kadar yemiş, içmiş, sonra uykuya dalmışlar.

Cine gelirsek: Bütün yardımcılarını toplayıp hemen bir saray yapılmasını emretmiş. Bir kısmı taş kesiyor, bir kısmı duvar örüyor, bir kısmı boyuyor, bir kısmı tamamlanmış yerleri döşüyormuş. Gün doğmadan saray tamamlanmış. Cin Cevder'e gidip "Efendim, saray tamamlandı, istersen gidip dolaşabilirsin!" demiş. Cevder, annesi ve kardeşlerini alıp benzersiz güzellikteki saraya gitmiş. Saray, güzelliği karşısında akılları hayrete düşürecek bir saray olmuş.

Cevder sarayı görünce çok sevinmiş. Annesine "Anne, bu sarayda oturur musun?" demiş. Annesi sevinçle "Tabii ki evladım" demiş ve Cevder için hayırdualar etmiş. Sonra Cevder tekrar yüzüğü ovmuş. Cin gelip "Dile benden ne dilersen!" deyince "Bana kırk beyaz, kırk siyah cariye, kırk köle ve kırk hizmetkâr getirmeni emrediyorum!" demiş. Cin "Baş üstüne" diyerek kırk yardımcısıyla birlikte Hint, Sind ve Acem ülkelerine gitmiş. Güzel bir kız veya oğlan gördüklerinde hemen onu almışlar. Sonunda kırk cariye, kırk köle ve hizmetkârları tamamlayınca alıp saraya getirmiş, bir saray dolusu hizmetkârı Cevder'e arz etmişler. Cevder hepsini de çok beğenmiş ve "Her biri için

en kıymetli elbiselerden getir!” demiş. Cin “Baş üstüne” diye karşılık verince “Annemin ve benim için de elbiseleri getir!” demiş. Hepsi getirilmiş. Cariyeler elbiselerini giyinip hazırlanınca onlara “Annem sizin hanımınızdır. Elini öpün, ona itaat edip asla asi olmayın. Kimse hizmette kusur etmesin!” demiş. Köleler de elbiselerini giyip Cevder’in elini öpmüşler. Kardeşleri de yeni ve güzel giysilerini giymişler. Cevder hükümdar, kardeşleri de vezir gibi olmuşlar. Saray oldukça genişmiş; Salim ile cariyeleri bir tarafta, Selim ile cariyeleri bir taraftaymış. Cevder ise annesiyle sarayın bir diğer kısmına yerleşmiş. Her biri bir sultan gibi yaşıyormuş.

Onlar bu hadiseleri yaşarken hazinedar ile hükümdarın durumuna gelirsek: Hazinedar hazineden bir şeyler almak üzere hazinenin kapısını açınca içeride bir şey bulamamış. Hazine şairin dediği gibiymiş:

*Daha önce az da olsa bir şeyler vardı
Şimdiyse boşaldı, tamtakır kaldı*

Hazinedar hazinenin bu halini görünce bir feryat koparmış ve bayılıp yere yığılmış. Ayılınca hazineden çıkıp kapısını bile kapatmadan dosdoğru hükümdar Şemsüddeve'nin huzuruna girmiş ve "Ey müminlerin emiri, hazine bu gece boşaltılmış! Hiçbir şey kalmamış!" demiş. Hükümdar "Hazinedeki mallarıma ne oldu ki hiçbir şey kalmadı?" diye sorunca "Vallahi ben bir şey yapmadım! Ne olduğunu da bilmiyorum. Dün hazineye girdiğimde doluydu, bugün boşalmış, içeride hiçbir şey yok. Kapıları kapalıydı. Ne kınılmış ne açılmışlardı. Yani hırsız falan da girmemiş" demiş. Hükümdar "O iki heybe de hazineden alınmış mı?" diye sormuş. Hazinedar "Evet efendim" deyince hükümdarın aklı başından gitmiş, hemen yerinden fırlamış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

609. GECE

Hükümdar Şemsüddeve bu sözleri işitince hemen yerinden fırlayıp hazinedara "Düş önüme!" demiş. Hazinedar önde, hükümdar arkada hazineye hitmişler. Hazineyi tamtakır bulan hükümdar öfkeden küplere binmiş ve "Kim gazabımdan korkmadan hazineme girmeye cesaret edebilir?" diye bağırmış. Sonra sinirli bir şekilde hazineden çıkıp divanı toplamış. Askerlerin komutanları, her biri hükümdarın kendisine kızdığını zannedip korkuyla gelmiş, huzurda toplanmışlar.

Hükümdar "Ey askerler! Hazinem bu gece soyuldu. Bu işi kim yaptı ve bunu yaparken benden korkma-

dı mı, bilmiyorum?” demiş. Askerler “Nasıl böyle bir şey olabilir” deyince hükümdar “Hazinedara sorun” demiş. Hazinedar “Dün hazine doluydu, bugün içeri girince bomboştı. Üstelik kapısı açılmadığı gibi kırılmamıştı da!” demiş. Askerler bu sözlere çok şaşırılmış, diyecek bir şey bulamamışlar.

Daha önce Salim ile Selim’i yakalatan okçu hükümdarın huzuruna gelip “Ey zamanın hükümdarı! Gece boyunca bir bina inşa eden birilerini gördüm. Sabahleyin benzersiz bir saray yapılmıştı. Sarayı sorunca bana ‘Cevder geri döndü ve bu sarayı yaptırdı. Gelirken yanında pek çok mal getirdi, kardeşlerini zindandan çıkarttı. Yanında köleleri de var, hep beraber bu saraya yerleştiler,’ dediler” demiş.

Hükümdar bunu duyunca “Zindana bir bakın bakalım!” diye emretmiş. Zindana baktıklarında Salim ile Selim’i görememişler. Gelip durumu hükümdara bildirmişler. Hükümdar “Suçlu belli oldu! Selim ile Salim’i kurtaran kişi aynı zamanda malımı da alan kişidir!” demiş. Vezir “O kim olabilir ki?” diye sorunca hükümdar “Tabii ki kardeşleri Cevder!” demiş ve eklemiş: “O iki heybeyi alan da odur kesin.” Sonra vezire öfkeyle “Ey vezirim, elli askeri başlarında komutanlarıyla Cevder’e gönder! Onu ve kardeşlerini tutuklasın, bütün malını mühürlesin ve bana getirsinler, cezalarını bizzat ben vereceğim! Acele edin ve bir an önce öldürmem için onları bana getirsin!” diye bağırılmış.

Vezir “Efendim, bence bu durumda bağışlayıcı olun, Allah günah işleyen kuluna karşı aceleci davranmaz. Hem bir gecede saray inşa eden kimse –söylenenler doğruysa şayet– dünya üzerinde kimsenin karşı koyamayacağı birisidir. Ona göndereceğiniz komutanın Cevder’e karşı zorlanacağını zannederim. Biraz sabredin, bir tedbir düşünelim ve işin hakikatini öğrenelim. Sonunda istediğinizi elde edersiniz” demiş.

Bunun üzerine hükümdar “Ey vezir, o halde sen benim için bir çare ara!” demiş. Vezir “Hükümdarım, ona bir komutan gönderip huzurunuza davet edin. Buraya geldiğinde ben sizin adınıza onu yakalarım. Komutan gittiğinde ona sıcak davransın, halini hatırını sorsun ki gelmeyi kabul etsin. Geldiğinde sağlam olursa başka bir çare buluruz; zayıf olursa onu tutuklar ve sizin istediğinizi yaparız” diyerek planını anlatmış.

Hükümdar vezirin planını duyunca “Cevder’e bir elçi gönderin ve davet edin!” diye emir vermiş hemen. Adı Osman olan bir komutanı Cevder’e elçi olarak göndermişler. Elçi Cevder’e gidecek, onu davet ederek, hükümdar seni ziyafet için çağırıyor diyecekmiş. Hükümdar elçiye “Sakin onu almadan gelme!” diye de sıkı sıkıya tembihlemiş. Bu komutan kibirli ve ahmak birisiymiş. Saraya gelince saray kapısında sandalyeye oturmuş bir hizmetkâr görmüş. Komutan gelince hizmetkâr sanki birisi gelmemiş gibi tenezzül edip de ayağa bile kalkmamış. Komutanın yanında elli adam varmış. “Ey köle! Efendin nerede?” diye bağırılmış. Köle hiç oturuşunu bozmadan “Sarayda” diye cevap vermiş.

Komutan Osman buna çok sinirlenmiş ve “Ey değersiz köle! Benden çekinmiyor musun da uzanmış bir halde benimle konuşmaya cesaret edebiliyorsun?” diye bağırılmış. Bu sözleri işiten köle “Sen işine bak, gevezelik etme” diye karşılık vermiş. Osman bu sözleri duyunca öfkesi daha da artmış ve kırbacına uzanarak hizmetkâra vurmak istemiş. Tabii onun bir ifrit olduğunu bilmiyormuş. Köle, Komutan Osman’ın kırbacına uzandığını görünce ayağa kalkmış ve kırbacı elinden alarak dört kere ona vurmuş. Efendilerine vurulduğunu gören Osman’ın elli adamı hemen ayağa fırlamış, köleyi öldürmek istemişler. Hizmetkâr onlara “Ey köpekler! Kılıçlarınızı mı çekiyorsunuz?” diye bağırılmış ve kılıcıyla üstlerine saldırmış, ortaklık kan gölüne döndü. Askerler hezimete uğramış bir halde

kaçmaya çalışıyor, köle de peşlerinden gidip saldırı-
maya devam ediyormuş. Hepsi oradan uzaklaşınca
hizmetkâr geri dönmüş, hiçbir şey olmamış gibi san-
dalyesine oturmuş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve an-
latmayı bıraktı.

610. GECE

Komutan Osman ve adamları yenilip ve dövülmüş
halde geriye dönüp hükümdar Şemsüddeve'nin hu-
zuruna girmiş, yaşadıkları hadiseyi anlatmışlar. Emir
Osman “Ey zamanın hükümdarı! Sarayın kapısına
ulaştığımızda, bir kölenin kibirli bir şekilde altından
yapılmış bir sandalyede oturduğunu gördük. Benim
kendisine geldiğimi görünce ayağa kalkmak bir yana
iyice yayıldı, beni küçümseyerek yerinden kıpırdama-
dı bile. Onunla konuşmaya başladığımda yaslanmış
bir halde bana cevap verdi. Bu hali gururuma dokundu
elimdeki kırbaçla ona vurmaya başladım. Ancak kır-
bacı alıp beni ve yanımdaki adamları dövdü, hepimiz
kaçışmaya başladık, ona güç yetiremedik” demiş.

Hükümdar bunu duyunca öfkelenip “Yüz adam-
la ona gidin!” diye emretmiş. Yüz adam gidip köleye
saldırmış. Ancak köle elindeki topuzla kendilerine
karşılık verip onlara vurmaya başlamış. Adamlar yine
kaçıp geldikleri gibi gitmişler. Köle de sandalyesine
oturmuş. Yüz adam hükümdarın huzuruna çıkıp “Ey
zamanın hükümdarı! Ondan korktuk ve kaçtık!” de-
mişler. Hükümdar “O halde iki yüz kişi gidin!” diye

emir vermiş. İki yüz kişi gitmiş, ama kapıdaki köle onları da dağıtmış.

Bunun üzerine hükümdar vezire “Beş yüz adamla git, o köleyi bana getir, sonra Cevder ve kardeşlerini getirirsin!” demiş. Vezir “Ey zamanın hükümdarı! Benim askere ihtiyacım yok, tek başıma silahsız bir şekilde gideceğim” demiş. Hükümdar “Git ve uygun olanı yap!” diye karşılık vermiş. Vezir silahını bırakmış. Beyaz bir elbise giyip eline bir asa alarak tek başına Cevder’in sarayına gitmiş. Kapıda oturan köleyi görünce yanına gidip edeple selam vermiş. O da selamını alıp “Ne istiyorsun ey insanoğlu?” diye sormuş.

Vezir onun kendisine insan dediği işitince, cinlerden olduğunu anlamış ve korkudan titreyerek “Efendin Cevder burada mı?” diye sormuş. Köle “Evet, sarayda” diye cevap vermiş. Vezir “Kendisine, hükümdarımızın selam ettiğini ve onu saraya kendisi için verilecek olan ziyafete davet ettiğini söyleyiniz” demiş. Köle “Sen burada bekle, gidip kendisiyle görüşeyim” demiş. Vezir saygıyla kapıda beklemiş.

İfrit saraya girip Cevder’e gitmiş ve “Hükümdar size bir emirini göndermişti, onu ve yanındaki elli adamı dövdüm. Sonra yüz adam gönderdi, onları da dövdüm ve dağıttım. İki yüz adam gönderdi, onları da dövdüm ve dağıttım. Sonra silahsız bir şekilde vezirini size gönderdi. Ziyafette bulunmanız için sizi davet ediyor ne dersiniz?” demiş. Cevder “Git ve veziri içeri davet et” deyince ifrit saraydan çıkıp vezire “Ey vezir, içeri girip efendimle konuşabilirsin” demiş.

Vezir “Başım gözüm üstüne” deyip Cevder’in huzuruna girmiş. Onu hükümdardan bile daha azametli bulmuş. Öyle bir divana kurulmuş ki, hükümdarların öyle bir divanı olamazmış. Süslemeler ve sarayın güzelliği karşısında vezirin ağzı açık kalmış. Kendisi vezir olduğu halde onun karşısında fakir kalmış. Sonra vezir yeri öpüp hayırdualar etmiş.

Cevder “Ey vezir! Niye geldin?” diye sorunca vezir “Hükümdar Şemsüddeve sizin dostunuz, bizzat dualarındasınız. Sizin yüzünüzü görmeyi arzuladığından şerefinize bir ziyafet tertip etti. Davetini kabul edip gönlünü alır mısınız?” demiş. Cevder “Benim dostlarım neredeyse onlara selam olsun. O benim yanıma buyursun” diye karşılık vermiş. Vezir “Baş üstüne” demiş.

Sonra Cevder yüzüğü çıkartıp ovmuş. Cin gelince “En kıymetli elbiselerden birisini getirin!” diye emretmiş. Cin hemen değerli bir elbise getirmiş. Cevder elbiseyi vezire uzatıp “Bu elbiseyi giy!” demiş. Vezir elbiseyi giyince ona “Şimdi git, hükümdara sözlerimi aktar” demiş. Vezir yeni elbisesiyle oradan ayrılmış. Öyle bir elbiseymiş ki bu, bir benzerini kimse giymemiştir.

Vezir hükümdarın yanına gelip Cevder’in durumunu anlatmış, sarayı ve içindeki güzellikleri övmüş, sonra da “Cevder sizi davet ediyor” demiş. Hükümdar hemen askerlerine kalkıp atlarına binme emri vermiş. Kendisi de atına binmiş ve Cevder’in sarayına doğru yola çıkmışlar.

Cevder cine “Bize insan suretinde askerler getir ve sarayın önünde beklet. Hükümdar onları görünce kalbi titresin. Benim kudretimin ondan daha fazla olduğunu görsün” demiş. Cin hemen emri yerine getirmiş ve değerli silahlar taşıyan asker kılığında iki yüz kişi getirmiş. Her biri de güçlü cengaverlermiş. Hükümdar Cevder’in sarayına gelip de her biri birbirinden cengaver bu askerleri görünce kalbi ürpermiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

611. GECE

Hükümdar saraya gelince Cevder'in huzuruna girmiş. Onun hiçbir hükümdar veya sultanın oturmadığı bir tahtta oturduğunu görmüş. Selam verip huzurunda durmuş. Cevder ayağa kalkmadığı gibi yer de gösterip otur bile dememiş. Hükümdarı iyice korkuncaya kadâr ayakta tutmuş. Hükümdar ne oturmaya ne de çıkmaya cesaret edebilmiş. İçinden "Benden korkuyor olsaydı kim olduğumu aklından çıkarmazdı. Belki de bana kardeşlerine yaptığım sebebiyle eziyet edecek" diye düşünmüş. Cevder "Ey zamanın hükümdarı! Senin gibi birisine insanlara zulmetmek ve onların malına el koymak yakışır mı?" diye sormuş.

Hükümdar "Beni cezalandırma, tamahkârlık beni buna icbar etti. Sonra kaza ve kader böyle hükmetti. Günah olmasaydı bağışlamak diye bir şey olmazdı" demiş ve yaptıklarına karşılık mazeret beyanına, af dilemeye başlamış. Sonra da şu dizeleri okumuş:

*Ey kökleri asil ve seciyesi bağışlamak olan insan
Yaptıklarım sebebiyle beni kınama
Sen zalim olursan biz seni affedelim
Veya ben zalim olayım da sen beni affet*

Hükümdar Cevder'in önünde tevazu sergilemeye devam etmiş. Sonunda Cevder hükümdara "Allah seni bağışlasın" demiş ve oturmasını söylemiş. Hükümdar da Cevder'in kendisine aman vermesi üzerine oturmuş. Cevder kardeşlerine sofra kurmalarını emretmiş, yemekten sonraysa hükümdarın adamlarına elbiseler ve hediyeler vermiş, izzet ve ikramda bulunmuş. Sonra hükümdarın adamlarına gitmelerini söylemiş. Bunun üzerine Cevder'in evinden ayrılmışlar.

O günden sonra her gün Cevder'in evine gelmeye başlamışlar. Divan artık onun evinde toplanıyormuş. Hükümdar ile Cevder arasındaki muhabbet ve dostluk artmış. Uzun süre böyle devam etmiş.

Sonra bir gün hükümdar vezirle baş başa kalınca "Ey vezirim, Cevder'in beni öldürüp saltanatı almasından korkuyorum" demiş. Vezir "Hükümdarım, bu konuda korkmanıza gerek yok; çünkü şu an onun durumu bir hükümdarın durumundan daha iyidir. Hükümdarlığı ele geçirmek onun için değersiz bir iştir. Sizi öldürmesinden korkuyorsanız kızınızı Cevder ile evlendirin, bu durumda akraba olursunuz" demiş. Hükümdar bunu duyunca "O halde bu konuda sen aramızda elçilik yap" demiş. Vezir "Hükümdarım, onu davet edin. Sonra bir ziyafet veririz, kızınıza en güzel elbiseleriyle süslenmesini ve bulunduğumuz mekanın kapısından geçmesini söylersiniz. Cevder kızınızı görünce ona âşık olacaktır. Bu durumu anlayınca ben de kendisine yaklaşıp o kızın sizin kızın olduğunu söylerim. Sonra onunla sizin bu işten hiç haberiniz yokmuş gibi konuşmaya ve aklını çelmeye çalışırım. En sonunda kızı sizden ister. Siz de kızınızı onunla evlendirip akraba olursunuz. O zaman artık ondan güvende olursunuz. Hem ölürse kızınız da büyük bir mala varis olur" demiş. Hükümdar veziri onaylayıp "Doğru söyledin, ey vezirim" demiş.

Sonra hükümdar bir ziyafet vermiş ve Cevder'i de davet etmiş. Cevder hükümdarın davetine icabet edip gelmiş. Oturmuş, gün bitene kadar sohbet etmişler. Hükümdar eşine haber göndermiş ve kızını en güzel elbiselerle giydirmesini ve bulundukları kapının önünden geçmelerini istemiş. Eşi de söylenenleri yapmış. Kız oradan geçerken Cevder onu görmüş. Kızın güzellik ve cemalde bir benzeri yokmuş. Cevder kızı görür görmez "ah" diye inlemiş. Vezir "Efendim, neyin var, niye halin değişti?" diye sorunca Cevder "Bu kız

da kimdir?” diye sormuş. Vezir “Bu kız senin dostun hükümdarın kızıdır, onu beğendiysen onunla konuşurum, kızını seninle evlendirir” demiş.

Cevder bunu duyunca “Eğer hükümdarla konuşursan ne istersen veririm sana. Hükümdar da kızına mihr olarak ne isterse veririm. Hem böylece dostluğumuzun yanı sıra bir de akraba oluruz” demiş. Vezir “Bu maksadın gerçekleşecek” deyip hükümdarla konuşmaya gitmiş “Ey zamanın hükümdarı! Cevder kızınızla evlenmek istiyor, beni de kızınız Asiye’ye evlenme teklifi götürmek için elçi olarak gönderdi. Bu ricamı boşa çıkartmayıp aracılığımı kabul eyleyiniz. Mihr olarak ne isterseniz ödeyecek” demiş. Hükümdar “Mihr almış gibi olduk, kızım onun cariyesidir. Elbette ki kızımı kendisiyle evlendiririm. Bu evlilikle bize de ihsanda bulunmuş oldu” diye karşılık vermiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

612. GECE

Ertesi gün hükümdar divanı toplamış, avam ve havas herkesi çağırılmış. Şeyhülislamın huzurunda Cevder hükümdarın kızıyla evlenme talebini yinelemiş. Hükümdar “Mihir alınmıştır” demiş ve katipler evlilik akdini yazmışlar. Cevder, içinde mücevherlerin bulunduğu heybeyi getirtip onu evlilik mihri olarak hükümdara takdim etmiş. Davullar çalınmış, şarkılar söylenmiş, eğlenceler düzenlenmiş. Cevder ve hükümdar akraba olmuşlar. Bir süre beraber yaşamışlar.

Sonra hükümdar ölünce askerler Cevder’in hükümdar olmasını istemişler. Cevder bunu istemiyormuş ama çok fazla ısrar ettikleri için razı olmuş ve hükümdarlık makamına oturmuş. Sonra önceki hükümdarın kabrinin üzerine bir türbe yapılmasını emretmiş ve onun için vakıflar kurdurmuş. Cami, Bendekaniyye bölgesindeymiş. Cevder’in eviyse Yemaniyye mahallesinde. Cevder sultan olunca kendi mahallesinde binalar ve camiler inşa ettirmiş. Mahalle artık onun adıyla isimlendirilmiş ve Cevderiyye mahallesi olmuş. Bir süre hükümdarlık yapmış. Kardeşlerini de kendisine vezir yapmış. Salim sağındaki vezir, Selim de solundaki vezirmiş. Bir sene boyunca böyle kalmışlar.

Bir gün Salim, Selim’e şöyle dedi: “Kardeşim, daha ne kadar bu halde kalacağız? Bütün ömrümüz Cevder’e hizmetle mi geçecek? Biz hiç efendi olmayacak mıyız? Cevder hayatta olduğu sürece bir saadete eremeyiz” demiş. Kardeşi “Peki, ne yapalım diyorsun? Öldürüp yüzüğü ve heybeleri mi alalım” demiş. Salim “Sen benden bilgilisin, bir çare düşün, belki onu öldürürüz” deyince kardeşi “Onu öldürmek için bir çare bulsak,

benim hükümdar senin de vezirim olmana razı olur musun? Bu durumda yüzük benim, heybe senin olur” demiş. O da “Evet, kabul ederim” diye karşılık vermiş. İki kardeş, hükümdarlık sevdası ve dünya sevgisiyle hareket ederek kardeşlerini öldürmek hususunda görüş birliğine varmışlar.

Sonra Salim ile Selim Cevder için bir plan yapmış ve yanına gidip “Ey kardeşimiz, seninle iftihar ediyoruz, evimize gel, ziyafetimizde bulun ve gönlümüzü al” demişler. Aslında bu, kurdukları tuzağın bir parçasıymış. Cevder “Tamam, gelirim, hanginizin evinde ziyafet olacak?” diye sorunca Salim “Benim evimde, sonra kardeşimizin evine geçeriz” demiş. Cevder “Tamam” demiş ve Salim’in evine gitmişler. Ziyafette yemeğine zehir katmışlar. Yemeği yiyince Cevder’in karnı şişmeye başlamış. Salim hemen parmağından yüzüğü almak istemiş, ancak yüzük şişen parmağından çıkmamış. Bunun üzerine kardeşinin parmağını bıçakla keserek onu almış. Sonra yüzüğü ovmuş, cin çıkıp “Dile benden ne dilersen!” deyince “Kardeşimi öldür! İkisini de zehirlenmiş bir halde al buradan götür! Anneleriniyse askerin önüne at!” demiş. Cin denenleri yapıp Selim’i öldürmüştü, annelerini de askerin büyüklerinin önüne atmış.

Askerler o sırada sarayın başka bir bölümünde yemek yiyorlarmış. Cevder ile Selim’in ölmüş olduklarını görünce korkuyla ellerini yemekten çekip cine “Hükümdara ve vezire bunu kim yaptı?” diye sormuşlar. Cin “Kardeşi Salim yaptı” diye karşılık vermiş. O sırada Salim yanlarına gelip “Ey askerler! Yiyin ve istirahat edin. Ben kardeşim Cevder’den mührü aldım, bu cin yüzüğün hizmetkândır. Ona kardeşim Selim’i öldürmesini emrettim ki, hükümdarlıkla benimle çekişmesin. O haindir ve bana hainlik etmesinden korkarım. Cevder öldürüldü, ben ise onun yerine hükümdar oldum. Şimdi beni kabul ediyor musunuz? Yoksa

yüzüğü ovanım da cin gelir büyük ve küçük demeden hepinizi öldürür” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

613. GECE

Askerler Salim’in sözlerini işitince “Hükümdar ve melik olarak senden razıyız!” demişler. Sonra Salim kardeşlerinin defnedilmesini emretmiş, cenazeye pek çok insan katılmış. Divan kurulmuş, Salim önünde ve ardında yürüyen insanlarla divana varıp tahta oturmuş. Hükümdarlık için kendisine biat edilmiş. Bundan sonra “Ben kardeşimin eşini zevcem yapmak istiyorum” demiş. Oradakiler “İddet süresini beklemen lazımdır” deyince “Ben ne iddet bilirim ne başka bir şey, başım üzere yemin ederim ki bu gece onunla zifafa gireceğim!” demiş. Hemen evlilik akdi tertip edilmiş. Cevder’in eşine bu durum bildirilince “Bırakın gelsin” demiş. Salim kadının yanına gelince, kadın ona sevgiyle yaklaşarak rahatlatmaya çalışmış. Sonra yemeğe zehir katarak onu öldürmüş. Yüzüğü alıp kırmış. Artık kimse ona sahip olamayacakmış. Sonra heybeleri de parçalamış. Şeyhülislam ve askerleri çağırıp “Başınıza sultan olacak bir hükümdar seçin” demiş.

Cevder’in hikâyesinden bize aktarılmış olanların tamamı bu kadardır.

614. GECE

Acîb, Garip ve Süheym el-Leyl'in Hikâyesi **Şehrazat şöyle dedi:**

Ey saadetli hükümdarım! Bana ulaştığına göre, geçmiş zamanlarda adı Kandemir olan büyük bir hükümdar varmış. Hükümdar cesur, kudretli ve erişilmez birisiyken aradan yıllar geçip de yaşlanınca zayıf düşmüş. Allah ona yaşlılık çağlarında bir erkek evlat nasip etmiş. Çocuğu güzelliği ve kemali sebebiyle Acîb diye isimlendirmişler. Sonra onu kabilelerindeki sütannelere, cariyeye ve dadılara teslim etmişler. Çocuk onların yanında büyümüş. Yedi yaşına gelince babası kendi dininden ve milletinden bir kâhin görevlendirmiş. Bilge kâhin ona şeriatlarını, dinlerini ve gerekli bütün ilimleri, üç sene içinde, öğretmiş. Bu eğitimin sonunda Acîb akıllı, bilgili ve sağlam fikirli bir insan olmuş. Zeki bir filozof, alim ve hakimlerle oturup kalan birisi haline gelmiş. Babası durumdan memnunmuş. Sonra ona at binmeyi ve kılıç kullanmayı öğretmiş. Çocuk kahraman bir süvari olmuş. On yaşına ulaşınca bütün hususlarda zamanındaki insanlardan üstünmüş.

Aynı zamanda, bütün savaş tekniklerini bilen inatçı bir zorba, hilekâr bir şeytan olmuş. Avlanmak için atına binince yüz süvariyle birlikte hareket ediyor, yolları kat ediyormuş. Efendilerin ve hükümdarların kızlarına sarkıntılık edip durduğundan sürekli babasına şikâyetler geliyormuş. Bunun üzerine hükümdar beş kölesini çağırıp "O köpeği yakalayıp bana getirin!" demiş. Köleler hemen Acîb'e saldırmış ve yakalayıp hükümdarın huzuruna çıkarmışlar. Hükümdar onu dövmelerini emredince o kadar dövmüşler ki Acîb kendinden geçmiş. Sonra onu göğün yerden, uzunlu-

ğün genişlikten ayırt edilemeyeceği bir kaleye hapsetmişler. İki gün, iki gece orada kalmış. Sonra emirler hükümdara gelip huzurunda toprağı öpmüşler ve Acîb için şefaathçi olmuşlar. Bunun üzerine hükümdar oğlunu serbest bırakmış.

Acîb on gün beklemiş. Sonra bir gece babası uyurken yanına girip kılıçla başını gövdesinden ayırmış. Sabahleyin babasının tahtına oturmuş. Adamlarına kılıçlarını çekip sağına ve soluna dizilmelerini emretmiş. Emirler ve komutanlar saraya gelip hükümdarın öldüğünü ve oğlunun tahtta oturduğunu görünce hayrete düşmüşler. Acîb onlara dönerek “Ey cemaat! Hükümdarın başına geleni gördünüz. Kim bana itaat ederse onu aziz kılarım, kim bana asi olursa babama yaptığımı ona yaparım!” demiş. Onlar da Acîb’in bu hallerini görünce kendilerini cezalandırır korkusuyla “Sen bizim hükümdarımız, hükümdarımızın oğlusun!” demişler ve eğilip önünde toprağı öpmüşler. O da kendilerine teşekkür etmiş ve memnuniyetinin göstergesi olarak çeşitli mallardan ve kumaşlardan oluşan hediyeler dağıtmış. Herkesi ihsana boğmuş. Bunun üzerine devlet büyükleri kendisini sevip itaat etmişler. Sonra Acîb asilerin ve itaatkarların başkanlarına ve önde gelenlerine hediyeler göndermiş. Artık bütün şehirler kendisine boyun eğmiş, insanlar ona itaat etmiş. Hükümler belirlemeye, emirler verip yasaklar koymaya devam etmiş.

Beş ay sonra bir rüya görmüş. Rüyasından korkuyla uyanmış ve sabaha kadar da bir daha gözünü uyku tutmamış. Sabahleyin tahtına oturmuş, askerleri etrafındaymış. Tabircileri ve müneccimleri çağırıp rüyasını yorumlamalarını istemiş. “Ne gördünüz, hükümdarımız? diye sorduklarında gördüğü rüyayı şöyle anlatmış: “Rüyamda babam önümdeydi, ondan anı kadar bir şey çıktı. Sonra büyüdü, vahşi bir hayvana döndü. Pençeleri hançer kadar oldu. Ondan korktum.

Sonra bana saldırıp pençeleriyle karnımı deşti. O esnada korkuyla uyandım.”

Tabirciler birbirlerine bakmış, nasıl bir cevap vereceklerini düşünmüşler. Sonra “Ey yüce hükümdarımız, bu rüya baba bir kardeşiniz olduğunu, aranızda çatışma olacağını, onun seni mağlup edeceğini anlatıyor. Ona karşı tedbirini almalısın” demişler. Acîb bunu duyunca “Benim kendisinden çekineceğim bir kardeşim yok ki! Yanlış yorumladınız herhalde” demiş. Onlar da “Biz bize öğretilmiş bilgiye göre yorum yaptık” demişler.

Hükümdar tabircilere kızıp hepsini cezalandırmış. Sonra babasının sarayına girip cariyeleri araştırınca içlerinden birinin yedi aylık hamile olduğunu öğrenmiş. Hemen kölelerine “Bu cariyeyi götürüp denize atın!” diye emretmiş. Onlar da cariyeyi alıp denize götürmüşler. Ancak cariyenin çok güzel ve alımlı bir kadın olduğunu görünce “Onu niye boğalım ki, onu alıp ormana götürelim” demişler. Sonra da cariyeyi alıp günlerce ve gecelerce yürümüşler. En sonunda onu meyveleri ve ağaçları çok olan bir ormana götürmüşler. Orada cariyenin kimin olacağını tartışırken yerliler ellerinde kılıçlarla bunlara saldırmış. Köleler hemen kendilerini savunmaya geçip kılıçlarını çekmişler ve çetin bir mücadele başlamış. Yerliler köleleri öldürüp de gidince cariyeye bir başına ormanda kalmış. Orada meyvelerden yiyor, nehirlerden içiyormuş. Sonunda çocuğunu doğurmuş. Gurbet ellerde doğduğu için çocuğa Garip adını vermiş. Göbeğini kendi kesip elbisesinden bir parçaya sardığı çocuğunu kalbi kırk bir şekilde emzirmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

615. GECE

Cariye bu şekilde yaşamaya devam ederken günlerden bir gün, çadırlarını yüklenmiş, av köpeklerini peşlerine takmış bir grup süvari gelmiş. Adamlar vahşi hayvanlar, ceylanlar, yabani inekler, kuşlar ve bir sürü türde hayvan avlamış, atlarına yüklemişlermiş. Kucağındaki çocuğunu emziren cariyeyi görünce yanına gelip, “İn misin cin misin?” diye sormuşlar. Cariye “İnsanım ben, ey efendiler” demiş. Bunu soran Kahtanoğullarının efendisi Merdas imiş. Emirleri ve amca oğullarından oluşan beş yüz kişiyle ava çıkmış imiş. Kadın başından geçenleri anlatınca emir kadının başına gelenlere çok şaşırılmış, avlanmaya devam eden diğer amca oğullarını ve adamlarını çağırmış. Kadını almış, bir yere götürmüşler. Başına da hizmet etmesi için beş cariyeyi görevlendirmişler. Adam cariyeyi çok sevmiş ve onunla evlenmiş. Kadın hamile kalmış ve ayları tamamlanınca bir erkek çocuk doğurmuş. Çocuğa Süheym el-Leyl adını vermişler. Çocuk kabilesinin arasında kardeşleriyle birlikte yetişmiş. Emir Merdas’ın gözetiminde büyümüş. Sonra Merdas iki çocuğu iki bilgine teslim etmiş. Bilgin onlara din işlerini öğretmiş. Sonra bedevi kahramanlara teslim etmiş. Onlar da bu iki çocuğa at binmeyi, mızrak ve ok kullanmayı, kılıç kullanmayı öğretmişler. On bir yaşına bastıklarında, muhtaç oldukları her şeyi öğrenmiş ve kabilelerindeki bütün kahramanlardan üstün olmuşlarmış.

Garip yüz süvariye hücum edebilecek kabiliyeteymiş. Kardeşi Süheym de onun gibiymiş. Merdas’ın düşmanları çok olsa bile kavmi Arapların en cesuruymuş. Hepsi kahraman ve iyi süvariymiş. Ateş bile onlara işlemezmiş.

Komşuları arasında bir Arap beyi varmış, adı Hasan'mış. Hasan, Merdas'ın arkadaşıymış. Kendi kavminden bir kızla evlenmiş ve düğününe bütün arkadaşlarını çağırmış. Bunların arasında Kahtanoğullarının efendisi Merdas da varmış. Merdas daveti kabul etmiş ve kavminden üç yüz süvariye de alarak düğüne gitmiş. Dört yüz süvariye de kavmini korumak üzere geride bırakılmış. Hasan'ın yanına vardıklarında Hasan onları karşılayıp en iyi yere oturtmuş. Düğün yemeği verilmiş. Sonra herkes evlerine gitmek üzere ayrılmış.

Merdas kabilesine dönünce yere serilmiş bedenler görmüş; kuşlar sağda, solda cesetlerin başlarında uçuşuyormuş. Merdas korkuyla dolaşmaya başlamış, çadıra girince Garip zırhını kuşanmış bir halde kendisini karşılamış. Merdas hemen onu selamlamış ve "Bu hal nedir böyle?" demiş. Garip "Hamel bin Macit ve kavmi beş yüz süvariyle bize saldırdı!" demiş.

Savaşın sebebi Emir Merdas'ın Mehdiye diye isimlendirilen kızıymış ki kimse ondan güzel bir kız görmemiştir. Nebhanoğullarından Hamel kızı duymuş, beş yüz süvariyle çıkararak Merdas'a gelmiş, evlenme teklifinde bulunmuş. Ancak Merdas teklifi reddetmiş. Bunun üzerine Hamel Merdas'ı izlemeye başlamış. Hasan'ın davetiyle kabilesinin yanından ayrılınca da hemen süvarileriyle Kahtanoğullarına saldırmış. Kabilenin çoğunu öldürmüş, çok azı dağlara kaçıp kendini kurtarabilmiş.

Garip ve kardeşi, yüz süvariyle birlikte avlanmaya çıktıklarından orada değillermiş. Döndüklerinde Hamel ve kavminin kabilelerine saldırdıklarını ve Mehdiye ile birlikte kabilenin diğer kızlarını da alıp götürdüklerini görmüşler. Garip bu hali görünce kardeşi Süheym'e bağırarak "Ey asil adamın oğlu! Kabilemize saldırdılar, ailemizi aldılar, düşmanların karşısında ailemizi korumaktan başkası var mıdır?" demiş. Bu-

nun üzerine Süheym ve Garip yüz süvariyle birlikte peşlerine düşmüş, düşmanlarına hücum etmişler. Garip öfkeyle kesmiş her önüne gelenin başını. Oluk oluk kan akmış her yerden. İkinci vaktine ulaştıklarında, düşmanların çoğunu öldürmüş, geride kalanlar bozguna uğramışlar. Garip kurtulmuş bu çetin savaştan ve Hamel'in başını mızrağına takıp kabilesine dönmüş. Bir yandan da şu dizeleri okuyormuş:

*Ben savaş meydanlarında pek iyi bilinirim
Toprak bile atlarımdan ürker ve gizlenir
Bir kılıcım var ki, sağ elim onu tutunca
Sol elimden umutlar doğar
Bir okum var ki ona bakarlarsa
Hilal gibi uçları görülür
'Garip' derler bana kaumimin kahramanı
Adamlarım az bile olsa kimseden korkmam*

Garip şiirini tamamladıktan hemen sonra Merdas gelmiş ve yere serilmiş ölüleri görmüş. Kuşlar başlarında uçuşuyormuş. Gördüğü bu korkunç manzara karşısında aklı başından gitmiş, yüreğine korku dolmuş. Garip kendisini teselli ederek bu savaştan alınlarının akıyla çıktıkları için kutlamış onu. Sonra kabileden ayrıldıktan sonra yaşadıklarını anlatmış. Merdas yaptıklarına karşılık ona teşekkür etmiş ve "Sana verdiğimiz emekler heba olmadı" demiş. Sonra çadırına girip adamlarını toplamış. Kabile halkı Garip'i övüp "Ey emir! Garip olmasaydı kabilemizden kimse kurtulamazdı!" demişler. Merdas da kabilelilerin huzurunda yaptıklarından ötürü Garip'e bir kez daha teşekkür etmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

616. GECE

Garip Mehdiye'yi Hamel'in elinden kurtarıp da Hamel'i öldürünce Mehdiye ile kendisi evlenmek istemiş. Bu sırrı önce arkadaşlarının arasında, sonra kabilede yayılmış ve en sonunda da Merdas'a ulaşmış. Merdas'ın gözlerinden şimşekler çıkmış, öfkeyle hop oturup hop kalkmış, bağırıp çağırmaya, güneşe ve aya lanet okumaya başlamış, "Alçak bir insanı yetiştirenin cezası bu olmalıdır. Garip'i öldürmezsem rezil olurum!" demiş. Sonra kavminden akıllı birisine sırrını açıp fikrini sormuş. Adam "Ey Emir, o dün senin kızını kaçınılmaktan kurtardı. İlla onu öldürmen gerekiyorsa başkasının eliyle öldürmelisin ki kimse senden kuşkulanasın" demiş. Merdas "O halde onu öldürmek için bir çare bul yoksa onun ölümünü senden bilirim" demiş. Bunun üzerine adam "Garip'i gözetle, ava çıkınca yanına yüz atlı al, bir mağarada gizlen; dalgın bir anında saldırır, öldürürsünüz. Bu durumda ayıptan kurtulmuş olursunuz" demiş. Merdas "Doğru söyledin, öyle yapalım" diyerek adamı onaylamış.

Sonra kavminden yüz elli süvari almış, bunlar kahraman ve güçlü süvarilermiş. Onları Garip'i öldürmeye teşvik etmiş. Sürekli onu gözetliyor, kabile-den uzaklaşmasını bekliyorlarmış. Sonunda bir gün Garip avlanmak maksadıyla uzak vadilere ve dağlara gitmiş. Süvariler de yola çıkıp Garip'in yolunda gizlenmiş, beklemeye başlamışlar. Ancak Merdas ve adamları ağaçların arasında gizlenirken bir anda Amalika kavminden beş yüz savaşçı onlara hücum edip içlerinden altmış kişiyi öldürmüştü, doksan kişiyi de esir etmişler. Merdas da esirler arasındaymış. Bu saldırı Hamel'n öldürülmesi ve adamlarının hezimete uğratılması sebebiyle yapılmış. Hamel'in

adamları hezimetten sonra Hamel'in kardeşine gitmiş, olanları haber vermişler. Kardeşi haberi alınca öfkeden küplere binmiş ve hemen Amalika kavmini toplamış. İçlerinden, her birinin boyu elli zira olan beş yüz süvari seçmiş, kardeşinin intikamını almak üzere yola çıkmış, Merdas ve adamlarıyla karşılaşmış ve aralarında daha önce anlattığımız bu hadise gerçekleşmiş.

Merdas ve adamları esir edilince, Hamel'in kardeşi ve kavmi gelip süvarilere dinlenmelerini emretmiş ve "Ey kavim! Putlarımız intikam almamızı kolaylaştırdı. Merdas'ı ve adamlarını bağlayın, onları en kötü şekilde öldüreceğimiz vakte kadar bağlı kalsınlar" demişler. Merdas bağlandığını görünce pişman olmuş ve "Bu haddini aşan insanın uğrayacağı bir cezası olmalı" demiş. Kabile üyeleri başarıya ermiş bir şekilde istirahat ederken Merdas ayakları ve elleri bağlı bir halde hayattan umut kesmiş oturmaktaymış.

Süheym'e gelince, yaralı kız kardeşinin yanına girmiş. Kız kardeşi onu görünce ayağa kalkıp ellerini öpmüş ve "Ellerin yaralanmış! Düşmanların gün görmesin! Sen ve Garip olmasaydı, bizi düşmanlardan kim kurtarabilirdi?" demiş. Sonra da "Kardeşim, babam yüz elli savaşçıyla Garip'i öldürmek üzere yola çıktı. Garip'i öldürecekler. Halbuki o sizin ırzınızı korudu, mallarınızı kurtardı" demiş.

Süheym bu sözleri işitince yüzü kararmış, hemen savaş aletlerini alıp atına binmiş ve kardeşinin avlandığı yere gitmiş. Onun epey bir şey avladığını görünce selam verip "Kardeşim, bana haber vermeden avamı çıkıyorsun?" demiş. Garip "Vallahi yaralı olduğun için haber vermedim ki biraz dinlenesin" demiş. Daha sonra Süheym "Kardeşim, babama karşı tedbirini al" diyerek babasının yüz elli süvariyle kendisini öldürmek için yola çıktığını anlatmış. Garip "Allah onun tuzağını boşa çıkartır" demiş.

Sonra Garip ve Süheym oradan ayrılıp başka bir yere doğru gitmişler. Akşama kadar at sırtında yol alıp akşam bir vadiye ulaşmışlar. Süheym gece karanlığında uzaktan gelen atların seslerini duyunca “Bunlar babam ve adamlarıdır, demek ki bu vadide gizleniyorlar. Bizi bu vadide yakalayacaklar” demiş. Garip atından inip gemini kardeşine vermiş ve “Ben dönene kadar sakın bir yere ayrılma” demiş. Yavaş yavaş sesin geldiği yere yaklaşınca sesin sahiplerinin kendi askerleri olmadığını anlamış. Bunlar başka bir kabilenin adamlarıymış ve Merdas’tan söz ederek “Onu kendi topraklarımızda öldüreceğiz” diyorlarmış. Garip Merdas’ın yakalanmış olduğunu anlamış ve “Babasını kurtarana kadar Mehdiye’ye ulaşamam, ona kavuşamam” diye düşünmüş.

Sonra Merdas’ı aramaya başlamış ve az sonra onu iplerle bağlanmış bir halde bulmuş. Hemen yanına gidip “Amca, bu zillet ve bağdan kurtulacaksın!” demiş. Garip’i yanında gören Merdas’ın sevinçten aklı başından gitmiş ve “Oğlum, ben senin yakınıyım. Seni ben yetiştirdim, üzerindeki hakkım için beni kurtar” demiş. Garip “Seni kurtarırsam Mehdiye’yi bana verecek misin?” diye sormuş. Merdas hemen “İnandığım şeylere yemin olsun ki o senin olacak!” diye yemin etmiş. Bunun üzerine Garip Merdas’ın bağlarını çözüp “Atlara doğru yürü, Süheym orada” demiş. Merdas oğlunun yanına gelmiş. Oğlu sevinip kurtulduğu için babasını tebrik etmiş.

Garip bütün adamların iplerini birer birer çözüp hepsini düşmanlardan kurtarmış. Tam doksan kişinin iplerini çözmüş. Sonra onlara at ve silah bulup “Atlara binin ve düşmanın etrafına dağılın, ben işaret verdiğimde Kahtanoğulları diye avazınız çıktığı kadar bağırın! Kabiledekiler sesinize uyandığı zamansa hemen uzaklaşın!” demiş. Garip, gecenin üçte birlik kısmı geçene kadar beklemiş, sonra “Kahtanoğulları!” diye ba-

ğırmış. Bu sesi duyan bütün adamları da avazları çıktığı kadar bir “Kahtanoğulları!” diye bağırılmışlar. Sesleri dağlarda yankılanmış. Öyle ki, düşmanlar büyük bir kalabalığın kendilerine saldırdığını zannederek silahlarına davranmış ve o karanlıkta kime saldırdıklarını göremeyerek birbirlerini öldürmeye başlamışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

617. GECE

Garip kavmiyle birlikte geri çekilmiş. Düşmanları gün doğana kadar birbirlerini öldürmeye devam etmiş. Gün doğunca Garip, Merdas ve doksan süvari kalan askerlere hücum etmiş çoğunu öldürmüşler, geri kalanları da dağılmış.

Kahtanoğulları silahlarını alıp atlarına binmiş, kendi yerlerine dönmüşler. Merdas kurtulduğuna inanamıyormuş. Kabilelerine varınca sevinçle karşılanmışlar. Çadırlarına geçtiklerinde herkesin Garip’le ilgilendiğini gören Merdas’ın kalbinde Garip’e karşı ilkinden daha büyük bir nefret oluşmuş. Adamına dönüp “Şuan Garip’den daha çok nefret ediyorum, beni üzen şey, bu gençlerin onun etrafında toplanması. Üstüne bir de benden Mehdiye’yi istedi!” demiş. Adam “O halde buna karşılık ondan yapamayacağı bir iş isteyin” demiş. Merdas bu öneriyi çok isabetli bulmuş ve sabaha kadar rahatça uyumuş.

Sonra makamına çıkıp adamlarını toplamış. Garip de adamları ve etrafındaki gençlerle birlikte gelmiş.

Merdas'ın yanına girince huzurunda toprağı öpmüş. O da kendisini sevinçle karşılayıp yanında oturtmuş. Sonra Garip Merdas'a "Amca dün bana bir vaatte bulunmuştun, onu yerine getir" demiş. Merdas "O ömrün boyunca senindir. Fakat malın çok az senin" diye karşılık vermiş. Bunun üzerine Garip "Ne istersen iste veririm! İstersen Arap emirlerinin ülkelerini, hükümdarların şehirlerini yağmalayayım, iki seddi birleştirecek kadar mal getireyim sana!" demiş.

Merdas "Evladım, bütün putlara Mehdiye'yi ancak benim intikamımı alacak kişiye vereceğim hususunda yemin ettim ben" deyince Garip "Amca, bana söyle, intikamın hangi hükümdardan alınacak? Ona gideyim, tahtını başına geçireyim" demiş. Merdas "Benim kahraman bir evladım vardı, yüz süvariyle birlikte avlanmak üzere yola çıktı. Vadiler dağlar aştı, çiçekler vadisine ulaştı. Orada Sasa bin Şit bin Şeddad bin Ad'ın sarayı vardı. Orası siyah ve uzun boylu bir adamın yerleştiği bir saraydır. Boyu yetmiş zira'dır. O dövüşürken ağaçlarla dövüşür: bir ağacı topraktan söker, onunla düşmanına saldırır. Oğlum o vadiye ulaşınca, bu zorba adam karşısına çıktı, onu ve yüz süvarisini yok etti. İçlerinden sadece üç kişi kurtuldu, onlar da bize oğlumun yaşadıklarını bildirdi. Ben de savaşçılarımlı topladım, onunla savaşmak üzere yola çıktım, fakat onunla baş edemedik, oğlumun intikamını alayım derken yenildim. Ben de yemin ettim ki kızımı oğlumun intikamını alabilecek birisiyle evlendireceğim" demiş.

Garip Merdas'ın sözlerini işitince "Ben oraya gidecek ve oğlunun intikamını alacağım!" demiş. Merdas "Ey Garip, eğer onu yenebilirsen, gerçekten de çok zengin olursun o kadar çok malın olur ki binlerce insan onları tüketemez" demiş. Garip "Beni kızınla evlendireceğine söz ver ki, kalbim güçlensin, rızkımı talep etmek üzere yola çıkayım" demiş. Kabilenin büyükleri de hadiseye şahitlik etmiş, Garip'in maksadı-

na ulaşacak olması sebebiyle sevinmişler. Daha sonra Garip vedalaşmak için annesinin yanına gitmiş ve ona durumu bildirmiş. Annesi “Evladım, Merdas senden hoşlanmıyor, seni oraya yok etmek için gönderiyor. Beni de yanına al, bu zalimin yanından kaçıp gidelim” demiş ama Garip “Muradıma ermeden buradan ayrılmam” diyerek bunu kabul etmemiş.

Garip o gece uyumuş. Sabah olup ortalık aydınlanınca önce arkadaşlarının yanına gitmiş. Bunlar yüz güçlü ve silahlı süvariymiş. Hepsi Garip’e “Bizi de yanına al, sana yoldaş olalım” demişler. Garip sevinçle “Allah size hayırlar versin, haydi gidelim o halde!” demiş ve yola koyulup, iki gün boyunca yol gitmişler. Akşam vakti yüksek bir dağın eteklerinde konaklamış, atlarını bağlayıp gecelemişler. Garip dağda biraz gezinmek istemiş, yolunu şaşırıp bir mağaraya gitmiş. Mağaradan ışık geliyormuş. İçeri girince üç yüz kırk yaşına ulaşmış bir ihtiyarla karşılaşmış.

İhtiyarın kaşları gözlerini, bıyıkları ağzını örtüyormuş. Garip onu görünce görüntüsünden korkmuş. Yaşlı adam “Delikanlı, sen el-Melik ve el-Cebbar’ı bırakarak taşa tapanlara benziyorsun. O Allah ki geceyi ve gündüzü, dönen feleği yaratandır!” demiş. Garip, yaşlının sözlerini işitince eklemeleri titremiş ve “İhtiyar o rab nerededir ki kendisine ibadet edeyim ve onu görmeyi arzulayayım?” demiş. İhtiyar “O yüce rabdir, onu kimse göremez. O görür ama görülemez. O her yerdedir, her şeyi yaratandır, zamanı yöneten, insanları ve cinleri yaratan odur. Peygamberleri insanları en doğru yola ulaştırırsın diye o gönderdi. Kim kendisine itaat ederse onu cennetine koyar, kim ona asi olursa onu ateşe atar” diye cevap vermiş.

Garip “Amca, her şeye kadir olan bu yüce rabbe ibadet etmek isteyen kimse ne demelidir?” diye sormuş. İhtiyar “Evladım, ben Ad kavmindenim, onlar ülkelelerinde taşkınlık etmiş ve kâfir olmuş kimselerdi. Allah

onlara Hud adında bir nebi gönderdi. Onlar bu nebiyi yalanladılar, Allah da şiddetli bir fırtınayla onları helak etti. Ben ise kavmimden bir grupla birlikte iman ettim ve o azaptan kurtuldum. Sonra Semud kavmine şahit oldum. Onların peygamberleri Salih ile yaşadıklarını gördüm. Allah Salih'ten sonra İbrahim Halil adında birisini Kenan oğlu Nemrud'a gönderdi. Aralarında bir takım hadiseler gerçekleşti. İman etmiş arkadaşlarım öldü gittiler, ben de bu mağarada yaşamaya başladım. Allah beni beklemediğim yerden rızıklandırır" demiş.

Garip yine "Amca, o yüce rabbin kullarından olmak için ne demeliyim?" diye sormuş. İhtiyar "Allah'tan başka ilah yoktur ve Halil İbrahim O'nun dostudur, demelisin" demiş. Bunun üzerine Garip bu sözleri söyleyerek ve hem kalbiyle hem de diliyle iman etmiş. İhtiyar adam da kendisine "Kalbine imanın tadını yerleştirmelisin" demiş.

Sonra ihtiyar "Ey Garip, yolculuk nereye?" diye sormuş. O da başından sonuna kadar yaşadıklarını anlatmış ve kendisini aramak üzere geldiği Gavl el-Cebel'den söz etmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

618. GECE

İhtiyar adam Garip'e "Ey Garip, sen deli misin ki, bir başına Gavl el-Cebel'e gidiyorsun?" demiş. Garip "Efendim yanımda iki yüz süvari var" deyince de "Yanımda on bin süvari olsa bile gücün yetmez ona.

Onun adı Gavlı'dır, insanları yer. Biz Allah'tan selamet dileriz. O Ad kavmindendir, babasının adı Gavlı'dır. Kendisi de bu adla isimlendirildi. Onu yerine bıraktı, Sa'dan el-Gavlı diye bilinir. İnatçı bir zorba ve lanetli bir şeytandır o. Âdemoğlunun etinden başka bir şey yemez. Babası ölmeden önce kendisine bunu yasaklamasına rağmen insan eti yemeyi bırakmadı. Sonra taşkınlığı daha da arttı. Babası onu kovdu, Hint ülkesinde çıkardığı büyük kavgalar ve çatışmalardan sonra onu sürdü. O da buraya geldi, burayı ele geçirdi. Şimdi buradan geçenlerin yollarını keser, bu vadiden kendi meskenine ulaşır. Allah ona beş güçlü ve çetin evlat verdi. Onlardan birisi yüz süvariye hücum edebilir. Çok mal ve ganimet topladılar. Atları, develeri, inekleri ve koyunları vadiyi doldurur. Senin adına ondan çekinirim. Allah'a tevhit kelimesiyle sana yardım etmesi için dua edeceğim. Kâfirlere saldırırken 'Allahu ekber!' diye bağır. Bu cümle onları bozguna uğrattır" demiş.

Sonra ihtiyar adam Garip'e yüz rıtlı ağırlığında bir çubuk vermiş. Çubuğun ucunda on halka varmış. Onu taşıyan kimse bunları hareket ettirdiğinde gök gürültüsüne benzer bir ses çıkarmış. Ayrıca sağlam demirden yapılmış ve uzunluğu üç zira, genişliği üç karış olan öldürücü bir kılıç vermiş. Bu kılıçla bir taya vurulsa, tay ikiye bölünürmüştü. Bunlardan başka bir de zırh ve başlık vermiş. Ardından da "Kavminin yanına git, onlara selamımı söyle!" demiş.

Garip, Müslüman olmasının sevinciyle mağaradan çıkıp arkadaşlarının yanına gitmiş. Arkadaşları kendisini karşılayıp selam vermiş, "Niçin bu kadar geciktin?" diye sormuşlar. O da başından geçenlerin hepsini anlatmış ve onlara Müslüman olmalarını teklif etmiş. Hepsi de Müslüman olmuş. Sabaha kadar orada konakladıkları yerde kalmışlar. Ertesi gün Garip atına binip vedalaşmak üzere ihtiyarın yanına gelmiş.

Ona veda ettikten sonra geri dönerken, birden, göz kapaklarından başka hiçbir yerini göstermeyen bir zırh giyinmiş olan bir süvariyle karşılaşmış. Süvari Garip'e saldırıp "Ey bedevi yol kesicisi! Üzerindeki zırhı çıkart, yoksa seni parçalarım!" diye bağırması. Bu söz üzerine Garip de süvariye saldırmış ve aralarında doğan çocuğu doğduğuna pişman edecek şiddette bir mücadele olmuş. Bu çatışmadan sert kayalar bile parçalanırmış. Sonunda süvari yüzündeki örtüyü açınca bunun Garip'in ana bir kardeşi, Merdas'ın oğlu Süheym el-Leyl olduğu ortaya çıkmış.

Süheym'in buraya gelmesinin sebebi şuymuş: Garip, Gavl el-Cebel'e doğru yola koyulduğunda Süheym orada değilmiş. Gelip de Garip'i bulamayınca annesinin yanına gitmiş. Onu ağlar bir halde bulunca ağlamasının sebebini sormuş. Annesi de kardeşinin yola çıktığını söylemiş. Bunun üzerine Süheym dinlenmek için bile oturmadan hemen savaş hazırlıklarını yapmış ve atına bindiği gibi kardeşine doğru yola koyulmuş. Sonra da işte aralarında bahsettiğimiz bu savaş gerçekleşmiş.

Süheym yüzünü açınca kardeşi Garip onu tanımış ve "Seni buraya getiren nedir?" diye sormuş. O da "Seninle birlikte savaşmak için buraya geldim. Seninle beraber savaşırken gücümü, kuvvetimi ve yeteneklerimi bir göreyim istedim" demiş. Sonra birlikte yola koyulmuşlar. Garip, yolda, Süheym'e Müslümanlığı anlatmış, o da Müslüman olmuş. Yürümeye devam etmiş, bir vadiye ulaşmışlar.

Gavl el-Cebel gelenlerin kaldırdıkları tozu görünce "Evlatlarım, atlarınıza binin! Şu ganimeti bize getirin!" demiş oğullarına. Onlar da atlarına binip vadiye gitmişler. Garip her biri dev gibi iri olan bu insanları görünce atını üstlerine sürmüş ve "Kimsiniz, ne istiyorsunuz?" diye sormuş. Çocukların en büyüğü olan Felhun bin Sadan öne çıkıp "Atlarınızdan inin ve bir-

birinizi bağlayın, sizi pişirmesi için babamıza götüreceğiz, uzun zamandır insan eti yemedi!" demiş.

Garip bu sözleri işitince saldırıya geçmiş. Elindeki sopayı sallayınca halkalardan gök gürültüsüne benzer bir ses çıkmış. Felhun bu sestten korkup ne olduğunu anlamadan Garip sopayla vurup yere düşürmüştü. Ancak kürek kemiklerinin arasına indirdiği darbe hafif olduğundan Felhun yere düşmüştü ama ölmemiş. Süheym ve savaşçıların bir kısmı hemen atlarından inmişler ve onu bağlamışlar. Sonra boynuna bir ip geçirip inek gibi sürmüşler.

Kardeşlerinin esir düştüğünü gören diğerleri de Garip'e hücum etmişler. Ancak Garip dördünü de esir almış. Sadece beşinci kardeş kaçıp babasının yanına dönebilmiş. Babası "Kardeşlerin nerede?" diye sorunca "Kendi donunu bile giyemeyecek kadar küçük, kırk zira boyundaki bir delikanlı onları esir aldı!" demiş. Gavl el-Cebel oğlunun sözlerini işitince "Güneş size bugün bereket getirmedi!" demiş. Sonra kalesinden inip büyük bir ağacı kökleriyle söküp çıkarmış, Garip'i ve adamlarını aramaya başlamış. Hiçbir at onu taşıyamayacağından yürüyerek gidiyormuş. Oğlu da kendisini takip etmiş. Sonunda Garip'e ulaşmış, hiç konuşmadan saldırıp beş kişiyi yaralamış. Sonra Süheym'e hamle edip ağaçla vurmak istemiş ama isabet ettirememiş, hamlesi boşa gitmiş. Buna çok kızmış ve elindeki ağacı bir kenara fırlatıp Süheym'e saldırmış ve bir kartalın güvercini yakalayışı gibi onu yakalamış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

619. GECE

Garip, kardeşini Gavl el-Cebel'in elinde görünce "Allahu ekber!" diye bağırması ve "Ey Halil İbrahim'in makamı, ey Muhammed'in makamı!" diye haykırarak atını Gavl el-Cebel'e doğru sürmüştü. Elindeki çubuğu sallamış, halkalarından gök gürültüsüne benzer sesler çıkmış. Sonra "Allahu ekber!" diye haykırıp elindeki çubuğu indirip karşısındakinin kemiklerini kırmış. Gavl baygın bir halde yere düşünce Süheym elinden kurtulmuş.

Gavl ayılınca kendini bağlanmış bulmuş. Oğluya babasının esir düştüğünü görünce gerisin geri kaçmak istemiş ama Garip atını sürüp yakalamış ve onu da kardeşleriyle babasının yanına sıkıca bağlamış. Hepsi ni bir deve gibi sürmüş, alıp kaleye götürmüşler. Kale mallar ve mücevherlerle doluymuş. Ayrıca yakalanıp bağlanmış bin iki yüz yabancı varmış kalede. Garip, Gavl el-Cebel'in tahtına oturmuş. Kardeşi de sağ yanına geçip oturmuş. Öteki arkadaşları da sağında ve solunda yerlerini alınca Gavl el-Cebel'in getirtilmesini istemiş.

Gavl el-Cebel getirilince ona "Ey ifrit, söyle bakalım kendini nasıl görüyorsun?" demiş. O da "En çirkin ve rezil halde; ben ve çocuklarım develer gibi iplerle bağlandık" demiş. Garip "Senden benim dinime girmeni istiyorum. Benim dinim İslamdır. Allah'ın bir ve tek olduğunu kabul edin. O ışığı, karanlığı ve diğer her şeyi yaratandır. El-Melik ve ed-Deyyan'dır. Her şeyi yaratanın O olduğunu, Hz. İbrahim'in de onun peygamberi olduğunu kabul edin!" demiş. Bu teklif üzerine Gavl ve çocukları Müslüman olmuşlar, eksiksiz bir şekilde iman etmişler. Sonra Garip onun ve çocuklarının bağlarını çözmüş.

Gavl ağlamaya başlamış ve Garip'in ayaklarına kapanarak onları öpmek istemiş. Oğulları da babalarının yaptığı gibi yapmışlar. Ancak Garip onları engellemiş ve tutup ayağa kaldırmış. Sonra "Ey Gavl!" demiş. Gavl "Buyur" deyince "Bu yabancılar da neyin nesi?" diyerek orada bağlı olan adamları sormuş. Gavl "Bunlar Acem ülkelerinden benim avımdı. Buraya geldiklerinde yalnız değillerdi" demiş. Garip "Kim vardı yanlarında?" diye sormuş. Gavl "Efendim, Hükümdar Sabur'un kızı onlarla beraberdi, Sabur Acem hükümdarıdır, kızın adı Fahrü Tac'dır. Yanında da her biri ayın on dördü gibi olan yüz cariyeye vardı" demiş. Garip, Gavl'ın sözlerini duyunca şaşkınlıkla "Onları nasıl ele geçirdin peki?" diye sormuş.

Gavl "Çocuklarım ve beş kölemle ava çıkmıştık. Ancak hiç av bulamadık. Bunun üzerine dağlara ve vadilere yayıldık. Biz bir ganimetin etrafında dolanmaya başladık mı onu almadan geri dönmeyiz. Sonra ileride bir toz bulutu ortaya çıktı. Kölelerimizden birisini işin hakikatini öğrensin diye gönderdik. Bir süre kayboldu, sonra geri dönüş ve 'Efendimiz, bu, Türk ve Deylem hükümdarı Sabur'un kızı prenses Fahrü Tac'dır. Yanında da bin süvari var,' dedi. Ben de ona 'Bizi hayırla müjdeledin' dedim, çünkü bundan daha büyük bir ganimet olamazdı. Sonra çocuklarımla birlikte Acemlere saldırdık ve üç yüzünü öldürüp bin iki yüz tanesini esir aldık. Sabur'un kızını ve yanındakileri ganimet olarak alıp kaleye getirdik" demiş.

Garip Gavl'ın sözlerini işitince "Prenseler Fahrü Tac'a bir kötülük ettin mi?" diye sormuş. O da "Başım ve girdiğim din üzerine yemin olsun ki bir şey yapmadım" demiş. Bunun üzerine Garip "Hayırlı bir iş yapmışsın. Çünkü onun babası dünyanın hükümdarıdır. Mutlaka askerlerini kızının ardından gönderir ve kızını esir edenlerin ülkelerini yakıp yıkar. Akıbetin ne olacağını bilmeyen insana zaman arkadaşlık etmez. Ey Gavl! O

cariye şimdi nerededir?” demiş. Gavl “Onun için özel bir yer yaptık, cariyeleriyle birlikte orada kalıyor” deyince Garip “Bana o kızı göster!” demiş. Gavl “Tamam” deyip Garip’i prenses Fahrü Tac’ın sarayına götürmüş. Onu mahzun ve zelil bir halde bulmuşlar. İzzetten ve ihtişamdan sonra düştüğü hale ağlayıp duruyormuş.

Garip ona görünce ay yer yüzüne indi sanmış ve her şeyi işiten ve bilen Allah’ı tespih etmiş. Fahrü Tac Garip’i görünce onun cesur, gözlerinden şecaat parlayan ve iyi bir süvari olduğunu anlamış. Hemen kalkıp ellerini öpmüş ve dizleri üzerinde çömelip “Ey zamanın kahramanı! Kulun kölen olayım beni bu zalimden kurtar. Beni yemesinden korkuyorum. Cariyelerinin arasında sana en çok hizmet eden olurum” demiş. Garip “Sana aman verildi! Kalk, babana ve izzetini geri kazanacağın şehrine dön!” diye karşılık vermiş prensesin bu sözlerine. Prensес bunu duyunca ömrünün uzun, izzetinin baki olması için dua etmiş Garip’e.

Sonra Garip prensesin adamlarının çözülmesini emretmiş, hepsini çözmüşler. Bir ara Garip Fahrü Tac’a “Seni sarayından çıkartıp dağlara getiren nedir ki, burada yol kesenler seni yakaladı?” diye sormuş. Prensес “Benim babam ile Türkler ve Deylemilerden oluşan halkı Mecusiler, yani el-Melik’i bırakarak ateşe tapıyorlar. Bizim ülkemizde bir manastır var, boyunca adı Ateş tapınağıdır. Her bayramda Mecusi kızlar ve ateşe tapanlar toplanır, orada bir ay bayramlarını kutlar, sonra şehirlerine dönerler. Ben ve cariyelerim de âdet üzere yola çıktık. Babam iki bin süvariye de bizi gözetmeleri için gönderdi. Bu esnada bu Gavl bize saldırdı, bir kısmımızı öldürdü, ötekileriye esir aldı, hepimizi bu kaleye hapsetti. Ey kahraman adam! Bizim hikâyemiz budur. Zamanın sıkıntılarına karşı Allah seni korusun” demiş.

Garip “Korkmayın! Ben sizi babanızın sarayına ve izzetle yaşadığınız yere ulaştıracam” demiş. Prensес

tekrardan Garip'in ellerini ve ayaklarını öpüp dua etmiş. Sonra Garip prensesin yanından çıkmış ve adamlarına ona izzet ve ikramda bulunulmasını emretmiş. O gece sabaha kadar uyumuş. Sabah kalkıp abdest almış ve babamız Hz. İbrahim'in dini üzere iki rekât namaz kılmış. Adamları da kendisiyle beraber namaz kılmışlar. Sonra Gavl'a "Beni çiçekler vadisinde gezdirir misin?" demiş. Gavl "Peki" diye karşılık vermiş. Gezmeye çıkmadan önce kölelerine ve cariyelerine hayvanlardan kesip öğle yemeği hazırlamalarını ve yemekleri ağaçların arasındaki çayıra getirmelerini emretmiş. Gavl'ın develerini ve ineklerini gütmekle görevli yüz elli kölesi ile bin cariyesi varmış.

Garip ve adamları çiçekler vadisine gitmişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

620. GECE

Çiçekler vadisine varınca vadinin çifter çifter yahut tek başına yetişmiş türlü çeşitli çiçekle dolu olduğunu görmüşler. Ayrıca ağaçların dallarına konmuş olan kuşlar tatlı tatlı ötüyor, dinleyenleri mest ediyorlarmış. Bülbülün şakımasına kumru o güzel ötüşüyle karşılık veriyor, karatavuk tasvir edilemez güzellikte bir sesle kulakları dolduruyormuş. Adeta bir insanın şarkı söylemesi gibi nağmeli öten bülbül Allah'ın yaratışının bir deliliymiş. Serçeler şakıyor, güvercinler güzel sesleriyle onlara cevap veriyormuş. Ayrıca vadi türlü çeşitli meyve ağaçlarıyla doluymuş. Hurma

ağaçları en tatlı meyveleri vermiş. Cevizler, narenci-yeler, elmalar ve diğer meyveler olgunlaşmış halde dallardan sarkıyorlarmış. Böyle bir mekân hakkında şair şöyle der:

*Bahçenin kuşu terennüm ettiğinde en güzel sesiyle
Kara sevdalı şehirlerde ona özlem duyar
Sanki esintilerinde Firdevs gibidir
Gölge, meyve ve akan suyuyla*

Garip vadiyi çok sevmiş ve Prenses Fahrü Tac'ın çadırının burada kurulmasını emretmiş. Çadır, ağaçlar arasında kurulmuş ve en kıymetli eşyayla donatılmış. Az sonra yemekler gelmiş, doyana kadar yemişler. Sonra Garip "Ey Gavl!" demiş, Gavl "Buyur" deyince "Yanında içecek bir şey var mı?" diye sormuş. O da "Bizim bir sarnıcımız var, eski şaraplarla doludur" demiş. Bunun üzerine Garip "Ondan bize bir şeyler getir de içelim" demiş. Gavl hemen on köle gönderip epey bir şarap getirtmiş. Yemiş, içmiş, gönüllerince eğlenmişler. Garip kabilesini ve dostlarını hatırlayıp şu dizeleri okumuş:

*Size yakın olacağım günleri hatırladım
Kalbim sevindi ve heyecanlandı
Vallahi sizi kendi irademle bırakmadım ben
Zaman girdi aramıza ve ayırdı bizi
Selamlar ve sevgiler olsun size
Ben mahzun ve müteessirim*

Üç gün boyunca yemiş, içmiş, gezip dolaşmış, sonra kaleye dönmüşler. Garip Süheym'i çağırıp "Yanına yüz süvari al, babanın, annenin ve kavmin olan Kahtanoğullarının yanına git. Onları buraya getir, ki ömürlerinin kalan kısmını burada geçirsinler. Ben prenses Fahrü Tac ile beraber Acem ülkelerine, onun

babasının yanına gideceğim” demiş. Sonra Gavl’a dönüp “Ey Gavl Sen de evlatlarınla birlikte bu kalede kal, dönene kadar bizi bekle” demiş. Gavl “Niçin beni de Acem ülkesine giderken yanına almıyorsun?” diye sormuş. Garip “Sen Acem hükümdarı Sabur’un kızını esir aldın. Seni görünce etini yer, kanını içerler” demiş. Gavl el-Cebel bu sözleri işitince çok gülmüş, gülerken gök gürültüsüne benzer sesler çıkarıyormuş. Sonra “Efendim, Acemler ve Deylemliler benim karşımda birleşseler yine de onlara yokluk şarabını içirirdim” demiş. Garip “Haklısın, lakin sen yine de kalende beni bekle” demiş. Bunun üzerine “Peki, baş üstüne” diye karşılık vermiş.

Süheyym yanında Kahtanoğullarından arkadaşlarını olduğu halde ülkesine doğru yola çıkarken Garip de prenses ve adamlarıyla birlikte Acem hükümdarı Sabur’un ülkesine doğru yola çıkmış.

Onlar bu haldeyken Sabur’un durumuna gelirse: Sabur kızının ateş tapınağından dönmesini beklemiş, ama kızı bir türlü dönmemiş. Aradan zaman geçtikçe hükümdarın kalbine bir ateş düşmüş. Bu hükümdarın kırk veziri varmış; en büyüğü, bilgisi ve tecrübelisinin adı Deydam imiş. Hükümdar işte bu vezirine “Ey vezir, kızım gecikti. Dönüş zamanı bir hayli geçmesine rağmen hiçbir haber yok. Ateş tapınağına bir elçi gönder ki, durumu bir araştırсын” demiş.

Vezir “Baş üstüne” deyip çıkmış. Hemen komutanlardan birini çağırıp “Derhal ateş tapınağına git!” demiş. Komutan da hiç beklemeden yola koyulmuş ve sonunda tapınağa ulaşmış. Rahiplere hükümdarın kızını sorunca rahipler “Biz onu bu sene hiç görmedik” demişler. Adam hemen geri dönüp Esbanir şehrine ulaşmış, vezirin yanına girip olan biteni anlatmış.

Vezir hükümdarın huzuruna girip elçinin getirdiği haberi iletince hükümdarın dünyası başına yı-

kılmış. Saçını başını yolup, yüzünü gözünü tırma-
lamaya başlamış. Tacını yere fırlatmış, kederinden
baygın düşmüş. Yüzüne su serpip ayıltmışlar. Hü-
kümdarı o kadar kederliymiş ki şu mısralar adeta
onu tarif ediyormuş:

*Senden sonra sabrı ve gözyaşlarını davet ettim
Sabır gelmedi lakin gözyaşları icabet etti davetime
Gerçi günler girdi aramıza ve ayırdı bizi
Zaten günlerin âdetidir ihanet etmek*

Hükümdar on komutan çağırıp onlara on bin sü-
variyle birlikte harekete geçmelerini emretmiş. Her
komutan bir bölgeye gidecek ve prenses Fahrü Tac'ı
arayacakmış. Komutanlar hemen askerlerini alıp ayrı
ayrı bölgelere doğru yola koyulmuşlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve an-
latmayı bıraktı.

621. GECE

Tekrarda Garip'in yaşadıklarına ve yolda karşılaştığı
hadiselere dönecek olursak: Garip yanındakilerle bir-
likte on gün boyunca yol gitmiş. On birinci gün, kar-
şılarına neredeyse göğe kadar yükselen bir toz bulutu
çıkılmış. Garip, Acem askerlerden sorumlu emiri çağırıp
"Araştır bakalım neyin nesiymiş bu toz bulutu!" demiş.

Emir "Baş üstüne" deyip atını toz bulutuna doğ-
ru sürmüş. Tozların altından geçince bir topluluk
görmüş. Kim olduklarını sorduğunda içlerinden biri

“Biz Hettal oğullarındanız, komutanımız Semsar bin Cerrah’tır. Bir şeyin peşinden gidiyoruz. Beş bin süvariyiz” diyerek kendilerini tanıtmış.

Acem kavminden olan emir bu cevabı alınca atını çevirip Garip’in yanına geri dönmüş ve duyduklarını bildirmiş. Garip hem kendi kavminden olan adamlarına hem de Acemlere silahlarınıza davranın, diye emretmiş. Onlar da silahlarına davranıp karşılarındaki düşmana doğru yürümeye başlamışlar. İki ordu karşı karşıya geldiğinde karşıdakiler “Ganimet, ganimet!” diye bağırmaya başlamış. Bunu duyan Garip “Ey Arap köpekleri! Allah sizin cezanızı versin!” diye karşılık vermiş ve saldırıya geçmiş. Bir yandan saldırıyor bir yandan da “Allahu ekber, İbrahim Halil’in dini aşkına!” diye haykırıyormuş.

Aralarında çetin bir savaş olmuş. Kılıçlar şakırdamış, naralar atılmış sonunda gün dönüp akşam olmuş, iki ordu birbirinden ayrışıp yerlerine çekilmiş. Garip kendi adamlarını kontrol etmiş; Kahtanoğullarından beş, Acemlerden ise yetmiş üç kişi ölmüş imiş. Samsam’ın adamlarındansa beş yüz süvari ölmüş. Samsam istirahat ettiği yere dönüp yemeğini yemiş. Ama bir türlü gözüne uyku girmemiş. Kavmine “Ben ömrümce bu delikanlı gibi savaşıyor birisini görmedim. Bazen kılıçla, bazen sopayla savaşıyor. Yarın onu mübareze için meydana davet edeceğim. Onunla bire bir vuruşacağım. Bu çıplak adamların kökünü kurutacağım!” demiş.

Garip’e gelirse Garip kavminin yanına dönünce Prenses Fahrü Tac yaşanan hadiselerden duyduğu korkuyla iki gözü iki çeşme ağlayarak karşılamış onu. Bineğinden inmesine fırsat vermeden Garip’in ayağını sarılıp öpmüş ve “Ellerin dert görmesin, düşmanların gün görmesin ey zamanın süvarisi! Bugün seni selamete kavuşturan Allah’a hamd olsun. Ben bu zalimlerin sana bir kötülük edeceğinden korkarım” demiş.

Garip bu sözleri işitince kıza tebessümle bakmış. Yüreği ona ısınmış ve “Düşmanlar çölün kumları kadar bile olsa yüce rabbimin kuvvetiyle onları yok ederim” diyerek onu rahatlatmaya çalışmış. Bunun üzerine prenses ona teşekkür edip muzaffer olması için dua ederek oradan ayrılmış ve cariyelerin yanına gitmiş. Garip de atından inip ellerini yıkamış, üzerine sıçramış kâfir kanlarını temizlemiş. Sonra nöbetçiler dikip sabaha kadar dinlenmeye çekilmişler.

Sabah iki grup tekrar meydana çıkmış, karşı karşıya dizilmişler. Meydana ilk gelen Garip imiş. Atını ileri sürüp kâfirlere yaklaşmış ve “Var mı karşıma çıkacak bir babayiğit? Acizler ve tembeller çıkmasın!” diye bağırmış. İri yanı, güçlü kuvvetli bir süvari karşısına çıkmış. Bu, Ad kavminin neslinden bir süvariymiş. Garip’e hamle ederek “Ey Arab hırsız! Aradığın belanı bul ve ölümü gör!” diye bağırmış. Elindeki yirmi nıl ağırlığındaki demir topuzu sallayıp Garip’e doğru savurmuş ama isabet ettirememiş. Topuz yere düşüp yuvarlanmış. İri yanı adam tekrar saldırmış Garip’e doğru, ama Garip elindeki demir çubukla vurup adamın kafasını parçalamış. Adamın cansız bedeni yere düşmüş, Allah da onun canını süratle cehenneme ulaştırmış.

Sonra Garip tekrar meydan okuyup karşısına birini çıkarmalarını istemiş. Yine karşısına çıkanı öldürmüştü. Üçüncü, dördüncü, beşinci, derken onuncu kişi karşısına çıkmış ve Garip onların hepsini öldürmüştü. Kâfirler Garip’in savaşıma ve vuruşma şeklini görünce çekinmiş, karşısına çıkmaya cesaret edememişler. Komutanları onların bu halini görünce “Allah belanızı versin! Onun karşısına ben çıkacağım!” demiş ve atını sürüp Garip’in karşısına dikilmiş, “Ey Arap köpeği! Yazıklar olsun sana! Sen kim oluyorsun da meydana mübareze ederek adamlarımı öldürüyorsun!” diye bağırmış.

Garip “Bırak bu sözleri de öldürülen süvarilerin intikamını al sen!” diye karşılık vermiş. Samsam, Garip’e doğru bir hamle yapmış ama Garip onu ustaca karşılayıp savuşturmuş. İki savaşçı ellerindeki sopalar ve silahlarla vuruşmaya başlamışlar. Mücadelenin çetinliğinden her iki topluluğunda ağzı açık kalmış. Sonunda Garip Samsam’a bir darbe vurmuş ve Samsam Garip’in bu darbesiyle göğsü parçalanmış olarak düşüp ölmüş. Bunu gören Samsam’ın askerleri Garip’e doğru saldırıya geçmişler ve iki ordu savaşmaya başlamış. Sonunda Allah Garip ve adamlarına yardım etmiş, İbrahim dinini inkâr eden kâfirler hezimete uğramışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

622. GECE

Kâfirler Melik, Cabbar, Kahhar ve Vahid olan, gören ama görülmeyen Allah’ın adının zikredildiğini duyunca birbirlerine bakarak “Eklemlerimizi titreten ve bizi ürküten bu sözler de nedir böyle? Bu sözler ömürlerimizi kısaltıyor. Bu sözden daha güzel bir söz işitmedik” demişler. Sonra “Savaşmayı bir kenara bırakarak, bu sözün anlamını öğrenelim” demiş ve dediklerini yapıp geri çekilmişler. Atlarından inen kabile büyükleri toplanıp istişare etmiş, sonunda Garip’e gitmeye karar vermişler. İleri gelenlerinden on kişiyi seçmişler. Bunlar, düşmanın savaşmayı bırakmasını anlayamayıp şaşkın bir şekilde çadırlarına dönen Garip ve

adamlarının yanına gitmiş ve Garip'in çadırına girmek için izin istemişler.

Çadıra girince Garip'in önünde yerlere kapanmış, izzetinin bekası için dualar etmişler. Garip onlara "Niçin savaşı bıraktınız?" diye sorduğunda "Efendim, savaş esnasında söylediğin sözlerle bizi ürküttün" diye cevap ermişler. Bunun üzerine Garip "Siz hangi putlara ibadet edersiniz?" diye sormuş. "Vüdd, Yavus ve Süvağ'a ibadet ederiz. Bunlar Nuh kavminin rableridir" demişler.

Garip "Biz ise sadece Allah'a ibadet ederiz. O her şeyi yaratan, her şeyin rızkını veren, gökleri ve yeri yaratan, dağları diken, suları taştan çıkartan, ağaçları büyüten, vahşileri mağaralarda rızıklandıran bir ve kahhar olan Allah'tır" demiş. Garip'in bu sözlerini işitince gönülleri tevhide ısınmış ve "Bu ilah yüce bir ilahmış. Kullarına karşı da pek merhametliymiş" demişler. Sonra da "Bizim Müslüman olmamız için ne dememiz lazım?" diye sormuşlar. Garip "Allah'tan başka ilah yoktur, İbrahim de Allah'ın dostu ve peygamberidir, deyiniz" demiş. Bunun üzerine bu on kişi Garip'in dediklerini tekrar etmiş ve Müslüman olmuşlar. Sonra Garip "İslamın ve imanın tadı kalplerinize yerleştiiyse halkınıza da Müslümanlığı anlatın. Müslüman olurlarsa kurtulurlar; direnirlerse onları ateşte yakanız" demiş.

Bunun üzerine on kişi dönüp kavimlerine gitmişler. Onlara İslam dinini teklif etmiş, hakikat ve iman yolunu açıklamışlar. Onlar da kalpleriyle ve dilleriyle iman etmiş, Müslüman olmuşlar. Sonra hep birlikte Garip'in çadırına gelmişler. Önünde yerleri öpüp izzet ve bekası için dualar etmiş "Biz senin köleniz artık. Ne emredersen itaat eder, sözünden çıkmayız. Sen istersen her şeyi bir kenara bırakırız. Çünkü Allah bizi senin elinle doğru yola ulaştırdı" demişler.

Garip “Allah sizi en üstün dine ve doğru yola ulaştırdı ya artık, ben de sizi bir ve Kahhar Allah’a ibadet etmek üzere bırakacağım. O gecenin ve gündüzün yaratanıdır. Sonra Acem, Türk ve Deylem hükümdarı Sabur’un yanına gideceğim” demiş. Bunu duyunca “Biz senin hizmetkârların olduk artık, her şeyde sana tabiyiz. Nasıl bizi bırakabilirsin?” demişler. Bunun üzerine Garip “Dileyen benimle gelebilir” demiş, hep birlikte “Biz sizinle geleceğiz” diye karşılık vermişler.

Garip ve Fahrü Tac, köleleri ve hizmetkârlarıyla birlikte yola koyulmuşlar. Günlerce yol gitmiş, dağlar ve vadiler aşmışlar. Hükümdarın şehrinin surları görününce Garip Fahrü Tac’a “Ey Fahrü Tac, işte babanın şehrine vardık. Sen buyur, şehrine gir. Biz maksadımıza ulaştık; seni sağ salim bir şekilde ülkeneye ulaştırdık. Artık kendi ülkemize dönelim” demiş. Fahrü Tac “Ey Garip, hiç öyle olur mu? Sen burada bekle, ben babama geldiğini bildireyim, seni davet etmek üzere elçi göndersin” demiş.

Prences Fahrü Tac, Garip’in cesurluğunu ve mertliğini gördüğü için onu sevmeye başlamış. Ona sevgisini ifade eden bakışlar atıyor, ancak açık açık söyleyemiyormuş. Daha sonra Garip ile vedalaşıp babasının sarayına doğru yola koyulmuş. Saraya girer girmez köleler ve cariyeler onu hemen tanımış, ayaklarına kapanıp öpmeye, sevinç çılgınlıkları atmaya başlamışlar. Sonra hemen hükümdarın yanına girmiş, prencesin geldiğini bildirmişler.

Hükümdar, kızı Fahrü Tac’ı o kadar çok seviyormuş ki geldiğini duyunca sevincinden havalara uçmuş, yüreğindeki kederler anında mutluluğa dönüşmüş. Hemen kızına doğru gidip gözlerinden öpmüş. Sonra alıp annesinin yanına götürmüş. Annesi de kızını görünce hemen yerinden fırlamış ve onu bağrına basmış. Daha sonra oturup muhabbet etmeye başlamışlar. Fahrü Tac’a bu kadar zamandır nerede olduğunu sormuşlar.

O da olan biten her şeyi başından sonuna kadar anlatmış ve “Babacığım, bil ki, hayatta kalmamın ve ülkeme dönebilmemnin sebebi Garip’tir. Artık bir an bile ondan ayrılamam” demiş. Hükümdar Sabur kızının Garip’e âşık olduğunu anlayınca şaşırılmış, “Ey Fahrü Tac, unuttun mu sen hükümdar çocuklarından biriyle sözlüsün” demiş. Fahrü Tac “Ne dediğimi biliyorum, istemediğim bir hususta beni zorlarsan intihar ederim, bilmiş ol” demiş.

Sonra hükümdar, Garip’i karşılamaya gitmiş. Garip, hükümdarı ayakta karşılamış ve yer gösterip oturtmuş. Hükümdar Sabur gözünü Garip’ten alamıyor, kendi kendine “Vallahi, kızım bu bedeviyi sevmekte mazur!” diyormuş. Az sonra yemek getirilmiş, oturup beraber yemişler. O geceyi beraber geçirmiş, sabah olunca bineklerine binmiş, hep beraber şehre girmişler. O gün görülmeye değer bir gün olmuş.

Fahrü Tac saraydaki kendi bölmesine girince cariyeler sevinç ve neşeyle karşılamışlar onu. Hükümdar Sabur geçip tahtına oturmuş. Garip’i de sağına oturtmuş. Komutanlar, müşavirler, emirler, vezirler ve öteki görevlilerse sağına ve soluna dizilmiş, kızının kurtuluşu sebebiyle hükümdarı tebrik etmişler. Hükümdar devlet adamlarına “Kim beni seviyorsa Garip’e ikramda bulunsun” demiş. Bunun üzerine Garip’in önüne yağmur gibi hediyeler yağmış. On gün boyunca orada kalmış, her türlü izzet ve ikramı görmüş.

On gün sonra yola çıkmak istemiş, ama hükümdar dini üzere yeminler ederek bir aydan önce bırakmaya çağını söylemiş. Bunun üzerine Garip “Ey hükümdar, Arap kızlarından birisine talip oldum. Onun yanına gitmek isterim” deyince hükümdar “Hangi kız daha güzeldir? Talip olduğun kız mı, Fahrü Tac mı?” demiş. Garip “Ey zamanın hükümdarı, bir köle efendiye talip olabilir mi hiç?” diye cevap vermiş. Buna karşılık hükümdar “Fahrü Tac senin cariyen olmuştur artık. Sen

onu Gavlı'nın pençesinden kurtardın. Onun senden başka eşi olmayacak!" demiş.

Garip ayağa kalkıp "Ey hükümdarım, sen bir hükümdarsın, bense yoksul bir adamım. Ağır bir mihr istersin ama ben de onu verecek mal yok" demiş. Hükümdar Sabur "Bil ki, Şiraz hükümdarı Harduhah kızıma talip oldu, onun için yüz bin dinar mihr vermek istedi. Ben ise -başkasını değil- seni tercih ettim. Seni ülkemin kılıcı ve intikamımın kalkanı yaptım" diye karşılık vermiş. Sonra kavminin büyüklerine yönelerek "Ey kavmim! Şahit olun ki, kızım Fahrü Tac'ı oğlum Garip ile evlendirdim!" demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

623. GECE

Garip bu sözleri işitince hükümdar ile kucaklaşmış. Fahrü Tac artık onun zevcesi olmuş. Garip hükümdara "Bana bir mihir söyle ki onu sana vereyim. Benim yanımda sayılamayacak kadar mal var" demiş. Hükümdar Sabur "Evladım, ben senden mal mülk istemem. Sadece Daşt ve Ehvaz'ın hükümdarı Cemerkan'ın başını isterim" demiş. Bunun üzerine Garip "Ey zamanın hükümdarı, gidip onun adamlarını sana getireceğim. Düşmanını esir, düşmanının ülkesini de tarumar edeceğim" demiş.

Hükümdar Garip'e hayırdualar etmiş. Hükümdar Sabur, Garip'in Cemerkan, yani Daşt ülkesinin hükümdarına gidince bir daha geri dönmeyeceğini zannediyormuş.

Sabah olunca hükümdar atına binmiş. Garip ve askerlerine de ata binmelerini emretmiş. Hepsi atlarına binip meydana çıkmışlar. Hükümdar “Kılıç kalkan oynayın da biraz kalbimizi rahatlatın!” demiş. Bunun üzerine Acem kahramanları birbirleriyle savaş oyunları oynamışlar. Sonra Garip “Ey zamanın hükümdarı, ben de Acem süvarilerinden birisiyle oynamak istiyorum, ama bir şartım var” demiş. Hükümdar “Nedir şartın?” diye sorunca “Üzerime sadece bir elbise giyeceğim ve mızrağımın ucunu çıkarıp sadece zaferan ile boyayacağım. Sonra bütün kahramanlar ve cengâverler uçları benimkisi gibi çıkarılmamış mızraklarıyla karşıma çıkacaklar. Beni yenen olursa canımı alır; ancak ben yenersem onun göğsüne basarım ve meydandan kovarım” demiş.

Hükümdar ordunun komutanını çağırmış ve Acem kahramanlarını getirtmesini istemiş. İçlerinden bin iki yüz kahraman ve cengâver Acem savaşçısı seçilmiş. Hükümdar, Acem diliyle onlara “Kim bu bedeviyi öldürürse toprak da dahil olmak üzere benden dilediğini istesin” demiş. Bunun üzerine askerler cesaretlerini toplamış, saldırı için hazırlanmışlar. Garip kendi kendine “Ben Allah’a tevekkül ettim. O İbrahim’in ilahıdır. Her şeyin ilahı O’dur, hiçbir şey kendisine gizli kalmaz. Bir ve Kahhar’dır, gözler O’nu göremez” demiş.

Acem kahramanlarından ikisi Garip’in karşısına çıkmış. Garip askerlere fırsat vermeden hemen saldırmış ve her ikisinin göğsünü de mızrağının ucundaki zaferan ile boyamış. Sonra bir başkası çıkmış, onun da boynunu zaferan ile boyamış, hizmetçiler gelip meydandan taşımak zorunda kalmışlar adamı. Ardından dördüncü, beşinci askerler çıkmışlar Garip’in karşısına, Allah zafer nasip etmiş; hepsine aynı şeyleri yapmış. Karşısına çıkan askerlerin hepsi mağlup olup meydanı terk etmek zorunda kalmış.

Daha sonra yemek getirmişler; hep beraber oturmuş, yiyip içmişler. Garip o kadar çok şarap içmiş ki aklı başından gitmiş. İhtiyacını gidermek üzere oturdukları yerden çıkmış. Ancak geri dönmek istediğinde yolunu şaşırp yanlışlıkla Fahrü Tac'ın odasına girmiş. Onu görünce aklı başından gitmiş. Fahrü Tac Garip'i karşısında görünce cariyelerine odalarına gitmelerini söylemiş, cariyeler hemen kalkıp odayı terk etmişler. Daha sonra Fahrü Tac Garip'in elini öpüp "Efendim, hoş geldin ey beni Gavl'dan kurtaran yiğit! Ben her zaman senin cariyen olacağım" demiş. Garip geceyi Fahrü Tac'ın yanında geçirmiş..

Bu hadise gerçekleşirken Garip'i göremeyen hükümdar onun gittiğini zannetmiş. Ancak sabahleyin Garip hükümdarın huzuruna çıkmış. Hükümdar onu ayakta karşılayıp yanına oturtmuş. Az sonra ileri gelen devlet büyükleri de gelmiş, hükümdarın huzurunda toprağı öpmüş, sağında ve solunda yerlerini almışlar. Aralarında geçen konuşmalar hep Garip'in cesareti üzerineymiş. Onlar bu şekilde harıl harıl konuşurlarken, sarayın pencerelerinden bir tozun yükseldiğini görmüşler.

Hükümdar hizmetkârlara bağırıp "Yazıklar olsun size! Bu toz da ne böyle? Hemen gidip öğrenin!" demiş. Hükümdarın bu emri üzerine muhafızlardan biri atına binip tozun havalandığı yere gitmiş, ne olduğunu öğrenip hükümdarın yanına dönmüş ve "Toz bulutunun ardında yüz süvari var. Komutanlarının adı Süheym'miş" demiş. Garip bu sözleri işitince "Efendim, o benim kardeşimdir, onu bir yere göndermiştim, geri gelmiş demek ki. Hemen çıkıp onu karşılayayım" demiş. Sonra kendi kabilelerinden yüz süvari ve Acem askerlerle birlikte yola çıkmış. Azametli bir kalabalık arasında yol almış. Azamet dedik ama Allah'tan başka azamet sahibi de yoktur gerçi! Nihayet Garip, kardeşinin yanına ulaşmış. İki kardeş atlarından inip

birbirlerine sarılmış, sonra tekrar atlarına binmişler. Garip “Kardeşim, kavmini Sasa hisarına ve çiçekler vadisine ulaştırdın mı?” diye sormuş. Süheym “Kardeşim, gaddar köpek senin dağdaki hisarı ele geçirdiğini öğrenince öfkeden küplere bindi. Hemen şimdi buradan ayrılmazsam Garip gelip kızım Mehdiye’yi mihrini vermeden alır, dedi ve kızını, malını mülkünü ve kavmini alarak Irak’a Kufe’ye gitti. Orada Acîb adlı bir hükümdara sığınmış. Niyeti de kızı Mehdiyeyi ona vermekmiş” demiş.

Garip kardeşi Süheym’in sözlerini işitince öyle bir sinirlenmiş ki sinirden çatlayacak gibi olmuş ve “İslam dininin ve Halil İbrahim’in dininin hakkı için! Azim Rabbin hakkı için! Irak topraklarına gideceğim ve orada kan gövdeyi götüreceğim!” diye kükreymiş. Sonra beraber şehre girmişler. Saraya girip hükümdarın huzurunda yerleri öpmüş, selam vermişler. Hükümdar da onları ayakta karşılayıp selamlarına karşılık vermiş. Sonra Garip hükümdara olanları anlatmış. Bunun üzerine hükümdar, her birinin emrinde Arap ve Acem cengâverlerinden oluşan on bin süvari bulunan on komutana savaş emri vermiş. Komutanlar üç gün içinde savaş ve yol için gerekli hazırlıkları tamamlamışlar.

Garip de hemen yola çıkıp Sasa kalesine ulaşmış. Gavl el-Cebel oğullarıyla birlikte Garip’i karşılamaya çıkmış. Garip’in önünde yerlere kapanıp saygılarını sunmuş. Garip olanları kendisine anlatınca da “Efendim, sen kendi kalende dur, bekle. Ben oğullarım ve askerimle Irak’a gideyim, o rezil yerin altını üstüne getireyim. Bütün askerlerini zincirlerle bağlanmış olarak önüne getireyim” demiş. Garip, Gavl’ın bu teklifine karşılık teşekkür edip “Hep birlikte gidelim o halde” demiş. Bunun üzerine Gavl hemen hazırlıklara koyulmuş ve kısa sürede tamamlayıp yola çıkmışlar. Kaleye koruyucu olarak bin süvari bırakmışlar.

Garip'in yaşadıkları bunlarmış. Merdas'a gelecek olursak: Kavmiyle birlikte Irak'a gitmiş. Yanına birbirinden güzel hediyeler alıp Kufe'ye, Acîb'in yanına varmış. Huzurunda yerleri öpmüş, hediyelerini sunup hükümdarlığının bekası için dualar etmiş ve "Efendim, size sığınmak üzere şehrinize geldim" demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

624. GECE

Hükümdar bu sözleri işitince "Sana kim zulmetti ki, sana ona karşı yardım edeyim? Acem, Türk ve Deylem hükümdarı mı zulmetti?" diye sormuş. Merdas "Ey zamanın hükümdarı, bana adı Garip olan bir çocuk zulmetti. Onu bir vadide annesinin yanında bulmuştum. Annesiyle evlendim, benden bir çocuk doğurdu. Ben de adını Süheym el-Leyl koydum. Garip de yanımda büyüdü, güçlü, cesur bir savaşçı olarak yetişti. Sonra Nebhanoğullarının efendisi Hasan'ı öldürdü, adamlarını yok etti, süvarilerini darmadağın etti. Benim ancak size eş olmaya layık bir kızım var, kalkıp kızımı benden istedi. Ben de buna karşılık kendisinden Gavl el-Cebel'in başını talep ettim. Hemen Gavl'la savaşmaya gitti ve onu oğullarıyla birlikte esir aldı. Sonra Gavl onun adamlarından birisi oldu. Garip'in Müslüman olduğunu ve insanları da dinine davet ettiğini duydum. Ayrıca bir de Sabur'un kızını bu Gavl'in elinden kurtarmış. Ele geçirdiği Sasa bin Şeddat bin Ad'ın kalesinde eski zamanlardan kalmış mallar ve

hazineler varmış, tabii hepsi onun olmuş. Daha sonra Sabur'un kızının adamlarıyla birlikte kızın babasının ülkesine gitmiş, niyeti oraları da ele geçirmekmiş" diye karşılık vermiş.

Acîb Merdas'ın sözlerini işitince beti benzi atmış, hali tavrı değişmiş. Kendisinin de sonunun geldiğini düşünüp "Ey Merdas, bu Garip'in annesi senin yanında mıdır yoksa onun yanında mı?" diye sormuş. Merdas "Benim yanımda, çadırımda şimdi" diye cevap vermiş. Bu kez "Peki, adı nedir bu kadının?" diye sormuş. Merdas "Nusret" demiş. Acîb bunu duyunca "Haber gönder de bir yanıma gelsin" demiş. Kadın gelince Acîb onu hemen tanımış ve şöyle "Seni melun kadın! Seninle birlikte gönderdiğim o iki köleye ne oldu?" demiş. Kadın "Onlar beni ele geçirmek için birbirlerini öldürdüler" demiş. Sonra Acîb kılıcını çekip kadına vurmuş ve onu iki parçaya ayırmış. Hizmetçiler kadının ikiye bölünmüş bedenini sürükleyip dışarı atmışlar. Acîb içi vesveselerle dolu olarak Merdas'a "Ey Merdas, beni kızınla evlendir!" demiş. Merdas "O sizin cariyenizdir efendim, onu size verdim. Ben de bizzat kölelerinizdenim" demiş. Daha sonra Acîb, Garip'i kastederek "O melunu görmek istiyorum. Ona türlü azaplar tattıracağım, ölümü de benim elimden olacak!" demiş.

Acîb, Merdas'a kızının mihri olarak otuz bin dinar vermiş. Ayrıca altın işlemeli yüz top ipek, yüz top başka tür kumaş, mendiller ve kilimler vermiş. Merdas bu büyük mihri alıp huzurdan ayrılmış ve kızı Mehdiye'nin yanına gidip düğün hazırlıklarına başlamış.

Onlar bu haldeyken tekrar Garip'e dönecek olursak, nihayet Cezire'ye ulaşmış. Burası daha önce Irak topraklarından olup ulaşılmaz ve korunaklı bir yermiş. Garip buraya yerleşme emri vermiş. Şehir halkı askerlerin kendilerine doğru geldiklerini görünce he-

men kapıları kapatmış, hükümdara gidip durumu bildirmişler. Hükümdar sarayın pencerelerinden bakınca ortalığın Acem askerleriyle dolu olduğunu görmüş ve “Ne istiyormuş bu Acemler?” diye sormuş. “Bilmiyoruz” demişler. Bu hükümdarın adı Damiğ imiş. Böyle bir ad almasının sebebi, savaş meydanlarında rakiplerini mağlup ediyor olmasıymış. Yardımcıları arasında adeta bir ateş parçası olan güçlü bir adam varmış, ki adı Sebülkaffar imiş. Hükümdar hemen bu adamını çağırıp “Bu askerlere git ve niye geldiklerini, bizden ne istediklerini öğren, hemen geri dön!” demiş.

Adam emri alır almaz huzurdan ayrılmış ve bir rüzgâr hızıyla gidip Garip’in çadırına ulaşmış. Araplardan bir topluluk karşısına dikilmiş ve “Kimsin, ne istiyorsun?” diye sormuşlar. O da “Ben bu şehrin hükümdarının elçisiyim, beni size gönderdi” demiş. Bunun üzerine hemen onu çadıra götürmüşler. Garip’in huzura girip durumu bildirdiklerinde Garip “Onu bana getirin” demiş. Adamı içeri girdiğinde toprağı öpüp izzet ve bekasının sürekli olması için Garip’e dua etmiş.

Garip “Söyle bakalım nedir isteğin?” diye sormuş. Adam “Ben bu şehrin sahibi Damiğ’in elçisiyim. Kardeşim hükümdar Kandemir Kufe şehri ile Irak’ın sahibidir” demiş. Garip elçinin sözlerini işitince gözlerinden yaşlar boşanmış ve elçiye “Senin adın nedir?” diye sormuş. Adam “Benim adım Sebülkaffar’dır” deyince “Ey Sebülkaffar efendine git ve ona bu çadırın sahibi Garip’dir de. Onun babası, oğlu tarafından öldürülen Kufe’nin hükümdarıymış. Garip şimdi o köpekten intikamını almaya gelmiş, de!” demiş.

Elçi huzurdan ayrılp sevinçle hükümdar Damiğ’in yanına gitmiş ve yerlere eğilerek saygılarını sunmuş. Hükümdar “Ey Sebülkaffar, söyle bakalım ne gördün?” diye sormuş. Sebülkaffar “Efendim, gördüğünüz askerlerin komutanı sizin kardeşinizin oğludur” demiş ve bütün gördüklerini, duyduklarını anlatmış. Damiğ

adamın aklının başında olduğundan emin olamamış, “Ey Sebülkaffar!” demiş, Sebülkaffar “Buyurunuz efendim” diye karşılık verince de “Söylediklerin doğru mudur?” diye sormuş. Sebülkaffar “Başınız üzerine yemin ederim ki dediklerim doğrudur” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine hükümdar ileri gelen devlet büyüklerine bineklerine binmelerini emretmiş. Kendisi de atına binmiş ve Garip’in yanına gitmişler.

Garip Damiğ’in geldiğini duyunca onu karşılamaya çıkmış. Birbirlerine selam verip sarılmışlar. Daha sonra Garip, hükümdarı çadırına buyur etmiş, gösterişli sedirlere oturtmuş. Damiğ, Garip’i gördüğü için sevinmiş, “Babanın intikamını almak hep içimde kaldı, yüreğimi yakıp kavurdu; ama benim o kardeşin olacak köpeğe gücüm yetmez. Onun askeri çok fazla” demiş. Garip “İşte ben bunun için, babamın intikamını almak ve bu ayıbı kaldırmak için geldim” demiş. Damiğ “Ey kardeşimin oğlu, alman gereken iki intikam var; birisi babanın, ötekiyse annenin intikamı” demiş. Garip “Anneme ne oldu ki?” diye sorunca “Kardeşin onu da öldürdü” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

625. GECE

Bunu duyan Garip “Annem niçin öldürüldü?” diye sormuş. Damiğ ona annesinin yaşadıklarını, Acîb’in Merdas’ın kızıyla evlenmek istediğini ve Merdas’ın kızını Acîb ile niçin evlendirdiğini anlatmış. Garip,

amcasının anlattıklarını işitince aklı başından gitmiş, neredeyse ölecek gibi olmuş ve bayılıp olduğu yere yığılmış. Ayılınca askerlerine bağırıp “Atlarnıza binin!” diye emir vermiş. Damiğ “Ey kardeşimin oğlu, sabırlı ol, ben de hazırlanayım, atlarımıza binelim, seninle geleyim” demiş. Garip “Amca bekleyecek vakit yok! Siz hemen hazırlanıp peşimizden gelin, Kufe’de bize yetişin!” demiş ve yola koyulup Babil’e ulaşmış.

Halk karşılarına dikilen bu ordudan korkmuş. Burada Cemek adında bir hükümdar hüküm sürüyormuş ki, elinin altında yirmi bin süvari varmış. Karşısındaki orduyu görünce hemen elli bin süvari de köylerden toplamış ve Babil civarına çadırlarını kurup beklemeye başlamışlar. Garip bir mektup yazarak Babil hükümdarına göndermiş. Elçi şehrin kapılarına gelip “Ben elçiyim!” diye bağırması. Muhafızların başı hükümdar Cemek’e gidip elçinin geldiğini bildirmiş. Cemek “Getirin!” diye emir verince muhafız dışarı çıkıp elçiyi getirmiş. Elçi yerleri öpüp saygıları sunduktan sonra Cemek’e mektubu uzatmış. Mektupta şöyle yazılıymış:

“Hamt âlemlerin rabbinedir. O her şeyin rabbi ve her canlının rızık verenidir. O her şeye kadirdir.

Irak ve Kufe’nin sahibi Hükümdar Kandemir’in oğlu Garip’den Cemek’e,
Mektubum sana ulaşır ulaşmaz, ilk işin putları kırmak ve her şeyi bilen Allah’a iman etmek olmalıdır. O her şeyi, ışığı ve karanlığı yaratanıdır. Söylediğimi yapmazsan bugün senin için en uğursuz gün olacaktır.

Salam hidayete tabi olanların üzerine olsun. Onlar, işin sonundan korkan ve dünya ve ahiretin rabbine ibadet edenlerdir. O bir şeye ol derse, o şey olur.”

Hükümdar Cemek mektubu okuyunca gözleri faltaşı gibi açılmış, öfkeden yüzü sararmış ve elçiye “Mektubun sahibine git ve ona de ki: Yarın sabah savaş olacak ve kan gövdeyi götürecekt!” diye bağırmış.

Elçi geri dönüp olan biteni Garip’e anlatmış. Garip askerlerine savaşmak üzere saf düzeni almalarını söylemiş. Cemek de Garip’in çadırlarının karşısına kendi çadırlarını kurdurmuş. Askerler adeta coşkun bir deniz gibi ortaya çıkmış, ertesi sabah savaşmak üzere orada gecelemişler. Sabahleyin iki grup atlarına binmiş, savaş düzeni almışlar. Hazırlıklar tamamlanmış, davullar çalınmış. Yeryüzü askerle doluymuş.

Savaş meydanında ilk mübareze eden kişi, Gavl el-Cebel olmuş. Omzuna yüklediği iri bir ağaçla meydana çıkıp “Ben Sadan el-Gavl’im, karşıma çıkacak, bana meydan okuyacak kimse var mı? Acizler ve tembellerin yeri değil bu meydan!” diye bağırmış. Sonra evlatlarına dönüp “Bana ateş ve odun getirin!” demiş. Onlar da kölelere emretmiş, meydanın tam ortasında ateş yaktırmışlar. Kâfirlerden biri öne çıkmış. Omzunda gemi direği gibi bir direk varmış. “Yuh olsun sana ey Sadan!” diyerek Sadan’a saldırmış. Onun bu sözlerini duyan Sadan çok sinirlenmiş ve omzundaki ağacı eline alıp havada çevirdikten sonra adama vurmuş. Adam elindeki sopayla karşılık vermiş ama ağır ağacı sopayla engelleyememiş. Başına yediği darbeyle kuru bir hurma kütüğü gibi yere düşmüş. Sadan kölelerine bağırp “Bu semirmiş hayvanı alıp kızartın hemen!” demiş. Köleler hemen gelip adamı almış, kızartmışlar ve Sadan’ın önüne getirmişler. Sadan adamı kemiklerini kırana kadar yemiş.

Kâfirler Sadan’ın arkadaşlarına yaptıklarını görünce korkudan titremeye başlamışlar, betleri benizleri atmış, halleri tavırları değişmiş. Birbirlerine “Sadan’ın karşısına kim çıkarsa onu yer, kemiklerini öğütür, dünya üzerinden silip süpürür!” demişler. Bu korkuyla

savaşta kaçmış, Gavl ve çocuklarından ürkerek şehirlerine doğru kaçmaya başlamışlar.

Gavl kavmine bağırıp “Bu mağlup askerleri takip edin!” diye emir vermiş. Acemler ve Araplar, Babil hükümdarına ve askerlerine hücum etmiş, yirmi binden fazlasını yenmişler. Şehrin kapılarına vardıklarında içlerinden büyük kısmı öldürülmüş. Kapıya vardıklarında da kapıyı arkalarından kapatamamışlar, Araplar ve Acemler onlara saldırmış. Sadan öldürülenlerden bir grubu insanların önünde sürükleyerek meydana taşımış. Sonra hükümdar Cemek’in sarayına hücum etmiş. Hükümdara elindeki sopalarla vurup bayıltmış. Saraydaki herkesi bu şekilde perperişan etmiş. İnsanlar “Aman verin bize!” diye bağırarak aman diyorlarmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

626. GECE

Sadan onlara “Hükümdarınızı bağlayın!” diye emretmiş. Adamlar hemen hükümdarlarını bağlamış, taşımışlar. Sonra Sadan, çoğu Garip’in askerleri tarafından öldürülen düşman askerlerinden kalanları bir koyun sürüsü gibi sürüp Garip’in önüne getirmiş. Babil hükümdarı ayılınca kendisini bağlı bulmuş. Sadan “Bu gece yemeğimde Cemek’i yiyeceğim” demiş. Cemek bu sözleri işitince hemen Garip’e dönüp “Ben senin dinine girmek istiyorum!” demiş. Garip “Doğru, Müslüman ol; hem Gavl’den hem de azabı ebedi olan

Allah'ın azabından kurtul!" demiş. Bunun üzerine Cemek Müslüman olmuş. Müslüman olunca Garip iplerinin çözülmesini emretmiş. Daha sonra kavmine de İslam'ı teklif etmiş. Hepsi Müslüman olmuş ve Garip'in hizmetine girmişler. Cemek'in şehrine girmiş, yiyip içmiş, o geceyi Babil'de geçirip dinlenmişler. Sabahleyin Garip yola çıkılmasını emretmiş. Yola çıkmış, Miya-farikin şehrine ulaşmışlar. Şehir halkı Babil'in başına gelenleri duymuş, yurtlarını terk etmişlermiş. Sonra orayı da geçmiş, yollarına devam etmişler.

Acîb olanlardan haberdar edilince dünyası başına yıkılmış. Kardeşiyle savaşmak üzere hazırlık yapılmasını emretmiş. Askerlerinin otuz bin süvari ile on bin piyadeden oluştuklarını görünce yeni askerlerin toplanmasını istemiş. Bunun üzerine piyade ve süvari elli bin asker daha toplanmış. Acîb atına binmiş ve askerleriyle birlikte yola koyulmuş. Beş gün boyunca yol gitmiş, sonunda Musul'da kardeşinin ordusuyla karşılaşmış. Çadırlarının karşısına kendi çadırlarını kurdurmuş.

Garip bir mektup yazarak "İçinizden bu mektubu Acîb'e ulaştıracak kimse var mı?" diye sormuş. Süheym ayağa kalkıp "Ey zamanın hükümdarı, mektubunu ben götürürüm ve cevabını da alırım" demiş. Garip mektubu kardeşine vermiş. Süheym mektubu alıp Acîb'in çadırına gitmiş. Acîb'e haber verilince "Bırakın girsin" demiş. Huzura girdiğinde Süheym'e "Nereden geldin?" diye sormuş. Süheym "Acem ve Arap hükümdarının yanından geliyorum, o dünya hükümdarı kışrının damadıdır. Sana bir mektup yazdı, senden de bir cevap bekliyor" demiş. Acîb "Ver bakalım mektubu!" demiş. Mektupta şöyle yazılıymış:

"Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla! Selam Allah'ın dostu İbrahim'in üzerine olsun. Bu mektup sana ulaşınca el-Melik ve el-Vehhab

Allah'ı birlemelisin. O sebepleri yaratan, bulutları hareket ettirendir. Putlara tapmayı bırak, Müslüman olursan benim kardeşim ve hepimizin sultanı olursun. Ben de anneme ve babama yaptıklarını unuturum, yaptıkların sebebiyle seni cezalandırmam. Sana söylediğimi yapmazsan, boynunu keser, ülkeni yıkarım, seni süratle cezalandırırım. Sana tavsiyemi yapmış oldum. Selam hidayete uyanların üzerine olsun. Onlar her şeyin sahibi olan yüze Allah'a itaat edenlerdir."

Acîb mektubu okuyup tehditleri görünce gözleri faltaşı gibi açılmış. Öfkeden tüyleri diken diken olmuş. Hemen mektubu yırtıp atmış. Bunu gören Süheym öne çıkıp Acîb'e "Bu yaptığın nedeniyle Allah seni cezalandıracak!" diye bağırmış. Acîb adamlarına bağırıp "Vurun bu köpeğin kellesini!" demiş. Adamlar Süheym'e hücum edince o da kılıcını çekip kahramanca vuruşmuş. İçlerinden elli kişiyi öldürdükten sonra her tarafı kana bulanmış bir halde kaçarak kardeşinin yanına gelmiş.

Garip kardeşine "Bu hal nedir böyle?" dediğinde Süheym ona yaşadıklarını anlatmış. Bunu duyunca Garip askerlerine savaş emri vermiş, "Allahu ekber!" nidalarıyla atlarına binmiş, savaş meydanında saf tutmuşlar. Askerler zırhlarını giyinmiş, kılıçlarını kuşanmış, oklarını ve mızraklarını hazırlamış olarak saldırı emrini beklemeye başlamışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

627. GECE

Acîb de atına binmiş, askerlerine savaş emri vermiş. İki ordu birbirine hücum etmiş. Savaş kadısı savaşta zulüm hükmü vermiş ve ağzını kapatıp bir daha da konuşmamış. Kanlar oluk oluk akmış yeryüzünde. İnsanlar birbirine kanışmış, savaş şiddetlenmiş, ayaklar kaymış. Kahramanlar meydanda kalmaya devam ederken korkaklar yenilgiyle geri kaçmış. Savaş gün bitene kadar devam etmiş. Gece olup karanlık çökünce savaşanlar birbirlerinden ayrılmış. Herkes kendi çadırına giderek geceyi geçirmiş.

Sabahleyin harp davulları çalınmış, vuruşma hazırlıkları tekrar başlamış. Askerler zırhlarını giyinmiş, keskin kılıçlarını kuşanmış, ok ve mızraklarını hazırlayıp atlarına binmişler. “Bugün kurtuluş yok!” diye bağırıp savaş meydanında yerlerini almışlar. Savaşı ilk başlatan Süheym olmuş. Atını safların arasından sürmüş, kılıcıyla ve mızrağıyla öyle bir gösteri yapmış ki harpte kapıları tersine çevirmiş. Akıllı insanlar onun karşısında akıllarını kaybetmişler. Süheym “Benimle savaşacak, bana meydan okuyacak kimse var mı? Tembel ve korkaklar çıkmasın karşıma!” diye bağırılmış. Bir kâfir karşısına çıkmış. Süheym, alev almış yanan bir ateş gibi olan bu adama fırsat vermeden mızrağını saplamış ve adamı cansız yere düşürmüştü. İkinci kişi çıkmış, onu da öldürmüştü. Üçüncü kişi çıkmış, onu da yok etmiş. Dördüncü süvariye de yok etmiş. Karşısına çıkan herkesi öldürüyormuş; gün yarısına kadar iki yüz süvariye öldürmüştü.

Bunu gören Acîb en sonunda askerlerine saldırı emri vermiş. Kahramanlar kahramanlara saldırmış. Çatışmalar artmış, bağışmalar çoğalmış, keskin kılıçlar körelmiş, insanlar birbirlerine parçalamış, atlar helak

olmuş. Gün dönene kadar şiddetle vuruşmayı sürdürmüşler. Gece, karanlığıyla birlikte gelince herkes ayrı-şarak çadırlarına gitmiş ve sabaha kadar uyumuşlar.

Sabahleyin iki grup tekrar atlarına binmiş, savaş için bir araya gelmişler. Müslümanlar, Garip'in âdeti üzere bayrakların altında atına binmesini bekliyorlarmış. Ama o bir türlü çadırından çıkmamış. Süheym kölesini kardeşinin çadırına göndermiş. Köle onu bulamamış. Hizmetçilere sormuş, onlar da kendisini bulamamış ve "Nereye gittiğini bilmiyoruz" demişler. Köle büyük bir endişeyle çadırdan fırlamış ve askere durumu bildirmiş. Onlar da savaşmaktan kaçınmış ve "Garip kaybolduysa onun düşmanı bizi yok eder!" demişler.

Garip'in kaybolmasının başka bir sebebi varmış; Acîb kardeşi Garip ile savaşmaktan geri dönünce yardımcılarından birisini çağırmış. Adamın adı Seyyar imiş. Ona şöyle "Ey Seyyar! Ben seni bugünler için sakladım. Sana Garip'in askerinin içine girip hükümdarın çadırına ulaşmanı ve Garip'i bana getirmeni istiyorum. Göster bakalım maharetini!" demiş. O da "Baş üstüne!" diyerek karşılık vermiş ve karanlıkta, herkes uykudayken Garip'in çadırına varmış. İçeri girince hizmetçilerden biriymiş gibi dikilmiş. Garip hapşırması ve kendisine su getirmelerini istemiş. Seyyar içine uyku ilacı kattığı suyu getirip vermiş. Garip onu içer içmez başı ayaklarına düşmüş. Seyyar hemen onu bir örtüyle bağlayarak sırtına almış ve Acîb'in çadırına götürmüştü. Garip'i Acîb'in ayaklarına atmış. Acîb "Bu da nedir ey Seyyar?" deyince "İşte kardeşin, Garip!" demiş. Acîb buna çok sevinmiş ve Seyyar'a "Putlar sana iyilikler versin!" diye dua etmiş. Sonra da "Onu çöz ve uyandır!" demiş.

Adam sirkeyle Garip'i uyandırmış. Garip ayılıp gözlerini açınca kendisini başka bir çadırda, eli kolu bağlı bulmuş ve "Allah'tan başka güç ve kuvvet sahibi yok-

tur. O azamet sahibidir” demiş. Acîb ona bağırarak “Ey köpek! Sen bana karşı cüret gösterip beni öldürmek istedin ha! Babanın ve annenin intikamını almak istedin ha! Seni onlara kavuşturacağım, merak etme! Dünya senden temizlenecek!” demiş.

Garip “Ey kâfir köpek! Belanın kimin başına geleceğini göreceksin. El-Melik, el-Kahhar ve âlim olan Allah’ın kimi kahredeceği göreceksin. O gizlilikleri bilen, seni azap çekmen için cehenneme atacak olandır. Sen kendine acı ve benimle beraber ‘Allah’tan başka ilah yoktur, İbrahim O’nun dostudur, de!” diye karşılık vermiş ona. Acîb Garip’in sözlerini duyunca öfkesi daha da artmış, putlara iltica etmiş. Sonra celladın getirilmesini emretmiş. Bunu duyan veziri ayağa kalkarak yeri öpmüş. Bu vezir içinden Müslüman olsa da bunu kimseye söylemeyen biriymiş. “Hükümdarım, biraz süre tanı, acele etme. Kim yenecek kim yenilecek, bir görelim. Biz galip gelirsek, onu rahatça öldürürüz. Yenilirsek onun elimizde kalması bizim için kurtuluş vesilesi olur” demiş. Oradaki komutanlar da “Vezir haklı” demişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

628. GECE

Bunun üzerine Acîb kardeşinin bağlanmasını ve zincirlere vurulmasını emretmiş. Sonra da onu kendi çadırına yerleştirmiş, başına da bin kahraman savaşçı dikmiş. Garip’in kavmi hükümdarlarını yitirip onu bu-

lamayınca sabahleyin çobansız bir sürüye dönmüşler. Sadan el-Gavl “Ey topluluk! Savaş elbiselerini giyiniz, rabbinize tevekkül edin ki, sizi korusun!” diye bağırmış. Bunun üzerine Araplar ve Acemler zırhlarını giyinip atlarına binmişler. Liderler ön saflarda yerlerini almış, sancaktarlar sancaklarını kaldırmışlar.

Gavl el-Cebel omzunda iki yüz rıtl ağaçla öne çıkmış. “Ey putperestler! Bugün karşıma çıkın, bugün çatışma günüdür. Kim beni tanırsa kötülüğüm ona yeter. Beni tanımayanlara da kendimi tanıtırım. Ben Sadan’ım, hükümdar Garip’in hizmetkârıyım. Benim karşıma çıkacak, bana meydana okuyacak kimse var mı? Korkak ve tembeller gelmesin!” diyerek meydan okumuş. Kâfirlerden ateş topu gibi bir süvari onun karşısına çıkmış. Sadan omzundaki ağaçla vurduğu gibi adamı cansız düşürmüştü. Sonra kölelerine ve evlatlarına bağırıp “Ateşi yakın!” diye emretmiş ve “Kâfirlerden kim yere düşerse onu ateşte iyice pişirin, sonra onu bana getirin ki, yiyeyim!” demiş. Onlar da kendilerine emredileni yapmışlar. Meydanın ortasında ateş yakıp öldürülmüş süvariye pişirmişler. Sonra onu Sadan’a getirmişler. Sadan pişmiş adamın etini yemiş, kemiklerini sıyrıp atmış.

Kâfirler Gavl’in yaptıklarına bakınca çok korkmuşlar. Acîb kavmine bağırıp “Gavl’e saldırın! Kılıçlarınızla onu paramparça edin!” demiş. Yirmi bin kişi Sadan’a hücum etmiş. Etrafı askerlerle dolmuş. Mızraklarla ve öteki silahlarla vurarak yirmi dört yerinden yaralamışlar, kanı toprağı sulamış. Bir başına kalmış aralarında. Bunu gören Müslümanların kahramanları müşriklere hücum etmiş, âlemlerin rabbinden yardım isteyerek vuruşmaya başlamışlar. Gün dönüp karanlık çökünce birbirlerinden ayrılmışlar. Sadan o kadar çok kan kaybetmiş ki sarhoş gibi olmuş, sonunda da esir düşmüştü. Onu sağlam bir şekilde bağlayıp Garip’in yanına götürmüşler.

Garip Sadan'ı esir düşmüş görünce "Allah'tan başka güç sahibi yoktur. O azamet sahibidir" demiş. Sonra da "Ey Sadan! Bu hal de nedir böyle?" diye sormuş. Sadan "Efendim, Allah'ın hükmü sevinçte ve sıkıntıda caridir, her ikisinin olması da kaçınılmazdır" demiş. Garip "Haklısın Sadan" diye karşılık vermiş. Acîb o gece sevinçli bir şekilde gecelemiş. Askerlerine "Yarın atlarınıza binin, Müslümanlara hücum edin, geride kimse kalmasın!" demiş. Askerler "Baş üstüne!" diye karşılık vermişler.

Müslümanların durumuna gelirsek: Hem hükümdarlarına hem Sadan'a ağlayarak mağlup bir şekilde gecelemişler. Süheym "Ey cemaat! Üzülmeyin, Allah'ın yardımı yakındır!" diyerek teselli etmeye çalışmış onları. Süheym gece vaktine kadar beklemiş. Sonra Acîb'in askerlerine doğru gidip çadırları teftişe başlamış. En sonunda Acîb'in, tahtında, izzet ve vakarla oturduğunu, yöneticilerin de onun etrafında durduklarını görmüş. Bu esnada Süheym hizmetkâr kılığındaymış. Yanan kandile doğru gidip kandilin yağınını insanları uyutan bir bitkiyle değiştirip yakmış. Çadırların dışına çıkıp bir süre beklemiş. Otun kokusu Acîb ve yardımcılarının üzerine yayılınca hepsi ölü gibi yığılıp kalmışlar oldukları yere. Süheym onları bir kenara bırakarak hapisane olarak kullanılan çadırlara gelmiş. Garip'i ve Sadan'ı orada bulmuş. Başlarında, uyuklayıp duran yüz süvari varmış. Süheym onlara bağırıp "Yazık size! Burada uyumayın. Meşaleleri yakın ve işinizi yapın!" demiş. Sonra bir meşaleyi alıp onu odunla yakmış ve içini uyku otuyla doldurmuş. Meşaleyi çadıra sokup da bitkinin dumanı yayılınca içeridekilerin hepsi uyumuş. Süheym'in yanında getirdiği sirkeyle Sadan ile Garip'i ayıltmış. Sonra zincirlerini ve bağlarını çözmüş. Onlar da Süheym'i görünce sevinmiş, kendisine dua etmişler. Sonra dışarı çıkmış, muhafızlardan silahlarını alarak "Siz askerin yanına

gidin!” demişler. Onlar da kalkıp gitmişler. Bunun üzerine Süheyym Acîb’in çadırına girip onu bir kilime sarmış. Sonra sırtına alıp Müslümanların çadırına taşımış. Rahim ve Rahman Allah onları gözlerden gizlemiş. Çadıra ulaşınca üzerindeki örtüyü kaldırmış. Garip örtünün altından çıkanın Acîb olduğunu görünce “Allahu Ekber! Allah bize fetih ihsan etti!” diye bağırmış. Sonra kardeşine dua edip “Onu uyandır!” demiş. Süheyym yaklaşıp Acîb’e sirke koklatmış. Acîb sirkeyi koklayınca uyku otunun etkisinden kurtulup ayılmış. Gözlerini açınca kendisini bağlı bir halde bulmuş ve kederle başını yere vurmuş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

629. GECE

Süheyym el-Leyl ona “Başını kaldır ey melun!” deyince başını kaldırmış, kendisini Acem ve Arapların arasında bulmuş. Kardeşi de tahtında izzet ve ihtişamla oturuyormuş. Susup hiçbir şey söylememişler. Garip “Soyun onu!” demiş. Hemen soyup kırbaçla vurmaya başlamışlar. Vücudu güçten düşmüş, duyuları körleşmiş. Sonra hapsedip başına yüz süvari yerleştirmişler. O sırada kâfirlerin çadırlarından tekbir sesleri gelmeye başlamış.

Bunun sebebi şuymuş: Hükümdar Garip’in amcası hükümdar Damiğ, Garip oradan ayrıldıktan sonra on gün daha kalmış, sonra yola çıkmış, savaş yerine yaklaşana kadar hiç durmamış. Sonra süvarilerinden

bir grubu önden gönderip durumu öğrenmek istemiş. Süvariler bir gün sonra geri dönüp hükümdar Damiğ'e Garip'in başına gelenleri bildirmişler. Bunun üzerine Damiğ gece olduğuna bakmayıp kâfirlere saldırı emri vermiş. Askerler keskin kılıçlarıyla, tekbirler getirerek saldırıya geçmişler. İşte Garip ve adamlarının duyduğu tekbir sesleri bunlarmış.

Garip kardeşi Süheym'e "Git de bu tekbir sesleri nedir bir öğren!" demiş. Süheym hemen çıkıp hadisenin gerçekleştiği yere gitmiş. Kölelere ne olduğunu sormuş. "Garip'in amcası Hükümdar Damiğ yirmi bin süvariyle birlikte geldi, 'İbrahim Halil'in hakkı için! Kardeşimin oğlunu yalnız bırakmam ve kahramanlar gibi savaşacağım, el-Melik ve Cebbar'ı razı edeceğim, bu kâfirlerle savaşacağım!' diye yemin etti. Sonra kavmiyle birlikte kâfirlere hücum etti" demişler. Süheym kardeşinin yanına dönüp ona amcasının yaptıklarını bildirmiş.

Bunun üzerine Garip adamlarına "Atlarnıza binin, silahlarınızı kuşanın ve amcamın yardımına gidin!" demiş. Askerler atlarna binmiş, düşmanlarına saldırmışlar. Sabaha kadar kâfirlerden elli bin kişiyi öldürüp otuz bin kişiyi de esir etmişler. Kalanlar da bozguna uğramış bir halde sağa sola kaçışmış, çekip gitmişler. Müslümanlar galip gelmişler.

Garip, atına binmiş, amcası Damiğ'in yanına gidip onu selamlamış ve yaptıklarından ötürü teşekkür etmiş. Damiğ "O köpek var ya o köpek! Bütün bu savaşlara hep o yol açtı!" demiş. Garip "Amca rahat ol, o benim yanımda bağlı" demiş. Damiğ buna sevinmiş. Sonra iki hükümdar birlikte yürümüş, çadıra girmişler. Fakat Acîb'i bulamamışlar. Garip "Ey İbrahim'in makamı!" diye bağırarak şaşkınlıkla. Sonra muhafızları çağırıp "Yazıklar olsun size! Buradaki esir nerede?" diye bağırarak. Muhafızlar "Sen yola çıkınca biz de senin ardından geldik. Onu bağlamayı bize emretmedin"

demişler. Garip bunu duyunca sinirlenip bir la havle çekmiş. Amcası “Üzülme, aceleye gerek yok. Onu arar buluruz” diyerek Garip’i yatıştırmış.

Acib’in kurtulmasının sebebi kölesi Seyyar imiş. Seyyar askerin arasında gizlenmiş. Garip’in atına binip çadıra bir muhafız bıraktığını görünce beklemiş, sonra Acîb’i sırtına yükleyip uzaklara kaçmış. Acîb o sırada, yediği kırbaçlardan ötürü kendisinden geçmiş bir haldeymiş. Seyyar Acîb’i iki gün boyunca sırtında taşımış. En sonunda onu bir hurma ağacının altında bir pınara ulaştırmış; sırtından indirip yüzünü yıkamış. Acîb kendisine gelip de Seyyar’ı görünce “Beni Kufe’ye götür ki asker toplayıp ordumu yeniden kurayım, düşmanlarımı yeneyim” demiş. Sonra da aç olduğunu söyleyip yiyecek bir şeyler istemiş. Seyyar ormana girmiş, kuş avlayıp efendisine getirmiş. Çakmak taşıyla ateş yakıp kuşları pişirmiş, birlikte yemişler, pınardan da su içmişler. Seyyar bir bedevi kavmine gidip onlardan at çalmış ve Acîb’e getirmiş. Günlerce yol gitmiş, en sonunda şehirlerine varmışlar. Hükümdarın yerine bıraktığı vekil kendisini karşılamak üzere dışarı çıkmış. Ona selam vermiş. Acîb kardeşinin kendisine yaptığı işkence sebebiyle zayıf ve bitap düşmüş haldeymiş. Şehre girince doktorları çağırıp “Beni on günden daha kısa süre içinde tedavi edin!” demiş. Onlar da “Baş üstüne” demiş hemen tedaviye başlamışlar. Sonunda Acîb şifa bulmuş, bedenindeki azap ve hastalıktan kurtulmuş. Sonra vezirine bütün vekillere mektup yazmasını emretmiş. Yirmi bir mektup yazılıp valilere gönderilmiş. Herkes asker toplayıp Kufe’ye doğru yola çıkmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

630. GECE

Garip'e gelirsek: Acîb'in kaçmasına çok üzölmüş. Hemen bin süvariye peşinden göndermiş. Süvariler bütün yolları kesmiş, bir gün bir gece boyunca kendisini aramış, ama izine rastlamamışlar. Sonra geri dönüp Garip'e durumu bildirmişler. O da bir süredir ortalıkta gözükmeyen ve başına bir şey gelmiştir diye endişelendiğı kardeşini çağirtmiş. Süheym huzuruna girip önünde toprağı öpmüş. Garip "Sen neredeydin?" diye sormuş. Süheym "Ey hükümdar, Kufe'ye gittim. Orada köpek Acîb'i buldum. Sarayına ulaşmış. Hekimlere kendisini tedavi etmelerini emretmiş, onlar da kendisini tedavi etmiş. Tamamen iyileşmiş. Hemen mektuplar yazıp valilerine göndermiş, onlar da asker toplamaya başlamışlar" demiş.

Bunun üzerine Garip ordusuna emir vermiş, çadırları toplayıp Kufe'ye doğru yola çıkmışlar. Kufe'ye ulaşınca etrafta denizler gibi kalabalık askerler görmüşler. Ordunun başı sonu belli değilmış. Garip askeriyle birlikte kâfirlerin ordusunun karşısına yerleşmiş, çadırları kurdurup bayrakları çekirtmiş. Gece olunca her iki taraf da ateşler yakmış, gün doğana kadar birbirlerini gözetlemiş durmuşlar. Sabah olunca hükümdar Garip kalkıp abdest almış ve atamız İbrahim'in dinine göre iki rekât namaz kılmış. Sonra davullar çalınmış, sancaklar hazırlanmış, süvariler zırhlarını kuşanmış, atlarına binip onları mahmuzlamış, harp meydanına doğru gitmişler.

Savaş kapısı ilk açan kişi hükümdar Garip'in amcası hükümdar Damiğ olmuş. Kılıcını ve kalkanını, görenleri hayran bırakacak şekilde savurarak meydana çıkmış. "Karşıma çıkacak kimse var mı? Tembel ve acizler karşıma çıkmasın!" diye meydan okumuş. Hükümdar Damiğ, hükümdar Kandemir'in kardeşiymiş. Kâfirlerden

birisi onun karşısına çıkmış ve hiçbir şey söylemeden Damiğ'e saldırmış. Damiğ, onun hücumunu karşılamış ve karşı hamlede bulunup göğsünden onu vurmuş, süngünün ucu omuzlarından çıkmış. Allah kendisini hemen cehenneme ulaştırmış. Orası ne kötü yerdir! İkinciye ve üçüncüyü de öldürmüş. Bu şekilde yetmiş altı süvariye öldürmüş. Bunu gören kahramanlar onun karşısına çıkmaktan çekinmeye başlamışlar.

Acîb kavmine "Yazıklar olsun size! Hepiniz birlikte hücum edin! Bu gidişle o sizden kimseyi geride bırakmayacak, içinizden ayakta kimse kalmayacak!" diye bağırmış. Bu kez topluca hücum etmiş, yeryüzünü onlardan boşaltmak istemişler. Bu esnada büyük bir fırtına kopmuş. Askerler birbirlerine karışmış, insanların başları atların ayaklarının altında çiğnenmiş, oluk gibi kan akmış her yerden. Savaş kadısı hükmünü vermiş; onun hükmünde haksızlık olmazmış. Kahramanlar savaşmaya devam ederken korkaklar geri dönüp dağılmışlar.

Gün dönmüş, gece olmuş, karanlıklar her yanı örtmüş. Ancak yine durmamış, vuruşmaya devam etmişler. Gün doğmuş, sonra tekrar geceye dönmüş. Aynılma davulunu çalmışlar, ama Garip buna razı olmayıp kâfirlere saldırmış, müminler de kendisini takip etmişler. Nice başlar kesmiş, nicesini yaralamış, nicesini genç ve yaşlı demeden helak etmişler. Sabahleyin kâfirler kaçmaya ve dağılmaya başlamış. Güneşin aydınlatmasıyla birlikte hezimete uğramışlar. Müslümanlar öğlene kadar onları takip etmiş, yirmi binden fazlasını esir almış, bağlayıp getirmişler.

Garip, Kufe'ye girmiş, bir münadiye şehirde "Putlara ibadeti terk eden, Allah'ı birleyen; ışığı, karanlığı ve bütün varlıkları yaratana iman edenlere aman verilecektir" diye bağırmasını emretmiş. Şehrin caddelerinde dolaşan münadi Garip'in söylediklerini duyurmuş. Bunu duyan büyük küçük herkes Müslüman olmuş, Hükümdar Garip'in önünde de Müslüman oldukları-

nı yinelemişler. Hükümdar buna çok sevinmiş, yüreği ferahlamış.

Daha sonra Garip, Merdas'ı ve kızı Mehdiye'yi sormuş. Onun Kızıldağ'ın ardına yerleştiği söylenmiş. Kardeşi Süheyim'e haber salıp huzuruna çağırmış. Gelince ona "Babanın durumunu araştır!" demiş. Süheyim gecikmeden atına binmiş, siyah mızrağını da yanına alıp Kızıldağ'a gitmek üzere yola çıkmış. Aramış taramış ama izlerine rastlayamamış. Orada yaşlı, beli bükülmüş bir Arap bedevisi görmüş. Adama oradaki insanların nereye gittiklerini sorduğunda adam "Evladım, Merdas, Garip'in Kufe'ye geldiğini duyunca kızını, kavmini, cariyelerini ve adamlarını da alarak ıssız bölgelere doğru gitti. Nereye gittiğini tam olarak bilmiyorum" demiş. Bunun üzerine Süheyim kardeşinin yanına dönüp durumu bildirmiş. Garip babasının tahtına oturup hazineleri açmış, içindeki malları dağıtmış. Sonra Kufe'ye yerleşip Acîb'in durumunu araştırmak üzere casuslar göndermiş.

Sonra şehir halkı gelmiş, onlara kıymetli hediyeler verilmiş. Devlet adamlarına toplanmalarını emretmiş, onlar da toplanmışlar. Yöneticilere de halka iyi davranmalarını emretmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

631. GECE

Garip, Kufelilere hediyeler dağıtmış, yöneticilerine halkına iyi davranmalarını söylemiş. Günlerden bir gün avlanmaya çıkmış, yanında yüz süvari varmış. Ağaçları ve meyveleri bol, suyu ve kuşları çok bir vadi-

ye ulaşmış. Burası ceylanlarla dolu, göz alıcı güzellikte bir yermiş. Her yandan çiçek kokuları yayılıyormuş. Geceyi orada geçirmişler. Garip abdest aldıktan sonra iki rekât namaz kılmış, Allah'a şükretmiş.

Bir anda merada bir çığlık ve feryat duyulmuş. Garip Süheym'e "Bak bakalım nereden geldi o ses!" demiş. O da hemen sesin geldiği yere doğru gitmiş. Orada terk edilmiş mallar, başıboş bırakılmış atlar, kadınlar, çocuklar görmüş. Bir hizmetkâra "Bunlar da kim?" diye sormuş. Hizmetkâr "Bu Kahtanoğullarının efendisi Merdas'ın ailesidir. Hem kendisinin hem de yanındaki insanların malları da buradadır. Cemerkan dün Merdas'ı öldürdü, mallarını ele ve ailesini ele geçirdi. Cemerkan mağaralarda saklanır ve yol keser. O adam kimsenin hatta hükümdarların bile kendisine güç yetiremeyeceği zorba ve inatçı biridir. Onun yeri kötü bir yerdir" demiş.

Süheym babasının öldürüldüğünü ve ailesinin ele geçirilip mallarının zorla alındığını öğrenince kardeşi Garip'in yanına dönüp olan biteni anlatmış. Bunu duyan Garip'in ciğerlerine ateş düşmüş, hamiyet duygusu kendisini coşturmuş. Bu ayıbı ortadan kaldırmak için intikam almak istemiş. Bu nedenle o insanları aramak için yanındakilerle birlikte atlarına binmiş, peşlerine düşmüşler.

Garip at sırtında süratle giderken bir yandan da "Allahu Ekber! Allah haddi aşan ve inkâr edenlere karşı büyüktür!" diye bağıırıyormuş. Sonra adamlara saldırıp bir hamlede yirmi süvariye öldürmüştü. Meydanda başka korkakların oraya gelmesini beklemiş ve "Cemerkan nerede? Çıksın karşıma, ona korku kadehini tattırayım! Yeryüzünü ondan boşaltayım!" demiş.

Garip sözünü bitirir bitirmez Cemerkan karşısına dikilmiş; adam öyle iriymiş ki sanki dağdan bir parça kopmuş da demirlere sarınıp karşısına geçmiş gibiymiş. Adam Garip'e hiçbir şey söylemeden hamle et-

miş. Garip de ona karşı hamle etmiş; iki güçlü aslan birbirlerine saldırmışlar. Cemerkan'ın yanında uzun demir direkler varmış; bunlarla bir dağa vurulsa dağ parçalarlarmış. İşte bu çubuklarla saldırmış, çubuğu Garip'in başına doğru savurmuş. Ancak Garip yana kaçınca yere düşmüş ve kendi kendini yaralamış. Sonra Garip topuzu alıp yerde yatan Cemerkan'ın omuzlarının arasına indirmiş; kemikleri kırılmış, elindeki sopalar düşmüş. Garip atının hafifliği sebebiyle şimşekten hızlıymış. Süheym, Cemerkan'ın yere düştüğünü görünce hemen gelip onu bağlamış. Garip'in süvarileri Cemerkan'ın süvarilerine saldırıp onlardan elli kişiyi öldürmüşler. Geride kalanlar da korkarak kaçmış, kalelerine varıncaya kadar artlarına bile bakmamışlar. Kaledelikler ne olduğunu sorduklarında olan biteni bildirmişler.

Kaledelikler efendilerinin esir alındığını duyunca hemen onu kurtarmak için yola çıkmış, vadiye doğru gitmişler. Hükümdar Garip, Cemerkan'ı esir edince ve savaşçıları da kaçınca atından inip Cemerkan'ın getirilmesini emretmiş. Cemerkan gelince Garip'in önünde yerelere kapanıp "Ey zamanın hükümdarı! Aman diliyorum senden!" demiş. Garip "Ey köpek bedevi! Demek sen insanların yollarını kesersin ve âlemlerin rabbinden hiç korkmazsın ha!" demiş. Cemerkan "Âlemlerin rabbi de nedir?" diye sorunca Garip "Bre köpek! Sen kime ibadet ediyorsun?" diye sormuş. O da "Efendim, ben bal ve yağ ile yapılan bir puta tapmaktayım. Bazı vakitler onu yer, sonra başkasını yaparım" demiş.

Garip adamın bu cevabını duyunca o kadar çok gülmüş ki ensesinin üstüne yere düşmüş. Sonra da "Bre melun, sadece âlemleri yaratan Allah'a ibadet etmelisin. Her şeyi yaratan, rızkını veren O'dur. O her şeye kadirdir. Hiçbir şey O'na gizli değildir" demiş. Cemerkan "Peki, bu yüce ilah nerededir ki, O'na ibadet ede-

lim?” diye sormuş. Garip “O’nun adı Allah’tır; gökleri ve yeri yaratan, bitkileri yetiştiren, nehirleri akıtan, vahşileri ve kuşları yaratan, cenneti ve cehennemi yaratan, gözlerden perdelenmiş olan, kendisi görürken görünmeyendir. O en yüce mertebededir. O bizi yarattı, bizi rızıklandırdı. O’ndan başka ilah yoktur” demiş.

Cemerkan bu sözleri işitince kalbinin idrak penceresi açılmış titreyerek “Efendim, ne demem lazım ki, sizden birisi olayım ve bu yüce rabbi memnun edeyim?” diye sormuş. Garip “Allah’tan başka ilah yoktur, İbrahim O’nun dostu ve nebisidir” diyerek ne demesi gerektiğini öğretmiş. Bunun üzerine Cemerkan kelime-i şahadet getirmiş ve saadet ehlinden olmuş. Garip ona “Müslüman olmanın tadını tattın mı?” diye sorunca “Evet” diye karşılık vermiş. Garip adamlarına “O zaman iplerini çözün, kendisini serbest bırakın” demiş. Bunun üzerine Cemerkan Garip’in önünde yerlere kapanıp ayaklarını öpmüş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

632. GECE

Onlar bu haldeyken uzaktan bir toz bulutu havalanıp etrafı kaplamış. Garip Süheym’e dönüp “Ey Süheym, bu toz bulutu da nedir, bir araştır bakalım!” demiş. O da bir kuş gibi uçup gitmiş. Aradan biraz zaman geçince geri dönüp “Cemerkan’ın kabilesinden Amiroğullarıymış gelenler” demiş. Garip Cemerkan’a “Atına bin ve onları karşıla, kendilerine İslam’ı anlat, kabul

ederlerse ne âlâ, dinlemezlerse onlara karşı kılıç konuşur” demiş.

Cemerkan hemen atına binip onlara doğru gitmiş. Adamlar Cemerkan’ı tanımışlar. Atlarından inip ona doğru gitmiş ve “Efendim, kurtulmuş olmana çok sevindik!” demişler. Cemerkan “Ey halkım, kim bana itaat ederse, kurtulur, kim bana karşı gelirse kılıçla boynunu vururum!” demiş. Adamları “Bize dilediğini emret, senin emrine karşı çıkmayız!” diye karşılık vermişler. Cemerkan “O halde benimle beraber, Allah’tan başka ilah yoktur, İbrahim O’nun dostudur, deyin!” demiş. Adamları “Efendimiz, sen bu sözü nereden öğrendin?” diye sorduklarında Cemerkan Garip ile yaşadıklarını anlatmış ve “Ey kavmim! Bu adam savaş meydanına karşımıza çıkan, beni esir edip sonra serbest bırakan, bana zilleti ve başarısızlığı yaşatan adamdır” demiş. Kavmi onun sözlerini işitince kelime-i tevhidi söylemişler. Cemerkan da onları alıp Garip’in yanına gelmiş. Müslümanlıklarını bir de onun yanında ikrar etmişler ve Garip’e izzetinin bekası, zaferlerinin devamı için dualar edip önünde toprağı öpmüşler. Garip de onların Müslüman olmasına sevinmiş ve “Şimdi ülkenize gidin, onlara Müslümanlığı teklif edin!” demiş.

Cemerkan ve adamları Garip’e “Efendimiz, biz senden ayrılmayız, beraber gidelim, çocuklarımızı da alır, beraber gideceğin yere gideriz” demişler. Garip “Ey insanlar, siz gidin sonra gelir, Kufe’de bana katılırsınız” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine Cemerkan ve adamları atlarına binip şehirlerine dönmüşler. Orada insanlara Müslümanlığı teklif etmiş, onlar da Müslüman olmuş. Sonra herkes evlerine ve çadırlarına dağılmış; atlarını, develerini ve koyunlarını alıp hep birlikte Kufe’ye doğru yola çıkmışlar.

Garip de yola çıkmış. Kufe’ye varınca süvariler bir kalabalık içinde kendisini karşılamış. Garip hüküm-

darın sarayına girip babasının tahtına oturmuş; kahramanlar sağına ve soluna dizilmiş. O sırada casuslar gelip kardeşinin Celend bin Kerker'in yanına ulaştığını haber vermişler. Bu adam Amman ve Yemen'in valisiymiş. Garip kardeşinin haberini alınca kavmine "Ey kavmim, sefer için hazırlık yapın, üç gün sonra yola çıkacağız!" demiş.

Garip, Cemerkanla ilk çarpışmasında esir aldığı otuz bin kişiye de İslam'ı teklif etmiş ve Müslüman olduklarında kendisiyle birlikte gelebileceklerini söylemiş. Bu insanların arasından yirmi bin kişi Müslüman olmuş. Kabul etmeyen on bin kişiye öldürülmüş. Cemerkan ve kavmi de Kufe'ye gelmiş ve Garip'in sarayına gidip huzurunda toprağı öpmüşler. Garip onlara değerli elbiseler vermiş. Cemerkan'ı kendi adamlarının komutanı yapmış ve "Cemerkan! Atına bin ve yirmi bin kişide oluşan amcaoğullarının ve kavminin büyüklerinin liderliğini yap! Amman'ın sahibi Kerker'in ülkesine doğru yola çık!" demiş. Cemerkan "Baş üstüne!" diyerek ailesini ve çocuklarını Kufe'de bırakıp hemen yola çıkmış. Garip daha sonra Merdas'ın ailesini incelemiş ve aralarında Mehdiye'yi görmüş. Mehdiye kabile kadınlarının arasındaymış. Onu görünce bayılıp düşmüş. Yüzüne gül suyu serpip ayıltmışlar.

Ertesi gün saltanat tahtına oturmuş. Amcası Damiğ'e hediyeler verip onu Irak'ın bütün bölgelerine vekil olarak göndermiş. Ona, kardeşiyle savaştan dönene kadar Mehdiye'ye dikkat etmesini de söylemiş. Amcası da emrini yerine getirmiş. Daha sonra Garip yirmi bin süvari ve on bin piyadeyle birlikte yola çıkmış. Amman ve Yemen'e doğru yola koyulmuş. Acîb ise daha önceden kavmiyle birlikte Amman'a ulaşmış imiş. Amman'a yaklaştıklarında Ammanlılar bir toz bulutu görmüşler. Celend bin Kerker sebebini öğrenmeleri için adamlarını göndermiş. Bir süre sonra geri

dönen adamlar toz bulutunun adına 'Acib' denilen Irak hükümdarı ve adamlarının gelişiyle havalanmış olduğunu söylemişler.

Celend, Acîb'in kendi ülkesine gelmiş olmasına şaşırılmış. Doğru olduğunu öğrenince adamlarına "Çıkın onu karşılayın!" demiş. Adamları hemen çıkıp şehrin dışına bir çadır kurmuşlar. Acîb gözü yaşlı ve kalbi mahzun bir şekilde oraya varmış. Acîb'in amca kızı Celend'in karısıymış ve ondan çocukları varmış. Celend akrabasını bu halde görünce şaşkınlıkla "Bu halin ne? Söyle bana ne oldu?" demiş. Acîb kardeşiyle olan hikâyesini baştan sona anlatıp "Ey hükümdar, kardeşim Garip insanlara göğün rabbine ibadet etmekten söz eder. Onları putlara tapmaktan ve başka şeylere ibadet etmekten men eder" demiş.

Celend bu sözleri işitince öfkeden küplere binmiş ve "Işıkların sahibi güneşe yemin olsun ki kardeşinin kavminden yeryüzünde kimseyi bırakmayacağım!" diye kükreymiş. Sonra da Acîb'e "Sen adamlarını nerede bıraktın? Sayıları ne kadar?" diye sormuş. Acîb "Elli bin süvarim var ama hepsi de Kufe'de" diye cevap vermiş. Bunun üzerine hükümdar veziri Cevamert'i çağırıp "Yanına yetmiş bin süvari al ve Kufe'ye git. Onları canlı olarak bana getir ki, kendilerine türlü azabı tattırayım!" demiş. Cevamert ordusuyla birlikte Kufe'ye gitmek üzere yola çıkmış. Bir gün, iki gün, üç gün derken yedi gün boyunca yol gitmişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

633. GECE

Sonunda meyveli ağaçları ve nehirleri olan bir vadiye varmışlar. Cevamert askerleri orada konaklama emri vermiş. Geceye kadar dinlenmişler. Sonra hareket etme emri vermiş, atlarına binip seher vaktine kadar yol gitmişler. Sonra ağaçları çok olan bir başka vadiye ulaşmışlar. Her tarafta çiçekler açmış, kuşlar ötüşüyor, dallar sağa sola sallanıyormuş. Şeytan Cevamert'i dürtmüş de nefsine uyarak şu dizeleri okumuş:

*Ordumla bütün acı denizlere dalarım
Gücüm ve kuvvetimle esirler alırım
Ülkelerin süvarileri bilir ki ben
Kahraman bir süvari ve aşireti olan biriyim
Garip'i iplerle ve zincirlerle bağlayacağım
Mutlu bir şekilde seferden döneceğim
Zırhımı giyeceğim silahlarımı kuşanacağım
Mutlaka ve mutlaka gayeme ereceğim*

Cevamerd şiirini bitirir bitirmez ağaçların arasından bir süvari çıkagelmiş. Her tarafı zırhlarla örtülüy-müş. Cevamerd'e haykırarak "Ey rezil bedevi! Dur bak o zırhını ve silahlarını senden nasıl alacağım. Atından in ve canını kurtar!" demiş. Cevamerd bu sözleri işitince yüzündeki aydınlık karanlığa dönmüş, kılıcını çekip Cemerkan'a hücum ederek "Ey rezil bedevi! Sen yol kesersin ha! Ben Celend bin Kerker'in ordusunun komutanıyım. Garip'i ve adamlarını bağlayarak getirmek üzere yola çıkmışım!" demiş.

Cemerkan bu sözleri işitince "Ciğerime su serptin!" demiş ve bir yandan şu mısraları okurken öte yandan Cevamerd'e hamle etmiş

Ben savaş meydanlarında tanınırım
 Düşman korkar benim mızrağımdan ve kılıcımdan
 Umutsuz durumlarda beni beklerler
 Süvariler aşinadır benim mızrağıma
 Garip benim emirim, hatta efendim ve önderim
 İki grubun karşılaşacağı günde Hüma kuşudur o
 Önderdir o, zahittir, dindardır ve güçlüdür
 Savaş meydanında düşmanı eliyle çeker
 Hz. Halil'in dinine çağırır insanları
 Putları inkâr edin gerçek dine gelin der

Meğer Cemerkan Kufe'ye doğru kavmiyle birlikte yola çıktığında on gün boyunca yol gitmişler. On birinci gün bir yerde konaklamış, gece yansına kadar orada dinlenmişler. Sonra Cemerkan yola çıkma emri vermiş. Kendisi önde, kavmi arkada olduğu halde yola çıkmış, bu vadiye ulaşmışlar. Cevamerd'in zikredilen şiirleri okuduğunu duyunca da güçlü bir aslan gibi ona saldırmış. Kılıcıyla vurup iki parçaya ayırmış. Sonra beklemiş, öncüler gelince yaşadıklarını onlara anlatıp "Herkes yanına beş bin kişi alarak vadinin etrafına dağılsın. Ben ve adamlarım Amiroğulları burada duracağız. Düşman gelir gelmez onlara hücum edecek, 'Allahu ekber!' diye bağıracağız. Benim sesimi işitince hemen tekbirler getirerek kılıçlarınızla saldırın!" demiş. Onlar da "Baş üstüne!" diye karşılık vermiş, savaşçıların yanına dönüp durumu bildirmişler. Herkes fecrin doğum vaktine kadar vadinin çeşitli yönlerine dağılmış. Sonra ordular koyun sürüleri gibi onlara doğru gelmiş, dağları ve vadileri doldurmuşlar. Bunu gören Cemerkan ve Amiroğulları, "Allahu ekber" diye bağırarak saldırıya geçmişler. Müminler ve kâfirler bu sözleri işitmişler. Müslümanlar dağıldıkları farklı cihetlerden "Allahu Ekber! Fetih ve yardım bize, mağlubiyet kâfirlere olsun!" diye bağırarak vadileri ve dağları inletmişler.

Kuru ve yaş her şey “Allahu Ekber!” diye bağırmaktaymış.

Kâfirlerin aklı başlarından gitmiş; ne yaptıklarını, kime saldıracaklarını bilememiş, birbirlerine kılıçlar ve mızraklarla vurmaya başlamışlar. Müslümanlar da adeta alev almış ateş parçaları gibi saldırıya geçmişler. Kelleler havada uçuyor, kanlar oluk oluk akıyor, korkaklar dehşete kapılmış kaçmaya çalışıyormuş. Müslümanlar, daha ne olduğu anlaşılmadan kâfirlerin üçte ikisini yok etmişler. Allah da onları tez elden cenneme ulaştırmış. Geride kalanlarsa güçlerini yitirmiş, metanetlerini kaybetmiş, dağılmış, kaçmaya başlamışlar. Müslümanlar onları takip etmiş; bir kısmını öldürüp bir kısmını esir etmişler. Gün yansına kadar böyle devam etmiş. Sonra geri dönmüşler. Yedi bin kişiyi esir etmişler. Kâfirlerdense sadece yirmi altı bin kişi geri dönebilmiş, onların da çoğu yaralıymış. Müslümanlar muzaffer olarak dönmüş, kaçanların yüklerini, çadırlarını ve atlarını toplayıp bin süvariyle birlikte Kufe’ye göndermişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

634. GECE

Cemerkan ve İslam askerleri atlarından inmiş, esirlere Müslümanlığı teklif etmişler. Onlar da kalpleriyle ve dilleriyle Müslüman olmuşlar. Bunun üzerine bağlarını çözmüş ve sevinçle onları kucaklamışlar. Cemerkan büyük bir orduyla birlikte bir gün ve bir gece bo-

yunca yol gitmiş. Celend bin Kerker'in ülkesine doğru gidiyormuş.

Bin süvari ise ganimeti alarak Kufe'ye ulaştırmış, Hükümdar Garip'e yaşadıklarını bildirmişler. Garip duydukları karşısında çok mutlu olup sevinmiş ve Gavl el-Cebel'e dönüp "Atına bin, yanına yirmi bin kişi al, Cemerkan'ın peşinden git!" demiş. O da çocukları da içlerinde olmak üzere yirmi bin süvariye yanına alarak Amman'a doğru yola çıkmış.

Kâfirlerden yenilenlerse ağlayıp kendilerine lanetler okuyarak ve her şeyden ümitlerini kesmiş bir halde şehre varmışlar. Celend bin Kerker onları görünce "Bu musibetler de nedir böyle?" diye sormuş. Onlar da olan biteni anlatmış. Kerker "Sayıları ne kadardı?" diye sorunca "Hükümdarım, yirmi bayrak altında toplanmışlardı. Her bayrak altında bin süvari vardı" demişler. Celad bin Kerker bu sözleri işitince "Güneş size bugün bereket getirmedi. Yazıklar olsun size! Siz yetmiş bin süvariye yirmi bin süvariye mi yenildiniz? Üstelik Cevamert üç bin kişiyle önden gitmişti!" diye bağırarak ve öfkeyle kılıcını çekip orada bulunanlara "Bunlara hadlerini bildirin!" demiş. Oradakiler de yenilmiş askerleri kılıçtan geçirmeye başlamışlar. Son askere kadar hepsini öldürüp köpeklere atmışlar.

Sonra Celend oğlu Kurcan'ı çağırarak "Yüz bin süvari al, Irak'a git! Orayı baştan sona yak yık!" demiş. Babasının askerleri arasında ondan daha iyi süvari yokmuş. Üç bin süvarinin komutanıymış. Kurcan babasının emrini duyar duymaz çadırını çıkarıp, savaşçılarına hazırlık emri vermiş. Askerleri savaş aletlerini kuşanmış, hazırlıklarını tamamlamış, hemen yola çıkmışlar. Kurcan askerin önünde ilerliyor ve mağrur bir halde şu mısraları okuyormuş:

*Benim adım Kurcan! Adım meşhur benim
Çöldekileri ve şehirdekileri hep perişan ettim*

Nice süvariye rezil ettim ben
İnek sürüsü gibi toprakta sürdüm onları
Nice askerleri darmadağın ettim
Çekirge sürüsü gibi dağıttım onları
Şimdi Irak'a gidiyorum
Kanlarını yağmur gibi akıtacağım
Sonra Garip'i ve adamlarını getireceğim
Akıl sahiplerine ibret olacaklar

Sonra ordu on iki gün boyunca yol gitmiş. Yola devam ederlerken uzaktan bir toz bulutunun ufku kapladığını görmüşler. Kurcan habercilere bağırıp "Çabuk gidin ve bu toz bulutu nereden çıktı öğrenin!" demiş. Onlar da gitmiş, araştırma yapıp Kurcan'a yanına dönmüş ve "Bu toz bulutu Müslümanların atlarının ayaklarından çıkıyor!" demişler. Kurcan sevinip "Sayılarına baktınız mı?" demiş. "Yirmi bayrak saydık" diye cevap vermişler. Kurcan "Dinim hakkı için, bir başıma bile kalsam onlardan geride kimseyi bırakmayacağım. Onların başlarını atların nalları altında ezeceğim!" diye gürlemiş.

Bu havalanan toz bulutu Cemerkan'ın ordusunun havalandırdığı tozlardan oluşuyormuş. Cemerkan kâfirlerin askerlerine bakıp onların deryalar dolusu olduklarını görünce adamlarına atlarından inip çadırlarını kurmalarını emretmiş. Onlar da atlarından inerek çadırlarını kurmuş, bayraklarını çekmişler. Sürekli, her şeyin sahibi olan ve her şeyi bilen Allah'ı zikrediyorlarmış. O her şeyin rabbidir. Görür ve görülmez. En yüce makamdadır. Bütün noksanlıklardan münezzehdir. Kâfirler de atlarından inip çadırlarını kurmuşlar. Kurcan adamlarına "Hazırlıklı olun, silahlarınızı alın. Uyurken bile silahlarınız yanınızda olsun. Gecenin son üçte birlik kısmında bineklerinize binin, bu küçük topluluğu perişan edin!" demiş.

Cemerkan'ın casusu kâfirlerin planlarını duyacak bir yerdeymiş. Hemen dönerek Cemerkan'a hadiseyi

bildirmiş. O da askerlerine dönerek “Silahlarınızı alın, gece olunca bana develeri ve katırları getirin, sonra ziller, çanlar, çingiraklar vs. getirip onları develerin ve katırların boyunlarına asın!” demiş. Yirmi bin civarında deve ve katır varmış. Sonra kâfirlerin uykuya dalmalarını beklemişler. Cemerkan adamlarına bineklerine binmelerini emretmiş. Onlar da sadece Allah’a tevekkül edip ondan yardım umarak bineklerine binmişler. Daha sonra Cemerkan “Develeri ve diğer hayvanları kâfirlere doğru sürün! Onları mızraklarınızın uçlarıyla dürtün ki gitsinler!” demiş. Askerler de develere ve katırlara emredileni yapmış, kâfirlerin çadırlarına hücum etmişler. Bir yandan ziller, çingiraklar ve çanlar ötüyor, bir yandan da Müslümanlar onların arkalarından “Allahu ekber! Allahu ekber!” diye bağırıyorlarmış. Dağlar her şeyin sahibinin adıyla sarsılıyormuş. O Allah ki azamet ve celal sahibidir. Atlar bu dehşetli sesleri işitince ürkmüş, insanlar uykudayken çadırları çiğnemeye başlamışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

635. GECE

Kâfirler dehşete kapılmış bir halde yerlerinden fırlamış, silahlarına davranıp birbirlerine vurmaya başlamışlar. Bu nedenle birçoğu ölmüş. Sonra durup baktıklarında Müslümanlardan kimseyi ölmediğini, bilakis silahlı bir halde bineklerine binmiş bekliyor olduklarını görünce bunun kendilerine karşı tertip edil-

miş bir hile olduğunu anlamışlar. Kurcan kavminden geri kalanlara “Ey alçaklar! Biz tuzak kurmak istedik, tuzağın aynısını bize yaptılar ve onların tuzağı bizimkini yendi!” diye bağırmış. Tam saldırıya geçecekleri sırada bir toz bulutu ortalığı doldurmuş. Rüzgâr toz bulutunu dağıttığında altından keskin kılıçlar ve mızraklar taşıyan kahramanlar çıkmış. Kâfirler bunu görünce saldırmaktan vazgeçmişler. Her grup kendi habercisini göndermiş. Tozların altında yürümüş, gelenlerin kim olduklarını öğrenip geri dönmüşler. Bunlar Garip’in önceden gönderdiği Gavl’ın ordusuymuş. Gavl emri alır almaz ordusunun başına geçmiş, hiç durmadan yol alıp Cemerkan’ın ordusuna yetişmiş. Bunu gören Cemerkan ve adamları hemen saldırıya geçip, kâfirlere adeta bir ateş topu gibi saldırmışlar. Keskin kılıçlar konuşmuş aralarında, gün kararmış, gözler havalanan tozlar sebebiyle körleşmiş. Kahramanlar savaşmaya devam etmiş, korkaklarsa gerisin geriye dönmüş, kaçıp mağaralara ve dağlara sığınmış. Oluk oluk kan akmış. Savaş devam ederken gün dönmüş, gece olmuş. İki ordu birbirinden ayrılmış, herkes çadırına dönmüş. Sabaha kadar uyumuşlar. Sonra gün doğmuş, ortalık aydınlanmış. Müslümanlar sabah namazını kılmış ve savaşmak için atlarına binmişler.

Harbe ara verip de adamlarının üçte ikisinin öldürüldüğünü, geri kalanların çoğunun yaralı olduğunu görünce Kurcan adamlarına “Ey kavmim, yarın ben savaş meydanında mübareze edeceğim. Orası vuruşma yeridir, kahramanlar orada ortaya çıkar” demiş. Sabahleyin güneş ışığıyla her yanı aydınlatınca kılıçlar kınlarından sıyrılmış, mızraklar ve oklar hazırlanmış, savaş naraları her yanı kaplamış. Askerler savaş düzeni almışlar.

Savaş kapısını ilk açan Kurcan olmuş. Öne çıkıp “Bugün korkak ve acizler gelmesin karşıma!” diyerek

meşdan okumuş. Cemerkan ve Sadan bayrakların altından onu seyrediyorlarmış. Amiroğullarından bir savaşıçı öne çıkmış. İki cengâver adeta vuruşan iki koç gibi bir süre vuruşmuş. Kurcan adama saldırıp zırhının bir ucundan yakaladığı gibi çekip eyerin üzerinden düşürmüş. Kâfirler yere düşen askeri bağlayıp çadırlarına götürmüşler. Kurcan meşdana gelip tekrar vuruşmak istemiş. Bu kez ikinci bir savaşıçı karşısına çıkmış. Kurcan onu da esir etmiş. Kurcan Müslüman savaşıçıları tek tek esir ediyormuş. Öğle vakti olmadan yedi kişiyi esir almış. Sonra Cemerkan meşdanı titretecek şekilde bir nara atmış, iki ordu da duymuş bu narayı. Sonra şu dizeleri okuyarak Kurcan'a hücum etmiş.

Ben Cemerkan'ım yüreği güçlü olanım
 Bütün süvariler korkar benden
 Kaleleri yok ettim, boşalttım onları
 Adamların yokluğu sebebiyle kaleler ağlar ve sızlar şimdi
 Ey Kurcan! Hidayet yoluna gel, dalalet yolunu bırak
 Göğü yükselten Allah'ı birle, O denizleri akıtan ve dağları dikendir
 İnsan Müslüman olursa yarın ulaşacak cennetlere
 Benim kılıcım pek keskin

Kurcan onun sözlerini işitince öfkelenmiş ve aya ve güneşe küfredip şu mısraları okuyarak Cemerkan'a saldırmış

Ben Kurcan'ım zamanın kahramanı
 Dağlardaki aslan atlarımdan ürker
 Kaleleri zabtettim vahşileri avladım
 Bütün süvariler korkar benden
 Ey Cemerkan! Güvenmezsen sözüme
 Çık karşıma gör gününü

Cemerkan onun sözlerini işitince sinirlenmiş. Her ikisi de saflar onlardan ürkene kadar vuruşmaya devam etmiş. Mızraklarla vuruşuyor, savaş naraları atıyor, hiç durmadan çarpışıp dövüşmeye devam ediyorlarmış. İkinci gün olmuş. Cemerkan Kurcan'a hücum edip elindeki direk ile göğsüne vurmuş ve bir hurma kütüğü gibi yere düşürmüştü. Müslümanlar hemen onu bağlamış ve bir deveyi sürer gibi götürmüşler. Kâfirler efendilerinin esir edildiğini görünce cahiliye hamiyeti kendilerini kaplamış ve efendilerini kurtarmak için Müslümanlara saldırmışlar. Müslümanların kahramanları da onların karşısına çıkmış. Kılıçlar enselerine inerken hepsi kaçmaya, dağlara ve mağaralara sığınmaya başlamışlar. Bunun üzerine Müslümanlar geri dönüp ganimeti toplamışlar. Pek çok mal, at ve türlü çeşitli eşyalardan oluşan ganimetler elde etmişler. Sonra Cemerkan Kurcan'a Müslümanlığı teklif etmiş. Ancak ne kadar tehdit etse ve korkutsa da Kurcan Müslüman olmayı kabul etmemiş. Bunun üzerine boynunu vurup başını mızrağın ucuna geçirmiş ve Amman'a doğru yola çıkmışlar.

Kâfirlere gelirsek: Ordunun yenildiğini ve oğlunun öldürüldüğünü hükümdarlarına bildirmişler. Celend bu sözleri işitince çok üzölmüş. Yüzüne gözünü tırmalayıp saçını başını yolmaya başlamış. Yanakları kan içinde kalmış. Tacını yere atmış, kederinden bayılıp düşmüş. Yüzüne gül suları serpmiş, ayıltmışlar. Ayılınca adamlarını ve vezirlerini toplamış. Vezirine bütün valilere mektuplar yazıp eli kılıç tutan, ok atabilen, mızrak kullanabilen herkesi toplayıp getirmelelerini söylemesini emretmiş. Kâfirler mektupları yazıp valilere ulaştırmışlar. Mektupları alan vekiller yüz seksen bin kişilik bir ordu toplamışlar. Develer ve atlar hazırlanmış, çadırlar katırlara yüklenmiş, yola çıkmaya hazırlanmışlar.

Cemerkan ve Sadan ise her biri zırhlarını kuşanmış olan, kara bulutlar misali yetmiş bin süvariyle Amman'a doğru yol almaya devam etmişler. Celend Müslümanların kendilerine doğru geldiğini öğrenince sevinç içinde "Işıkların sahibi olan güneşin hakkı için, yeryüzünde Müslümanlardan kimseyi bırakmayacağım. Kimse onlardan bir haber alamayacak. Irak'ı yok edeceğim, süvari ve kahraman oğlumun intikamını almadan içimdeki öfke dinmeyecek!" demiş. Sonra Acîb'e dönüp "Ey Irak'ın köpeği, bize yaşattığın acıyı biz de sana da yaşatacağız. Mabudumun hakkı için, düşmanımdan intikamımı alamazsam seni en kötü şekilde öldüreceğim" demiş.

Acîb bu sözleri işitince korkup kendi kendini kınmaya başlamış. Sonra Müslümanlar gelinceye kadar sabretmiş, onlar gelince çadırlarını kurmuşlar. Acîb, gece, kavminden yanında kalanlarla çadırdan uzak bir yerde gecelemiş ve "Ey amca oğullarım! Müslümanlar gelince ben de Celend de onlardan korktuk. Anladım ki Celend bizi ne kardeşimden ne başkasından koruyabilir. Benim görüşüm, gözler uykuya dalınca sizinle birlikte hareket etmemiz ve Kahtanoğlu hükümdar Ya'reb'in yanına gitmemizdir. Onun askeri çok, otoritesi güçlüdür" demiş. Kavmi bu sözleri işitince "Haklısın" demişler. Hemen çadırlarının önünde ateş yakmış, diğerleri kendilerini çadırda zannederlerken karanlıktan yararlanıp çekip gitmişler. Sabah olduğunda çoktan uzaklaşmışlar bile.

Ordunun sayısı iki yüz altmış bin kişiye ulaşmış. Askerler zırhlarını giymiş, silahlarını kuşanmış, savaş için hazırlanmışlar. Davullar çalınıp borazanlar öttürülmüş. Cemerkan ve Sadan kırk bin savaşçının arasındaymış. Her bayrağın altında bin güçlü süvari varmış. Bunlar öncü birliklermiş. Askerler saf düzeni almış, kılıçlarını çekmiş, harp kâsesinden içmek için hazır beklemeye başlamışlar.

Savaş kapısını ilk açan kişi bir dağ ya da ifrit gibi iri yarı olan Sadan el-Gavl olmuş. Kâfirlerden biri karşısına çıkmış, Sadan onu öldürüp meydana atmış. Evlatlarına ve hizmetkârlarına seslenip “Ateşi yakın ve öldürdüğüm şu adamı pişirin!” diye emretmiş. Onlar da emri yerine getirmiş, adamı pişirip getirmişler. Sadan adamı yemiş, kemiklerini sıyırdı atmış. Kâfirler de durmuş onu seyrediyorlarmış. Kendi kendilerine “Ey ışıkların sahibi güneş!” deyip ibadet ettikleri şeylerden medet ummuşlar. Sadan’ın dövüş tarzından bir hayli korkmuşlar.

Celend “Bu melunu öldürün!” diye bağırınca kâfirlerden birisi onun karşısına çıkmış. Sadan onu da hemen öldürmüştü. Sonra peş peşe karşısına çıkan otuz süvariye öldürmüştü. Bunu gören kâfirler Sadan ile vuruşmaktan kaçınıp “Bir cinle ya da canavarla kim savaşılabılır ki?” demişler. Celend bağırıp “Yüz süvariyle ona saldırın! Ya esir alın ya da öldürün!” demiş. Yüz süvari saldırıya geçmiş, kılıç ve mızraklarla onu öldürmek istemişler. Ancak Sadan taştan bile daha sert bir yürekle onları karşılamış. Kendini her şeyin malikine emanet etmiş ki herhangi bir iş kendisini ötekenden alı koyamayandır. “Allahu Ekber!” diye bağırıp önüne çıkanın kellesini uçurmaya başlamış. Sonunda içlerinden yetmiş dört kişiyi öldürmüştü, ötekiler de kaçmış.

Celend her birinin emrinde bin süvari olan on komutana bağırıp “Onun atına mızrakla saldırın ki atından düşsün, onu elinizle yakalayın!” demiş. Bunun üzerine on bin süvari Sadan’a saldırmış. Sadan onları da kavi bir yürekle karşılamış. Cemerkan ve Müslümanlar ise Sadan’a hücum eden kâfirlere bakıyorlarmış. Sadan’a ulaşan askerler atını öldürüp kendisini de esir almışlar. Müslümanlar da hemen kâfirlere saldırmış. Gün kararmış, gözler görmez olmuş, keskin kılıçlar körelmiş. Kahramanlar sa-

vaşmaya devam ederken korkaklar kaçmış. Müslümanlar kâfirlerin arasında siyah öküzdeki beyaz bir benek kadar kalmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

636. GECE

Savaşmaya devam etmiş, gece olunca birbirlerinden ayrılmışlar. Kâfirlerden sayısız asker öldürülmüş. Cemerkan ve adamlarıysa Sadan'ın esir edilmesinden dolayı duydukları üzüntüyle mahzun bir şekilde geri dönmüşler. Ne yemek yemek istemişler, ne de uyuyabilmişler. Kalan askerlerini sayınca o gün bin kişiden az insan öldüğünü görmüşler. Cemerkan "Ey kavmim, ben yarın meydanda mübareze edeceğim! Orası vuruşma ve savaşma mekânıdır. Onların kahramanlarını öldüreğim, onları esir edeceğim. Sonra da Allah'ın izniyle esir aldığım kişileri Sadan için fidye olarak kullanacağım. O Allah ki bir iş kendisini ötekinden alıkoymaz!" demiş. Bunun üzerine askerlerin içleri rahatlamış ve sevinçle çadırlarına dönmüşler.

Celend'a gelirse: O da çadırına gelip tahtına oturmuş. Adamlarını etrafında topladıktan sonra Sadan'ı getirtmiş ve "Ey Arapların köpeği! Ey Arapların en akılsızı! Ey odun taşıyıcı! Benim oğlum Kurcan'ı kim öldürdü? O zamanın kahramanı, akranların savaşçısı ve zamanının en cesurudu!" demiş.

Sadan "Onu Irak'ın hâkimi hükümdar Garip'in komutanı Cemerkan öldürdü. Ben de pişirip yedim,

çünkü çok acıkmıştım” diye karşılık vermiş. Celet bu sözleri işitince sinirden gözleri yuvalarından fırlamış, Hemen Sadan’ın boynunun vurulmasını emretmiş. Cellat elinde kılıcıyla gelip Sadan’ın başına dikilmiş. Ancak Sadan zincirlerini çekip kırmış ve cellada saldırıp kılıcını elinden aldığı gibi başını uçurmuş. Sonra Celend’e yönelmiş, ama tam öldürecekken Celend elinden kurtulup kaçmış. Sadan orada bulunanlara saldırıp hükümdarın seçkin adamlarından yirmi kişiyi öldürmüştü, ötekiler kaçmış. Kâfirler arasında çılgınlıklar yükselmişti. Sadan kılıcını sağa sola sallayıp önüne geleni öldürmeye devam etmişti. Kâfirler de önü sıra kaçışıyor, yoluna çıkmamak için saklanıyorlarmış. Sadan düşmanı kılıcıyla yara yara en sonunda çadırlardan çıkarak Müslümanların çadırlarına yönelmişti. Müslümanlar kâfirlerin feryatlarını duyunca “Herhalde bir zafer haberi aldılar” demişler. Ama sonra birden Sadan çıkagelmişti. Onun gelmesine çok sevinmişler. En çok sevinen ise Cemerkan olmuş. Müslümanlar Sadan’ın selamını alıp kurtulduğu için kendisini tebrik etmişler.

Müslümanlar bu sevinci yaşarken kâfirlerin durumuna gelirsek: Sadan’ın kaçmasından sonra çadırlarına dönmüşler. Hükümdarları “Ey kavmim, güneşin hakkı için, hareket eden yıldızların hakkı için, bugün ölümden kurtulabileceğimi zannetmezdim. Onun elinde olsaydım beni pişirir yerd. Onun elinde bir buğdaydan veya tohumdan farkım olmazdı” demiş. Onlar da “Bu Gavl gibi yapan bir kimse daha görmedik!” demişler. Hükümdar “Yarın, hazırlıklarınızı yapın, atlarınıza binin ve onların hepsini atların nalınları altında çiğneyin!” demiş.

Müslümanlara gelirsek: Onlar da toplanmışlar. Sadan’ın kurtulması ve başarılı olmaları sebebiyle oldukça mutluymuşlar. Cemerkan “Yarın size savaş meydanında nasıl savaşılabileceğini, bana layık savaşma-

nın nasıl olacağını göstereceğim. İbrahim'in şanı için, onları en kötü şekilde öldüreceğim, onlara mızraklarla saldıracağım, herkes şaşırarak. Sağa sola hamle saldırıp duracağım. Benim bayrakların altında düşmana hücum ettiğimi görünce siz de harekete geçin. Allah neye hüküm vermişse mutlaka o olur!" demiş. İki grup göz açıp kapatmadan daha kısa bir sürede atlarına binmişler. Uğursuzluk kargası öterken birbirlerinin karşısına dizilmiş ve savaş düzen almışlar.

Savaş kapısını ilk açan Cemerkan olmuş. Meydana çıkıp mübareze etmek istemiş. Celend tam meydan okumaya karşılık verecekken bir anda ortalığı bir toz bulutu kaplamış. Gece olmuş gibi kararmış her yer. Sonra rüzgârlar dört bir yandan esip toz bulutunu dağıtmışlar. Tozun altından kahraman süvariler, savaşçı cesur askerler ve silahlı erler çıkmış. Her biri de hiçbir şeyden korkmayan yırtıcı hayvanlar gibiymiş. Askerler toz bulutunu görünce savaşmayı bırakmışlar. Bunun ne olduğunu, toz bulutunu kaldıranın kimler olduğunu öğrenmek için adamlarını göndermişler. Haberciler gidip durumu araştırmışlar. Az sonra öğrendikleri bilgilerle geri dönmüşler. Kâfirlerin habercileri bu tozu kaldıranların Müslümanlar olduklarını söylemiş. Komutanları Garip imiş. Müslümanlar haberciler de dönüp Garip'in geldiğini bildirmişler. Müslümanlar hemen atlarından inmiş, hükümdarlarını karşılayıp huzurunda toprağı öpmüşler. Selam verip saygılarını sunduktan sonra etrafında toplanmışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

637. GECE

Hükümdar Garip de selamlarını alıp kurtulmuş olmalarından ötürü sevindiğini söylemiş. Beraberce çadıra gelmişler. Hükümdar için bir taht hazırlayıp çadırına sancaklarını dikmişler. Hükümdar Garip tahtına oturup devlet adamlarını etrafında toplamış. Sadan'ın başından geçenleri kendisine anlatmışlar.

Kâfirlere gelirsek: Onlar da Acîb'i aramaya başlamışlar, onu ne çadırlarda ne de askerlerin arasında onu bulabilmişler. Celend bin Kerker'e Acîb'in kaçtığını haber vermişler. Celend bunu duyunca küplere binmiş, parmaklarını ısırıp "Işıkların sahibi güneşin hakkı için, o gaddar bir köpektir! Ahlaksız kavmiyle birlikte kaçtı demek ki! Onlar dağlara, mağaralara sığınmışlardır. Böyle düşmanlara ancak büyük bir savaşla karşılık verilir ve büyük savaştan kaçamayacaklar. Savaşta onlardan geride kimse kalmayacaktır. Hazırlığınızı yapın, kalplerinizi sağlam tutun, Müslümanlara karşı dikkatli olun!" demiş.

Hükümdar Garip'e gelirsek: O da Müslümanlara "Azminizi güçlendirin, kalplerinizi takviye edin, rabbinizden yardım isteyin. Düşmanlarınıza karşı O'ndan yardım isteyin!" demiş. Kavmi de şevkle "Ey zamanın hükümdarı, savaş yerinde vuruşma ve dövüş meydana ne yapacağımızı göreceksin!" demişler.

İki grup geceyi dinlenerek geçirmiş. Gün ışııyla her yanı aydınlatmış. Güneş korkakların ve kahramanların başlarına ışıklarını yaymış. Garip, Hz. İbrahim'in dini üzere iki rekât namaz kılmış, bir mektup yazmış ve onu Süheym ile birlikte kâfirlere göndermiş. Süheym onlara gidince kâfirler "Ne istiyorsun?" diye sormuşlar. O da "Hükümdarınızla görüşmek istiyorum" demiş. Askerler "Bekle, kendisine

bir soralım” demişler. Süheym bırakıp Celend’in yanına girmiş ve Garip’in elçisinin geldiğini söylemişler. Celend “Onu hemen bana getirin!” demiş. Süheym’i huzura getirdiklerinde “Seni kim gönderdi?” diye sormuş. Süheym “Beni Allah’ın Araplara ve Acemlere hükümdar yaptığı hükümdar Garip gönderdi. Onun mektubunu al ve kendisine bir cevap ver!” demiş. Celend mektubu almış, açıp okumuş. Mektupta şöyle yazılıymış:

“Rahman ve rahim olan Allah’ın adıyla. O rabdir, kadimdir, birdir, yücedir, her şeyi bilendir. Nuh, Salih ve İbrahim’in rabbidir. O her şeyin rabbidir. Selamet hidayete tabi olanların üzerine olsun! Onlar işlerin sonundan korkanlardır. Onlar en yüce hükümdara itaat eden, hidayet yoluna tabi olan, ahireti dünyaya tercih edenlerdir. Ey Celend! Bir ve Kahhar Allah’tan başkasına ibadet edilemez. O gece ile gündüzü, dönen feleği yaratandır. O kullarına peygamberler gönderdi, nehirleri akıttı, göğü yükseltti, yeri yaydı, dağları yetiştirdi, yuvalarında kuşları besledi, vahşileri mağaralarında rızıklandırdı. O Allah aziz, bağışlayıcı, halim ve günahları örtendir. Gözler kendisini idrak edemez. Geceyi gündüze çevirir. O nebilerini gönderdi ve kitapları indirdi. Bil ki, Ey Celend! Hz. İbrahim’in dininden başka hakiki din yoktur. Sen de Müslüman ol ve keskin kılıçtan kurtul. Ahirette de ateşten kurtulursun. İslam’ı kabul etmekte inat edersen seninle savaşır, memleketin yok ederiz; kimse izini bile bulamaz. Köpek Acîb’i bana gönder. Babamın ve annemin intikamını ondan alacağım”

Celend mektubu okuyunca Süheym'e "Efendine de ki, Acîb ve kavmi kaçtı, nereye gittiklerini bilmiyoruz. Celend'e gelirsek o dininden dönmeyecek. Yarın savaş olacak ve güneş bize yardım edecek!" demiş.

Süheym kardeşine dönüp olan biteni anlatmış. O gece yatıp dinlenmişler. Sabah olunca Müslümanlar savaş araç gereçlerini alıp sağlam atlara binmişler. Bu arada sürekli fetih nasip edecek olan her şeyin sahibini zikredip duruyorlarmış, ki o bedenleri ve ruhları yaratan Allah'tır. Yüksek sesle tekbirler getirilmiş, savaş davulları çalınmış, yeryüzü sarsılmaya başlamış. Atlılar, savaşmak isteyen kahramanlar ve savaşçılar öne çıkmışlar, toprak sarsılmaya başlamış ayaklarının altında.

Savaş kapısını ilk açan Cemerkan olmuş. Kılıcını ve topuzunu savurup atını savaş meydanına doğru sürmüş. Akıl sahipleri hayran kalmış kılıcını savurmasına. Cemerkan "Benimle mübareze edecek ve bana meydan okuyacak kimse var mı aranızda? Tembeller ve acizler karşıma çıkmasın. Kurcan'ın katili benim. Onun intikamını kim alacak?" demiş.

Celend, oğlunun adını duyunca askerlerine "Ey hainler! Bu oğlumu öldüren süvariye bana getirin ki, etini yiyeyim, kanını içeyim!" diye bağırmış. Hemen yüz savaşçı birden Cemerkan'a hücum ettiler. Cemerkan askerlerin çoğunu öldürüp komutanlarını mağlup etmiş. Celend Cemerkan'ın yaptıklarını görünce kavmine bağırp "Hep birlikte hücum edin!" demiş. Bunun üzerine Garip de bütün askerleriyle birlikte hücum etmiş. Cemerkan'ın askerleri de saldırıya geçmiş. Böylece iki grup, birbiriyle karşılaşan iki derya gibi çarpışmaya başlamış. Yemen kılıçları ve okları kullanılmış. Bedenler ve göğüsler parçalanmış. İki taraftan da ölüm meleğini görenler çok olmuş. Tozlar başlarını aşmış, kulaklar sağır olmuş, diller tutulmuş. Ölüm dört bir yandan insanları kuşatıyormuş. Kahramanlar yerinde dururken korkaklar kaçmış. Onlar savaşmaya ve

vuruşmaya devam ederken gün dönmüş, ayrılık davulları çalınmış, insanlar birbirinden ayrılarak kendi çadırlarına dönmüşler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

638. GECE

Garip hükümdarlık tahtına oturmuş, adamları etrafında saf saf durmuş. Onlara şöyle “Bu köpek Acîb’in kaçması canımı çok sıktı. Nereye gitmiş olabileceğini de bilmiyorum. Ona yetişemez ve intikam alamazsam kahırdan ölürüm” demiş. Onun bu sözleri üzerine kardeşi Süheyym el-Leyl öne çıkıp yeri öperek “Ey hükümdar, ben kâfirlerin askerlerine doğru gideceğim, hain köpek Acîb’in haberlerini araştıracağım!” demiş.

Garip “Tamam, git ve o domuzun durumunu bir araştır bakalım!” diye karşılık vermiş.

Süheyym kâfirlerin elbiselerinden giyinip kendini onlara benzetmiş. Sonra da sanki onlardan birisi gibi düşmanların çadırlarına doğru gitmiş. Düşman askerleri uyuyormuş, savaş ve vuruşmanın yorgunluğuyla sarhoş gibiymişler. Sadece nöbetçi uyanıkmış. Süheyym içeri girip çadırlara doğru koşmuş. Hükümdarı uyur bir halde bulmuş, yanında da kimsecikler yokmuş. Ona uyutucu bitkiler koklatmış. Artık hükümdar adeta bir ölü gibi olmuş. Sonra dışarı çıkıp bir katır getirmiş, hükümdarı bir kilime sarıp katırın üzerine yerleştirmiş. Üzerine de hasırlar koymuş. Garip’in çadırına gidip huzuruna girmiş.

Oradakiler kendisini görünce şaşırmışlar, “Sen de kimsin?” demişler. Süheym gülerek yüzünü açınca kendisini tanımışlar. Garip “Ne taşıyorsun?” diye sorunca Süheym “Hükümdarım, bu adam Celend bin Kerker’dir” demiş. Sonra onu çözmüş. Garip hükümdarı tanımış ve “Onu uyandır!” demiş. Süheym hükümdara sirke koklatıp burnundaki uyutucu bitkiyi de atınca Celend gözlerini açmış ve kendisini Müslümanların arasında bulmuş. “Ne berbat bir kâbus!” deyip gözlerini tekrar kapatıp uyumuş. Süheym kendisini dürtüp “Melun adam gözlerini aç!” demiş. Hükümdar gözlerini açıp “Ben neredeyim?” diye sormuş. Süheym “Sen hükümdar Kandemir oğlu Garip’in huzurundasın!” deyince Celend “Ey hükümdar, ben senin himayeni isterim. Bil ki, benim bir günahım yok. Beni seninle savaşılmaya zorlayan senin kardeşindir. O aramızı açtı ve sonra kaçtı gitti” demiş. Garip “Onun nereye gittiğini biliyor musun?” diye sormuş. Celend “Işıkların sahibi güneşe yemin olsun ki bilmiyorum, ondan bir haberim yok!” demiş. Garip hükümdarın bağlanmasını ve başına bir muhafız konulmasını emretmiş. Sonra herkes kendi çadırına dağılmış.

Cemerkan ve adamları da geri dönünce Cemerkan adamlarına “Ey amcaoğullarım, bu gece öyle bir şey yapacağım ki hükümdar Garip’in nezdinde yüzüm ak olacak!” demiş. Adamları “Dilediğin yap, senin emrini dinleyecek ve sözüne uyacağız” demişler. Bunun üzerine “Silahlarınızı alın, beraber çıkalım; ancak o kadar sessiz olun ki adımlarınızı atarken karınca bile fark etmesin sizi. Kâfirlerin çadırlarının etrafına yayılalım. Ben tekbir getirince siz de getirin ve ‘Allahu ekber!’ diye bağırın!” demiş. Daha sonra şehrin kapısına doğru ilerlemeye başlamışlar. Bir yandan da Allah’tan yardım istiyorlarmış. Hepsi de tam techizat silahlanmış haldeymiş. Geceye kadar beklemiş, sonra kâfirlerin etrafına dağılmışlar. Bir süre daha bekle-

dikten sonra Cemerkan kılıcını kalkanına vurup “Al-lahu ekber!” diye bağırmış, vadi bu seslerle inlemiş. Adamları da hemen tekbir getirmeye başlamış, “Alla-hu ekber!” diye bağırılmışlar. Vadileri sesleriyle doldurmuşlar. Vadiler, kumlar ve etraftaki her şey, onların sesleriyle yankılanmış. Kâfirler dehşete kapılmış bir halde uykularından uyanmış, ne olduğunu anlamadan birbirleriyle vuruşmaya başlamışlar; kılıçlar aralarında dönüp durmuş. Müslümanlar geri dönmüş, şehrin kapılarını açmak için kapıcıları öldürmüş, içeri girip şehri ve içindekileri ele geçirmişler.

Cemerkan bu hadiseyi yaşarken Hükümdar Garip de tekbir seslerini işitince atına binmiş. Askerler de hemen atlarına binmişler. Süheym öne geçip vakıanın olduğu yere doğru gidince Amiroğulları ve Cemerkan’ın kâfirlere hücum ettiğini ve düşmanlara zehirli kadehi tattırmış olduklarını görmüş. Geri dönerek kardeşine olan biteni haber vermiş. Garip de Cemerkan’a dua etmiş.

Kâfirler keskin kılıçlarla birbirlerini vurmaya devam etmiş, gün doğana kadar en zelil ve hor bir halde vuruşup durmuşlar. Güneş etrafı aydınlatınca Garip “Saldırın! Her şeyin sahibi olan ve her şeyi bileni razı edin!” diye emir vermiş. Bu emir üzerine iyiler günahkârlara saldırmışlar. Keskin kılıçlar işini görmüş, oklar kâfir ve münafıkların göğüslerine inmeye başlamış. Kaçarak şehirlerine girmek istediklerindese Cemerkan ve amca oğulları karşılarına çıkmış. Bu şekilde düşmanlarını iki dağ arasında sıkıştırmış, içlerinden sayısız askeri öldürmüşler. Geride kalanlar da vadilere ve dağlara kaçmışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

639. GECE

Müslümanlar da kılıçlarıyla kâfirlerin arkalarından gitmiş, vadilere ve tepelere yayılmışlar. Sonra Amman'a dönmüşler. Hükümdar Garip, Celend'in sarayına girip hükümdarlık tahtına oturmuş, adamlarını sağında ve solunda olmak üzere etrafında toplamış. Sonra Celend'i çağırıp, onu hemen getirip hükümdar Garip'in önüne koymuşlar. Garip, Celend'e Müslümanlığı teklif etse de o kabul etmemiş. Bunun üzerine şehrin kapısında asılmasını emretmiş. Emri yerine getirmiş, Celend'i şehrin kapısına asmış ve oklar fırlatıp bedenini delik deşik etmişler.

Hükümdar Garip, Cemerkan'a hediyeler verip "Artık bu şehrin valisi ve hakimi sensin, buradaki kalelerin ve atların sahibi sensin. Kaleyı sen kendi kılıcın ve adamlarınla fethettin" demiş. Cemerkan hükümdar Garip'in ayaklarını öpüp kendisine teşekkür etmiş. başarısının, izzetinin ve nimetinin devamı için ona dua etmiş. Sonra Garip, Celend'in hazinelerini açmış, oradaki malları savaşçılara, bayrak ve sancak sahibi adamlarına dağıtmış. Ardından kadınlara, çocuklara ve herkese ganimetten pay vermiş. Mal dağıtma işi on gün devam etmiş.

Hükümdar Garip bir gece uyurken korkunç bir rüya görmüş, rüyanın etkisiyle hemen uyanmış. Kardeşi Süheym'i uyandırmış ve "Rüyamda bir vadideydik. Birden üzerimizde daha önce benzerini görmediğim büyüklükte iki yırtıcı kuş uçmaya başladı, her birinin pençeleri mızraklar gibiydi. Sonra bize saldırdılar. O kadar korktum ki..." diyerek rüyasını anlatmış. Süheym bu sözleri işitince "Ey hükümdar, bu büyük bir düşmanın habercisi olmalı, sen kendini ondan korumalısın" demiş.

Garip gecenin kalan kısmında artık uyumamış. Sabahleyin atını getirtip binmiş. Süheym “Nereye gidiyorsun?” diye sorunca “İçim sıkıldı. Birkaç günlüğüne yolculuk etmek istiyorum, belki içim açılır” demiş. Süheym “Bari yanına bin savaşçı al!” deyince de “Hayır, tek başıma gideceğim” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine Süheym de onunla gitmeye karar vermiş. Atlarına binmiş, meralara ve vadilere doğru gitmişler; bir vадiden ötekine, bir meradan ötekine geçiyorlarmış. En sonunda büyük bir vadiye ulaşmışlar. Vadinin ağaçları çok, meyveleri ve nehirleri bolmuş; çiçekler açmış, kuşlar ağaçların dallarında en güzel sesleriyle ötüşüyorlarmış. Bülbül en güzel sesiyle meraları doldururken kumru de o tatlı şakımasıyla kulak dolduruyormuş. Güvercinler en fasih dilleriyle ötüyor, birbirinden farklı türde kuşlar da onlara karşılık veriyormuş. Ağaçlar her türden yemişe ve en hoş meyvelere sahipmiş. Vadi çok hoşlarına gitmiş. Meyvelerinden yemiş, nehirlerinden içmiş, ağaçların gölgelerinde oturmuşlar. Sonra uyku basmış, uyumuşlar. “Uyumayan Allah her türlü noksanlıktan münezzehtir.”

Onlar uyurken cinlerden iki güçlü ifrit saldırmış ve her biri kardeşlerden birini alıp semanın en yüksek kısmına kadar uçurmuş. Öyle ki, bulutların bile üzerine çıkmışlar. Süheym ve Garip uyanınca kendilerini gök ile yer arasında bulmuşlar. Kendilerini taşıyanların kim olduklarına baktıklarında iki ifrit olduklarını görmüşler; birisinin başı köpek, ötekinin başı maymun başı gibiymiş. At kuyruklarına benzeyen saçları varmış; pençeleri vahşi hayvanların pençelerine benziyormuş. Garip ile Süheym bunları görünce “Allah’tan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur” demişler.

İfritlerin bu ikisini kaçırmalarının sebebi şuymuş: Adı Meraş olan bir cin hükümdarının Saik adında bir oğlu varmış. Saik, Necme adında cinlerden bir kıza âşıkmiş. Saik ve Necme o vadede bir araya gelir, kuş su-

retine girerek orada buluşurlarmış. Garip ve Süheym Bunları görünce kuş olduklarını zannederek ok atmışlar. Ok Saik'e isabet etmiş, Necme de onu uçurarak babasının sarayının kapısına kadar getirmiş. Kapıcılar onu almış, babasının ayaklarının önüne bırakmışlar. Meraş oğlunun kaburgalarının arasındaki oku görünce "Ah evladım, bunu sana kim yaptıysa onun ülkesini yıkacağım, kanını akıtacağım, cin hükümdarlarının en büyüğü bile olsa ona dediklerimi yapacağım!" diye feryat figan etmiş. Bu esnada oğlu gözlerini açıp "Ey babacığım, beni pınar vadisindeki insanlardan birisi vurdu" demiş ve sözünü bitirir bitirmez de canını teslim etmiş. Babası kendine gelmesi için onu sarsmış, ama yarasının daha çok kanamasından başka bir işe yaramamış. Sonra ifritlerden ikisini çağırıp "Hemen pınar vadisine gidin, orada kim varsa tutun bana getirin!" demiş. Onlar da pınar vadisine gitmiş, Garip ve Süheym'i uyur halde bulunca onları tutup Meraş'a getirmişler. Süheym ve Garip uyanınca, kendilerini gök ile yer arasında bir yerde bulmuş ve "Allah'tan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur" demişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

640. GECE

İki ifrit Garip ile Süheym'i yakalayıp cinlerin hükümdarı Meraş'a getirmiş, ayaklarının önüne bırakmışlar. Hükümdar tahtında büyük bir dağ gibiymiş, bedenin üzerinde dört başı varmış; birisi vahşi hayvan, birisi

fil, birisi kaplan ve diğeri de sırtlan başına benziyor-muş. Garip ile Süheym'i Meraş'a getirdiklerinde "Ey zamanın hükümdarı, bunlar pınar vadisinde bulduğumuz kimselerdir!" demişler.

Hükümdar öfkeyle kendilerine bakmış, homur-danıp burnundan solumaya başlamış. Oradakilerin hepsi hükümdarın bu hallerinden korkuya kapılmış-lar. Hükümdar "Köpekler! Demek siz benim oğlumu öldürdünüz, ciğerime ateş düşürdünüz!" diye bağır-mış. Garip "Bizim öldürdüğümüz oğlun da kimdir? Senin oğlun kim?" demiş. Hükümdar "Siz pınar va-disinde değil miydiniz? Benim oğlumu kuş suretinde gördünüz, ona ok attınız, o da öldü!" demiş. Garip "Bén onu kimin öldürdüğünü bilmiyorum. Yüce rab-bimin hakkı için bilmiyorum. O Rab ki, her şeyi bi-lendir. Hz İbrahim'in hakkı için! Biz ne kuş gördük ne vahşi gördük ne de bir kuşu öldürdük!" diye kar-sılık vermiş.

Meraş, Garip'in yüce Allah'a yemin ettiğini ve O'nun peygamberi Hz. İbrahim'i tazim ettiğini görün-ce onun Müslüman olduğunu anlamış. Meraş ise el-Melik ve el-Alim Allah'a ibadet etmek yerine ateşe iba-det edenlerdenmiş. Hemen adamlarına bağırıp "Bana rabbimi getirin!" demiş. Ona altından bir tandır getir-mişler, önüne koyup içinde ateş yakmışlar. Hükümdar ateşe birtakım nesneler atınca içinden yeşil bir alev parıldamış. Sonra mavi, sonra sarı bir alev çıkmış. Hü-kümdar ve orada bulunanlar bu aleve secde etmişler. Onlar secde ederken Garip ile Süheym Allah'ı birliyor, tekbir getiriyor, Allah'ın her şeye kadir olduğuna şa-hitlik ediyorlarmış. Hükümdar başını kaldırıp Garip ile Süheym'in secde etmediklerini ve öylece durduklarını görünce "Köpekler! Siz niye secde etmiyorsunuz?" diye bağır-mış. Garip "Yazıklar olsun sana melun! Sec-de sadece her şeyin sahibi olan Allah'a yapılır. O var-lığı yokluktan çıkartan, suyu donuk taştan akıttandır.

O babayı evladına karşı şefkatli kılandır. O Allah ayakta durmak ve oturmakla nitelenmez. Hz. Nuh'un Hz. Salih'in ve Halil İbrahim'in rabbidir. O Allah cenneti ve cehennemi, ağaçları ve meyveleri yaratandır. O bir ve kahhar'dır" diye karşılık vermiş.

Meraş bu sözleri işitince gözleri yuvalarından fırlamış. Kavmine bağırıp "Bu iki köpeği bağlayın, onları rabbimin önüme getirin!" demiş. Süheym ve Garip'i bağlayıp ateşe atmaya niyetlenmişler. Ancak tam o sırada sarayın çatısının bir kısmı çöküp tandırın üzerine düşmüş. Tandır kırılmış ve ateş sönmüş. Tandırın külleri havada uçuşurken Garip "Allah ne büyüktür. O bize fetih ihsan etti, bize yardım etti, kâfirleri başarısız kıldı. Allah kendisini bırakarak ateşe ibadet edenlere karşı büyüktür" demiş. Hükümdar "Sen bir sihirbazsın, benim tanrıma sihir yaptın da bu hadise oldu!" demiş. Garip "Bre mecnun! Ateşin bir sırnı ve gücü olsaydı kendisine verilen zararı engellerdi!" diye karşılık vermiş.

Meraş bu sözleri işitince sinirden küplere binmiş ve "Dinimin hakkı için! Sizi bu ateşte öldüreceğim!" diye bağırılmış. Sonra onların hapsedilmesini emretmiş. Hemen yüz ifriti çağırıp büyük bir ateş yakmalarını emretmiş. Ateşe odun doldurmalarını söylemiş. Onlar da emri yerine getirmişler. Büyük bir ateş yakılmış, sabaha kadar içine odun atılıp güçlendirilmiş. Meraş, bir filin üzerine yerleştirilmiş ve cevherlerle süslenmiş altın bir tahta oturmuş olarak gelmiş. Etrafında farklı türlerden cin kabileleri toplanmış. Garip ve Süheym'i getirmişler. Onlar ateşin alevlerini görünce bir ve kahhar olan Allah'tan yardım istemişler. O gece ile gündüzü yaratan, işi pek yüce olan rabdir. O gözleri görürken gözler onu göremez. O her şeyi görür, her şeyden haberdardır.

Onlar Allah'tan yardım istemeyi sürdürürken bir anda batıdan büyük bir bulut doğuya doğru gelmeye

başlamış. Sonra da derya gibi yağmur yağdırıp ateşi söndürmüş. Hükümdar ve adamları korkarak sara-ya girmişler. Sonra hükümdar vezirlerine ve devlet adamlarına “Bu iki adam hakkında ne dersiniz?” diye sormuş. Onlar da “Ey hükümdar! Bunlar olmasaydı ateşin başına bu işler gelmezdi. Onların doğru sözlü olduklarına inandık!” demişler.

Bunun üzerine hükümdar “Artık benim için de doğru ve açık yol belli oldu. Ateşe ibadet etmek batıl bir iştir. Öyle olmasaydı ateş kendisini yağmurdan korur, tandırı parçalayan taştan kendisini sakınırdı. Halbuki ateş küle döndü. Artık ben de ateşi ve ışığı, gölgeyi ve sıcaklığı yaratan Allah’a iman ettim. Siz ne dersiniz?” demiş. Onlar da “Ey hükümdar, biz senin sözüne tabiiyiz, ne dersen ona itaat ederiz” demişler. Sonra hükümdar, Garip’i çağırmış. Getirdikleri zaman ayağa kalkıp Garip’e sarılmış ve gözlerinden öpmüş. Süheym’i de aynı şekilde gözlerinden öpmüş. Sonra askerler Garip ile Süheym’in yanına gelmiş, ellerini ve başlarını öpmeye başlamışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

641. GECE

Daha sonra hükümdar Meraş hükümdarlık tahtına oturmuş. Garip’i sağına, Süheym’i de soluna oturta-rak “Ey insanlar! Müslüman olmamız için ne yapma-mız lazım?” diye sormuş. Garip “Allah’tan başka ilah yoktur, İbrahim Allah’ın dostudur, demeniz yeterlidir”

deyince hükümdar ve adamları hem kalpleriyle hem de dilleriyle Müslüman olmuşlar. Garip onlara namaz kılmayı da öğretmiş.

Aradan biraz zaman geçince Garip kavmini hatırlayıp mahzun olmuş. Hükümdar onu böyle mahzun görünce “Gama yer yok artık! Vakit genişlik ve rahatlık vaktidir!” demiş. Garip “Ey hükümdar, benim çok düşmanım var. Kavmim adına onlardan endişe ederim” diye karşılık vermiş. Sonra kardeşi Acîb ile yaşadıklarını başından sonuna kadar anlatmış.

Cinlerin hükümdarı “Ey insanların hükümdarı! Ben senin için kavminin durumunu araştırarak birisini göndereyim. Sana doymadan göndermeye razı olamam” demiş. Hemen iki güçlü ifriti çağırmış; birisinin adı Kilcan, ötekinin adı Kurcan imiş. İki ifrit gelip hükümdarlarının önünde toprağı öpmüşler. Hükümdar “Hemen Yemen’e gidin, askerlerinin durumunu ve ordularının halini bir soruşturun?” demiş. Onlar da “Baş üstüne!” deyip yola çıkmış ve Yemen’e doğru uçmaya başlamışlar.

Garip ile Süheym’in başından geçenler bunlarmış. Müslüman askerlere gelirsek onlar Hükümdar Garip’in sarayına giderek ona hizmet etmek istemişler. Ancak hizmetkârlar onlara hükümdar ve kardeşinin sabahleyin atlarına binerek çıktıklarını söylemişler. Komutanlarhemen atlarına binmiş ve dağlara, vadilere doğru at sürmüşler. Her yerde Garip ve Süheym’in izlerini araya araya sonunda pınarlar vadisine ulaşmışlar. Orada Garip ile Süheym’in yüklerini atılmış bir halde bulmuşlar. Atları da orada otliyormuş. Komutanlar “Halil İbrahim’in hakkı için, hükümdar buradan ayrılmış demek ki!” demişler. Sonra etrafa dağılmış, vadileri ve dağları üç gün boyunca aramaya devam etmişler. Ama hiçbir yerde bulamamışlar. Sonra haberciler ve kılavuzlar gönderip “Şehirlere, kalelere, hisarlara dağılın ve hükümdarın haberini araştırın!” demişler.

Onlar da “Baş üstüne!” demiş, hemen dağılarak farklı bölgelere gitmişler.

Acîb casuslarından kardeşinin kaybolduğu ve ondan bir haber alınamadığını öğrenmiş ve çok sevinmiş. Hükümdar Yağreb bin Kahtan’ın huzuruna girip sığınma talebinde bulunmuş. O da kendisine sığınma hakkı tanımış ve emrine iki yüz bin asker vermiş. Acîb askeriyle birlikte yola çıkıp Amman’a ulaşmış. Cemerkan ve Sadan onların karşısına çıkıp savaşmışlar. Ancak Acîb Müslümanlardan pek çok kişiyi öldürmüştü. Bunun üzerine Müslümanlar şehre girip kapıları kapatmış ve surlara çekilmişler.

Bu iki ifrit, yani Kilcan ve Kurcan Müslümanları hisarlarına çekilmiş bir halde bulmuşlar ve gece olunca ya kadar beklemişler. Geceleyin kâfirleri cinlerin keskin kılıçlarıyla doğramışlar. Her kılıcın uzunluğu on iki zira’ imiş; bir insan öyle bir kılıcı taşa vursa taş parçalanırmış. Düşmanlara hücum ederken “Allahu ekber, Allah yardım etti, fetih ihsan etti, Hz. İbrahim’in dinini inkâr edenleri başarısız kıldı!” diye bağınıyorlarmış. Kâfirleri cezalandırmış, pek çoğunu öldürmüşler. Ağızlarından ve hançerelerinden ateşler çıkıyormuş. Kâfirler tüylerini diken diken bu görüntüleri görünce öyle bir korkmuşlar ki akılları başlarından gitmiş. Sonra silahlarına davranıp karanlıkta ne yaptıklarını göremeden birbirlerini öldürmeye başlamışlar. İki ifrit kâfirlerin boyunlarını vuruyor, “Allahu ekber! Biz hükümdar Garip’in hizmetkârlarıyız, o cinlerin hükümdarı hükümdar Meraş’ın arkadaşıdır! diye bağınıyorlarmış. Gece yarısına kadar kılıçlar dönmeye devam etmiş. Kâfirler zannetmişler ki bütün dağlar ifritlerle dolu! Çadırlarını sökmüş, yüklerini ve mallarını develere yükleyerek kaçmaya başlamışlar. İlk kaçan da Acîb imiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

642. GECE

Müslümanlar toplanıp kâfirlerin başına gelenleri hayretler içinde seyretmişler. Bir yandan da cin kabilelerinden korkuyorlarmış. İki ifrit kâfirlerin peşinden onları vadilere ve mağaralara kadar takip etmişler. İki yüz bin kişiden sadece elli bin kişi ellerinden kurtulabilmiş. Bunlar da yenilip ve bozguna uğramış bir halde kendi şehirlerine doğru yönelmişler.

İfritler Müslüman askerlerin yanlarına dönüp “Ey askerler! Sizin efendiniz Hükümdar Garip ve kardeşi Süheym size selam ediyor. Onlar, cinlerin hükümdarı hükümdar Meraş’ın yanında misafirdir. Yakın zamanda da sizin yanınıza dönecekler!” demişler.

Askerler Garip’in haberini alıp iyi olduğunu öğrendiklerinde çok sevinmişler. Sonra onlara “Allah size hayırlar versin, size ikramda bulunsun!” demişler. İki ifrit geri dönüp Hükümdar Garip ile hükümdar Meraş’ın yanına gelmişler. Başlarından geçenleri ve yaptıklarını kendilerine anlatmışlar. Hükümdar da bu yaptıklarından ötürü onları ödüllendirmiş. Garip’in içi artık rahat etmiş.

Sonra hükümdar Meraş, Garip’e “Kardeşim, İstiyorum ki, sana ülkemizi gezdireyim, Nuh’un oğlu Yafes’in şehrini göstereyim” demiş. Garip “Nasıl istersen ey hükümdar!” diye karşılık vermiş. Hükümdar hemen iki at istetmiş. Meraş, Garip ve Süheym atlara binmiş, yanlarında atlarına binmiş, bin ifrit olduğu halde yola çıkmışlar. En sonunda Nuh’un oğlu Yafes’in şehrine varmışlar. Şehir halkı büyük küçük demeden sokaklara dökülmüş, Meraş’ı karşılamaya çıkmışlar. Büyük bir kalabalık eşliğinde şehre girmişler. Sonra Nuh oğlu Yafes’in sarayına girmiş, onun hükümdarlık tahtına oturmuşlar. Taht mermer bir

tahtmış. Etrafı altınlarla süslüymüş. Yüksekliği on basamakmış, içi türlü ipeklerle döşenmiş. Hükümdar şehir halkına dönüp “Ey Nuh oğlu Yafes’in zürriyeti! Babalarınız ve dedeleriniz neye ibadet ederdi?” diye sormuş. Onlar da “Biz babalarımızın ateşe taptıklarını duyduk, biz de onlara uyduk. Bunu bizden daha iyi bilirsin” demişler. Bunun üzerine hükümdar “Ey kavim! Biz ateşin Allah’ın yarattığı bir şey olduğunu gördük. O Allah ki, her şeyi yaratandır. Bunu öğrenince bir ve kahhar olan Allah’a teslim oldum. O gece ile gündüzü, dönen feleği yaratandır. Gözler O’nu idrak edemezken o gözleri idrak eder. O her şeyden haberdardır. Siz de Müslüman olun, azabı çetin olan Allah’ın azabından kurtulun. Ahirette de ateşin azabından kurtulursunuz!” demiş. Bunun üzerine şehir halkı dilleriyle ve kalpleriyle iman edip Müslüman olmuşlar.

Meraş Garip’in elini tutup onu Yafes’in sarayında dolaştırmış. Saraydaki hayranlık uyandırıcı yerleri gezdikten sonra da silah ambarına girmişler. Hükümdar, Yafes’in silahlarını Garip’e göstermiş. Garip bir köşede asılı olan altından bir kılıcı görünce “Ey hükümdar! Bu kılıç kimindir?” diye sormuş. Hükümdar “Bu kılıç Nuh oğlu Yafes’in kılıcıdır. O bu kılıçla insanlarla ve cinlerle savaşırdı. Onu hakim Gerdum yaptı ve üzerine İsm-i Azam’ı yazdı. O kılıçla bir dağa vursa, dağı parçalardı. Onun adı Mahik’tir ve insanların başına inse onları yok eder; bir cine vurulsa onu perişan eder” demiş.

Garip kılıcın erdemleri hakkındaki sözleri işitince “Kılıca bir bakmak istiyorum” demiş. Meraş “Tabii bakabilirsin” deyince Garip elini uzatıp kılıcı almış ve kınından çıkarmış; kılıç parl parıl parıldıyormuş ve üzerinde ölüm izleri varmış. Uzunluğu on iki, genişliği üç karış kadarmış. Garip kılıcı almak istemiş. Hükümdar Meraş “Onu kullanmaya gücün varsa alabilirsin” demiş. Garip “Evet var” diye cevap vermiş. Sonra kı-

lıcı eline alıp asa tutar gibi tutmuş. Oradaki insan ve cinler şaşırıp “Ey süvarilerin efendisi! Kılıç eline çok iyi yakıştı!” demişler. Meraş da “Elini, kendilerini ele geçirmek için yeryüzü hükümdarlarının canlarını verdiği şu hazinenin üzerine koy, sonra atına bin de seni dolaştırayım!” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı anlatmayı bıraktı.

643. GECE

Garip ve Meraş atlarına binmişler. İnsanlar ve cinler onlara hizmet etmek üzere artları sıra yürümüşler. Sarayların ve boş kalelerin önünden geçmiş, caddelerde yürüyüp altın kapılardan geçmişler. Sonra şehrin kapılarından çıkıp bir bahçede dolanmaya başlamışlar. Bahçede meyveli ağaçlar, akan nehirler, ötüşen kuşlar varmış. Bunlar kudret ve beka sahibi Allah’ı tespih ediyorlarmış. Akşama kadar gezmiş, sonra geri dönmüşler. Geceyi geçirmek üzere Nuh oğlu Yafes’in sarayına gelmişler. Saraya ulaştıklarında kendileri için sofra kurulmuş, oturup doyuncaya kadar yemişler.

Sonra Garip cin hükümdarına dönüp “Ey hükümdar, artık halkımın ve ordumun yanına dönmek istiyorum, onların halinden haberim yok!” demiş. Meraş Garip’in sözlerini duyunca “Kardeşim, Allah’a yemin olsun ki, ben senden ayrılmak istemem, en azından bir ay geçmeden seni bırakmam. Belki bir daha seni görmek nasip olmayabilir” demiş. Garip hükümdarı kırmamış ve bir ay orada onunla kalmış. Hükümdar

Garip yiyip içip gönlünce yaşamış. Hükümdar Meraş kendisine birbirinden güzel hediyeler, madenler, zümrütler, mücevherler, elmas taşından hediyeler, altın ve gümüşler vermiş. Bunun yanı sıra misk, amber altınla işlenmiş ipek kumaşlar vermiş. Garip de kardeşi Süheym için altınla süslenmiş değerli kumaşlardan iki elbise yaptırmış. Kendisi için de inci ve mücevherlerle süslenmiş, değer biçilemez pahada bir taç yaptırmış.

Sonra hükümdar Meraş beş yüz ifrit çağırıp “Yarın sefere çıkmak üzere hazırlanın, hükümdar Garip ile Süheym’i şehirlerine ulaştıracaksınız!” diye emir vermiş. Onlar da “Baş üstüne!” diye karşılık vermişler.

O gece yatıp uyumuşlar. Tan yeri ağarırken atlarına binmişler. Ancak bir anda davullar çalınmaya, borazanlara üflenmeye başlanmış. Yeryüzü uçan ve yüzen yetmiş bin ifritten oluşan askerlerin sesleriyle dolmuş. Bu gelenlerin hükümdarının adı Berkan imiş. Böyle bir ordunun gelişinin ardındaysa çok mühim bir sebep yatıyormuş: Berkan Akik şehrinin ve altın sarayın sahibiymiş. Beş kaleye hükmedermiş. Her kalede elli bin ifrit bulunurmuş. O ve kavmi her şeyin sahibi olan Allah’a değil, ateşe taparlarmış. Berkan hükümdar Meraş’ın amca oğluymuş. Meraş’ın kavmi içerisinde de dıştan Müslüman olmuş gibi gözükse de içten içe küfrünü sürdüren bir ifrit varmış. Akik vadisine gidip Hükümdar Berkan’ın huzuruna girmiş. Önünde yeri öpmüş, izzet ve devletin bekası için dua etmiş. Sonra Meraş’ın Müslüman olduğunu çıkmış bildirmiş.

Bu sözleri işiten Berkan “Nasıl olur da kendi dinini terk eder?” diye sormuş. İfrit de bütün olanları anlatmış. Berkan onun sözlerini işitince çok sinirlenmiş, kan beynine sıçramış. Sonra güneşe, aya, közleri olan ateşe yeminler ederek “Dinimin hakkı için! Amcamın oğlunu, onun kavmini ve onlara Müslümanlığı an-

latan bu insanı öldüreceğim. Onların hepsini öldürüp hiç kimseyi geride bırakmayacağım!” demiş. Cin topluluklarına haber salıp içlerinden yetmiş bin ifrit seçmiş ve Cabirsa şehrine varmış. Şehrin kuşatma altına alıp şehrin kapısının hemen karşısına çadırını kurdurmuş. Meraş bir ifriti çağırıp “Git bak bakalım ne istiyorlarmış” demiş. İfrit hemen Berkan’ın çadırına gitmiş. Çadırın önünde dikilen ifritler karşısına dikilip “Sen de kimsin?” demişler. O da “Ben Meraş’ın elçisiyim” demiş. Bunun üzerine onu alıp Berkan’ın huzuruna çıkarmışlar. Önünde zorla secde ettirmişler. İfrit Berkan’a “Efendim beni size gönderdi ki, durumunuzu ve geliş sebebinizi öğrenelim” demiş. Berkan “Efendine git, de ki, bu gelen senin amcanın oğlu Berkan’dır, seni selamlamak maksadıyla geldi” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

644. GECE

İfrit bu sözleri işitince efendisine dönüp durumu bildirmiş. Meraş Garip’e “Sen tahtında otur, ben gidip amcamın oğluna selam vereyim, onu bir ziyaret edeyim” demiş ve hemen bineğine binip Berkan’ın çadırına gitmiş. Halbuki Berkan ona tuzak kurmuş. Niyeti Meraş geldiğinde onu yakalayıp hapsedmekmiş. Sonra ifritleri çağırıp “Beni onunla kucaklaşırken görünce kendisini tutun ve bağlayın!” diye emir vermiş. Onlar da “Baş üstüne!” diye karşılık vermişler.

Hükümdar Meraş amcasının oğlunun yanına varıp çadırına girmiş. Berkan onu görünce kalkıp sarılmış. Bu esnada cinler hükümdar Meraş'a saldırıp onu bağlamışlar. Berkan, Meraş'a bakıp "Ey cinlerin köpeği! Sen kendi dinini, atalarının ve babalarının dinini terk ediyor da bilmediğin bir dine mi giriyorsun?" demiş. Meraş "Ey amcamın oğlu! Ben Hz. İbrahim'in dininin hakikat, öteki dinlerin batıl olduğunu anladım!" diye karşılık vermiş. Berkan "Bunu size kim söyledi?" diye sormuş. Meraş "Irak hükümdarı Garip bize bunu bildirdi. O benim yanımda ve bizim katımızda çok önemli bir konumda" demiş.

Berkan bunu duyunca "Ateşin, ışığın, gölgenin ve sıcaklığın hakkı için! Seni ve adamlarının hepsini öldüreceğim!" demiş. Sonra da onu hapsedmiş. Meraş'ın kölesi efendisinin başına gelenleri görünce şehrine dönmüş ve hükümdar Meraş'ın adamlarına efendisinin başına gelenleri bildirmiş. Onlar da feryat ederek atlarına binmişler hemen.

Garip onlardaki bu telaşı görünce "Durum nedir?" diye sormuş. Ona hadiseyi bildirmişler. Bunun üzerine Garip Süheym'i çağırıp "Bana hükümdar Meraş'ın verdiği atlardan birisini hazırla!" demiş. Süheym "Cinlerle mi savaşacaksın?" diye sorunca "Evet, Nuh oğlu Yafes'in kılıcıyla onlarla savaşacak ve Hz. İbrahim'in rabbinden onlara karşı yardım isteyeceğim, O her şeyin rabbi ve yaratanıdır" demiş.

Cin atlarından aşkar bir at hazırlanmış; at adeta bir kale gibiymiş. Garip, savaş teçhizatını alıp atına binmiş. İfritler de zırhlarını giyip savaşa hazırlanmışlar. Berkan ve adamları bineklerine binmiş, iki ordu savaş meydanında karşılaşmış. Savaş kapısını ilk açan Hükümdar Garip olmuş. Atını savaş meydanına sürüp Nuh oğlu Yafes'in kılıcını çekmiş. Kılıcı çekince öyle bir panıldamış ki bütün cinlerin gözleri kamaşmış, kalplerine korku düşmüş. Garip kılıcını savurmaya

başlayınca cinlerin akılları başlarından gitmiş. Sonra Garip “Allahu ekber!” diye tekbir getirip “Ben Hükümdar Garip'im, Irak hükümdarıyım! Dinim İbrahim'in dinidir!” demiş.

Berkan bu sözleri işitince “Bu din amcamın oğlunun daha önce inandığı dininden başka bir din! Demek amcamın oğlunu dininden çıkartan o! Dinimin hakkı için, Garip'in başını kesmeden tahtıma oturmam. Onun nefeslerini tüketeceğim. Amcamın oğlunu ve adamlarını tekrar eski dinlerine döndüreğim. Bana karşı çıkanı yok edeceğim!” demiş.

Sonra sağlam bir burç gibi kocaman beyaz bir file binmiş. Savaş naraları atıp kırbacıyla file öyle bir vurmuş ki, hayvanın derisinde yaralar açılmış. Bunun üzerine fil feryat edip savaş meydanına doğru koşmuş. En sonunda Garip'e yaklaşmış. Berkan “Ey insanların köpeği! Ülkemize girmenizin sebebi nedir? Buraya geldin, amcamın oğlunun ve adamlarının dinini bozdun. Onları bir dinden çıkarttın, ötekine taşıdın. Bil ki, bugün dünyadaki son günüdür!” demiş.

Garip bu sözleri işitince “Ey cinlerin en değersiz, en akılsız!” diye bağırılmış. Bunu duyan Berkan mızrağını çıkarıp onunla Garip'e hamle etmiş, ama isabet ettirememiş. Bunun üzerine ikinci hamle de bulunup mızrağını Garip'e fırlatmış. Garip mızrağı havada yakalayıp gerisin geri, file doğru göndermiş. Mızrak filin alnından girip kafasının arkasından çıkmış. Fil ölüp yere yığılmış. Fil düşünce Berkan da kurumuş bir kütük gibi yere yuvarlanmış. Garip onun yerinden ayrılmasına müsaade etmeden Nuh oğlu Yafes'in kılıcıyla ense köküne bir darbe indirip bayıltmış. İfritler hemen etrafında toplanmış ve onu bağlamışlar.

Adamları hükümdarlarını bu halde görünce onu kurtarmak için saldırıya geçmişler. Garip ve beraberiindeki mümin cinler de onların saldırılarına karşılık vermişler. Garip duaları kabul eden Allah'ı razı etmiş,

Allah da tılsımlı kılıçla onlara yardım etmiş; zaten o kılıçla kime vursa onu yenermiş. Kılıcıyla vurduğu kişinin anında canı çıkar, cehennem odunu olurmuş. Müminler kâfir cinlere saldırmış, üzerlerine ateş topları fırlatmışlar. Garip de cesurca savaşıyor, önüne çıkanı yere serip düşman askerini darmadağın ediyormuş. Sonra Hükümdar Garip Kilcan ve Kurcan'la birlikte hükümdar Berkan'ın çadırına gitmiş. İfritlere "Hemen efendinizi kurtarın!" demiş. Onlar da efendilerini çözüp kurtulmasını sağlamışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

645. GECE

Bağlarından kurtulan hükümdar Meraş "Bana silahlarımı ve uçan atlarımı getirin!" diye emretmiş. Hükümdarın havada uçabilen iki atı varmış. Birisini Garip'e verip ötekini kendi almış. Savaş silahlarını kuşanıp atına binmiş, Garip'le birlikte savaş meydanına doğru uçmuş. Adamları da arkalarından geliyorlarmış. Garip ve Meraş "Allahu Ekber, Allahu Ekber!" diye bağırıyolar, yeryüzü, dağlar, vadiler ve tepelere onların seslerine karşılık veriyormuş. Düşman saflarından otuz bin ifrit ve şeytandan fazlasını öldürdükten sonra geri dönüp Yafes'in şehrine girmişler. İki hükümdar tahtlarına oturup Berkan'ın getirilmesini istemişler ama askerler onu bulamamışlar.

Bunun sebebi şuymuş: Onlar Berkan'ı esir ettikten sonra kendileri savaşla ilgilenirken onu tek başı-

na bırakmışlar. Bu sırada hizmetçi bir ifrit onlar geri dönmeden Berkan'ın bağlarını çözmüş, o da kaçarak askerlerinin yanına gitmiş. Kavmine ulaştığında, bir kısmının öldüğünü, geri kalanlarınsa kaçtığını görmüş. Daha önce kendisini kurtaran ifrit onu alıp göğe doğru uçurmuş ve altın saraya, Akik şehrine ulaştırmış. Hükümdar Berkan hükümdarlık tahtına oturur oturmaz ölümden kurtulmuş adamları etrafında toplanmış, kurtulduğu için kendisini tebrik etmişler. O da "Ey halkım! Kurtuluş nerede kaldı? Askerim öldü, beniyse esir ettiler. Benim cin kabileleri arasındaki saygınlığımı yok ettiler!" demiş. Devlet adamları "Ey hükümdar, hükümdarlar bazen belaya maruz kalır, bazen kazanırlar!" demişler. Ancak Berkan "İntikamımı almalı ve bu ayıbı ortadan kaldırmalıyım! Aksi halde cin kabileleri arasında dolanamam!" demiş. Hemen mektuplar yazıp civar kalelerdeki kabilelere göndermiş. Onlar da mektuplardaki çağılara cevap vermiş, hemen toplanıp hükümdar Berkan'ın yanına gitmişler. Hükümdar gelenleri teftiş edince üç yüz yirmi bin zorba ifrit ve şeytanın toplanmış olduğunu görmüş. Toplananlar "Bizden isteğin nedir?" demişler. Berkan "Üç gün sonra yola çıkmak üzere hazırlıklarınızı yapın!" demiş. "Baş üstüne!" diye karşılık vermişler.

Hükümdar Berkan'ın yaşadıkları bunlarmış. Meraş'ın yaşadıklarına gelirsek: Savaş meydanına geri dönüp Berkan'ı aramış, ama bulamamış. Onu elinden kaçırmış olmak çok ağrına gitmiş ve "Yüz ifrit ile korumuş olsaydık kaçamazdı. Bizden kaçıp nereye gitti acaba?" demiş. Sonra Garip'e dönüp "Kardeşim, bil ki, Berkan gaddardır, intikamını almaktan geri durmaz. Adamlarını toplayacak ve bize saldıracak. Bu hezimetin ardından henüz zayıfken onu yakalamak isterim!" demiş.

Garip "Doğru düşünüyorsun! Hemen onu yakalamalıyız!" diye karşılık vermiş. Bunun üzerine Meraş

“Kardeşim, sen şu ifritlerle kendi şehrine dön. Beni bırakın, kâfirlerle savaşıp yükümü azaltayım” demiş. Ancak Garip “Hayır, bütün günahları örten ve kullarına karşı merhametli olan Allah’a yemin olsun ki, bütün kâfir cinleri yok etmeden bu diyardan ayrılmam. Allah onları cehenneme dolduracak. Orası ne kötü yerdir! Böyle bir cezadan bir ve kahhar olan Allah’a ibadet edenler kurtulabilir. Sen kardeşim Süheyim’i Amman’a gönder, belki o hastalığından iyileşir” demiş. Süheyim o sıralar hastaymış. Meraş ifritleri çağırıp “Süheyim’i, bu mal ve hediyelerle birlikte Amman’a götürün!” demiş. İfritler “Baş üstüne!” demiş, Süheyim ile hediyeleri alıp insanların şehirlerine yönelmişler.

Daha sonra Meraş kalelere ve valilere mektuplar yazıp toplanmalarını emretmiş. Onlar da emri alır almaz toplanıp gelmişler. Sayıları yüz altmış bini bulmuş. Savaş hazırlıklarını görüp Akik şehrine, altın saraya doğru yola çıkmışlar. Bir günde bir senelik yol kat etmiş, sonunda bir vadiye varmışlar. Geceyi orada geçirmeye karar verip konaklamışlar. Sabaha kadar orada kalıp dinlenmişler.

Tam ayrılacakları sırada haberci cinlerden biri koşturarak gelip diğer ordunun yaklaştığını haber vermiş. İki ordu vadide karşılaşmış ve birbirlerine hücum etmişler. Aralarında büyük bir savaş başlamış. Çatışma şiddetlenmiş, yer sarsılmış, savaş en çetin yüzünü göstermiş, rahatlık yerini zorluğa bırakmış. Artık söz ve laf ortadan kalkmış, zamanlar kısalmış. Kâfirlerin durumu çok daha vahimmiş. Garip, Allah’ı birleyerek saldırıyor, önüne gelenin boynunu vurup kafalardan tepeler yapıyormuş. Akşam olduğunda kâfirlerden yaklaşık yetmiş bin kişi öldürülmüş. Karanlık çökünce ayrılık davulları çalınmış, iki ordu birbirinden ayrılmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

646. GECE

Askerler birbirlerinden ayrılıp yerlerine çekildiklerinde Meraş ve Garip de çadırlarına girmişler. Silahlarını bırakıp zırhlarını çıkarmış, yemeklerini yiyip o günü sağ salim atlattıkları için birbirlerini tebrik etmişler. Askerlerinden öldürülen ifritlerin sayısı on binmiş.

Berkan ise öldürülen yardımcıları sebebiyle mahzun bir şekilde çadırına girmiş. Adamlarına “Ey kavimim, durup da üç gün daha bunlarla savaşırsak hepimizi öldürürler!” demiş. Adamları ‘Hükümdarım, ne yapmamızı istersin?” demişler. Berkan “Onlara gecenin karanlığında, uykudalarken hücum edelim. Bu durumda bize karşı koyamazlar, hepsini öldürürüz. Hazırlığınızı yapın, düşmanlara hücum edin, onların karşısında tek vücut olun!” demiş. Adamları “Baş üstüne!” diye cevap vermişler ve hemen saldırı için hazırlanmışlar.

Bunların içlerinde adı Cendel olan bir ifrit varmış ki kalbi İslama ısınmış imiş. Kâfirlerin niyetlerini öğrenince hemen aralarından ayrılıp Meraş ve Hükümdar Garip’in yanına gelmiş ve kâfirlerin planlarından onları haberdar etmiş. Meraş Garip’e “Ne dersin kardeşim, ne yapmamızı önerirsin?” diye sormuş. Garip “Bu gece kâfirlere saldırıp her şeyin sahibi olan Allah’ın izniyle onları dağlara, vadilere ve mağaralara sürelim” demiş. Sonra da cinlerin öncülerini çağırıp “Savaş hazırlıklarınızı yapın, yanınıza yüzer kişi alıp karanlık çöktüğünde dağlara çıkıp saklanın. Çadırların arasında dolaşan düşmanları görünce, farklı yönlerden onlara hücum edin. Niyetinizi sağlam tutun, rabbinize itimat ediniz. Siz muzaffer olacaksınız, ben de sizinle beraberim!” demiş.

Adamlar emri yerine getirmişler ve gece olunca Berkan'ın ordusu hücum etmişler. Düşman askerleri neye uğradıklarını şaşırmış, ateşten ve ışıktan yardım isteyip duruyormuş. Müminlerse "Ey merhametlilerin en merhametlisi! Ey bütün yaratıkları yaratan!" deyip âlemlerin rabbinden yardım isteyerek çadırların arasına dalıyor, kâfirlere saldırıyorlarmış. En sonunda düşmanlarını kurumuş ekinlere çevirmişler. Sabah olduğunda kâfirlerin çoğu cansız bedenlere dönmüş, kurtulânlarsa dağlara ve ıssız bölgelere kaçmış. Meraş ve kavmiye ganimetleri toplayıp muzaffer bir şekilde geri dönmüşler. Sabahleyin Akik şehrine ve altın saraya gitmek üzere yola çıkmışlar.

Berkan'a gelirse: Savaş aleyhine dönüp de gece karanlığında adamlarının çoğu öldürülünce kalan adamlarıyla kaçıp şehrine varmış, sarayına girmiş. Destekçilerini toplayıp "Ey kavmim, kimin yanında bir şey varsa onu alsın ve Kafdağı'na gitmek üzere bana yetişsin! Orada Eblak sarayının sahibi hükümdar Ezrak var. İntikamımızı alacak kişi odur!" demiş. Hemen ailesini, çocuklarını, mallarını alarak Kafdağı'na doğru yola çıkmış.

Meraş ve Garip Akik şehrine ve altın saraya ulaşınca kapıları açık bulmuşlar. Girip bakınca içeride kimse'nin olmadığını görmüşler. Meraş, Garip'e Akik şehrini ve altın sarayı gezdirmeye başlamış. Şehrin surlarının taşları zümrütten, kapıları kızıl akiktenmiş. Evlerin ve sarayların çatıları sandal ve ud ağacındanmış. Caddelede ve sokaklarda dolaşıp sonunda altın saraya varmışlar. Birinin bitip ötekinin başladığı dehlizlerden geçip sonunda hükümdarların bölümüne ulaşmışlar. Sütunları zümrüt ve yakuttanmış. Meraş ve Garip saraya girdiğinde sarayın güzelliği karşısında hayrete düşmüşler. İçeri girip bütün her yeri gezmişler. Yedi dehliz geçip dört salonu olan bir bölmeye ulaşmışlar. Salonların hiçbirisi ötekine benzemiyormuş. Sarayın

ortasında kızıl altından bir fıskiye varmış, üzerinde altından vahşi hayvanların heykelleri varmış. Su bu hayvanların ağızlarından havuza akıyormuş. Her şey kendisine hayran bırakacak güzellikteymiş. Salondaki divan renkli ipekle dokunmuş bir örtüyle örtülüymüş. Ondan başka kızıl altından koltuklar da varmış. Bunlar inci ve mücevherlerle süslüymüş. Meraş ile Garip, Berkan'ın tahtına oturmuş ve altın sarayda büyük bir şölen düzenlemişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

647. GECE

Garip, Meraş'a "Şimdi ne yapmayı düşünüyorsun?" diye sormuş. Meraş "Ey insanların hükümdarı, yüz süvari gönderdim, onlar Berkan'ın nerede olduklarını bize haber verecekler, öğrenince biz de ardından gideceğiz" demiş. Üç gün altın sarayda kalmışlar. Sonra araştırma için gönderilen ifritler geri dönmüş, Berkan'ın Kafdağı'na gittiğini bildirmişler. Orada Hükümdar Erzak'a sığınma talebinde bulunmuş, o da kendisine izin vermiş imiş.

Meraş, Garip'e dönüp "Kardeşim, ne dersin ne yapalım?" demiş. Garip "Onlara hücum etmezsek onlar bize hücum edecek" demiş. Meraş ve Garip askere üç gün sonra yolculuk için hazırlanmalarını emretmiş. Tam hazırlanmış yola çıkmak üzereymiş ki Süheym ile hediyeleri götürmüş olan ifritler geri dönmüş ve Garip'in yanına girip huzurunda yerleri öpmüşler.

Garip onlara kavminin durumunu sorunca “Kardeşin Acîb savaştan kaçıp Yareb bin Kahtan’a gitti. Hint ülkelerine gidip oranın hükümdarının huzuruna girdi. Orada seninle yaşadığı hadiseyi anlatıp sığınma talebinde bulundu. O da talebini kabul edip bütün valilerine mektuplar yazdı. Çöldeki kumlar kadar asker topladılar. Başı sonu belirsiz olan bir ordu ile Irak’ı işgal etmek üzere yola çıktılar!” diyerek olanları anlatmış.

Garip bunları duyunca “Kâfirler yere batsın! Allah İslama yardım eder. Ben onlara savaşın ve çatışmanın ne olduğunu göstereceğim!” demiş. Meraş da ona “Ey insanların hükümdarı! İsmi Azam hakkı için, seninle birlikte ülkeneye gelmeliyim. Düşmanlarını helak eder, seni maksadına ulaştırırım!” demiş. Garip hükümdara teşekkür etmiş. Ertesi gün yola çıkmak üzere gecelemişler. Sonra Kafdağı’na doğru yola çıkmışlar.

Ordu gün boyunca yürümüş, Eblak sarayına ve mermer şehrine doğru yol almış. Şehir taş ve mermerden inşa edilmiş bir şehirmiş; cinlerin babası Barik bin Faki’ tarafından inşa edilmiş imiş. Eblak sarayını da yine o inşa etmiş. Sarayın bir kısmı gümüşten bir kısmıysa altından yapılmış. Başka hiçbir yerde onun benzeri bir saray görülmemiştir.

Meraş ve ordusu Mermer şehrine doğru gitmiş, aralarında yarım günlük bir süre kalınca dinlenmek üzere konaklamışlar. Meraş kendileri için haber getirecek birisini şehre göndermiş. Giden kişi bir süre sonra geri dönüp “Ey hükümdar, Mermer şehrinde cinlerden o kadar çok topluluk var ki, onların sayısı yağmur damlaları ve ağaç yaprakları kadardır!” demiş.

Hükümdar bunu duyunca Garip’e dönüp “Ey insanların hükümdarı, sence ne yapmak lazım?” diye sormuş. Garip “Ey hükümdar! Adamlarını dörde böl, düşman ordusunun etrafına dağılsınlar ve ‘Allahu ekber!’ diye bağırsınlar. Tekbir getirdikten sonra geri çe-

kilsinler. Gece yarısına kadar böyle yapsınlar. Bakalım cin kabilelerinin arasında ne olacak” demiş.

Meraş hemen adamlarını toplayıp Garip’in söylediği gibi dörde ayırmış. Askerler kılıçlarını kuşanıp beklemeye başlamışlar. Gece yarısı olunca düşman askerlerinin etrafında dolaşıp “Allahu ekber!” diye tekbirler getirmeye, “Halil İbrahim’in dininin hakkı için!” diye bağırmaya başlamışlar. Kâfirler bu sesler karşısında korkuyla uyanmış, silahlarına davranıp birbirlerini kırmaya başlamışlar. Gün ağarana kadar çoğu ölmüş, az bir kısmı hayatta kalmış. Garip mümin cinlere bağırıp “Kalanlara hücum edin, ben sizinle beraberim, yardımcınız Allah’tır!” demiş. Meraş ve Garip de askerlerle birlikte saldırmışlar. Garip keskin kılıcını sıyırıp kelleleri uçurmuş, bedenleri yere sermiş. En sonunda Berkan’a ulaşmış, kılıcıyla vurup öldürmüştü. Aynı şeyi hükümdar Ezrak’a da yapmış.

Gün kuşluk vaktine erişince kâfirlerden kimse geri kalmadığı gibi onların haberlerini taşıyacak kimse de kalmamış. Meraş ve Garip, Eblak sarayına girmişler. Sarayın duvarlarının altın ve gümüşten olduğunu, zeminin billurdan yapılmış ve yeşil zümrütlerle süslenmiş olduğunu görmüşler. Saray değerli ipeklerle döşenmiş, mücevherlerle süslenmiş, altın şeritlerle tezyin edilmiş imiş. İçeride buldukları mallar ve ganimetler sayılamayacak kadar çokmuş.

Sonra hareme girmişler. Garip, hükümdar Ezrak’ın haremindeki kızlar arasında güzellikte eşi benzeri olmayan bir kız görmüş. Üzerinde, etekleri altınlarla süslenmiş olan bin dinardan fazla edecek bir elbise, etrafında da yüz cariye varmış. Kız etrafındaki cariyelerin arasında yıldızlar arasındaki ay gibiymiş. Garip kızı görünce güzelliği karşısında akli başından gitmiş, ağzı açık kalmış. Sonra cariyelerden birisine “Bu kız da kimdir?” diye sormuş. “O, hükümdar Ezrak’ın kızı Sabah Yıldızı’dır” demişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

648. GECE

Garip, hükümdar Meraş'a dönüp "Ey cinlerin hükümdarı, ben bu kızla evlenmek istiyorum" demiş. Hükümdar Meraş "Saray, içindeki mallar ve buradaki her şey senindir. Sen bir çare düşünüp Berkan'ı, hükümdar Ezrak'ı ve adamlarını yok etmeseydin onlar bizi yok edeceklerdi. Mal senin, ailesi de senin kölendir!" demiş. Garip bu sözler karşısında kendisine teşekkür etmiş.

Kızın yanına gelip onu dikkatle süzünce daha çok beğenmiş onu. Acemlerin, Türklerin ve Deylemlerin hükümdarı Sabur'un kızı Fahrü Tac ile Mehdiye'yi unutmmuş. Bu kızın annesi Çin hükümdarının kızıymış. Hükümdar Ezrak onu sarayından kaçırıp evlenmiş, sonra da bu kız olmuş. Güzelliği ve cemali sebebiyle onu Sabah Yıldızı diye isimlendirmiş. Kız güzelliğin prensesiymiş. Annesi öldüğünde daha kırk günlük-müş. Onu kabilenin hizmetkârları yetiştirmiş. Bu savaş olup da babası öldüğü zaman on yedi yaşındaymış.

Garip onu çok sevmiş ve hemen onunla evlenmiş. Kız babasından nefret ediyormuş, onun için ölümüne çok sevinmiş. Garip, Eblak sarayının yıkılmasını emretmiş. Onlar da sarayı yıkmışlar. Sonra Garip sarayın değerli taşlarını cinlere taksim etmiş.

Saraydan yirmi bir bin altın ve gümüş tuğlanın yanı sıra hesap edilemeyecek kadar mal ve maden

çıkılmış. Hükümdar Meraş, Garip'e Kafdağı'nın sırlarını ve güzelliklerini göstermiş. Sonra Berkan'ın sarayına geri dönmüşler. Onu da yıkıp mallarını dağıttıktan sonra Meraş'ın kalesine gitmişler ve beş gece de orada kalmışlar.

Garip kendi ülkesine dönmek isteyince Meraş "Ey insanların hükümdarı, ben senin hizmetindeyim. Seni ülkeneye ulaştırana kadar seninle geleceğim" demiş. Garip "Halil İbrahim hakkı için, seni yormak istemem. Adamlarından da sadece Kurcan ve Kilcan'ı alacağım" diye karşılık vermiş. Meraş "Ey hükümdar, o halde on bin cin süvari al! Onlar senin hizmetinde kalsın!" demiş. Garip yine "Yok, sadece sana söylediklerimi alacağım" demiş.

Meraş bin ifrite Garip'in ganimetini yüklemelerini ve ülkesine kadar ona eşlik etmelerini emretmiş. İfrit Kurcan ve Kilcan'aysa Garip ile kalmalarını ve ona itaat etmelerini söylemiş. Onlar da "Baş üstüne" demişler. Sonra Garip ifritlere "Siz bu malı yüklenin, Sabah Yıldızı'nı da taşıyın!" demiş.

Kendisi de yola çıkmak için uçan atına binmek istemiş, ancak Meraş "Bu at sadece bizim ülkemizde yaşayabilir. İnsanların ülkesine ulaşırsa ölür. Benim bir deniz atım var, onun bir benzeri ne Irak'ta ne başka yerlerde bulunur, onu al!" demiş. Sonra atın getirtilmesini emretmiş ve atı getirmişler. Garip atı görünce akli başından gitmiş, hemen ata binmiş. Kilcan onu taşıırken Kurcan da malları taşımış. Vedalaşırlarken Meraş Garip'e sarılıp ondan ayrılacağı için ağlamış ve "Ey kardeşim, yapamayacağın bir iş olursa bana haber gönder. Ben de askerle sana gelirim, yeryüzünü ve içindeki her şeyi başlarına yıkarlar" demiş. Garip ona kendisine yaptığı bu iyiliklerden ötürü teşekkür etmiş.

Sonra iki ifrit Garip ile birlikte yola çıkmışlar. İki gün, bir gece boyunca yol gitmiş, elli senelik yol kat etmişler. En sonunda Amman'a yaklaştılar. Oraya

yakın bir yerde konaklayıp dinlenmek istemişler. Garip Kilcan'a "Git de kavmimin durumunu benim için bir araştır!" demiş. İfrit denileni yapıp hemen gitmiş, az sonra geri gelip "Ey hükümdar, şehrinin etrafında deryalar dolusu düşman askeri var. Senin askerlerin de onlarla savaşıyor. Ben oradayken harp davulları çaldı ve Cemerkan onlarla savaşmak üzere meydana geldi" diyerek gördüklerini anlatmış.

Garip bunları işitince "Allahu ekber!" diye tekbir getirmiş ve "Ey Kilcan, atımı hazırla, silahlarımı ve kılıçlarımı getir. Bugün kahramanlar korkaklardan harp meydanında ayrışır!" demiş. Kilcan hemen kılıp emri yerine getirmiş. Garip savaş aletlerini almış, Yafes bin Nuh'un kılıcını kuşanmış. Deniz atına binip kâfirlerin ordusuna doğru yönelmiş. Kircan ve Kurcan "Kalbini rahat tut, bize müsaade et kâfirlerle savaşalım, onları mağaralara ve ıssız yerlere süreriz. Allah'ın izniyle ve yardımıyla onların arasında tüten bir ocak bırakmayız!" demişler. Garip "Siz onlarla savaşırken ben de atımın üzerine olacağım, başka çaresi yok!" diye karşılık vermiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

649. GECE

Askerlerin gelmesinin ise garip bir sebebi varmış: Daha önce hatırlarsanız Acîb, Yareb bin Kahtan'ın ordusunu getirip Müslümanları muhasara etmiş, karşısınaysa Cemerkan ve Sadan çıkmıştı. Ancak Kilcan

ve Kurcan gelmiş, orduyu kırmıştı. Bu durumda Acîb kaçmış ve “Oğlu ve kavmi öldürülmüş iken Yareb bin Kahtan’a dönersek bize ‘Siz olmasaydınız, kavmim ve çocuklarım öldürülmezdi,’ der, sonra hepimizi kılıçtan geçirir. Yapmamız gereken iş Hint ülkesine gitmek, Hükümdar Tarkenan’ın huzuruna çıkmaktır. Ona gidersek ondan intikamımızı almasını isteriz!” demiş. Adamları da “Önümüze geç, ateş sana bereket versin!” demişler.

Günler geceler boyu yürümüş, Hint ülkesine varmışlar. Hükümdarın huzuruna girmek üzere müsaade istemişler. Hükümdar, izin verince Acîb içeri girmiş, hükümdarın önünde yerlere kapanıp hükümdarla layık şekilde dua etmiş ve “Ey hükümdar, beni himayene al, senin himayen kötülükleri engeller. Bizi engin gölgenin altında topla!” demiş. Hint hükümdarı Acîb’e “Sen kimsin, istediğin nedir?” diye sormuş. Acîb “Ben Irak hükümdarı Acîb’im! Kardeşim bana zulmetti. O İslam dinine girdi. Adamları da kendisine boyun eğdirdi, şehirlere hakim oldu, hangi ülkeye gitsem beni oradan kovaladı. Şimdi de sana geldim, senden sığınma talep ediyorum. Senin gücüne sığınyorum” demiş.

Hint hükümdarı Acîb’in sözlerini işitince ayağa kalkıp “Ateşin hakkı için, senin intikamını alacağım, yeryüzünde ateşperestlerden başka kimse kalmayacak!” demiş. Hemen oğlunu çağırıp “Evladım, derhal hazırlan ve Irak’a git! Oradaki herkesi yok et, ateşe ibadet etmeyenleri cezalandır. Esir ettiklerini yanıma getir, onlara türlü azaplar yapacağım, en çetin sıkıntıları tattıracağım onlara. İbret alanlar için ibret vesilesi kılacağım hepsini!” demiş.

Hükümdar Tarkenan’ın oğlu seksen bin süvari, seksen bin de piyade seçmiş. Onlarla birlikte on bin fil almış. Her filin üzerinde şebekeleri altınla süslenmiş, sandal ağacından yapılmış tahtirevanlar varmış. Ayrıca her filin üzerinde bir silah bölmesi varmış ve her

birinde sekiz silahlı adam savaşmaktaymış. Adı Rah Şah olan hükümdarın oğlu zamanın kahramanmış ve cesaretle bir benzeri yokmuş.

On gün içinde bütün hazırlıklarını tamamlamış. Sonra bulutlar gibi hızla yol kat ederek, mesafeleri iki ayda aşarak Amman'a ulaşmış, şehri kuşatmış. Acîb çok sevinçliymiş, zannediormuş ki başarılı olacak. Cemerkan ve Sadan yanlarında cengaverleriyle çıkmış, savaş meydanını doldurmuşlar. Savaş davulları çalınmış, atlar kişnemiş. Kilcan tam da bu sırada gelip olanları görmüş. Sonra geri dönerek Hükümdar Garip'e durumu bildirmiş.

Hükümdar Garip bunları duyunca hemen atına binmiş ve kâfirlerin arasına girerek kendisine kimin karşı koyacağını beklemeye başlamış.

Savaş kapısını ilk açan Sadan el-Gavl olmuş, öne çıkıp meydan okumuş, kendisiyle savaşacak birisini istemiş. Hint kahramanlarından birisi karşısına çıkmış. Sadan onun ayakta durmasına dahi fırsat vermeden sırtında taşıdığı sopalarla vurup kemiklerini parçalamış. Adam yere serilmiş. İkincisi çıkmış, onu da öldürmüştü. Üçüncüsü çıkmış, onu da öldürmüştü. Bu şekilde otuz savaşçıyı öldürene kadar böyle devam etmiş.

Bu kez Hintlilerden başka bir kahraman karşısına çıkmış. Adı Battaş Akran imiş. Savaş meydanında beş bin süvariye denk sayılırmış ve hükümdar Tarkenan'ın da amcasıymış. Battaş, Sadan'a meydan okuyup "Ey bunak Arap! Sen ne yüzle Hint hükümdarlarıyla savaşıyor, onların kahramanlarının karşısına çıkıyorsun? Hangi cesaretle onların atlarına vuruyorsun. Bugün dünyadaki son günüdür!" diye bağırılmış. Sadan bu sözleri işitince öfkeden gözleri kanlanmış, Battaş'a saldırıp sopasıyla vurmuş, ama isabet ettirememiş. Sopasıyla birlikte toprağın üzerine düşmüş. Kendisini toparlamasına fırsat bulamadan esir edilip

bağlanmış. Düşman askerleri onu sürükleye sürükleye kendi çadırlarına götürmüşler. götürmüşler.

Cemerkan arkadaşının esir alındığını görünce “Halil İbrahim’in dininin hakkı için!” diye bağırarak atını meydana sürmüş, Battaş Akran’a saldırmış. Bir süre vuruşmuşlar. Battaş, Cemerkan’a hamle edip onu zırhının ucundan kendisine doğru çekmiş ve zırhını çıkarıp kendisini de yere düşürmüş. Onu da bağlamış, çadırlarına götürmüşler. Battaş peş peşe Müslümanlara meydan okuyormuş. En sonunda yirmi dört savaşçıyı esir almış. Müslümanlar bu adamı görünce çok korkmuşlar. Garip kahramanların başına gelenleri görünce bineğinden altın bir sopa almış. Bu, cinlerin hükümdarı Berkan’ın sopasıymış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

650. GECE

Garip deniz atını sürmüş. At Garip’in altında rüzgâr gibi süzülerek savaş meydanının ortasına varmış. Garip oraya ulaşınca “Allahu Ekber! Allah fetih insan etsin ve yardımını esirgemesin! İbrahim’in dinini inkâr edenleri başarısız kılsın!” diye bağırmış ve Battaş’a hücum etmiş. Sopasıyla vurduğu gibi yere düşürmüş. Müslüman askerlere doğru dönüp kardeşi Süheym el-Leyl’i aralarında görünce “Bu köpeği bağla!” diye bağırmış. Süheym, Garip’in sözlerini işitince hemen Battaş’ın yanına gitmiş ve bağlayıp kendi çadırlarına götürmüş.

Müslümanların kahramanları bu süvarinin cesurluğu karşısında hayrete düşmüşken kâfirler de komutanlarını esir alan bu süvarinin kim olduğunu tartışıyorlarmış. Bütün bunlar olurken Garip mübareze isteyerek karşısına çıkacak kimse var mı diye sormuş. Hint komutanlardan birisi çıkmış karşısına; Garip ona da sopayla vurup atından yere düşürmüştü. Kilcan ve Kurcan adamı bağlayıp Süheym'e teslim etmişler. Garip adamları peş peşe esir almaya devam etmiş ve elli iki komutanı esir almış.

Gün bitmiş, ayrılık davulları vurulmuş. Garip meydana ayrılp Müslümanların yanına gitmiş. Onu ilk karşılayan Süheym olmuş. Atının üzerindeyken ayaklarını öpüp "Ellerin dert görmesin, ey zamanın süvarisi! Bize bir söyle bakalım, kim bu kahraman?" demiş. Garip yüzündeki örtüyü kaldırıp da Süheym kendisini tanıyınca hemen askerlere "Bu kahraman sizin hükümdarınız ve efendiniz Garip'tir! Cinlerin ülkesinden döndü!" demiş. Müslümanlar hükümdarlarından söz edildiğini duyunca atlarından inip ona doğru gelmiş, ayaklarını öpmeye başlamışlar. Kendisini selamlayıp kurtulmuş olması sebebiyle sevinmişler. Sonra onunla birlikte Amman'a girmişler. Garip hükümdarlık tahtına oturup adamlarını etrafında toplamış. Herkes sevinçliymiş. Yemek getirilmiş ve yemişler.

Garip cin kabileleriyle Kafdağı'nda yaşadıklarını başından sonuna kadar anlatmış. Adamları anlattıklarını karşısında hayretler içerisinde kalmış, kurtulmuş olması sebebiyle Allah'a şükretmişler. Kilcan ve Kurcan da orada Garip'in yanındaymışlar. Sonra Garip kavmine uyumaları için evlerine gitmelerini söylemiş. Herkes gidince yanında sadece iki cin kalmış. Onlara "Beni Kufe'ye taşıyın, ailemi ziyaret etmek istiyorum. Sonra gece yarısı beni tekrar geri getirirsiniz" demiş. Onlar da "Tabii efendim, hemen. Bu bizim oldukça kolay" demişler.

Kufe ile Amman arası, bir süvarinin altmış günde gidebileceği bir mesafeymiş. Kilcan Kurcan'a "Ben giderken sen dönerken taşırsın" demiş. Kilcan Garip'i sırtlanmış, Kurcan ise onun yanında gidiyormuş. Bir süre sonra Kufe'ye varmış ve Garip'i sarayın kapısında bırakmışlar. Saraya girince amcası Damiğ'i görmüş, selam verip "Eşim Fahrü Tac ve Mehdiye nasıl?" diye sormuş. Amcası "Her ikisi de hayır ve afiyet içindedir" diye karşılık vermiş. Sonra hizmetkâr içeri girip ailesine Garip'in geldiğini bildirmiş. Onlar da sevinmiş, verdiği müjde sebebiyle hizmetkârı ödüllendirmişler. Garip yanlarına girince hemen ayağa kalkıp kendisini selamlamışlar. Sonra hep beraber oturup sohbet etmeye başlamışlar. Damiğ de oradaymış. Garip cinlerle yaşadıklarını anlatınca Damiğ ve ailesi anlatılanlara çok şaşırmışlar. Gecenin yarısını istirahatla geçirdikten sonra sabaha doğru iki ifrit gelmiş. Garip ailesine, eşine ve amcasına veda edip Kurcan'ın sırtına binmiş. Kilcan ise onun yanındaymış. Hava aydınlanmadan Amman'a varmışlar.

Tekrar zırhını giyinip kılıcını kalkanını kuşanmış. Askerleri de savaşa hazırlanmışlar. Sonra kapıların açılmasını emretmiş. Kâfirlerden bir süvari yanında Cemerkan, Sadan el-Gavl ve öteki esir alınmış komutanlar olduğu halde yanlarına gelmiş. Onları kurtarmış imiş. Getirip Müslümanların hükümdarı Garip'e teslim etmiş. Müslümanlar komutanlarının kurtulmaları sebebiyle sevinmişler. Sonra tekrar atlarına binmişler. Savaş davulları vurulmaya başlanmış. Herkes dövüşmek ve vuruşmak için hazırlanmış. Kâfirler de bineklerine binmiş, savaşmak ve vuruşmak için harp düzeni almışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

651. GECE

Savaş kapısını ilk açan hükümdar Garip olmuş. Nuh oğlu Yafes'in kılıcı olan keskin kılıcını çekip atını meydana sürmüş ve "Kim beni tanırsa, kötülüğüm ona yeter. Beni tanımayana da kendimi tanıtırım. Ben hükümdar Garip'im! Irak ve Yemen'in hükümdarıyım. Ben Acîb'in kardeşi Garip'im!" demiş.

Hint hükümdarı Rad Şah Garip'in sözünü işitince komutanlarına bağırıp "Bana hemen Acîb'i getirin!" demiş. Acîb getirilince ona "Sen biliyorsun ki, bu savaş senin savaşındır ve savaşın sebebi sensin. İşte! Kardeşin savaş meydanında ve harp alanında. Onun karşısına çık, onu esir al ve bana getir ki devenin sırtına ters bindirip Hint ülkesine kadar böyle götürelim onu!" demiş.

Acîb "Başka birini göndersen daha iyi olur. Bugün zayıfım" diye karşılık vermiş. Rad Şah onun sözlerini işitince öfkelenip burnundan soluyarak "Alevli ateşin ve ışığın hakkı için! Gölgenin ve sıcaklığın hakkı için! Kardeşinin karşısına çıkıp hemen onu bana getirmezsen başını keserim, artık nefes alamazsın!" diye bağırmış.

Bunun üzerine Acîb bütün cesaretini toplayıp atını meydana sürmüş. Kardeşine yaklaşıp "Ey Arabın köpeği! Kötülerin en kötüsü! Ey hükümdarların en rezili! Sana geleni al ve ölüme hazırlan!" diye haykırmış.

Hükümdar Garip bu sözleri işitince "Sen kimsin?" diye sormuş. O da "Ben senin kardeşinim. Bugün dünyadaki son günündür!" diye karşılık vermiş. Garip onun kardeşi olduğunu öğrenince "İntikam günü bugünmüş demek! Annemin ve babamın intikamı alınacak!" diye bağırıp kılıcını Kilcan'a vermiş ve elindeki topuzla ona öyle bir vurmuş ki neredeyse kaburga-

larından çıkacakmış. Sonra zırhından tutup kendine doğru çekmiş. Zırhını üzerinden alıp Acîb'i yere düşürmüş. İki ifrit hemen gelip onu hor ve zelil bir şekilde sürüklemişler. Garip düşmanın esir olmasına sevinirken şairin şu mısralarını okumuş:

Meramın oldu dertler bitti artık
 Şükür sana rabbim, hamdolsun sana
 Zelil oldum fakir kaldım hakarete uğradım
 Allah ise her dileğime erdirdi beni
 Şehirlere hakim oldum kulları yendim
 Rabbim! Sen olmasaydın ya ben ne olurum

Rad Şah Acîb'in başına gelenleri görünce atını isteyip savaş aletlerini giymiş ve meydana çıkmış. Atını meydanda bekleyen hükümdar Garip'e doğru sürmüş. "Ey Arabın en değersiz, odun taşıyanı! Senin ne değerin olabilir ki hükümdarları ve kahramanları esir edersin. Atından in, kendini bağla ve ayağımı öp, kahramanlarımı serbest bırak, bağlanmış bir halde benimle ülkeme gel. Belki seni affeder ve ülkemizde bir ekmek lokması yiyen dilenci yaparız!" diye bağırmış.

Garip onun bu sözlerini işitince kahkahalarla gülmüş ve "Ey köpeklerin en köpeği, ey vahşi kurt! Belanın etrafında döndüğü birisine nasıl bakarsın?" demiş. Sonra Süheym'i çağırıp "Esirleri getirin!" demiş. Esirler getirilince hepsinin boynunu vurmuş. Rad Şah Garip'e doğru bir hamle etmiş, ama başarılı olamamış. Sonra bir hamle daha etmiş. Karanlık bastırana kadar birbirlerine hamle etmeye ve vuruşmaya devam etmişler. Sonra ayrılık davulları çalınmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

652. GECE

Taraflar birbirinden ayrılmış, her hükümdar kendi yerine gitmiş. Adamları kurtuldukları için kendilerini tebrik etmişler. Müslümanlar hükümdar Garip'e "Ey hükümdar! Savaşı bu kadar uzatmazdın?" demişler. Garip "Şimdiye kadar çok fazla kahramanla ve fillerle savaştım ama bundan daha iyi bir dövüşçü görmedim. Yafes'in kılıcını kullanmak istemedim. Onu kullansaydım bir darbe vurduğumda kemiklerini bile parçalar, onu öldürürdüm. Fakat onu esir almak isterim ki, belki Müslüman olur" demiş. Garip'in durumu buymuş.

Rad Şah'ın yaşadıklarına gelirsek: O da kendi çadırına girmiş, tahtına oturmuş. Kavminin büyükleri huzuruna girmiş, hasmını sormuşlar, "Alev sahibi ateş hakkı için! Ömrümde böyle bir kahraman görmedim. Yarın onu esir alacağım, zelil ve hakir olarak sürükleyeceğim!" demiş.

Sabah olunca davullara vurulmuş, herkes savaş için hazırlanmış, kılıçlarını kuşanmış. Savaş naraları her yanı doldurmuş. Bütün askerler atlarına binmiş, çadırlarından çıkarak yeryüzünü, vadileri doldurmuşlar. Savaş kapısını ilk açan kişi, büyük komutan, cengâver süvari ve heybetli aslan hükümdar Garip olmuş. Öne çıkıp "Bugün benim arşıma çıkacak kimse var mı, bana meydan okuyacak kimse var mı? Acizler ve tembeller karşıma çıkmasın!" demiş. Sözü duyar duymaz Rad Şah büyük bir kubbeyi andıran filinin üzerinde karşısına çıkmış. Filin sırtında etrafı ipeklerle örülmüş bir taht varmış. O ise filin kulakları arasında oturuyormuş. Elindeyse file vurduğu bir kırbaç varmış. Fil sağa sola doğru sallanarak yürüyormuş. Garip'in atına yaklaşınca at hayatında görmediği bir

şeyi gördüğü için irkilmiş. Bunun üzerine Garip atından inip onu Kilcan'a teslim etmiş. Keskin kılıcını alıp Rad Şah'a doğru ilerlemiş. Sonra filin önüne gelmiş. Rad Şah bir kahraman karşısında mağlup olacağını hissederse filin üzerinde tahtına biner, yanına bir toz alırmış. Bu bitki tozunu huni gibi bir şeyin içine doldurup kendisini yenebilecek süvariye ve atına doğru atarmış. Bu durumda o toz gözleri körletir, Rad Şah da atından inip süvariye esir alırmış. Süvarileri bu şekilde yenermiş. Garip'e yaklaştığında da eline işte bu tozu alıp Garip'e doğru fırlatmış. Toz Garip'in üzerine yayılıp onun görmesini engelleyince de fili üstüne doğru sürmeye başlamış. Ancak Kilcan ve Kurcan, Garip'in yanından ayrılmamış olduklarından, durumu görür görmez hemen fili tutmuşlar. Onlar bunu yaparken Garip de kendini kenara çekmiş. Kilcan ve Kurcan Rad Şah'a hücum edip onu bağladı ve sürükleyip götürmüşler.

İnsanlar sanki iki derya veya çatışan iki dağ gibi birbirlerine girmiş. Tozlar göğe yükselmiş, savaş şiddetlenmiş, oluk oluk kan akmış. Savaş bütün şiddetiyle devam ederken gün dönmüş, gece olmuş, ayrılık davulları çalınmış ve taraflar birbirinden ayrılmış. Müslümanların arasından pek çok kişi öldürülmüş pek çoğu da yaralanmış. Bunun sebebi fillermiş. Bu durum Garip'in çok ağrına gitmiş. Yaralıların tedavi edilmesini istemiş. Sonra devlet büyüklerine dönüp "Görüşünüz nedir, ne yapmak lazım?" diye sormuş. Onlar da "Bize zarar veren fillerdir. Onlardan kurtulsaydık askerleri yenerdik" demişler. Kurcan ve Kilcan "Biz kılıçlarımızı çekip onlara hücum edelim, onların çoğunu öldürelim!" demişler. Ancak hükümdar Celend nezdinde görüşleri muteber olan Ammanlı biri öne çıkıp "Ey hükümdar, benim sözümü dinler ve bana kulak verirsiniz bu orduya yardım edebilirim" demiş. Garip komutanlara dönüp "Bu adam size ne derse sözüne

itaat edeceksiniz!” demiş. Onlar da “Baş üstüne!” diye cevap vermişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

653. GECE

Ammanlı adam on komutan seçerek “Elinizin altında ne kadar savaşçı var?” diye sormuş. “On bin savaşçı var” diye cevap vermişler. Ammanlı onları alıp silah ambarna götürmüş. Beş bin tanesine bir çeşit tüfek verip nasıl kullanacaklarını öğretmiş. Sabah olunca kâfirler kendilerini savaşa hazırlamış, filleri, zürafaları ve onları kullanan askerleri öne almışlar. Adamlarının hepsi tam teçhizatlıymış. Garip ile savaşçıları da atlarına binip saf düzeni almışlar. Davullar çalınmış, vahşiler ile filler yürümeye başlamış. Ammanlı adam atıcılara emir vermiş, onlar da tüfeklerle ve oklarla saldırmışlar. Attıkları kurşunlar ve taşlar vahşi hayvanların kemiklerine işlemiş. Hayvanlar bağırmaya ve süvarilerle piyadelere doğru koşup ayaklarıyla onları ezmeye başlamışlar. Sonra Müslümanlar kâfirlere hücum etmiş, onları iki yandan kuşatmışlar, filleri dağıtmışlar. Böylece düşmanlar dağlara ve ıssız yerlere doğru kaçmaya başlamış. Müslümanlarsa keskin kılıçlarıyla onları takip etmişler. Fillerden ve vahşilerden pek azı kurtulabilmiş. Hükümdar Garip ve adamları galibiyetin sevinciyle geri dönmüşler. Sabahleyin ganimeti bölüşmüş, beş gün orada kalmışlar.

Hükümdar Garip saltanat tahtına oturup kardeşi Acîb'i çağırmış ve "Ey köpek! Sana ne oluyor da bütün hükümdarları başımıza topluyorsun? Her şeye gücü yeten Allah sana karşı bana yardım eder. Gel Müslüman ol ve selamete kavuş. Ben de anne ve babamın intikamından vazgeçeyim. Sonra seni daha önceki gibi hükümdar yapayım, ben de senin otoriten altına gireyim!" demiş.

Acîb, Garip'in bu sözlerini işitince "Ben dinimi değiştirmem!" diyerek karşı çıkmış. Garip onu zincirlerle vurup başına da yüz güçlü köle dikmiş. Sonra Rad Şah'a dönüp "İslam dini hakkında ne dersin?" diye sormuş. O da "Ben sizin dininize girerim. Sizin dininiz doğru ve iyi bir din olmasaydı bizi yenemezsiniz. Allah'tan başka ilah olmadığına ve Halil İbrahim'in O'nun peygamberi ve dostu olduğuna şahitlik ederim" demiş. Garip onun Müslüman olmasına sevinip "İmanın tadı kalbine girdi mi?" diye sormuş. O da "Evet" demiş. Bunun üzerine Garip "Kendi ülkeneye ve vatanına dönmek ister misin?" diye sormuş. Rad Şah "Eğer dönersem dininden çıktığım için babam beni öldürür" demiş. Garip "Ben seninle birlikte gelir, Allah'ın yardımıyla seni yeryüzüne hakim kılarm. Bütün şehirler hükmün altına girer, kullar sana itaat eder" diye karşılık vermiş. Bunu duyan Rad Şah, Garip'in ellerini ve ayaklarını öpmüş.

Garip düşmanın yenilmesini sağlayan fikrin sahibi Ammanlıya da bolca mal vermiş, iyilik ve ihsanda bulunmuş. Sonra Kilcan ve Kurcan'a dönüp "Ey cinler!" demiş. Cinler "Buyur!" diye karşılık verince de "Beni Hint ülkesine götürmenizi istiyorum!" demiş. Cinler "Baş üstüne" demişler. Garip yanına Cemerkan ve Sadan'ı da almış. Kilcan o ikisini, Kurcan da Garip ile Rad Şah'ı almış ve Hint ülkesine gitmişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

654. GECE

Kurcan ve Kilcan akşam vaktine kadar uçmuşlar. Gece sonunda Keşmir'e varmışlar. Taşıdıkları kişileri bir saraya indirmişler. Sonra sarayın kapılarından içeri girmişler. Yenilen savaşçılar Tarkenan'a ulaşip oğlunun ve askerinin yaşadıklarını bildirmişlermiş. Hatta bu nedenle büyük üzüntü içinde olduklarını, oğlunun ne uyumaktan ne de başka bir hiçbir şeyden haz almadığını söylemişler. Hükümdar da oğlunun durumu ve başına gelenler hakkında düşünmeye başlamış. İşte tam o esnada onlar huzuruna gelmiş.

Hükümdar oğlunu ve yanındakileri görünce ifritlerden korkup hiçbir şey diyememiş. Sonra Rad Şah babasına "Ey gaddar, ey ateşe tapan kişi, nereye gidiyorsun? Artık ateşe tapmayı bırak da her şeyin sahibi olana ibadet et! O gece ve gündüzü yaratandır. Gözler O'nu göremez" demiş. Babası bu sözleri işitince yanındaki demir topuzu oğluna fırlatmış, ama isabet ettirememiş. Topuz sarayın duvarına vurup oradan üç taşı parçalamış. Daha sonra hükümdar "Ey köpek! Sen askerlerini helak ettin, sonra dinini değiştirdin, şimdi de beni dinimden uzaklaştırmak için mi geldin?" diye bağırılmış. Garip hemen atılıp hükümdarı itekleyerek yere düşürmüştü. Kilcan ve Kurcan da sağlamca bağlamışlar. Oradakilerin hepsi korkudan kaçmışlar.

Sonra Garip yönetim tahtına oturup Rad Şah'a "Babana İslamı teklif et!" demiş. O da babasına dönüp "Ey dalaletin şeyhi Müslüman ol ki, ateşten kurtul Azabı çetin olanın azabından selamete er!" demiş. Tarkenan "Ben kendi dinim üzere öleceğim!" diye karşılık verince Garip keskin kılıcını çıkarıp vurduğu gibi iki parçaya ayırmış onu. Allah da canını hemen ateşe ulaştır-

mış. Ne kötü yerdir orası! Sonra Garip onun sarayın kapısına asılmasını söylemiş. Hükümdarın cesedinin iki parçasını kapının iki yanına asmışlar. Sonra yatıp gün doğana kadar dinlenmişler.

Ertesi gün Garip, Rad Şah'a hükümdarlık elbisesini giymesini söylemiş o da elbiseyi giyip babasının tahtına oturmuş. Garip sağında, Kilcan, Kurcan, Sadan ve Cemerkan da sağında ve solunda durmuşlar. Hükümdar Garip onlara "Komutanlardan kim gelirse onu bağlayın, hiçbir komutan elinizden kurtulmasın!" demiş. Onlar da "Baş üstüne!" diye cevap vermişler. Sonra komutanlar hizmet etmek maksadıyla hükümdarın sarayına gelmişler. İlk gelen komutan, hükümdar Tarkenan'ı iki parçaya ayrılmış halde asıldığını görünce dehşete kapılmış, aklı başından gitmiş, şaşkınlıktan ağzı açık kalmış. Kilcan hemen ona hücum edip elbiselerinden çekmiş ve bağlayıp sarayın içerisine almış. Güneş doğana kadar üç yüz komutan gelmiş.

Hepsi Garip'in huzurunda dizilince Garip "Ey insanlar! Sarayın kapısına asılmış hükümdarınızı gördünüz mü?" diye sormuş. Onlar "Bunu kim yaptı?" diye sorduklarında Garip "Ona bunu Allah'ın yardımıyla ben yaptım! Kim bize karşı çıkarsa aynısını ona da yaparım!" demiş. Komutanlar "Bizden ne istiyorsun?" diye sormuşlar. Garip de "Ben Irak hükümdarı Garip'im! Sizin savaşçılarınızı ben öldürdüm. Rad Şah artık Müslümandır. O büyük bir hükümdar ve sizin yöneticinizdir. Müslüman olun, kurtulun; karşı çıkmayın, yoksa pişman olursunuz!" demiş. Bunun üzerine komutanlar kelime-i şahadet getirmiş, saadet ehlinden olmuşlar. Garip "Kalbinize imanın tadı girdi mi?" diye sorduğunda "Evet" diye karşılık vermişler. Bunun üzerine Garip komutanların çözülmelerini emretmiş. Hepsi çözülüp serbest bırakılmış. Garip "Kavminize gidin, İslamı onlara

anlatın. Kim kabul ederse bırakın, kim direnirse onu öldürün!” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

655. GECE

Komutanlar ellerinin altında bulunan ve sözlerinin geçtiği adamlarını toplamış, onlara olan biteni bildirip Müslüman olmayı teklif etmişler. Çoğu Müslüman olmuş, geride kalan az bir kısmını da öldürmüşler. Bu durum kendisine bildirilince Garip Allah’a hamt ve sena edip “Savaş olmadan işimizi kolaylaştıran Allah’a hamdolsun” demiş.

Garip, Keşmir bölgesinde kırk gün kalmış, bütün şehirleri ele geçirmiş. Ateşgedeleri ve öteki ibadethaneleri yıkıp onların yerine Allah’a ibadet edilen mescitler inşa etmiş. Rad Şah Garip’e sayılamayacak miktarda hediyeler vermiş. Bunları bineklere yüklemişler. Rad Şah’la vedalaştıktan sonra Garip Kilcan’ın sırtına, Sadan ve Cemerkan da Kurcan’ın sırtına binmişler ve gecenin sonuna kadar yol gitmişler. Fecir doğduğunda Amman’a ulaşmışlar. Kavimleri sevinçle onları karşılayıp selam vermiş. Garip Kufe’ye varınca kardeşi Acîb’in getirtilmesini emretmiş. Onu getirdiklerinde de Kufe’nin kapısına asılmasını emretmiş. Emredileni yapıp Acîb’i asmış, taşılayıp paramparça etmişler.

Sonra Garip Kufe’deki sarayına girmiş. Tahtına oturup hükümler vermiş, gün bitene kadar böyle sürmüş. Haremine girdiğinde Sabah Yıldızı onu ayakta

karşılarnış. Garip onu kucaklamış. Öteki cariyeler de selamete erdiği için kendisini tebrik etmişler. Geceyi Sabah Yıldızı'nın yanında geçirmiş.

Sabahleyin kalkıp yıkanmış, namazını kılıp tahtına oturmuş. Mehdiye ile evlenmek üzere hazırlıklarını yapmış. Üç bin koyun, iki bin inek, bin manda, beş yüz deve, dört bin tavuk ve başka hayvanlardan beş bin civarında kesmişler. Böyle bir düğün o zamana kadar görülmemiş. Sonra Garip Mehdiye ile Kufe'de on gün geçirmiş. Ardından amcasına halka karşı adil olmasını tavsiye ederek ailesi ve savaşçılarıyla birlikte yola çıkmış. Hediye ve armağanların yüklendiğı binekler gelince bütün hediyeleri askerlerine dağıtmış. Kahraman savaşçılar bu mallarla zengin olmuş. En sonunda Babil'e varmışlar. Orada kardeşi Süheym'e de hediyeler vermiş ve onu şehrin valisi yapmış. On gün de orada kalmışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

656. GECE

Daha sonra tekrar yola koyulmuş, Sadan Gavlı'nın kale-sine varmışlar. Orada da beş gün dinlenmişler. Sonra Garip Kurcan ve Kilcan'a "Siz Medain şehrine, kisranın sarayına gidin, onun durumunu bize bildirin. Fahrü Tac'ın durumunu öğrenin. Sonra hükümdarın akrabalarından birisini getirin ki olan biteni bize anlatsın" demiş. Onlar da "Baş üstüne" diye karşılık vermişler. Sonra iki ifrit Medain'e doğru yola çıkmışlar.

Gök ile yer arasında uçarlarken denizler gibi bir asker topluluğunun geldiğini görmüşler. Kilcan Kurcan'a "İnelim, bu askerin kim olduğuna bir bakalım" demiş. Hemen inmiş, askerlerin arasında gezinmeye başlamışlar. Onların Acem askerleri olduklarını görmüşler. İçlerinden birisine bu ordunun kime ait olduğunu ve nereye gittiğini sormuşlar. Adam "Garip'e gidiyoruz. Onu ve yanındaki herkesi öldüreceğiz" demiş. Onlar bu sözleri işitince hemen komutanları olan hükümdarın çadırına gitmişler. Komutanın adı Rüstem imiş. Bir süre orada beklemiş, Acemler yataklarında uykuya çekilip Rüstem de uyamaya başlayınca onu tahtıyla beraber taşımışlar.

Gecenin bir yarısı hükümdarın çadırına varmış, kapıda durup içeri girmek için izin istemişler. Garip onları duyunca hemen kalkıp oturmuş ve "İçeri girin!" demiş. İki ifrit üzerinde Rüstem'in olduğu tahtla birlikte içeri girdiklerinde Garip "Bu adam da kimdir?" diye sormuş. İfritler "Bu adam Acem hükümdarlarından birisidir, yanında büyük bir ordu vardı, seni ve adamlarını öldürmek üzere geliyorlardı. Biz de kendisini aldık ve ne istediğini öğrenmen için sana getirdik" demişler. Garip bunu duyunca "Bana hemen yüz süvari getirin!" demiş. Yüz süvari getirilince onlara "Kılıçlarınızı çekin ve bu Acem komutanının başında nöbet tutun!" demiş. Onlar da emredileni yapmış, sonra da komutanı uyandırmışlar.

Acem komutanı gözlerini açıp başında bir grup kılıklı adam görünce hemen gözlerini tekrar kapatmış ve "Ne berbat bir rüya bu!" demiş. Ancak Kilcan kılıcının ucuyla dürtünce gözlerini açıp yerinde doğrulmuş ve "Neredeyim ben?" diye sormuş. Kurcan "Hükümdar Garip'in yanındasın, o Irak hükümdarıdır" demiş. Acem Garip'in adını duyunca "Ben uyuyor muyum yoksa uyanık mıyım?" demiş. Süheym ona vurup "Niçin cevap vermiyor musun?" demiş. Komutan başını

kaldırıp “Benim bu çadırda ne işim var? Ben kendi çadırımda ve adamlarımla arasında değil miydim?” diye sormuş şaşkınlıkla. Garip “Bu iki ifrit seni buraya getirdi” demiş. Komutan ifritleri görünce dehşete kapılmış. İfritler kılıçlarını çekerek “Sen gelip hükümdar Garip’in önünde toprağı öpmeyecek misin?” demişler. Komutan iki ifritten korkmuş ve uyumadığını anlamış. Hemen yerinden fırlayıp Garip’in önünde yerlere kapanmış.

Sonra “Ateş seni bereketli kılsın, ey hükümdar! Ömrün uzun olsun!” demiş. Garip “Ey Acem köpeğı! Ateş tapınılacak bir şey değildir. O sadece yemeklere fayda ve zarar verebilir” demiş. Komutan “Peki kime ibadet edelim?” diye sormuş. Garip “İbadet edilecek olan seni yaratan ve şekillendiren Allah’tır. Gökleri ve yeri o yarattı” demiş. Rüstem “Ne demek lazım ki, o rabbin kullarından birisi olayım ve sizin dininize gireyim?” diye sorunca Garip “Allah’tan başka ilah yoktur, İbrahim Allah’ın dostudur demelisin” diyerek ona söylemesi gerekenleri öğretmiş. Rüstem kelime-i şahadet getirmiş ve saadet ehlinden olmuş.

Daha sonra Rüstem Garip’e “Efendim, bil ki akrabam olan hükümdar Sabur seni öldürmek istedi. Bu maksatla beni yüz bin kişiyle birlikte sana gönderdi. Sizden geriye kimseyi bırakmamamızı emretti” demiş. Garip bu sözleri işitince “Kızını darlıktan ve rezillikten kurtarmama rağmen bana verdiği karşılık bu mu? Allah onun içinde gizlediğı şeye karşılık cezasını versin!” diye bağırp sonra da “Senin adın nedir?” diye sormuş. O da “Rüstem, Sabur’un komutanı Rüstem” diye karşılık vermiş. Garip “Sen artık benim ordumunda komutanısın!” demiş.

Sonra da “Prenses Fahrü Tac’ın durumu nasıldır?” diye sormuş. Rüstem “Ey zamanın hükümdarı, başın sağ olsun” demiş. Garip “Ölümünün sebebi nedir?” diye sormuş. Rüstem “Efendim, sen kardeşinin yanına

gittiğinde bir cariyeye hükümdar Sabur'a geldi ve 'Efen-
dim siz Garip'e hanımım Fahrü Tac'ı ziyaret etmesi-
ni mi söylediniz?' dedi. O da 'Ateşin hakkı için, ben
söylemedim,' dedi. Sonra kılıcını çekti, kızının yanı-
na gidip 'Ey ahlaksız kadın! Bu bedevinin seni ziyaret
etmesine nasıl müsaade ettin? Düğün yapmadan ve
mihr almadan nasıl onun koynuna girdin?' diye ba-
ğırdı. Kızı 'Ey babacığım, sen izin vermiştin ya!' dedi
ve hükümdarın önünde yerleri öptü. Sonra hüküm-
dar adamlarına bağırıp 'Bu ahlaksız kadını bağlayın!' dedi.
Onu öldürmek istediler. Ama annesi önlerine
geçip buna engel oldu 'Ey hükümdar! Onu öldürme,
yoksa herkese rezil oluruz. Ölene kadar onu bir yerde
hapsetmelisin!' dedi. Bunun üzerine hükümdar onu
hapsetti. Ama geceleyin iki adamını 'Onu buradan
uzaklaştırın, Ceyhun nehrine atın, kimseye de bir şey
söylemeyin!' diyerek onun yanına gönderdi. Onlar da
emri yerine getirdiler. Bir daha onun adı duyulmadı
ve zaman onu unutturdu" diyerek olanları anlatmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve an-
latmayı bıraktı.

657. GECE

Garip bu sözleri işitince dünyası başına yıkılmış, içi
daralmış ve "Halil İbrahim'e yemin olsun ki, o köpeğe
gideceğim, onu öldürüp ülkesini de darmadağın ede-
ceğim!" demiş. Sonra Cemerkan'a, Miyafarikin valisi-
ne ve Musul valisine mektup yazmış. Rüstem'e dönüp
"Yanında ne kadar asker var?" diye sormuş. Rüstem

“Yanımda yüz bin Acem süvarisi var” deyince “Yanına on bin kişi al, kavminin yanına git, onları meşgul eyle. Ben de senin ardından geleceğim” demiş. Rüstem Garip’in askerlerinden on bin süvariye alıp kavminin yanına gitmiş, içinden “Hükümdar Garip’in nezdinde yüzümü ak edecek bir iş yapayım” diyormuş. Rüstem yedi gün yol gittikten sonra Acem askerlerine yaklaşmış. Aralarında yarım günlük yol kalınca askeri dört gruba ayırıp “Askerin etrafını çevirin ve dört bir yandan saldırın!” demiş. Onlar da “Baş üstüne!” diye cevap vermişler. Sonra yatsıdan gece yarısına kadar at sürmüş, orduya yaklaşıp etrafını çevirmişler. Askerler Rüstem’in kayboluşundan sonra her hangi bir şey yaşamamış, güvendeymişler. Müslümanlar “Allahu ekber!” nidalarıyla onlara saldırmışlar. Acemler korkuyla uyanmışlar. Keskin kılıçlar işlemeye başlamış, ayakları kaymış, her şeyin sahibi olan ve her şeyi bilen Allah’ın gazabı onlara ulaşmış. Rüstem ateş kuru oduna ne ederse onlara onu yapmış. Gecenin bitimine doğru Acem askerlerinin çoğu öldürülmüş geri kalanıysa kaçmış ya da yaralanmış. Müslümanlarsa pek çok mal ve çadın ganimet olarak elde etmişler. Ayrıca mallar, atlar ve develer kazanmışlar. Sonra Acem çadırlarına yerleşip istirahat etmişler. Hükümdar Garip gelip de Rüstem’in bulduğu çözümle Acemleri öldürdüğünü ve onlara karşı zafer elde ettiğini görünce Rüstem’e hediyeler vermiş ve “Ey Rüstem, Acem ordusunu kıran sensin. O nedenle bu ganimet senindir” demiş. O da hükümdarın elini öpüp teşekkür etmiş.

Askerler o günü dinlenerek geçirdikten sonra Acem hükümdarına doğru yola koyulmuşlar. Savaşta yenilenler hükümdar Sabur’un huzuruna gelip yaşadıkları musibeti kendisine arz edince Sabur “Size bunu kim yaptı? Size bu kötülüğü yapan kimdir?” demiş. Onlar da bütün yaşadıklarını, gecenin karanlığında kendilerine nasıl hücum edildiğini anlatmışlar. Sabur tek-

rardan “Size kim hücum etti?” deyince de “Ordunun hükümdarı Rüstem hücum etti. Müslüman olmuş o. Henüz Garip bize yetişmemiştir” demişler.

Hükümdar bu sözleri işitince tacını toprağa fırlatıp “Bizim için bir değeri kalmadı!” diye bağırmış. Sonra oğluna dönüp “Evladım, bu işi sen halledebilirsin” demiş. Oğlu “Baba, senin hayatın üzerine yemin olsun ki gidip Garip’i ve kavminin büyüklerini bağlayarak getirecek ve önüne atacağım! Onunla birlikte olan herkesi yok edeceğim!” demiş. Askeri saymış ve iki yüz yirmi bin kişi olduklarını görmüş. Ertesi gün yola çıkma kararı alıp o geceyi dinlenerek geçirmişler. Sabahleyin yola çıkmak istediklerinde bir anda bir toz bulutunun her yanı kapladığını görmüşler. O sırada hükümdar Sabur da oğluna veda etmek üzere atına binmiş. Bu büyük hercü merci görünce kılavuzlara bağırıp “Çabuk gidip bu tozun ardında ne olduğunu bizim için öğrenin?” demiş. Kılavuzlar gidip geri döndüklerinde “Efendim, Garip ve adamları geldi!” demişler. Bunu duyunca hemen yüklerini indirmiş, savaş ve vuruşma düzeni almışlar.

Garip Medain şehrine varıp da Acemlerin savaş düzeni aldıklarını görünce kavmini teşvik ederek “Haydi saldırın! Allah size bereket versin!” demiş. Sancaklar kaldırılmış, Araplar ve Acemler birbirlerine girmiş. Topluluklar birbirlerine karışmış, kan oluk gibi akmış, canlar ölümü görmüş. Kahramanlar öne saflarda savaşmış, korkaklar ise geri hezimete uğramış bir halde gerisin geri kaçmışlar. Savaş gün boyunca sürmüş. Gün sona erince ayrılma davulları çalınmış, insanlar birbirlerinden uzaklaşmışlar. Hükümdar Sabur çadırının şehrin kapısında kurulmasını emretmiş. Hükümdar Garip de kendi çadırını Acem çadırının tam karşısına kurdurmuş; her hükümdar kendi çadırına yerleşmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

658. GECE

Ortalık aydınlanınca yine zırhlarını giyinmiş, hazırlıklarını yapmış ve meydana gelmişler. Savaş kapısını ilk açan kişi Rüstem olmuş. Atını meydanın ortasına doğru sürüp “Allahu ekber! Ben Acem ve Arap kahramanlarının komutanı Rüstem'im! Benimle savaştacak, benimle vuruştacak kimse var mı? Tembeller ve acizler karşıma çıkmasın!” diye bağırmış. Acem ordusundan Tuman karşısına çıkmış ve ona saldırmış. Aralarında hiç görülmemiş savaş oyunları olmuş. Sonunda Rüstem yanındaki yetmiş ritil uzunluğundaki sopayla ona vurup başını gövdesinden ayırmış. Kanı vücudundan boşalırken ölmüş bir halde yere yuvarlanmış.

Bu hal hükümdar Sabur'a pek ağır gelmiş. Hemen adamlarına Müslümanlara saldırmalarını ve ışık sahibi güneşten yardım istemelerini emretmiş. Müslümanlarsa her şeyin sahibi olandan yardım isteyerek onlara karşılık vermişler. Acemler sayıca Araplardan çokmuş. Bu esnada Garip naralar atarak öne doğru gelmiş, elindeki Nuh oğlu Yafes'in kılıcıyla saldırıya geçmiş. Kilcan ve Kurcan da hükümdar Garip'in bineğinin etrafındaymışlar. Kılıcını savura savura en sonunda bayrağı taşıyan kişiye kadar ulaşmış. Adamın başına vurunca adam bayılıp yere düşmüş. İki ifrit adamı alıp Müslümanların çadırlarına götürmüşler. Acemler bayrağın düştüğünü görünce şehrin kapılarına doğru kaçmaya başlamışlar. Müslümanlar da kılıçlar ellerinde onları takip etmişler. En sonunda kapılara ulaşmışlar, içeri girmeye çalışan kalabalıkta izdiham olmuş ve içlerinden pek çok insan ölmüş. Ama içeri girip de kapıları kapatmaya güçleri yetmemiş. Rüstem, Cemerkan, Damiğ, Kurcan, Kilcan, bütün Müslüman ve muvahhit kahramanlar kapılara sıkışan Acemlere

hücum etmişler. Kâfirlerin kanları oluk oluk akmış. Daha sonra kâfirler “Aman, aman!” diye bağırıp aman dilemişler. Kılıçlarını ve diğer savaş araç gereçlerini ellerinden atmışlar. Müslümanlar da onları koyunları sürer gibi sürüp çadırlarına götürmüşler.

Garip kendi çadırına dönüp kılıcını çıkartmış. Elle-
rindeki kâfirlerin kanını yıkadıktan sonra değerli elbi-
selerini giyip tahtına oturmuş ve Acem hükümdarını
huzuruna getirmelerini istemiş. Hükümdar Sabur’u
getirip huzuruna çıkardıklarında “Ey Acem köpeği!
Kızını niçin öldürdün? Beni ona uygun bir eş olarak
görmedin mi yoksa?” demiş. Hükümdar Sabur “Ey hü-
kümdar, yaptığım iş sebebiyle beni kınama, ben piş-
manım zaten. Senden korktuğum için seninle savaştım”
demiş. Garip bu sözler üzerine hükümdarın, sesi
kesilene kadar dövülmesini emretmiş. Onlar da emri
yerine getirmiş, sonra da onu hapsedmişler. Daha
sonra Garip Acem askerleri çağırması ve onlara Müs-
lümanlığı teklif etmiş, yüz yirmi bin kişi Müslüman
olmuş, olmayanlar kılıçtan geçirilmişler. Şehirdeki-
lerin hepsi Müslüman olmuş. Garip büyük bir şenlik
düzenleyip halka hediyeler ve armağanlar dağıtmış.
Aldıkları ganimeti Acemlere paylaşmış. Bunun üze-
rine halk Garip’i çok sevmiş ve yardım görmesi, izzet
ve beka bulması için dua etmişler.

Sonra Fahrü Tac’ın annesi kızını hatırlayıp ağlama-
ya başlamış. Saray feryat ve figan ile dolmuş. Garip bu
sesleri işitince “Ne oluyor?” diye sormuş. Fahrü Tac’ın
annesi “Seni görünce kızımı hatırladım. Bahtlı olsaydı
hayatta olur ve gelmenizle mutlu olurdu” demiş. Bunu
duyan Garip de kız için ağlamış. Sonra tahtına oturup
Sabur’u istemiş. Hükümdarı bağlanmış bir halde ge-
tirmişler. Garip “Kızına ne yaptın?” diye sormuş. Sa-
bur “Falan iki adama verdim ve Ceyhun nehrine atın
dedim” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine Garip he-
men o iki adamı çağırıp “Bu adamın söyledikleri doğ-

ru mudur?” diye sormuş. Onlar da “Evet” demişler ve eklemişler “Ama biz onu nehre atmadık, Ceyhun’un kenarında bırakıp ‘Kendini kurtar, sakın şehre dönme, hem seni hem bizi öldürürler,’ dedik. Bizim bilgimiz bu kadardır” demişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

659. GECE

Garip onların bu sözlerini işitince müneccimleri çağırıp “Bana bir kum falı açın, Fahrü Tac’ın durumuna bakın, hayatta mıdır ölmüş müdür?” demiş. Münec-cimler kum falına bakmış “Ey zamanın hükümdarı, görüldüğü kadıyla prenses hayatta! Erkek bir evlat doğdurmuş ve cinlerden bir grubun yanında yaşıyor. Ne kadar zamandır kayıp olduğunu hesap ediniz” demişler. Aradaki kaybolma süresini hesap edince sekiz sene olduğunu anlamışlar. Garip “Allah’tan başka güç ve kuvvet sahibi yok. O azamet sahibidir” demiş.

Sonra Sabur’un emri altındaki kale ve hisarlara elçiler gönderip kendisine itaat etmelerini istemiş. Onlar da emre uymuşlar. Bu hal üzere sarayında otururken günlerden bir gün büyük bir toz bulutu kalkıp her tarafı kaplamış, ufukları karartmış. Garip Kilcan ve Kurcan’a “Gidip bu toz bulutunun ne olduğunu öğrenin!” demiş. Kilcan ve Kurcan hemen emre uymuş, gidip toz bulutunun altından bir süvariye yakalamış ve Garip’in huzuruna getirmişler. Sonra da “Bu adama sor, çünkü o ordudan birisidir!” demişler. Garip

adama “Bu ordu kimindir?” diye sormuş. Adam “Ey hükümdar, bu ordu Verd Şah’ın ordusudur. O Şiraz’ın hükümdarıdır. Seni öldürmek üzere buraya geldi!” demiş.

Ordunun geliş sebebi şuymuş: Acem hükümdarı Sabur, Garip ile savaştıktan sonra hükümdarın oğlu bir grupla birlikte kaçıp Şiraz’a gitmiş. Şiraz hükümdarının huzuruna girip gözyaşlarına boğularak yerleri öpmüş. Hükümdar “Ey çocuk, başını kaldır. Niye ağlıyorsun, bana söyle?” demiş. O da “Adı Garip olan bir Arap hükümdarı geldi, babamın mülkünü aldı ve askerlerine ölüm kâsesinden içirdi” demiş ve yaşadıklarını başından sonuna kadar anlatmış. Verd Şah Sabur’un oğlunun sözlerini işitince “Peki benim karnım! O iyi mi?” diye sormuş. O da “Onu Garip aldı” demiş. Bunun üzerine Verd Şah “Başım üzere yemin olsun ki, yeryüzünde ne Müslüman ne Arap bırakacağım!” demiş. Mektuplar yazıp valilerine göndermiş, hemen toplanmalarını emretmiş. Onlar da emre uyup hükümdarlarının etrafında toplanmışlar. Kısa zamanda seksen beş bin kişi toplanmış. Sonra hazineleri açıp adamlarına zırhlar ve savaş aletleri dağıtmış. Onlarla birlikte yola çıkıp Medain’e ulaşmış ve orada şehrin kapısının karşısında konaklamışlar.

Kilcan ile Kurcan gelip Garip’in ayaklarını öpmüşler ve “Efendimiz, gönlümüzü yap, bu ordu bizim kısımetimiz olsun!” demişler. Garip “Tamam, onları size bıraktım!” demiş. Bunu duyan iki ifrit uçup Verd Şah’ın çadırına gitmiş, onu tahtında otururken bulmuşlar. Sabur’un oğlu da yanındaymış. Komutanlar etrafında saf saf olmuş, Müslümanları nasıl öldüreceklerini konuşuyorlarmış. Kilcan Sabur’un oğluna, Kurcan da Verd Şah’a hamle etmiş, ikisini tuttukları gibi Garip’in yanına getirmişler. Orada onları bayıltıncaya kadar dövmüş, sonra da taşımaya bir kişinin gücünün yetmeyeceği kılıçlarıyla ikisini de öldürmüşler. Allah da

tez elden onların canını alıp cehenneme ulaştırmış. Ne kötü bir varış yeridir orası.

Sonra kâfirler iki parlak kılıcın adamları ekin gibi biçtiğini görmüşler, halbuki kılıçları kullanan kimse yokmuş görünürde. Bunun üzerine çadırlarını topla-
yıp gerisin geriye kaçmışlar. Kilcan ve Kurcan iki gün onları takip edip pek çoğunu öldürmüşler. Sonra iki ifrit geri dönüp Garip'in huzuruna girmişler. Garip onlara teşekkür edip "Kâfirlerin ganimetleri sizindir, kimse ortak olmayacak!" demiş. İfritler de kendisine dua ederek huzurundan ayrılmışlar. Sonra mallarını toplamış ve vatanlarında mutmain bir şekilde kalmışlar. Garip'in ve kavminin durumu böyleymiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

660. GECE

Garip'in ve adamlarının durumu buymuş. Kâfirlerin durumuna gelirsek: Hezimete uğramış bir halde Şiraz'a ulaşmış ve içlerinden öldürülenler için yas tutmaya başlamışlar. Hükümdar Verd Şah'ın Siran adlı bir kardeşi varmış. Siran sihirbazmış ve kendi devrinde ondan iyisi yokmuş. Kardeşinden ayrı bir hisar-
da yaşarmış. Orada su kaynakları, kuşlar ve çiçekler çokmuş. Şiraz ile bulunduğu yer arasında yarım günlük yol varmış. Yenilmiş askerler ağlayıp feryat figan ederek sihirbaz Siran'ın yanına gitmişler. Siran onlara "Niçin ağlıyorsunuz?" diye sorunca olanları anlatmışlar. Sonra iki ifritin Verd Şah ile Sabur'un oğlunu nasıl

yakaladıklarını söylemişler. Siran bu sözleri işitince yüzündeki aydınlık karanlığa dönmüş ve “Dinimin hakkı için, hepsini öldüreceğim, geride kimseyi bırakmayacağım. Onların haberlerini aktarabilecek kimse bırakmayacağım!” demiş.

Sonra bazı tılsımlı sözler okuyup kızıl hükümdarı çağırmış, o da hemen gelmiş. Sihirbaz Sidan ona “Medain ülkesine git, Garip’i tahtında otururken al bana getir!” demiş. O da “Baş üstüne!” deyip hemen yola çıkmış. Hükümdar Garip’in olduğu yere ulaşmış. Garip onu görünce keskin kılıcını çıkarıp saldırmış. Kilcan ve Kurcan da Garip’le birlikte kızıl hükümdarın askerine saldırmışlar. İçlerinden beş yüz otuz kişiyi öldürmüşler. Kızıl hükümdarıysa ciddi bir şekilde yaralamışlar. O da geri dönüp kaçmış. Geri kalan adamları da yaralanmış bir halde kaçmış ve sihirbaz Siran’ın kalesine gitmişler. Sihirbaz Siran’ın huzuruna girip ağlayarak “Ey hakim, Garip’in yanında Nuh oğlu Yafes’in tılsımlı kılıcı var. Kime vursa onu ikiye böler. Ayrıca yanında Kafdağı’ndan gelen iki ifrit var. Hükümdar Meraş o iki ifriti Garip’e vermiş. Hem zaten Kafdağı’na gidip Berkan’ı ve hükümdar Ezrak’ı öldüren de oymuş. Cinlerden de pek çok kimseyi öldürmüş” demişler.

Sihirbaz Siran kızıl hükümdarın sözlerini işitince “Tamam, sen kendi yoluna git!” demiş. Sonra adı Zaaza’ olan bir ifrit çağırmış. Ona bir dirhem miktarında bir afyon vermiş ve “Medain’e git, Garip’in sarayını ara, sonra güvercin suretine girip onu gözetle. Uyumasını bekle, yanında kimse bulunmasın. Uyuyunca bu afyonu burnuna sür ve alıp bana getir!” demiş. O da hemen Medain’e gitmiş, Garip’in sarayını sormuş. Sonra güvercin suretine girip sarayın bir köşesinde beklemeye koyulmuş. Gece olup herkes evlerine gidince Garip de uyumuş. Kuş suretindeki ifrit afyonu çıkarıp burnuna tutmuş. Sonra kendinden geçen Garip’i bir kilime sarıp yüklenmiş ve hızlı

bir rüzgâr gibi taşıyarak gece yarısı olmadan Meyveler kalesine ulaşmış.

İfrit Garip'i sihirbaz Siran'ın yanına getirince Siran yaptığı iş sebebiyle kendisine teşekkür etmiş. Hemen Garip'i öldürmek istemiş. Ancak adamlarından birisi onu öldürmesine engel olup "Ey hâkim, onu öldürürsen cinler ülkemize hücum ederler. Çünkü hükümdar Meraş onun arkadaşıdır, mutlaka intikamını alır!" demiş. Siran "Peki ne yapalım?" diye sorunca "Onu Ceyhun nehrine atalım, orası derin bir nehirdir ve kimin attığı da bilinmez. Orada boğulur ve kimse farkına bile varamaz" demiş. Bunun üzerine Siran bir ifrite onu taşıyıp Ceyhun'a atmasını emretmiş. İfrit Garip'i yüklenip Ceyhun'a götürmüştü.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

661. GECE

Sihirbaz Siran Garip'i Ceyhun'a atmak istemiş, ama bu iş kolay değilmiş tabii. Onu taşıyan ifritler odun toplamış ve iplerle odunları Garip'e bağlamış, sonra da onu nehrin akıntısına bırakıp ayrılıp gitmişler.

Garip'in durumu böyleyken adamlarına gelirse: Hükümdarlarına hizmet etmek için gelince onu yerinde bulamamışlar. Tahtının üzerinde sadece secadesi varmış. Bir müddet daha yanlarına çıkmasını beklemişler, ama yine çıkmamış. Bu kez danışmanına "Harem'e gir, hükümdara bak, hükümdar bu kadar gecikmezdi" demişler. Danışmanı hareme girip

hükümdarı sorunca haremdekiler “Dünden beri haberimiz yok” demişler. Danışman geri gelip insanlara durumu bildirmiş. Devlet adamları hayrete düşmüş, birbirlerine “Bostanlarına doğru gezintiye çıkmıştır, bekleyelim” demişler. Bostancılara “Hükümdar size uğradı mı?” diye sormuşlar. Onlar da “Görmedik” demişler. Devlet adamları bütün bahçeleri kontrol etmiş, günün sonunda ağlayarak ve mahzun bir şekilde geri dönmüşler. Kilcan ve Kurcan da şehrin her yerinde hükümdarı aramaya çıkmışlar ama üç gün sonra, bir haber alamadan geri dönmüşler. İnsanlar karalar bağlamış, hallerini dilediğini yapma gücüne sahip kulların rabbine arz etmişler. Onların durumu buymuş.

Garip’e gelirsek: Beş gün boyunca üzerine bağlandığı salda, nehrin akıntısında sürüklenmiş durmuş. Sonra sal onu tuzlu bir denize ulaştırmış. Dalgalar onu aşağı yukarı savurup da içine tuzlu su dolunca afyonun etkisinden kurtulmuş. Gözlerini açınca kendisini denizin ortasında bulmuş. Dalgalar onunla oynuyor, oradan oraya savuruyormuş. Kendini bu halde görünce bir la havle çekip “Bunu bana kim yaptı acaba?” diye düşünmüş. Böyle hayrete düşmüş bir halde denizin üzerinde savrulurken oradan bir gemi geçtiğini görmüş. Elini kolunu sallayıp kendini gemicilere göstermiş.

Gemiciler Garip’e doğru gelmiş ve onu sudan çıkarmışlar. Sonra da “Sen kimsin? Nereden geldin?” diye sormuşlar. Garip “Bir lokma ekmek, bir yudum su verin. Aklım başıma gelsin de sonra kim olduğumu anlatırım” demiş. Gemidekiler su ve ekmek getirmişler. Yiyip içince Allah’ın izniyle kendine gelmiş. Sonra gemidekilere “Ey insanlar, siz kimsiniz, dininiz nedir?” diye sormuş. Adamlar “Biz Kerc kabilesindeniz, adı Munkaş olan bir puta taparız” demişler. Garip “Yazıklar olsun size! Allah’tan başkasına tapılır mı? Her şeyi

yaratan O'dur. Bir şeye ol derse, o şey olur!" demiş. Bunu duyan adamlar bütün güçleriyle, delirmişçesine Garip'e saldırmış, onu yakalamak istemişler. Üzerinde kılıç falan olmamasına rağmen başına toplanıp kendisini denize atmak isteyen adamlardan kırkını tepelemiş. Bunun üzerine daha kalabalık bir grup saldırıp Garip'i yakalamışlar. Sıkıca bağlayıp "Onu ülkemize götürelim, hükümdarın huzuruna çıkaralım" demişler. Sonra yollarına devam etmiş, Kerc şehrine ulaşmışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

662. GECE

Kerc şehrine varmışlar. Bu şehri, zorba bir adam inşa etmiş imiş. Şehrin inşası sırasında şehrin kapısının üzerine bakır bir heykel yerleştirmiş. Şehre yabancı birisi girince o heykel ses çıkartır, şehirdekiler onun sesini duyunca adamı yakalar ve dinlerine girmeye zorlarmış. Girmezse de hemen öldürürlermiş. Garip şehre girince işte bu heykel öyle bir ses çıkarmış ki hükümdarın bile kalbi titremiş. Hemen ayağa kalkıp putunun huzuruna girmiş. Purun ağzından ve burnundan ateş çıktığını görmüş. Şeytan putun içine girmiş ve onun adına konuşup "Ey hükümdar, Garip adlı bir Irak hükümdarı buraya geldi. İnsanlara dinlerini terk etmeyi ve kendi rabbine ibadet etmeyi tavsiye ediyor. Onu senin huzuruna getirdiklerinde sakın sağ bırakma!" demiş.

Hükümdar tahtına oturduğunda Garip'i getirmişler. Hükümdarın huzuruna çıkıp "Ey hükümdar, bu adamın ilahlarımızı inkâr ettiğini gördük. Onu denizde boğulmak üzereyken bulduk" demişler ve Garip'in hikâyesini anlatmışlar. Hükümdar "Onu büyük puthaneye götürüp putumuzun önünde boğazlayın, belki put bizden razı olur!" demiş. Bunu duyan vezir "Ey hükümdar, onun boğazlanması uygun değildir, çünkü hemen ölür. En iyisi onu hapsedelim, sonra bir ateş yakıp ateşe atalım" demiş.

Vezirin teklifini kabul eden hükümdar emretmiş, odun toplanıp ateş yakılmış ve yakılan ateş sabaha kadar beslenmiş. Hükümdar ve şehir halkı çıkıp ateşin yanına gitmişler. Sonra hükümdar Garip'in getirtilmesini emretmiş. Ancak Garip'i getirmek üzere gidenler onu yerinde bulamamışlar. Geriye dönüp Garip'in kaçtığını hükümdara söylemişler. Hükümdar "Nasıl kaçabilir?" dediğinde "Bağları ve ipleri yere atılmıştı, kapılar da kapalıydı!" demişler. Hükümdar şaşkın bir halde "Acaba o göklerde uçan biri midir yoksa yeryüzünde mi dolanıyor?" demiş. Adamlar "Bilmiyoruz" dediklerinde "Ben ilahımıza gidip ona soracağım, o bize hakikati bildirir" demiş ve kalkıp secde etmek üzere putunun olduğu yere gitmiş. Ancak onu yerinde bulamamış. Gözlerini ovuşturup "Acaba uyuyor muyum yoksa uyanık mıyım?" demiş. Sonra vezirine dönüp öfkeyle "Benim ilahım nerede? O esir nerede? Ey vezirlerin köpeği, sen onu yakmamız gerektiğini bize söylemeseydin ben onu boğazlayacaktım. O benim ilahımı çaldı, ilahımın intikamını almam lazım!" diye bağırarak ve kılıcını çekip vezirin boynunu vurmuş.

Halbuki Garip'in ve putun kaybolmasının daha ilginç bir sebebi varmış: Garip orada hapsedilince kubbenin kenarında durmuş. Orada bir put varmış. Garip Allah'ı zikretmek ve O'ndan kurtuluş dilemek üzere ayağa kalkmış. Putun diliyle konuşan ve o putla so-

rumlu olan ifritin, bu sesleri işitince, kalbi ürpermiş ve “Beni gören ve benim görmediğimden utandım ve mahcup oldum” demiş. Sonra Garip’in yanına gelip dizlerinin üzerine çökmüş ve “Efendim, senin taraftarlarından olup dinine girmek için ne söylemem lazım?” diye sormuş. Garip “Allah’tan başka ilah yoktur, Hz. Halil İbrahim O’nun dostudur, demen lazım” diyerek söylemesi gerekenleri öğretince ifrit kelime-i şahadet getirip Müslüman olmuş. Bu ifritin adı Zilzal bin Müzal imiş. Babası cin hükümdarlarından birisiymiş. Müslüman olan ifrit Garip’in bağlarını çözmüş ve putla birlikte alıp göğün yüksek katlarına doğru uçurmuş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

663. GECE

Hükümdar, Garip’in durumunu puta sormak üzere mabede girip de putunu bulamayınca vezirini öldürmüştü. Hükümdarın askerleri yaşanan hadiseleri görünce putlara ibadeti reddetmiş ve hükümdara başkaldırıp onu öldürmüşler. Sonra ülkede iç savaş çıkmış, birbirlerini yok etmişler. Geride sadece iki adam kalmış. Onlardan birisi ötekine hücum edip öldürmüştü; çocuklar da adama hücum edip onu öldürmüşler. Bu şekilde herkes birbirleriyle savaşmış ve sonuçta herkes ölmüş. Kadınlar ve kızlarsa kaçıp köylere ve kalelere sığınmışlar. Şehir bir gün içinde tamamen boşalmış.

Onların yaşadıkları bunlarmış. Biz yine Garip'in yaşadıklarına gelirsek: Zilzal bin Müzal onu sırtlanıp ülkesine götürmek istemiş. Onun ülkesi Kâfur adalarıymış ve buradaki Billur sarayında yaşıyormuş. Hükümdar Müzal'ın yanında, kendisine parlak kumaşlardan dikilmiş, kıvıltı altınla işlenmiş kıyafetler giydirdiği bir buzağı varmış. O bu buzağıyı ilah edinmiş imiş. Müzal ve adamları buzağı şeklindeki putun huzuruna girip onun sıkıntılı olduğunu görünce "Ey ilahımız, seni sıkan nedir?" diye sormuşlar. Buzağının içindeki şeytan "Ey Müzal, senin oğlun Irak hükümdarı Garip'in vasıtasıyla Hz. Halil İbrahim'in dinine girdi" demiş ve olan biten her şeyi başından sonuna kadar anlatmış. Hükümdar buzağının sözlerini işitince hayrete düşmüş halde puthaneden dışarı çıkmış. Gidip tahtına oturmuş ve devlet erkânını çağırılmış. Hepsini toplanınca puttan dinlediklerini onlara anlatmış. Devlet erkânı şaşkın bir halde "Peki şimdi ne yapmamız lazım?" diye sormuşlar. Hükümdar "Oğlum geldiğinde, ona sarıldığımı görünce hemen onu yakalayın!" demiş. Onlar da "Baş üstüne!" demişler.

İki gün sonra Zilzal yanında Garip olduğu halde babasının yanına girmiş. Kerc hükümdarının putu da yanlarındaymış. Sarayın girer girmez askerler ona ve Garip'e saldırmış, yakalayıp hükümdar Müzal'ın huzuruna getirmişler. Hükümdar öfkeyle oğluna bakıp "Ey cinlerin köpeği! Sen atalarının ve babanın dinini terk mi ettin?" demiş. Zilzal "Ben Hak dinine girdim. Babacığım, sana yazık oluyor, gel Müslüman ol ve azabı çetin olanın öfkesinden kurtul. O geceyi ve gündüzü yaratandır" demiş. Hükümdar oğluna kızıp "Ey lanetli evlat! Sen bana böyle mi karşılık verecektin?" diye bağırarak ve muhafızlarına onu hemen hapsedmelerini emretmiş.

Daha sonra hükümdar Garip'e dönüp "Ey insanların akılsızı! Nasıl olur da oğlumun aklını karıştırıp onu

dininden çıkartırsın?” demiş. Garip “Ben onu dalaletten hidayete, küfürden imana, ateşten cennete çıkarttım!” diye karşılık vermiş. Bunu duyan hükümdar adı Seyyar olan bir ifriti çağırıp “Bu köpeği al, onu ateş vadisine at ki, orada helak olsun!” demiş.

O vadi öyle bir yermiş ki ateş ve korlarının çokluğu sebebiyle içine giren herkes bir anda yok olurmuş. Vadiyi yüksek bir dağ çevrelediğinden oradan kurtuluş da yokmuş. Melun Seyyar hükümdarın emrine uyup Garip’i almış, dünyanın harap bölgesine doğru uçurmaya başlamış. Kendisiyle vadi arasında az bir mesafe kalmışken yorulan Seyyar Garip’i, içinde nehirlerin, ağaçların ve meyvelerin bulunduğu bir vadiye indirilmiş. İfrit yorgun bir halde oraya inip Garip’i sırtından indirince uykuya dalmış. Bunu gören Garip bağlarını çekiştirmeye başlamış ve en sonunda çözmüş. Sonra ağır bir taş alıp onunla ifritin başına vurup kemiklerini kırmış. İfrit hemen oracıkta ölmüş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

664. GECE

Garip vadide gezinmeye başlamış. Buranın denizin ortasında bir ada olduğunu anlamış. Ada oldukça genişmiş ve içinde canın çektiği her türlü meyveler varmış. Garip meyvelerden ve tuttuğu balıklardan yemeye, nehirlerinden içmeye başlamış. Tam yedi sene bu adada kalmış. Günlerden bir gün yanlarında birer adam olduğu halde havada uçan iki ifrit Garip’in ya-

nına inmişler. Ona “Sen de kimsin, hangi kabiledensin?” diye sormuşlar. Garip’in saçları uzamış olduğundan tanınmaz haldeymiş. Onlara “Ben cinlerden değilim!” demiş ve başından sonuna kadar yaşadıklarını anlatmış.

İfritlerden biri “Sen burada kal, biz bu iki adamı ülkemize götürelim, sonra sana döner ve seni ülkeneye taşınz” demiş. Garip teşekkür edip “Sizinle birlikte olan bu iki adam nerelidir?” diye sormuş. Onlar “Bunlar âdemöğludur” diye karşılık vermişler. Bunun üzerine Garip “Ben her şeyin rabbi olan İbrahim’in ilahına sığındım. O her şeye kadirdir” demiş. Sonra ifritler uçup gitmişler.

Garip oturup ifritlerin dönmesini beklemeye başlamış. İfritler yanlarında bir elbiseyle gelip onu Garip’e giydirmişler. Sonra içlerinden biri onu sırtına almış ve göğe doğru uçarak yeryüzünden uzaklaşmış. Garip gökyüzündeki meleklerin tespihlerinin sesini duymaya başlamış. Bu sırada ifritlerden birisine bir ateşli ok isabet etmiş. Bunun üzerine Garip’i taşıyan da hemen yeryüzüne doğru alçalmaya başlamış. Yeryüzüne bir ok atımlık mesafe kala ateşli bir ok ifrite doğru gelmiş, Garip kendisi yere atmış, okun isabet ettiği ifrit küle dönmüş. Garip iki insan boyu derinliğindeki bir suya düştüğünden sağ kurtulmuş. Sudan çıkmış, o gün ve gece orada kalmış. İkinci gün olunca o kadar zayıflamış ki öleceğini düşünmeye başlamış. Üçüncü günse hayattan umudunu tamamen kesmiş. Bu sırada büyük bir dağ görmüş, kalkıp dağa çıkmış ve gezinmeye başlamış. Yerde bitmiş otlardan yiyerek güç toplamış. Bir gece bir gün orada dinlenmiş. Sonra dağın tepesine tırmanıp ardından aşağı inmiş. İki gün boyunca yürümüş. Ağaçları, nehirleri, surları ve burçları olan bir şehre varmış. Şehrin kapısına gidince kapıcılar karşısına çıkıp onu yakalamışlar. Tutup kraliçelerinin huzuruna götürmüşler.

Adı Canşah olan kraliçe beş yüz yaşındaymış. Şehre gelen herkesi kendisine arz ederler o da onları öldürmüştü. Bu şekilde çok fazla insan öldürmüştü imiş. Garip'i ona getirdiklerinde Canşah onun durumuna şaşırılmış ve "Adın nedir, dinin nedir ve nerelisin?" diye sormuş. O da "Benim adım Garip, Irak hükümdarıyım ve dinim İslam'dır" diye karşılık vermiş. Canşah "Dininden çık, benim dinime gir, seninle evlenirim ve seni hükümdar yaparım" demiş. Garip "Sana ve dinine lanet olsun!" diye karşılık vermiş. Kadın bunu duyunca öfkeyle "Sen benim inciler ve mücevherlerle süslenmiş putuma mı sövüyorsun ha!" diye bağırmış. Sonra adamlarına dönüp "Bu adamı puthanenin kubbesinde hapsedin, belki aklı başına gelir!" demiş. Muhafızlar Garip'i puthanenin kubbesine hapsetmiş, kapıya kilitler vurup kendi işlerine dönmüşler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

665. GECE

Garip kızıl akikten yapılmış ve boynuna incilerle, mücevherlerle yapılmış bir kolye asılmış olan puta doğru gitmiş. Tutup yere çalmış ve paramparça etmiş. Sonra da içi rahat bir şekilde gün doğana kadar uyumuş. Sabahleyin kraliçe tahtına oturup "Esiri bana getirin!" demiş. Adamları gidip kubbenin kapısını açınca putun kırıldığını görmüşler. Dehşet yüzlerine öyle bir vurmuş ki kan içinde kalmışlar. Sonra yakalamak için Garip'edoğru gitmişler. Garip üzerine gelen adamlar-

dan birine vurup onu öldürmüştü. Başka birisi üzerine doğru gelmiş, onu da öldürmüştü. Bu şekilde yirmi beş kişiyi öldürünce ötekiler kaçıp feryat figan ederek kraliçe Canşah'ın huzuruna girmişler. Kraliçe "Ne oldu?" diye sorunca "Esir putu kırdı ve adamları öldürdü!" deyip olanları anlatmışlar. Bunu duyan kraliçe tacını yere fırlatıp "Putun bir değeri yokmuş demek ki!"

Hemen yanına bin süvari alıp puthaneye gelmiş. Garip kubbeden çıkmış, eline geçirdiği kılıçla önüne geleni öldürmeye başlamış. Canşah Garip'in kahramanlığını görünce "Benim puta ihtiyacım yok, ömrümün kalan kısmında bu adamın eşim olmasını istiyorum!" demiş. Sonra adamlarına "Beni bırakın ve gidin!" demiş. Öne doğru çıkıp Garip'e bir kulaç mesafesinde durmuş. Uzanıp koluna dokunmuş. Böyle yapınca kılıç Garip'in elinden düşmüştü. Hemen onu tutmuş, zelil ve şaşkın bir halde bağlamışlar. Sonra Canşah geri dönüp tahtına oturmuş. Adamlarına ayrılmalarnı emrettikten sonra Garip'e dönüp "Ey Arap köpeği, sen benim putumu kırar ve adamlarımı öldürürsün ha!" demiş. Garip "Ey melun kadın, o ilah olsaydı kendisini korurdu!" diye karşılık vermiş. Kraliçe "Dinime yemin olsun ki sana en şiddetli azabı uygulayacağım!" diye bağırmış ve biraz su alıp üzerine bir şeyler okumuş. Sonra da okuduğu bu suyu Garip'in üzerine dökmüş, Garip o an insan suretinden çıkıp bir kurda dönüşmüştü. Kadın onu bir kafese koyup başına da bir muhafız dikmiş. İki sene boyunca yedirip içirip onunla ilgilenmiş.

Günlerden bir gün onu getirmelerini emretmiş. Getirdiklerinde "Beni dinleyecek misin?" diye sormuş. O da başıyla "Evet" diye işaret etmiş. Kadın sevinip onu sihirden kurtarmış. Yemek getirtmiş, birlikte yemiş, içmişler. Sonra Garip bir fırsat bulup kadının üzerine çıkmış ve boynunu kırıp öldürmüştü. Sonra açık bir mahzen görmüş. İçeri girince demir bir kalkan ve kılıç bulmuş. Bunları alıp kuşanmış ve sabaha kadar bek-

lemiş. Sonra sarayın kapısında durmuş. Amirler gelip huzura girmek istediklerinde Garip'in savaş elbiselerini giymiş bir şekilde orada durduğunu görmüşler. Garip onlara "Ey insanlar! Putlara tapmayı bırakın! Her şeyi bilene ibadet edin! O gece ve gündüzü yaratan, her şeyi yaratan, kemiklere hayat verendir. Her şeye kadirdir!" demiş. Kâfırlar bu sözleri işitince Garip'e saldırmışlar. Garip de kükremiş bir aslan gibi onlara saldırmış ve içlerinden çoğunu öldürmüştü.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

666. GECE

Bu sefer daha çok kişi toplanmış ve Garip'i yakalamak için saldırmışlar. Ancak bir anda bin ifrit ellerindeki kılıçlarla kâfırlara hücum etmişler. Başlarında Zilzal bin Müzal varmış. İfritler keskin kılıçlarla onlara saldırıp ve en acı azabı tattırmışlar. Allah da onların canlarını alıp süratle cehenneme ulaştırmış. Canşah'ın kavminden onların haberini aktarabilecek kimse kalmamış geride. Devlet büyükleri de "Aman, aman!" diye bağırıp aman diliyor, her şeyin maliki olana iman ediyorlarmış. O Allah ki, hiçbir şey kendisini öteki işten alı koyamaz. O zalimleri yok eden, zorbaları helak eden, dünyanın ve ahretin rabbidir.

Sonra Zilzal, Garip'e selam verip kurtulduğu için kendisini tebrik etmiş. Garip "Benim halimi sana kim bildirdi ki imdadıma yetiştin?" diye sorunca Zilzal "Efendim, babam beni hapsedip seni ateş vadisine

gönderdiğinde iki sene hapiste kaldım. Hapisten çıktıktan sonra gücümü toparlamam bir seneyi buldu. Sonra babamı öldürdüm. Askerler bana itaat ettiler. İki seneden beri onların hükümdarıyım. Geçen gece aklımda sen varken uyudum, rüyamda seni gördüm. Canşah'ın kavmiyle savaşıyordun. Ben de bin ifrit alıp sana yardıma geldim" demiş. Garip bu tesadüfe şaşır-
mış. Sonra Canşah'ın mallarını alıp şehre bir yönetici atamış. İfritler malları yüklenip kısa zamanda Zilzal'ın şehrine ulaştırmışlar. Garip orada altı ay kalmış.

Sonra ayrılmak istemiş. Bunun üzerine Zilzal, Canşah'ın şehrinden aldıkları malları getirtmiş, hepsini üç bin ifrite yükleyip Garip'in emrine vermiş. Zilzal ile beraber Medain'e doğru yola çıkmış, gece yarısına doğru şehre varmışlar.

Garip, Medain'in derya kadar kalabalık olan zorbalardan tarafından kuşatıldığını görünce Zilzal'e "Bu muhasaranın sebebi nedir, bu askerler nereden geldi?" diye sormuş. Sonra sarayın çatısına inip "Ey Sabah Yıldızı! Ey Mehdiye!" diye seslenmiş. Onlar dehşete kapılmış bir halde uyanmış, "Bizi kim çağırıyor bu vakitte?" demişler. Garip "Ben sizin efendiniz Garip'im!" diye karşılık ermiş. Kadınlar efendilerinin seslerini işitince çok sevinmişler. Cariye ve hizmetkârlar da sevince boğulmuş. Garip aşağı inince onu saygıyla karşılayıp hemen sarayı hazırlamışlar.

Komutanlar da yattıkları yerlerden kalkıp "Ne oluyor?" diye saraya gitmişler. Hizmetkârlara "Cariyelerden birisi mi doğurdu?" diye sormuşlar. Hizmetkâr "Hayır, müjdelersin! Hükümdar Garip geldi!" demişler. Bunu duyan komutanlar çok sevinmişler. O sırada Garip yanlarına girip selam vermiş. Hepsi sevinçle ona doğru atılmış; ellerini, ayaklarını öpüp Allah'a şükretmişler. Garip tahtına oturmuş, adamlarını da etrafında yerlerini almışlar. Onlara şehre gelen orduyu sormuş. Onlar da "Ey hükümdar, bu ordu üç gün-

den beri bizi kuşattı. Yanlarında insan ve cinler var. Ne istediklerini bilmiyoruz. Aramazda ne savaş oldu ne çatışma” demişler. Garip “Yarın onlara bir mektup gönderelim ve ne istediklerini bir öğrenelim” demiş. “Hükümdarlarının adı Murat Şah’tır. Elinin altında yüz bin süvari ile üç bin piyade var. Ayrıca cin gruplarından da iki yüz taburu var” demişler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve anlatmayı bıraktı.

667. GECE

Aslında bu ordunun buraya Medain’e ulaşmasının mühim bir sebebi varmış, şöyle ki: Hükümdar Sabur kızını kavminden iki adamla gönderip onlara “Bu kızı Ceyhun’a atın!” demiş. Ama onlar kızı öldürmeyip “Sen kendi yoluna git, fakat bir daha babana görünme. Yoksa hem seni hem bizi öldürür” demişler.

Fahrü Tac nereye gideceğini bilmeden yürümeye başlamış. Bir yandan da “Ey Garip! Senin gözlerin nerededir? Keşke benim halimi bir görseydin!” diyor-muş. Bu şekilde bir vadiden ötekine, bir mekândan diğerine vararak en sonunda ağaçları çok olan bir vadiye ulaşmış. Orada oldukça sağlam görünen bir kale varmış. Vadi dersin cennetten bir bahçe gibiy-miş. Fahrü Tac içeri girmiş, orada döşenmiş bir yer bulmuş; altın ve gümüş kaplar, başka pek çok değerli eşyalar varmış. Ayrıca benzeri görülmemiş güzellikte yüz cariyeye varmış. Cariyeler Fahrü Tac’ı görünce kal-kıp ona selam vermişler. Fahrü Tac’ı cinlerden birisi

zannederek halini, orada ne aradığını sormuşlar, o da “Ben Acem hükümdarının kızıyım” demiş ve yaşadıklarını anlatmış. Cariyeler Fahrü Tac’ın anlattıklarına çok üzölmüşler.

Sonra gönlünü hoş ederek Fahrü Tac’a “İçini ferah tut, gözün aydın olsun. Ne yemek, içmek ve giymek istersen, hepsi burada var. Biz hepimiz de senin hizmetkârınız” demişler. Fahrü Tac onlara dua etmiş. Daha sonra cariyeler yemek getirmişler, Fahrü Tac yiyip karnını doyurmuş. Sonra cariyelere “Bu sarayın sahibi ve sizin efendiniz kimdir?” diye sormuş. Cariyeler “Bizim efendimiz Salsal bin Dal’dır. Ayda sadece bir gece gelir, cin kabileleri üzerinde hüküm vermek üzere burada sabahlar” demişler. Aradan beş gün geçince Fahrü Tac ay parçası gibi bir evlat doğurmuş. Oğlanın göbeğini kesmişler, yağlayıp sürmelemişler. Adını da Murat Şah koymuşlar. Murat Şah annesinin odasında büyümeye başlamış.

Bir süre sonra hükümdar Salsal beyaz bir filin üzerinde gelmiş. Fil sağlam bir kale gibiymiş. Etrafında da cin kabileleri varmış. Saraya girince yüz cariyeye hükümdarı karşılamış, huzurunda toprağı öpmüşler. Fahrü Tac da aralarındaymış. Hükümdar onu görünce cariyelere dönüp “Bu da kimdir?” diye sormuş. Cariyeler “Bu kadın Acem, Türk ve Deylem hükümdarı Sabur’un kızıdır” diye cevap vermişler. Hükümdar “Peki onu buraya kim getirdi?” diye sorunca cariyeler kadının yaşadıkları anlatmışlar. Hükümdar kadının durumuna üzölüp “Burada istediğın gibi kal. Üzölme, sabret. Oğlun burada yetişsin. Ben Acem ülkesine gidecek ve babanın boynunu kopartacağım. Oğlunu da Acem, Türk ve Deylem hükümdarı yapacağım!” demiş. Fahrü Tac ayağı kalkıp hükümdarın ellerini öpmüş, hükümlranlığının bekası için hayırdualar etmiş. Oğlunu hükümdarın öteki çocuklarıyla birlikte yetiştirmeye başlamış. Çocuklar beraber at biniyor, avlanı-

yorlarmış. Oğlu vahşileri nasıl avlayacağını öğrenmiş; vahşi hayvanları avlıyor, etlerinden yiyormuş. Neticede kalbi taştan bile daha katı hale gelmiş.

Murat Şah on beş yaşına gelince kibirli bir şekilde annesine “Benim babam kimdir?” diye sormuş. O da “Senin baban Irak hükümdarı Garip’dir. Ben de Acem hükümdarının kızıyım” demiş. Sonra bütün yaşadıklarını anlatmış. Oğlu bu sözleri işitince “Dedem senin ve babamın öldürülmesini mi emretti?” diye sormuş. Fahrü Tac “Evet” deyince çocuk “Beni yetiştirme hakkın sebebiyle yemin olsun ki, babanın şehrine gireceğim, onun başını kesip sana getireceğim!” demiş. Fahrü Tac oğlunun bu sözlerine çok sevinmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

668. GECE

Fahrü Tac’ın oğlu Murat Şah ile beraber yetişip büyüdüğü iki yüz ifrit bineklerine binip yola koyulmuşlar. Gündüz yol gidip gece mağaralarda geceleyerek en sonunda Şiraz’a ulaşmış ve hemen saldırıya geçmişler. Murat Şah hükümdarın sarayına saldırıp o sırada tahtında oturan hükümdarın başını uçurmuş. Ordusundan pek çok insanı öldürmüştü. Geridekilerse “Aman, aman!” diye bağırp Murat Şah’ın ayaklarına kapanmışlar. Murat Şah onları sayınca on bin süvari olduklarını görmüş. Adamları bağışlayıp kendi hizmetine sokmuş.

Sonra Belh’e doğru yola çıkmışlar. Şehrin hükümdarını öldürüp ordusunu yok etmiş, halkını da köle

edinmişler. Sonra Nureyn'e gitmişler. Murat Şah üç bin süvari arasında ihtişamla gidiyormuş. Oranın valisi kendisine itaat edip pek çok mal vermiş. Bu kez otuz bin süvarinin arasında yola çıkmış ve Semerkant'a ulaşmış. Semerkant'ı aldıktan sonra Ahlat'a geçmiş, orayı da almışlar. Gittikleri bütün şehirleri ele geçirmişler. Murat Şah büyük bir ordunun içinde yürüyüşünü sürdürmüştü. Aldığı malları ve şehirlerden kazandığı ganimeti adamlarına dağıtıyormuş. Cesareti ve cömertliği sebebiyle askerleri kendisini çok sevmiş.

Medain'e vardıklarında "Bütün askerlerimiz gelene kadar bekleyelim. Dedemi yakalayıp annemin önüne götüreceğim. Onun boynunu vurarak annemin kınlan kalbini tamir edeceğim!" demiş. Sonra birisini, annesini getirmek üzere göndermiş. Bu sebeple üç gün savaş olmamış. Garip ve Zilzal yanlarında kırk bin ifrit ve birçok mal ve ganimetle gelince onları görmüş ve devlet adamlarına bu ordunun kime ait olduğunu sormuşlar. Onlar da "Kim olduklarını bilmiyoruz. Üç günden beri aramızda bir savaş olmadı" demişler.

Fahrü Tac gelince Murat Şah annesine sarılıp "Anne, babanı sana getirene kadar çadırında bekle!" demiş. Fahrü Tac da göklerin, yerin ve âlemlerin rabbinden oğlu için yardım dilemiş. Sabahleyin Murat Şah, sağında iki yüz ifrit, solunda askerleriyle birlikte insanlardan bir komutan olduğu halde atına binmiş. Savaş davulları çalmaya başlamış. Garip bu sesi işitince hemen atına atlayıp dışarı çıkmış ve adamlarını savaşmaya çağırmış. Cinler sağında, insanlar solundaymış.

Murat Şah zırhını giyinip kılıcını kuşanarak meydana çıkmış. Ordusunu sağdan ve soldan yönetiyormuş. Sonra meydan okuyup "Ey insanlar! Benim karşıma sizin hükümdarınız çıksın, beni yenerse iki ordunun sahibi de o olsun. Ben yenersem ötekiler gibi onu da öldürürüm!" demiş. Garip bu sözleri işitince "Ey Arap

köpeği! Yüzün kara olsun!” diyerek meydana fırlamış. Birbirlerine hamle edip mızraklarla saldırmışlar, mızraklar kırılmış. Kılıçlarla vuruşmuşlar, kılıçlar körelmiş. Bir öne atılıp saldırıyor, bir geri çekilip kendilerini savunuyor yaklaşıyor, dövüşmeye devam ediyorlarmış. Gün yanılanmış, altlarındaki atlar yorulmuş. Bunun üzerine atlarından inmiş, yaya olarak güreşmeye başlamışlar. Murat Şah Garip’e hamle edip onu yakalamış ve sıkmaya başlamış. Garip’i toprağa düşürmek istiyormuş. Bunun üzerine Garip Murat Şah’ı kulaklarından tutup şiddetle kendisine doğru çekmiş. Murat Şah sanki göğün yere indiğini zannetmiş ve “Ey zamanın hükümdarı! Senden aman dilerim!” diye feryat etmiş. Garip de canını bağışlayıp onu bağlamış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

669. GECE

Murat Şah’ın adamları olan ifritler saldırıya geçip Murat Şah’ı kurtarmak istemişler, ama Garip bin ifrit ile karşı koyup onları yakalamak isteyince ifritler silahlarını atıp aman dilemişler. Daha sonra Garip kızıl altınla döşenmiş, inci ve mücevherlerle süslenmiş çadırına oturup Murat Şah’ı istetmiş, onu huzuruna getirmişler. Murat Şah iplerle ve zincirlerle bağlıymış. Garip’e bakınca başını utancından yere indirmiş.

Garip “Bre köpek, sen kim oluyorsun da hükümdarlar gibi at biniyor, onlara benzemeye çalışıyorsun?” diye bağırmış. Murat Şah “Efendim, beni kınama, ben

mazurum” diye cevap vermiş. Garip “Neymiş mazaretin?” diye sorunca Murat Şah “Efendim, ben babamın ve annemin intikamını almak üzere yola çıktım. Annem çok şükür sağ, ama babam hakkında bilgim yok. Ona ne olduğunu bilmiyorum” demiş.

Garip bunu duyunca “Gerçekten de mazurmuşsun. Peki, baban kimdir, annen kimdir? Babanın adı nedir, annenin adı nedir?” diye sormuş. Murat Şah “Babamın adı Garip; Irak hükümdarıdır. Annemin adıysa Fahrü Tac; o da Acem hükümdarı Sabur’un kızıdır” demiş.

Garip bu sözleri işitince feryat edip bayılmış. Yüzüne gül suları serpip ayılttıklarında “Sen Garip’in Fahrü Tac’dan doğma oğlu musun?” diye sormuş. Murat Şah “Evet” deyince “Sen kahraman oğlu kahramansın. Hemen oğlumun bağlarını çözün!” diye bağırmış. Süheym ve Kilcan gelip Murat Şah’ın bağlarını çözmüşler. Sonra Garip onu yanına oturtup “Annen nerede?” diye sormuş. Murat Şah “Burada, benim çadırımda” diye cevap verince “Git onu bana getir!” demiş. Murat Şah atına binip çadırına gitmiş.

Adamları onu görünce kurtulduğuna sevinmiş, ne olup bittiğini sormuşlar. Murat Şah şöyle “Vakit soru sorma vakti değil!” deyip annesinin yanına gelmiş ve olanları anlatmış. Annesi bu duyduklarına çok sevinmiş. Sonra Murat Şah annesini de alıp babasının yanına dönmüş. Hepsi sevinçle birbirlerine sarılmışlar. Fahrü Tac ve Murat Şah Müslüman olmuş, askerlerine de Müslümanlığı teklif etmişler. Askerlerin hepsi kalpleriyle ve dilleriyle iman edip Müslüman olmuşlar. Garip bu duruma çok sevinmiş.

Sonra hükümdar Garip Sabur’u ve oğlunu getirtip onlara İslam’ı teklif etmiş. Kabul etmeyince de onları şehrin kapısına astırmış. Ardından şehri süslemişler. Halk çok sevinçliymiş. Murat Şah’a kisra tacını giydirip onu Acem, Türk ve Deylem hükümdarı yapmışlar.

Hükümdar Garip amcası hükümdar Damiğ'i Irak'a hükümdar yapmış. Bütün şehirler ve kullar kendisine itaat etmiş. Garip adaletle hükmetmek üzere kendi memleketinde kalmış. Bütün halkı onu çok seviyormuş.

Bu şekilde güzel ve mutlu bir hayat yaşarlarken lezzetleri kaçırın ve beraberlikleri dağıtan ölüm onlara da ulaşmış. İzzeti ve bekası daimi olan Allah münezzehtir. O'nun nimetleri yaratıklarının üzerinde ortaya çıkar.

Garip ve Acîb'in hikâyesinden bize ulaşanlar bunlardı.

Abdullah bin Muammer el-Kaysi ile Utbe bin Habbab'ın Hikâyesi

Anlatıldığına göre Abdullah bin Muhammed Kaysi şunları anlatmış: Bir sene hac ibadeti için Kâbe'ye gittim. Haccımı tamamlayınca Hz. Peygamber'in kabrini ziyaret etmek üzere Medine'ye geldim. Ravza'da, kabir ile minber arasında otururken bir anda bir inleme duydum, kulak verince yumuşak ve dokunaklı bir sesin şunları söylediğini duydum.

*Sihre ağacının kuşları senden coşkuya kapılırdı
Gönül bülbülleri senden heyecana gelirdi
Yoksa yok olanı yâd edince halin kötüleşti mi?
Düşüncenin kuruntuları seni ona yöneltince*

Sonra ses kesildi. Sesin nereden geldiğini anlamamıştım. Şaşkın bir haldeyken iniltiyi tekrar duydum. Bu kez şöyle diyordu:

*Leyla diye bağırdım, karanlıklar ise
Dalgaların olduğu bir deryaydı
Dedim ki, ey gece! Âşık için uza
Âşık için sabah yok*

*Cevap verdi: Halinden şikâyet etme
Aşk zaten çetin bir derttir*

Tekrar şiir okuduğunu duyunca kalkıp sesin geldiği yana doğru gitmek istedim. Son mısrayı okurken sesin sahibinin yanına varmıştım. Yakışıklı bir delikanlıydı, henüz tüyü bitmemişti. Gözyaşı yanaklarından dökülmekteydi.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

670. GECE

Hükümdarım, Abdullah bin Muammer el-Kaysi anlatmaya devam etmiş: Delikanlıyı görünce “Sen ne hoş bir çocuksun!” dedim. Bunun üzerine bana dönüp “Peki ya sen? Sen kimsin?” diye sordu. Ben “Abdullah bin Muammer el-Kaysi’yim” diye cevap verdim. Delikanlı “Bir şey mi isteyecektin?” deyince “Ravza’da oturuyordum, sesini duydum, beni etkiledi. Canım sana kurban olsun. Niye böyle dertlisin?” dedim.

Bana “Otur” dedi ve anlatmaya başladı: “Ben Utbe bin Habbab bin Münzir el-Cemuh el-Ensari’yim. Ah-zab mescidine gidip ibadet etmek üzere bir köşeye çekilmiştim. Bir anda ayın on dördü gibi güzel kadınlar çıkageldi. Ortalarında da çok güzel ve alımlı bir kız vardı. Kız bana doğru gelip ‘Ey Utbe, seninle olmak isteyen birisi hakkında ne dersin?’ dedi. Bu sözlerden sonra beni bırakıp gitti. Artık kendisinden bir haber duymadım ve izine rastlamadım. Şimdi bir mekândan

ötekine işte böyle kendimden geçmiş, aklım başımdan gitmiş bir şekilde dolaşıp duruyorum.”

Genç sözlerini bitirdikten sonra bayılıp toprağa düştü. Ayılınca sanki yanakları gül gibi kızarmıştı. Sonra şu dizeleri okudu:

Sizi kalbimle görürüm uzaklardan bile
Sizi görüyorsa kalbim uzaklığa rağmen
Belki siz de kalbinizle beni görüyorsunuzdur
Benim kalbim sizin için mahzun
Canım sizde kalmış,
Sizi görene kadar yaşamak haz vermez
Firdevs'te veya Huld cennetinde olsam ne fayda!

Bunun üzerine “Ey Utbe, ey kardeşimin oğlu, rabbine tövbe et ve günahın için bağışlanma dile. Senin önünde çetin bir yer vardır” dedim. “Heyhat! Ben hiçbir şey hissetmiyorum ki pişman olayım!” dedi. Tan yeri ağarana kadar beraber kaldık. Sonra ona “Kalk, camiye gidelim” dedim. Camide oturduk, öğlene kadar bekledik. Biraz sonra kadınlar geldi, o cariye aralarında değildi. Kadınlar “Ey Utbe, seninle beraber olmak isteyen kadını merak ediyor musun?” diye sordular. Utbe “Onun durumu nasıldır?” dedi. Kadınlar “Babası onu alıp şehrine götürdü” dediler. Sonra onlara cariyenin adını sordum. “Gatrif es-Süleymi'nin kızı Reyryan'dır” dediler. Utbe başını kaldırıp şu iki beyiti okudu:

Dostum! Reyryan'ın kokusunu duyarım
Kendisi ise yürüdü gitti memleketine
Dostum! Ağlamaktan bayıldım düştüm
Başkasının bildiği bir yol var mı ki ona gitsem

Bunun üzerine “Ey Utbe, benim çok fazla malım var. Bu mallarla mürüvvet ehlinin ayıplarını gizlemek isterim. Allah'a yemin olsun ki, nızana, hatta daha faz-

lasına ulaşınca kadar o malları senin uğruna har-
cayacağım. Kalk, Ensar mescidine gidelim” dedim.
Kalktık, o topluluğun yanına gittik. Onlara selam ver-
dim, selamımı hoşça aldılar. Sonra “Ey cemaat, Utbe
ve babası hakkında ne dersiniz?” diye sordum. “Onlar
Arapların büyüklerindendir” dediler. Bunun üzerine
“Semava’ya gidebilmek için sizden yardım istiyorum”
dedim. Onlar da “Baş üstüne” dediler. Atlarımıza bin-
dik. Bir grup da bizimle beraber atlarına bindi. Süley-
moğullarının mekânına ulaştık.

Gatrif bizim geldiğimizi öğrenince hemen bizi kar-
şılamaaya çıktı. “Hoş safa geldiniz” diyerek karşıladı
bizi. Biz de “Hoş bulduk, misafir kabul eder misin?”
dedik. “En hoş ve en güzel ağırlanacağınız yere geldi-
niz” diye cevap verdi. Sonra kendisi atından inip “Ey
köleler, siz de inin!” dedi. Köleler de atlarından indiler.
Kilimler serildi, koyunlar ve başka hayvanlar kesildi.
Ancak biz “İhtiyacımızı karşılamadan senin yemeğini
yemeyiz” dedik. “İhtiyacınız da nedir?” diye sorunca
“Biz kerimenizi Utbe bin Habbab el-Münzir’e istiyoruz.
O mübarek ve hoş birisidir” dedik.

Bunun üzerine “Kardeşlerim, siz kızımı benden is-
tediniz, ama onun kararı kendisine kalmış. Ben onun
yanına gider, bu haberi iletirim” dedi. Sonra öfkeli bir
şekilde kalkıp Reyryan’ın yanına girdi. Kızı “Babacığım,
niçin seni öfkeli bir halde görüyorum?” diye sorunca
“Ensar’dan bir topluluk seni benden istedi” dedi. Kızı
“Saygın ve asil kişilerdir onlar. Hz. Peygamber (as.) on-
ların yanında kaldı. Peki, beni kime istiyorlar?” dedi.
Babası “Utbe bin Habbab denilen bir delikanlıya isti-
yorlar” diye cevap verdi. Kız “Bu Utbe’nin sözünü ye-
rine getiren birisi olduğunu duydum. Onların talebine
ne dedin?” dedi. Babası “Seni onunla evlendirmemek
için yemin ettim. Onunla konuştuğun haberi bana
geldi” diye karşılık verdi. Kız bunu duyunca “Böyle bir
şey olmadı. Fakat ben Ensar’ın kötü bir şekilde redde-

dilemeyeceğini söylerim. Onlara iyi karşılık vermek gerekir” dedi. Babası “Bu nasıl olacak?” diye sorunca kız “Mihri artır, o zaman vazgeçerler” dedi. Babası “Ne güzel dedin?” dedi ve cevabı bildirmek üzere yanımıza çıktı. “Bizimkiler olumlu cevap verdi. Fakat kızım kendi ayarında bir mihr istiyor. Onu kim karşılayacak?” dedi.

Abdullah “Ben!” dedi. Ben de “Ben de karşılarım” dedim. Babası “Kızıma mihr olarak kızıl altından bin bilezik istiyorum. Ayrıca beş bin dirhem, değerli kumaşlardan yüz top kumaş ve küp küp amber istiyorum” dedi. Ben “Bunları veririm” dedim ve “O halde teklifimizi kabul ettin mi?” diye sordum. O da “Tamam, kabul ediyorum” dedi.

Abdullah, Ensar’dan bir topluluğu Medine’ye gönderdi. Bütün istenilenleri toplayıp getirdiler. Koyunlar kesildi, insanlar yemek için toplandı. Biz de kırk gün bu halde kaldık. Sonra babası “Gelininizi götürebilirsiniz” dedi. Biz de kızı bir deveye bindirdik. Otuz binek de eşyasını yükledik, sonra veda edip ayrıldık. Medine’ye doğru yol almaya devam ettik. Aramızda çok az bir mesafe kalmıştı ki karşımıza birtakım atlılar çıktı. Bunların Süleymoğulları olduklarını düşündük. Utbe hemen onlara hücum edip içlerinden bir kısmını öldürdü. Sonra yanımıza döndü. Ama ağır yaralanmıştı. Bunu görünce oranın sakinlerinden yardım istedik. Hemen atlıları bizden uzaklaştırdılar. Ancak Utbe’yi kurtaramadık, ruhunu teslim etti. Biz başında “Vah Utbe!” diye feryada başlayınca kız devenin üstünden kendini yere attı. Utbe’nin üstüne kapaklanıp ağlaya ağlaya şu dizeleri okudu:

*Ben sabrettim fakat sabırlı olduğum için değil
Kendimi sana ulaşacağım diye avuttum
Ruhuma insaf etseydin dönerdi
Her şeyden önce sana yetişirdi*

*Senden ve benden sonra insaf sahibi kalmadı
Artık geride ünsiyet edilecek bir dost ve arkadaş da kal-
madı*

Sonra bir çığlık atıp ruhunu teslim etti. Onlar için kabir kazdık ve ikisini yan yana defnettik. Sonra kav-
mimin olduğu yere döndüm. Yedi sene orada kaldım. Yedi sene sonra tekrar Hicaz'a geldim ve ziyaret için
Medine'ye gittim. Orada Utbe'nin kabrini ziyaret et-
meye niyetlendim. Kabre gelince başında bir ağaç
büyümüş olduğunu gördüm. Üzerinde kumrular, ser-
çeler ve türlü çeşitli kuşlar vardı. Kabiledekilere "Bu
ağaca ne denilir?" diye sordum. "Gelin ve güvey ağacı
denilir" dediler. Bir gün orada kaldım, sonra ayrıldım.
Allah kendisine merhamet etsin, son karşılaşmam
buydu.

Hint bin Numan'ın Haccac ile Olan Hikâyesi

Anlatıldığına göre Numan'ın kızı Hint, zamanındaki
kadınların en güzeliymiş. Güzelliği ve cemali Haccac'a
anlatılınca hemen onun için elçiler göndermiş; uğru-
na bir sürü para harcamış, sonunda onunla evlenmiş.
Mihirini verdikten sonra üzerine bir de iki yüz bin dir-
hem vermesini de şart koşmuş. Ancak günlerden bir
gün Haccac kadının yanına girince onun aynada yüzü-
nü seyrederken kendisini hicveden şiirler söylediğini
duymuş.

Haccac bu durumu görünce kadına fark ettirmeden
geri dönüp odadan çıkmış. Sonra onu boşamak isteyip
Abdullah bin Tahir'i kendisine göndermiş. Abdullah
kadının yanına girip "Ebu Muhammed sana üzerinde-
ki mihr borcunun iki yüz bin dirhem olduğunu söyle-
di. Para benim yanımdadır ve bana boşama vekâleti
verdi" demiş. Kadın "Ey Tahiroğlu, biz beraberken bir
gün bile mutlu olmadım. Ayrılırsak Allah'a yemin ol-
sun ki bundan dolayı pişman da olmam. Bu iki yüz bin

dirhem beni kuduz bir köpekten kurtarmana karşılık olarak sana mükâfat olsun” demiş.

Daha sonra müminlerin emiri Abdülmelik bin Mervan’a kadının haberi ulaşmış, kadının güzelliği, cemali, boyu bosu ve konuşmasının tatlılığından kendisine söz edilmiş. Bunun üzerine Mervan kadına bir elçi göndermiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

671. GECE

Abdülmelik bin Mervan kadına elçi göndermiş. Kadın onun evlenme teklifini reddedemeyip bir mektup göndermiş ve mektubunda Allah’a hamd ü sena ettikten sonra şöyle demiş: “Ey müminlerin emiri, evlenme teklifini bir şartla kabul ederim. O nedir, diye soracak olursan derim ki, çeyizimi senin şehrine Haccac çıplak bir şekilde taşıyacak.”

Abdülmelik mektubu okuyunca kahkahalarla gülmüş. Sonra Haccac’a bir elçi göndermiş ve kadının söylediğini yapmasını emretmiş. Haccac müminlerin emirinin mektubunu okuyunca itiraz edememiş tabii. Kadına haber gönderip çeyizini deveye yükletmesini söylemiş. Sonra Hint’in yanına gitmiş. Çeyiz kervana yüklendiğinde etrafında cariyeler ve hizmetkârlarla beraber yürümeye başlamış. Haccac en önde yürüyormuş. Katırın yularını eline almış, onu çekiyormuş. Hint onunla alay edip onu cariyeler ile hizmetkârlarının karşısında işte böyle komik duruma düşürmüştü.

Sonra kadın hizmetkârlarından birisine “Bineğimin örtüsünü kaldırn!” demiş. Örtüyü kaldırdıklarında kadın ve Haccac yüz yüze gelmişler. Kadın Haccac’a gülünce Haccac şu mısraları okumuş:

*Ey Hint, ey karanlığın sahibi! Bana gülüyorsun ha
Seni orada bıraktım, feryat ederek uykusuz kalacaksın*

Kadın kendisine şu iki mısra ile karşılık vermiş:

*Ruhlarımız musallat olunca biz ne yaparız
Yitirdiğimiz mal ve sağlık sebebiyle
Halbuki mal kazanılır izzet de el değiştiren bir şey
Kişi hastalıktan da zilletten de şifa bulur neticede*

Hint Haccac’a gülmeye devam etmiş. En sonunda halifenin şehrine varmışlar. Şehre varınca elindeki bir dinarı atıp şöyle “Hamal, bir dirhem düştü yere, onu bul, sana vereceğiz!” demiş. Haccac toprağa bakıp bir dinar görünce Hint’e “Bu bir dinar” demiş. Hint “Hayır, dirhemdir” diye karşı çıkmış. Haccac yine “Hayır dinardır” deyince Hint “Allah’a hamdolsun, yere bir dirhem attık, o da dinar oldu. Onu da sana verdik” demiş.

Haccac yaptığına pişman olup utanmış. Sonra Hind’i müminlerin emiri Mervan’ın sarayına göndermiş. Hint halifenin yanında hoş bir hayat sürmüştü.

Huzeyme bin Bişr ile İkrime el-Feyyaz’ın Hikâyesi

Şehrazat şöyle dedi: Ey saadetli hükümdarım, duyduğuma göre müminlerin emiri Mervan zamanında Huzeyme bin Bişr adında birisi yaşarmış. Adam Esed oğullarından mert, erdemli, zengin, dostlarına karşı cömert ve iyilik sahibi birisiymiş. Bu hal üzere yaşarken, kader onu geriletmiş. Kendilerine ihsanda bulunduğu ve cömertlik ettiği kardeşlerine muhtaç hale gelmiş. Onlar da bir süre kendisine yardımcı olsalar

da sonunda ondan usanmışlar. Dostlarının kendisine karşı tavrının değiştiğini görünce aynı zamanda amcasının kızı olan eşine gidip “Ey amcamın kızı, ben kardeşlerimin bana karşı halinin değiştiğini gördüm. Artık ölüm bana gelene kadar evimden çıkmayacağım” demiş. Kapısını üzerine kapatıp sahip olduğu şeylerle hayatını sürdürmeye çalışmış. Ancak onlar da tükenince ne yapacağını bilemez olmuş.

Cezire’nin valisi olan İkrime el-Feyyaz er-Rebi onu tanırmış. Bir gün meclisinde Huzeyme’nin adı geçince İkrime “Onun durumu nasıldır?” diye sormuş. “Tanınmayacak bir hale geldi, kapıyı üzerine kapattı ve evine kapandı” demişler. İkrime “Bu hale düşmesinin sebebi onun cömertliğidir. Nasıl olur da kendisine yardım edecek bir hamî bulamaz?” deyince etrafındakiler “O dediklerinden hiçbirisini bulamadı” demişler.

İkrime gece olunca dört bin dinar alıp bir keseye koymuş. Sonra hayvanının eyerlenmesini emredip gizlice evinden çıkmış, hayvanına binmiş. Yanında malı taşıyan köle de varmış. Huzeyme’nin kapısına varınca keseyi köleden alıp onu uzaklaştırmış. Kapıya gelip çalmış. Huzeyme kapıyı açınca keseyi ona uzatarak “Bu parayı al, işlerini hallet!” demiş. Huzeyme keseyi alınca ağırlığından dolayı elinden düşürmüştü. Sonra İkrime’nin hayvanın yularını tutup “Canım yoluna kurban, sen de kimsin?” demiş. İkrime “Be adam, beni tanımanı isteseydim bu saatte mi gelirdim?” demiş. Huzeyme “Bana kim olduğunu söylemeden seni bırakmam!” diye ısrar etse de, “Olmaz!” deyip oradan uzaklaşmış. Bunun üzerine Huzeyme keseyi alıp amcasının kızının yanına gitmiş ve “Müjde! Allah bir kolaylık ve hayır ihsan eyledi, bunlar dirhemse bile çoktur, kalk ve keseyi aç!” demiş. Kadın “Keseyi açmaya imkân yok!” demiş. Bunun üzerine Huzeyme eliyle keseyi kontrol etmiş. Dinarların sertliğini hissetmiş ama dinar olduklarına inanamamış bir türlü.

İkrime evine dönmüş. Karısı kendisini görmeyince onu aramaya çıkmış. Atına binip gittiği söylendiğinde bu durumu yadırgamış ve kuşkuya düşerek “Cezire’nin valisi geceleyin bir başına ve köleleri olmadan yola çıkmaz. Ailesinden gizlice ancak bir kadına veya cariyeye gidebilir” diye düşünmüş. Daha sonra bu düşüncesini İkrime’ye de söylemiş. İkrime “Allah biliyor ki, ben bunlardan hiçbirisine gitmedim!” diye karşılık verince kadın “O zaman nereye gittiğini söyle!” demiş. Vali “Kimse beni tanımasın diye bu saatte çıktım” demiş. Kadın “Yine de bana haber vermek gerekir” deyince vali “Bunu sana söylersem gizlersin?” diye sormuş. Kadın “Evet” deyince de hadiseyi ona anlatmış ve “Sana yemin etmemi ister misin?” diye sormuş. Kadın “Hayır, kalbim rahatladı, söylediğinle teskin oldum” demiş.

Huzeyme’ye gelirsek: Sabahleyin bir yoksula uğrayıp onun durumunu düzeltmiş. Sonra hazırlanıp Süleyman bin Abdülmelik’e gitmeye niyetlenmiş. Süleyman o gün Filistin’deymiş. Kapısına ulaşınca muhafıza içeri girmek için izin istediğini söylemiş. Adam hükümdarın huzuruna girip gelenin kim olduğunu haber vermiş. Huzeyme mürüvvetiyle meşhur birisi olduğundan Süleyman onu tanıyormuş. İçeri girmesine müsaade etmiş. Huzeyme içeri girince halifenin selamlandığı gibi onu selamlamış. Süleyman “Ey Huzeyme, bize gelmek için niye bu kadar geciktin?” diye sormuş. Huzeyme “Kötü hal” diye cevap verince Süleyman “Bize halini bildirmeni engelleyen neydi?” diye sormuş. Huzeyme “Ey müminlerin emiri, bu da benim zayıflığım” diye cevap vermiş. Süleyman “Peki, şimdi nasıl geldin?” diye sorunca Huzeyme “Ey müminlerin emiri, evimdeyken gecenin geç saati adamın biri kapıyı çaldı. Adamın hali şöyle şöyleydi...” diyerek hadiseyi başından sonuna kadar anlatmış. Süleyman “Adamı tanır mısınız?” diye sormuş. Huzeyme “Ben onu

tanımam, yabancı birisiydi. Duyduğum tek sözü ‘Ben cömert insanların dertlerini çözerim,’ oldu” demiş. Bunun üzerine Süleyman bin Abdülmelik “Onu tanısaydık erdemine karşılık ödüllendirirdik” demiş.

Daha sonra Süleyman bin Abdülmelik, Huzeyme bin Bişr için bir sancak hazırlamış ve onu İkrime el-Feyyaz’ın yerine Cezire’ye vali olarak görevlendirmiş. Huzeyme Cezire’ye doğru yola çıkmış. İkrime ve Cezire halkı da kendisini karşılamak üzere dışarı çıkmış. Selamlaşıp hep birlikte şehre yürümüşler. Huzeyme valilik konağına girmiş, İkrime’den bir kefil alınmasını emredip hesap tutulmasını istemiş. Mal hesaplanınca üzerinde pek çok mal bulunmuş. Kendisinden bu malı ödemesi istenince İkrime “Benim bu malları ödemem imkânsız” demiş. “Ödemen lazım!” denilince “Param yok, ne yaparsan yap!” demiş. Bunun üzerine Huzeyme İkrime’nin hapsedilmesini emretmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

672. GECE

Huzeyme İkrime’ye borçlarını ödemesi için haber göndermiş. O ise kendisine şöyle haber göndermiş: “Ben kendisine gelen malı korumuş olanlardan değilim. Dilediğini yapabilirsin” Bunun üzerine Huzeyme, İkrime’nin demirle dövölüp hapsedilmesini emretmiş. Bir ay veya daha fazla bir süre böyle devam etti. Bu ceza İkrime’ye çok ağır gelmiş, hapsedilmek zoruna gitmiş. Haberi amcasının kızına ulaşınca o

da hadiseye çok üzülmüş. Kadının çok akıllı bir azatlı kölesi varmış. Hemen onu çağırıp “Huzeyme’nin kapısına git ve ona ‘Sana bir tavsiyem var,’ de. Şayet dinlemek isterse ‘Bunu emirden başkasının duymasını istemem,’ de. Huzuruna girince onunla yalnız kalmak iste. Baş başa kaldığınızda ‘Bu yaptığın da nedir böyle? Cömertlerin dertlerini gideren birisinin ödülü böyle şiddetli hapis ve demirle dağlanmak mı olacaktı?’ de” demiş.

Köle emredileni yapmış. Huzeyme onun sözlerini işitince bir feryat koparıp “Yazıklar olsun bana! Demek ki o adam İkrime idi!” demiş. Köle “Evet” deyince hemen atının eyerlenmesini emretmiş. Sonra şehrin ileri gelenlerini çağırılmış, toplanmışlar. Onları da alarak hapishanenin kapısına gitmiş. İçeriye girince İkrime’yi yediği dayaktan hali değişmiş, bitkin düşmüş bir halde oturur bulmuşlar. İkrime, Huzeyme’yi görünce bu hal ona çok ağır gelmiş ve başını öne eğmiş. Huzeyme, İkrime’nin yanına gidip başını öpmüş. İkrime “Bunun sebebi de nedir?” Huzeyme “Sen bana iyilik ettin, ben sana karşılığını kötülükle verdim” demiş. İkrime “Allah ikimizi de bağışlasın” diye karşılık vermiş.

Daha sonra Huzeyme hapishane görevlisine İkrime’nin bağlarının çözülüp kendi ayağına takılmasını emretmiş. İkrime “Ne yapmak istiyorsun?” diye sorunca “Sana yaptıklarımın aynısının bana da yapılmasını istiyorum” demiş. Bunu duyan İkrime şöyle “Allah aşkına böyle bir iş yapma!” demiş. Bunun üzerine birlikte çıkmış ve Huzeyme’nin evine gitmişler. İkrime kendisine veda edip ayrılmak isteyince Huzeyme buna engel olmuş. İkrime nedenini sorunca da “Senin durumunu düzeltmemiz lazım. Senden daha çok hanımından utanıyorum” demiş. Sonra hamamın boşaltılmasını emretmiş. Birlikte hamama girmişler. Huzeyme bizzat kendisi ona hizmet etmiş. Sonra dışarı

çıktıklarında ona nefis bir elbise giydirmiş. Onu kendi bineğine bindirip pek çok mal hediye etmiş. Sonra evine kadar ona refakat etmiş. Amcasının kızına mazeret beyan etmek üzere kendisinden izin istemiş. İzin verince içeri girip kadından özür dilemiş.

Aradan bir zaman geçtikten sonra İkrime'den Süleyman bin Abdülmelik'i ziyaret etmek üzere kendisine eşlik etmesini istemiş. O gün Süleyman Remle'deymiş. Beraber Abdülmelik'in yanına gitmiş, huzuruna girmek için izin istemişler. Muhafız içeri girip Huzeyme bin Bişr'in geldiğini bildirmiş. Süleyman "Cezire valisi emrimiz olmaksızın mı geliyor? Bu olsa olsa önemli bir iş içindir" demiş ve içeri girmesine müsaade etmiş. Huzeyme içeri girince kendisine selam vermezden önce hemen "Ey Huzeyme, ardında ne bıraktın?" diye sormuş. Huzeyme "Ey müminlerin emiri, hayır bıraktım ardımda" demiş.

Bunun üzerine Süleyman bin Abdülmelik "Buraya gelmenin sebebi nedir peki?" diye sormuş. Huzeyme "Cömertlerin dertlerini gideren kişiyi buldum. Onu merak ettiğinizi bildiğim için sizinle tanıştırmak istedim. Onu tanımak ve kendisini görmek istediğinizi biliyorum. O İkrime el-Feyyaz'dır!" demiş.

Bunun üzerine halife İkrime'ye huzuruna girmesi için izin vermiş. İkrime huzura girince halifeye layık bir şekilde selam vermiş. Halife ona "Hoş geldin" deyip meclisine oturtmuş. Sonra da "Ey İkrime, ona yaptığın hayır ve iyilikle üzerimizde hakkın kaldı. İhtiyaçlarının hepsini yaz, muhtaç olduklarını bize bildir!" demiş. İkrime emredileni yapıp ihtiyaçlarını bildirince halife hemen ihtiyaçlarının karşılanmasını emretmiş. İhtiyaçlarının dışında bir de on bin dinar verilmesini söylemiş. Ayrıca yirmi sandık elbiseyi de yine onun yazdıklarına ilave olarak vermiş. Sonra onu Cezire ve Azerbaycan Urumiyyesine vali olarak atayıp "Huzeyme'nin durumu sana kaldı. Dilersen onu göre-

vinde bırakır, dilersen azledersin” demiş. İkrime “Ey müminlerin emiri, kendisini yerine gönderin, orada kalsın” demiş. Sonra birlikte huzurdan çıkmışlar ve Süleyman bin Abdülmelik’in halifeliği süresince vali olarak görevlerini sürdürmüşler.

Yunus el-Kâtib’in Veliaht Velid bin Sehl ile Olan Hikâyesi

Anlatıldığına göre, Hişam bin Abdülmelik’in halifeliği zamanında Yunus el-Kâtib denilen meşhur bir adam varmış. Bir gün yanında son derece güzel bir cariyesi varken Şam’a doğru yola çıkmış. Cariyenin üzerinde ihtiyaç duyulacak her şey varmış; değeri yüz bin dirhem edermiş. Şam’a yaklaşınca kabile bir gölün kenarında konaklamış. Yunus el-Kâtib yanındaki yemekten bir şeyler yemiş. Yükünden içinde içki bulunan bir testi çıkarmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

673. GECE

Adam bu haldeyken güzel yüzlü, heybetli bir delikanlı aşkar bir ata bitmiş halde çıkagelmiş. Yanında da iki hizmetkâr varmış. Selam verip “Misafir kabul eder misin?” diye sormuş. Adam “Tabii, buyur” deyince delikanlı orada konaklamış. Sonra “İçeceğinden bize de ikram eylesen” demiş. O da ikram etmiş ve “İstersen bize şarkı söyleyebilirsin?” demiş. O da söylemiş. Şarkıyı dinlerken adam daha bir keyiflenmiş. Deli-

kanlı içki sundukça alıp hepsini içmiş. En sonunda sarhoş olacak gibi olmuş. Sonra delikanlı “Cariyene söyler misin, bize şarkı söylesin” demiş. Cariye şarkı söyleyince, adam hepten çakırkeyif olmuş ve içmeye devam etmiş. Yatsıyı kadar orada kalmış. Sonra delikanlı “Bu şehre gelmenizin sebebi nedir?” diye sormuş. Yunus el-Kâtib “Borcumu ödemek ve halimi düzeltmek” demiş. Bunun üzerine delikanlı “Şu cariyeyi bana otuz bin dirheme satar mısın?” diye sormuş. “Ben Allah’ın ihsanına ve daha çoğuna muhtacım” diye cevap vermiş. Delikanlı “Kırk bin dirhem yeterli mi?” diye sormuş, Yunus “Ben onunla borcumu ödeyince elimde bir şey kalmaz ki?” dedi. Bunun üzerine delikanlı “Elli bin dirheme satın aldım, ayrıca elbise-lerin ve geçimin bana aittir, yaşadığım sürece kendi durumuma seni ortak kılacağım” demiş. Bunun üzerine Yunus “Tamam, onu sana sattım” demiş. Delikanlı “Bana itimadın varsa yarın sana bedelini öder ve onu yanıma alırım. Yoksa bedelini ödeyene kadar senin yanında kalır” demiş. Yunus sarhoşluğun etkisiyle ve güvenmiyorum demeye utanarak “Sana itimat ederim, onu al, Allah mübarek eylesin” demiş. Adam hizmetkârlarından birisine cariyeyi ardına bindirmesini söylemiş. Sonra da atına binip Yunus’a veda ettikten sonra hizmetkârları ve cariyeyle birlikte oradan ayrılmış.

Bir saat geçmemiş ki cariyeyi satan Yunus kendi kendine düşünmeye başlamış. Bu alış verişte hata ettiğini anlayıp kendi kendine “Ben ne ettim de kendi cariyemi tanımadığım ve kim olduğunu bilmediğim birisine teslim ettim? Diyelim ki onu tanıdım, ona nasıl ulaşacağımı bile bilmiyorum?” demiş. Oturup sabaha kadar düşünmüş durmuş. Sonra kalkıp sabah namazını kılmış. Arkadaşları Şam’a vardığında o hâlâ şaşkın bir halde ve ne yapacağını bilmeden oturuyormuş. Bir süre böyle oturmuş. Güneş sıcaklığını his-

settirmeye başlayınca durduğu yer kendisini rahatsız etmiş. Bunun üzerine kalkıp Şam'a girmeye niyetlenmiş. Ama sonra kendi kendine "Oraya girersem delikanlının gönderdiği adam gelince beni bulamaz, bu durumda kendime karşı ikinci bir hata etmiş olurum" diye düşünmüş ve bir duvarın gölgesinde oturmaya başlamış. Gün dönünce, önceki gün delikanlıyla birlikte olan hizmetkârlardan birisi çıkagelmiş. Yunus adamı görünce büyük bir sevince kapılmış ve "Bu hizmetkâr görünce yaşadığım mutluluk kadar ömrümde hiçbir şeyden mutlu olduğumu bilmiyorum" diye düşünmüş. Hizmetkâr gelince "Efendim, kusura bakma ücretini biraz geciktirdik" demiş.

Yunus susup beklerken çektiği sıkıntıya dair hiçbir şey söylememiş. Sonra hizmetkâr ona "Cariyeyi satın alan adamı tanıyor musun?" diye sormuş. Adam "Hayır" deyince hizmetkâr "O Velid bin Sehl'dir, veliahttır kendisi" demiş. Adam bunu duyunca susmuş. Sonra hizmetkâr ona "Kalk bineğine bin!" demiş. Yunus bineğine binmiş ve beraber yola koyulmuş, bir eve gitmişler. Eve girdiklerinde cariyeye Yunus'u görür görmez ayağa kalkmış ve onu selamlamış.

Yunus el-Kâtib cariyeye "Seni satın alan kişiyle durumun nasıldır?" diye sormuş. Cariye "O beni bu odaya getirdi ve neye ihtiyaç duyarsam hemen söylememi istedi" demiş. Bir süre orada oturduktan sonra hizmetkâr yanına gelmiş ve "Kalk gidelim" demiş. Birlikte evin efendisinin huzuruna girmişler. Yunus onun dünkü misafiri olduğunu görmüş. Delikanlı bir tahtın üzerinde oturuyormuş. Yunus'a "Sen kimsin?" diye sormuş. Yunus "Ben Yunus el-Kâtib'im" demiş. Bunun üzerine delikanlı "Hoş geldin" demiş ve eklemiş: "Allah'a yemin olsun ki seni görmek istiyordum, senin iyiliklerini duymuştum. Gecen nasıl geçti?" Yunus "Allah seni aziz eylesin, gecem hayırla geçti" diye cevap vermiş. Delikanlı "Belki de dün yaptığın işe piş-

man olmuşsundur ve içinden, cariyemi tanımadığım, adını ve nereli olduğunu bilmediğin birine nasıl sattım, diye düşünmüşsündür” demiş. Yunus “Ey emir, Allah beni bir cariyeyi satmak sebebiyle pişman olmaktan korusun. Onu emire hediye etmiş olsam bile az bile gelir. Onun makamına nispetle bu cariyeye nedir ki?” diye karşılık vermiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

674. GECE

Velid “Allah’a yemin olsun ki, ben onu senden almış olmama pişmanım. Bu adam beni tanımayan bir yabancı, cariyeyi istemekte acele etmiş olmam sebebiyle ona haksızlık ettim, diye düşündüm. Aramızda geçen konuşmayı hatırlıyor musun?” demiş. Yunus el-Kâtib “Evet hatırlıyorum, Bu cariyeyi bana elli bin dirheme satar mısın, dedin. Ben de evet satarım, dedim” demiş. Bunun üzerine Velid hizmetkâra dönüp “Ey hizmetkâr, parayı getir!” demiş. Parayı getirip önüne koymuşlar. Daha sonra “Ey hizmetkâr, bin beş yüz dinar getir!” demiş, onu da getirmişler. Velid bütün bu paraları Yunus’a verip “Bu cariyenin parasıdır, onu al. Bu bin dinar da hakkımdaki hüsnü zannının karşılığıdır. Bu beş yüz dinar da senin yol masrafın ve ailen için satın alacağın mallar içindir. Razı mısın?” demiş. Adam “Razıyım” diye cevap vermiş. Sonra Velid’in ellerini öpüp “Allah kalbimi, elimi ve gözlerimi doyurmuştur” demiş. Velid bunu duyunca “Vallahi ben onun şarkı

söylemesine doyamadım” demiş. Sonra cariyeyi çağırmış. Cariye gelince oturup şarkı söylemesini söylemiş. Bunun üzerine carie şu şarkıyı söylemiş:

*Ey bütün güzelliği zorla elde eden!
Ey güzellik ve delillerin sahibi
Bütün güzellikler Türklerin ve Arapların
Onların arasında yok bir benzerin senin
Kendim için dünyada nasıp olarak sana razıyım
Canımdan ve malımdan daha kıymetlisin bana*

Bu sözleri dinleyince neşelenen Velid kadına öğrettiği güzel edep için Yunus’a teşekkür etmiş, sonra da “Ey hizmetkâr! Yunus’a bir binek getir. Binek eyerli olsun, bütün araçları hazır olsun. Bir katır da eşyalarını yüklenmesi için getir!” demiş. Daha sonra Yunus’a dönüp “Ey Yunus, bir sıkıntın olursa, bana ulaştır. Vallahi avuçlarını hayırla doldurur, kadrini yüceltir, yaşadığın sürece seni zengin ederim” demiş. O da malı alıp ayrılmış.

Yunus şöyle der: “Halifelik kendisine geçince onun yanına gittim. O da bana vefa gösterdi, verdiği sözü tuttu, daha çok ikramda bulundu. En güzel halde ve en yüksek konumda onun yanında kaldım. Durumum rahatlamış ve mallarım artmıştı. Ölünceye kadar beni rahatlatacak miktarda malım mülküm olmuştu. Hatta malım varislerime bile yeterdi. Allah kendisine rahmet etsin, öldürülene kadar onunla kaldım.”

Ebu İshak İbrahim Musulî’nin Ebu Mirra ile Hikâyesi

Ebu İshak İbrahim şöyle anlatır:

Bir gün Reşid’den ailem ve kardeşlerimle baş başa kalmam için izin istedim. O da cumartesi günü izin verdi. Bütün işlerimi önceden hallettim, yemeğimi ve içeceğimi hazırladım, öteki ihtiyaçlarımı da aldım. İki

kapıcıya kapıları kapatmalarını ve kimseyi içeri almamalarını söyledim. Ben bu haldeyken üzerinde beyaz bir elbise bulunan bir ihtiyar çıkageldi. Adamın başında bir sarık, elinde asa vardı. Asanın tutma yeri gümüşlendi; asadan hoş kokular yayılıyor, evi ve revakları dolduruyordu.

Yabancı bir adamın evime alınmasına çok öfkelen dim ve o an kapıcıları kovmaya niyetlendim. Adam bana çok güzel bir şekilde selam verdi. Ben de selamını aldım ve “Otur” dedim. Adam oturdu. Sohbate başladık. Arapların hikâyeleri ve şiirleri hakkında sohbet ediyorduk. Sohbet esnasında öfkem sönüp gitti. Hizmetkârlarımın böyle birini getirmekle beni mutlu etmek istediklerini düşünmeye başladım. Adam edep sahibi zarif birisiydi. “Yemek ister misin?” diye sordum. “Yemeğe ihtiyacım yok!” dedi. Bunun üzerine “Bir şey içer misin?” diye sordum. “Sen bilirsin” dedi. Önce kendim bir kadeh içtim, sonra doldurup ona uzattım. Daha sonra adam “Ey Ebu İshak, bütün insanlardan üstün olduğun şu çalgı sanatınla bir şeyler okusana bize. Bu hususta genel veya özel herkesten daha üstün olduğunu işittik” dedi.

Onun bu sözleri beni öfkeliendirdi, ama alttan almaya karar verip udu elime aldım. Çalarak bir şeyler okumaya başladım. Adam bana “Güzel çaldın İbrahim” dedi. Onun bu sözlerini duyunca daha da öfkeliendim, “İzin almadan içeri girdiği yetmiyormuş gibi bir de bana adımla hitap ediyor. Adaptan hiç haberi yok” diye düşündüm. Sonra adam “Biraz daha çalsan ve sana karşılığını ödesem” dedi. Ben de isteksiz bir şekilde udu aldım, okumaya başladım. Yine de “Karşılığını ödesem” dediği için söylediğim şarkıları eksiksiz okuyordum.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

675. GECE

Ebu İshak el-Musuli başından geçenleri anlatmaya devam etmiş:

Ben şarkı söyledikten sonra adam neşelendi ve bana “Efendim, güzel söyledin” dedi. Sonra “Bana da şarkı söylemem için müsaade eder misin?” dedi. Ben de “Buyur” dedim. Fakat beni dinledikten sonra huzurumda şarkı söyleme cüretinde bulunduğu için aklını küçümsedim. Adam udu eline aldı ve tellerine vurmaya başladı. Vallahi sanki ud Arapça diliyle konuşmaya ve en tatlı nağmelerle inlemeye başladı. Adam şu mısraları okuyordu:

*Yaralı bir ciğerim var, onun yerine bir ciğer satsalar
bana*

Yarası olmayan bir ciğer ama,

Kabul edemem, satamam onu

Hastalıklı bir ciğeri sağlıklı olanla kim değişir ki zaten?

Benim ciğerim hasretten yaralandı

İniltileyle ve içerek yaralandı

Vallahi zannettim ki kapılar, duvarlar ve evin içindeki her şey ona cevap veriyor, sesinin güzelliği karşısında galeyana geliyordu. En sonunda kendi organlarımin ve eklemlerimin bile ona icabet ettiğini zannetmeye başladım. Sustum ve hiçbir şey söyleyemedim. Artık hareket bile edemiyordum, aklım karmakarışık olmuştu. Sonra şu mısraları okumaya başladı.

Ey uzak mekânların güvercinleri geri döndünüz

Sizin sesinizi duymakla mahzun olurum ben

Geldiniz, sesinizle beni neredeyse öldürdünüz

Sanki sırlarımı onlara açıklayacağım
 Bir grubu çağırdım, sanki onlar
 Delirmişler veya sarhoş olmuşlar
 Gözüm onlar kadar güzelini görmedi
 Hiçbir göz onlar için benim kadar ağlamadı

Sonra şu mısraları okudu:

Ey saba rüzgârı! Necd'den her ne zaman esersen
 Senin esintin beni vecd üzere vecde düşürür
 Kuşluk vaktinde bir kuş ötmeye başladı
 Dalların üzerinde dokunaklı sesiyle
 Bir çocuk gibi ağlıyordu sanki
 Benim izhar edemediğim hasretleri o izhar etti
 Zannettiler ki âşık yaklaşıncı bıkır
 Uzaklık ise vecde şifadır
 Ne kadar uzak kalsak da şifa olmadı
 Eve yakınlık uzaklıktan daha iyi,
 Eve yakınlık fayda vermez yine de
 Sevdiğin kişi seni sevmiyorsa

Sonra “Ey İbrahim, dinlediğin bu şarkıyı sen de söyle ve onu cariyelerine öğret” dedi. Ben “Tekrar söyle o halde” desem de “Senin tekrara ihtiyacın yok” dedi ve birdenbire ortadan kayboldu. Hemen kılıcıma sarılıp harem kapısına doğru fırladım. Kapı kapalıydı. Cariyelere “Az önce bir şey duydunuz mu?” dedim. “Güzel ve hoş bir şarkı dinledik” dediler. Hayrete düşmüş bir halde evin kapısına gittim. Onun da kapalı olduğunu gördüm. Kapıcılara yaşlı adamı sordum, bana “Hangi yaşlı adam? Vallahi bugün senin yanına kimse girmedi” dediler.

Adamın durumunu düşünmeye başladım. Bir anda bir ses şöyle dedi: “Ey Ebu İshak, tasalanma. Ben Ebu Mirra'yım. Bugün senin sohbetinde bulundum. Korkma!” Sonra atıma binip Reşid'in yanına gittim ve ona

olan biteni anlattım. Reşid “Ondan dinlediğin şarkıları söyle bana” dedi. Ben de udu alıp çalmaya başladım. O zaman adamın söylediği şarkıların gönlüme kazınmış olduğunu fark ettim. Reşid bu şarkıları duyunca çok mutlu oldu ve dinlerken içmeye başladı. Halbuki o kendisini içkiye vermezdi. Sonra “Belki bugün sana fayda verdiği gibi yarın başkasına da fayda verir o kişi!” dedi ve bana bir hediye verilmesini söyledi. Hediyeği aldım ve oradan ayrıldım.

Cemil’in Harun Reşid’in Önünde Anlattığı ve Uzre Oğulları Kabilesinden Bir Delikanlının Yaşadığı Hoş Bir Hikâye

Hârun Reşid’in adamlarından olan Mesrur şöyle anlatır: Bir gece müminlerin emiri Harun Reşid neşelenmek istedi. Bana “Ey Mesrur, kapıda şairlerden kim var?” diye sordu. Ben de koridora doğru çıktım, Cemil Muammer el-Uzri’yi gördüm. Ona “Müminlerin emirinin davetini kabul eder misin?” diye sordum. O da “Baş üstüne?” dedi. Beraberce yürüdük, Harun Reşid’in önüne geldik. Halifelere layık bir şekilde kendisine selam verdik. Halife selamımızı aldı ve “Ey Cemil, bize anlatabileceğin hoş bir hikâye var mı?” diye sordu. O da “Evet var, ey müminlerin emiri!” dedi ve “Neyi tercih edersiniz? Gördüklerimi ve müşahade ettiklerimi mi yoksa duyduklarımı ve öğrendiklerimi mi?” diye sordu. Harun Reşid “Bana gördüğün ve müşahade ettiğin bir hikâyeyi anlat” deyince “Ey müminlerin emiri, halde dikkatle dinleyin beni” dedi. Bunun üzerine Harun Reşid kızıl altınla işlenmiş bir kürsüye yaslandı, bir battaniyeyi dizlerinin üzerine aldı “Anlat bakalım ey Cemil” dedi.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

676. GECE

Cemil anlatmaya başladı: “Ey müminlerin emiri, bir kıza evlilik teklifinde bulunmuştum. Sonra ailesi onu alarak bulunduğumuz yerden ayrıldı. Bunun sebebi bizim bulunduğumuz yerde meraların azlığıydı. Ben de onu görmeden sonra bir süre kaldım. Ancak hasret beni iyice sıkmaya ve ona doğru çekmeye başladı. Ben de ona gitmeye karar verdim. Bir gece hasretim artık dayanılmaz olunca kalktım, yükümü bineğime yükledim, sarığımı sardım ve elbiselerimi giydim, kılıcımı taktım, kalkanımı aldım ve bineğime binerek yola çıktım. Süratle yol kat ediyordum.

Gece karanlık ve ürkütücüydü. Bu haldeyken vadilere iniyor, dağlara tırmanıyordum. Kara kurtların ve vahşi hayvanların her taraftan gelen seslerini işitiyordum. Aklım başımdan gitti, düşüncem dağıldı, dilim ise Allah’ı zikretmekten bir an bile geri durmadı. Ben bu haldeyken uyku bana galip geldi. Devem, beni bulunduğum yoldan başka bir yola çekmeye başladı. Uyku beni yenmişti. Bir anda bir şey başımdan beni dürttü. Korkuyla uyandım. Meğerse ağaçları ve nehirleri olan, dalları üzerinde güzel sesli kuşların ötüştüğü bir yere ulaşmışım. Ağaçlar o kadar sıktı ki birbirine girmişti. Hemen bineğimden inip yularını elime aldım. Ağaçların arasından kurtulmak için ilerlemeye başladım. Az sonra ağaçların bulunmadığı boş bir yere varınca tekrar bineğimin sırtına bindim. Nereye gideceğimi bilmediğim gibi kaderin beni nereye sevk edeceğini de bilmiyordum. Etrafıma bakınırken az ilerde bir ateş parıltısı gördüm. Bineğimi sürüp ona doğru gittim. Ne olduğunu anlamak için iyice yaklaşıncaya, kurulmuş bir çadır, dikili bir mızrak, asılı bir bayrak, atlar ve besili develer gördüm.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

677. GECE

İçimden şöyle geçirdim: “Bu çadırın özel bir durumu olmalı, çünkü buralarda ondan başka bir şey yok.” Sonra çadıra doğru yürüyüp “Ey çadır halkı! Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun!” dedim. Çadırdan on dokuz yaşlarında bir delikanlı çıktı. Delikanlı adeta en parlak halindeki dolunay gibiydi. Şecaati gözlerinden okunuyordu. Selamımı alarak “Allah’ın rahmeti ve bereketi sizin de üzerinize olsun” dedi ve ekledi: “Zannediyorum ki yolunu kaybettin.” Ben de “Evet, durum tam da söylediğin gibidir, bana doğru yolu gösterirsen Allah sana merhamet etsin” dedim. Delikanlı “Kardeşim, bu vadi geniştir, geceyse karanlık, ürkütücü ve soğuk. Vahşi hayvanların sana bir zarar vermesinden korkarım. Bu gece misafirimiz ol. Yarın seni gideceğin yola götürürüm” dedi.

Bunun üzerine bineğimden indim, onu yularımın artan kısmıyla bağladım. Sonra üzerimdeki fazla elbiseleri çıkarıp hafifledim ve bir süre oturdum. Az sonra delikanlı bir koyunla geldi, onu kesti ve yaktığı ateşin üzerinde pişirdi. Sonra çadıra girdi. Oradan güzel yemekler ve hoş içecekler getirdi. Etin bir parçasını kesti, ateşin üzerinde kızarttı ve bana ikram etti. Az sonra bir feryat koparıp ağlamaya başladı. Bir yandan da şu mısraları okuyordu:

Sadece verilecek bir nefes kaldı
Susanın unuttuğu bir söz kaldı
Uzuvlarındaki her bir eklem
Hastalandı ve sakatlandı
Gözyaşı onun kirpiklerinden aktı
Sanki susmuş bir halde duruyor
Düşmanları ona ağlar acıyarak kendisine

Ey müminlerin emiri, o an anladım ki delikanlı âşık. Kendi kendime “Acaba bunu kendisine sorsam mı?” diye düşündüm, ama sonra “Kendi evinde bir adama böyle soru sorulur mu?” diye düşünerek sustum ve bana ikram edilen etten doyacağım kadar yedim.

Yemeği bitirince delikanlı ayağa kalktı, çadıra girdi. Oradan temiz bir tas, güzel bir ibrik ve ipek bir mendil getirdi. Mendilin etrafı kızıl altınla işlenmişti. Gül suyu ve miskle dolu bir testi de getirdi. Delikanlının zarafeti ve inceliği karşısında hayretimi gizleyemedim ve kendi kendime “Çölde böyle bir zariflik olacağını bilmezdim” diye düşündüm. Sonra ellerimizi yıkadık, bir süre sohbet ettik. Daha sonra delikanlı kalkıp çadıra girdi. Aramıza kızıl deriden bir bölme koyarak “Ey keremli insan! İçeri buyur, yatağına uzan. Bu gece yorulmuşsun, yolculukta bitap düşmüşsün” dedi. Hemen içeri girdim, deriden bir yatak gördüm. Elbiselerimi çıkarıp yatağına yattım ve ömrümde o gece uyuduğum gibi bir uyku uyumadım.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

678. GECE

Bu arada delikanlının durumu da aklımdan çıkmıyordu. Gecenin hayli ilerlediği bir vakit ince bir ses işittim. Ondan daha hoş ve dokunaklı bir ses işitmemiştim. Delikanlının aramıza koymuş olduğu bölmeyi kaldırdınca daha önce benzerini görmediğim güzellikte bir kız gördüm. Delikanlıyla sohbet ediyordu. İçimden “Bu ikinci şahıs da insanı hayrete düşürüyor? Çadıra girdiğimde içinde bu delikanlıdan başkasını görmemiştim, yanında kimse yoktu” dedim. Sonra “Hiç kuşkusuz bu cinlerin kızlarından olmalı” diye düşündüm ve hemen örtüyü başıma çektim, yüzümü kapatıp uyudum.

Sabahleyin elbiselerimi giydim, namaz için abdest aldım, farz ibadeti yerine getirdim ve delikanlıya “Ey kardeşim, beni yoluma ulaştıracak mısın? Bunu yaparsan bana büyük bir iyilik yapmış olursun” dedim. Delikanlı bana baktı ve “Seni gideceğin yere ulaştırmak benim görevim, lakin misafirlik üç gündür. Üç günden sonra sana izin verebilirim” dedi.

Üç gün orada kaldım. Dördüncü gün konuşurken bir ara ona adını ve nesebini soruyordum. “Ben Uzre oğullarındayım. Adım falan oğlu falandır, amcam falan kişidir” dedi. Meğerse delikanlı benim amca oğlum imiş! Uzre oğullarının en asil hanesindendi. Bunu öğrenince kendisine “Ey amca oğlu, bu çölde bir tek başına yaşamamanın sebebi nedir? Nasıl oldu da atalarından kalan mirası ve nimetleri terk ettin? Kölelerini ve cariyelerini terk ederek bir başına burada yaşamaya başladın?” diye sordum. Delikanlı sözlerimi işitince gözleri yaşla doldu ve ağlamaya başladı. Sonra da “Ey amca oğlu, ben amcamın kızına tutuldum, onu amcamdan istedim, amcam kızını bana vermedi. Onu

Uzre oğullarından birisiyle evlendirdi. Geçen sene de adamın yaşadığı yere alıp götürdü. Kız benden uzaklaşınca artık onu göremez oldum. Özlem beni ailemi terke ve kabilemden ayrılmaya icbar etti. Yapayalnız kaldım ve bütün nimetleri terk ettim. Bu çölde tek başıma yaşamaya başladım, yalnızlığı sevdim” dedi. “Onların evleri nerededir?” diye sordum. “Şu dağın tepesindedir. Ben de şimdi burada duruyorum ki, Allah bir şeye hüküm vermişse o iş gerçekleşir. Hasetçiler istemese bile Allah emrini yerine getirir. Belki Allah benim için bir hüküm verir. O hüküm verenlerin en hayırlısıdır” dedi.

Delikanlı bunları anlatınca durumu beni çok üzdü. Ona “Ey amca oğlu, istersen sana bir çare göstereyim? Bu çare senin menfaatine olur ve doğru yolu bulmana ve kurtuluşa ermene vesile olur. Bu sayede Allah korktuğun şeyi senden uzaklaştırır” dedim. Delikanlı “Ey amca oğlu söyle bakalım neymiş çaren?” deyince “Kadın seni ziyaret ederse onu benim deveme bindir, benim devem hızlıdır. Sen de atına bin, ben de katırlardan birisine bineyim. Geceleyin hep birlikte buradan gidelim. Sabahleyin birlikte dağları ve vadileri aşmış oluruz. Böylece muradına ermiş olursun. Allah’ın arzı geniştir. Yemin olsun ki, yaşadığım sürece canım, malımve kılıcımla sana yardım ederim” dedim.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

679. GECE

Delikanlı bu sözleri işitince “Ey amca oğlu! Bu hususta kendisiyle konuşmalıyım. O akıllı, zeki ve işlerin arkasını görebilen birisidir” dedi. Geceleyin kadının geliş vakti yaklaşınca oturup beklemeye başladı. Kız her zamanki vaktine göre biraz gecikti. Baktım, delikanlı çadırın kapısından dışarı çıktı, rüzgârın esintilerini içine çekti. Bunlar kızın tarafından esen rüzgârlardı. Bir yandan rüzgârı içine çekerken bir yandan şu iki beyiti okuyordu:

*Ey saba rüzgârı! Bana esintileri getiriyorsun
Sevgilinin bulunduğu beldenin esintilerini
Ey rüzgâr! Sende sevgiliden alamet var
Onun ne zaman geleceğini biliyor musun?*

Sonra çadıra girdi ve bir süre oturdu. Ağlıyordu. Sonra “Ey amcamın oğlu, amcamın kızı bu gece gecikti, başına bir hal gelmiş olmalı” dedi. Sonra “Sen burada kal, ben gidip ne olup bittiğini öğreneyim” dedi. Kılıcını ve okunu alıp gitti, bir süre ortalıkta gözükmedi. Az sonra elinde taşıdığı bir şeyle çıkageldi. Bana seslendi, ben de hızla kendisine doğru gittim. “Ey amca oğlum! Ne olduğunu biliyor musun?” dedi. Ben “Vallahi bilmiyorum” deyince “Amcamın kızını bu gece kaybettim. O bize gelmek isterken yolda bir aslan karşısına çıkmış, onu parçalamış. Geride şu gördüklerin kalmış!” dedi ve elindekileri bana doğru attı. Onlar kızın kemiklerinden arda kalanlardı. Sonra elindeki yayı fırlatıp oturdu ve hüngür hüngür ağlamaya başladı. Az sonra kalktı, eline bir torba alıp “Ben dönene kadar bekle!” dedi ve yürüyüp gözden kayboldu. Geri döndüğünde aslanın başı elindeydi.

Onu elinden atıp ağlamaya başladı. Bir yandan da şu mısraları okuyordu:

*Ey kendine zulmeden aslan!
Sen de helak oldun, fakat bizi hüzne boğarak
O beni bir başıma bıraktı, halbuki ne kadar aşınaydım
ona
Toprağın altını onun kabri eyledin
Zamana derim ki, ondan ayrılmak bana pek ağır geldi
Şimdi korkuyorum: beni yaşar görür de ona ihanet etmiş
olurum*

Sonra bana dönüp “Ey amcamın oğlu! Allah rızası, akrabalık ve aramızdaki yakınlık için senden şunu isterim, bir süre sonra benim öleceğimi göreceksin. Ben ölünce beni yıka, amcamın kızının kemikleriyle birlikte beni şu elbiselere sar ve bizi aynı kabre göm. Kabrimizin başına da şu mısraları yaz:

*Biz yaşarken hayat ne güzeldi
Hep birlikteydik evimiz ve vatanımız vardı
Zaman ayırdı bizi dağıttı ülfetimizi
Şimdi toprağın içinde kefen birleştirsin bizi*

Sonra yine hüngür hüngür ağlamaya başladı. Çadıra girdi, bir süre görünmedi. Dışarı çıktığında titriyordu. Sonra bir feryat koparıp dünyadan ayrıldı. Bu halini görünce kederden dünyam karardı, onun hali çok ağınma gitti. Hemen yanına gidip yapmamı istediği şeyleri yaptım. Kefenleyip ikisini birlikte gömdüm. Kabirlerinin başında üç gün kaldıktan sonra oradan ayrıldım. İki sene onun ziyaretine gidip geldim. İşte, ey müminlerin emiri, bu delikanlıdan gördüklerim bunlardı.

Harun Reşid Cemil’in bu anlattıklarından çok etkilendi ve ona hediyeler verdi.

Muaviye'nin Huzurunda Bir Bedevinin Mervan'ın Zulmünü Şikâyeti

Ey saadetli hükümdarım! Anlatıldığına göre halife Muaviye bir gün Şam'daki meclisinde oturuyormuş. Bulunduğu yer dört yanı açık bir mekân olduğundan oturduğu yerden her yanı görebiliyormuş. Hava çok sıcakmış ve hiç rüzgâr esmiyormuş. Güneş tam tepede olduğundan sıcaklık daha da bir artmış. O sırada uzakta bir şeylerin kıpırdadığını görmüş, dikkatlice bakınca bunun yürüyerek gelen bir adam olduğunu anlamış. Adam sıcak toprakta düşe kalka, ürkek ürkek yürüyormuş. Adamın o halini görünce yanındakilere “Allah Teâlâ günün bu saat ve vaktinde hareket etmek zorunda olan bu adamdan daha bedbaht birisini yaratmış olabilir mi?” demiş. Birisi “Belki de adam halifeyi arıyordur” deyince Muaviye “Vallahi bana geliyorsa ne istiyorsa kendisine vereceğim; zulme uğramışsa ona yardım edeceğim” demiş. Sonra hizmetkâra “Şu gelen bedevi yanıma girmek isterse girmesine mani olmayın!” diye emir vermiş. Hizmetkâr çıkıp bedeviyi karşılamış ve “Ne istiyorsun?” diye sormuş. Bedevi “Halife ile görüşmek istiyorum” deyince “İçeri gir o halde” demiş. Adam içeri girip selam vermiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

680. GECE

Bedevi içeri girince Muaviye “Kimlerdensin?” diye sormuş. Bedevi “Temimoğullarımdanım” diye cevap vermiş. Muaviye “Bu vakitte buraya gelmenin sebebi nedir?” diye sormuş. Bedevi “Size şikâyetimi arz edip yardımını talep etmek için geldim” demiş. Muaviye “Kimi şikâyet edeceksin?” diye sorunca “Valiniz Mervan bin Hakem’i” demiş ve şu mısraları okumuş:

*Ey cömertlik, yumuşaklık ve ihsan sahibi Muaviye
Ey doğruluk bilgi ve hikmet sahibi
Yeryüzünde yollarım daraldı diye sana geldim
Adalet ümidimi tüketme benim
O zalime karşı insaf beklerim
Öyle bir zalim ki en kolay işi beni öldürmektir
Suad’ı benden çekip aldı hasım oldu bana
Sağ kalmışsam ecelim henüz gelmediğindendir*

Muaviye adamın şiirini duyunca acımış ona ve “Ey kardeşim, hoş geldin, hikâyeni anlat bana” demiş. Bunun üzerine bedevi başından geçenleri anlatmaya başlamış:

“Ey müminlerin emiri, benim bir hanımım vardı, ona âşıktım. Onun kocası olduğum için çok mutlu ve huzurluydum. Birkaç tane devam vardı hayatımı onlarla idame ettirmekteydim. Bir sene dışarıya gittim, hiçbir şey kazanamadan geri döndüm. Elimdekiler azalıp malım bitince durumum bozuldu, muhtaç bir hale geldim. Ziyarettime gelmek isteyenlere bile yük olmaya başladım. Kadının babası kötü durumumu ve malımın tükendiğini öğrenince onu benden aldı ve öfkelenerek beni kovdu. Ben de sizin valiniz Mervan bin

Hakem'e gittim, ondan yardım istedim. Mervan karımın babasını çağırıp benim halimi sordu, adam 'Onu tanımıyorum bile!' dedi. Bunun üzerine Mervan'a 'Allah valimize uzun ömür versin, hanımımı getirtip babasının sözünü sorarsan hakikat ortaya çıkar,' dedim. Bunun üzerine Mervan karıma haber gönderdi ve onu getirtti. Karım gelince vali onu pek beğendi. Böyle olunca bana hasım oldu ve beni haksız bulup hapse attı. Sanki gökten tepetaklak düşmüş gibi hissettim. Artık hiçbir şey benim için önemli değildi. Sonra vali kızın babasına 'Bin dinar ve on bin dirhem mihr karşılığında kızınla evlenmeme müsaade eder misin? Ben bu parayla kızının o bedeviden kurtulmasını sağlayacağım,' dedi. Babası paraya tamah etti ve bu teklife olumlu cevap verdi. Bunun üzerine Mervan beni getirip öfkeli bir aslan gibi bana baktı ve 'Ey bedevi, Suad'ı boşa!' dedi. Ben 'Boşamam!' deyince adamlarından birkaçını üzerime saldı, bana türlü çeşitli işkenceler ettiler. Böyle olunca karımı boşamaktan başka çare bulamadım ve onu boşadım. Sonra beni tekrar hapse attılar. Karımın iddeti dolana kadar hapiste kaldım. İddet dolup da karımla evlenince beni serbest bıraktı. Şimdi ben sizden yardım umarak valinizi şikâyet etmek için huzurunuzda geldim."

Sözlerinin burasında bedevinin dişleri birbirine vurmaya başlamış ve baygın bir halde yere düşmüş. Adeta yaralanmış bir yılan gibi sesler çıkartıyormuş. Muaviye onun sözlerini işitince "Mervan bin Hakem din hükümlerinde haddi aşmış, zulmetmiş, Müslümanların iffetine karşı suç işlemiştir!" demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

681. GECE

Daha sonra Muaviye bedeviye dönüp “Ey bedevi, daha önce hiç duymadığım bir söz söyledin” demiş. Sonra kâğıt, divit ve hokka getirtip Mervan bin Hakem’e bir mektup yazmış.

Mektubunda şöyle demiş: “Senin dinî hükümleri ihlal ederek halka zulmettiğin haberi bana ulaştı. Vali olan bir insanın gözünü şehvet, nefsiniyse hazzlardan uzak tutması şarttır!” Bunun ardından başka şeyler daha yazmış. Yazdıkları arasında şu mısralar da varmış:

Yazık sana! Yapamayacağın bir iş sana havale edildi
Yaptığın bu zina ve kötülük sebebiyle istiğfar eyle
Yoksul bir delikanlı bize geldi yardım istemeye
Şikâyet etti bize sıkıntı ve hüznlerini
Allah adına yemin etti, inkâr edemem onu
Dinimden ve imanımdan korkarım inkâr edersem
Sana yazdığım işe karşı çıkarsan şayet
Vahşilere yem yaparım seni
Suad’ı boşa ve hemen onu gönder
Kümeýt ve Nasr bin Zebyan ile

Sonra mektubu katlayıp mühürlemiş. Kümeýt ve Nasr bin Zebyan’ı çağırmış. Muaviye mühim işlerde kendilerine güvendiği için onlarla hareket edermiş. Mektubu almış, Medine’ye gitmişler. Mervan’ın huzuruna girip selam vermişler. Sonra mektubu teslim edip durumu bildirmişler. Mervan ağlayarak mektubu okumuş. Suad’ın yanına gidip olan biteni bildirmiş. Muaviye’nin emrine karşı çıkamayıp, hemen Kümeýd ve Nasr bin Zebya’nın huzurunda onu boşamış. Sonra Muaviye’ye mektup yazarak şöyle demiş:

Ey müminlerin emiri, acele etmeyiniz
 Sizin ikazınız şefkat ve ihsan dolu
 Onu beğenince ben bir haram işlemedim
 Nasıl olur hain ve zinakâr diye adlandırılırım
 Sana benzersiz bir güneş gelecek
 İnsan ve cinler arasında bir benzeri yok onun

Mektubu mühürleyip iki elçiye vermiş. Onlar da Muaviye'ye gidip mektubu teslim etmişler. Muaviye mektubu okuyunca "Sözümü dinlemekle iyi yaptı. Fakat kadını biraz abartmış herhalde" demiş ve kadının getirilmesini emretmiş. Kadın huzuruna gelince onun, gerçekten de güzellik ve cemalde, boy ve bosta benzersiz olduğunu görmüş. Onunla konuşunca konuşmasının da çok fasih ve akıcı olduğunu anlamış. Sonra "Bedeviyi getirin bana!" demiş. Hemen bedeviyi getirmişler.

Muaviye "Ey bedevi, bu kadından vazgeçmen karşılığında sana dolunay gibi güzel üç bakire cariyeye verelim. Her biriyle birlikte de bin dinar ve her sene hazineden sana lazım olduğu ve seni zengin edecek kadar maaş vereyim" demiş. Bedevi Muaviye'nin bu sözlerini işitince feryat edip bayılmış. Muaviye adamın öldüğünü zannetmiş. Ayılınca ona "Durumun nasıl?" diye sormuş. Bedevi "Durumum berbat, halim felaket. Mervan bin Hakem'in zulmüne karşı senin adaletine sığındım. Senin zulmüne karşı kimin adaletine sığınayım?" demiş ve şu mısraları okumuş:

Allah hayrını versin, köle edinme beni
 Kızgın çöllerde ateşle dağlanmış bir köle
 Suad'ı bana ver, beni şaşkın bırakma
 Yoksa gecem ve gündüzüm üzüntü ve hasrette geçer
 Bağlarımı çöz ve bana karşı cimrilik etme
 Bunu yaparsan ben nankör olmam

Şiirini bitirince “Ey müminlerin emiri, bana mülkünde olan her şeyi versen Suad’ı bırakıp onları almam” demiş. Bunun üzerine Muaviye “Sen onu boşadığını kabul ettin. Mervan da onu boşadığını kabul etti. Artık biz kadını serbest bırakalım: Başkasını isterse, onu istediği kişiyle evlendiririz, yok seni tercih ederse seninle evlendiririz” demiş ve kadına dönüp “Ey Suad, kime gönlün yatıyor? Bunca şeref, izzet, saray, otorite, mal ve yanında gördüğün nimetlerle birlikte müminlerin emirine mi, Mervan bin Hakem’e mi, yoksa bu fakir ve yoksul bedeviye mi?” diye sormuş. Bu soruya karşılık kadın şu mısraları okumuş:

*Aç ve zorda olsa bile bu adam
Kavmimden ve komşularımdan daha değerlidir
Tahtın sahibi veya onun valisi Mervan’dan da
Dinar ve dirhemi olan herkesten daha azizdir*

Şiirini bitirince de “Ey müminlerin emiri, ben zamanın geçmesi ve günlerin değişmesi sebebiyle onu unutmuş değilim. Kadim dostluk unutulmaz, muhabbet bıkkınlık vermez. Ben sevinçte onun yanında nimet gördüğüm gibi sıkıntı anında sabretmeyi de bilirim” demiş. Muaviye kadının aklı, muhabbeti ve vefası karşısında hayran kalmış ve ona on bin dirhem verilmesini emretmiş. Sonra kadını bedeviye teslim etmiş. O da karısını alıp ayrılmış.

Hüseyin el-Hali’in Harun Reşid’e Anlattığı Hikâye

Anlatıldığına göre bir gece Harun Reşid’in canı sıkılmış. Esmâ’yi ve Hüseyin’i getirtip “Bana bir hikâye anlatın!” demiş. Hüseyin’e “Önce sen başla!” demiş. O da “Peki, ey müminlerin emiri” demiş ve anlatmaya başlamış:

Bir sene Basra’ya gittim. Orada Muhammed bin Süleyman Rebi’yi bir kasideyle övdüm. O da kaside-

mi kabul edip orada kalmamı söyledi. Sonra bir gün Merbel'e doğru çıktım. Yolumun üzerinde başka bir yere uğradım. Hava çok sıcaktı. Su istemek için büyük bir kapıya yanaştım. Kapıyı üzerinde güzel bir elbise olan bir cariyeye açtı. Ey müminlerin emiri, cariyeye boyuna kızıl altından bir gerdanlık takmıştı ve bu gerdanlık göğüslerini ortaya çıkartıyordu. Kendisi zaten insanı hayrete düşürecek, aklını başından alacak derecede güzeldi. Ona selam vermek üzere yaklaşınca koridorun, yolun ve evin onun kokusuyla yani misk kokusuyla dolduğunu fark ettim. Kadına selam verdim, selamımı ürkek bir sesle aldı. Kalbinin mahzun olduğu anlaşılıyordu. "Hanımım, ben yabancı bir ihtiyarım, susadım. Bana içecek bir şey verseniz sevaba girersiniz" dedim. Kadın "Ey ihtiyar, benden uzak dur. Yemeden de içmeden de uzağım ben!" dedi.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

682. GECE

Kadının bu sözlerini duyunca "Hanımım, niçin öylesiniz?" diye sordum. "Çünkü bana karşı insaflı olmayan, beni istemeyen birisini istiyorum. Üstüne bir de rakiplerim var" dedi. "Efendim, yeryüzünde sizin isteyip onun sizi istemeyeceği birisi olabilir mi?" dedim. Kadın "Evet, bu durum ondaki cemal, kemal ve hoşluktan kaynaklanıyor" dedi. "Peki, bu kapı ağzında beklemenizin sebebi nedir?" diye sordum. Kadın "Bu

vakitler buradan geçiyor da ondan” dedi. “Hanımım, siz herhangi bir vakit onunla bir araya geldiniz mi? Aranızda böyle hissetmenize yol açacak bir sohbet oldu mu?” diye sordum. Bu sözlerim üzerine nefes alış hızlandı, gözyaşları yanaklarına –adeta gül üzerine düşmüş şebnem gibi– dizilmeye başladı. Bunu görünce “Ey hanımım, bu delikanlıyı ne kadar seviyormuşsun!” dedim. Kadın “Evinin duvarına vurmuş güneşi görürüm, güneşi o sanırım. Bazen onu ansızın görürüm, susar kalırım; canım ve kanım bedenimden çekilir, bir veya iki hafta divane bir halde dolaşırım” dedi.

Kadına “Görüyorum ki rengin kaçmış, tenin solmuş, üzerinde aşkın izleri var. Nasıl olur da Basra’da mukimken aşk seni tutabilir?” dedim. Kadın “Allah’a yemin olsun ki bu delikanlıya âşık olmazdan önce son derece güzel ve cemal sahibiydim. Basra’nın mülküyle sınandım. En sonunda bu delikanlıya tutuldum” dedi. “Sizi ayıran nedir?” diye sordum. Kadın anlatmaya başladı: “Zamanın sıkıntıları! Oldukça garip bir hikâyemiz var. Bir gün oturuyordum. Basra’dan bir grup cariyeyi çağırdım. Onların arasında Siran adlı birisi vardı. Onun bedeli seksen bin dirhemdi. Onu çok severdim, o da beni severdi. Baş başa kaldık, içiyor ve eğleniyorduk. En sonunda yemeğimiz hazırlandı, mutluluğumuz kemale erdi. O benimle şakalaşıyor, ben de onunla şakalaşıyordum. Biz bu haldeyken bir gaflet anında yanımıza girdi. Bu durumda bizi gördü, öfkeleni ve Arap develeri gibi yanımızdan ayrılıp gitti...”

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

683. GECE

“... Siran ile şakalaştığımızı görünce, öfkeyle dışarı çıktı, üç seneden beri ona mazeret beyan ediyorum, af diliyorum, bağışlanma istiyorum. O ise bana iltifat etmiyor. Ne bir kelime bir şey yazdı, ne de bir elçi gönderdi. Söylediklerimi hiçbir zaman dinlemedi.” Kadına “Hanımım, o kişi Arap mıdır, Acem mi?” diye sordum. Kadın “Bütün Basra kölelerinin başındadır o!” dedi. “Yaşlı mıdır genç midir?” diye sordum. Şiraz’a doğru baktı ve “Sen ahmak mısın? O dolunay gecesindeki aya benzer. Benden yüz çevirmesi ondan hiçbir şeyi eksiltmez” dedi. Bunun üzerine “Aranızı bulmak için onunla bir araya gelmeye çalışacağım” dedim. Kadın “Ona bir mektup yazayım götür o halde” dedi. “Adı nedir?” diye sordum “Damra bin Muire, künyesi Ebu’s-seha’dır, sarayı Merbed’dedir” dedi. Sonra evdekilere seslenip kâğıt kalem getirtti. Gümüşten daha beyaz iki yardımcı koşup istediklerini getirdiler. Besmelenin ardından şöyle yazdı:

“Efendim, dua bu mektubun içinde gizlidir. O benim kusurlarımı bildirir. Benim dualarım kabul edilseydi benden ayrılmazdın zaten. Ben hiçbir zaman ayrılmayalım diye dua ettim, halbuki sen benden ayrıldın. Kusurları aşacak cehdin olmasaydı bu mektubu sana yazamazdım. Biliyorum ki sen ona cevap yazmayacaksın. Efendim, benim en büyük isteğim, sokakta evine doğru geçerken seni görebilmektir. Bu sayede ölü bir nefes bile canlanır. Ondan daha güzeli ise elini tutabilmektir. Allah o ele her türlü ihsan ve inceliği vermiştir. Ben seni seven ve sana âşık birisi değil miyim? Bir şekilde cevap versen Allah’a şükrederim.”

Mektubu alıp çıktım. Muhammed bin Süleyman'ın kapısına geldim. Onu, etrafında adamlarıyla oturur buldum. Aralarında bir çocuk vardı ki hepsinden daha güzel ve yakışıklıydı. Emir onu herkesten üstün tutuyordu. Meğerse o Damra bin Muire imiş. İçimden "Gerçekten de kadın nasipli birisiymiş" diye geçirdim. Sonra kalktım, Merbed'e gittim. Evinin kapısında durdum. O bir topluluk içinde gelince mektubu verdim. Mektubu okuyup içinde yazılanları anlayınca "Ey ihtiyar, onun yerine başkasını aldık. Görmek ister misin?" dedi. Ben "Evet" deyince genç bir kızı çağırdı. Kız ayı bile utandıracak kadar güzel bir kızdı. Salınarak, acele etmeden yürüyordu. Mektubu ona uzatıp "Bu mektuba bir cevap ver" dedi. Kız mektubu okuyunca sarardı. Sonra şöyle dedi: "Ey ihtiyar! Getirdiğin bu mektup sebebiyle Allah'tan bağışlanma dile."

Ey müminlerin emiri, bunu duyunca ayaklarımı sürüyerek dışarı çıktım. Kadına geldim. Yanına girmek için izin istedim, içeri girdim. Kadın "Ne haber var?" diye sordu. Ben de "Umutsuzluk" dedim. Kadın "Ondan sana ne? Allah'ın kudreti yok mu?" dedi ve bana beş yüz dinar verilmesini söyledi. Ben de dinarları alıp çıktım gittim.

Aradan bir süre geçtikten sonra oradan geçerken bir köle ve bir atlı gördüm. İçeri girdim, bunlar Damra'nın adamlarıymış. Kadından kendisine dönmelerini istiyorlardı. O ise "Hayır Allah'a yemin olsun ki, onun yüzüne bile bakmam!" diyordu.

Ey müminlerin emiri, bunu görünce Damra'ya gülererek Allah'a şükür secdesi ettim. Kadına yanına gittim. Bana mektubu gösterdi. Besmelenin ardından mektupta şöyle yazmaktaydı: "Hanımım, Allah senin hayatını uzun eylesin. Sana karşı gösterdiğim vefasızlık sebebiyle Allah'tan af dilerim. Benim arzuma ve isteğime karşı çıkarsan Allah senin tercihine karşılık kendisinden yardım istenilendir." Sonra Damra'nın

kendisine gönderdiği hediyeleri söyledi; bunlar otuz bin dinar tutarındaydı.

Daha sonra kadını yine gördüm, Damra ile evlenmişti.”

Harun Reşid bunu duyunca şöyle demiş: “Damra daha önce davranmamış olsaydı, ben de o kadınla bir takım hadiseler yaşayabilirdim.”

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

684. GECE

İshak el-Musuli'nin Cariye ve Âmâ ile Olan Hikâyesi

Anlatıldığına göre İshak Musa el-Musuli şunları anlatmış: Bir kış gecesi, bulutlar her yana yayılmış, yağmurlar çoğalmıştı; bardaktan boşalırcasına yağmur yağdığından yollarda yürümek ve bir yere gidip gelmek zorlaşmıştı. Ben de gönlüm daralmış bir halde evde oturuyordum; kardeşlerimden kimse bana gelmediği, ben de yağmur ve çamur dolayısıyla onlara gidemediğim için bir hayli sıkılmıştım. Hizmetkârlarımdan birisine “Kendisiyle meşgul olabileceğim bir şey getir bana!” O da yemek getirdi, biraz yedim. Yanımda vakit geçirebileceğim hiçbir şey yoktu. Pencerelerden bakıp sokakları gözlüyordum. Gece, Mehdi'nin çocuklarından birisine ait bir cariyeyi hatırladım. Kadın şarkı söylemeyi bilirdi, çalgı aletlerini de kullanabilirdi. İçimden “O kadın bu gece yanımızda olsaydı, neşelenirdik. Bu sıkıntı ve endişeye verici geceler kısalırdı” diye geçirdim. O sırada kapı çalındı ve

adamın biri “Kapıda duran sevgili içeri girebilir mi?” dedi. Ben de içimden “Belki temenni ağacı meyve verdi” diye düşündüm ve kapıya doğru kalktım. Gelen kadın, arkadaşımı; üzerinde yeşil bir elbise başında kendisini yağmurdan koruyan bir yağmurluk vardı. Dizine kadar çamura batmış, üzerindeki elbiseler ıslanmıştı. Kadının hali tuhaftı. Kendisine “Hanımım, böyle bir vakitte seni buraya getiren de nedir?” dedim. O da “Elçin bana geldi, hasretini bildirdi. İcabet etmekten başka çare bulamadım, koştum sana geldim” dedi.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

685. GECE

Onun bu sözlerine çok şaşırdım, kendisine ben sana kimseyi göndermedim demekten de çekindim. Bunun yerine “Çektiğim sabır acısından sonra bizi bir araya getiren Allah’a hamdolsun. Bir süre bile gecikseydin, ben sana koşup gelecektim” dedim. Sonra hizmetkâra dönüp “Su getir!” dedim. Hizmetkâr hemen çıkıp içinde sıcak su bulunan bir kapla geri geldi. Suyu kadının ayaklarına dökmesini söyledim. Sonra en kıymetlilerinden bir elbise getirmesini istedim. Üzerindekileri çıkardıktan sonra elbiseyi ona giydirdim.

Oturduk, yemek yemeği teklif ettim ama kabul etmedi. “Bir şey içer misin?” diye sordum, “Evet” dedi. Kendisine birkaç kadeh ikram ettim. Sonra “Kim şarkı söyleyecek?” dedi. “Ben söylerim, hanımım!” dedim. Kadın “Yok istemem” dedi. Bunun üzerine “Ben de is-

temem, o zaman sen söyle” dedim. Kadın “Ben de istemem” dedi. “Kim söyleyecek o zaman?” dedim. Kadın “Çık ve benim için şarkı söyleyecek birisini bul!” dedi.

Onun ricasını geri çevirmeyerek dışarı çıktım. Böyle bir vakitte kimseyi bulamayacağımı biliyordum, umudum da yoktu. Yürümeye devam ettim. Bir caddeye vardım. Orada asasıyla toprağı eşeleleyen bir köle gördüm, kendi kendine “Allah kendilerine hayır verdiğin kimselerin cezasını versin. Şarkı söylesem sözümü dinlemezler, sussam beni hafife alırlar” diyordu. Ona “Sen şarkıcı mısın?” diye sordum. Adam “Evet” dedi. Bunun üzerine “Geceni bizim yanımızda geçirip bizimle olmak ister misin?” diye sordum. Adam “İstiyorsan eğer, elimden tut” dedi. Elini tuttum, eve kadar yürüdük. Kadına “Hanımım, sana âmâ bir şarkıcı getirdim!” dedim. O da “İçeri getir bakalım” dedi.

İçeri girdim, âmâyaya yemek ikram ettim, yedi. Sonra ellerini yıkadı. Ardından şarap takdim ettim, iki kadeh içti. Sonra bana “Sen kimsin?” dedi. “Ben İshak bin İbrahim'im” dedim. Adam “Daha önce seni duymuştum, şimdi seninle sohbet edeceğim için mutluyum” dedi. Ben de “Senin mutlu olman beni de mutlu etti” dedim. Adam “Ey İshak, bana şarkı söyle” dedi. Ben de udu öylesine elime aldım, “Baş üstüne” dedim ve söylemeye başladım. Ben şarkı söylemeye başlayınca “Ey İshak, neredeyse bir şarkıcıya benzedin” dedi. Böyle deyince küçük düşürüldüğümü hissettim ve elimden udu bıraktım. Adam “Senin yanında güzel şarkı söyleyebilecek biri yok mu?” dedi. Ben de “Bir cariye var” dedim. O da “Ona söyle, o söylesin” dedi. Adama “Onun şarkıcılığına güvenirsen söyler” dedim. “Tamam” dedi. Ancak kadın şarkı söyleyince “Söyleyemedin” dedi. Kadın öfkeli bir şekilde udu elinden attı ve “Bizim elimizden geleni ihsan ettik. Senin yanında bir şey varsa sen de onu bize ihsan eyle!” dedi. Bunun üzerine adam “Hiçbir elin değmediği bir ut lazım

bana” dedi. Hizmetkâra emrettim, yeni bir ut getirdi. Adam udu kontrol etti, tellerine bilmediğim bir şekilde vurmaya başladı, sonra şu mısraları okudu:

*Karanlık her yanı basmışken sırrım karanlıkları aşar
Sevgilim! Sen ziyaret vakitlerini bilirsin
Biz kelama kulak verimiz
Sevgili kapıda bekler mi?*

Kadına bunları duyunca bana gizlice “Aramızdaki sırrı gönlün bir süre bile tutamadı da bu adama mı verdin?” dedi. Ben ona karşı çıktım, mazeret beyan ettim. Sonra ellerini öpmeye başladım, en sonunda tebessüm etti. Sonra âmâyâ döndüm ve “Efendim, sen söylemeye devam et” dedim. Adam udu aldı, şu şarkıyı okumaya başladı:

*Bazen güzeli ziyaret edersin
Bereketli parmaklar kâfi değil mi?*

Bunu duyunca kadına “Halimizi kime bildirdin ki?” dedim. O da şaşırıldı. Sonra adam “Ben ihtiyaç göreceğim” dedi. Hizmetkâra “Mumu al, önünde yürü!” dedim. Adam çıktı. Dönmekte gecikince biz de kendisini aramak üzere dışarı çıktık, ama bulamadık. Kapılar kapalıydı. Kilitler üzerindeydi. Adam göğe mi çıktı, nereye gitti anlamadık. Sonra anladım ki, gelen İblis idi. Bunun üzerine Ebu Nuas’ın şu iki beyitini hatırladım:

*İblis’in kibrine şaşıtm
Niyetinde sakladığı şeyi daha kötüydü
Secde hususunda Âdem’de hayrete düştü
Zürriyetiniyse yoldan çıkaran oldu*

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı bitirdi.

686. GECE

İbrahim Ebu İshak'ın Bir Delikanlı İle Olan Hikâyesi
Şehrazat şöyle dedi: Ey saadetli hükümdarım bana ulaştığına göre, İbrahim Ebu İshak şunları anlatmış:

Beramike'ye çekilmiştim. Bir gün evimdeyken kapı çalındı. Hizmetkâr çıkıp kapıya baktı. Sonra geri dönüp "Kapıda yakışıklı bir delikanlı var, girmek için izin istiyor" dedi. Ben de izin verdim. Delikanlı içeri girdi, üzerinde hastalık izleri vardı. Bana "Bir süreden beri sana ulaşmak istiyorum. Senden bir talebim var?" dedi. "Nedir o?" dediğimde üç yüz dinar çıkarıp önüme koydu ve "Bunları kabul etmeni ve karşılığında benim söylediğim iki beyiti bana makama uygun bir şekilde okumanı istiyorum" dedi. Ben de "Oku bakayım" dedim. Şu mısraları okudu:

Vallahi ey ciğerime zulmeden kişi
Gözyaşlarım hüznün ateşini söndürecek
Zaman benim mahallemde azarlayanlardan sayılır
Kefenime sokulsa bile görmem onu bir daha

Ben de bu şiirleri iniltiye benzer bir tarzda makama göre okudum. Onu okuyunca adam bayıldı, öldüğünü zannettim. Az sonra kendine gelince "Tekrar et" dedi. "Korkuyorum öleceksin" dedim. Adam "Ölsem bile tekrar et!" dedi. O kadar çok yalvarıp yakardı ki acıyıp tekrar ettim. Adam ilkinden daha kötü bayıldı. Bu sefer öldüğüne neredeyse emindim. Ancak yüzüne gülsuyu serpmeye başlayınca adam ayıldı ve doğrulup oturdu. Ben de kurtulduğu için Allah'a şükrettim. Dinarları avucunun içine koydum ve "Paranı al ve git!" dedim. Delikanlı "Benim onlara ihtiyacım yok. O mısrayı tekrar edersen bir o kadarını daha veririm" dedi.

Bunu duyunca gönlüm karşı koyamadı ve “Tekrar ederim fakat üç şartım var: Birincisi benim yanımda kalacaksın ve bedenin güçlenene kadar yemek yiyeceksin. İkincisi kalbini diri tutacak şekilde içeceksin. Üçüncüsü bana kendinden bahsedeceksin” dedim.

Delikanlı bu şartlara kabul etti ve anlatmaya başladı: “Ben Medineliyim. Bir gün kardeşlerimle gezmeye çıktık. Akik yolundan giderken bir kız gördüm, yanında başka kızlar da vardı. Üzerinde asalet alametleri görünüyordu. Bir yerde gölgeleniyorlardı. Gün bitince oradan ayrıldılar. O kızla evlenmek istedim. Kalbim yaralı ve mahzundu. Geriye döndüm, onun izlerini aradım. Ama kimseyi bulamadığım gibi ondan bir haber de alamadım. Böyle olunca hasta düştüm. Yaşadığım hadiseyi bir akrabama anlatınca ‘Üzülme, henüz mevsim bitmedi, yağmurlar dinsin tekrar gezmeye çıkarsın, ben de seninle beraber gelirim. İstedğini yaparsın,’ dedi...”

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilen konuşmayı tamamladı.

687. GECE

“...Onun bu sözleriyle rahatladım. Sonra insanlar yine dışarı gezmeye çıkmaya başladılar. Ben de kardeşlerim ve akrabamla birlikte çıktım. Az sonra kadınlar bir grup halinde çıkageldiler. Ben de akrabalarımdan birisine onunla evlilik talebim hakkında konuşmasını söyledim. Kadın ona gitti, evlilik teklifimi ilettili. O ise şöyle dedi: ‘Ona de ki şu mısralarla bir isteğe cevap veren kişi ne güzel demiştir:

*Şikâyeteye karşı sabır gerekir
Belki yakın zamanda kalbe şifa gelir*

Hata ederim korkusuyla cevap veremedim. Kalkıp oradan ayrıldım. Kadınlar da ben kalktığım için kalktılar. Ona kavuşmak için çare aradım. Halimi babama arz eyledim. O da ailemizi topladı, kızı istemek üzere babasına gitti. Kızın babası ‘Daha önce bunu bilseydim teklifinizi kabul ederdim. Fakat dedikodu yayıldı. İnsanların sözünü yerine getirmem uygun olmaz,’ dedi.”

Delikanlı başından geçenleri anlattıktan sonra sözümü tutup şiirini tekrar okudum. Sonra bana evini tarif etti ve ayrıldı. Aramızda bir dostluk oluştu. Bir gün Cafer bin Yahya’nın meclisi vardı, ben de âdetim üzere meclisine katıldım. Ona delikanlının şiirini okudum. Neşesi yerine geldi, birkaç kadeh içip “Çok güzelmiş! Kime ait bu şiir?” dedi. Ona delikanlıyla aramızda geçenleri ve delikanlının bana anlattıklarını anlattım. O da bana atıma binip o delikanlıya gitmemi ve maksadına ulaşacağından emin olmasını söylememi istedi. Ben de hemen o delikanlıya gittim. Onu alıp Cafer’in yanına getirdim. Cafer aynı sözleri ona da söyledi ve “Sen artık benim zimmetimdesin. Seni onunla evlendireceğim” dedi. Delikanlı bunları duyunca çok mutlu oldu ve o gece sabaha kadar bizimle kaldı.

Sabahleyin Cafer Harun Reşid’in huzuruna gidip ona hadiseyi bildirdi. Halife Hicaz valisine kızın babasının ve ailesinin getirilmesi için mektup yazdı. Ayrıca onlara bol miktarda para verilmesini söyledi. Kısa süre sonra kızın ailesi geldi. Harun Reşid delikanlının huzura getirtilmesini söyledi. Delikanlı gelince halife kızın babasına yüz bin dinar verip kızını delikanlıyla evlendirmesini emretti. Adam da denileni yaptı ve Medine’ye döndü. Delikanlı bir süre Cafer’in

sohbet arkadaşlarından birisi olarak kaldıktan sonra Medine'ye ailesinin yanına döndü.

Allah hepsinin ruhlarına merhamet eylesin.

Vezir Ebu Amr ile Hükümdar Nasır

Arasındaki Hikâye

Ey saadetli hükümdarım, anlatıldığına göre vezir Amr bin Mervan'a bir Hıristiyan köle hediye edilmiş. Çocuk o kadar güzelmış ki, gözler ondan daha güzelini görmemiş imiş. Hükümdar Nasır bu çocuğu görünce efendisi olan vezire “Bu delikanlı neredendir?” diye sormuş. O da “Allah katından” diye cevap vermiş. Bunun üzerine hükümdar “Siz bizi yıldızlarla mı korkutuyorsunuz? Ayla bizi esir mi alacaksınız?” demiş.

Vezir hükümdardan özür dilemiş. Sonra bir hediyeye bohçası hazırlayıp bu çocukla birlikte hükümdara göndermiş ve çocuğa “Sen de bu hediyeler arasına dahilsin. Zaruret olmasaydı gönlüm asla seni vermeye razı olmazdı” demiş. Ayrıca şu iki beyiti de yazıp çocukla birlikte göndermiş:

*Ey efendi, bu dolunay sizin ufkunuzda büyüdü
Ufuklar topraktan daha çok dolunaylara layık
Sizi nefis ile razı ederim o nefistir*

Daha önce onu beğenecek birisinin gözü değmedi yüzüne Nasır bu sözleri beğenmiş ve vezire pek çok mal hediye edip çocuğu da yanına almış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

688. GECE

Daha sonra vezire bir cariyeye hediye edilmiş. Cariye dünyadaki en güzel kadınlardan birisiymiş. Vezir bu haber Nasır'ın kulağına gider de cariyeyi ister, aynı kölenin hadisesine benzer bir hadise gerçekleşir de hükümdar kendisine sitem eder diye endişelenmiş. Hemen birinciden daha büyük bir hediye bohçası hazırlamış ve onu bu cariyeye birlikte hükümdara göndermiş. Ayrıca şu mısraları da yazıp göndermiş:

*Efendim, bu güneş mi öndedir
Yoksa dolunay mı?
Yahut ikisi iki dolunay mıdır?
Yemin olsun ki Kuran saadeti söyler
O ikisinde Kevser ve nimette ol
Vallahi güzellikte onların karşısında bir üçüncü yok
Yaratıkların mülkünde ikinci bir malik yok*

Bu hediye üzerine vezirin hükümdarın katındaki derecesi daha da artmış. Ancak düşmanları duramamış tabii; birisi Nasır'ın huzurunda veziri çekiştirmiş, güya vezirin o güzel cariyeyi hâlâ sevdiği, içinde onun hasretinin bulunduğu ve onu özlediği söylenmiş. Onu hediye ettiği için pişman olmuş güya. Bunları duyan Nasır adama “Sen bu işe burnunu sokma, yoksa başından olursun!” demiş. Sonra vezire oğlanın diliyle bir mektup yazıp şöyle demiş: “Ey efendim, Sen bilirsin ki, sen sadece benimdin ve senin yanında hep nimeteyim. Sultanın yanında bile olsam seninle olmak isterdim. Fakat hükümdarın beni cezalandırmasından korkarım. Benim ondan uzaklaşabilmem için bir çare bulsan!” Mektubu küçük bir çocukla gönderip çocuğa vezire gidince “Bu mektubu falan kişi gönderdi. Hü-

kümdarın hiçbir şeyden haberi yok” demesini tembihlemiş. Ebu Amr mektubu görünce bunda bir hile olduğunu anlamış mektubun başına şu mısraları ekledi:

*Bu kadar tecrübeden sonra doğru bir iş midir?
Aslanın ormanına koşmak bir başına
Ben sevgisi aklını yenmiş biri miyim ki?
Cahil de değilim, hasetçilerin iddia ettiği gibi
Benim canım seni isteyerek hediye etti
Bedenim ayrılırsa canım nasıl kalsın?*

Nasır cevabı görünce vezirin zekâsını beğenmiş ve bundan sonra hakkındaki şikâyetlere kulak asmamış. Sonra vezire “Bu tuzaktan nasıl kurtuldun?” diye sormuş. Vezir “En iyisini Allah bilir ya benim aklım arzularımla ortak değildir” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

689. GECE

Ahmed Denef ve Hasan Şuman'ın Tuzakçı Zeyneb ve Annesiyle Olan Hikâyesi

Harun Reşid'in halifelik devrinde Ahmed Denef ve Hasan Şuman adlarında iki kişi varmış. Bunlar dolandırıcı ve düzenbaz kimselermiş. Halifeyle aralarında geçen pek garip bir hadiseden sonra halife Ahmed Denef'e katında bir makam ihsan etmiş ve onu sağındakilerin komutanı kılmış. Hasan Şuman'a da başka bir makam verip onu da sol tarafındakilerin başına ge-

çirmiş. Her birisine her ay için bin dinar maaş bağlatmış. Her birisinin elinin altında kırk adam varmış. Ahmed Denef'in üzerine "İyiliğe ulaşan" diye yazılmış. Ahmed Denef ve Hasan Şuman yanlarında süvarileri ve vali Emir Halit olduğu halde çıkmışlar. Tellal halifenin Bağdat'ta Ahmed Denef ve Hasan Şuman'dan başka komutanları olmadığını ve onların sözlerini dinlenme zorunluluğu olduğunu duyurmuş.

Şehirde dolandırıcı Delile diye isimlendirilen yaşlı bir kadın ve onun da dolandırıcı Zeynep adlı bir kızı varmış. Tellalın sözlerini duyunca Zeynep annesi Delile'ye "Anne, bak gördün mü bu Ahmed Denef denen adamı? Mısır'dan kovuldu geldi burada şansı yaver gitti, oyunlar oynadı, halifeye yaklaştı ve onun komutanı oldu. Bu kel çocuk da Hasan Şuman'dır. O da soldakilerin komutanı oldu. Sabah akşam ziyafetlerde gezecekler. Her birinin sabit maaşları, aylık bin dinar gelirleri var. Bir de bize bak! Tıkanıp kaldık burada. Ne saygınlığımız ne makamımız var. Bizi soranda yok!" demiş. Delile'nin kocası daha önce Bağdat'ın komutanıymış. Halifeden gelen bin dinarlık maaşı varmış. Geride iki kız bırakarak ölmüş. Büyük olan evliymiş; Ahmed Lakid adında bir oğlu varmış. Öteki dolandırıcı Zeynep diye isimlendirilen kıza bekâr bir kızmış. Delile hile ve tuzak işlerini bilen bir kadıymış. Bir tilkiye tuzak kursa onu yuvasından çıkartmış. İblis tuzak kurmayı ondan öğrenirmiş. Kocası ölmeden önce halifenin nezdinde itibar sahibi bir komutanmış. Görevi posta güvercinleri yetiştirmekmiş ki ihtiyaç anında bir kuş halifenin nezdinde bir evlattan daha değerli olabilir. Zeynep annesine "Kalk bir çare bulalım, bir plan yapalım. Belki bu sayede Bağdat'ta itibarımız olur, babamın maaşını biz elde ederiz" demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

690. GECE

Kızının bu sözleri üzerine dolandırıcı Delile “Başının üstüne yemin olsun ki, Bağdat’ta Ahmed Denef ve Hasan Şuman’ın hilelerinden daha güçlü bir hile tertip edeceğiz!” demiş. Hemen ayağa kalkıp yüzünü yaralamış. Sonra ayaklarına kadar uzanan, sûfi dervişlerin elbiselerine benzer bir elbise giyip üstüne de yünden bir cübbe geçirmiş. Geniş bir meydana gitmiş. Bir ibrik alıp yarısına kadar suyla doldurmuş. İçine üç dinar atıp ibriğin ağzını lifle örtmüş. Sonra tespih çekmeye başlamış. Sürekli “Allah, Allah” diye zikrediyormuş. Dili tespih ile meşgul iken kalbi çirkin düşüncelerle doluymuş. Şehirde kendisine hile yapacağı birini arıyormuş.

Böyle sokaktan sokağa geçe geçe en sonunda mermerle döşeli bir sokağa varmış. Orada mermerle desteklenmiş kavisli bir kapı görmüş. Kapıda iki Mağripli kapıcı dikiliyormuş. Ev, halifenin nezdinde kumaşçıların başkanı olan bir adamın eviymiş. Ayrıca adam ziraat işleriyle ilgilenen biri olduğundan geliri bol olan bir toprak sahibiymiş. Kendisine Emir Hasan Şerku't-Tarik denilen bu adam çok sevdiği güzel bir kızla evliymiş. Kızla evlendiği gece üzerine kuma getirmeyeceğine ve evinden başka bir evde de gecele-meyeceğine dair yemin etmiş. Bir gün adam halifenin divanına gitmiş. Orada emirlerin her birinin yanında bir veya iki çocuk olduğunu görmüş. Oradan çıkıp hamama gittiğinde aynada yüzüne bakınca saçının beyazlarının siyahlarını örttüğünü görmüş. Aynadaki yansımasına “Senin sahibine çocuk nasip olmayacak mı?” demiş. Sonra öfkeli bir halde eve gidip eşinin yanına girmiş. Kadın “Akşamın hayrolsun” diyerek kocasını karşılamış. Adam “Bu gün canım boğazımda! Seni gördüğüm günden beri de hiç hayır görmedim!” diye karşılık vermiş. Kadın bunu duyunca “Niye böyle diyorsun?” demiş. Adam “Seni aldığım gece üzerine kuma getirmeyeceğim hususunda yemin ettirdin. Bugün bütün emirlerin yanında bir veya iki çocuk bulunduğunu gördüm. Sonra ölümü hatırladım, ne kız ne erkek evladım olmadığını gördüm. Erkek evladı olmayanın adı sanı hatırlanmaz. İşte öfkelenmemin sebebi budur: sen kısırsın!” demiş. Kadın “Allah hakkı için! Ben bütün çarelere başvurdum, bu hususta benim bir günahım yok!” diye karşılık vermiş. Adam “Yolculuktan bir döneyim, üzerine kuma getireceğim senin!” demiş. Bunun üzerine kadın “Ben halimi Allah’a arz ederim” demiş ve birbirlerine sırtlarını dönerek uyumuşlar.

Kocası kendisinden şikâyetçiymiş ama kadının hâlâ bütün güzelliği üzerindeymiş. Delile işte bu ada-

mın evinin önünden geçerken kadını görmüş. Kadının üzerinde değerli bir elbise görünce kendi kendine “Ey Delile, sen bu kızı kocasının evinden almalı ve onu bu elbiseler ve kıyafetten soyundurup bütün bunları kendine almalısın!” demiş. Sonra köşkün pencerelerinin altında durup zikre başlamış. Kadın, sufilerin elbiselerine benzer beyaz bir elbise ile cübbe giymiş olan yaşlı kadını görmüş, onun “Ey Allah’ın dostları geliniz!” diye bağırdığını duymuş. Mahalledeki kadınlar da yaşlı kadının sesini duymuş, pencerelerden başlarını uzatıp “Aman Allah rızası için yardım etmek gerek şu zavallıya, baksanıza hem yüzünde nur parlıyor resmen!” demişler. Bunun üzerine Emir Hasan’ın karısı gözleri dolu dolu bir halde cariyesine dönüp “Aşağı in ve kapıcı Ebu Ali’nin elini öp, kendisinden teberrük edelim diye yaşlı kadını içeri almasını söyle” demiş. Cariye aşağı inip kapıcının elini öpmüş ve “Hanımım diyor ki, yaşlı kadını içeri alın, kendisinden teberrük edelim” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

691. GECE

Bunun üzerine kapıcı çıkıp yaşlı kadının yanına gitmiş, elini öpmek istemiş ama kadın elini vermek istemeyip “Abdestim bozulmasın, lütfen benden uzak dur. Sen velilerden kabul edilen bir meczupsun. Allah seni bu hizmetten azat edecek, ey Ebu Ali!” demiş. Kapıcı, emire ödemesi gereken borçları olduğundan

çok zor durumdaymış ve bu adamdan nasıl kurtulacağını bilmiyormuş. Kadının bu sözlerini duyunca “Anneciğim, bereketleneyim diye ibriğinden bir su içsem” demiş.

Bunun üzerine kadın ibriği alıp onu havada şöyle bir çevirmiş böyle olunca ibriğin ağzındaki lif fırlamış ve altındaki üç dinar yere düşmüş. Kapıcı dinarları görünce eline alıp “Yaşlı kadın tasarruf ehlinden olmalı! Çünkü o benim halimi keşfetti, ne kadar paraya muhtaç olduğumu anladı. Sonra benim o üç dinarı elde etmem için tasarrufta bulundu, havadan üç dinar geldi!” demiş. Sonra dinarları yaşlı kadına uzatıp “Anacığım, al bu dinarlar senin ibriğinden düştü” demiş. Yaşlı kadın “Benden uzak dur, ben hiçbir zaman dünyayla ilgilenmeyen kimselerdenim. O dinarları sen al, onları emire olan borcuna karşılık kendin için harca” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine adam şöyle “Allah aşkına bu bir keramet!” demiş. Daha sonra cariye gelip yaşlı kadının elini öpmüş ve onu hanımına götürmüş. Yaşlı kadın içeri girince cariyenin hanımının tılsımların çözülmüş bir hazine gibi olduğunu görmüş. Kadın kalkıp yaşlı kadını karşılamış ve “Hoş geldin” deyip elini öpmüş. Yaşlı kadın ona “Ey kızım, sana oturup dertleşelim diye geldim” demiş. Kadın yaşlı kadın için yemek hazırlatmak istemiş ama yaşlı kadın “Kızım, ben sadece cennet yemeklerinden yerim, sürekli oruç tutarım. Orucumu hiç bozmam, senede sadece beş gün oruç tutmam! Ben senin kederli olduğunu görüyorum, sen otur da kederli olmanın sebebini anlat bana” demiş. Bunun üzerine kadın “Anneciğim, evlendiğim gece kocama benden başkasıyla evlenmeyeceği hakkında yemin ettirdim. Ama Allah benden ona bir evlat vermeyince sinirlendi ve ‘Yolculuktan dönünce üzerine kuma getireceğim,’ dedi. Şimdi onun beni boşayıp başkasını almasından korkuyorum. Hem adamın arazileri, ekinleri ve yüklü bir maaşı var. Başka bir ka-

dından çocukları olursa, malları ve toprakları benden alırlar” diyerek olanları anlatmış.

Yaşlı kadın bunun üzerine “Kızım, sen şeyh Ebu’l-Hamelat’tan habersiz misin? Kim borçlu olur ve onu ziyaret ederse Allah ona borcunu ödetir. Kısır kadın onu ziyaret ederse çocuk sahibi olur” demiş. Kadın “Anacığım vallahi evlendiğim günden beri ne birini ne de bir yeri ziyaret etmek için evden dışarı çıktım” demiş. Yaşlı kadın “O halde ben seni alayım da Ebu’l-Hamelat’ı ziyaret etmeye götüreyim. Orada adak adarsın. Belki kocan seferden dönünce Allah sana merhamet eder de ondan bir kız veya erkek çocuğa hamile kalırsın. Doğurduğun çocuk ister kız ister erkek olsun, şeyh Ebu’l-Hamelat’ın dervişi olur istikbalde” demiş.

Bunu duyan kadın hemen kalkıp en güzel elbiselerini giyinmiş, en kıymetli takılarını takınmış. Cariyesine eve göz kulak olmasını tembihleyip cariyeden “Baş üstüne” karşılığını aldıktan sonra aşağı inmiş. Kapıcı onu görünce “Hanımım, nereye gidiyorsun?” diye sormuş. Kadın “Ebu’l-Hamelat’ı ziyarete gidiyorum” diye karşılık vermiş. Sonra kapıcı “Hanımım, sanırım benim de bütün sene oruç tutmam lazım. Bu yaşlı hanım keramet ehli velilerden birisi sanırım. Bana kızıl altından üç dinar verdi, kendisinden bir şey istemedi halimi anladı, benim muhtaç olduğumu gördü” demiş. Ardından yaşlı kadın ile Emir Hasan Şerku’t-Tarik’in hanımı yola çıkmışlar. Dolandırıcı Delile kadına sürekli “Kızım, Allah dilerse, şeyh Ebu’l-Hamelat’ı ziyaret ettiğinde maksadına ulaşır da Allah’ın izniyle hamile kalırsın. O zaman kocan Emir Hasan şeyhin bereketiyle seni sever, sana hatırını kıracak tek kelime bile söylemez artık” diyor, kadın da “Ah anacığım, inşallah öyle olur” diye karşılık veriyormuş. Sonra yaşlı kadın kendi kendine “Ben bunun elbiselerini çıkartıp onları alıp giyeyim. Ama insanlar

gelip gidiyor, nasıl yapsam ki?” diye düşünmüş. Sonra kadına “Kızım, yürürken ardımda yürü ki, bana baka-sın. Anacığın adağı olanların adağını verdiği, herke-sin elini öpmek istediği birisidir zira” demiş. Bunun üzerine kadın yaşlı kadından biraz uzakta, ardından yürümeye başlamış.

Sonunda tüccarlar ve halhalcılar çarşısına girmiş-ler. Orada tüccarlardan birinin Seyyid Hasan adın-daki oğlunun dükkânının önünden geçmişler. Çocuk çok yakışıklıymış; yüzünde güzelliğini bozabilecek tek bir kıl bile yokmuş. Delikanlı, dükkânının önün-den geçerlerken genç kadını öyle bir dikkatle süzmüş ki halinden kalbine binlerce hasret oku saplandığı belli oluyormuş. Yaşlı kadın delikanlının bu bakışla-rını görünce genç kadına dönüp “Ben dönene kadar sen bu dükkânın önünde otur bekle” demiş. Kadın da onun sözünü dinleyip oraya oturmuş. Bunun üze-rine kadını orada bırakan yaşlı kadın dükkâna girip delikanlıya selam vermiş ve “Sen tüccar Muhsin’in oğlu Seyyid Hasan mısın?” diye sormuş. Delikan-lı “Evet, ama sen benim adımlı nereden biliyorsun?” demiş. Yaşlı kadın “Hayır ehli beni sana gönderdi. Bu kız benim kızım, babası tüccardı, öldü. Ona çok mal bıraktı. Kızım evlilik çağına ulaştı. Akıllı insanlar ‘Kızına koca ara, lakin oğluna kız arama,’ derler. Kızımın başı üstüne yemin ederim ki bugün bu iş için çıkınca bir manevi işaret geldi, içimden onu senin-le evlendirmeye niyet ettim. Fakirsen bütün malımı sana vereceğim. Bu durumda dükkânın iki katı para kazanırsın” demiş.

Tüccarın oğlu “Ben Allah’tan bir eş istedim, Al-lah ise bana üç şey nasip etti: zekâ, zariflik ve elbi-se!” demiş. Ardından da “Anacığım, bana söylediğin teklife evet diyorum. Çünkü benim annem bana hep seni evlendirmek istiyorum, derdi. Bense bunu ka-bul etmezdim. Ancak gördüğüm bir kadınla evleni-

rim, diyordum” diyerek kadının teklifini kabul etmiş. Bunun üzerine yaşlı kadın “Kalk, beni takip et. Onu sana göstereceğim” demiş. Delikanlı belki almamız gereken bir şeyler olur ya da nikâh için lazım olur, diye düşünerek yanına bin dinar almış ve kadının peşinde düşmüş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

692. GECE

Yaşlı kadın delikanlıya “Kızımın ardından yürü, ama çok yakın durma, görebileceğin kadar yakınında ol, yeter” demiş. Yaşlı kadın kendi kendine “Şimdi tüccarın oğlunu nereye götürüyorsun? Dükkânını kapattı, onu ve kadını soysana!” diye düşünmüş. Sonra yürümeye devam etmiş. Genç kadın yaşlı kadının ardında, tüccarın oğluysa genç kadının ardında yürüyormuş. Sonunda Hacı Muhammed adında bir boyacının yanına gitmişler. Hacı Muhammed halhal seslerini işitip de gözlerini kaldırıncı kadınları ve oğlanı görmüş.

Yaşlı kadın ona selam verip “Sen Hacı Muhammed Sabbah’sın, değil mi?” diye sormuş. Adam “Evet ben Muhammed’im, ne istiyorsun?” diye karşılık vermiş. Yaşlı kadın “Hayırlı insanlar beni sana yönlendirdi. Bu kız benim kızım, bu yakışıklı delikanlı da oğlumdur. Onları ben yetiştirdim, çok emek harcadım büyütme için. Benim ahşaptan yapılma büyük ve güzel bir evim var. Bir usta bana “Bu evi tamir etmek lazım, yoksa üzerine çöker, bunun için başka bir eve yerleş, tamir-

den sonra tekrar evine dönersin” dedi. Ben de kalktım, kendim için bir mekân aramaya başladım. Hayır ehli beni sana yönlendirdi, senden dileğim, kızımın ve oğlumun senin yanında kalmasıdır” demiş.

Adam kendi kendine “Nimet ayağına geldi” demiş. Sonra da kadına şöyle “Benim bir evim olduğu ve müsait olduğu doğrudur. Ancak orada kalan misafirler ve çalışan çiftçiler nedeniyle orayı size bırakamam” demiş. Yaşlı kadın “Evladım, en çok bir veya iki ay lazım bize. Sonra zaten evimizin tamiri biter, çıkarız” demiş ve eklemiş “Biz garip insanlarız. Misafirlik mekânını aramızda ortak kullanmaya müsaade et! Allah aşkına misafirlerin bizim misafirimiz olsun istersen, onları hoş karşılarız. Sen de onlarla beraber yer, uyursun” demiş. Bunun üzerine adam anahtarları ona vermiş. Bunlardan birisi büyük, biri küçük, biri de eğriymiş. Anahtarları verirken “Büyük anahtar evin, eğrisi odanın, küçüğü de dolabın anahtarıdır” demiş.

Yaşlı kadın anahtarları almış. Genç kadın onun ardında, tüccarın oğlu da kadının ardında olduğu halde yürümeye başlamışlar. Bir sokağa geldi varmış, oradaki evlerden birinin önüne gelmişler. Yaşlı kadın kapıyı açıp kadına dönmüş ve “Bu ev şeyh Ebu'l-Hamelat'ın evidir” demiş. Sonra küçük bir odayı gösterip “Şu odaya gir, ben gelene kadar elbiselerini çıkart!” demiş. Kadın odaya girip oturmuş. Sonra tüccarın oğlu gelmiş. Yaşlı kadın onu karşılayıp odalardan birine almış ve “Bu odada otur, ben kızımı getirene kadar bekle!” demiş. Delikanlı yaşlı kadının sözünü tutup içeri girmiş, odada oturmuş.

Yaşlı kadın kalkıp genç kadının yanına girmiş. Kadın “Çok fazla kimse gelmeden Ebu'l-Hamelat'ı görsem de gitsem” demiş. Yaşlı kadın “Evladım, ne yalan söyleyeyim senin adına korkuyorum” demiş. Kadın “Niçin?” diye sorunca “Evladım, burada bir çocuk var, yaz ile kışı bile ayırt edemez. Kendisi şeyhin nakibidir.

Senin gibi bir kız şeyhi ziyaret etmek için içeri girerse ona saldırır ve kulağını ısıtır sonra ipek elbisesini parçalar. Bu nedenle sen elbiseni ve üzerindikileri çıkart, ben sen dönene kadar onları senin için saklayayım” demiş. Bunun üzerine genç kadın elbiselerini ve örtülerini çıkartıp yaşlı kadına vermiş. Yaşlı kadın “Bu elbiseleri senin için şeyhin örtüsünün altına koyacağım ki, belki senin için bereket gerçekleşir” demiş ve elbiseleri alıp çıkmış. Sonra kadına bir gömlek getirip giydirmiş.

Daha sonra tüccarın oğlunun yanına girmiş. Tüccarın oğlu “Hani kızın nerede? Onu bir göreyim?” deyince kadın göğsüne vurmaya başlamış. Bunu gören tüccarın oğlu “Ne oluyor?” diye sormuş. Yaşlı kadın “Kötü komşular yaşamasın, hasetçiler kahrolsun? Onlar buraya seninle girdiğimi gördüler ve bana seni sordular, ben de ‘Kızımı evlendirmek için bu delikanlıyı buldum,’ dedim. Bana haset ettiler, kızıma ‘Senin annen seninle olmaktan bıktı mı ki, abraş hastalığı olan bir adamla evlendiriyor’ dediler. Ben de kızıma seni görmeden evlendirmeyeceğime yemin ettim” demiş. Delikanlı bunu duyunca “Hasetçilerden Allah’a sığınırım” demiş ve iki kollarını sıyırmış. Kadın onların gümüş gibi parlak olduğunu görünce delikanlıya “Sen hiçbir şeyden korkma, ben seni çağıracağım. O seni gördüğü gibi sen de onu göreceksin” demiş. Delikanlı “Onu getir, beni görsün o zaman” demiş ve üzerindeki elbiselerin hepsini çıkartıp sadece bir gömlekle kalmış. Yaşlı kadın delikanlıya “Elbiselerini ver bana saklayayım” demiş. Sonra da kapıyı üzerlerine kilitleyip yoluna gitmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

693. GECE

Yaşlı kadın evden çıkınca bir aktara gidip yanındaki kıyafetleri oraya bırakmış ve ev sahibi olan boyacının yanına gitmiş. Onu kendisini bekler bir halde bulmuş. Adam “İnşallah evi beğenmişsindir” deyince kadın “Güzel bir ev. Şimdi gidiyorum, iki hamal getireceğim. Onlar bizim mallarımızı ve döşeklerimizi taşıyacak. Çocuklarım benden kızarmış et getirmemi istediler. Şu dinarları al, onlara et hazırlat, sen de git onlarla birlikte ye!” demiş. Ev sahibi boyacı “Bu elbiseleri ve insanların ihtiyaç duyduğu şeyleri kim koruyacak?” demiş. Yaşlı kadın “Yardımcın” deyince adam “Peki öyle olsun” demiş. Sonra bir tabak alıp yemek satın almak için yola çıkmış.

Ev sahibinin durumu böyleymiş, ondan daha sonra söz edeceğiz. Yaşlı kadına gelirsek o aktardan kızın ve tüccarın oğlunun elbiselerini alıp onlarla ev sahibinin boyacı dükkânına gitmiş. Boyacının yardımcısına “Sen de ustana katıl, ben siz gelene kadar burada beklerim” demiş. O da “Baş üstüne” deyip gitmiş. Yaşlı kadın orada bulunan her şeyi almış. O esnada oradan haşhaş çeken bir eşekçi geçiyormuş. Yaşlı kadın kendisine “Eşekçi, buraya gel!” diye bağırmış. Adam gelince yaşlı kadın “Sen boyacının çocuklarını tanıyor musun?” diye sormuş. Adam “Evet tanıyorum” demiş. Bunun üzerine yaşlı kadın “Bu fakir adam iflas etti, üzerinde borçlar kaldı. Her hapsedilişinde onu serbest bıraktıyorum. Muradımız onun darlığını çözmektir. Şimdi ben gidiyorum ki bu malları sahiplerine vereyim. Sen şimdi bana eşeğini ver, insanların yüklerini kendilerine götüreyim. Kira bedeli olarak şu dinarı al. Benden sonra şu küpleri kırarsın ki, kadınlar buraya birini gönderdiklerinde boyahanede herhangi bir şey

bulamasınlar” demiş. Eşekçi yaşlı kadına “Bu efendiden iyilik görmüşlüğüm vardır, ben de Allah rızası için bir şey yapayım” demiş ve eşeğini vermiş.

Yaşlı kadın malları alıp eşeğe yüklemiş ve üzerine örtü çekip evine doğru yola çıkmış. Kızı Zeynep’in yanına vardığında kızı “Anacığım aklım sende kaldı hep, neler yaptın?” demiş. Kadın “Bugün dört kişiye dört oyun oynadım: Tüccarın oğlu, çavuşun karısı, eşek sahibi ve boyacı. Sonra mallarını eşeğe yükledim ve hepsini buraya sana getirdim” demiş. Zeynep “Karısının mallarından aldığın bu adamdan bir sıkıntı çekmekten endişe etmez misin?” deyince yaşlı kadın “Ah kızım, ben sadece eşek sahibinin durumunu düşünüyorum, o beni tanıyor” demiş.

Boyacının durumuna gelirsek eti pişirip hizmetçi-
siyle göndermiş. Dükkâna bırakıp geri gelince eşekçi-
nin dükkânındaki küpleri kırdığını ve dükkânın talan
edilmiş olduğunu gördü. Dükkânda tek bir şey kal-
mamış. Boyahanenin harap olduğunu görünce şöyle
“Ey eşekçi dur ne yapıyorsun?” diye bağırmış. Adam
boyacıyı görünce sevinçle “Selametiniz için Allah’a
hamdolsun efendim. Aklım hep sizde kalmıştı!”
 demiş. Boyacı şaşkınlıkla “Niçin, bana ne oldu ki?”
 diye sorunca “İflas etmişsin ve dükkânındaki malları
 kayda geçmişler ya!” demiş. Boyacı “Bunu sana kim
 söyledi?” demiş, “Annen söyledi” demiş ve eklemiş:
 “Gelip bana durumu bildirip küplerin kırılmasını is-
 tedi ki Kadı efendinin adamları gelince boyahanede
 hiçbir şey bulamasınlar.” Sonra da “Allah uzak ola-
 nı başarısız kılsın” demiş. Boyacı “Allah uzak olanı
 hüsrana uğratsın. Benim annem uzun zaman önce
 öldü!” demiş. Sonra eliyle adamın göğsüne vurup
 “Ey malımı zayi eden ve insanların mallarını zayi
 eden kişi!” diye bağırmış. Eşek sahibi bunu duyunca
 “Ey eşeği zayi eden kadın!” diye ağlamaya başlamış.
 Sonra boyacıya dönüp “Eşeğimi bana getir!” diye ba-
 ğırmış. Boyacı eşekçiyi itekliyor, göğsüne vuruyor
 ve “Bana yaşlı kadını bul!” diyor, o da “Sen de bana
 eşeğimi getir!” diye bağırıyormuş. İnsanlar başlarına
 toplanmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin
 verilmiş konuşmayı tamamladı.

694. GECE

İnsanlar eşek sahibinin ve boyacının başına toplanmışlar. İçlerinden birisi “Ey muallim! Ne oluyor?” diye sormuş. Eşekçi “Size hadiseyi anlatayım” demiş ve hikâyeyi anlatmışsın. Sonra da “Bu adama iyilik yaptığımı zannediyordum. Ama adam göğsünü parçalayıp ‘Benim annem öldü!’ dedi. Şimdi ben eşeğimi ondan istiyorum. Bana bu işi yapan odur, benim eşeğimi zayi eden de odur” demiş. İnsanlar boyacıya dönüp “Muhammed efendi, sen bu yaşlı kadını tanıyor musun ki güvenden de dükkânını içindekilerle birlikte ona emanet edebildin?” demişler. Boyacı “Ben onu tanımam, sadece bugün benim evimde kaldı. O, oğlu ve kızı benim evimde kaldılar” demiş. İçlerinden birisi “Bence eşekçinin zararını boyacının boynundadır” demiş. Bunun sebebi sorulunca “Eşekçi yaşlı kadına güvenip ona eşeğini teslim etmişse, bunun sebebi boyacının yaşlı kadına dükkânı ve içindeki eşya hakkında güvendiğini görmüş olmasıdır” demiş. Başka birisi de “Efendi, sen madem onu güvenip de evine yerleştirmişsin, adamın eşeğini senin getirmen gerekir!” demiş. Sonra eve gitmek üzere yola koyulmuşlar. Bunlardan daha sonra söz edilecek.

Tüccarın oğluna gelirsek: Yaşlı kadını beklemiş fakat kadın gelmek bilmemiş. Genç kadın ise Şeyh Ebu'l-Hamelat'ın nakibi olan oğlandan izin almak üzere giden yaşlı kadını bekliyormuş ama onun beklediği de gelmemiş. Bunun üzerine kendisini ziyaret etmek üzere kalkıp içeri girmiş. Tüccarın oğlu kadına “Gel bakalım, beni seninle evlendirmek isteyen annen nerededir?” demiş. Kadın bunu duyunca “Benim annem öldü. Yoksa sen Ebu'l-Hamelat'ın nakibi ve o kadının oğlu olan cüzamlı çocuk musun?” demiş. Delikanlı “O benim annem değil! Bu yaşlı kadın bana hile yaptı de-

mek ki! Bu şekilde benim elbiselerimi ve bin dinarımı aldı” demiş. Bunun üzerine kadın “O halde ben de kendisine tuzak kurulmuş birisiyim. Bana Ebu’l-Hamelat’ı ziyaret edeyim diye geldi, elbiselerimi aldı” demiş. Tüccarın oğlu kadına “Bu senin yüzünden oldu, bana elbiselerimi ve bin dinarımı ver!” demiş. Kadın “Asıl sen bana mallarımı ve elbiselerimi ver! Çabuk anneni bul bana getir!” demiş.

O esnada boyacı gelmiş, tüccarın oğlunun ve kadının üstlerinde elbiseleri olmadan orada durduklarını görünce “Bana annenizin nerede olduğunu söyleyin!” diye bağırmış. Kadın bütün yaşadıklarını anlatmış, tüccarın oğlu da kendi yaşadıklarını anlatmış. Boyacı bunları duyunca “Ey benim ve insanların malını çalan kişi?” diye feryat etmiş. Eşekçi “Ey benim eşeğimi zayi eden kişi! Bana eşeğimi geri ver!” diye bağırmış. Sonra boyacı “Bu yaşlı kadın besbelli hilekâr biriymiş. Siz onu aramaya çıkın, ben de kapıyı kapatayım” demiş. Tüccarın oğlu “Evine elbiseyle girip evden çıplak çıkmamız senin adına ayıptır” deyince ona ve kadına elbise verip evlerine göndermiş. Kadının, kocasının seferden dönmesinin ardındaki durumundan daha sonra söz edeceğiz.

Boyacının yaşadıklarına gelirsek: Boya dükkânını kapatmış. Tüccarın oğluna gidip “Bizimle gel, yaşlı kadını arayalım, onu valiye teslim edelim” demiş. Eşekçiye de yanlarına alıp valinin huzuruna girmişler. Vali “Ne oldu, şikâyetiniz nedir?” diye sormuş. Bunun üzerine yaşadıklarını anlatmışlar. Vali anlattıklarını duyunca “Şehirde ne kadar yaşlı varsa onlara gidin, o yaşlı kadını bulup yakalayın. Ben de sizin için onu sorgulayacağım!” demiş onlara. Hemen yola koyulmuş, yaşlı kadını aramaya başlamışlar. Onların durumundan daha sonra söz edeceğiz.

Yaşlı kadın Delile’ye gelirsek, kızı Zeynep’e “Kızım, ben bir hile daha yapmak istiyorum?” demiş. Zeynep

“Anne, başına bir iş gelmesin sonra” demiş. Anne-si “Ben ateşten ve sudan yaratılmış bir cin gibiyim” diye karşılık vermiş ve kalkıp büyüklere hizmet eden hizmetkârdan birisinin elbisesini giymiş. Sonra yola çıkıp kandırarak birisini aramış.

Bir sokaktan geçiyorken yanan kandiller görmüş, sokak en güzel şekilde döşenmiş imiş. İçeriden def-ler, utlar ve diğer çalgı aletlerinin sesleri geliyormuş. O sırada cariyeye görmüş. Omuzlarında bir oğlan çocu-ğu taşıyormuş. Çocuğun üzerinde gümüşle işlenmiş çok güzel bir elbise, başında inciyle süslenmiş bir taç, boynunda da altın bir kolye varmış. Bu ev Şah Bender’in eviymiş. Şah Bender Bağdat tüccarlarından birisiymiş, çocuk da onun oğluymuş. Adamın bir de sözlü bir kızı varmış ki o gün de zaten işte bu kızın ni-şanını yapıyorlarmış. Çocuğun annesinin yanında bir grup kadın ile şarkıcı kadınlar varmış. Kadın ne za-man aşağı inse çocuk kendisine yapışıyor, onu bırak-mıyormuş. O da cariyeyi çağırıyormuş. Yine cariyeye seslenip “Efendini al!” demiş. Yaşlı kadın Delile içeri girince çocuğu işte bu cariyenin omuzlarında görmüş. Ona “Hanımın bugün niçin bu kadar sevinçli?” diye sormuş. O da “Kızının nişanını yapıyor, yanında şar-kıcılar var!” demiş. Yaşlı kadın kendi kendine “Ey De-lile, hilekârlık bu çocuğu cariyeden almakla mümkün olabilir” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

695. GECE

Delile içinden “Hilekârlık bu çocuğu cariyeden almakla gerçekleşir” diye geçirmiş. Sonra cebinden bir dinar çıkarıp cariyeye vermiş ve “Bu dinarı al, hanımının yanına git, ona, iyiliklerin anası senin işine sevindi, kendisine yaptığın iyiliklere de sevindi, düğün günü o ve kızları gelecekler, de” demiş. Cariye “Tamam gideyim de anacığım, benim bu efendim annesine gördükçe ona yapışıp duruyor” demiş. Yaşlı kadın “Onu bana ver, ben gezdirip oyalayayım” demiş. Bunun üzerine cariyeye çocuğu yaşlı kadına bırakmış ve dinarı alıp içeri girmiş.

Yaşlı kadın çocuğu alıp sokağa çıkmış. Çocuğun üzerindeki kıyafetleri ve süsleri çıkarıp kendi kendine “Ey Delile, onun hakkı cariyeye oynadığın gibi bir oyundur” demiş. Sonra mücevher çarşısına gitmiş. Orada bir Yahudi görmüş. Önünde boş bir kafes varmış. Kendi kendine “Hilekârlık Yahudiye tuzak kurup ondan bin dinar almakla gerçekleşir. Çocuğu onun yanında rehin bırakayım” demiş. Yahudi başını kaldırdınca yaşlı kadın ile çocuğu görmüş. Onun tüccar Şah Bender’in oğlu olduğunu hemen anlamış. Yahudi çok zengin olan bu komşusuna haset eder, kendisi çok mal alıp satamazken onun sürekli mal alıp satmasını çekemezmiş. Yaşlı kadına şöyle “Ne istiyorsun hanım?” diye sormuş. Yaşlı kadın “Sen Uzre efendi değilsin?” demiş. Yahudi “Evet oyum” deyince yaşlı kadın “Bu çocuğun ablası Şah Bender’in kızıdır. Bugün onlar kızı evlendirmek üzere hazırlık yapıyorlar. Kızın bazı şeylere ihtiyacı var. Bize bir çift altın halhal, bir çift altın bilezik, inci kolye, gerdanlık, yüzük ve hançer lazım” demiş. Sonra Yahudi’den bin dinar değerinde bir şeyler alıp “Bunları götürüp fikirlerini almam

lazım. Beğenirlerse malı alırım. Sen şimdilik çocuğu rehin olarak al” demiş. Yahudi “Nasıl istersen öyle olsun” diye karşılık vermiş. Yaşlı kadın malı alıp eve gitmiş. Kızı Zeynep “Şimdi nasıl bir tuzak kurdun?” diye sorunca “Şah Bender’in oğlunu aldım, onu soydum, bin dinarlık mal karşılığında Yahudi’ye rehin olarak bıraktım” demiş. Kızı Zeynep bunları duyunca “Artık şehirde gezip dolaşamazsın!” demiş.

Cariyeye gelirsek cariyeye hanımının huzuruna girip “Ey hanımım, hayırların anası sana selam söyledi. Senin adına mutlu olmuş. Düğün günü o ve kızları gelip para takacaklarmış” demiş. Hanımı “Efendin nerede?” diye sorunca “Onu seni görüp ayrılmak istemez korkusuyla kadının yanında bıraktım. O da bana şarkıcılar için biraz para verdi” demiş. Sonra şarkıcıların reisine dönüp “Şu parayı alın!” diyerek parayı uzatmış. Parayı alınca onun teneke parçası olduğunu hemen anlamışlar. Bunun üzerine hanımı “Hemen aşağı in ve efendine bak!” demiş. Cariye koşarak aşağı inmiş ama ne çocuk varmış ortada ne de yaşlı kadın. Feryat edip kendini yere atmış. Ev ahalisinin sevinci hüzne dönmüş.

O esnada tüccar Şah Bender gelmiş. Karısı olan biteni anlatınca, hemen, çocuğu aramak üzere dışarı fırlamış. Yoldaki bütün tüccarlara soruyor, her yeri arıyormuş. En sonunda oğlunu Yahudi’nin dükkânında çıplak bir halde bulmuş ve “Bu benim oğlum!” diye bağırmış. Yahudi “Evet, öyledir” demiş. Babası o kadar sevinmişti ki elbiselerinin nerede olduğunu sormamış bile, hemen oğluna sarılmış. Yahudi tüccarın oğlunu alıp ona sarıldığını görünce “Allah halifenin karşısında sana yardım etsin” demiş. Tüccar “Ey Yahudi, ne demek istiyorsun?” diye sorunca Yahudi “Yaşlı kadın benden senin kızın için bin dinara bir elbise satın aldı ve bu çocuğu bana rehin olarak bıraktı. Ben de elbiseyi ancak bu çocuğu aldığı şeye karşılık

rehin olarak bırakması sebebiyle verdim. Kadına güvenmemin sebebi, bu çocuğun senin olduğunu bilmemdi” demiş.

Tüccar bunu duyunca “Benim kızımın elbiseye ihtiyacı yok ki?” demiş ve “Çocuğun elbisesini bana getir!” diyerek küçük çocuğun elbiselerini istemiş. Yahudi bunu duyunca “Ey Müslümanlar, bana yardım edin!” diye bağırmaya başlamış. O sırada eşekçi ile tüccarın oğlu oradan geçiyorlarmış. Sesleri duyunca gelmişler. Kavgı etmelerinin sebebini sorunca Yahudi ve tüccar yaşadıklarını onlara anlatmışlar. Bunu duyunca “Bu yaşlı kadın bir hilekârdır. Sizden önce bize tuzak kurdu” demiş ve başlarından geçenleri anlatmışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

696. GECE

Tüccar Şah Bender “Oğlumu buldum ya elbiseleri feda olsun. Ama o yaşlı kadını bulursam ondan o elbiseleri isterim!” demiş ve oğlunu alıp karısına götürmüştü. Kadın oğlunun kurtulmasına çok sevinmişti.

Yahudiyse eşekçi ve diğerlerine “Nereye gidiyorsunuz?” diye sormuş. “O kadını aramaya gidiyoruz” dediklerinde “Beni de yanınıza alın” demiş. Sonra “Onu tanıyanınız var mı?” diye sormuş. Eşekçi “Ben tanırım” demiş. Yahudi “Bu durumu başkasına bildirirsek onu bulamayız, kadın bizden kaçır. İçimizden her birisi bir yoldan gitsin, sonra berber Mesut

Mağribi'nin dükkânında toplanalım" demiş. Her birisi bir yoldan gitti.

Bu esnada kadın başka bir hile yapmak üzere dışarı çıkmış. Eşekçi kadını görünce onu tanımış. Peşinden gidip "Yazıklar olsun sana! Ne kadardır bu işi yapıyorsun?" diye bağırmış. Yaşlı kadın dönüp "Neyden bahsediyorsun?" diye sormuş. Adam "Eşeğimi getir!" deyince yaşlı kadın "Evladım, Allah bir şeyi örtmüşse sen de ört. Sen sadece kendi eşeğini mi aryorsun yoksa insanların mallarını mı?" demiş. Adam "Eşeğimi arıyorum!" deyince kadın "Ben senin fakir biri olduğunu anladım, o yüzden de eşeğini Mağripli berberin yanında bıraktım. Biraz bekle gidip eşeğini sana vermesini söyleyeyim" demiş. Sonra Mağripliye gidip ellerini öpmüş, ağlayıp sızlamaya başlamış. Mağripli "Ne oldu ne bu hal?" diye sorunca yaşlı kadın "Evladım, şurada duran evladımı görüyor musun; hasta ve zayıf biridir o. Kafasında bazı şeyler kurmaya başladı, sonra da hevesleriyle aklını bozdu. Eşek yetiştirirdi; şimdi yatar eşeğim der, kalkar eşeğim der, başka bir şey bilmez. Hekimlerden birisi 'Oğlunun aklında bir bozukluk var. Onu ancak arzusuna ulaşmak iyi eder,' dedi. Şimdi sen şu dinarı al, onu çağır ve 'Senin eşeğin benim yanımdadır,' de" demiş. Bunu duyan Mağripli "Ona eşeğini teslim etmezsem bir sene oruç tutayım" demiş. Yanında iki yardımcı varmış. Onlardan birisine "Git, iki simsar çağır" demiş. Sonra eşekçiye çağırmış. Bu arada yaşlı kadın ayrılıp yoluna gitmiş. Yaşlı adam gelince Mağripli ona "Ey fakir, senin eşeğin bendedir, gel yanıma onu sana bizzat ben teslim edeceğim!" demiş. Adam gelince onu alıp karanlık bir odaya götürmüştü. Sonra iteleyip yere düşürmüştü. Adamları da hemen onu tutmuş, ellerini ve ayaklarını bağlamışlar. Adam şaşkınlıkla "Ey Mağripli, bana bunları niçin yaptın?" demiş. Mağripli "Annen bana senin aklını bozduğunu söyledi. Sen bir şeye takılmış kalmış bir

hastaymışsın. Ayağa kalksan eşeğim, yürürken eşeğim, ne yapsan eşeğim diyormuşsun. İşte eşeğin! Sana attığım dayağı Allah'tan kabul eyle!" demiş. Sonra da "Annen bana şöyle şöyle dedi" diyerek yaşlı kadının bütün sözlerini aktarmış. Eşek sahibi bunları duyunca durumu anlamış ve "Allah onun cezasını versin!" demiş. Eşekçi ve Mağripli birbirlerinden şikâyetçi olmak üzere dükkândan çıkıp gitmişler.

Mağripli dükkânına dönünce bir şey bulamamış. Meğer yaşlı kadın Mağripli ve eşek sahibi gidince dükkâna geri dönmüş. Her şeyi alıp kızının yanına gitmiş ve bütün yaşadıklarını ona anlatmış. Berber dükkânın boşaldığını görünce eşek sahibinin yakasına yapışıp "Çabuk o anneni bana getir!" demiş. Adam "O benim annem değil, o bir hilekârdır. Pek çok insanı kandırdı, benim de eşeğimi aldı!" demiş.

O esnada tüccarın oğlu, boyacı ve Yahudi de oraya gelmişler. Mağripli berberin eşek sahibinin yakasına yapıştığını gördüklerinde "Ne oldu ey eşekçi, başından neler geçti?" demişler. O da bütün yaşadıklarını anlatmış. Mağripli de olayı kendi açısından anlatmış ve "Bu yaşlı kadın bir hilekârdır" demiş. Adamlar daha önce kendi başlarına gelenleri Mağripliye anlatmışlar. O da dükkânını kapatmış, hep beraber valinin konağına gidip "Biz başımıza gelenleri senden biliriz. Bizim başımıza gelenler senin sorumluluğundadır" demişler. "Şehirde kaç yaşlı var? Aranızda onu tanıyan yok mu?" demiş. Eşekçi "Ben onu tanırım, sen bize on adamlarını ver!" demiş. Eşekçi valinin adamlarıyla birlikte çıkmış, ötekiler de ardından gidiyorlarmış.

Yaşlı kadın Delile'ye kendilerine doğru gelirken görmüşler. Valinin adamları hemen onu yakalamış ve valinin konağına götürmüşler. Ancak vali o sırada uyuduğu için beklemeye başlamışlar. Valinin adamları uykusuzluk sebebiyle beklerken uyuyakalmışlar. Yaşlı kadın da uyur gibi yapmış. Onların uyuduğunu

gören eşekçi ve diğer adamlar da uyumuş. Bunun üzerine yaşlı kadın onlardan ayrılarak valinin haremine girmiş. Haremağasının elini öpüp “Vali nerededir?” diye sormuş. Haremağası “Uyuyor, ne istiyorsun?” deyince “Benim kocam köle satıyor, bana beş köle verdi satmam için. Kendisi de yolculuğa çıktı. Vali benden köleleri bin iki yüz dinara aldı ve onları eve götür dedi, ben de getirdim” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

697. GECE

Valinin hanımının yanında bin dinar varmış. Vali eşine “Bunları sakla köle alınız” demiş imiş. Yaşlı kadının sözlerini işitince valinin bu kölelerden söz ettiğini zannetmiş ve “Köleler nerede?” diye sormuş. Yaşlı kadın “Sarayınızın penceresinin altında uyuyorlar” demiş. Kadın dışarı çıkınca köle kıyafetleri gibi kıyafetler giymiş olan Mağripliye ve köle gibi tıraş edilmiş olan diğerlerini görmüş. “Bütün bu köleler bin dinardan fazla eder” demiş ve sakladığı bin dinarı verip “Şimdi git, vali uykudan uyanınca gelir ondan iki yüz dinar daha alırsın” demiş. Yaşlı kadın “O paranın yüz dinarı senindir. İçtiğim şerbetlerin parası olsun. Öteki yüz dinarıysa bana sakla, gelince alırım” demiş. Sonra da “Hanımım, beni başka bir kapıdan çıkarın” demiş. Valinin hanımı onu başka bir kapıdan geçirmiş. Kadın üzerine bir örtü örtüp kızının yanına gitmiş. Kızı kendisine “Anne şimdi ne yaptın?” diye sorunca yaş-

lı kadın şöyle dedi: “Ey kızım, bir oyun oynadım, şu bin dinarı valinin karısından aldım, berber, tüccarın oğlu, eşekçi, boyacı ve Yahudiden oluşan o beş adamı da valinin karısına köle diye sattım. Fakat benim için eşekçiden daha zararlısı yoktur, çünkü o beni tanıyor” demiş. Bunu duyan kızı “Anne bu kadar yeter, çünkü her zaman kurtulamazsın” demiş.

Valiye gelirsek uyanınca karısı kendisine “Yaşlı kadından satın aldığın beş köleye sevindim” demiş. Vali “Ne kölesi?” diye sorunca kadın “Niçin inkâr ediyorsun? Allah dilerse onlar da senin gibi makam sahibi olurlar” demiş. Vali “Başımın hakkı için ben köle satın almadım. Bunu kim söyledi?” demiş. Kadın “Yaşlı kadın söyledi. Sen köleleri satın almışsın, bedel olarak bin iki yüz dinar vereceğini söylemişsin” demiş. Vali “Sen ona bu paraları verdin mi?” diye sorunca da “Evet” demiş “Ben köleleri bizzat kendi gözlerimle gördüm. Her birinin üzerinde bin dinar edecek elbiseler vardı. Onların başına iki nöbetçi diktim” demiş. Vali aşağı inince Yahudiyi, eşekçiyi, boyacıyı, Mağripli berberi ve tüccarın oğlunu görmüş. Sonra askerlere “Yaşlı kadından bin dinara satın aldığımız köleler nerede?” diye sormuş. Askerler “Burada köle falan yok. Biz bu beş adamı gördük. Bunlar yaşlı kadını tutup getirmişlerdi. Sonra hepimiz uyuduk, kadın da bizden kurtuldu ve hareme girdi. Sonra karınız gelip ‘Yaşlı kadının getirdiği beş kişi sizin yanınızda mıdır?’ diye sordu. Biz de ‘Evet,’ dedik” demişler. Vali bunları duyunca “Bu kadın çok büyük bir dolandırıcıymış gerçekten de” demiş. Beş adam “Biz zararımızı senin telafi etmeni bekleriz” demişler. Vali “Yaşlı kadın sizi bana bin dinara sattı” demiş. Onlar “Böyle bir satış helal değildir, biz hür insanlarız, satılmayız, seni halifeye şikâyet edeceğiz” diye karşılık vermişler. Bunu duyan vali “Yaşlı kadın evimin yolunu bilmiyordu, siz

onu buraya getirdiniz! Her birinizi iki yüz dinara yabancılaraya satayım da görün!" demiş.

Onlar bu halde iken Emir Hasan Şerku't-Tanık da yolculuktan geri dönünce karısını çıplak bir halde bulmuş. Karısı ona bütün yaşadıkları anlatınca emir "Ben bunu validen bilirim!" deyip valinin huzuruna girmiş ve "Sen yaşlı kadınlara insanları aldatmak ve mallarını almak için imkân mı tanıyorsun? Bu senin sorumluluğun dahilindedir. Ben karımın zararını senden bilirim!" demiş. Sonra öteki beş kişiye dönüp "Size ne oldu?" diye sormuş. Onlar da yaşadıklarını anlatmışlar. Emir onlara "Siz mazlumsunuz, bir suçunuz yok!" demiş ve valiye dönüp "Bu adamları niye hapsediyorsun?" diye sormuş. Vali "Yaşlı kadın evimin yolunu bilmiyordu, bu beş kişi onu buraya getirdiler. O benim bin dinarımı aldı, bu adamları da haremağasına sattı" demiş. Adamlar emire "Ey Emir Hasan, bu davada sen bizim vekilimiz ol!" demişler. Vali Emir Hasan'a "Karının ihtiyaçları benim üzerimdedir. Yaşlının verdiği zarar ben telafi edeceğim. Fakat onu aranızda tanıyan var mı?" demiş. Adamlar "Biz onu tanıyoruz, bize on kişi ver onu getirelim" demişler. Vali on kişiyi onlara vermiş. Eşekçi adamlara "Beni takip edin, ben onu gözlerinden tanırım!" demiş. Yaşlı kadın Delile ile bir sokakta karşılaşmışlar. Hemen tutup valinin konağına götürmüşler.

Vali onu görünce "Bu insanlardan aldığın mallar nerededir?" diye sormuş. Kadın "Ne bir şey aldım ne de gördüm" demiş. Vali gardiyana "Bunu götürüp yanına kadar hapset!" diye emretmiş. Gardiyan "Ben onu hapsedemem, bana da tuzak kurmasından korkarım, ondan çekinirim" demiş. Bunun üzenine vali atına binmiş, yaşlı kadın ve adamlarla birlikte Dicle kenarına gitmiş. Burada görevlileri çağırıp kadını saçlarından asmalarını emretmiş. Adamlar hemen kadını tutup saçlarından bağlamışlar. Vali de evine dönmüş. Hava kararmış, muhafızlara uyku bastırmış.

O sırada başka bir yerde iki bedevi konuşuyormuş. Biri arkadaşına “Çok şükür sağ salım kavuşturunana! Nerelerdeydin bu zamana kadar?” demiş. Öteki “Bağdat’taydım, ballı zelabiyye yedim” demiş. Birinci bedevi bunu duyunca “Ben de Bağdat’a gidip ballı zelabiyye yemeliyim” demiş. Adamın ömrü boyunca ne Bağdat’a gitmişliği ne de ballı zelabiyye yemişliği varmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

698. GECE

Bedevi atına binip oradan uzaklaşmış. Kendi kendine “Zelabiyyeyi sade olarak ancak fukara ve zelil kimseler yer. Soylu Araplarsa ballı zelabiye yerler” deyip duruyormuş. Sonunda asılmış olan Delile’nin yanına gelmiş. Kadın onun kendi kendine böyle konuştuğunu işitmiş. Bedevi kadına dönüp “Bu hal de nedir?” diye sorunca “Ey efendi, senden himaye isterim” demiş. Bedevi “Allah seni korusun, fakat asılmanın sebebi nedir?” diye sormuş.

Kadın “Benim bir düşmanım var, zelabiyye pişirir. Ondan bir şey almak için yanına gitmiştim. Bu esnada ayağım kaydı, tutunayım derken zelabiyye tenceresini düşürdüm. Arkadaşım da beni kadıya şikâyet etti. Kadı benim buraya asılmamı emretti ve ‘Bu kadın için on rıtıl ballı zelabiyye alın! Asıldığı yerde zelabiyyenin hepsini, zorla, ona yedirin! Hepsini yerse kendisini bırakın; yemezse onu asılı halde tu-

tun!’ dedi. E benim midem de o kadar tatlıyı kabul etmez tabii!” demiş. Bedevi bunu duyunca “Arapların efendisi olan ben de buradan tam da bunun için, yani ballı zelabiyye yemek için geçiyordum zaten! Senin yerine onu yerim!” demiş. Yaşlı kadın “Onu benim yerime asılmış kişi yiyebilir ancak!” demiş. Bedevi hemen kadını çözmüş, üzerindeki elbiseleri çıkarıp kendini oraya bağlamış. Yaşlı kadın adamın elbiselelerini giyip sarığını takmış ve atına binip kızının yanına gitmiş. Kızı annesini görünce “Bu hal de nedir böyle?” demiş. Kadın “Beni astılar...” diye başlayıp bedeviyle yaşadıklarını anlatmış.

Kadının durumu böyleymiş. Muhafızların durumuna gelirsek onlardan birisi uyanıp arkadaşlarını da uyandırmış. Gün aydınlanmış. İçlerinden birisi gözlerini açıp bedeviyi görünce “Delile!” diye bağırmış. Bedevi “Ballı zelabiyyeyi getirdiniz mi?” diye sormuş. Muhafızlar kendi aralarında “İyi ama bu bir bedevi! Delile değil!” demişler. Sonra Bedeviye dönüp “Ey bedevi, Delile nerede, onu kim çözdü?” diye sormuşlar. Bedevi “Ben çözdüm. O ballı zelabiyye yemek istemiyormuş, canı çekmiyormuş hiç!” diye karşılık vermiş. Bedevinin bu sözlerini duyan muhafızlar onun kadının durumunu anlamayan cahil bir adam olduğunu ve kadın tarafından aldatıldığını anlamışlar. Kendi aralarında konuşmaya başlayıp “Kaçalım mı, yoksa Allah’ın bize yazdığı kaderi bekleyelim mi?” demişler.

Bu esnada vali gelmiş, yanında kadının tuzak kurduğu kimseler de varmış. Vali askerlere “Kalkın ve Delile’yi çözün!” demiş Bedevi onları görünce “Biz gece hiçbir şey yemedik, siz ballı zelabiyyeyi getirdiniz mi?” diye sormuş. Vali gözlerini konuşana doğru çevirince bir bedevinin yaşlı kadının yerine asıldığını görmüş. Muhafızlara dönüp “Bu da nedir?” demiş. Muhafızlar “Aman dileriz efendimiz!” demişler. Vali

“Bana yaşadıklarınızı bir anlatın bakalım” dediğinde “Biz gece bekçilik yaparken uykusuz kaldık. Delile nasıl olsa bağlıdır diye düşünerek biraz uyuduk. Uyanınca bedevinin burada asılı olduğunu gördük. İşte şimdi de sizin huzurunuzdayız” demişler.

Bunun üzerine vali “Ey insanlar, bu kadın tam bir sahtekâr ve dolandırıcıdır. Allah sizi ondan korusun. Bedeviyi çözün!” demiş. Bedeviyi çözdüklerinde bedevi valinin yanına gidip “Allah senin adına halifeye yardım etsin. Ben atımı ve elbisemi senden isterim!”

demiş. Vali sorunca bedevi yaşadıklarını anlatmış. Vali onun sözlerine şaşırıp “Kadını niçin çözdün?” diye sormuş. Bedevi “Onun bir dolandırıcı olduğunu bilmiyordum” diye cevap vermiş. Kadın tarafından aldatılan diğer adamlar da “Ey vali, biz zararımızı senden biliriz. Biz onu sana teslim ettik. Şimdi yürü, hep beraber halifenin divanına çıkalım!” demişler.

Kalkıp halifenin huzuruna çıkmışlar, Hasan Şerku’t-Tarık da oradaymış. Halifeye “Biz zulme uğradık!” demişler. Halife “Size kim zulmetti?” diye sorduğunda yaşadıklarını anlatmışlar. Vali de öne çıkıp “Ey müminlerin emiri, bu kadın bana da tuzak kurdu, hür oldukları halde beş kişiyi bana köle olarak sattı” demiş. Halife “Tamam, ben bütün zararınızı karşılayacağım!” demiş. Vali “Efendim ben bu kadının sorumluluğunun üzerimden alınmasını isterim, onu yakalayıp bir yere bağlattım ama o bir bedeviyi kandırmış. Bedevi onu çözüp kendisini onun yerine bağlamış. Kadın bedevinin elbisesini ve atını alıp kaçmış” demiş.

Halife “O halde onu senden başkasına havale edeyim” deyince vali “Efendim, Ahmed Denef’i onunla sorumlu tutun. Çünkü onun her ay bin dinarlık maaşı var. Ayrıca kırk yardımcısı var ve her birinin de yüz dinar maaşı var!” demiş. Halife bunun üzerine Ahmed Denef’e dönüp “Ey Ahmed!” demiş. Ahmed Denef “Buyurun ey müminlerin emiri!” diye karşılık verince de “Bu yaşlı kadını getirme işini sana havale ediyorum” demiş. Ahmed Denef “Baş üstüne, hemen getiririm onu!” demiş. Halife beş adamı ve bedeviyi yanında tutmuş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

699. GECE

Ahmed Denef adamlarıyla birlikte sokağa inmiş. Kendi aralarında “Bu kadını nasıl yakalanz? Şehirde bir sürü yaşlı kadın var. Bu hususta Hasan Şuman ile istişare mi etsek?” diye konuşmuşlar İçlerinden adı Ali Ketef el-Cemel olan birisi Ahmed Denef’e “Hasan Şuman ile hangi hususta istişare edeceğiz? Hasan Şuman büyük bir adam mıdır ki?” demiş.

Bunu duyan Hasan “Sen beni nasıl hafife alırsın? İsm-i azam hakkı için bu kez size yardım etmeyeceğim!” diye bağırmış ve öfkeli bir şekilde oradan ayrılmış. Ahmed Denef “Ey gençler! Onar kişilik gruplara ayrılın ve Delile’yi aramak üzere mahallere dağılın!” demiş. Ali Ketef el-Cemel on kişiyle yola çıkmış. Diğer görevliler de yanlarına onar kişi almış ve her biri bir mahalleye gitmişler. Ayrılmazdan önce “En sonunda falan sokakta, falan yerde toplanalım” diye de anlaşmışlar.

O sırada şehirde Ahmed Denef’in sahtekâr Delile’yi yakalamak üzere harekete geçtiği haberi yayılmış. Zeynep “Anneciğim, sen tuzak kuran birisiysen şimdi Ahmed ve adamlarına kur da görelim” demiş. Kadın “Kızım, ben Hasan Şuman’dan başkasından korkmam” demiş ve eklemiş: “Hayatım üzerine yemin ederim ki senin için kırk bir kişinin elbisesini alacağım!” Sonra kalkıp bir elbisesini giyinip örtüsüne bürünmüş ve evden çıkmış. Sonra iki kapılı evi olan bir aktara gidip “Şu tatlı dinarcıkları al da evini bugünlük kullanmam için bana ver!” demiş. Aktar kadının tek-lifini kabul edip anahtarları verince gidip minderler almış, eşekçinin eşeğine yükleyip getirmiş ve odayı donatmış. Her kısma bir sofraya kurmuş. Sonra kapıda yüzü açık bir şekilde beklemeye başlamış. O sırada

Ali Ketef el-Cemel ve adamları oradan geçiyorlarmış. Yaşlı kadın gidip adamın elini öpmüş. Adam “Ne istiyorsun?” diye sorunca “Sen Ahmed Denef’in komutanlarından mısın?” diye sormuş. “Evet, ben onun adamlarındanım. Adım Ali Ketef el-Cemel’dir” demiş. Kadın “Nereye gidiyorsunuz peki?” diye sormuş, adam “Biz dolandırıcı bir kadını arıyoruz. O insanların rızıklarını aldı. Sen kimsin peki, ne iş yaparsın?” demiş. Yaşlı kadın “Benim babam Musul’da şarapçıydı. Ölünce bana çok mal bıraktı. Ben de hâkimlerden korkarak bu şehre geldim. İnsanlara beni kim himaye eder diye sordum. Onlar Ahmed Denef himaye eder dediler” demiş. Bunu duyan adamlar “Ona mı sığınacaksın?” demişler. Yaşlı kadın adamlara dönüp “Buyurun içeri girin, bir lokma ekmeğimi yiyip bir yudum suyum için” demiş. Onlar da daveti kabul etmişler. Kadın adamları içeri almış; yemiş içmiş, sarhoş olmuşlar. Kadın onlara uyku ilacı hazırlayıp içirmiş. Sonra mallarını ve eşyalarını onlardan alıp daha öncekilere yaptıklarını onlara da yapmış.

Ahmed Denef de Delile’yi arıyor ama bulamıyormuş. O sırada yaşlı kadının kızı karşılarına çıkmış, gelip Ahmed Denef’in elini öpmüş. Ahmed Denef “Sen kimsin?” diye sorunca kız “Ben Musul’dan geldim. Babam şarapçıydı. Öldü ve bana çok mal bıraktı. Hâkimlerden korktuğum için mallarımı alıp buraya getirdim, bir dükkân açtım. Ancak vali bana kanunu tatbik etti. Senin himayende olmak isterim. Vali birini tutuklarsa ona yardımcı olmaya en uygun kişi sensin!” demiş.

Ahmed Denef bunu duyunca kıza “Ona hiçbir şey verme. Ben seni korurum” demiş. Kız bu sözler üzerine “Gel, içeri buyur, yemeğimizi ye!” demiş. Adamlar teklifi kabul edip içeri girmiş, yemek yemişler. Yaşlı kadın onlara da gizlice afyon verip hepsini uyutmuş. Sonra elbiselerini çıkartıp hepsini bedevinin atına ve

eşeğe yüklemiş. Gitmeden önce Ali Ketef el-Cemel'i uyandırmış. Adam ayılınca kendisini çıplak bir halde bulmuş. Ahmed Denef ve öteki adamları da her biri bir yana düşmüş bir halde bulmuş. Onları ilacın etkisinden kurtarmış. Adamlar uyandıklarında üzerlerindeki elbiselerin alınmış olduğunu görmüşler. Ahmed Denef "Bu nasıl iştir böyle, biz kendisini yakalamak üzere kadını anyorduk, kadın bizi avladı!" demiş. Sonra da "Neyse ki yardım isteyebileceğimiz Hasan Şuman var. Ama biraz bekleyelim de karanlık çökünce çıkalım buradan!" demiş.

Hasan Şuman tam "Bu adamlar nerede kaldı?" diye soruyormuş ki adamların üstlerinde kıyafetleri olmadan geldiklerini görmüş ve şu dizeleri okumuş:

*İnsanlar arzularında birbirlerine benzer
Maksatlarını gerçekleştirmede ayrışırılar
Adamların bir kısmı cahil bir kısmı bilgili
Yıldızların bir kısmı örtülü bir kısmı döner*

Sonra adamlara dönüp "Size bu oyunu oynayıp çıplak bırakan kim?" diye sormuş. Adamlardan bir kısmı "Kendisini aradığımız yaşlı kadın bize oyun oynadı" derken bir kısmı da "Bizi bir kız bu hale bıraktı" demişler. Hasan Şuman bunları duyunca "İyi yapmış size!" demiş. Adamlar "Sen onu tanır mısın?" dediklerinde Hasan Şuman "Evet kızı da yaşlı kadını da tanırım" demiş. Adamlar "Peki halifeye ne diyelim?" diye sorduklarında "Ey Denef, rütbelerini çıkart, önüne at, halife bunları kim üstlenir, diye sorar niçin onu tutuklamadın derse, 'Ben onu tanımam, bu görevi Hasan Şuman'a vermelisiniz,' dersin. Görevi bana verirse, kadını yakalarım" demiş.

O geceyi öyle geçirmişler. Sabahleyin halifenin divanına gidip toprağı öpmüşler. Halife "Komutan Ahmed, yaşlı kadın nerede?" diye sormuş. Ahmed başını

olumsuz anlamda sallamış. Halife “Niçin?” diye sorunca “Ben onu tanımam. Bu görevi Hasan Şuman’a verin, o kadını da kızını da tanıyor. Kadın bu oyunların insanların mallarına olan tamahkârlığından dolayı yapmadı; sâdece kızının ve kendisinin kurnazlığını göstermek için yaptı. Bu şekilde ölen kocasının mertebesine çıkarılmak istiyor. Kızına da aynı şeyi istiyor” demiş. Hasan Şuman kadının öldürülmemesi için halifeden aman dilemiş. Bunun üzerine halife “Atalarımın şerefi üzerine yemin olsun ki, o kadın insanların mallarını iade ederse ona aman vereceğim ve onu affedeceğim!” demiş. Hasan Şuman “O halde ey müminlerin emiri, bana bu konuda yetki verin!” demiş. Halife “Tamam, bu görev senindir!” diye karşılık vermiş.

Bunun üzerine halifeden aman mendilini alan Şuman huzurdan ayrılp Delile’nin evine gidip ona seslenmiş. Kadının kızı Zeynep cevap verince ona “Annene nerede?” diye sormuş. Zeynep “Yukarıda” demiş. Hasan “Annene de ki, insanların mallarını getirsin ve benimle beraber halifenin huzuruna çıksın. Ben ona aman mendili getirdim. Güzellikle gelmezse artık olacaklar için sadece kendisini kinasın!” demiş. Delile aşağı inmiş. Eşegin ve bedevinin atının üzerindeki bütün malları Hasan Şuman’a vermiş. Hasan Şuman “Komutanın ve öteki adamların elbiseleri kaldı!” deyince kadın “Vallahi onları ben soymadım” demiş. Hasan “Evet sen soymadın ama kızın tuzak kurdu, bunu da birlikte yaptınız” demiş. O ve yaşlı kadın birlikte halifenin önüne gitmişler. Hasan öne çıkıp insanların mallarını takdim etmiş. Halife Delile’yi görünce sırtına kan rengine dönene kadar vurulmasını emretmiş. Kadın bunu duyunca “Ey Şuman, ben senin himayendeyim!” demiş. Şuman öne çıkıp halifenin ellerini öpmüş ve “Efendim onu affediniz, siz ona aman verdiniz” demiş. Halife de “Peki” deyip kadını bağışlamış.

Daha sonra halife kadına dönüp “Gel bakalım, senin adın nedir?” diye sormuş. Kadın “Benim adım Delile” diye cevap vermiş. Halife “Sen bir dolandırıcı ve tuzakçısın” diyerek ona Dolandırıcı Delile adını takmış. Sonra “Bütün bunları niye yaptın da bizi bu kadar yordun?” diye sormuş. Kadın “Bu tuzakları insanların mallarına yönelik tamahkârlığım için yapmadım. Ahmed Denef ile Hasan Şuman’ın Bağdat’ta yaptıkları oyunları ve tuzakları duydum. Ben de onların aynısını yapacağım, dedim. Bu nedenle zaten insanların mallarını iade ettim” demiş. Eşekçi ayağa kalkıp “Allah benimle onun arasında hüküm verdi. Onun benim eşeğimi alma hakkı yoktu. Bu yetmezmiş gibi beni Mağripli berberle karşı karşıya getirdi. O da benim dişlerimi kırdı, beni yaraladı” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmayı tamamladı.

700. GECE

Halife eşek sahibine ve boyacıya yüzer dinar verilmesini emretmiş ve “Artık gidebilirsiniz” demiş. Onlar da halifeye dua edip oradan ayrılmışlar. Bedevi de mallarını ve atını alıp “Benim Bağdat’a girip ballı zelabiyeye yemem haram!” demiş. Herkes neyi varsa onu alıp kendi yoluna gitmiş. Halife “Ey Delile, benden ne dilersin?” diye sormuş.

Delile “Benim babam habercilik işinde size hizmet ediyordu. Ben de posta güvercinlerini yetiştirirdim. Kocam Bağdat çavuşuydu. Benim arzum eşimin göre-

vini, kızımın muradıysa babasının görevini yapmaktır” demiş. Bunun üzerine halife kadının ve kızının istediği görevi yapabileceklerini beyan eden bir ferman yazmış. Sonra kadın halifeye “Bir de senden han kapıcısı yapılmamı talep ederim” demiş. Halife tüccarların kendisine yerleşmesi ve konaklaması için üç duvarlı bir han inşa etmiş. Han kırk köle ve kırk köpek tarafından korunmaktaymış. Handa bir aşçı varmış, köleler için olduğu kadar köpekler için de yemek pişirirdi. Bu talep üzerine halife “Hanın sorumluluğunu sana vereceğiz. Handan bir şey eksilirse sen hesaba çekilirsin” demiş. O da “Tamam” demiş ve eklemiş: “Fakat kızımı onun girişindeki köşke yerleştir, köşkün balkonları var; çünkü güvercin yetiştirmek geniş mekânlara ihtiyaç duyulur.” Halife de böyle yapılmasını emretmiş. Kızı bütün eşyalarını han kapısındaki köşke nakletmiş, sonra da mektup taşımakla görevli kırk kuşu teslim almış. Ayrıca Ahmed Denef’in ve adamlarının elbiselerini de köşke asmış.

Halife Delile’yi kırk kölenin başkanı olarak atamış ve onlara kadına itaat etmelerini emretmiş. O da hanın kapısının ardında oturmaya başlamış. Her gün divana çıkıyormuş. Bazen halife herhangi bir şehre postacı göndermek istediğinde hemen yerine getirirmiş. Delile ancak gün bitimine doğru divandan ayrılırmış. Kırk köle ise hanı kollamak için orada dururlarmış. Gece olunca, geceleyin hanı korusunlar diye, köpekler salıverilirmiş. Bağdat’ta hilekâr Delile’nin başından geçenler işte bunlarmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilmiş konuşmasını bitirdi.

701. GECE

Ali Zeybek el-Mısırî'nin Hikâyesi

Ey saadetli hükümdarım, anlatıldığına göre, Mısır'da, Salah el-Mısırî adındaki divan çavuşuyla aynı devirde yaşayan Ali Zeybek el-Mısırî adında kurnaz bir adam yaşarmış. Salah el-Mısırî'nin kırk adamı varmış; sürekli kurnaz Ali'ye tuzaklar kurar ve onun düşeceğini zannederler, ama Ali'nin her defasında tuzaktan kurtulduğunu görürlermiş. Her tuzaktan civa gibi kaçtığı için ona 'zeybek' derlermiş.

Günlerden bir gün adamlarıyla birlikte çarşıda otururken kurnaz Ali'nin kalbi daralmış, içi sıkılmış. Çarşının nakibi onu somurtmuş bir halde görünce "Efendim, gönlün daraldıysa Mısır'da dolaş, sokaklarda dolaşmak gamı dağıtır" demiş. Kurnaz Ali adamın sözünü tutup Mısır'da dolanmaya başlamış. Ancak gamı ve kederi daha da artmış. Bir ara bir meyhanenin önünden geçiyormuş, kendi kendine en iyisi içeri girip sarhoş olmak, diye düşünmüş ve düşündüğü gibi yapmış. İçeri girince meyhanede yedi grup insan görmüş. "Meyhanede tek başıma otururum ben" demiş.

Meyhaneci de onu yalnız başına bir yerde oturtmuş. Sonra içki getirmiş. Kurnaz Ali sarhoş olana kadar içmiş. Sonra oradan çıkıp caddelerde yürümeyi sürdürmüştü. En sonunda kızıl kapıya ulaşmış. İnsanlar kendisinden çekindikleri için onu gördükleri yerde yolu boşaltıyorlarmış. O sırada elinde tulumla su satan bir adam görmüş. Adam "Tatlı sudan başka içecek yok! Sevgiliye kavuşmaktan başka vuslat yok! Akıl için baştan âlâ oturulacak yer yok!" diye bağıırıyormuş.

Adama "Gel, bana su ver!" demiş. Saka içi su dolu bir kâse uzatmış ona. Ancak kurnaz Ali kâsenin içine bakınca suyu yere doğru savurmuş. Saka "İçmiyor

musun?” diye sorunca tekrar “Bana su ver!” demiş. Saka suyu verince kâseyi alıp yine suyu toprağa dökmüş. Üçüncü kez aynı şeyi yapınca saka “İçmeyeceksen ben gidiyorum” demiş. Ali yine “Bana su ver!” demiş. Saka kâseyi doldurup uzatınca bu sefer onu alıp içmiş. Sonra bir dinar çıkartıp vermiş. Saka parayı az bulup “Sen kendine ihsanda bulun, kendine! Evlat, bir kavmin küçükleri öteki kavmin büyükleridir!” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilen konuşmayı tamamladı.

702. GECE

Bunun üzerine kurnaz Ali kalkıp sakanın yakasına asılıp suratına okkalı bir tokat atmış. Şu mısralar sanki öyle bir tokat için söylenmiş gibiymiş:

*Sıkı yumruğunla vur ve korkma
Yaratandan başkasının darbesinden
Kötü insanlardan uzak dur her daim
Güzel ahlaktan başka huyun olmasın*

Sonra ona “Ey ihtiyar, senden alıp yere döktüğüm su birkaç rıtıl değil miydi?” demiş. Adam “Evet öyleydi” diye cevap vermiş. Ali “Buna karşılık ben sana bir dinar verdim. Onu niye az buldun? Benden daha cömert ve âlicenap birini gördün mü?” demiş. Adam “Senden âlicenap ve cömerdini gördüm tabii. Kadınlar yeryüzünde şecaatli ve cömert insanlar doğurmaya devam ediyor” diye karşılık vermiş. Kurnaz Ali bunu

duyunca “Benden daha cesur ve cömert biri olarak kimi gördün bakayım?” diye sormuş.

Adam başlamış anlatmaya: Benim yaşadığım garip bir hadise vardı. Babam Mısır’ın Şurbe bölgesinde sakalının piriydi. Öldü, geride beş deve, bir katır, bir dükkân ve ev bıraktı. Fakat derler ya, fakir zengin olmaz, olsa da hemen ölür. Ben de kendi kendime Hicaz’a gitmeye karar verdim. Bir deve aldım. Sonra borç toplamaya başladım. Beş yüz dinar borç toplamıştım. Fakat bu paranın hepsini hacda harcadım. Kendi kendime şöyle dedim: Mısır’a dönersem mallarına karşılık insanlar beni hapseder. Ben de Şam hacılarıyla birlikte hareket ettim, Halep’e ulaştım, oradan

Bağdat’a geçmeye niyetlendim. Bağdat’ta sakalının pirini sordum, bana adamı gösterdiler. Yanına girdim, ona selam verdim. Bana halimi hatırlımı sordu, ben de bütün yaşadıklarımı anlattım. Sonra benim için bir dükkân hazırladı, bana su tulumu ve gerekli olan diğer araç gereçleri verdi. Ben de Allah’ın sığınıp şehirde dolaşmaya başladım. Bir adama bir bardak su uzattım ki, içsin. Adam bana “Ben bir şey yemedim ki, üzerine bir şey içeyim. Bugün cimri bir adam beni çalıştırdı, sonra pek az bir şey attı önüme” dedi. Ben “Vay ne cimri adammış. Sen şimdi, beni yedirdin mi ki su veriyorsun, diyorsun ha!” dedim. Adam “Ey saka haydi işine git, ben bir şey yiyeyim de sonra bana su verirsin” dedi. İkinci bir adama geldim, o da “Allah versin” dedi. Bu hal üzere öğlene kadar gezindim, hiç kimse bana bir şey vermedi. Ben de kendi kendime “Bu Bağdat’a hiç gelmeseydim” dedim.

O sırada insanların bir yere doğru koştuklarını gördüm. Ben de onları takip ettim. Büyük bir kalabalık vardı. Kalabalık ikişerli ikişerli gruplarla gidiyordu. Her biri güzel elbiseler giyinmişlerdi. İçlerinden birisine “Bu topluluk niye toplandı?” diye sorunca, “Ahmed

Denef'in adamları bunlar" dedi. "Bunları niçin topladı?" dedim. "O divanın kâtibidir. Bağdat'ın çavuşudur. Her ay halifeden bin dinar maaş alır. Adamlarından her birinin de yüz dinarlık maaşı var. Hasan Şuman da onun kadar maaş alıyor. Onlar divandan sokaklara inmektedirler" dedi.

O sırada Ahmed Denef beni gördü ve "Saka buraya gel de bana bir su ver" dedi. Ben de kâseyi doldurup kendisine uzattım. Ahmed Denef kâseyi çalkalayıp döktü. İkinci kere aynısını yaptı. Üçüncü kere senin gibi suyu içti ve bana "Sen nerelisin?" diye sordu. Ben de "Mısırlıyım" dedim. Bunun üzerine "Allah Mısır'a ve ahalisine hayat versin. Buraya gelmenin sebebi nedir?" diye sordu. Ben de yaşadıklarımı anlattım, borçlu olduğumu, bu nedenle borçtan ve fakirlikten kaçtığımı söyledim. Adam "Hoş gelmişsin o halde!" dedi ve bana beş dinar verdi. Sonra adamlarına "Allah rızasını gözetin ve bu adama iyilik yapın" dedi. Adamları da bana birer dinar verdi. Sonra "Bağdat'ta olduğun sürece bize su verdikçe seni gözetmek boynumuzun borcu!" dedi. Ben de onlara gidip gelmeye başladım, bana insanlardan pek çok hayırları ulaştırdı. Birkaç gün sonra onlardan kazandığım dinarları saydım, gördüm ki, bin dinar kazanmışım. Kendi kendime "Ülkeme dönmek en iyisi" dedim ve Ahmed Denef'e gidip elini öptüm. Bana "Ne istiyorsun?" deyince "Yola çıkmak istiyorum" dedim ve şu iki beyiti okudum:

*Misafirler bir yerde ikamet ederse
Kum üzerindeki bir binaya benzerler
Rüzgâr esince binanın altındakini uçurur
Yolculuk vakti geldi demektir*

Sonra "Kafile Mısır'a doğru yola çıkmak üzere. Ben de ailemin yanına dönmek istiyorum" dedim. Bana bir

katır ile bin dinar verdi ve “Seninle bir emanet göndermek istiyoruz. Mısırlıları tanır mısın?” dedi. Ben de “Tanırım” diye cevap verdim.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilen konuşmayı tamamladı.

703. GECE

Saka hikâyesini anlatmaya devam etmiş: Ahmed Denef “Bu mektubu al, onu Ali Zeybek el-Mısırî’ye ulaştır ve ona sizin büyüğünüz size selam ediyor, o şimdi halifenin yanındadır, de” dedi. Mektubu aldım, yola çıktım ve Mısır’a ulaştım. Borçlularım beni karşıladı, hepsine borçlarımı ödedim, sakalığa devam ettim. Mektubu ulaştıramadım, çünkü ben Ali Zeybek el-Mısırî’nin yaşadığı mahalleyi bilmiyordum.”

Bunları duyunca kurnaz Ali “Ey ihtiyar, gözün aydın olsun. Zira ben çavuş Ahmed Denef’in ilk yetiştirdiklerinden Ali Zeybek el-Mısırî’yim. Mektubu getir, onu bana ver” demiş. Mektubu açınca içinde şunlar yazılıymış:

*Ey güzel yüzlü sana mektup yazdım
Rüzgârların getireceği birkaç yaprak yazı
Bir kuş olsaydım özlemle uçardım
Kanatları kırık biri nasıl uçar ki?*

Çavuş Ahmed Denef’ten en büyük evladı Ali Zeybek’e selam olsun! Sana bildirmek istediğim husus şudur: Ben Salah el-Mısırî’yi ara-

dım, ona oyun oynadım, onu canlı canlı defnettim. Artık bütün çocukları bana gönüllü olarak itaat etti. Onlardan birisi de Ali Ketef el-Cemel'dir. Halifenin divanında Bağdat çavuşluğu göreviyle görevlendirildim. Bana tam yetki verildi. Aramızdaki sözleşmeye uyarsan benim yanımda olacaksın. Belki Bağdat'ta halifenin hizmetine seni yaklaştıracak bir kurnazlık yaparsın. O da sana bir ferman yazar, bir görev verir, sonra da senin için bir han inşa eder. Söyleyeceklerim budur, vesselam!"

Ali Zeybek mektubu okuyunca öpüp başına koymuş. Sonra sakaya müjde parası olarak on dinar vermiş. Çarşıya gittmiş, adamlarına hayırlı haberi bildirmiş. Onlara "Sizi birbirinize emanet ederim" demiş. Üzerindekileri çıkarıp bir cübbe giymiş, sanki sarmış. Yanına uzunluğu yirmi dört zira olan ud ağacından bir mızrak almış. Çarşının nakibi "Yolculuğa mı çıkıyorsun?" diye sormuş. O da "Şam'a ulaşınca size de yeterli miktarda para göndereceğim" demiş ve yoluna gitmiş. Bir kervana katılmış. Orada Şah Bender'i görmüş. Yanında kırk tüccar varmış ki, hepsi yüklerini yüklemiş imiş. Ancak Şah Bender'in hâlâ yükü yerdeymiş. Önünde Şamlı bir çavuş varmış. Adam oradan geçenlerden "İçinizden birisi bana yardım etsin" diyerek yardım istiyor, ama kimse yardım etmediği gibi bir de laf sayıp onu ayıplıyorlarmış. Ali kendi kendine "Bu adamla yolculuk etmek benim için iyi olur" düşünmüş. Ali sakalsız ve yakışıklı bir delikanlıymış.

Adama doğru gidip selam vermiş. Adam "Ne istiyorsun?" diye sorunca "Amca, senin bir başına olduğunu görüyorum. Yükünse kırk katır. Niçin insanları getirip kendine yardımcı almadın?" demiş. O "Evladım, iki çocuk ayarlayıp onları giydirdim. Her birisi-

nin cebine iki yüz dinar koydum. Onlar hana kadar bana yardım ettiler, sonra kaçtılar” demiş. Ali “Nereye kaçtılar?” diye sorduğunda “Halep’e” demiş. Bunun üzerine “Sana ben yardım ederim” demiş. Sonra yükü yüklemiş, yola çıkmışlar. Şah Bender de katırına binip yola koyulmuş. Gece olunca konaklamış, yiyip içmişler. Uyku vakti gelince Ali bir yanının üzerine uzanarak uyumaya başlamış. Çavuş da ona yakın bir yerde uyuyormuş. Sonra Ali yerinden kalkıp tüccarların bulunduğu yere gitmiş. Fecir vaktine kadar orada oturup sonra çavuşun yanına gelmiş ve uyumuş. Çavuş uyan-
dığı anda onun geri geldiğini görmüş ama “Nerede olduğunu sorarsam, beni bırakır, gider” diye düşünerek bir şey söylememiş.

Ormandaki bir mağaraya varana kadar böyle devam etmiş. Bu ormanda vahşi bir aslan varmış. Oradan bir kervan geçerse aralarında kura çekiyor ve kura kime düşerse onu aslana atıp geri kalanlar sağ salim gidiyorlarmış. Bu kez de kura çekmişler ve kura Şah Bender’e çıkmış. Aslan yollarını kesip kafilenden alacağı kişiyi beklemeye başlamış. Şah Bender büyük bir kederle çavuşa “Allah seni ve sofranı kurutsun. Ben öldükten sonra sana vasiyetim, yüklerimi çocuklarıma ulaştırmandır” demiş. Kurnaz Ali kafildekilerin bu yaptıklarını görünce “Neden böyle yapıyorsunuz?” diye sormuş. Ona hikâyeyi anlatmışlar. Bunun üzerine “Ne diye aslanın istediğini yapıyorsunuz? İsterse-
niz ben onu sizin için öldürürüm” demiş. Çavuş tüccara gidip durumu bildirmiş. Bunu duyan tüccar “Onu öldürürse eğer kendisine bin dinar vereceğim” demiş. Ötekiler de “Biz de bir o kadar veririz” demişler. Ali kalkıp üzerindeki kumaş elbiseyi çıkarmış sağlam bir zırh giymiş. Sonra kılıcını alıp vahşi aslana saldırmış ve kılıcıyla gözlerinin ortasından vurup ikiye bölmüş. Çavuş ve tüccarlar da onu izliyormuş. Ali aslanı öldürünce çavuşa dönüp “Artık korkmana gerek yok

amca!” demiş. O da “Evladım, bundan böyle ben senin hizmetkârınım artık” diye karşılık vermiş. Tüccar da gelip Ali’ye sarılmış ve onu gözlerinden öpmüş. Sonra da çıkarıp bin dinar vermiş. Diğer tüccarlar da yirmi-şer dinar vermişler. O geceyi orada geçirip sabahleyin Bağdat’a doğru yola çıkmışlar.

Bir süre yol gittikten sonra aslan ormanına ve köpekler vadisine ulaşmışlar. Orada yol kesen asi bir bedevi varmış, kabilesiyle birlikte yaşarmış. Kabilesiyle birlikte kafilenin yolunu kesmiş. İnsanlar korkup kaçışmaya başlamışlar. Tüccar da korkusundan hemen “Bütün malımı al istersen!” demiş. O sırada Ali üzerine geçirdiği postuyla öne fırlamış. Mızraklarını çıkarıp bedevilerin atlarından birisini ele geçirmiş. Sonra ata binip bedeviye şöyle “Çek mızrağını, çık karşıma!” demiş. O da hemen karşısına geçmiş. Ali bedevinin mızrağına vurup kırdıktan sonra boynuna vurup kafasını uçurmuş. Bu sırada bedevinin kavmi de onlara bakıyormuş. Bedevinin öldürüldüğünü görünce hemen Ali’nin üzerine çullanmışlar. Ali de tekbir getirip onlara hücum etmiş ve hepsini darmadağın etmiş. Bedeviler korkup kaçmışlar. Ali bedevinin başını mızrağa geçirip havaya kaldırmış. Tüccarlar ona para vermişler. Sonra tekrar yola çıkmışlar ve sonunda Bağdat’a ulaşmışlar.

Kurnaz Ali tüccardan malını istemiş. O da vermiş. Sonra onu çavuşa teslim edip “Mısır’a gidince benim mahallemi sor, bu malı çarşının pirine verirsin” demiş.

Ali o gece uyuyup dinlendikten sonra sabahleyin çarşıya gitmiş. Orada dolaşmaya başlamış. Karşısına çıkanlara Ahmed Denef’in hanını sormuş ama kimse göstermemiş. Sonra geniş bir yere gitmiş. Orada bir grup delikanlı varmış. Onların arasında Ahmed Lakit denilen bir delikanlı varmış. Ali kendi kendine “Belki bunlardan öğrenirim” diye düşünmüş ve sağa sola bakınmaya başlamış. Az ilerde bir tatlıcı görmüş. Gi-

dip oradan tatlı satın almış ve geri dönüp delikanlılara seslenmiş. Ahmed Lakit ötekileri uzaklaştırıp kendisi öne doğru çıkmış ve Ali'ye "Ne istiyorsun?" diye sormuş. Ali "Benim bir oğlum vardı, öldü. Rüyamda onu gördüm, benden tatlı istedi. Ben de onun adına tatlı aldım, insanlara dağıtıyorum" demiş ve Ahmed Lakit'e bir parça vermiş. Tatlının yanında da bir dinar da uzatmış. Delikanlı "Git, benim yanımda yanlışlık olmaz!" demiş. Ali Ahmed Lakit'e "Kirayı ancak uyanık alır. Kira da ondan alınır. Ben Ahmed Denef'in hanını arıyorum, lakin kimse bana onu göstermedi. Bu para onun ücretidir. Beni onun mahallesine götür" demiş.

Delikanlı "Tamam, ben yürüyeyim, sen de ardından gel. Mahalleye girince ben onun yeri olan hanın kapısına ufak bir taş atar, çeker giderim. Sen o taş attığın kapının onun yeri olduğunu anlarsın" demiş. Sonra delikanlı önde Ali arkada yürümeye başlamış, sonunda bir kapıya ulaşmışlar.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilen konuşmayı tamamladı.

704. GECE

Ali delikanlıyı tutup dinarı geri almak istemiş ama bunu yapamamış. Bunun üzerine "Haydi yoluna git, sen onu hak ettin. Akıllı, zeki ve cesur bir delikanlısın. Allah diler de halifenin nezdinde çavuş olarak görevlendirilirim, seni adamlarımdan birisi yaparım" demiş. Delikanlı da çekip gitmiş. Ali Zeybek el-Mısırî hana

gidip kapıyı çalmış. İçeriden Ahmed Denef'in adamlarından birisine "Kapıyı aç, bu vuruş Ali Zeybek'in vurmasıdır!" diyen sesi duyulmuş. Adam kapıyı açınca Ali el-Mısırî içeri girmiş ve Ahmed Denef'e selam vermiş. Kucaklaşmışlar. Oradaki kırk kişi de onu selamlamışlar.

Sonra Ahmed Denef ona bir elbise giydirip "Halife beni yanında çavuş olarak görevlendirince adamlarımı da giydirdi. Ben de bu elbiseyi senin için sakladım" demiş. Daha sonra Ali'yi meclisin başında oturtup yemek getirtmiş, sabaha kadar yemiş, içmiş, sarhoş olmuşlar. Ahmed Denef Ali el-Mısırî'ye "Bağdat'ta dolaşmaktan sakın! Bu handa oturmaya devam et!" demiş. Ali "Niçin? Buraya hapsolmak için mi geldim, ben buraya dolaşmaya geldim" deyince "Evladım, zannetme ki Bağdat Mısır'a benzer. Bağdat halifelik mahallidir. Burada çok dolandırıcı vardır. Toprakta bakla yetiştigi gibi burada her yerden dolandırıcı çıkar" demiş. Ali o handa üç gün kalmış. Ahmed Denef, Ali el-Mısırî'ye "Seni halifeye yaklaştırmak istiyorum, belki sana bir görev verir" demiş. Ali "Vakti bir gelsin hele!" diye karşılık verince de onu kendi halinde bırakmış.

Ali bir gün handa dururken kalbi daralmış, içi sıkılmış ve kendi kendine "Kalk Bağdat'ta bir dolaş da gözün gönlün açılsın" demiş. Sonra da kendisini dışarı atıp dolaşmaya başlamış. Sokak ortasında bir lokanta görmüş, içeri girip yemek yemiş. Ellerini yıkamak istediği sırada kırk köle keçeli ve yünlü elbiseleriyle çıkagelmişler. İkişerli yürüyorlarmış. Hepsinin sonunda da hilekâr Delile bir katıra binmiş geliyormuş. Başında altınla süslenmiş bir örtü, üzerinde değişik türde elbiseler varmış. Delile divandan çıkmış, hana doğru yürüyormuş. Ali Zeybek'i görünce onun boyu bosu açısından Ahmed Denef'e benzediğini görmüş. Üzerinde bir aba ve şeritli bir elbise varmış. Cesareti göz-

lerinden okunuyormuş. Gözleri onun lehinde şahitlik ediyor, aleyhinde söylenecek tek söz bırakmıyormuş. Kadın hana gidip kızı Zeynep ile bir araya gelmiş. Hemen oturup bir kum falı bakmaya başlamış. Kumların üzerine birtakım şeyler çiziktirmeye başlayınca Ali el-Mısırî'nin isminin kendi ismi ve saadeti üzerine çıktığını görmüş. Kızı "Anneciğim, falda ne göründü?" diye sorunca "Bugün Ahmed Denef'e benzer bir delikanlı gördüm. Korkarım ki senin Ahmed Denef'i ve onun yardımcılarını soyduğun duyulur da buraya gelip büyüklerinin ve öteki kırk kişinin intikamını almak için bize oyun tertip eder. Zannediyorum ki o Ahmed Denef'in hanına girdi" demiş. Kızı Zeynep "Niye böyle olsun ki? Eminim onun hakkında çoktan bir plan yapmışsındır" demiş.

Daha sonra Zeynep en kıymetli elbisesini giyip şehirde dolaşmaya başlamış. Bir sokaktan ötekine yürüyüp duruyormuş. Ali el-Mısırî'nin kendisine doğru geldiğini görünce onu sıkıştırıp omzuyla çarpmış ve Ali'ye "Allah bakmaktan sakınmayanları iyi etsin!" demiş. Ali "Sen kimsin?" diye sorunca Zeynep "Ben bir tüccarın kızıyım, kocam da tüccardır. Ömrümde tek başıma dışarı çıkmışlığım yoktur. Bugün bir yemek yaptım, istedim ki birileri de gelsin o yemekten yesin. İşte karşıma sen çıktın. Keşke gönlümü yapsan da gelip bizim yanımızda bir lokma yesen" demiş. Ali bunu duyunca "Davet edilen kişi davete icabet etmelidir" deyip kızın peşine düşmüş. Kız başka bir sokağa doğru yürümeye devam etmiş. Ali el-Mısırî bir yandan kızın ardından yürürken bir yandan da "Sen yabancı bir adamsın, nasıl böyle güvenip de bilmediğin kişilerin ardına takılırsın? Onu nezaketle kendinden uzaklaştır" diye düşünüyormuş. Sonra Zeynep'e "Başka bir vakit yesek olur mu?" demiş. Zeynep "Allah aşkına, benimle bugün evime gelmelisin, seni misafir etmeliyim" diye karşılık verince de peşinden gitmeye

devam etmiş. Evin girişinde büyük bir kapı varmış ve kapı kilitliymiş. Zeynep Ali'ye "Kilidi aç!" demiş. Ali "Anahtarı nerede?" diye sorunca "Kayboldu" demiş. Ali "Anahtarsız kapıyı açan kişi suç işler, kadı onu cezalandırır. Hem ben anahtar olmadan kapıyı nasıl açacağımı bilmem ki?" demiş. Bunun üzerine Zeynep yüzündeki örtüyü çıkarıp onu kilidin üzerine örtmüş ve Ümmü Musa'nın isimlerini okumaya başlamış. Kapı kendiliğinden açılıvermiş. Kız içeri girince Ali de ardından içeri girmiş. İçeride kılıçlar ve çeşitli silahlar varmış.

Kız örtüsünü çıkarıp sofrayı kurmuş. Oturup beraberce yemiş, içmişler. Sonra kız kalkıp ibriği doldurmuş, getirip Ali'nin ellerine dökmüş. Ali kızın döktüğü suyla ellerini yıkamış. O sırada kız göğsüne vurarak dövünmeye başlamış ve "Kocamın yakuttan bir yüzüğü vardı, rehin bırakılsa beş yüz dinara ederdi. Parmağına geniş gelince ben onu alıp mumla daraltmış, takmıştım. Şimdi elimi kuyuya sarkıtınca yüzük kuyuya düşmüş. Sen yüzünü kapıya taraf döner de ben soyunup kuyuya ineyim, yüzüğümü alayım" demiş. Ali "Ben buradayken senin kuyuya inmen yakışık almaz" deyip hemen elbiseleri çıkarmış ve kendini bir ipe bağlayıp kuyuya inmiş. Kuyuda çok su varmış. Zeynep "Bu ip kısa geldi, istersen kendini çözerek kuyuya in" diye seslenmiş yukanda. Ali kendisini çözüp kuyuya inmiş, suya bakmış, ama kuyunun dibine ulaşamamış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı, izin verilen konuşmayı tamamladı.

705. GECE

Zeynep daha sonra örtüsünü giyip Ali el-Mısırî'nin elbiselerini almış ve annesinin yanına dönmüş. Ona "Ali Mısri'yi soyup Emir Hasan'ın kuyusuna attım. Oradan kurtulması mümkün değil" demiş.

Evin sahibi Emir Hasan'a gelirsek: O esnada divanda bulunduğu için evde yokmuş. Geriye dönünce evini açılmış görmüş. Seyise "Kapıyı niye kilitlemedin?" diye sormuş. Seyis "Efendim, ben kapıyı kendi elimle kapattım. Vallahi, eve hırsız girdi demek ki" demiş. Emir Hasan eve girip dolaşmış, ama kimseyi bulamamış. Sonra seyise "İbriği doldur, abdest alayım" demiş. Seyis kovayı alıp kuyuya sarkıtmış. Yukan çekmek isteyince ağır olduğunu görmüş. Hemen kuyuya doğru sarkıp bakınca içeride bir şeyin asılı olduğunu görmüş. İkinci kez kovayı sarkıtmış ve efendisine "Efendim! Kuyudan bir ifrit çıktı!" diye bağırmış. Emir Hasan "Hemen git, dört hoca getir! Ona Kuran okusunlar ki ayrılıp gitsin!" demiş. Hocalar gelince onlara "Kuyunun etrafını çevirin ve sureler okuyun ki ifritler gitsin" demiş. Sonra kovayı tekrar suya indirmişler. Ali el-Mısırî kovaya yapışmış ve fakihlerin önüne çıkmış. Onlar birbirlerine bakmaya ve "ifrit, ifrit!" diye bağışmaya başlamışlar. Emir Hasan onun bir insan olduğunu görünce "Sen harami misin?" diye sormuş. O da "Hayır" demiş. "Dicle nehrine yıkanmak için girmiştım, oradan battım ve su beni toprağın altına çekti, bu kuyunun dibinden çıktım" demiş. Emir Hasan "Doğru söyle!" deyince de tüm yaşadıklarını anlatmış.

Sonra eski bir elbiseyle evden çıkıp Ahmed Denef'in hanına gitmiş, yaşadıklarını ona anlatmış. O da "Ben sana Bağdat'ta erkeklere oyun oynayan

kadınlar var demedim mi?” Ali bunu duyunca “İsm-i azam hakkı için, bana Mısır yiğitlerinin reisiyken senin elbiselerini soyan kadından söz etsene!” demiş. Bu söz Ahmed Denef’in ağına gidince Ali sorduğuna pişman olmuş. Daha sonra Ahmed Denef kalkıp Ali’ye başka bir elbise giydirmiş. Hasan Şuman “Sen o kızı tanır mısın?” diye sormuş ona. Ali “Hayır” deyince “O kız sahtekâr Delile’nin kızı Zeynep’tir. O halifenin hanında görevlidir. Yoksa sen onun tuzağına mı düştün?” demiş. Ali “Evet” demiş. Bunun üzerine Hasan “Ey Ali, bu kız senin büyüğünün ve onun bütün adamlarının elbiselerini almış bir kızdır!” demiş. Ali bunu duyunca “Bu sizin için bir ayıp!” demiş. Sonra Hasan “Peki sen ne yapmak istiyorsun?” diye sormuş. Ali “Benim muradım onunla evlenmek” diye cevap verince “Zor! Kalbini ondan kopar” demiş ama sonra “Tamam, avucumdan içer, sancağımın altında yürürsen seni bu muradına ulaştırabiliriz” demiş. O da “Peki” demiş.

Bunun üzerine Hasan ‘Ey Ali! Elbiselerini çıkart’ demiş. Ali denileni yapıp elbiselerini çıkarınca da içinde zift gibi siyah bir boyanın olduğu bir tencere getirip bu boyayla Ali’nin bütün vücudunu boyamış ve onu zenci bir köleye dönüştürmüştü. Yüzünü de yine aynı boyayla boyamış. Gözlerinde kızıl sürme çekmiş. Hizmetkârlardan birinin elbiselerini giydiren “O kadının hanında yemek pişiren bir köle var. Ona benzettim seni. Onun çarşıdan sadece sebze ve ete ihtiyacı olur. Gidip onunla nazıkçe konuş, selam verip gel beraber boza içelim, de. Muhtemelen sana ‘İşim gücüm var benim; üzerimde kırk kölenin sorumluluğu var. Onlara öğlen yemeği hazırlıyorum, sonra akşam yemeği hazırlıyorum. Sonra köpekleri yediriyorum, sonra Delile ile kızı Zeynep için sofrayı kuruyorum,’ der. Sen yine ona ‘Gel, kebab yiyelim, boza içelim,’ de. Beraberce odaya girersiniz, onu sar-

hoş eder, sonra pişirdiği yemeklerin kaç türlü olduğunu, köpeklerin ne yediğini, mutfağın anahtarını ve ambarın anahtarlarının yerlerini sorarsın. O da sana bunları söyler. Bilirsin sarhoşlar ayıkken sakladıklarını haber verirler. Bundan sonra ona uyku ilacı içir, elbisesini giy, bıçakları al, çarşıya çık. Sebze sepetini al, çarşıya git, yemekleri satın al, yemeği pişir. Sonra handa Delile'nin yanına gir. Yaptığın yemeklere uyku ilacı kat. Bu şekilde köpekler, köleler, Delile ve kızı Zeynep uyur. O zaman köşke girip bütün elbiseleri al getir. Muradın Zeynep ile evlenmekse böyle yaptığında mektupları taşıyan kuşlar gibi senin ardından gelir" demiş.

Ali el-Mısırî, Hasan'ın dediğini yapıp aşçının yanına gitmiş, selam vermiş ve "Boza içmek için bir araya gelme vaktidir bu vakit" demiş. Köle "Ben kölelere, köpeklere yemek pişirmekle meşgulüm" dese de onu ikna edip götürmüştü. Sarhoş edip kaç tür yemek pişirdiğini sormuş. Aşçı "Beş tür öğlen, beş tür akşam pişiriyorum, ama dün benden altıncı bir tür daha istediler ki, o zeredir. Ha bir de yedinci tür var o da nar yemeğidir" demiş. Ali aşçıya "Sofraları nasıl götürüyorsun?" diye sormuş. O da "Bir sofra Zeynep'e, bir sofra Delile'ye, sonra kölelere, sonra köpeklere götürüyorum. Her birine yeterli ölçüde et veriyorum. En az yiyen bir rıtl miktarı yiyor" demiş. Ali el-Mısırî bu şekilde her şeyi sormuş. En sonunda da anahtarların yerini sormuş, onu da öğrenince kölenin elbiselerini çıkarıp kendisi giymiş. Sepeti alıp çarşıya gitmiş. Eti ve sebzeleri alıp dönmüş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilen konuşmayı tamamladı.

706. GECE

Ali sebzeleri alıp hana girince Delile'nin gireni çıkanı kontrol etmek üzere orada oturduğunu görmüş. Kırk kölesi de silahlı olarak yanında duruyorlarmış. Delile onu görünce tanımış hemen ve "Ey haramilerin reisi! Dön geri, bu handa hırsızlık etmek mi istiyorsun?" demiş. Köle kılığındaki Ali el-Mısırî "Ne diyorsun sen be kadın?" demiş. Delile "Aşçıya ne yaptın sen? Öldürdün mü, yoksa uyuttun mu?" demiş. Ali "Hangi aşçıyı soruyorsun? Benden başka bir aşçı mı var?" diye karşılık vermiş. Kadın "Yalan söyleme bana, sen Ali Zeybek el-Mısırî'sin!" demiş. Ali kölelerin lehçesiyle konuşarak "Mısırî beyaz mıdır, siyah mıdır? Ben doğduğumdan beri köleyim!" demiş. Bu esnada diğer köleler araya girip "Ey amca oğlu, ne oluyor?" diye sormuşlar. Delile kölelere dönüp "Bu adam sizin amca oğlunuz değil, bu kişi Ali Zeybek'tir. Muhtemelen amcanızın oğlunu ya öldürdü veya uyuttu!" demiş. Köleler "Olur mu öyle şey, bu bizim amcaoğlu Sadullah işte!" demişler. Kadın "Hayır, o Ali el-Mısırî'dir, kendisini boyamış" demiş. Ali yine "Ali el-Mısırî de kim? Ben Sadullah'ım" dese de Delile iddiasında ısrar etmiş ve "Halep oradaysa arşın burada!" diyerek meydan okumuş. Sonra yağ getirip bir miktar sürmüş ve ovalamış, fakat derisindeki siyahlık gitmemiş. Bunun üzerine köleler "Bırak da gitsin bize yemek pişirsin" demişler.

Kadın "O sizin amcaoğlunuzsa dün ne pişirdiğini ve her gün size kaç tür yemek pişirdiğini biliyor olmalı" demiş. Bunun üzerine Ali'ye yemek türlerini ve dün gece istedikleri yemeği sormuşlar. Ali "Dün gece nohut, çorba istediniz. Sonra yahni, maverdiye ve bir de altıncı yemek istediniz, o da zerdeydi. Yedinci ise nar

yemeğiydi. Akşam da aynısını istediniz” demiş. Köleler “Doğru söyledi” demişler. Delile “Onunla birlikte içeri girin, mutfağı ve ambarı tanırса amcanızın oğludur, yoksa onu öldürün” demiş. Aşçı bir kedi terbiye etmiş imiş de mutfağa girince üzerine atlarmış. İçeri girdiklerinde kedi Ali’nin omuzlarına çıkmış. Ali onu tutup atmış. Sonra anahtarları almış. Birinin üzerinde tüy görünce onun mutfağın anahtarı olduğunu anlamış. Mutfağı açıp sebzeleri çıkarmış. Bu arada kedi Ali’nin ayaklarının etrafında dolanıp ambara doğru yönelmiş. Ali kedinin gittiğı yerin ambar olduğunu anlamış. Anahtarları çıkarınca birinin üzerinde yağ izi olduğunu görmüş ve onun ambarın anahtarı olduğunu anlayıp onunla kapıyı açmış. Köleler “Ey Delile, bu adam yabancı biri olsaydı mutfağın veya ambarın yerini bilemezdi. Bu kadar anahtarın arasından oraların anahtarı bulamazdı” demişler. Delile “Oraları kediden bildi. Anahtarları da bazı izlerden anlamıştır muhakkak. Ben bu işe şaşırmam” demiş.

Ali el-Mısırî mutfağa girip yemek pişirmiş. Zeynep’e sofrasını götürünce bütün elbiselerin onun köşkünde olduğunu görmüş. Oradan çıkıp bir sofa da Delile için hazırlamış. Sonra köleleri ve köpekleri yedirmiş. Akşam olunca yine aynı şeyleri yapmış. Kapı sadece akşamları ve sabahları açılıp kapanırmış. Ali el-Mısırî çıkıp “Ey han sakinleri! Köleler bekçilik yapmaya başladılar! Köpekleri de saldık! Artık bu saatten sonra kim onların karşısına kim çıkarsa suç bizden gitmiştir!” diye seslenmiş. Ali köpeklerin yemeğine zehir katmış. Köpekler zehirli yemeğı yediklerinde hemen ölmüşler. Sonra bütün kölelere, Zeynep’e ve Delile’ye uyku ilacı içirmiş. Bütün elbiseleri ve hamamın tokmağını alıp handan çıkmış, hızla oradan uzaklaşmış.

Kendi yaşadıkları yere varıp Hasan Şuman’ı bulmuş. Hasan “Ne yaptın?” diye sorunca bütün yaşadık-

larını anlatmış. Hasan Şuman Ali'ye yaptıklarından ötürü teşekkür etmiş. Sonra kalkıp Ali'nin elbisesini çıkarmış. Birtakım bitkiler kaynatıp onunla bedenini yıkamış. Ali yine eskisi gibi beyaz olunca uyuttuğu kölenin yanına gitmiş, elbisesini giydirdikten sonra onu uyandırmış. Köle kalkınca manava gidip ihtiyacı olan sebzeleri almış ve hana dönmüş.

Ali Zeybek el-Mısırî'nin yaşadıkları bunlarmış. Delile'nin yaşadıklarına gelirsek: Ahaliden bir tüccar gelmiş. Hanın kapısının açık, kölelerin uykuda, köpeklerin zehirlenmiş olduğunu görmüş. Delile'nin yanına gidince onun da uyku ilacı içmiş olduğunu ve boynunda bir kâğıt bulunduğunu görmüş. Başında uyku ilacının etkisini gideren bitkiler varmış. Bunları alıp Delile'nin burnuna tutunca Delile uyanmış ve "Neredeyim ben?" diye sormuş. Tüccar "Ben buraya geldiğimde hanın kapısı açıktı. Senin uyutulmuş olduğunu gördüm. Öteki köleler de uyutulmuştu. Köpeklerse öldürülmüştü. Ben de üzerindeki kâğıdı alıp okudum. Bu işi Ali el-Mısırî yapmış olmalı" demiş. Sonra gidip köleleri ve Zeynep'i de uyku ilacının etkisinden kurtarmış.

Delile olanları duyunca kölelere "Ben size bu adam Ali el-Mısırî'dir demedim mi? Bu iş aramızda kalsın, kimseye duyurmayın" demiş. Sonra kızına dönüp "Ben sana Ali el-Mısırî'nin intikam almadan durmayacağı söylemedim mi? Ona yaptığımıza karşılık yaptı bunu bize. Başka bir şey de yapabilirdi. Fakat örfe riayet ve aramızdaki dostluğu korumak için bu kadarla yetindi" demiş. Daha sonra Delile yiğitlik elbisesini çıkarıp kadın elbiselerini giyinmiş ve Ahmed Denef'in hanına gidip odasını aramış.

Bu arada Ali el-Mısırî elbiselerle ve posta güvercinleriyle girince Hasan Şuman kırk güvercinin parasını vererek onları satın almış ve pişirip adamlarına yedirmiş.

Delile kapıyı çalmış. Ahmed Denef hizmetçisine “Bu Delile’nin kapı çalmasıdır. Kalk kapıyı aç!” demiş. Hizmetçi kalkıp kapıyı açmış, Delile içeri girmiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilen konuşmayı tamamladı.

707. GECE

Delile içeri girince Hasan Şuman “Ey yaşlı ve uğursuz kadın! Buraya niye geldin? Sen ve kardeşin balıkçı Zerik harap oldunuz” demiş. Delile “Ey çavuş, ben bunu hak etmiştim. İşte boynum önündedir. Fakat bana bu kurnazlığı yapan aranızdan kimdir?” demiş. Ahmed Denef “O benim ilk yetiştirdiklerimdendir” deyince kadın “Allah için söyle de ona posta güvercinlerimi ve diğer aldığı şeyleri geri versin bana” demiş.

Hasan Şuman bunu duyunca Ali’ye dönüp “Allah iyiliğini versin! Posta güvercinlerini mi pişirdin?” demiş. Ali “Benim onların posta güvercini olduğundan haberim yoktu” demiş. Ahmed hizmetçiye dönüp “Pişirdiğin kuşları bize getir!” demiş. Hizmetçi denileni yapınca da kuşu Delile’ye ikram etmişler. Delile güvercinden bir lokma alınca “Bu posta güvercinin eti değil. Ben onu misk tohumuyla besledim, onun eti misk gibi kokar” demiş. Bunun üzerine

Hasan Şuman “Muradın posta güvercinlerini almaksa Ali el-Mısrî’nin ihtiyacını görmelisin” demiş. Delile “Onun ihtiyacı da nedir?” diye sorunca, “Kızın Zeynep ile evlenmek istiyor” demiş. Delile bunu duyunca “Ben kızım hakkında örfe göre hüküm veririm”

demiş. Hasan, Ali el-Mısrî'ye "Ona güvercinleri ver" demiş. Ali güvercinleri Delile'ye vermiş. Delile kuşları aldığına çok sevinmiş.

Hasan Şuman "Bize yeterli bir karşılık vermek gerekir" deyince Delile "Onun muradı kızım ile evlenmekse yaptığı bu kurnazlık pek uygun değil. Kurnazlık ancak onun dayısı olan çavuş Zerik'ten kendisini istemekle gerçekleşir. Kızın vekili odur. Bir rıtl balık iki dinara, diye bağırır durur, dükkânına bir kese bağlamış, ona altından iki bin dirhem koymuştur" demiş. Onlar kadının sözlerini işitince "Ey uğursuz kadın! Bu söz de nedir? Sen kardeşimiz Ali el-Mısrî'yi öldürmek mi istiyorsun?" diye bağırmışlar.

Sonra Delile yanlarından kalkıp hana gitmiş, kızına "Ali el-Mısrî seni benden istedi" demiş. Kız buna sevinmiş, çünkü iffeti sebebiyle onu seviyormuş. Sonra annesine orada neler olduğunu sormuş, o da her şeyi anlatmış ve "Ben ona bir şart koştum, seni dayından isteyecek, Tabii bu şart onun yok olmasını sağlayacak" demiş.

Ali el-Mısrî'ye gelirsek: Kadın gittikten sonra oradakilere "Zerik de kimdir? Ne iş yapar?" diye sormuş. "Zerik Irak bölgesindeki yiğitlerin piridir. Neredeyse dağları yürütür, yıldızlara ulaşır, gözden sürmeyi çeker alır. Bu hususta da bir benzeri yoktur. Fakat bu işlere tövbe etti. Bir balık dükkânı açtı, balıkçılardan iki bin dinar topladı. Onları bir keseye koyarak keseye ipekten bir bağ attı. İçine de çingirak ve ziller yerleştirdi. Onu dükkânın içerisinde bir direğe astı. Dükkânı her açtığında, keseyi oraya bağlar, sonra şöyle bağırır: 'Ey Mısır kurnazları, ey Irak yiğitleri, ey Acem ülkesinin mahirleri! Neredesiniz? Balıkçı Zerik kesesini dükkânına asmıştır. Kim bir kurnazlık yapar ve hile tertip eder de keseyi alırsa, kese onunundur.' Tamahkar yiğitler gelir, kurnazlık yaparak onu ele geçirmek ister, fakat başaramazlar. Onun ayak-

larının altında kurşundan bir körük konulmuştur. Biri gelince hemen onu fark eder ve ateşi tutuşturur. Bir tamahkâr gelip keseyi almak isterse, körük ona zarar verir veya bazen öldürür. Ey Ali! Sen ona hücum edersen, cenazede izdiham ile ölüp kim vurduya gidenlerden olursun. Ona karşı koymaya gücün yetmez. Ondan senin adına korkulur. Senin Zeynep ile evlenmeye ihtiyacın yoktur. Kim bir şeyi bırakırsa, onsuz da yaşar” demişler.

Ali el-Mısırî “Bana kalırsa bu sizin ayıbınız. Ama ben o keseyi alacağım. Şimdi bana bir kadın elbisesi getirin” demiş. Ona bir kız elbisesi getirmişler. Elbiseyi giyinip tam olarak örtünmüş. Elbise üzerinde bol durmuş, kuş tüylerinden iki göğüs yapmışlar. Karnına da biraz kumaş parçaları koymuşlar. Tıpkı bir kadın gibi olmuş. Ona bakan herkes hiç düşünmeden “Bu kadın ne güzeldir” dermiş hani.

Ali el-Mısırî eşekçiye bir dinar verip eşeğe binmiş. Eşek onu balıkçı Zerik’in dükkânına götürmüş. Orada asılı duran keseyi görmüş. Altınlar da içinden gözüküyormuş. Zerik o sırada balık kızartıyormuş. Ali eşekçiye “Ey eşekçi, bu koku da ne?” diye sormuş. Eşekçi “Zerik’in balıklarının kokusudur” demiş.

Bunun üzerine Ali “Ben hamile bir kadını, kokudan canım çekti, git de bana ondan bir parça balık getir” demiş. Eşekçi Zerik’e gidip “Sen balık kokusunu hamile kadınlara mı ulaştırıyorsun? Benim yanımda Emir Hasan Şer Tarik’in hanımı vardır. O hamile, balığın kokusunu aldı canı çekti. Ona bir parça balık getir. Ey Allah’ım, bizi bugünün şerrinden muhafaza eyle” demiş. Bunun üzerine Zerik bir balık parçası alıp pişirmek istemiş. Ancak o sırada ateş sönmüş, o da ateşi yakmak için içeri girmiş. Zerik’in oradan ayrıldığını gören Ali el-Mısırî elini keseye uzatmış hemen, ama tam keseyi alacakken çığıraklar, ziller ötmeye başlamış. Bunu duyan Ze-

rik hemen geri gelip “Seni hırsız, hilen ortaya çıktı! Demek kadın kılığına girip bana tuzak kurdun ha? Geldiğin şeyi al bakalım!” demiş ve kurşun sopayla vurmuş ona. Ali başarsız bir şekilde geri dönüp gittiğinde insanlar Zerik’in başına toplanıp “Sen çarşıda kalmak istiyor musun, istemiyor musun? İstiyorsan keseyi bırak, bu kötülük yetti artık!” demişler. Zerik “Tamam, yemin olsun ki sözünüz başım gözüm üstünedir” demiş.

Ali’ye gelirsek hana geri döndüğünde Şuman “Ne yaptın?” diye sormuş. O da başından geçenleri anlatmış. Sonra üzerindeki kadın elbisesini çıkarıp “Ey Şuman, bana bir seyis elbisesi getir” demiş. Şuman istediği elbiseyi getirince Ali elbiseyi alıp giymiş. Sonra bir sahan ile beş dinar alıp balıkçı Zerik’e gitmiş. Zerik “Ne istiyorsun?” diye sorunca elindeki dinarları gösterip balık istediğini söylemiş. Zerik tezgâhtaki balıklardan vermek istemiş, ama Ali onları kabul etmeyip kızarmış balık istemiş. Bunun üzerine Zerik balıkları ocağın üzerine atıp kızartmaya başlamış. Bu esnada ateş sönmüş. Ateşi tekrar yakmak için içeri girmiş. Adamın oradan ayrılmasını fırsat bilen Ali hemen elini uzatıp keseyi almak istemiş. Ancak eli kesenin ucuna değer değmez ziller ve halhallar ötmeye başlamış. Bunu duyan Zerik ona bağırıp “Bir seyis kılığında bile gelsen buraya, senin tuzacağın bana sökmez. Ben zaten seni paralarını ve sahanı tutmandan tanımıştım!” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilen konuşmayı tamamladı.

708. GECE

Balıkçı Zerik Ali el-Mısırî'ye yine kurşundan sopalarla vurmak istemiş. Ali el-Mısırî kendisini bu darbelerden korumak için kenara çekince sopa fırlayıp hamurla dolu tekneye düşmüş, kırılmış. Parçalarından biri oradan geçen hâkimin göğsüne isabet etmiş. Hâkim öfkeyle "Kim yaptı bunu?" diye bağırınca insanlar "Efendimiz, bu küçük bir çocuktur. Taş atıyorlarmış çocuğa, o da tekneye isabet edivermiş. Çok şükür Allah sizi büyük bir beladan korumuş" demişler. Ancak hâkimin yakınına gidip de isabet eden şeyin kurşun sopanın parçası olduğunu görünce bu işi yapanın balıkçı Zerik olduğunu anlamışlar. Hemen ona gidip "Bu yaptığın iş helal değildir. O keseyi indirsen daha iyi olacak!" demişler. Zerik "Allah dilerse onu indiririm" diye karşılık vermiş.

Ali el-Mısırî'ye gelirsek: Hana dönüp adamların yanına girince "Kese nerede?" diye sormuşlar. O da yaşadıklarını anlatmış. Bunun üzerine "Sen hilenin üçte ikisini zayi ettin" demişler. Ali hiçbir şey demeden üzerindekiyi çıkartıp tüccar elbiselerini giymiş ve dışarı çıkmış. Bir yılan oynatıcı görmüş, elindeki kutulardan birinde iki yılan, diğerindeyse malları varmış. Adamın yanına gidip "Benimle gelmeni ve çocuklarımı eğlendirmeni istiyorum" demiş. Sonra onu alıp hana götürmüş ve yemek ikram etmiş. Yemeğe afyon katıp adamı uyutmuş. Elbiselerini alıp giyinmiş ve balıkçı Zerik'e gitmiş. Bir anda iki yılanı çıkarıp adamın önüne atmış. Zerik yılanlardan korkan biriymiş, ayağının dibindeki yılanları görünce fırlayıp içeri kaçmış. Bunun üzerine Ali yılanları alıp tekrar yerlerine koymuş ve elini uzatıp keseyi almak istemiş. Ancak yine ziller ve çingiraklar ötmeye başlamış. Zerik zillerin sesini du-

yunca “Bana tuzak kura kura şimdi de yılanı mı öldün?” diye bağırması ve Ali’ye kurşun sopa fırlatması. O sırada oradan bir asker ve seyis geçiyormuş. Sopa seyisin başına isabet edip adamı düşürmüştü. Bunu gören asker “Onu kim yaraladı?” diye bağırması. İnsanlar “Taş çatıdan düştü” diyerek askeri kandırmışlar. Asker yoluna gidince insanlar seyise çarpan şeye bakıp onun kurşun sopa olduğunu görmüşler. Hemen Zerik’e dönüp “Keseyi indir artık!” demişler. Zerik “Allah dilerse onu bu gece indiririm” diye karşılık vermiş.

Ali el-Mısrî Zerik ile oynamaya devam etmiş. Yaptığı hilelerin sayısı yediyi bulmuş ama bir türlü keseyi alamamış. Hana geri dönüp yılandının elbiselerini ve malını iade edip biraz da yardımda bulunmuş. Sonra tekrar Zerik'in dükkânına dönmüş, onun kendi kendine "Bu keseyi dükkânda bırakırsam gelir, onu alır. En iyisi ben onu evime götürüyüm" dediğini duymuş. Sonra adam dediğini yapıp keseyi almış, göğsüne koyup dükkândan ayrılmış. Ali el-Mısrî de onu takip etmeye başlamış. Adam evine yaklaşıncaya kadar peşinden gitmiş. Zerik komşularından birinin bir ziyafet verdiğini görmüş "Eve gidip keseyi karıma vereyim, işimi gücümü halledeyim de sonra dönüp ziyafete katılırım" demiş ve yoluna devam etmiş. Ali el-Mısrî de ardından yürüyormuş.

Zerik vezir Cafer'in azatlılarından bir cariyeyle evliymiş. Ondan bir çocuk varmış; adı Abdullah'mış. Zerik işte bu kesedeki altınlarla çocuğunu yetiştirip evlendirmeye, ona güzel bir yaşam sunmaya yemin etmişmiş. Hanımının yanına asık bir suratla girince hanımı "Ne oldu, neden suratın asık?" diye sormuş. "Allah beni bir dolandırıcıyla imtihan etti; adam bana yedi tuzak kurup keseyi almaya çalıştı, ama alamadı" demiş. Kadın bunu duyunca "Sen o keseyi bana ver, ben oğlumuz için saklayayım onu" demiş. Zerik keseyi karısına vermiş. Bu esnada Ali el-Mısrî başka bir odaya saklanmış oradan onları gözlüyor, konuştuklarını dinliyormuş. Daha sonra Zerik kalkıp üzerindeki elbisesi çıkarmış, yeni elbiseler giymiş ve karısına "Ey Abdullah'ın annesi, sen keseye göz kulak ol, ben mahalledeki ziyafete katılmaya gidiyorum" demiş. Kadın "Biraz uyu, dinlen de öyle gidersin" deyince adam karısının sözüne uyup biraz dinlenmek için uyumuş. Bunun üzerine Ali el-Mısrî kalkıp parmaklarının ucunda yürüyerek gitmiş, keseyi alıp eğlencenin olduğu eve doğru gitmiş. Orada dolanmaya başlamış.

Bu esnada Zerik uykusunda keseyi bir kuşun aldığını görmüş. Korkuyla uyanıp karısına “Kalk bak bakalım kese yerinde mi” demiş. Kadın keseye bakınca onu bulamamış. Yüzüne vurup “Ey Abdullah’ın annesi! Ne talihsiz insanmışsın sen! Dolandırıncı keseyi aldı!” demeye başlamış. Zerik “Vallahi onu dolandırıncı Ali almıştır, ondan başka keseyi alabilecek kimse yok!” deyince kadın “Hemen onu bulup getir, yoksa kapıyı kilitler içeri almam seni, geceyi sokakta geçirirsin!” demiş. Zerik kalkıp ziyafet yerine gitmiş, orada Ali’yi görünce “İşte keseyi alan budur” demiş.

Ali el-Mısırî ziyafet yerinden ayrılıp Ahmed Denef’in hanına doğru gitmeye başlayınca Zerik hemen önden gidip hana girmiş, herkesi uyur bir halde bulmuş. Az sonra Ali gelip kapıyı çalınca “Kim o?” diye seslenmiş içeriden. Ali soruyu soranın Hasan Şuman olduğunu zannederek “Benim, Ali el-Mısırî, kapıyı aç, keseyi getirdim” demiş. Zerik içeriden “Yalan söylüyorsun, keseyi görmeden sana kapı açmam, üstadın ile bahse girdik” demiş. Bunun üzerine Ali “Elini uzat” demiş. Adam kapının arkasından elini uzatınca keseyi eline vermiş. Zerik keseyi aldığı gibi başka bir kapıdan çıkıp kaçmış.

Ali kapıda beklemeye devam etmiş, kimse kapıyı açmayınca ısrarla vurmaya başlamış. Adamlar kapı sesini duyunca uyanıp birbirlerine “Bu Ali’nin kapı vuruşu” demişler. Sonra kapıyı açmışlar, Ali içeri girmiş. Hasan Şuman “Keseyi aldın mı?” diye sorunca Ali “Ey Şuman, bu kadar şaka yeter, az önce sana kapının ardından onu verdim ya, bana keseyi vermeden içeri giremezsin dedin ya” demiş. Bunu duyan Hasan Şuman “Vallahi ben almadım keseyi, demek ki onu alan Zerik’ti” demiş. Ali el-Mısırî “Benim o keseyi ele geçirmem lazım!” demiş ve hemen dışarı fırlamış. Ziyafet yerine gidince insanların “Sevin ey Ebu Abdullah! Kese yine senin oğlunun oldu!” dediklerini duyunca kendi kendine “O saadetin sahibi benim!” demiş.

Hemen Zerik'in evine gidip evin arkasından dolanmış ve içeri girmiş. Hanımını uyur bir halde bulup burnuna afyon koklatmış. Sonra kadının elbiselerini giyip evi dolanmaya başlamış. Zerik'in oğlu odasında uyuyor, başucunda da Zerik'in cimriliğini gösterecek derecede küçük bir bayram tatlısı duruyormuş. O sırada Zerik evine dönüp kapıyı çalmış. Dolandırıcı Ali sesini Zerik'in hanımının sesine benzeterek "Kim o?" diye seslenmiş. Zerik "Benim, Abdullah'ın babası!" diye cevap verince de "Keseyi getirmezsen kapıyı açmayacağıma yemin etmiştim!" demiş. Zerik "Getirdim keseyi" deyince "Kapıyı açmadan önce onu bana ver ki inanayım" diye ısrar etmiş. Bunun üzerine Zerik "Sépeti sarkıt da onun içine koyayım, oradan alırsın" demiş. O da sepeti sarkıtmış. Zerik keseyi sepete koyunca Ali keseyi almış ve kimseye çaktırmadan girdiği yerden çıkıp gitmiş. Giderken çocuğu yanına almayı da unutmamış. Arkadaşlarının yanına dönüp onlara keseyi göstermiş. Arkadaşları onu tebrik edip tatlı ikram etmişler, birlikte oturup yemişler. Daha sonra Ali, Hasan Şuman'a dönüp "Ey Şuman, bu çocuk Zerik'in oğludur. Onu sakla" demiş. Çocuğu alıp saklamışlar. Sonra bir buzağı getirmiş, kesip han görevlisine vermişler ve onu pişirmesini istemişler. Sonra çocuğu uyutup ölü gibi kefenlemişler.

Zerik'e gelirsek kapıda beklemeye devam etmiş. Sonra kapıyı ısrarla çalmaya başlamış. Kadın kapının sesine uyanınca "Keseyi getirdin mi?" diye sormuş. Zerik "Sarkıttığın sepetin içine koydum ya! Görmedin mi?" demiş. Kadın "İyi de ben sana sepet sarkıtmadım ki içine kese koyasın" deyince Zerik durumu anlamış ve "Vallahi Ali beni yine geçti ve onu aldı" demiş. Sonra eve girip çocuğun da kayıp olduğunu görünce "Vah evladım!" diye bağırmış. Hanımı da çocuğunun kayıp olduğunu öğrenince göğsüne vurmaya başlayıp "Seni vezire söyleyeceğim. Çocuğu bu tuzakları yapan adam

öldürmüştür, bunun sebebi de sensin!” diye bağırma-ya başlamış.

Adam kadına “Onun sorumluluğu bendedir” demiş ve hemen atkısını boynuna dolayıp dışarı çıkmış, Ahmed Denef’in hanına gidip kapıyı çalmış. Han görevlisi kapıyı açınca içeri, adamların yanına girmiş. Hasan Şuman “Niye geldin?” diye sorunca “Ali el-Mısırî’ye söyle, çocuğumu bana versin, altın kesesini kendisine bağışlayayım!” demiş. Şuman bunu duyunca Ali’ye dönüp “Allah senin hayrını versin ey Ali! Niçin onun Zerik’in oğlu olduğunu bildirmedi?” demiş. Zerik “Neden, ona ne oldu ki?” diye atılınca Şuman “Ona kuru üzüm yedirdik, boğazına tılandı, o da öldü. İşte oğlun!” diyerek ölü gibi kefenlenmiş, uyuyan çocuğu göstermiş. Adam “Ah evladım, ben annene ne derim’ diye ağlamaya başlamış. Sonra kalkıp kefeni çözmüş, onu hayatta olduğunu görünce sevinçle “Beni sevindirdiniz!” demiş. Sonra oğlunu kendisine teslim etmişler.

Ahmed Denef, Zerik’e “Sen bütün uyanıklar ve kurnazlar için bu keseyi dükkânına asmıştın. Bir dolandırıcı alırsa, onun hakkı olacaktı. Artık kese Ali el-Mısırî’nin hakkıdır” demiş. Zerik “Ben keseyi kendisine bağışladım” diye karşılık vermiş. Bunun üzerine Ali Zeybek el-Mısırî “Onu kız kardeşinin kızı Zeynep’ten sana hediye kabul et!” demiş. Adam da “Kabul ettim” demiş. Daha sonra “Biz Zeynep’i Ali el-Mısırî’ye istiyoruz” demişler. Zerik “Ben onun hakkında örfe göre hüküm verebilirim” demiş. Hasan Şuman “Bizim teklifimizi kabul ettin mi?” diye sorunca “Mihri verebilerseniz kabul ettim” demiş. “Mihri nedir?” diye sorduklarında “Yeğenim Yahudi Üzre’nin kızı Kamer’in elbisesini, tacını, kemerini ve altın tokasını kendisine getiren kişiyle evleneceğine yemin etti” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilen konuşmayı tamamladı.

709. GECE

Ali el-Mısırî bunu duyunca “O kızın elbisesini bu gece getirmezssem onunla evlenmeye hakkım olmaz!” demiş. Hasan Şuman “Ey Ali, ona bir tuzak kurmaya kalkarsan ölürsün” demiş. Ali “Niçin?” diye sorunca “Yahudi Uzre gaddar ve hilekâr bir sihirbazdır, cinleri kullanır. Onun şehrin dışında, duvarlarındaki tuğlaların birisi altın birisi gümüşten olan bir köşk var. O köşk adam içinde bulunduğu sürece insanlara görünür, çıkınca görünmez olur. Ona adı Kamer olan bir kız nasip oldu. Bu elbiseyi ona hazineden getirdi. Elbiseyi altın bir siniye koyar, köşkün pencerelerini açarak şöyle der: ‘Mısır dolandırıcıları, Irak yiğitleri, Acem mahirleri nerededir? Kim bu elbiseyi alırsa kız onundur.’ Herkes ona bir tuzak kurdu, fakat kimse kızı alamadı. Hepsini sihirle maymun ve eşeğe çevirdi” demiş.

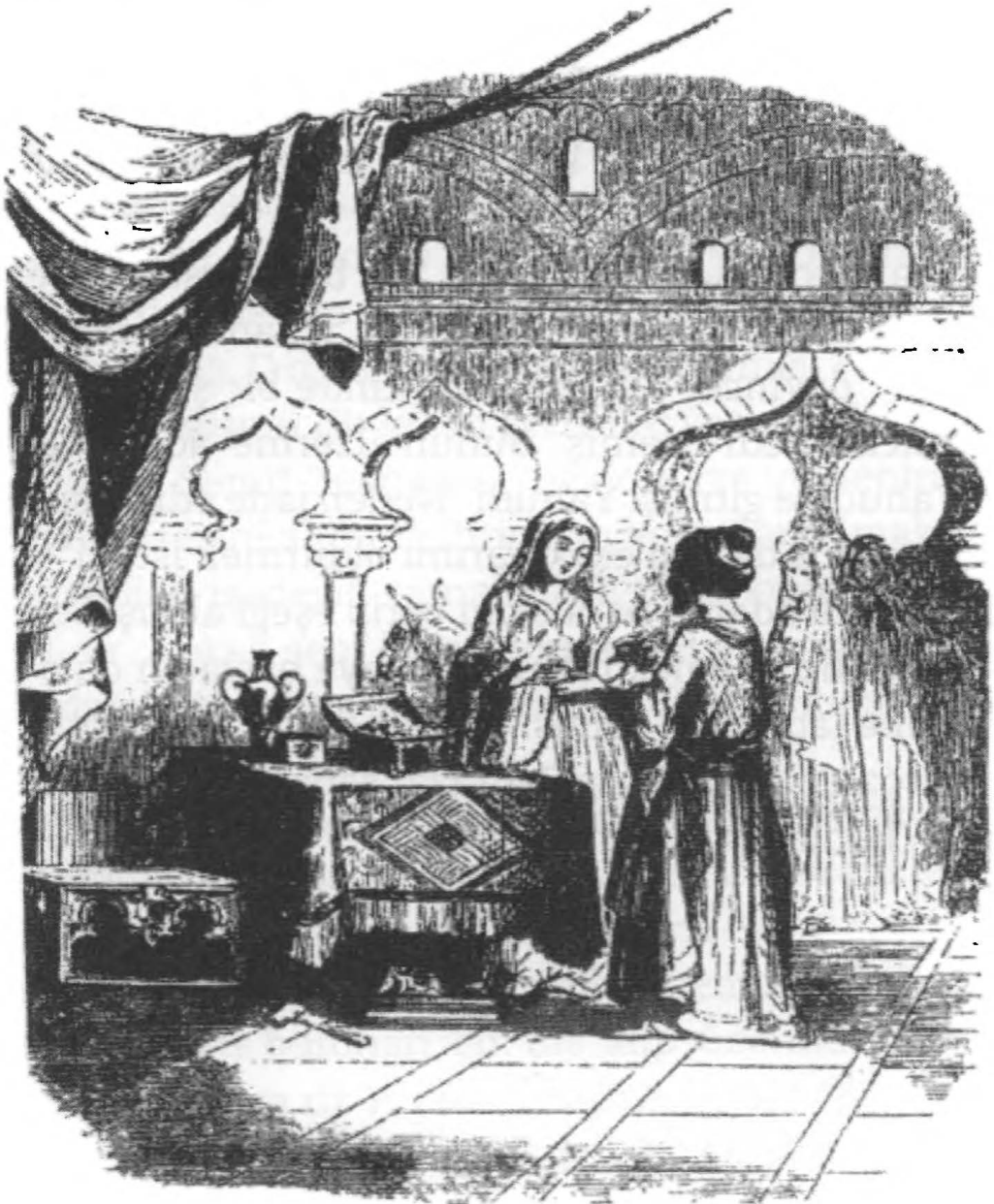
Ali yine “Onu almam lazım. Dolandırıcı Delile’nin kızı Zeynep’in ziyneti olacak o elbise” demiş ve kalkıp Yahudinin dükkânına gitmiş. Onu pek öfkeli görmüş. Yanında altın ve gümüş paralar, bir terazi ve bir de katır varmış. Yahudi kalkıp dükkânı kilitlemiş. Altını ve gümüş paraları bir torbaya doldurup torbanın ağzını bağlamış, sonra onu katıra yüklemiş. Kendisi de katırın sırtına binip oradan uzaklaşmış. En sonunda şehrin dışına çıkmış. Bu sırada Ali el-Mısırî de adamın peşinden gidiyormuş ama o bunun farkında değilmiş. Sonra Yahudi cebinden bir toprak almış, üstüne bir şeyler okuyup havaya savurmuş ve ortaya benzersiz güzellikte bir köşk çıkmış. Daha sonra Yahudi katırın sırtında köşke doğru ilerlemiş. Bir anda katırın yanında bir cin peyda olup yükleri indirmiş. Sırtındaki yükler indirilince katır görünmez

olmuş. Yahudi köşküne girince Ali onun ne yapacağını beklemeye başlamış. Yahudi altından bir değnek alıp ona altın bir zincirle bir sini bağlamış. Elbiseyi siniye koymuş. Ali kapının ardından olan biteni seyreliyormuş. Sonra Yahudi “Ey Mısır kurnazları, Irak yiğitleri, Acem mahirleri! Bu elbiseyi kim alırsa kızım onundur!” diye seslenmiş.

Daha sonra Yahudi tılsımlı birtakım sözler söylemiş bir sofraya kurulmuş; oturup yemeğini yedikten sonra yine bir şeyler söylemiş yemek sofrası kaybolup yerine bir içki sofrası gelmiş. Yahudi oturup içmeye başlamış. Ali kendi kendine “Bu adam sarhoş olmadan elbiseyi alabileceğini aklından bile geçirme” demiş. Biraz bekledikten sonra Yahudiye arkadan yaklaşp elindeki çubuğu çekmiş, Yahudi hemen ona dönüp tılsımlı birtakım sözlerle havaya kaldırmış. Sonra iki eline iki kılıç alıp Ali’yi eski yerine getirmiş ve kum falından onun kim olduğuna bakmış. Karşısındaki adamın adının Ali Zeybek Mısırî olduğunu öğrenince ona dönüp “Gel bakalım kimsin sen, burada işin ne?” demiş. Ali “Ben Ahmed Denef’in öğrencisi Ali el-Mısırî’yim. Delile’nin kızı Zeynep’e talibim. Onun mihri için senin kızının elbisesini istediler. Hayatta kalmak istersen o elbiseyi bana ver. O zaman benden kurtulursun” demiş. Yahudi “Onu ancak ölümünden sonra alabilirsin. Çok fazla insan o elbiseyi almak için tuzak kurdu, hiçbiri benden onu alamadı. Nasihat dinlersen kurtulursun. Onlar seni öldürtmek için bu elbiseyi senden istediler. Falda senin saadetine benimkinin üstünde çıktığını görmeseydim, boynunu kesmiştim” diye karşılık vermiş.

Ali Yahudinin falda kendi saadetine onun saadetine galip geldiğini görmüş olmasına çok sevinmiş ve “Ben bu elbiseyi kesinlikle alacağım, en iyisi sen onu kendin bana ver ki kurtulasın” demiş. Yahudi “Niye tin tam olarak bu mudur?” diye sorunca Ali “Evet”

demiş. Bunun üzerine Yahudi bir tas alıp suyla dol-
durmuş ve üzerine bir şeyler okuyup Ali'ye doğru
serperek "İnsan suretinden çıkıp eşek suretine gir!"
 demiş. Ali, hemen o dakika, uzun kulaklarıyla ve dört
ayağıyla tam bir eşeğe dönüşmüş. Eşek gibi anırmaya
başlamış. Daha sonra Yahudi sabaha kadar içip sar-
hoş olmuş. Sabah olunca eşek suretindeki Ali'ye
"Sana binip katır gibi süreceğim" demiş, elbiseyi, ke-
meri, siniyi ve öteki eşyaları bir sepete koyup hepsini
eşeğe yüklemiş, kendisi de sırtına binmiş. Sonra oku-
yup üfleyip köşkü görünmez yapmış ve eşeğin sırtın-
da dükkânına gitmiş. Torbadaki altın, gümüş paraları
önüne dökmüş.

Ali'ye gelirsek: Eşek suretindeymiş ama söylenenleri işitiyor, anlıyor, sadece konuşamıyormuş. Bir tüccar varmış, yaşlanmış, yapacak iş bulamayınca sakalık yapmaya başlamış imiş. O gün de hanımının bileziklerini alıp Yahudiye getirmiş. Ona “Bunları bozdur da parasıyla bir eşek alayım” demiş. Yahudi “Ona ne yükleyeceksin?” diye sorunca adam “Onunla nehirden su taşıyıp satacağım” demiş. Bunun üzerine Yahudi “Benim şu eşeğimi al o halde!” demiş ve bileziklerin parasından bir eşek parası alıp gerisini adama vermiş. Adam sihirle eşeğe çevrilmiş olan Ali el-Mısrî'yi alıp oradan ayrılmış. Ali kendi kendine “Bu adam sana otlan ve su tulumlarını yükleyip on sefer suya götürsün, zaten yorgunluktan ölürsün” demiş. Sonra sakanın kansı yemesi için bir şeyler getirmiş. Ancak eşek suretindeki Ali kadını başıyla iteleyip düşürmüştü. Kadının feryadına koşup gelen komşuları eşeğe vurup kadını elinden kurtarmışlar.

Akşam kocası gelince kadın “Ya beni boşarsın veya eşeği sahibine iade edersin” demiş. Adam “Neden, ne oldu ki?” deyince “Bu, eşek suretinde bir şeytan beni öldürmek istedi” demiş. Bunun üzerine adam eşeği alıp Yahudiye gitmiş. Yahudi “Neden iade ediyorsun?” diye sorunca da “Bu eşek karımı öldürmek istedi” demiş. Yahudi adama paralarını verip eşeği almış. Sonra Ali'ye dönüp “Demek tuzak kurmaya başladın da o da seni bana iade etti” demiş.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilen konuşmayı tamamladı.

710. GECE

Yahudi, Ali'ye "Ama gör bak ben seni bu eşek suretinle büyük küçük herkesin maskarası yapıyor muyum, yapmıyor muyum?" demiş. Sonra ona binip şehrin dışına çıkmış. Biraz kum alıp üzerine bir şeyler okumuş, üflemiş ve havaya savurmuş, bir anda saray ortaya çıkmış: Saraya girip eşeğin sırtından inmiş, keseyi ve malını almış. Sonra altın değneği çıkarıp ucuna içinde elbise olan siniyi bağlamış. Her gün bağırdığı gibi bağırp "Ey tüm bölgelerin delikanlıları, bu elbiseyi kim elde edebilir?" demiş. Ardından da daha önceki gibi birtakım tılsımlar okumuş, önünde bir sofraya peyda olmuş. Oturup yemeğe başlamış. Doyunca tekrar tılsımlı birtakım şeyler okumuş, yemek sofrası kalkıp yerine içki sofrası gelmiş. İçip sarhoş olmuş. Sonra içinde su bulunan bir tas çıkarıp üzerine bir şeyler okumuş, eşeğin üzerine serpip "Bu suretinden çıkarak ilk suretine dön!" demiş. O da önceki gibi insan olmuş. Yahudi ona "Ey Ali, sözümü dinle, bu şerrimle yetin, daha fazlaya zorlama. Senin Zeynep ile evlenmeye ve benim kızımın elbisesini almana ihtiyacın yok. Onu almak senin için kolay iş değil, tamahkârlığı bırakmak daha hayırlıdır. Yoksa seni bir maymun veya ayıya çeviririm, Kafdağı'nın ardına atarak başına cinleri musallat ederim" demiş.

Ali el-Mısırî "Ey Uzre, ben o elbiseyi almak zorundayım, bu konuda kararlıyım. Aksi halde seni öldürürüm" demiş. Yahudi bunu duyunca "Ey Ali, tıpkı bir cevize benziyorsun; kırılmadan yenmezsin!" demiş ve içinde su bulunan bir tas alıp üzerine bir şeyler okumuş, sonra da Ali'nin üzerine serpip "Bu suretinden çıkıp ayı suretine gir!" demiş. Ali hemen o dakika ayıya dönüşmüş. Yahudi ayının boynuna bir bağ

geçirip demir bir direk bağlamış. Sonra yiyip içmeye devam etmiş. Bir yandan da ayıya birkaç lokma atıyor, kâsenin fazlasını önüne döküyormuş. Sabahleyin kalkıp içinde elbise olan siniyi kaldırmış. Ayıyı sihirle dükkânına götürmüş. Dükkânda oturup yine altınlarını ve gümüşlerini çıkarmış. Ayının boynundaki zinciri de dükkânda bir yere bağladı. Ali yine her şeyi duyabiliyor, anlıyor, ama konuşamıyormuş.

Bir adam dükkânında oturan Yahudi'nin yanına gelip "Efendi, bu ayıyı bana satar mısın? Benim bir kanım var, amcamın kızıdır aynı zamanda, bana ayı eti yemek ve yağını kullanmak istediğini söyledi" demiş. Yahudi bunu duyunca sevinmiş ve kendi kendine "Kessin diye bu ayıyı ona vereyim. Böylece bu adamdan kurtuluruz" demiş. Bu esnada Ali el-Mısırî de içinden "Bu adam beni kesmek istiyor, kurtuluşum yalnız Allah'a kaldı" diyormuş. Yahudi "Sana hediyem olsun" diyerek ayıyı adama vermiş. Adam ayıyı alıp bir kasaba gitmiş, ona "Bıçağını al da peşimden gel" demiş. Kasap iki bıçak alıp adamın ardına düşmüş. Eve vardıklarında kasap bıçakları bilemeye başlamış. Ancak tam sırada Ali birden yerle gök arasında uçmaya başlamış ve sonunda kendini Yahudinin köşkünde bulmuş.

Bunun sebebi şuymuş: Yahudi adama ayıyı verdikten sonra sarayına gitmiş, kızı ayıyı ne yaptığını sorunca olan biteni anlatmış. Bunun üzerine kız "Bir cin çağırıp Ali el-Mısırî'yi ona soracağım. Bakalım o muymuş bu hileleri yapan yoksa başka birisi mi?" demiş. Sonra birtakım tılsımlar okumuş, gelen cine "Ali el-Mısırî midir hileleri yapan yoksa başka biri midir?" demiş. Bunun üzerine cin gidip ayı suretindeki Ali'yi alıp kızın önüne getirmiş ve "Bu adam Ali el-Mısırî'dir. Kasap onu bağlamış, kesmek için yatırmıştı. Ben de hemen onu kaptığım gibi buraya size getirdim" demiş. Yahudi içinde su bulunan bir kap alıp üzerine bir şey-

ler okumuş ve “Bu suretinden çık, ilk suretine dön!” diyerek Ali’nin üzerine serpmiş. O da daha önceki gibi insan suretine dönmüş.

Yahudinin kızı onun yakışıklı bir delikanlı olduğunu görünce âşık olmuş, sevgisi kalbine yerleşmiş. Sonra “Ey uğursuz adam, niçin benim elbisemi istiyorsun da babam sana bu işleri yapıyor?” demiş. Ali “Onları alıp götürmeye kararlıyım!” diye karşılık verince kız “Senden başkaları da uğraştı, elbisemi alabilmek için babama bir sürü tuzak kurdular, hiçbiri başaramadı. Tamahkârlığı bırak!” demiş.

Ali “Ben ya o elbiseyi alırım ya da babanı öldürürüm!” demiş. Babası bunu duyunca kızına “Kızım, bu uğursuz adama bir bak, helakinin peşinden nasıl koşuyor” demiş. Sonra Ali’ye dönüp “Seni sihirle köpeğe dönüştüreyim de gör!” demiş ve içinde su olan tası alıp üzerine tılsımlı bir şeyler okumuş ve Ali’nin üzerine serpip “Bu suretinden çıkıp köpek suretine gir!” demiş. Ali insan suretinden çıkıp bir köpeğe dönüşmüş.

Yahudi kızıyla birlikte içip sarhoş olmuş. Sonra kalkıp elbiseyi ve siniyi almış. Katırna binip köpeği de yanına alarak yola koyulmuş. Köpekler ona doğru havlayıp duruyormuş. Bu sırada Yahudi bir hurdacı dükkânına uğramış. Adam kalkıp Yahudinin peşine takılan köpekleri kovmuş. Köpek suretindeki Ali de dükkânda bir köşeye kıvrılıp uyumuş. Yahudi etrafına bakınıp onu bulamayınca çıkıp gitmiş.

Daha sonra hurdacı dükkânından çıkıp evine gitmiş. Köpek suretindeki Ali de onun peşinden gidip eve girmiş. Eve girince hurdacının kızı yüzünü örtüp “Babacığım, yabancı bir adamı buraya getirip evimize mi sokuyorsun?” demiş. Adam “Kızım, ne insanı, bu bir köpek” deyince kız “Hayır, bu Ali el-Mısırî’dir, Yahudi kendisine sihir yapmış” demiş sonra da Ali’ye dönüp “Sen Ali el-Mısırî değil misin?” diye sormuş, o da başıyla “Evet” diye işaret etmiş. Sonra babası kızına “Yahu-

di ona niye sihir yapmış ki?” diye sormuş. Kız “Bu adam Yahudi’nin kızı Kamer’in elbisesini almak istemiş” demiş ve eklemiş: “Ben onu bu sihirden kurtarabilirim.” Babası bunu duyunca “O halde bir hayır yaparsan, tam vaktidir” demiş. Kız “Benimle evlenirse onu sihirden kurtarırım” demiş. Köpek başıyla kıza işaret edip teklifini kabul ettiğini söylemiş. Bunun üzerine kız hemen üzerinde birtakım yazılar olan bir tas almış, tam ona tılsımlı sözler okuyormuş ki bir anda birisinin bağırdığını duyup tası elinden düşürmüş. Geriye dönünce bağıranın babasının cariyesi olduğunu görmüş. Cariye kıza “Hanımım! Aramızda bir ahitleşme yok muydu? Bu sanatı sana ben öğrettim, sen de bana danışmadan bir şey yapmayacağına dair söz vermiştin. Seninle evlenecek olan kişi benimle de evlenecek!” diye bağırmış.

Hurdacı, cariyeden bu sözleri işitince kızına “Sana bu işi kim öğretti?” diye sormuş. Kızı “Babacığım, bana bu sanatı öğreten odur. Ama bir de bu ilmi ona kimin öğrettiğini sorun” demiş. Cariye “Efendim, bilin

ki, ben Yahudi Uzre'nin yanındayken ben ona yardım ederdim. O da sihirli sözleri okurdu. Dükkâna gittiğinde de kitaplarını açar, onlardan okurdum, bu sayede manevi ilimleri öğrendim. Sonra beni sana sattı, evine geldim. Bu ilmi kızına öğrettim, fakat bana danışmadan bir şey yapmamasını şart koştum. Onunla evlenecek kişi benimle de evlenecektir!" demiş. Sonra içinde su bulunan bir tas alıp üzerine bir şeyler okumuş ve köpeğin üzerine serpip "Bu suretinden çıkıp asıl suretine dön!" demiş. Bunun üzerine Ali köpek suretinden kurtulup insan olmuş. Hurdacı ona bu duruma düşmesinin sebebini sorunca bütün yaşadıklarını anlatmış.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilen konuşmayı tamamladı.

711. GECE

Hurdacı, Ali el-Mısırî'ye "Kızımı ve cariyemi istiyor musun?" diye sormuş, o da "Benim Zeynep ile evlenmem lazım" diye karşılık vermiş. O sırada kapı çalınmış. Cariye "Kim o?" diye sorunca dışarıdaki "Ben Yahudinin kızı Kamer'im" demiş ve eklemiş: "Ali el-Mısırî burada mı?"

Kız "Ey Yahudinin kızı, bizim yanımızdaysa yanımızda bundan sana ne?" deyince kız "Cariye, çabuk aşağı inip kapıyı aç!" diye bağırmış. Cariye gidip kapıyı açmış. Yahudinin kızı içeri girip Ali'yi görmüş. Ali ona "Seni buraya getiren nedir?" diye sorunca Yahudinin kızı "Ben Allah'tan başka ilah olmadığına

ve Hz. Muhammed'in O'nun peygamberi olduğuna şahitlik ederim" demiş ve Müslüman olmuş. Sonra da "İslam dininde kadınlar mı erkeklere mihr verir, yoksa erkekler mi kadınlara mihr verir?" diye sormuş. Ali "Erkekler verir" deyince kız "Ben sana mihr olarak bu elbiseyi, altın zincirleri, değneği, kemeri ve siniyi veriyorum. Buna ilave olarak senin ve Allah'ın düşmanı olan babamın başını da getirdim" demiş ve babasının başını Ali'nin ayaklarının önüne atıp "İşte bu senin ve Allah'ın düşmanı olan babamın başı!" demiş.

Babasını öldürmesinin sebebi şuymuş: Babası Ali Mısri'yi sihirle köpeğe çevirince kız bir rüya görmüş. Rüyasında biri ona "Müslüman ol" demiş, o da Müslüman olmuş. Sonra babasına Müslümanlığı teklif etmiş. Ama babası kabul etmemiş. Bunun üzerine o da babasını zehirleyip öldürmüştü. Ali bütün bu malların alıp hurdacıya "Yarın halifenin huzurunda toplanalım. Ben kızınla ve cariyenle evleneceğim" demiş. Sonra sevinçli bir şekilde yanında mallarla oradan ayrılıp hana doğru yola koyulmuş.

Yolda bir tatlıcı ellerine kapanıp "Allah'tan başka güç ve kudret sahibi yoktur. O azamet sahibidir. İnsanların işi gücü haram yemek olmuş. Sürekli fitne peşinde koşup duruyorlar. Ben onlardan değilim, ikramdır muradım; al da şu tatlının tadına bak!" demiş. Ali ondan bir parça alıp yemiştir. Meğerse tatlıda afyon varmış. Onun için Ali tatlıyı yer yemez bitkinin etkisiyle uyumuştur. Adam ondan elbiseyi, değneği ve zincirleri alıp yanındaki sandığın içine koymuştur. Sandığı sırtlanıp yürümeye başlamıştır.

Bir anda bir kadı ona seslenip "Tatlıcı, buraya gel!" demiştir. Tatlıcı onun yanında gidince kadı "Ne satıyorsunuz?" diye sormuştur. O da "Tatlı ve giyimlik bir şeyler satıyorum" demiştir. Sonra kadı ondan bir parça tatlı alıp yemiştir ancak "Bu tatlı hiç güzel değil" demiştir ve

koynundan başka bir tatlı çıkarıp “Ye de sanatı gör! Ne güzel yapılmış! Sen de bundan ye de benzerini yap!” demiş. Tatlıcı kendisine ikram edilen şeyden yemiş. Meğerse yediği yemekte afyon varmış, yer yemez uyumuş. Bunun üzerine kadı sandığı ve diğer eşyaları yüklendiği gibi Ahmed Denef’in bulunduğu hana gitmiş. Bu adam, kadı kılığına giren Hasan Şuman imiş.

Bunun sebebiyse şuymuş: Ali el-Mısırî elbiseyi almaya karar verip de handan ayrılınca uzun süre kendisinden haber alamamışlar. Ahmed Denef “Ey delikanlılar, kardeşiniz Ali el-Mısırî’yi arayın, bulun!” diye emir verince hepsi şehre dağılıp onu aramaya başlamışlar. Hasan Şuman da kadı kılığında şehirde dolaşmaya başlamış. Tatlıcıyla karşılaşp onun Ahmed Lakit olduğunu anlayınca afyon verip uyutmuş. Sandığı içindekilerle birlikte alıp hana getirmiş.

Öteki kırk kişiye gelirsek onlar şehrin caddelerinde Ali el-Mısırî’yi aramayı sürdürmüşler. Ali Ketef el-Cemel arkadaşlarının yanından ayrılıp başka bir yöne gidince bir kalabalık görmüş ve o yöne doğru gitmiş. Kalabalığı tarayınca Ali el-Mısırî’nin afyonun etkisiyle yerde yattığını görmüş. Hemen onu afyonun etkisinden kurtarmış. Ayılıp da kendini bir kalabalığı arasında bulan Ali “Ben neredeyim?” diye sormuş. Ali Ketef ve arkadaşları “Biz seni afyonun etkisiyle kendinden geçmiş bir halde bulduk, fakat nerede içtiğini bilmiyoruz” demişler. Ali bunu duyunca “Ben bilmiyorum, onu bana bir tatlıcı içirdi, eşyalarımı aldı. Fakat nereye gittiğini bilmiyorum” demiş. Arkadaşları “Biz de kimseyi görmedik. Haydi, gel hana dönelim” demişler. Hana dönüp Ahmed Denef’in yanına girmişler.

Ahmed selam verip “Elbiseyi getirdin mi?” diye sormuş. Ali “Onu, öteki eşyalar ve Yahudi’nin başını getirmiştım, lakin yolda bir tatlıcı karşıma çıktı, bana ilaç içirdi, onları benden aldı” demiş ve bütün yaşa-

dıklarını anlatıp “O tatlıcıyı bulursam cezalandıracağım!” demiş. Hasan Şuman odasından çıkıp “Malları getirdin mi?” diye sormuş. Ali ona da aynı şeyleri söyleyip “Malları, hatta Yahudinin başını bile getirdim, lakin bir tatlıcı karşıma çıktı, beni uyuttu, malları aldı ve nereye gittiğini bilmiyorum. Acaba o tatlıcı nereye gitmiştir, bilir misin?” diye sormuş. Hasan “Bilirim” demiş ve kalkıp odasının kapısını açmış. Tatlıcının afyonla uyutulmuş halde orada yattığını görmüşler. Sonra Hasan onu uyandırmış.

Tatlıcı gözlerini açınca kendisini Ali, Ahmed Denef, Hasan Şuman ve öteki kırk kişinin arasında bulmuş, “Ben neredeyim, beni kim yakaladı?” diye bağırarak. Hasan “Seni ben yakaladım” diye cevap vermiş. Ali el-Mısırî de “Vay hilekâr adam, sen bu işleri nasıl yaparsın?” deyip elini kaldırıncı Hasan Şuman “Elini indir, o senin akraban olacak!” demiş. Ali “Nereden akrabam olacakmış?” deyince “Bu adam Ahmed Lakit’tir, Zeynep’in kız kardeşinin oğludur” demiş. Ali “Bu işi niye yaptın?” diye sorunca Lakit “Büyükannem Delile bana bunu yapmamı söyledi. Balıkçı Zerik, büyükannem dolandırıcı Delile’ye gidip ‘Dolandırıcı Ali el-Mısırî zeki bir adam! Yahudiye öldürüp elbiseyi alabilir’ dedi. Sonra beni çağırıp ‘Ahmed, Ali el-Mısırî’yi tanırmısın?’ diye sordu. Ben de ‘Tanırım, kendisini Ahmed Denef’in çarşısına ben götürmüştüm,’ dedim. Bana ‘Git ona mahirliğini göster. Malları getirirse ona bir tuzak kur, malları kendisinden al,’ dedi. Sonra bana on dinar verdi, elbise ve tatlı aldım, sonrasını biliyorsunuz” diyerek olanları anlatmış.

Ali bunları duyunca Lakit’e “Büyükannene ve balıkçı Zerik’e git, malları ve Yahudi’nin kellesini getirdiğimi söyle. Yarın halifenin divanında beni bulsunlar, Zeynep’in mihrini alsınlar” demiş. Ahmed Denef bu haberlere sevinmiş ve “Ey Ali, sana verilen emekler heba olmamış” demiş.

Sabahleyin Ali el-Mısırî elbiseyi, siniyi, değneği, altın zincirleri ve Yahudi'nin mızrağa geçirilmiş başını alıp Ahmed Denef ve diğerleriyle birlikte divana gitmiş. Halifenin huzuruna çıkıp toprağı öpmüşler.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilen konuşmayı tamamladı.

712. GECE

Halife Ali'ye bakınca kendisinden daha cesuru bulunmayan bir yiğitle karşı karşıya olduğunu anlamış. Adamlarına onun kim olduğunu sorunca Ahmed Denef "Ey müminlerin emiri, bu delikanlı Ali el-Mısırî'dir. Mısır yiğitlerinin reisidir ve benim ilk öğrencimdir" demiş. Halife gözlerinden parlayan ve -aleyhine değil- lehine şahitlik eden cesareti sebebiyle Ali'yi pek sevmiş. Ali kalkıp Yahudi'nin başını halifenin önüne atarak "Ey müminlerin emiri, senin düşmanına layık olan budur!" demiş. Halife "Bu kimin başı?" diye sorunca "Yahudi Uzre'nin başı" demiş. Halife "Onu kim öldürdü?" diye sormuş, Ali el-Mısırî başından sonuna kadar yaşadıklarını anlatmış. Halife "O bir sihirbazdı. Zannetmiyorum ki onu sen öldürmüş olasın" demiş. Ali el-Mısırî "Rabbim bana onu öldürme gücü verdi" demiş.

Halife valiyi Yahudinin sarayına göndermiş. Vali Yahudinin başsız bedenini bulmuş, bir tabuta koyup halifenin huzuruna getirmiş. Halife onun yakılmasını emretmiş. O sırada Yahudinin kızı huzura girmiş, Yahudi Uzre'nin kızı olduğunu ve Müslüman olduğunu

söyleyip halifenin huzurunda Müslümanlığını yenilemiş. Sonra halifeye “Ali Zeybek el-Mısırî’yi benimle evlenmeye zorlayın. Onunla evlenmek hususunda halife benim vekilimdir” demiş.

Halife, Ali el-Mısırî’ye Yahudinin sarayını içindekilerle birlikte vermiş ve “Dile benden ne dersen” demiş. Ali “Efendim, meclisinizde bulunmak, sofranızdan yemek isterim” demiş. Halife “Adamların var mı?” diye sormuş. Ali “Kırk adamım var, fakat hepsi Mısır’dalar” demiş. Halife “Onlara haber sal, Mısır’dan buraya gelsinler” demiş. Sonra “Peki, senin bir hanın var mı?” diye sormuş. Ali “Hayır” demiş. Bu sırada Hasan Şuman lafa girip “Efendim, ben hanımı içindekilerle birlikte ona bağışladım” demiş. Halife ona “Senin hanın senin olsun” demiş ve hazine görevlisine mimar başına on bin dinar verilmesini ve Ali el-Mısırî için dört köşeli, kırk bir odalı han yapmasını emretmiş. Sonra tekrar Ali’ye dönüp “Ey Ali, bir ihtiyacın kaldıysa yerine getirilmesi için emir verelim” demiş. Ali “Dolandırıcı Delile’ye söyleyin, kızı Zeynep ile beni evlendirsın. Yahudinin kızının elbisesini, öteki mallarını mihr olarak alsın” demiş. Delile bu teklifi kabul edip siniyi, elbiseyi, kemeri, değneği ve altın zincirleri almış. Aynı zamanda hurdacının kızı, cariyesi ve Yahudinin kızı Kamer’i de Ali’ye vermişler. Halife ona bir görev vermiş ve hemen ferman hazırlamış. Onun için sabah yemeği ve öğlen sofrası kurdurmuş. Ali el-Mısırî çok mutlu olmuş. Otuz gün boyunca böyle devam etmiş. Sonra Mısır’daki çocuklarına mektup yazıp halifenin kendisine bahsettiği izzet ve ikramı bildirmiş. Sonra “Bu saadeti elde edebilmeniz için buraya gelmeniz lazımdır” demiş. Kırk adamı en kısa sürede toparlanıp oraya gelmişler. Ali onları hana yerleştirip izzet ve ikramda bulunmuş. Onları halifeye arz etmiş. Halife de her birine bir görev vermiş.

Zeynep mihrlerin karşılığında Ali el-Mısırî ile evlenmiş. Bir gece Ali halife ile sohbet ediyormuş. Halife “Ey Ali, istiyorum ki, yaşadıklarını başından sonuna kadar bana bir anlatsan” demiş. O da dolandırıncı Delile, hilekâr Zeynep ve balıkçı Zerik ile bütün yaşadıklarını kendisine anlatmış. Halife bunların yazılıp saklanmasını emretmiş. Kâtipler hemen her şeyi yazmış, en hayırlı ümmet olan Muhammed ümmetinin yaşadığı hadiseler olarak kayda geçmişler.

Bu şekilde güzel ve mutlu bir hayat yaşarlarken ağızların tadını kaçıran ve birliktelikleri dağıtan ölüm onlara da erişmiş. Her şeyin en doğrusunu Allah bilir.

Bu sözleri söyleyince Şehrazat sabaha ulaştı ve izin verilen konuşmayı tamamladı.

713. GECE

Harun Reşid ile Demirci Basım Arasında Geçenlerin Hikâyesi

Doğrusunu yalnız Allah bilir ya derler ki Bağdat'ta, bir gece, Harun Reşid sarayında oturuyormuş, birden içini bir sıkıntı kaplamış. Adam gönderip veziri Cafer el-Bermeki'yi çağırmış. Cafer gelmiş, el etek öpmüş, halifenin izzet ve nimetlerinin baki, üzüntü ve kaderlerinin zail olması için dua etmiş. Ardından da: “Halifemizin bir arzusu mu var acaba?” diye sormuş.

Halife: “İçimde büyük bir sıkıntı var Cafer, akşamdan beri gözümü bile kırpmadım” diye yanıtlamış onu. Bunun üzerine Cafer: “Ey Emirü'l müminin kalkın bahçeye inelim; ağaçları, çiçekleri, kuşları sey-

reder, açılırsınız” demiş. Halife: “O benim sıkıntımı gidermez” diye cevap vermiş. Cafer: “O halde heykel sarayına gidelim, eski zamanlardan kalma heykelleri ve eşyaları görürüz” demiş. Halife yine: “Bu benim sıkıntımı gidermez” diye yanıtlamış. Cafer: “O zaman silah deposuna gidelim, atış yapar, rahatlarsınız” demiş. Halife: “Bu da benim sıkıntımı gidermez” demiş.

En sonunda Cafer: “O halde kalkın Bağdat’ın çarşı pazarlarını, cadde ve sokaklarını gezelim; belki ilginizi çekip sıkıntınızı dağıtacak değişik bir şeyler duyanız” demiş. Bu fikir halifenin hoşuna gitmiş. Hemen kalkıp Musullu tüccar kılığına girmiş. Vezir Cafer ve halifenin kılıcı köle Mesrur da aynı kılığa girmişler. Sarayın gizli kapısından çıkmış, sokaklarda dolaşmaya başlamışlar. Ilık bir rüzgâr esiyor, yaprakları ayaklarına dolandırıyormuş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat kendisine verilen sürenin sonuna geldiği için sustu.

714. GECE

Hükümdarım, halife ve beraberindekiler bir sokaktan geçerken evlerden birinin penceresinden ışık geldiğini görmüşler. Dışarı sızan ışığa bakılırsa içerisi bir hayli aydınlıkmış. Işığa doğru gidip dikkatlice bakmışlar ve elinde kadeh tutan bir silüet görmüşler. Silüetin sahibi şu şarkıyı söylüyormuş:

Güneşin batışıyla başladık içmeye
Güneş doğarken çakır keyif olduk

*İşret meclisimizin kandilleri ne de güzel ışıldar insanla-
rın arasından
Tıpkı mızrakların uçlarının ışıldaması gibi*

Harun Reşid Cafer'e dönüp: "Cafer, belli ki benim içimdeki sıkıntıyı giderecek olan bu evin sahibi" demiş, sonra da Mesrur'a: "Çal bakalım kapıyı" diyerek kapıyı çalmasını emretmiş. Mesrur öne geçip çalmış kapıyı. Kapı sesini duyan ev sahibi adam kafasını pencereden uzatıp "Kim o kapıyı çalan?" diye seslenmiş. Cafer başını pencereye doğru kaldırıp "Efendi, biz buraların yabancısıyız. Gece oldu, dışarıda kaldık. Valinin adamları gece yansı bizi dışarıda görür de hapse atar diye korkuyoruz. Kapıyı açta bu geceyi senin yanında geçirelim. Vallahi Allah bu iyiliğini karşılıksız bırakmaz" demiş.

Ev sahibi: "Şayet o her şeye burnunu sokan dilencilerden değilseniz size kapıyı açarım. Yok, biz öyle değiliz diyorsanız buyurun gelin, yemeğimden yiyin, içeceğimden için" demiş. Bu sözleri duyan halife o kadar çok gülmüş ki sırt üstü yuvarlanmış. Neyse işte sonunda "Biz sadece tüccarız" demişler. Adam: "Akşam yemeğinizi yediniz mi?" diye sormuş. "Yedik çok şükür, karnımız tok" demişler. Adam: "Sizi içeri almak için bir şartım var; sizi ilgilendirmeyen şeyler sormayacaksınız. Şayet soracak olursanız hoşunuza gitmeyen şeyler duyarsınız" demiş. "Efendim, vallahi bir köşede sağır ve dilsiz bir şekilde otururuz" demişler. Bunun üzerine adam inip kapıyı açmış.

İçeri girdiklerinde adamın önünde şarap dolu bir kırba, et, çerez ve meyve olduğunu görmüşler. Kendi başına yiyip içip keyif yapıyormuş yani. Sonra ev sahibi geçip yerine oturmuş, tüccar kılığındaki halife ve berberindekilere de oturmalarını söylemiş. Bunlar da denileni yapıp geçip oturmuşlar.

Adam: “Anlatın bakalım, nereden gelir, nereye gidersiniz?” diye sormuş. “Biz Musullu tüccarlarız. Bugün tüccarlardan birine yemeğe davetliydik. Yedik içtik. Ancak kaldığımız hana dönmek için tüccarın evinden ayrılınca, hava çok kararmış olduğundan yolumuzu şaşırdık, bu sokağa geldik. Senin pencereden ışık sızdığını görüp içeriden sesler geldiğini duyunca, gidip geceyi bu adamın yanında geçirelim, sabah olunca işimize bakarız dedik ve kapını çaldık” diyerek anlatmışlar hikâyelerini. Ancak adam: “Hadi oradan, halinizden belli, tüccar falan değilsiniz siz. Meraklı dilencilersiniz işte. Geceleri insanların evlerini dolaşıp kapılarını çalıyor, sonra da yiyeceklerine içeceklerine ortak oluyorsunuz” demiş ve Cafer’e dönüp: “Seni bidon göbekli, ayı bıyıklı beş para etmez işkembe seni!” diye laf saymış. Ardından da Mesrur’a dönüp: “Ya sen! Kara suratlı, bakır karınlı!” diyerek ona da bir güzel laf saymış ve “Bu yemekleri ve içkiyi görüyor musunuz? Bir tanesine elinizi uzatacak olursanız şu sopayla ellerinizi kırarım!” diye bağırarak ve kalkıp duvardaki bir çivide asılı duran bir buçuk zira boyundaki sopayı alıp elinin altında bulunacak bir yere koymuş.

Halife, Cafer’e: “İsmi ve mesleğini sor!” demiş gizlice. Cafer: “Efendim, bana kalırsa bu adamın peşini bırakıp gidelim buradan hemen. Belli adam astığım astık, kestiğim kestik bir külhanbeyi işte. Şu ensesini, uzun kulaklarını görmüyor musunuz? O elindeki sopayla birimize vuracak olsa anında öteki tarafa gönderir vallahi” demiş. Ancak halife yine: “Haydi haydi korkma da sor bakalım ismi ve mesleği neymiş?” diye ısrar etmiş. Cafer her ne kadar: “Efendim, bırakın bu adamın peşini” dese de halife illa soracaksın, bu işret meclisinin anlamı ne, bu gecenin masrafları nereden geliyor diye ısrar etmiş.

Sözün burasında sabaha erdiklerini gören Şehrazat kendisine verilen sürenin sonuna geldiği için sustu.

715. GECE

Hükümdarım, halife ve Cafer böyle aralarında fısır fısır konuşunca adam onlara dönüp: “Ne oldu dostlar bir şey mi var? Ne iyi ettinizde geldiniz, gecemi güzelleştirdiniz” demiş. Adam iyice sarhoş olmuş imiş. Cafer adamın bu sözlerini duyunca fırsattan istifade halife-nin sorularını sormuş: “Kardeşim, şu aramızdaki dostluğun hatırına söyle bize adın ne? Kazancın nereden?”

Adam bunu duyunca küplere binmiş: “Ne? Ben size demedim mi sizi ilgilendirmeyen şeyler sormayın yoksa hoşunuza gitmeyen şeyler duyarsınız diye. Sizi reziller! Kalkın çıkın evimden! Allah yolunuzu açık etmesin uğurlar muğurlar da olmasın size!” diye bağırmış. Sonra da: “Bir de kalkmış aramızdaki arkadaşlığın hatır için diyorlar. Hangi arkadaşlığın hatır? Fakiri saraya götürmüşler kendi de anlamamış ne ara zengin olduğunu” demiş.

Halife ve beraberindekiler kalkıyor gibi yapıp “Allah günlerimizi ve günlerini hayırlı kılsın” demişler. Adam “Sizin de sizin de” deyip geçiştirmiş. Cafer: “Efendim, ben aslında şu bir saatlik arkadaşlığımızdan bahsetmiştim. Bir saattir evindeyiz en azından. Bize iyilik yaptın, evini açtın. Hakkın kaldı üzerimizde. Aramızda bir hak hukuk doğdu. Yani biz de isteriz ki bize yaptığın bunca iyilik boşa gitmesin. Bari kimsin necisin söyle, merakımızı gider de iyiliğini tamamlamış ol” demiş.

Bunun üzerine adam biraz sakinleşip “Tamam, size kendimden bahsedeceğim, bu sofranın nereden olduğunu da söyleyeceğim. Ancak anlattıklarım dışında tek bir kelime dahi soranı çok feci bir şekilde öldürürüm bilmiş olun!” demiş. “Tamam, kabul” diye yanıtlamışlar.

Adam başlamış anlatamaya: “Efendiler. Benim adım Basim. Mesleğim de demirciliktir. Ben yoldan çıkmış, kavgacı gürültücü bir külhanbeyiyim. Allah bana öyle bir güç vermiştir ki yumruğumu bir yiyen bir daha bir sene boyunca yerinden kalkamaz...” Bizimkiler adamın sözünü kesip “Tamam yeter bu kadar, anladık ne kadar şerli olduğunu” demişler. Adam o kısmı uzatmayı bırakıp anlatmaya kaldığı yerden devam etmiş: “Her gün sabahtan ikindiye kadar mesleğimi icra eder, karşılığında beş dirhem kazanırım. O beş dirhemini biriyle et, biriyle şarap, biriyle mum, biriyle de meyve falan alırım. Beşinci dirhemle de kandil yağı, iki tane ekmek ve ihtiyacım olan diğer şeyleri alırım. Gece olmadan evime gelir, her gün aynı şeyleri, aynı düzende yaparım. Mumları yakar, kandilime yağ doldururum. Önce eti yer, sonra şarap testisini önüme alırım. Bir yandan çerez merez yiyip bir yandan da içerim. Hep böyle devam eder. Şu dünyada tek bir arkadaşım yoktur. Uzunca bir zamandan beri böyle yaşıyorum. Sabah olunca kalkar işime gider, yine bir önceki gün yaptığım şeyleri yaparım. Dedim ya çok uzun zamandan beri hep böyle yapıyorum.”

Halife ve Cafer, Basim’in bu anlattıklarına çok şaşırılmışlar “Vallahi akıllı, ileri görüşlü bir adammışsın, insanlardan uzak olursan sana vereceği sıkıntılardan da uzak olursun” demiş ve “Peki, kaç senedir böyle yapıyorsun?” diye sormuşlar. Adam: “Yirmi seneden beri böyleyim Bir gün bile aksatmadım bu düzenimi. Tek bir gece dahi kurmamazlık etmedim işret soframı” demiş.

Bunun üzerine: “Ey Basim, hani olsa ki halife ya da bir emir çıkarsa, demircilerin üç gün boyunca dükkânlarını açmalarını, iş yapmalarını yasaklasa, emre uymayacak olanları da asacağını söylese ne yaparsın? Nasıl kurarsın bu işret sofranı?” demişler. Basim onların bu sözlerine çok kızmış: “Allah sizi ne

etmesin! Ne fena sözler söylüyorsunuz öyle! Size cevabım şudur: Boş boş konuşmayın! Ben sizin gelip fena sözlerinizle geceme uğursuzluk getirdiğiniz bugüne kadar tek bir gün bile geri kalmadım bu işret sofrasını kurmaktan! Sinirlerimi tepeme çıkardınız! Aklıma vesvese soktunuz! Kalkın gidin evimden! Suç bende ki sizi evime aldım, size sırrımı açtım” diye bağırılmış. “Ey Basim biz öylesine söyledik bu sözleri, illa böyle olacak diye bir şey yok. Yani biz diyoruz ki hani öyle bir şey olsa, halife emir verip çalışmanızı yasaklasa yine böyle sofralar kurabilir misin? Kenarda paran var mı?” demişler. Basim sinirle gülüp “Bir de aynı sözlerinizi tekrar mı ediyorsunuz? Vallahi en rezil insandan daha aşağılık insanlarmışsınız! Şayet sabah olup halife öyle bir emir çıkarırsa yemin ediyorum kimse sizi benim elimden kurtaramaz. Bütün Bağdat’ı didik didik eder yine de bulurum sizi. Bulduğumda da görün bakın neler yaparım size!” demiş.

Hikâyenin burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmaya ara verdi.

716. GECE

Hükümdarım, halife ve beraberindekiler Basim’in yanından kalkmışlar. Halife Basim’in hallerine kıkır kıkır gülüyor, belli etmemek için ağzını eliyle kapatıyormuş. Aşağı inip evden çıkmışlar. Halife kendi kendine: “Seni rezil adam, gör bak yarın sana neler yapacağım. Gör bak bize bu yaptıklarının hesabını nasıl soracağım” demiş. Saraya dönüp çıktıkları giz-

li kapıdan içeri girmişler. Cafer evine geri dönmüş. Halife de yatağına gidip sabaha kadar derin bir uyku çekmiş. Sabah olunca divana çıkmış. Emirler, vezirler, naipeler ve devlet erkânı da yerlerini alırlar. Halife bir vakit devlet işleriyle uğraştıktan sonra Cafer'i çağırır ve "Valiye söyle tellallara emir versin. Bugünden itibaren demirciler üç gün boyunca dükkânlarını açmayacak, çalışmayacaklar" demiş. Cafer hemen Bağdat valisi Halid bin Talip'e elçi gönderip halifenin emirlerini bildirmiş. Vali emri duyar duymaz hemen tellalları sokaklara çıkarmış. Bağdat'ı sokak sokak, cadde cadde gezdirip emri duyurmuş. Haber şehirde dalga dalga yayılmış, bütün Bağdat bu yasaktan haberdar olmuş.

Demirci Basim'in ustası da çırağıyla birlikte dükkânına gelmiş. Tam dükkânını açmak üzereymiş ki tellalların "Duyduk duymadık demeyin! Halife Harun Reşid'in emridir! Bugünden itibaren üç gün boyunca demirciler dükkânlarını açmayacak! Açan olursa dükkânının kapısında asılacaktır! Duyan duymayana haber versin! İnanmayan denesin olacakları görsün" diye bağırdığını duymuş. Hemen çırağına bağırp dükkânı açmaması söylemiş. Çırak ürküp anahtarları elinden düşürmüş. Usta "Al anahtarları da dön evine, dördüncü güne kadar da gelme" demiş.

Bütün demirciler böyle dükkânlarını kilitleyip evlerine dönerken Basim'e gelecek olursak güneşin doğuşuyla uyanmış. Kapısını kilitleyip mutlu mesut dükkâna doğru yollanmış. Hiçbir şeyden haberi yokmuş. Dükkâna varıp da kapıyı kilitli, ustayı da kapının önünde oturur bulunca "Ne oldu? Neden kapıyı açmadınız? Kilidi mi açamadınız, bir yumruk vurup kilidi yerinden sökeyim" demiş. Ustası "Yok öyle değil" deyince, "O halde kapı mı sıkıştı bir omuz atıp çivilerinden sökeyim?" demiş. Ustası yine "Yok, öyle

değil" deyince, "O halde ne diye dükkân kapalı? Ne diye burada oturuyorsunuz?" diye sormuş. Bunun üzerine Usta: "Hâlâ uyuyor musun ne yapıyorsun? Yoksa yine sarhoş musun? Neler olduğunu bilmiyor musun?" demiş. Basim şaşkınlıkla: "Ne oldu?" diye sormuş. Usta: "Halife üç gün boyunca dükkânlarımızı açıp çalışmamızı yasakladı. Emre uymayan asılacakmış. Duyan duymayana haber versin, inanmayan denesin görsün! dediler" diye anlatmış olanları. Basim bunları duyunca ellerini birbirine vurup dün geceki misafirlerini düşünmüş. "Ah onları bir elime geçirirsem. Bak söyledikleri çıktı. Dünden anlamalıydım bugünün böyle uğursuz olacağını" diye düşünüp yumruklarını duvarlara, yerlere vurmaya başlamış. "Ben şimdi ne yapacağım, her zaman yaptıklarımı nasıl yapacağım? İşret soframı hangi parayla kuracağım" diye düşünüp iyice kederleniyormuş. Onun bu hallerini gören usta: "Sen neyi düşünüyorsun? Bekâr adamsın. Asıl ben düşüneyim ne yapacağımı. Evde ekmek bekleyen bir ailem var. Üç gün boyunca çalışmazsam nasıl karşılayacağım onların ihtiyaçlarını? Aslında ben biliyorum! Bütün bunların sebebi sensin! Her gün sarhoş geliyorsun dükkâna. Sarhoş sabahlayıp sarhoş akşamlıyor, Allah'ın emirlerine karşı geliyorsun. Yeter yirmi yıldır bir gecesini bile içmeden geçirmeyen bir adamla çalıştığım! Çık git şimdi buradan! Ekmeğini başka yerde ara!" diyerek bağırıp çağırmış.

Basim düşünceler denizine gark olmuş bir halde ayrılmış oradan. Kâh parmaklarını kütürdetip dudaklarını kemiriyor kâh "Ya rabbi gün bitmeden o adamları benim karşıma çıkar!" diye bağınyormuş. Böyle ne yapacağını bilmez bir halde güneşin beyninde dolaşmaktan tere kana batmış. Orada bulunan hamamlardan birine, elini yüzünü yıkayıp serinlemek için gitmiş. Hamamda çalışan tellak Halid

bir zamanlar Basim'in yanında demirci çırağı olarak çalışmış imiş. O vakitler Basim'in çok iyiliğini görmüş. Hatta kavgada dövüşte beraber olur, birbirlerini kollarlarmış. Sonrasında Basim sebep olmuş da bu hamamda çalışmaya başlamış.

Halid, Basim'i görünce hemen elini öpmüş "Hoş geldin ustam, büyüğüm. Bir emrin mi var?" diyerek karşılamış onu. Basim: "Şu sütü bozuk Harun Reşid çıkarmış bugün tellalları sokaklara, kapattırmış bütün demirci dükkânlarını üç günlüğüne. Sadece demircileri hem de! Dükkânını açacak olanı kapısının önünde asacakmış. Beni bilirsün günlük yiyeceğim kadarını kazanırım her gün. Her gece aksatmadan yaptığım şeyler var. Bu gece her zamanki yaptıklarımı yapamayacağımdan korkuyorum. Demircilikten başka bir şey bilmiyorum ki yapayım" demiş. Halid: "Usta, kese yapmayı, vücut yağlamayı da mı bilmezsin. Müşterilerin ayaklarını ovup, başlarını liflemeyi de mi yapamazsın. Üç gün boyunca burada bizim yanımızda çalış. Üç gün sonra gider kendi mesleğini yaparsın" demiş ve hemen Basim'i soyup beline bir peştamal bağlamış. Eline de bir kese, üç ustura, bir topuk taşı ve bir de lif tutuşturmuş.

Az sonra bir müşteri gelmiş. Halid müşteriye Basim'e teslim etmiş. Müşteri Basim'e bir dirhem vermiş. Sonra birisi daha gelmiş. Bir dirhem de o vermiş. Ardından bir başkası kese yaptırıp ayaklarını ovdurmuş ve bir dirhem vermiş. Böyle böyle ikinci vakti girmeden beş dirhem kazanmış. Bu demircilik yaparken günlük olarak kazandığı miktarmış. Dirhemlerini avucuna alıp sayınca çok mutlu olmuş ve "Çok şükür Allah'a, bugün hayatta kaldıysam bu tellak sayesinde kaldım. Vallahi tellaklık ateş karşısında çekiç sallamaktan iyiymiş" demiş.

Elbiselerini giyip hamamdan çıkmış. Yapacak başka işi yokmuş. Evine gidip testisini, tasını ve kan-

dilini almış. Çarşıya yollanmış. Önce kasaba gitmiş. Bir dirheme koyun eti almış, tasına koymuş. Sonra gidip bir dirheme şarap almış, testisini doldurmuş. Oradan çıkıp kokucuya gitmiş, güzel kokular ve buhurlar almış. Üçüncü dirhemi de böyle harcamış. Dördüncü dirhemle kandiline yağ almış. Kalan beşinci dirhemi de ekmek ve diğer lazım olan şeyleri almak için harcamış. Aldığı kuzu eti de pek körpeymiş hani. Alacaklarını alıp her şeyi zamanında yapınca mutlu mesut evine dönmüş. Önce mumu yakıp sonra kandilin yağını doldurmuş. Ardından meyveleri ve eti sofrasına yerleştirip doyuncaya kadar bir güzel yemiş. Karnı tamamen doyunca bir eline şarap testisini öteki eline kadehini alıp içmeye başlamış. Bir yandan içiyor bir yandan da “Bu misafirlerime olan öfkemin şerefine” diyerek kadeh kaldırıyor, “Allah’ım bu gece de onları bana gönder!” diye dua ediyormuş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat kendisine verilen sürenin sonuna gelince anlatmayı bıraktı.

717. GECE

Hükümdarım, Basim’in başından bunlar geçerken biz yine Halife Harun Reşid’in ne yaptığına bakacak olursak. O gün valiye elçiler gönderip demircilerin dükkânlarını açmalarını emrettikten sonra devlet işleriyle uğraşarak gününü geçirmiş. Akşam olunca Cafer halifenin huzuruna çıkmış. Halife: “Ey Cafer

şimdi aklıma o zavallı demirci geldi. Acaba şimdi ne yapıyordur? Geceyi nasıl geçiriyordur” demiş. Cafer: “Muhtemelen dertli dertli oturuyordur. Kandili sö-nük, karnı boş, tası ters çevrilmiştir” demiş. Halife: “Haydi kalk, Mesrur’a da haber ver, gidip bir baka-lım ne yapıyor. Güleriz biraz” demiş. Cafer: “Aman efendim. Nereye gidiyorsunuz? Vallahi şayet bu gece oraya gidecek olursak hiç de hayırlı şeylerle karşılaş-mayız” diyerek halifeyi ikna etmeye çalışsa da halife: “Kalk kalk, gidip bakmamız lazım” diyerek isteğinden geri dönmemiş.

Üstlerini başlarını değiştirip Musullu tüccar kılığına girdikten sonra yine sarayın gizli kapısından çıkmış, bir önceki gün gittikleri sokağa gitmişler. Evin önüne gelip de pencereye bakınca yine oradan ışık sızdığını ve elinde kadehiyle Basim’in gölgesinin duvara yan-sıdığını görmüşler. Tabii çok şaşırmışlar bu duruma. Biraz daha dikkat kesilince içeriden mutlu mesut bir şekilde şu şiiri okuyan Basim’in sesini duymuşlar:

*İçkiyi içerken ziyan etme,
Ziyankârlık fakirliğe gebedir
Kadehinin yarısını su doldur, yarısını şarap
O ne güzel karışımdır canlara şifa verir*

Harun Reşid: “Yazıklar olsun sana Cafer! Hani yine kurmuş meclisini adam! Yine her günkü âdetini bozmamış! Sırf her günkü yaptıklarını yapamasın da yanına gidip haline gülelim diye demircilere üç gün çalışma yasağı getirmedik mi? Haydi çıkıp bakalım neymiş işin aslı” demiş. Cafer: “Taman efendim, sizin muradınız bizi öldürtmek mi? Adam bugün bizim yü-zümüzden işinden oldu. Şimdi nasıl yanına gidip ha-lini kontrol edeceğiz?” dese de Harun Reşid: “Boşuna uğraşma! Çıkıp bakacağız!” diye bağırmış. Cafer, bak-mış başka yolu yok gidip çalmış kapıyı.

Tam o an artık iyiden iyiye sarhoş olmuş olan Basim de onları düşünüyor “Allah’ım bu gece onları benim karşıma çıkar. Ah bir karşıma çıksalar ah!” diye söyleniyormuş. O esnada işte kapının sesini duymuş, “Kim o?” diye seslenmiş. Cafer: “Biziz, dünkü Musullu misafirlerin!” diye yanıt vermiş ona. Basim kafasını pencereden uzatıp da gerçekten de üçünü kapının önüne dikilmiş görünce: “Vay hiç hoş gelmediniz! Ne hoş geldiniz ne de safalar getirdiniz! Bütün gün sizi aradım! İşte siz kendi ayağınızla kapıma geldiniz! Yine canımı sıkmaya, sinirlerimi tepeme çıkarmaya mı geldiniz?” demiş.

Mesrur: “Ama sen de dün bize karşı çok cimriydin. Ne bir lokma ekmek verdin, ne de bir yudum içecek!” diye karşılık vermiş. Cafer araya girip: “Vallahi sadece hatırını sormak için geldik! Halifenin demircilere çalışma yasağı koyduğunu duyduk, çok şaşırdık doğrusu! Haydi, inip kapıyı aç da anlat bize ne yaptın sen bugün? Vallahi bugün sana karşı gelmeyeceğiz!” demiş. Basim: “Bugün bana karşı gelin de görün bakın sizi bir güzel dövüyor muyum dövmüyor muyum” diyerek aşağı inip kapıyı açmış onlara. İçkili olduğu için kolay yumuşamış. Neyse içeri girmiş, geçip Basim’in karşısına oturmuşlar. Basim: “Vallahi efendiler, artık benim âdetimi biliyor, önümdeki şarap testisini görüyorsunuz. Ama kusura bakmayın bir yudumcuk deseniz veremem ondan size. Bana ancak yeter. Etten, meyve ve çerezlerden isterseniz bile olmaz, onlardan da bir lokmacık deseniz alamazsınız” demiş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmayı bırakıp sustu.

718. GECE

Hükümdarım, Basim'in bu sözlerine karşılık Mesrur: "Allah seni aç susuz bıraksın e mi ne cimri bir adam-mışsın sen böyle!" demiş. Halife Harun Reşid ve Ca-fer ise: "Biz sana bize yediresin, içiresin diye gelmedik zaten. Allah bizim rızkımızı verir. Sadece ne yaptın, ne ettin görmek için geldik. Gündüz demircilerin çalışmasının yasaklandığını duyunca hemen hatırıma sen geldin" demişler. Basim: "Bütün bunlar hep sizin uğursuzluğunuz yüzünden oldu. Ben dün size bana böyle şeyler söylemeyin dedikçe siz ne yaptınız? Ko-nuşmaya devam ettiniz! Yok efendim halife demirci-lerin çalışmasını yasaklarsa ne yaparmışım? Demek ki semaların kapılarının açık olduğu bir vakitmiş işte! Böyle uğursuz konuşarak her şeyi kötüye çekmekle ne geçti elinize? Sizi uyarıyorum sakın ola bugün de kalkıp öyle uğursuz sözler söylemeyin! Çok az sabrım kaldı zira!" demiş.

"Yok, zaten söylenecek bir şey yok! Ama merak et-tik sen nereden para buldun da yine her günkü yap-tıkları bugün de yapabildin?" demişler. Basim: "Ben yirmi yıl var ki her gün aynı şeyleri yapıyor, bir gece bile işret soframı kurmaktan geri durmuyorum. Bu sa-bah demircilerin çalışmasının yasaklandığını duyun-ca ümitsiz bir halde dolanıyordum Allah beni önceden tanıdığım bir tellakla karşılaştırdı. Gel bizim hamam-da tellaklık yap bugün dedi. Ben de kabul ettim. Bir müşteri geldi, onu yıkadım. Sonra ikincisi geldi. Sonra üçüncüsü. İkindiye kadar böyle çalıştım. İkindide beş dirhem kazanmıştım ki bu benim demircilikteki gün-lük kazancımın miktarıdır. Gidip etimi, şarabımı, mu-mumu, kandil yağımı aldım. Her gün olduğu gibi sof-ramı kurdum. Halifeye inat Allah beni rızıklandırdı. O

tellak olmasaydı kesin ölürdüm ben bugün. Halife hamamları da kapattıracak değil ya?” diyerek anlatmış başından geçenleri.

Halife, Cafer’e işaret etmiş Cafer de: “Ya yarın halife tellallarına hamamların kapatılmasını bağırırttırsa o zaman ne yapacaksın? Nereden bulacaksın parayı?” demiş. Basim onun bu sözlerini duyunca öfkeyle gü-lüp: “Ben size geçen sefer demedim mi siz boş boş konuşan dilencilerden başka bir şey değilsiniz diye ha seni bîdon göbekli hayvan işkembesi? Ben size demedim mi bana böyle uğursuz şeyler söylemeyin!” diye bağırmış. Cafer halifeye bakınca onu gülmekten yerlere serilmiş görmüş. “İyi vallahi efendimizin hoşuna gitti” demiş ve sonra da Basim’e dönüp: “Azıcık huyunu düzelt! Görüyorsun ki dediklerimiz çıkıyor. Şaka değil. Haydi, kal sağlıcakla” demiş.

Basim: “Yolunuz açık olmasın! Sizi kim istedi ki kalkıp geldiniz de o uğursuz sözlerinizle huzurumu bozdunuz. Ben yirmi senedir bir gece bile geri durmadım işret soframı kurmaktan. Siz geldiniz demircilik işimi kaybettim. Ama halife demircilerin çalışmasını yasaklasa da Allah ne yaptı? Bana başka bir kapı açtı. Halifeye inat yine kazandım günlük kazancımı, yine kurdum soframı” demiş. Sonra da kadehini doldurup ışığa doğru kaldırmış ve şu şiiri okumuş:

*Beyaz incinin ortasındaki akik için koşturuyor Rüzgârlar
Ay gökyüzünde, mavi semada asılı kalmış bir dirhem
misali*

*Elimle dürttüm, aman dikkat edin dedim ey hazirun
Sarhoş dili kekeledi cevap verirken
Kırmızı şarap beni kucaklasa da anladım ne dediğini*

Ardından da kadehini kafasına dikmiş. “Oh çok güzel! Bu demircilerin çalışmasını yasaklayıp benim düzenimi bozmak isteyen halifeye idi” demiş. Halife

kendi kendine: “Yann hamamları kapattırayım da bakalım o zaman nereden bulacaksın parayı? Nasıl kuracaksın bu sofrayı?” demiş. Basim yine kadehini doldurup havaya kaldırmış ve şu dizeleri okumuş:

*Şarabı israf, nasihatimi kulak ardı etme
Şarapsız işret meclisi olmaz bunu iyi belle
Gece çöker yine içerim
Dünya başımda döner kadehimi tepeme dikerim*

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmaya ara verdi.

719. GECE

Hükümdarım, Halife: “Vallahi bu adamın belagati, şiirleri hoşuma gidiyor. Onun için böyle müsamaha gösteriyorum ona” demiş. Basim bir saat boyunca şarkı söylemiş, beyitler, mesneviler, gazeller okumuş, yemiş, içmiş. Bütün gece böyle geçmiş, sabah olmasına az kalmış. Basim iyice sarhoş olduğundan kim var kim yok haberi yokmuş. Sabah olmaya başlayınca halife ve Cafer “Müsaadenle biz artık evimize gidelim” diyerek Basim’den izin istemişler. Basim: “Allah’ın lanetine gidin, bir daha da geri dönmeyin! Gözüm görmesin sizi, uğursuzlar!” demiş. Onun bu sözlerine gülmüş, evden çıkmışlar. Geldikleri yollardan dönüp, çıktıkları gizli kapıdan saraya girmişler.

Sabah olunca halife kalkmış, abdestini alıp sabah namazını kılmış. Sonra divana çıkıp tahtına oturmuş.

İlk iş olarak vezir Cafer'i huzuruna çağırmış ve valiye gidip, tellallara "Duyduk duymadık demeyin Halife Harun Reşid hamamların üç gün boyunca kapanmasını emrediyor! Kim bu emre karşı gelirse asılacaktır! Duyanlar duyamayanlara haber versin, inanmayan denesin görsün!" diye duyuru yaptırmasını emrettiğini söylemesini istemiş. Bunun üzerine başta Harun Reşid, eşi Zübeyde Hanım ve veziri Cafer'in hamamların olmak üzere bütün hamamlar kapatılmış. Bağdat'ta açık tek bir hamam kalmamış. Halk telaşlanmış: "Dün demirciler, bugün hamamlar, yarın da bir bakarsın hanlar kapatılmış. Allah sonumuzu hayretsın!" diye söylenmeye başlamış.

Basim'in çalıştığı hamamın sahibi de gelmiş, hamamını kapatmış. Kapının önünde üzgün bir şekilde oturuyormuş. Çalışanlar öfkeleniyor, Basim'in arkadaşı olan tellak Halid'e laf sayıp "Dün mesleği tellaklık olmayan, onu da geç ünü her yana yayılmış o adamı getirdin soktun buraya gör bak ne oldu!" diye çıkışıyorlarmış. Tam o esnada Basim elinde usturası, lifi, taşı olduğu halde, gecedен kalma sarhoşluğuyla yalpalayarak gelmiş. Kendi kendine "Tellaklık olmasa işim yaştı" deyip duruyormuş. Hamamın önüne gelip de sahibini ve diğer bütün çalışanları kapının önünde dikiliyor görünce "Ne oldu? Niye burada dikiliyorsunuz? Niye açmadınız hamamı? Kilit mi sıkıştı? Durun ben ona şimdi bir omuz atar, sövelerinden sökerim" demiş.

Onun bu sözlerini duyan hamamın sahibi acı acı gülüp: "Hamamı açmak mı istiyorsun?" diye sormuş Basim'e. Basim: "Evet" diye yanıtlamış onu. Bunun üzerine: "O halde kapının önünde asılmaya da razısın" demiş. Basim şaşırıp: "Neden öyle söyledin şimdi?" demiş. Hamamın sahibi: "Bilmiyor musun nedenini?" diye sormuş. Basim: "Hayır, ne oldu?" diye sormuş tekrardan. "Bugün sultanın tellalları duyuru

yaptılar. Üç gün süreyle bütün hamamlar kapatılacakmış. Kim ki açmaya kalkarsa hem sahibi hem çalışanlarının tamamı kapının önüne asılacakmış” diye anlatmış adam olanları. Basim şaşkınlıkla: “Ne diyorsun? Nasıl olur bu?” diye haykırmış. Hamamın sahibi: “Bütün bunlar hep senin uğursuzluğun! Bizi kendi halimize bırak da işine git! Otuz senedir bu işi yapıyorum, senin burada çalışmaya başladığın güne kadar böyle bir şeyi ne görmüşlüğüm var, ne de duymuşluğum. Dün demircileri başları kabak bıraktın kapı önünde, bugün bizi. Haydi, git işine! Yeter bu kadar şerrinden tattığımız!” diyerek kovmuş Basim’i yanlarından.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat kendisine verilen sürenin sonuna geldiği için sustu.

720. GECE

Hükümdarım, Basim bakmış yapacak bir şey yok, elindeki tellaklık malzemelerini vermiş Halid’e, dönmüş arkasını uzaklaşmış oradan. Hem yürüyor hem de öfkeden tir tir titreyip “Ah nerede bulayım sizi, nerede bulayım da yüreğimin ateşini söndüreyim? Bütün dedikleri çıktı! Ne dedilerse gerçekleşti! Ah bir elime geçirirsem gündüz vakti yıldızları saydıracağım onlara!” diyerek Musullu misafirlerine laf sayıyormuş.

Evine eli boş dönmüş, yiyecek bir şeyi yokmuş. Düşünceli düşünceli oturmuş bir kenarda. “Ne yapayım ben şimdi? Mesleğimi yapamaz oldum. Hamamlar

kapatıldı. Hangi işe elimi atsam söverek geri gönderiyorlar. Ya bu gece her zamanki düzenimi bozmak zorunda kalırsam ne yaparım ben?” diye dertlenmiş kendi kendine. Bir saat boyunca böyle kâh pişmanlık duyarak, kâh misafirlerini düşünüp elini avucuna vurarak oturmuş. Sonra çıkıp hanları tek tek dolaşarak onları aramaya karar vermiş.

Öğle vaktine kadar her yeri gezmiş, dolaşmış, ama tabii izlerine rastlamamış. “Allah’ım akşam olacak ve ben iştret soframı kuramayacağım!” diye iyice telaşlanmış. Dönmüş yine evine. Başına bir sarık sarıp ucunu omzundan sarkıtmış, eline de ihtişamlı bir cübbe almış ve çıkmış çarşıya. Niyeti bu cübbeyi satıp alacağı parayla akşamki sofrasını kurmakmış. Çarşıya giderken yolu bir mahkeme binasından geçiyormuş, kendi kendine: “Tuh yazık sana gir şurada bir yerde bir abdest al, namaz kıl belki başındaki bu musibetler dağılır!” demiş ve girip namaz kılmış, çıkmış. Çıkınca binanın bir köşesinde cübbesini yayıp biraz su serpmiş, tozunu silkmiş, şöyle bir omuzlarına atmış. Tam cübbeyi omuzlarına atmış ki onu gören bir kadın, kılığından kıyafetinden ve bir de mahkeme binasının önünde oluşundan onu dava vekili sanmış, yanına yanaşmış. “Efendim, siz dava vekili ya da kadı naibi falan mısınız?” diye sormuş.

Basim’in hemen gözlerinde bir şimşek çakmış “Dilersen dava vekili olurum, dilersen baş kadının vekili! Dilersen hüküm verir, sözleşmeleri düzenlerim, dilersen kan koca arasındaki davaları dinler ya boşarım ya banştırırım. Hasılı kelam ne dilersen o olurum. Söyle bakalım senin derdin ne?” demiş kadına. Kadın: “Efendim, aslında benimkisi uzun bir hikâyeye ama şu kadarını söyleyeyim benim şikâyetçi olduğum biri var” demiş. Basim: “Söyle kimmiş o! Hemen tutup bu dünyada adalet ve namuslulukta benzeri olmayan kadı efendinin huzuruna çıkarayım! Ben senin vekilin

olur, kurtarırım seni bu durumdan! Yanlış biliyorsan doğrusunu öğretirim, sen bilmezsin mahkemelerde işler nasıl kotarılır. Ben senin vekilliğini yapacağım” demiş.

Kadın: “Efendim, ben kocamdan şikâyetçiyim. Beş yıllık evliyiz. Beş dinarlık mihr kesmiştik nikâh kıyılırken. Ama bu adam benim hakkımı gözetmiyor!” demiş. Basim: “Ne iş yapıyor kocan?” diye sormuş. Kadın: “Ayakkabıcı” demiş. Basim: “Haydi, yürü ayakkabıcılar çarşısına gidelim, göster onu bana da aklını başından alayım” demiş. Kadın: “Efendim, kadından imzalı bir kâğıt alsak da onunla karşısına dikilsek daha iyi olmaz mıydı?” demiş. Basim: “Kadın bana dilediğimi yazma, mühürleme izni verdi zaten, haydi yürü sen” demiş ve kadını tutup binadan çıkarmış. Yolda: “Yalnız sen şimdi bana biraz ikramda bulun ki ben de senin için mutlu olacağın şeyler yapayım. Gör bak bir saat içinde kocanı hapishanenin ortasına gönderiyor muyum göndermiyor muyum” demiş. Kadın çıkarıp iki dirhem vermiş Basim’e. Basim: “Allah yine rızıklandırdı beni” diye sevinçle alıp cebine indirmiş dinarları.

Sonunda ayakkabıcılar çarşısına varmışlar. Sarı-ğın şöyle bir düzeltip girmiş çarşıya. Kadın Basim’i dürtüp kocasını işaret etmiş gözleriyle. Basim, beti benzi sarı, zayıf, kara kuru bir adam olan kadının kocasının yanına gidip tuttuğu gibi önündeki kütükle birlikte havaya kaldırmış ve oradaki bir ağacın dalına asmış adamı. Adam korkudan tir tir titreyerek, ne olduğunu anlamayarak “Ne oldu efendi? Ne oldu? Ne istiyorsunuz?” diye bağırmış. Basim: “Kanunları uygulamalısın! Kanun ne diyorsa odur!” demiş adama. Adam: “Efendi, beni indir, ayağıma bir şeyler giyeyim. Sonra nereye dersin geleyim seninle. Ama böyle sanki adam öldürmüşüm gibi muamele etme bana insanlar arasında” demiş. Basim adamı indir-

miş astığı yerden. Çarşıdaki ahali de başlarına toplanmış imiş.

Adam: “Efendi” demiş “Hani benden şikâyetçi olan nerede?” Basim: “Senden şikâyetçi olan hanımın, ben de onun vekiliyim” demiş ve kadının şikâyetini adama söylerken beş yılı elli yıl, beş dinarı da elli dinar yapmış. Adam şaşkınlıkla: “Ey ahali görün bakın bana ne diyor! Ben onunla beş yıldır evliyim, nereden elli yıl oluyormuş. Hem zaten benim yaşıma kırkı yeni buldu, nasıl elli yıllık evli oluyorum?” demiş. Basim: “Onu bunu bilmem, düş önüne, seni kadiya götüreceğim!” demiş ve adamı kolundan yakalayıp çarşıdan dışarı sürüklemiş. Kadın da ikisinin önü sıra yürüyormuş.

Yolu yanladıkları vakit adam Basim’e dönüp “Kardeşim, iki çift diyeceğim var sana” demiş. Basim: “İki değil, on olsun” diye yanıt vermiş. Adam: “Hanımım bana oyun ediyor. Dün gece bazı arkadaşlarla içmeye gitmişim. İyice sarhoş olunca onların yanında kaldım, eve dönmedim. İşte bundan dolayı bana kızgın. Şimdi gece yanına gitsem banşınız, siniri geçer. Artık sen ver fetvayı bu halimize” demiş. Basim: “Ne istiyorsun şimdi sen benden?” diye sormuş. Adam: “Beni bırak yoluma gideyim. Seni az da olsa memnun ederim, sen de işine dönersin. Bugün akşama kadar sabrederim, akşam gider barışırım hanımla. Dedim ya o dünkü meseleden kızgın bana, yanına gidersem banşır hemen. Ama şimdi kadiya gidersek beni hapseder. Haydi, vekillerin efendisi yap bir iyilik, sal beni gideyim” demiş. Basim kendi kendine: “Kadından bana ne! Bu adamdan bir iki dirhem alayım, bırakayım gitsin” diye düşünüp adama: “Ver bakalım bana birkaç bir şey de razı et beni” demiş. Adam çıkıp üç dirhem vermiş Basim’e, ardından bir de elini öpmüş. Basim dirhemleri cebine sokup “İşte etti beş dirhem, Allah yine Basim’i eli boş bırak-

madı” demiş kendi kendine. Kadın önde, ikisi arkada bir saat kadar yürümüşler, kalabalık bir sokaktan geçerken Basim adamı bırakmış gitsin.

Şehrazat sabah olduğunu görünce sustu.

721. GECE

Hükümdarım, Basim adamı salmış, kendisi de sarığını düzelterip cübbesini omuzlarına atıp gidip yine mahkemenin yakınlarında bir yere oturmuş. Kadın böyle bir vekil bulduğu ve işlerini yoluna koyduğu için mutlu mesut yürüyormuş. Ancak bir ara arkasını dönünce bir bakmış ne vekil var ortada, ne de kocası. Sağa bakmış, sola bakmış, az ilerde sanki hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi oturan Basim’i görmüş. Hemen yanına seğırtip “Ne oluyor! Hani hasmım nerede?” diye bağırmış. Basim: “Ne hasmı?” diye sormuş sakince. Kadın: “Hasmım işte, kocam!” diye yanıtlamış. Basim: “Ne hasmını tanıyorum, ne de kocanı. Git başımdan beni rahat bırak!” demiş. Kadın bağırp çağırmaya başlamış “Sen dava vekili değil misin?” diye sormuş öfkeyle. Basim: “Git başımdan yalancı bunak, ne dava vekili, ben bütün ömrüm boyunca demircilik yaptım!” diye bağırmış kadına.

Kadın Basim’in yakasına asılıp “Ey Müslümanlar! Yetişin! Bu adamdan şikâyetçiyim yetişin!” diye bağırmış. İnsanlar kadının bağırtısına çağırtısına koşuşup başlarında toplanmışlar, “Ne oluyor burada?” diye sormuşlar. Kadın: “Bu dava vekili şikâyetçi olduğum kocamı kadıya götürmek için benden iki dirhem aldı.

Sonra onu buraya kadar getirdi ama ondan da rüşvet alıp saldı. Önce Allah'tan sonra sizden yardım istiyorum, yardım edin bana" diyerek başından geçenleri anlatmış ve ağlamaya başlamış. Halk Basim'e bakınca hemen tanımış onu "E bu bizim demirci Basim değil mi? O bütün ömrü boyunca demirciydi, ne dava vekili be kadın!" demişler.

Basim de: "Aman efendiler ömrümde görmedim bu kadın gibi bunamışsını. Kene gibi yapıştı. Sen dava vekilisin deyip duruyor" demiş. Hal böyle olunca insanlar kadına dönüp onu azarlamaya, sövüp saymaya başlamışlar. "Bu adama iftira atıyorsun!" diyerek bir yandan gülüp bir yandan da kadını Basim'den uzaklaştırmışlar. Kimi: "Karıştırdı herhal" diyor, kimi: "Deli mi ne" diyor, kimi de: "Soytarı bu kadın soytarı" diyerek laf sayıyormuş. Zavallı kadıncağız bakmış yapacak bir şey yok, almış başını dönmüş evine.

Basim'e gelecek olursak: Tamı tamına beş dirhem kazanınca kendi kendine: "Oh dava vekilliği böyle mi oluyormuş! Vallahi bundan sonra başka iş görmem. İki kelime konuş iki dirhem al, suçluyu yakala beş dirhem al, yalancı şahitlik yap yirmi dirhem al, suçlunun hakkını iptal et elli dirhem al!" diye düşünmüş. Sonra dirhemleri elinde, yapacak başka bir işi olmadığı için evine dönmüş. Testisini, tasını ve kandilini alıp çarşıya çıkmış. Her zamanki gibi koyun eti, şarap, meyve, çerez ve kandil yağı alıp dönmüş evine. Kandiline yağ doldurup mumunu yakmış, her şeyi yerli yerine yerleştirip testisini önüne, kadehini sol yanına koymuş. Önce etini alıp doyuncaya kadar yemiş. Sonra kadehini doldurup havaya kaldırmış ve şu dizeleri okumuş:

*Meyve kokularının yeryüzüne yayıldığını duyduğun vakit
Yer tandır, hava kaynayan kazan olmuştur*

Sonbahar hurmaların kokularının havayı sevindirdiği vakkittir

Kış, bulutları gökyüzüne toplayıp havayı kederlendirdiği vakit

Ama bahar aydınlık ve serinlik doldurur yüreğine

Hava inciler serper, sular kristaller gibi ışıldar

Baharı koklayan ne miske misk der ne ambere amber

Basim bu haldeyken halife Harun Reşid ve Cafer'in neler yaptıklarına bakacak olursak: Halife tellalları sokaklara çıkartıp bütün hamamları kapattırdıktan sonra kendini devlet işlerine vermiş; akşama kadar emredeceklerini emredip yasaklayacaklarını yasaklamış. Akşam olup da Cafer yanına gelince: "Acaba bizim demirci bugün ne yaptı? Şimdi ne yapıyordur kim bilir? Kandili sönük, tası boş mudur? Merak ettim, haydi kalk gidip bir bakalım" demiş. Cafer: "Aman efendim nereye gidiyoruz! İki defa gittik ne hayır gördük! Adam kabadayının teki bir üzerimize gelse üçümüzü de öldürür oracıkta! Panzehir damarına zerk edilinceye kadar yılan sokan çoktan ölür!" diyerek halifeyi bu fikrinden vazgeçirmeye çalışsa da halife: "Yok yok bugün gidip görmeliyiz" diye ısrar etmiş. Cafer: "Efendim her defasında aynı şekilde kurtulamayız" demiş ama halife "Haydi çok konuşma da kalk!" demiş. Yapacak bir şey yok kalkıp yine girmişler Musullu tüccar kılığına. Mesrur'u da alıp sarayın gizli kapısından çıkmış, Basim'in sokağına gelmişler.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat sustu.

722. GECE

Hükümdarım, halife Harun Reşid ve beraberindekiler Basim'in sokağına gelince penceresine bir bakmışlar yine ışık çıkıyor, Basim'in elinde kadeh, gölgesi vurmuş duvara. Hem içiyor hem şiir okuyor:

Şarabı görmedikçe halim harap
Sarhoş olmadıkça içsen ne fayda
Derler içmek akli zail ediyor
Öyle olsa tövbe etmez miydim içmekten

Bunu gören halife çok şaşırmış, "Ey Cafer adam yine kurmuş sofrasını, yapmış her günkü yaptıklarını. Yine içiyor, hiçbir şeyi eksik değil. Bu ne iş?" demiş. Cafer gidip kapıyı çalmış. Basim: "Kim o?" diye seslenmiş içerden. "Musullu misafirlerin!" diye yanıtlamışlar onu. Basim: "Yine ne istiyorsunuz?" deyip kafasını pencereden uzatmış ve "Şayet şimdi hemen çekip gitmezseniz bu geceyi sizin için hayatınızın en berbat gecesine çeviririm!" diye bağırılmış. Cafer: "Vallahi fazla değil sadece iki kelimecik konuşalım diye geldik. Sonra hemen çıkıp gideceğiz" demiş. Basim daha bir dikkatli bakmış ve öfkeyle gülererek: "Hâlâ ne istiyorsunuz benden? Tekinizi bile almam evime! Ayağınız bütün demircilere ve hatta hamamcılara uğursuz geldi! Yüzünüzden tek bir hayır görmedim!" demiş.

Cafer: "Hayırdır, bugün bir şey mi oldu? Biz bugün çok şükür, pek bereketli bir gün geçirdik; sabahtan akşama kadar alışverişle meşguldük" demiş. Basim: "Yani siz şimdi bugün neler olduğunu bilmiyor musunuz?" demiş şaşkınlıkla. "Vallahi hiçbir şeyden haberimiz yok bizim. Anlatsana ne oldu?" demiş-

ler. Bunun üzerine Basim: “Ooo çıkın yukarı, çıkın da anlatayım size neler oldu neler! Ama sakın ha o uğursuz ağzınızı açayım demeyin. Vallahi artık iyice eminim ne derseniz birebir çıkıyor. Haydi, çıkın yukarı, ama sakın çok konuşmayın!” demiş. Bizimkiler hemen çıkmışlar, her zamanki yerlerine oturmuşlar. Bakmışlar Basim yine kurmuş sofrasını, şaşırmışlar, “Sübhanallah, Allah niye bu iblisin işret sofrasını kurmasına yardım ediyor?” demişler kendi kendilerine. Yerlerine yerleşince Basim: “Yani siz şimdi bugün neler oldu, o uğursuz Harun Reşid yine neler yaptı bilmiyor musunuz?” diye sormuş. “Bilmiyoruz, ne yaptı?” diye sormuşlar için için gülererek. “Ne yapacak, çenesinin düşüklüğü, aklının azlığından, tutmuş tellalları bağırtmış sokaklarda, bütün hamamları kapattırmış. Üç gün boyunca hamamını açacak olanı asacakmış! Hani dün bahsetmiştim size, ben de bir hamamda çalışmaya başlamıştım ya. Sabah gidince ağızlarına geleni sayıp, söverek kovdular beni oradan. Bütün sabah dolandım durdum ne yapacağımı bilemeden. Nasıl etsem de bu günkü paramı kazansam bir türlü bulamadım” diyerek anlatmış olanları.

Harun Reşid araya girmiş: “Halifenin hamamına gitseydin ya” demiş. Basim: “İlk başta orayı kapatmışlar zaten” diye cevap vermiş. “E o zaman Zübeyde Hanımın hamamına gitseydin” demiş bu seferde. Basim: “Peşinden de orayı kapatmışlar. Dedim ya uğursuz bir gündü, bütün hamamlar kapatılmış, kimse ne yapacağını bilmiyordu” demiş ve eklemiş “Ama bütün bunlarla beraber Allah yine benim rızkımı gönderdi. Her zamanki gibi beş dirhem kazandım, bana kızanlara, haset edenlere inat, halife ve sarayındakilerin hilelerine rağmen yine kurdum işret soframı.”

Bu sözleri duyan halife kendi kendine: “Göreceksin senden intikamımı alacağım!” demiş. Basim ise o es-

nada kadehini yine doldurmuş ve havaya kaldırdıktan sonra “Sakin ola uğursuz şeyler söylemeyin yine! İçkime ortak olmayın, canımı sıkmayın! Bu içki sadece bana yeter!” deyip kadehi kafasına dikmiş.

Onun bu sözlerine kızan Mesrur: “Afiyet olmasın e mi! Allah seni aç susuz bıraksın melun cimri! Vallahi ömrümüz boyunca senin gibi cimri birini görmedik!” diye bağırması. Basim: “Ne diye bağınıyorsun ayakkabı deliği seni! Hani siz ne getirdiniz? Verin de koyayım önünüze! Tuz denizi gibisiniz ne içmeye yararsınız ne de başka bir şeye! Akşam yediklerinizi getirseydiniz de beraber yeseydik! Tüccarız tüccarız diyorsunuz ama bir hayrınızı görmüyoruz Allah’ın cimrileri! Dişimize değer bir gram bir şey mi gördük sizden?” diye karşılık vermiş ona.

Bu sözleri duyan halife o kadar çok gülmüş ki sırt üstü düşmüş yere. Sonra da Cafer’e dönüp: “Vallahi Cafer adam doğru söylüyor, üç gündür evine eli boş geliyorsunuz” demiş ve eklemiş “Adamın gönlünü al, yarın eli boş gelmeyeceğimizi, bir şeyler getireceğimizi söyle” demiş. Cafer Basim’e dönüp: “Tamam, Basim efendi, içini ferah tut, yarın eli boş gelmeyeceğiz sana” demişse de Basim “İnanmıyorum size, siz tıpkı şu şiirdeki arkadaş gibisiniz” diyerek şu dizeleri okumuş:

İçeceğin mühürlü, ekmeğin ortada yok
Etin iki buzağı arasında asılı
Arkadaşın susuz, misafirin aç
Köpeğin hırlıyor kapın kapalı

Halife pek sevmiş bu şiiri, gülmekten yerlere uzanmış. Basim ise yine kadehini doldurup havaya kaldırmış ve bu sefer de şu dizeleri okumuş:

İçki inceldi kadeh inceldi benzeşti bir bütün oldular
Kadeh sanki içki oldu içki de kadeh

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmaya ara verdi.

723. GECE

Hükümdarım, Basim bu şekilde bir saat boyunca içip şarkı söylemiş. Artık ne dediği anlaşılmıyormuş. Harun Reşid onun böyle iyice sarhoş olduğunu görünce Cafer'e: "Ey Cafer, Basim efendi iyice sarhoş oldu. Haydi, konuyu aç da sor bakalım nereden bulmuş parayı, yine nasıl kurmuş sofrasını" demiş.

Cafer Basim'e dönüp: "Ey Basim!" demiş. Basim: "Ne istiyorsun ayı bıyıklı?" demiş. Cafer: "Bir şey sormak istiyorum ama yanlış anlama vallahi ne haset ettiğimden ne de başka bir kötü niyetle soruyorum. Sadece senin sevincine ortak olmak için soruyorum" demiş. Basim: "Neyi öğrenmek istiyorsun?" diye sorunca, "Bugün hamamlar kapatılınca sen ne yaptın?" diye sormuş. Basim: "Bir şartla anlatırım sakın sonrasında bana uğursuz bir şey söylemeyin" demiş ve "Hamamların kapatıldığını öğrenince mahzun bir halde evime geldim, yiyecek içecek hiçbir şeyim yoktu..." diyerek başından geçenleri baştan sona anlatmış. Sonrada: "Ardından da gelip yine soframı kurdum. Halife insanların yargılandığı mahkemeleri de kapatamaz ya! İşte benim hikâyem bu. Bundan sonraki mesleğim dava vekilliği" demiş ve kadehini doldurup havaya kaldırarak şu dizeleri okumuş:

Ey kader yeter bu kadar cefa uzak dur benden
Rızık temini için çıkıyorum, öleceksin bu dert niye di-
yorlar
Hal böyle olunca cahiller nimetlere âlimler mihnetlere
gark oluyorlar
İşte yine çıktım bana yetecek kadarını kazandım

Şiirini bitirince “Halifenin sakalına!” diyerek kade-
hini kafasına dikmiş. Harun Reşid kendi kendine: “Ya-
rın sana öyle bir şey yapacağım ki dilden dile, nesilden
nesile anlatılacak!” demiş. Vaktin bir hayli geç oldu-
ğunu görünce yerlerinden kalkıp “Haydi kal sağlıcak-
la” demişler” Basim: “Cehenneme kadar yolunuz var”
diye karşılık vermiş. Onun bu sözlerine gülüp geçmiş,
çıkıp saraya dönmüşler.

Halife hemen yatağına gidip uyumuş, ertesi gün
divana geçip tahtına oturmuş. Emirler, vezirler, devlet
erkânı huzurunda toplanmış, devlet işlerini konuş-
muşlar. Bir ara Cafer huzura gelmiş, el etek öpüp hila-
fetin bekası için dua etmiş: “Bir emriniz var mı?” diye
sormuş. Halife: “Derhal mahkemeye adam gönder, ha-
lifenin emri var desin bütün herkesin adını, babasının
adını ve ne zamandan beri vekil olduğunu sorsunlar.
Eski vekiller görevlerinde bırakılıp yevmiyeleri artırılsın.
Ancak hak etmediği halde orada olanlar sopayla dövülüp halka teşhir edilsin ki kimse bir daha kanuna
karşı gelmeye kalkmasın” demiş. Cafer hemen kadiya
haber gönderip emri bildirmiş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat
anlatmaya ara verdi.

724. GECE

Hükümdarım, halife bunları yaparken Basim'in neler yaptığına bakacak olursak: Gece misafirleri gittikten sonra uyumuş. Güneşin doğuşuyla birlikte uyanmış ve "Bugün kanunu uygulamaya geciktik" deyip üstünü başını giyinmiş, sarığını sarınıp cübbesini omuzlarına almış. "Allah'ım en güzel isimlerinle senden Basim'i dava vekili olarak öldürmeni istiyorum" deyip çıkmış evden, kapısını kilitleyip dosdoğru mahkeme binasına gitmiş. Dava vekillerinin arasına karışmış. O esnada halifenin mühürlü fermanı başkadının eline ulaşmış. Almış fermanı, büyük bir saygıyla öpüp başına koymuş. Ardından vekillere "Derhal falaka ve sopa getirin!" diye bağırmış. Basim şaşırıp kalmış: "Ne yapacaklar acaba?" diye düşünmüş. Sonra kadı vekillerden birine herkesi sıraya dizip birer birer önüne getirmesini emretmiş. Vekil hemen denileni yapmış, aralarından birini öne çıkarmış. Kadı: "Adını, baba adını, yevmiyeni ve bu mesleğe nasıl geldiğini söyle!" demiş. Adam: "Adım Macit, baba adım Salim, dede adım Nafi, yevmiyem üç kuruş, bu meslek dedelerimden bana geçti. Dedelerim falan ve falanın şahitliğinde vekil olmuşlar" diye cevaplamış. Kadı ona bir yana geçmesini söyleyip ikinciye çağırmış. Bunları gören Basim: "Dava vekillerini sorgulamak bugün mü geldi akıllarına? Ne yapacağım ben şimdi?" diye düşünmüş korkuyla. Bu şekilde sorgulamaya devam etmişler. Bir ara bir tanesi çıkıp iki yıllık vekil olduğunu söyleyince kadı: "Alın bunu kenara! Falakaya yatırıp iki yüz sopa vurun!" demiş. Adamcağızı yatırıp iki yüz sopa vurmuşlar. Sonra "Şimdi çıkarıp sokaklarda teşhir edin!" demiş alıp götürmüşler. Bu şekilde herkesi

teker teker sorgulayıp istediği cevabı alamadıklarını falakaya yatırmaya ve halka teşhir etmeye devam etmiş.

Sonunda demirci Basim'den başka kimse kalmamış. Basim içinden dualar okuyor" Allah'ım ben daha dün vekil oldum. Kim bilir bana ne yaparlar?" diyormuş ki öne çıkmasını söylemişler. Başını eğmiş önündeki işle uğraşan kadının önüne getirmişler. Kadı: "İsmin ne?" diye sormuş, "Basim" demiş. "Babanın adı ne?" diye sormuş, "Babam yok" demiş. Kadı hayretle başını kaldırıp: "Babasız insan mı olur?" demiş. Basim: "Vallahi efendim, ne anam var ne de babam" diye cevaplamış. Kadı başını geriye atıp kahkahalarla gülmüş onun bu sözlerine, "Doğru düzgün cevap ver sorularıma, maskaralığın zamanı değil!" demiş ve babasının mesleğini sormuş. Basim: "Vallahi bilmiyorum efendim, babam ben küçükken ölmüş" demiş. Kadı: "Dedenin ismi ne?" diye sormuş, Basim: "Efendim, babasının ismini bilmeyen dedesinin ismini nereden bilsin" diye cevap vermiş. Kadı: "Düzenbaz bir adamsın besbelli, söyle bakalım mesleğin ne?" diye sormuş, Basim: "Demirciyim efendim" diye cevap vermiş. Kadı: "Ne zamandan beri dava vekilliği yapıyorsun?" diye sormuş, "Dün ikindiden beri efendim" diye cevap vermiş. Bu sözleri duyan kadı: "Ne diyorsun seni köpek! Ne zamandır seni arıyorum!" diye bağırılmış.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmaya ara verdi.

725. GECE

Hükümdarım, ardından kadı orada bulunan şahitlere dönüp “Dinleyin bu demirciyi!” demiş. Adamlar Basim’e aynı soruları sorup söylediklerini kaydetmişler ve “Efendim, her önüne gelen vekil oldu, onun için sıkıntılar çoğaldı. İşinden bıkan dava vekili oluyor, hatta çiftçiler tarlalarını, ipek tüccarları mallarını bırakıp dava vekili oldular. Öyle olunca tabii sıkıntılar da çoğaldı. Vallahi halifemiz –Allah ona uzun ömür versin, hilafetini daim eylesin– böyle bir emir vererek pek isabetli bir iş yaptı. Bu şekilde biz de biliriz kim atalarından bu işin erbabı, gerisini atanız. Kanunları bilenler kalır, cahiller ve sıkıntı çıkaranlar gider” demişler. Kadı Basim’e dönüp: “Sen bu işte iki günlük olduğun için iki katı cezalandırılacaksın ve iki kere teşhir edileceksin” demiş ve oradakilere dönüp “Yatırın bunu falakaya! Falaka az bile böylesi rezil adamlara!” demiş.

Basim’i yatırıp iki yüz sopadan fazla vurmuşlar ayaklarına. Sonra çözüp ayağa kaldırmışlar ama zavallı yediği dayaktan ötürü düşüp bayılmış. Hali içler acısıymış. Dayaktan sarhoşlu marhoşluğu da kalmamış. Hakkında bir de belge hazırlayıp bir daha bu mesleğe yanaşmasını ve mahkeme binalarına yaklaşmasını yasak etmişler. Kadı: “Duydun mu bre melun! Bir daha bu mesleği icra etmeye kalkmayacak, mahkeme kapısına yaklaşmayacaksın bile!” demiş. Basim’in çıtı çıkmayınca etrafındakiler itip kakarak: “Cevap verse ne kadıların efendisine!” demişler. Basim başını kaldırıp: Vallahi bir daha bu mesleği yapmaya kalkmayacağım” demiş ve şu dizeleri okumuş:

Al sırtına yükünü çık git bu diyardan

Kaldıkça sürme güzel gözükür gözüne de sürünür kalırsın

Şiirini bitirince kalkıp mahzun ve kalbi kırık bir şekilde evine dönmüş. Evde eski bir hurma dalı varmış, almış onu kılıç gibi yontmuş, eski bir kının içine koyup kılıç kuşanır gibi kuşanmış. Sonra da kendi kendine “Artık bu memlekette bir işim kalmadı benim. Gidip rızkımı başka diyarlarda arayayım” demiş ve şu dize-leri okumuş:

Aramazsan kendin için bir geçim kapısı
Hem şikâyet eder durursun, hem etrafının kınamalarını
çekersin
Gez dolaş Allah'ın arzını, bulursun belki bir geçim kapısı
Ya ferah yaşar ya da en azından aradım dersin
Yokluk içinde yaşamaya razı olma
Tasalı bir günün gecesinde uyku girmez göze

Şiirini bitirince çıkmış evden, başlamış şehrin sokaklarında yürümeye. O böyle çarşı pazar gezerken insanlar kılığına bakıp halifenin muhafızlarından biri sanıyorlarmış onu. Bu şekilde, “Yok yok Allah benim rızkımı kesmez” diye düşünerek sağına soluna bakına bakına, elindeki badem sopasını sallaya sallaya yürürken, tam şehri yanılamış ki çarşı da bir grup insanın toplandığını görmüş. Neler olduğunu öğrenmek için yanlarına yanaşınca topluluğun arasında, her ikisi de kanlar içinde kalmış iki adamın birbirlerine girdiklerini görmüş. Kimse yanlarına gidip de ayırmaya cesaret edemiyormuş. Basim adamları bu halde kan revan içinde kavga ediyor, insanları da onları ayırmadan seyrediyor görünce elini kılıcının kabzasına koyup heybetli bir şekilde yürüyerek halkı yarmaya çalışmış. Onun uzun boyunu ve boyuyla orantılı enini gören insanlar halifenin muhafızı geldi sanıp bu iri muhafızın heybetinden ürküp kenara çekilmiş, yol açmışlar. Basim kavga eden adamlara yanaşıp elindeki badem sopasıyla işaret ederek ayrılmalarnı emretmiş.

Onu gören çarşının reisi hemen yanına seğırtmiş, “Aman muhafızların başkanı! Başın gözün için şu beş dirhemi al da bu adamları götür halifenin huzuruna. Ne emir buyuracaksa o buyursun” demiş. Basim dirhemleri alıp cebine atmış hemen. Kendi kendine: “Ben Basim'im, Allah yine beni rızıklandırdı” demiş. Sonra da kavga eden adamları önüne katıp götürmek istemiş. Ancak etraftan araya girmiş, “Yapmayın, etmeyin” diyerek adamları barıştırmışlar, mesele çözülmüş.

Basim onların yanından ayrıldıktan sonra, “Oh durduk yerde Allah beş dirhem gönderdi bana. Vallahi bundan sonra ben artık muhafızım. Halifenin sarayına gidip muhafızları arasına karışayım bakayım” demiş kendi kendine. Halifenin otuz muhafızı varmış. Onarlı gruplar halinde, nöbetleşe çalışırlarmış. On kişi üç gün muhafızlık yaptıktan sonra yerini diğer on kişiye bırakmış. Basim saraya gitmiş, muhafızların arasına kanışmış. On muhafız üzerlerindeki farklı renklerdeki kıyafetleriyle sanki bahçedeki çiçekler gibi nizam içinde dizilmişlermiş. Kendi kendine: “Bu muhafızlar benim gibi değiller. Kıyafetleri de benim kıyafetlerim gibi değil. Benimkiler hiç onlara uymuyor” diye düşünmüş. O böyle muhafızların yüzlerini, üstlerini başlarını dönüp dönüp incelerken muhafızların başı da ona bakıyormuş.

Arkadaşlarına dönüp: “Bugün bir misafirimiz var, öyle zannediyorum ki emirlerden birinin muhafızıdır. Demek ki efendisinin görülecek bir işi yoktu, belki faydası dokunur diye düşünerek bize geldi. Şimdi biz buna bir iş vermezsek gider efendisin evinde, insanların arasında aleyhimize konuşur. Halifenin muhafız başının yanında bir saat durdum da ne bir iş yaptırdı, ne de ağzını açtı, der” demiş. Diğerleri: “Sen bilirsin, böyle iyi işler yapacağın zaman bizimle istişare etmene bile gerek yok” diye cevap vermişler.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmaya ara verdi.

726. GECE

Hükümdanım, muhafızbaşı böyle düşününce kalkıp saray nazırlarından birinin yanına gitmiş. Nazıra, büyük dükkânları ve lokantaları olan, aynı zamanda halifenin cariyeye ve hizmetçilerini temin etmekle görevli tatlıcı Osman Usta'nın, beş bin dirhem ayrıca özel olarak da üç bin dirhem vereceğini hemen saray hazinelerine teslim etmesi gerektiğini yazdırmış. Sonra bu kâğıdı alıp vezir Cafer'e mühürletmiş. İşini bitirince dönüp gelmiş, Basim'e "Hey muhafız efendi!" diye seslenmiş. Basim: "Bana mı seslendiniz efendim?" demiş. Muhafızbaşı: "Evet" diye yanıt verince hemen yanına gitmiş ve "Buyurun efendim, hizmetinizdeyim" demiş. Muhafız başı: "Bize bir iyilik yap, saray nazın tarafından yazılan ve vezir-i azam tarafından mühürlenene bu belgeyi tatlıcı Osman'a götür. Ondan beş bin dirhemi hemen hazineye teslim etmesini iste. Teslim ederse dirhemleri al, evine götür. Ancak sana kibar davranır, seni ikramlarda bulunarak razı ederse beş bin dirhem için zorlama, ikram ettiklerini al, git evine. Seni böyle bir işle görevlendirdiğimiz için kusurumuza bakma. Bugün yanımıza gelişinin, sarayımızı aydınlatışının şerefine böyle bir işle görevlendirdik seni. Bunu sana bir ikramımız bil. Azımızı çok et" demiş ve fermanı Basim'e uzatmış.

Demirci Basim sevinçle almış fermanı, teşekkür etmiş ve mutlu mesut çıkmış saraydan. Yürüyerek gitmek istememiş oraya kadar, bir eşek kiralayıp binmiş. Etraftakilere sora sora tatlıcı Osman'ın yerini bulmuş. Adam yüksekçe bir yere oturmuş, işçileri de etrafında çalışıyorlar, tatlı yapıyorlarmış. Basim adama hiç selam vermeden direk konuya girmiş, "Ey Osman efendi neden kusur işliyorsun? Neden dirhemleri götürüp teslim etmiyor da nazın ve veziri bekletiyorsun? Ne kendin gitmişsin ne de parayı göndermişsin! Şimdi hemen kalk, paraları al ve düş önüme! Götürüp hazineye teslim edeceğiz paraları! Al işte ferman da burada! Ayriyeten bir de üç bin dirhem vereceksin! Bir kuruşu eksik olursa kelleni uçururum ha! Onlar sana böyle lütufkâr davranıyorlar, senin yaptığına bak! Haydi, oyalanma da kalk hemen!" demiş.

Tatlıcı, Basim'in sözlerini duyup da heybetini görünce korkuyla yerinden fırlamış, fermanı alıp öpüp başına koymuş. Sonra da Basim'e kibar bir dille, tatlı bir üslupla "Efendim, ey muhafızların başı, Allah size iyilik ve güzellikten başka bir şey vermesin. Beni kulu-nuz köleniz bilin. Lütfedip müsaade buyurun sizi ağırlayayım. Aramızda hayırdan başka bir şey konuşulacak değil elbet. Müsaade buyurun hizmetinizi görelim, bir saatçik olsun misafirim olun" demiş ve hemen yanında çalışan çocukları çağırmış.

Çocuklar gelip Basim'i eşekten indirmişler. Eşegin sahibi yarım dinarlık ücretini almış ve eşegini dehleyip gitmiş. Tatlıcı, Basim'i kendi yerine oturtmuş. Basim oflaya puflaya, şişine, gerine oturmuş gösterilen yere. Tatlıcı çocuklara kaş göz edip çarşıya göndermiş, ekmeğe dürülü iki rıtlı haşlanmış et, narenciye, taze nane, kanbersiyye² ve petek bal aldirmiş. Çocuklar aldıklarını getirip ustalarına teslim etmişler. Usta he-

2 Yoğurt, haşlanmış et ve pirinç ile yapılan bir yemek.

men kalkıp Basim'in önüne bir sofraya bezi sermiş ve "Efendim, sofranın fakirliği için kusurumuza bakmayın, asıl yemek hazır oluncaya kadar midenizi yatıştırmak için şunlardan yiyin. Bugün bizi şereflendirdiniz, soframıza buyurma şerefinden mahrum bırakmayın bizi" demiş. Sonra da öte yanda tatlı yapmakla meşgul işçilere dönüp büyük bir bardak şerbet getirmelerini işaret etmiş. İşçiler şerbete gül suyu ve misk katıp getirip ustalarına vermişler. Usta bardağı Basim'e uzatarak: "Efendim, Allah, peygamber aşkına şunu için, asıl yemek hazır oluncaya kadar fakir soframızdan bir şeyler yiyin" demiş ve eğer sofralarından yemezse karnısını üç talakla boşayacağına yemin etmiş.

Basim: "O halde yeminini tutup kannı boşaman gerekecek, çünkü bugün, buraya gelmeden önce halifenin yemeğinden bize de çıkardılar. Öyle tokum ki nefes alacak yerim bile yok" demiş. Tatlıcı yine "Efendi, hatınm için yiyin" diye ısrar edince Basim bardağı adamın elinden alıp kafasına dikmiş. Her gece yirmi nıl şarap içmeye alışık olduğundan beş nıldan fazla gelen şerbeti hiç zorlanmadan tek seferde içmiş, boş bardağı tatlıcıya uzatmış. Tatlıcı kendi kendine: "Valahi insana dönüşmüş şeytan bu!" diye düşünmüş. Sonra Basim haşlanmış et, ekmek, kanbersiyye, bal ve taze nanenin başına oturup hiç kafasını kaldırmadan yemeğe koyulmuş, sofrada ne var ne yok silmiş süpürmüş. Onun bu halini gören tatlıcı: "Daha demin sarayda yediğini söylememiş miydi? O halde buraya gelinceye kadar nasıl açılmış?" diye düşünmüş ve "Allah'ım bugün bizi sağ salım akşama erdir" diye dua etmiş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat sustu.

727. GECE

Hükümdarım, tatlıcı ikindi vaktine kadar alışverişle uğraşmış. İkindide çocuklardan birini gönderip Basim için üç büyük tavuk kızarttırmış. Çocuk tavukları alıp gelince tatlıcı bunları Basim'in önüne koyup "Vallahi bugün sizi açlıktan öldürdük, kusurumuza bakmayın" demiş. Basim: "Artık hatır gönül dinlemem, hemen paraları hazırla, ben seni zorla götürmeden kendi gönlünle düş önüme. Efendimiz saraydan ayrılmadan yetişmemiz lazım" demiş.

Tatlıcı: "Aman efendim, sabahtan beri yanımızdasınız, ama bir türlü değiştiremedik sözlerinizi. Haydi, hatırları kırmayın da her ne kadar size layık olmasa da şunlardan yiyin" demiş. Basim bismillah çekip başlamış yemeğe, üç tavuğu da yiyip bitirmiş. Üstüne bir bardak da şerbet içip ellerini silerek sanki hiçbir şey yememiş içmemiş gibi kenara çekilmiş. Tatlıcı bunu görünce işçilerine "Adam açlıktan bizi de yemeden önce bana bir sepet getirin" demiş. Sonra da dükkâna girip bütün tatlı çeşitlerinden sepete doldurmuş. Sepetin ağzını örtüp üstüne de, içine yirmi dirhem koyduğu bir kâğıt iliştiirmiş. Sonra sepeti alıp Basim'in önüne koymuş ve "Efendim, bunu bir hediye olarak kabul edip yardımlarınızı benden esirgemeyin. Çünkü bugün pek az kazanç sağladım. Yarı inşallah bütün alacaklarımı alır, dirhemlerin hepsini tamam edip öyle teslim ederim. Şimdi eğer eksik götürürsem beni döver sonra da hapse atarlar. Lütuf buyurup yanna kadar mühlet verin bana. Şu sepetteki tatlıları da çocuklarınıza hediyem olarak kabul edin. Şurada bir de yirmi dirhem var onunla da hamama gidersiniz" demiş.

Basim yirmi dirhem lafını işitince, bir de muhafızbaşının muradının da zaten tatlıcıdan öyle büyük şey-

ler istemek olmadığını, kendisine faydası dokunacak bir miktar olduğunu düşününce, “Zaten muhafızbaşı da bana, senin işini görürse adamı alıp gelmene gerek yok demişti” demiş kendi kendine ve gülerek tatlıcıya: “İkramını kabul etmek boynumuzun borcudur” demiş. Tatlıcı: “Sağ olun efendim” demiş. Basim: “Ama bugün, hatta yarın, hatta cumaya kadar, hatta bu ay, yok hatta ömrün boyunca yerinden ayrılma sakın, saraya falan gitme!” demiş. Sonra tatlıları alıp “Ben Basim’im, Allah yine beni rızıklandırdı işte. Ne gerek var kalkıp da başka diyarlara gitmeye” diye düşünerek dükkândan ayrılmış.

Dükkândan çıktığında akşam olmak üzereymiş. “Şuraya bak! Günün başında beş dirhem kazandım, sonunda yirmi dirhem; bugünkü hâsılatım oldu yirmi beş dirhem” demiş kendi kendine ve başını semaya kaldırıp “İlahi ya rabbi sen Basim’i muhafızlıkla rızıklandır. Her gün farklı bir işe sokarak yine gönderdin benim rızkımı şükürler olsun sana!” diyerek dua edip teşekkür ettikten sonra “Bugün de yine âdetim bozulmayacak, yirmi yıldır ne olursa olsun tek bir gün bozulmadı düzenim, şimdi elimde yirmi beş dirhem ve bir sürü nevale varken mi bozulacak?” demiş. Eve gidip kıyafetlerini değiştirmiş, her zamanki giyindiği gibi giyinmiş. Sonra da tasını, testisini ve kandilini alıp çarşıya çıkmış. “Bugün, o Musullu uğursuzlara inat her şeyi iki kat fazla alacağım!” demiş. Dediği gibi yapmış; eti, şarabı ve kandil yağını hep iki katı fazla almış. Eve dönüp kandilleri, mumları yakmış. Her yer her zamankinden çok daha fazla aydınlık olmuş. Kadehini doldurmuş ve ışığın karşısına geçip havaya kaldırarak “Ben Basim’im! Allah benim rızkımı kesmez!” deyip kafasına dikmiş. Böyle peş peşe üç kadeh içip dördüncü kadehi doldurunca şu şiiri okumuş:

*Ey arkadaş gider susuzluğumu
Gül bahçelerinde yetişen kahvelerle
Sen de al payını şenlikten
Zaman kadehi kafana dikme vaktidir*

Basim bunları yaparken halife Harun Reşid ve diğerlerinin ne yaptıklarına bakacak olursak: Halife gün boyunca devlet işleriyle uğraşıp günün sonunda Cafer'i huzuruna çağırmış. Cafer gelince "Acaba bizim Basim bu gece ne haldedir?" demiş. Cafer: "Ne halde olacak efendim, yüz sopa yedi, üstüne bir de Bağdat sokaklarında teşhir edildi. Şimdi tabii ki zavallı bir halde oturuyordur. Kandili sönük, midesi boş, tası ters çevrilidir. Büyük ihtimal bize sövüp sayıyor, beddua ediyordur. Başka ne bekliyorsunuz ki?" diye karşılık vermiş. Bunun üzerine Harun Reşid: "Haydi bu gece de yine gidelim. Onun o mahzun halini, evinin karanlıklara gömülmüş şeklini görelim. Yirmi yıldır bozulmayan düzeninin nasıl bozulduğuna bir bakalım. Vallahi onu öyle bozulmuş bir halde göresim var" demiş.

Cafer: "Aman efendim, Allah uzun ömür versin size, gidip de ne yapacaksınız? Bırakın adamı kendi haline, yine bize laf mı saydıracaksınız? İyi zamanındayken ağzına geleni sayan adam kötü zamanında ne yapar kim bilir?" diyerek halifeyi bu fikrinden vazgeçirmeye çalışsa da halife: "Hayır, bu gece kesin gidip görmem lazım ne yaptığını" deyince bakmış yapacak bir şey yok, "Bari adama söz verdiğimiz gibi yanımıza bir şeyler alalım, açlığını yatıştıralım. Malum, mide doyunca göz güzel bakmaya başlar. Tanıştığımızdan beri adama bir dirhemlik bile bir şey götürmedik" demiş. Onun bu sözleri üzerine Mesrur: "Allah onu cehennemde beslesin! Onun gibi cimrisini görmedim! Her gece etleri midesine indirdi, şarap içti de karşısında oturduğumuz halde ne bir lokma verdi, ne bir yudum içirdi" demiş. Ancak halife Cafer'e dönerek:

“Doğru dedin. Şimdi bu gece akşam yemeği yememiştir o. Ne istersen hemen hazırlat” demiş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat kendisine izin verilen sürenin sonuna geldiği için sustu.

728. GECE

Hükümdarım, Cafer beş adet kızarmış tavuk ve bir tabak ırmik helvası hazırlatmış. Her zamanki gibi kılık değiştirip sarayın gizli kapısında çıkmış, Basim’in sokağına doğru yürümüşler. Basim’in evine varınca pencereden her zamankinden çok daha fazla ışık çıktığını, her zamankinden daha fazla kandil ve mum yakılmış olduğunu görmüşler. Halife Basim’in penceresine biraz daha yanaşınca onun neşe dolu sesini duymuş. Kadehini doldurup doldurup içiyor ve “Ben Basim’im! Rızkımı Allah veriyor!” diyormuş. Halife bunu duyunca Cafer’e dönüp: “Vallahi Cafer, bu meymenetsiz adam beni yordu! Ne yaptım ne ettiysem yine de bozamadım düzenini. Kim bilir bu gün hangi işi yaptı?” demiş. Sonra biraz daha kulak kesilince Basim’in kadehini doldurduğunu ve şu şiiri okuduğunu işitmişler:

Rahat ol, mutlu yaşa kadehinle beraber

Şarkılar söyle, ak saçlıların yanındaki bakireden şarkılar dinle

Şaraptan nameler terennüm eden, vasfı tartışma, bahsi hüküm konusu olandan

Ak saçlı çatsa da kaşlarını kırmızısı ışıl ışıl, sarısı parıl parıl, beyazı pırıl pırıl olana

O kuruyunca kurur, o canlanınca canlanırım
 Bakışlarından bir yudum, lafızlarından bir lokmacık al-
 sam
 Ayaklarına altınlar saçarım
 Onu içen lekelenmez, yanında olan hüsrana uğramaz
 Kalem vasıflandırmaya kalksa başaramaz
 Onu arzulayan aşkıdan yanar, hitabına gönül güç ye-
 tiremez
 Kalem vasıflandırmaya kalksa başaramaz

Şiirini bitirince kadehini kafasına dikmiş. Harun Reşid Cafer'e dönüp: "Çal bakalım Cafer kapıyı" demiş. Cafer denileni yapıp kapıyı çalmış. Basim içe-riden "Kim o gelen? Şu Musullulann bize yaptıkları yetmedi mi? Allah huzur vermesin onlara!" demiş. Cafer: "Basim efendi, vallahi sen şu yeryüzünde benzersiz bir insansın. Cömert, eli açık birisin!" diye cevap vermiş ona. Basim kafasını pencereden uza-tıp da onları görünce tanımış, eh ne de olmasa her gece geliyorlarmış. "Ne hoş geldiniz, ne de sefalar getirdiniz! Sizin gibi uğursuz dilenciler hiç de hoş gelmezler! Vallahi şimdi hemen çekip gitmez, gözümün önünden kaybolmazsanız aşağı iner bacakları-nızı kıranım!" demiş ve "Niyetiniz ne sizin? Ne diye her gece her gece kapıma dayanıyorsunuz?" diye ba-ğırmış. Cafer: "Vallahi Basim efendi, bu gece eli boş gelmedik. Aşağı in de sana getirdiğimiz şeyleri al!" demiş.

Basim: "Benim sizin getirdiğiniz şeylere ihtiyacım yok! Sizin benden daha çok ihtiyacınız vardır onlara! Benim soframda şimdi et, tavuk, tatlı ne arasan var! Bu gece sofram her gece olduğundan daha farklı! Bugün öyle bir iş yaptım ki beş günlük para kazan-dım! Haydi, şimdi kaybolun! Gözüm görmesin sizi! Siz ağzınızı açınca Nil'i bile dondurursunuz uğursuz-lar! Gece ne diyorsanız gündüz gerçekleşiyor! Siz in-

sanların keyfine göz diken hasetçilersiniz! Ha bana bir şeyler getirmenize gelince biliyorum öyle diyor-sunuz ki gelip size kapıyı açayım, sonra da yanıma çıkıp yine yüreğimi daraltın! Ben bilmiyor muyum sanki keyfimin yerinde olmasını kıskanıyorsunuz siz! Karşıma geçip sakalıma gülüyorsunuz! Haydi, gidin! Benim size ihtiyacım yok!” diye cevap vermiş.

Cafer: “Sözümüze inanmadıysan tamam kapıyı açma, bir ip sarkıt da öyle al getirdiklerimizi!” demiş. Bunun üzerine Basim aşağı bir ip sarkıtmış, ucuna bağladıkları tavukları ve irmik helvasını yukarı çekmiş. İpin ucundakileri görünce gülmüş, “Bu Musullular bu gece bir garipler” demiş ve “Allah bilir bunları Bağdat’ın çöplüklerinden bulmuşsunuzdur! Yoksa bilirim ben sizi her bir tavuğa iki buçuk dirhem verip alacak adamlar değilsiniz siz!” diye seslenmiş onlara. “O tavuklar ve irmik Harun Reşid’in mutfağından geldi!” diye cevap vermişler. Bunun üzerine Basim: “Yeter yalan söyledığınız! Harun Reşid’in mutfağındanmış! Tamam, verdiniz vereceğinizi haydi şimdi çekilin gidin kapımdan!” demiş. “Olur mu hiç bu gece veda etmeye geldik sana, yarın yola çıkıyoruz, memleketimize dönüyoruz. Veda etmeden mi gide-lim?” demişler. Basim: “Allah yolunuzu açık etmesin e mi? Çekilin gidin kapımdan yoksa kendi başım üzerine yemin ederim gelirim yanınıza!” diye bağırmış. Cafer yine: “Vallahi kardeşim sadece veda etmeye geldik, bu geceden sonra artık gelmeyeceğiz evine!” demiş. Basim: “Yahu kardeşim istemiyorum sizin vedanızı falan! Sizin gitmeniz benim bayramım olur! Ne zamandan beri aramızda böyle bir arkadaşlık oldu? Vallahi bana geçimimle ilgili şeyler sormayacağınıza ve bir daha gelmeyeceğinize yemin etmedikçe açmam size kapıyı!” diye cevap vermiş. Bunun üzerine üçü birlikte yemin edince Basim inip kapıyı açmış. Çıkıp her zamanki yerlerine oturmuşlar. Ha-

run Reşid etrafına bakınıp da odayı her zamankinden daha aydınlık, sofrayı her zamankinden daha zengin görünce Cafer'e işaret ederek bunların nereden olduğunu sormasını istemiş.

Cafer: "Efendim müsaade edin biraz sarhoş olsun, içki aklını bulandırсын. O vakit sorarız bütün sormak istediklerimizi" demiş. Halife Cafer'in dediği gibi biraz sabrettikten sonra "Haydi, şimdi sor!" demiş. Cafer, Basim'e dönüp: "Basim efendi bize şu güzel sözlerinden birkaç bir şey söyle de dinleyelim, senin o eşsiz şiirlerinle vedalaşmış olalım" diyerek yavaş yavaş konuya girmeye çalışmış. Basim: "Seve seve" demiş ve başlamış anlatmaya: "Efendiler bilin ki bahar mevsimi mevsimlerin en itidallisidir. Güllerin açtığı zaman zamanların en güzelidir. Bir bilge der ki 'Baharı sevmeyenin, ılık meltemlerden hoşlanmayanının huyu bozuktur kendini tedavi etsin.' İranlı bir başka bilge ise şöyle der: 'Bahara erişip de içindeki çocuğu uyandırmayanlar en kötü tabiatlı insanlardır.' Bir başka sözünde ise şöyle der: 'Bahar güzel yüz, gülen ağız, uzun boy, güzel koku, güzel ahlaktır.'" Bu sözlerin ardından şu dizeleri okumuş:

*Bahar geldi neşe sevinç doldu her yan
Doldur kadehi iç kor renkli şaraptan
İşitmiyor musun güllerin davetini
Hoş kokulu bakire güllere davet ediyorlar*

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat kendisine verilen sürenin sonuna geldiği için sustu.

729. GECE

Hükümdanım, kadehindeki şarabı bitiren Basim, oradan bir gül almış koklamış. Sonra tekrar kadehini doldurup şu dizeleri okumuş:

*Ey saba Rüzgârı, ey gözleri uykulu uyan
Kuşlar incecik dallarda şakıyor
Gül misafir gelmiş mahrum kalma ondan
Güzelliği kahveyi pişiren ateş gibi, alev alev yanıyor
Bakanlara can veriyor
Vuslatıyla güzelleştirip sonra kaçıp gidiyor*

Ardından kadehini kafasına dikmiş. Halifenin pek hoşuna gitmiş Basim'in bu halleri ve "Basim efendi şiirleri bir kenara bırak da bir şeyler anlat bize" demiş. Basim: "Başım gözüm üstüne" deyip başlamış anlatmaya: "Efendiler İran kisralarından Nuşirevan zamanında yaşlı bir adam yaşarmış. Bu adam mahalle camiinde müezzinlik yaparmış. İnsanlarla birlikte namazlarını kılar, bütün farzları yerine getirirmiş. Ancak bahar mevsimi gelip de güller açınca caminin anah-tarlarını mahalleliye teslim eder, eğlence âlemlerine dalar, güllerin zamanı geçinceye kadar içip keyfine bakarmış. İçkinin başına oturunca da şarkılar söyler, şiirler okurmuş."

Onun bu anlattıkları karşısında Harun Reşid: "Ey Basim gerçekten de insanların en nüktedanısın ha" demiş. Basim devam etmiş: "Derler ki kisra Nuşirevan zamanında şehirde bir dokumacı varmış. Yıl boyunca bayram, seyran dinlemez hep çalışmış. Ancak güller açınca dokuma tezgâhını katlayıp kaldırır, güller soluncaya kadar içki sofrasının başından kalkmazmış. Güllerin zamanı geçince yine işinin başına dönermiş."

Bundan haberdar olan kısra adamı huzuruna çağırıp teşekkür etmiş, üstüne bir de senelik beş bin dirhem maaş bağlamış ona.”

Basim’in anlattığı bu hikâyeler ve okuduğu şiirler halifenin gerçekten de çok hoşuna gitmiş. Basim anlatmasını bitirince halife Cafer’e dönüp “Haydi sor bakalım bu hallerinin sebebi neymiş? Bugün başından neler geçmiş” demiş. Cafer: “Efendim, bırakalım adamı kendi haline, bugün canını sıkmayalım. Ne güzel işte oturuyoruz, muhabbet ediyoruz. Adamcağız iyice sarhoş oldu. Zaten bize sürekli tahammül ediyordu, bırakalım şimdi hoşuna gitmeyecek şeyler söylemeyi” demiş. Ancak halife: “Yok, sor sen yine. Ne de olmasa yemin ettik yarın gelmeyeceğiz diye” diye karşılık vermiş.

Bunun üzerine Cafer Basim’e dönüp: “Basim efendi Allah için söyle bize bugün neler yaptın? Başından neler geçti? Hem bugün niye böyle sofran her zaman-kinin iki katı? Vallahi bundan başka bir şey sormayacağız artık, biliyorsun yarın gidiyoruz” demiş. Onun bu sözlerini duyan Basim öyle sinirlenmiş, öyle sinirlenmiş ki gözleri yuvalarından fırlamış; akları kanlanmış, boynundaki damarlar kabarmış, şahdaman şişmiş, öfkeden dili dönmemiş. Cafer’e: “Bre bidon göbekli, ayı bıyıklı hayvan işkembesi hep sen soruyorsun bu soruları! Diğerlerinin sesi çıkmıyor! Hep sen yapıyorsun! Seni o ensenden tutup yere fırlatayım da kafanı dağıtayım mı ha?” diye bağırması. Cafer kibar bir dille: “Bize çok iyilik yaptın en başta. Bari şimdi de iyilik yap da tamamına erdir. Biliyorsun bugün sana veda ediyoruz. Ülkemize vardığımızda seni iyi analım, senden övgüyle bahsedelim isteriz. Bu geceden sonra artık görüşemeyeceğiz, yarın gidiyoruz biliyorsun” demiş.

Basim: “Allah’ın lanetine gidesiniz. Yirmi senedir sultanlar gibi yaşıyordum, sizin suratınızı gördüm

devrim döndü, işlerim alt üst oldu, tadım tuzum kalmadı. Yapmadığım iş kalmadı. Her gün yeni bir iş, her gün yeni bir zanaat. Ne zamanki o uğursuz adımınızı evimden içeri attınız, benim işlerim ters gitmeye başladı. Ama benim adım Basim. Allah bir şekilde rızkımı gönderiyor. Bugün başımdan öyle acayip şeyler geçti ki ne benden önce birinin başından geçmiştir, ne de benden sonra birinin başından geçer” demiş.

Oñun bu sözlerine karşılık Cafer: “Ey Basim Allah, peygamber aşkına anlat bize ne oldu? Bugün başından neler geçti?” diye ısrarla sorunca Basim: “Anlatsam mı ki?” diye karşılık vermiş. Cafer ve diğerleri: “Evet evet haydi anlat” diye daha bir ısrar edince Basim: “Tamam tamam anlatacağım size bugün başımdan neler geçtiğini. Mahrum bırakmayacağım sizi bu ilginç hikâyemden” demiş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmaya ara verdi.

730. GECE

Hükümdarım, Basim başlamış başından geçenleri anlatmaya: “Bugün her zamankinin aksine erkenden, tan yeri ağarırken kalktım, hazırlanıp mahkeme binasına gittim. Tabii dava vekili oldum diye bir sevinçliyim ki yerimde duramıyorum. Ama mahkemeye gidince farklı bir durum olduğunu gördüm. Başkadı, kadılar, dava vekilleri hep orada toplanmış, orta yere de bir falaka kurmuşlar. Bütün vekilleri sırayla sorguya çekiyor, adını, babasının adını, dedesinin

adını, bu mesleğe ne zaman, nasıl başladığını soruyorlar. Daha önce böyle bir şey mahkeme binasında görülmüş değil! E hal böyle olunca tabii benim dünyam karardı. Doğduğuma doğacağıma bin pişman oldum. Bağdat'tan bile nefret ettim. Ah dedim kendi kendime bu sütü bozuk Harun Reşid ile ben Bağdat'a sığmıyoruz. En iyisi terk edip gitmek buraları. Neyse olan oldu, kalktım geldim evime. Tabii beni aldı bir düşünce; bu gece ben ne yapacağım? Ne eskiden kalma ne yeni kazandığım bir dirhem para yok cebimde. Bir saat kadar düşündüm sonra elbiselerimi astığım hurma dalından yapılma bir sopam vardı. Aldım onu kılıç şeklinde bir güzel yonttum. Bir de eskiden kalma bir kınım vardı. Bu dalı muma bulayıp kına koydum, etrafına da eski keçe, muslin artık elimdeki kumaşlardan ne varsa doldurdum, yani içinde kılıç varmış gibi iyice şişirdim kını. Sonra cübbemin yenlerini kesip giydim, başıma da bir külah geçirdim. Çıktım sokağa, elimde taze bir dal, sallaya sallaya yürümeye başladım. Beni gören, bu halifenin muhafızıdır kesin, diyordu.

Silah çarşısına gidince bir baktım iki kişi kavgaya tutuşmuş. Kimse de ayırmaya cesaret edemiyor. Çarşının reisi bana seslendi: Aman muhafız başı şu beş dirhemi al da bu adamları götür halifenin sarayına, orada ne yapıyorlarsa yapsınlar, dedi. İkisini aldım. Saraya gittim. Saraya gidince vezir Cafer'in huzuruna çıktım. Yahu sen çok benziyorsun ha vezir, Cafer'e! Tıpkı senin gibi! Tabii sen kim, o kim değil mi? O koskoca emirü'l-müminin'in sağ kolu, sense bir dilenci parçası."

Bu şekilde tatlıcı Osman'a gidişinden, orada yiyip içtiklerine kadar gün boyunca yaşadıklarını ayrıntısıyla anlatmış.

Cafer'in pek hoşuna gitmiş bu duydukları "Valla-hi Basim efendi, gerçekten doğru söylemişsin. Senin

bu yaşadıkların kimsenin başına gelmemiştir” demiş. Basim: “Bütün bunlar hep Harun Reşid’in yüzünden oldu. Ama olsun hem tatlıcıdan para aldım, hem de aldığım para kıymetinde yedim içtim. Üstüne bir de gördüğünüz bu soframı kurdum. Her gece aldıklarımın iki katını aldım. Halife bozabilir mi benim bu düzeni mi hiç?” demiş. Sonra da yine kadehini doldurup şu dizeleri okumuş:

Aralarına karıştık akıllarımız şaştı,
Kadehlerin ardındaki gelinler gözlerimizi kamaştırdı
Rüyalarına girer şarapların kızılıklarını yanaklarından
aldığı ceylanlar
Bakınca yüzlerine gecenin göğünde ay güneşi taşıyor sa-
nırsın

Şiirini bitirince kadehini kafasına dikip bir kez daha doldurmuş ve bu sefer de şu dizeleri okumuş:

Güneşin batışıyla başladık içmeye
Güneş doğarken çakır keyif olduk
İşret meclisimizin kandilleri ne de güzel ışıldar insanla-
rın arasından
Tıpkı mızrakların uçlarının ışıldaması gibi

Şiirini bitirince kadehini kafasına dikmiş ve “Halifeye inat bugün hem dirhemleri aldım hem de türlü çeşitli tatlı ve yemek yedim. Vallahi ben artık bundan sonra muhafızım” demiş. O böyle odun parçasını nasıl kılıç yaptığını, muhafızların arasına nasıl karıştığını, tatlıcıyla neler yaşadığını anlatırken halife gülmekten kırılıyormuş. Adamın halleri çok hoşuna gitmiş. Kendi kendine: “Dur bakalım, bugün de Allah yardım etmiş de kurtulmuş. Ben şimdi ona öyle bir iş yapacağım ki nesilden nesile konuşulacak” demiş. Gece yarısı olmuş, Halife, Cafer ve Mesrur gitmek için Basim’den

izin istemişler. Basim: “Destur sizin. Allah sizi özleyenlerin özlemini dindirmesin, yolunuz açık olmasın” diyerek uğurlamış onları. Onun bu sözlerine gülerek çıkıp gitmişler. Geldikleri gibi gizli kapıdan saraya girmişler. Herkes yataklarına çekilmiş. Gecenin kalanının uyuyarak geçirmişler.

Sözün burasında Sabah olduğunu gören Şehrazat sustu.

731. GECE

Hükümdarım, ertesi sabah Basim: “Ya Allah bismillah, yeni bir gün, yeni bir rızık. Bundan sonra hep muhafız olurum inşallah” diyerek yatağından kalkmış. Çoraplarını ayaklarına, cübbesini sırtına geçirmiş. Külahını takıp, kılıcını kuşanıp çıkmış, saraya doğru yollanmış. Başına geleceklerden habersiz varmış saraya. Halife Harun Reşid’in divanına girip sıra sıra dizilmiş olan on muhafızın arasına karışmış. Halife Harun Reşid ise gözleriyle muhafızları süzüyor, Basim’i arıyormuş. Sonunda onu muhafızların arasında dikilirken görmüş. Sakalını taramış, bıyığını burmuş, göğsünü şişirmiş öyle duruyormuş.

Onu görünce Cafer’e seslenip işaret edip, “Adamımıza bak nasıl da dikiliyor” demiş. Sonra muhafızbaşını huzuruna çağırmış. Muhafızbaşı: “Buyurun efendim!” diyerek çıkmış huzura. Halife: “Bir nöbette kaç muhafız oluyor?” diye sormuş. Muhafız başı: “Efendim, toplamda otuz muhafız var. Üç nöbete ayırdık, her bir nöbete on muhafız koyduk. Her bir grup üç gün

süreyle görev yapıp üç günün sonunda yerini diğer gruba bırakıyor” demiş.

Halife: “Muhafızların hepsini huzuruma getir. Birer birer karşıma çıksınlar” demiş. “Başüstüne “diyerek hemen gitmiş “Çabuk hazır olun emirü’l-müminin sizi görmek istiyor!” demiş ve hepsini Basim de dahil halifenin karşısında sıraya dizmiş. Basim kendi kendine: “Vay benim başıma, yine ne yapıyorlar acaba? Dün baş kadı, bugün halife” diye düşünmüş.

Muhafızlar karşısında sıralanınca halife içlerinde birine sormuş: “Adın ne?” Adama cevap vermiş: “Ahmet”. Halife: “Babanın adı ne?” diye sormuş, muhafız: “Abdullah” demiş. Halife: “Ne kadar kazanıyorsun?” diye sormuş, muhafız: “Aylık on dinar un, günlük üç rıtl et ve senede bir elbiselik kumaş” demiş. Halife: “Peki bu işe nasıl başladın? Kendin mi başladın babandan mı geçti?” diye sormuş: “Babamdan efendim, ben de hizmet şerefini gönüllü kabul ettim” demiş.

Bunun üzerine halife: “Tamam sen bu işin ehli-sin, görevinde kal” demiş ve ikinci muhafızını çağırmış: “Adın ne? Babanın adı ne? Kazancın ne kadar?” diye sormuş. Muhafız: “Adım Halit, babamın adı Macit, dedemin adı Salim bin Ganem. Biz hepimiz halifemize hizmet şerefine erdik. Kazancım ise yirmi dinar ayrıca et, un, şeker, tahıl. Babadan oğula hep sizin kapınızdan yedik” demiş. Sonra o gitmiş öteki muhafız gelmiş. Halife ona da aynı şeyleri sormuş.

Bu esnada Basim kendi kendine: “Ne uğursuz bir gün böyle! Bugün mü geldi akıllarına muhafızları sorgulamak” demiş. Sonra da: “Ah keşke dün çıkıp gitseydim bu şehirden! Ne diye sanki geri döndüm fikrimden. Şimdi bana sıra gelince, halife babamın dedemin adını sorunca, halim ortaya çıkınca ne diyeceğim? Ben demirci Basim’im dersem, halife hemen ‘Demek ki sen muhafızların içine girmiş bir casussun, saraya girip muhafızlarıma arasına

karıştın!’ demez mi? Allah’ım sen bana yardım et!” diyerek kendine kızmış.

O böyle kendi kendine kızıp dururken halife ona bakıyor, yüzünü mendilinin ardına saklayarak gülüyormuş. Sonra sıra Basim’in yanında duran son muhafıza gelmiş. Halife onu çağırmış. Adını, babasının adını, dedesinin adını, kazancını ve bu mesleğe nasıl başladığını sormuş. Adam soruların her birini cevaplamış. Halife onu da muhafızlıkta uygun görüp arkadaşlarının yanına geçirmiş. On muhafızın onu da birinin benzeri cevaplar vermiş, yerlerine geçmişler. Geriye bir Basim kalmış. Halife Basim’in renkten renge giren yüzünü gördükçe mendiliyle yüzünü örtüp gülüyormuş.

Sözü burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmaya ara verdi.

732. GECE

Hükümdarım, halife başını yere eğip yüzünü mendiliyle kapatarak uzun uzun gülmüş. Sonra kendini toplayıp başını kaldırmış ve Basim’e seslenmiş. Basim başını önüne eğmiş, tamamen kendinden geçmiş bir haldeymiş. Halife ikinci kere, üçüncü kere seslenmiş. Basim’in yine başı önünde, sesi çıkmıyormuş. En sonunda muhafızbaşı gelip kolunu dürterek: “Tu sana, cevap versene halifeye!” diye uyarınca başını kaldırıp “Ha? Ne oldu?” diye cevap vermiş. Halife: “Adın ne?” diye sormuş, Basim: “Benim mi efendim?” diye cevap vermiş.

Halife: “Evet senin” deyince Basim korkudan rengi sararmış bir halde, bacakları titreyerek öne çıkmış. Başın önüne eğmiş, ne cevap vereceğini bilememiş. Halife onun bu hallerini gördükçe gülmekten kırılmış. Sonra tekrar sormuş: “Adın ne? Babanın adı ne? Kazancın ne kadar? Bu mesleğe nasıl başladın?”

Basim: “Bana mı soruyorsunuz efendim?” diye sormuş. Halife: “Evet” diye cevap vermiş. Onun bu hallerini gören Cafer: “Yazıklar olsun sana doğru düzgün cevap versene halifeye! Kem küm edip durma yoksa ensende kılıçla cevap vermek zorunda kalırsın!” diye bağırmış. Zavallı Basim’in rengi atmış, bacakları titremiş, dişleri birbirine vurmaya başlamış. Kendi kendine: “Dün çıkıp gitseydin ya buradan be adam! Hayattan payın kalmadı bak işte. Şimdi halife gerçeği öğrenecek ve boynunu vurduracak!” diye kızmış için için.

O böyle kendi kendisiyle konuşurken halife: “Sen muhafız oğlu muhafızsın değil mi?” demiş. Basim hemen: “Evet efendim, ben muhafız oğlu muhafızım, annem de muhafızdır!” diye cevap vermiş. Halife ve huzurda bulunan herkes onun bu cevabına o kadar çok gülmüşler ki karınları ağrımış. Sonra halife: “Sen muhafız oğlu muhafızsın ve ücretin yirmi dirhem, bir rıtl et ve senede bir elbiselik, öyle değil mi?” demiş. Basim: “Evet efendim, evet aynen buyurduğunuz gibi” diye yanıt vermiş. Halife: “Ve bu meslek sana dedelerinden geçti tabii” demiş ve eklemiş “Şimdi arkadaşlarından üç kişiyle birlikte geçin şuraya!” Sonra “Zindandan suçu kesinleşmiş, adam öldürdüğünü kabul etmiş dört tutukluyu getirin!” diye emir vermiş.

Cafer: “Efendim valiyi gönderelim getirsin, o bilir” demiş. Vali gidip kısa bir süre sonra yanında dört mahkûmla birlikte geri dönmüş. Bu mahkûmlar yol

kesicilik yapan, Allah'ın verdiği canı haksız yere alan adamlarmış. Halife mahkûmlara: "Sizler büyük günah işleyen suçlularsınız değil mi?" demiş, "Evet efendim biz Allah'ın emirlerine karşı geldik, şeytana uyduk da yaptıklarımızı yaptık. Af diliyoruz sizden, bağışlayın bizi" diye karşılık vermişler. Ancak halife: "Sizin günahlarınızı ancak kılıç temizler!" diyerek onları bağışlamayı kabul etmemiş. Sonra Basim ve beraberindeki üç muhafıza dönüp: "Alın kılıçlarınızı ve her biriniz bir suçlunun başına geçip boynunu vurmak için emrimi bekleyin! Kimin emrimi alır almaz hiç durmadan suçlunun boynunu uçurduğunu görürsem onun ücretini artırıp bazı hediyeler vereceğim. Kim de emrimi geciktirirse onun da boynunu vurduracağım!" demiş.

Muhafızlar: "Başüstüne!" deyip hemen suçluların yanına gitmişler. Her biri bir suçluyu alıp diz çöktürmüş ve başına geçip kılıcını kınından çekerek hazır beklemeye başlamış. Onlar bunları yaparken Basim: "Bu nasıl iştir böyle. Artık ölümüm kesinleşti, kurtuluşum yok belli" diye düşünmüş. Halife: "Sen neyi bekliyorsun orada? Çabuk suçluyu alıp diğerlerinin yaptığı gibi yapsana!" diye bağırınca karşı gelememiş, gidip suçluyu almış, diz çöktürüp gözlerini bağlamış ve başına dikilmiş. Ancak "Şimdi kılıcımı çıkarsam onun tahtadan olduğunu görecekler, herkesin mas-karası olacağım. Halife de, tabii, bunu görünce hiç durmaz hemen boynumu vurdurur. Allah'ım bu nasıl bir işin içine düştüm böyle?" diye düşünerek kılıcını çekmeden kınıyla birlikte tutup emre hazır beklemeye başlamış.

Bu esnada halife de gülmekten iyice kendinden geçmiş, karnına ağrılar girmiş. Sonra kendini toparlayıp: "Emirlerimi tam yerine getir! Kılıcını arkadaşlarının çektiği gibi çek çıkar kınından!" diye bağırarak. Ancak Basim: "Efendim, müminlerin emirinin önünde kılıç

çekmekten hayâ ederim” diye yanıt verince onu kendi haline bırakıp birinci muhafıza dönmüş ve: “Vur boynunu!” diye emir vermiş. Muhafız: “Başüstüne!” diye karşılık verip kılıcını indirdiği gibi mahkûmun başını gövdesinden ayırmış. Halife onu takdir edip ücretini artırmış. Sonra ikinci muhafıza “Vur boynunu!” diye emir vermiş. Muhafız: “Seve seve!” diye yanıt verip kolunu koltuk altı gözükünçeye kadar kaldırmış ve indirdiği gibi mahkûmun kafasını uçurmuş. Halife onu da takdir edip ücretini artırmış. Sonra üçüncü muhafıza dönüp aynı emri vermiş. Üçüncü muhafız da arkadaşlarının yaptığı gibi yapıp emri hiç bekletmemiş.

En sonunda halife Basim’e dönüp: “Arkadaşlarının yaptığı gibi yap ve vur mahkûmun boynunu!” diye emir vermiş. Basim hiç yanıt vermemiş, tamamen kendi dünyasında kaybolmuş, “Bu işten nasıl sıyrılabilirim acaba?” diye düşünüyormuş. Mesrur yanına gelip kolunu dürterek: “Ne bekliyorsun? Halifenin emrini yerine getirip vursana mahkûmun boynunu!” demiş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat kendisine verilen sürenin sonuna geldiği için sustu.

733. GECE

Hükümdarım, Basim Mesrur’un sözleri üzerine başını yerden kaldırıp “Buyurun efendim, bir şey mi dediniz?” diye sormuş. Halife: “Suçlunun boynunu vur!” diyerek emrini tekrarlamış. Bunun üzerine Basim: “Başım gözüm üstüne efendim” diyerek suçluya dön-

müş ve “Duydun, halife boynunu vurmamı emrediyor. Şimdi kelime-i şahadet getir! Bugün Allah’ın geleceğini vaat ettiği gün” demiş. Suçlu şahadet getirmiş. Basim ellerini ovuşturarak üç kez dönmüş suçlunun etrafında sonra: “Getirdin mi şahadet?” diye sormuş. Suçlu: “Evet efendim getirdim, bugün rabbimin benim için yazdığı ecelimin geldiği gün” diye yanıt vermiş. Basim: “Susuzsan su verelim, açsan doyuralım, mazlumsan...” diye sıralayıp sayıyormuş ki suçlu son sözü üzerine atlayıp “Mazlumum ben, evet efendim mazlumum!” diye bağırmış.

Halife bu olanları gülerek seyrediyormuş. Basim: “Seni yalancı! İyi bil ki ben senin yalan söyleyip söylemediğini halifenin önünde ortaya çıkarabilirim!” demiş ve halifenin önüne gidip yerleri öpmüş, sonra da: “Efendim benim çok kıymetli bir eşyam var. Dedeme babasından kalmış, sonra dedemden babama, babamdan anneme, annemden de bana geçti. Bahsettiğim o şey işte bu kılıç!” diyerek kılıcı halifenin önüne koymuş ve sözlerine devam etmiş: “Bu kılıç tılsımlıdır. Şayet karşınızdaki kişi suçsuzsa kılıç kınından odun olarak çıkıyor, yok eğer suçluysa o zamanda suçlunun boynunu bir kalemde uçuracak keskinlikte oluyor.” Halife onun bu anlattıklarına karşılık: “Tamam, haydi çıkar kılıcını da görelim mazlum muymuş değilmiymiş!” demiş.

Basim kının içindeki odunu çıkarıp “Mazlum efendim! Bu adam mazlum!” diye haykırmış. Bunu gören halife ve huzurdakiler hep birlikte gülmüşler. Sonra halife muhafız başına dönüp “Bu adamı da muhafızların arasına yaz, sizin kazancınız ne kadarsa ona da o kadar ver!” diye emir vermiş. Ayrıca Basim’e yüz altın değerinde elbise ve diğer başka hediyeler vermiş. Cafer ve Mesrur da aynı kıymette hediyeler vermişler. Basim halifenin en yakınlarından olmuş. Ağızların tadını bozan, arkadaşları ayıran ölüm gelinceye kadar da mutlu mesut yaşamışlar.

Hükümdar Şahraman'ın Oğlu Bedribasim ile Semendil Melikin Kızının Hikâyesi

Hükümdarım, eski zamanlarda, bizden önceki çağlarda, Horasan'da adına Şahraman dedikleri bir hükümdar hüküm sürermiş. Bu hükümdarın yüz cariyesi varmış ama Allah hiçbirinden de ne kız ne oğlan bir evlat vermemiş hükümdara. Bir gün yine yaşının ilerlemesine rağmen Allah'ın kendisine, atalarının kendisine bıraktıkları gibi hükümdarlığını miras bırakabileceği bir erkek evlat vermediğini düşünüp bir hayli üzülmüş, derde tasaya batmış, gama kedere boğulmuş. O böyle kederli bir halde otururken bir köle huzuruna girip "Efendim, kapıda bir tüccar yanında benzersiz güzellikte bir cariyeye huzurunuzda girmek için izin istiyor" demiş. Hükümdar: "Alın bakalım içeri!" diyerek tüccarı ve cariyeyi huzuruna kabul etmiş. Cariye altın işlemeli bir ipeğe bürünmüş imiş. İçeri girip de yüzünü açınca güzelliği mekânı aydınlatmış, halhallerine yetişen uzunluktaki saçları atın kuyruğu gibiymiş. Güzelliği tıpkı şairin dediği gibiymiş:

Her şeyiyle yerli yerinde güzelliğine vuruldum

Huzur ve vakar vücut bulmuş onda

Boyu kısayı geçmiş uzuna yanaşmamış kararında kalmış

Ayıplayamaz onu gören ne kısasın ne uzunsun diye

Saçları halhallerini okşuyor ama

Örtememiş gündüzler gibi aydınlık yüzünü

Hükümdar onun bu güzelliği ve her şeyiyle itidal-
li, kararında oluşu karşısında hayran kalmış. Tüccara:
“Bu cariyenin fiyatı nedir?” diye sormuş. Tüccar: “Hü-
kümdarım, ben bu cariyeyi benden önceki sahibinden
bin dinara aldım. Üç senedir yolculuk yapıyoruz, bu-
raya gelinceye kadar da üç bin dinar harcadım onun
için. Ama bu cariyeye hükümdarımıza hediyemdir” de-
miş. Hükümdar tüccara bazı hediyeler ve on bin di-
nar verip cariyeyi almış. Tüccar el etek öpüp teşekkür
ettikten sonra huzurdan ayrılmış. Hükümdar cariyeyi
haremağalanna teslim edip “Onunla ilgilenin, güzelce
süsleyin. Sarayda özel bir bölme hazırlayıp oraya yer-
leştirin. İhtiyaç duyabileceği her bir şeyi temin edin”
diye emir vermiş. Burası deniz kenarına kurulu bir şe-
hirmiş, adına da beyaz şehir derlermiş. Cariyeye sara-
yın denize bakan tarafından bir bölme hazırlamışlar.

Sözün burasında sabaha erdiklerini gören Şehrazat
sustu.

734. GECE

Hükümdarım, cariyeyi yerine yerleştikleri vakit hükümdar kalkmış yanına gitmiş. Ancak cariyeye hükümdarı görünce ne yerinden kalkmış, ne de onu selamlamış. Hükümdar: “Herhalde bu cariyeye edep görgü bilmeyen bir topluluktan geliyor” diye düşünmüş. Sonra cariyeyi daha bir dikkatli inceleyince onun o itidalli güzelliği, dolunay yok ya da bulutsuz gökyüzündeki güneş gibi parlak yüzü karşısında kendinden geçmiş. Gidip cariyenin yanına oturmuş ve hizmetçilere en güzel yemeklerden bir sofraya hazırlamalarını emretmiş. Hizmetçiler sofrayı kurup çeşit çeşit yiyecekleri, içecekleri yerleştirmişler. Hükümdar hem kendi yiyip hem cariyeye yedirmiş. Bu esnada cariyeye tek bir kelime dahi konuşmamış. Hükümdar ismini sormuş, ama yine cevap alamamış. Hükümdar hizmetçilere dönüp: “Sizinle konuştu mu?” diye sormuş, “Hayır efendim, geldiğinden beri tek kelime konuştuğunu duymadık” demişler. Hü-

kümdar bazı cariyeleri ve hizmetçileri çağırıp şarkı söyleyip dans etmelerini emretmiş. Niyeti belki neşelenir de konuşur diye cariyeyi eğlendirmekmiş. Gelen cariyeler şarkılar söylemiş, dans etmişler. Herkes neşelenmiş, eğlenmiş; ancak cariyeye yine ne gülmüş ne de konuşmuş.

Hükümdar çok şaşırılmış onun bu hallerine, çözemiş sırrını, ama yine de gönlünü tamamen ona kaptırmış. Diğer cariyeleri, kadınları tamamen terk edip sadece bu cariyenin yanında kalmış. Bir sene boyunca onun yanından ayrılmamış. Cariyeye karşı aşkı öyle artmış öyle artmış ki bir gün: “Ey gönül çelen, aşkın kalbimde devasa boyutlara ulaştı. Senin için diğer bütün kadınları, cariyelerimi, zevklerimi, her şeyi terk ettim. Seni dünyadaki tek nasibim kıldım. Tam bir sene oldu ruhum sende asılı kaldı. Rabbimden tek dileğim senin kalbini de bana meylettirmesi ve benimle

konuşman. Şayet dilsizsen işaretle söyle bana, ben de ümidimi kesip zorlamayayım seni. Öyle çok istiyorum ki Allah'tan bana senden hükümdarlığımı kendisine bırakacağım bir evlat nasip etmesini. Yaşım ilerledi, varisim olacak kimsem yok. Allah için şayet seviyor-san beni, cevap ver bana" demiş.

Cariye önce düşünceli bir şekilde başını önüne eğmiş, sonra başını kaldırıp hükümdara tebessüm etmiş, sanki sarayın içinde şimşekler çıkmış. "Ey hükümdar, ey cengâver aslan! Allah dualarına icabet etti. Senden hamileyim. Doğum yapmama az kaldı. Ancak çocuk kız mı erkek mi bilmiyorum. Şayet senden hamile kalmasaydım tek kelime konuşmazdım yine" demiş. Hükümdar onun konuştuğunu duyunca yüzü sevinçle aydınlanmış. Öyle çok sevinmiş ki kalkıp cariyeyi başından öpmüş ve "Çok şükür Allah bana iki sevinci bir arada yaşattı, hem senin konuştuğunu duydum hem de bir evladım olacağını öğrendim!" demiş.

Sonra cariyenin yanından ayrılp sevinçli bir şekilde tahtına kurulmuş. Vezirine yüz bin dinar alarak şehirdeki fakir fukaraya ve dullara dağıtmasını emretmiş. Vezir emri yerine getirmek için ayrılınca da kalkıp tekrardan cariyenin yanına gitmiş ve "Ey melikem, ey evladımın anası söyle bana bir senedir gece gündüz yanında olduğum halde neden benimle tek kelime konuşmadın? Neden günler geceler boyunca hep sustun?" diye sormuş.

Cariye: "Efendim" demiş "Ben zavallı, gönlü kırık bir Garipim, ailesinden annesinden, kardeşinden ayrı düşmüş biriyim." Hükümdar onun bu sözlerle ne kastettiğini anlamış, "Kendine zavallı deme. Benim bütün hükümranlığım, malım, mülküm, kölelerim, cariyelerim hep senin emrinde! Ben dahi senin kulun kölenim. Ailenden ayrı kalmana gelince söyle bana onların nerede olduğunu, hemen adamlarımı gönderip yanına getireyim aileni" demiş.

Onun bu sözlerini duyan cariyeye başlamış anlatmaya: “Efendim ben denizkızıyım, adım Gülnar. Babam deniz hükümdarlarındandı, öldü. Hükümdarlığı bize bıraktı. Ancak başka bir hükümdar bize saldırıp hükümdarlığımızı elimizden aldı. Annem deniz kadınlarındandır, bir de Salih adında bir kardeşim var. Bir gün onunla kavga ettik, kavga esnasında kara adamlarından birine gideceğime yemin ettim. Sonra da dediğimi yaptım ve denizden çıkıp ay ışığı altında, kıyıda oturdum. Bir adam beni buldu, aldı evine götürdü. Ancak evde benden faydalanmaya kalkınca başına vurdum. Az kalsın ölecekti. Bunun üzerine

adam beni, beni size satan tüccara sattı. O tüccar dindar, emanet ehli, yiğit bir adamdı. Şayet beni bütün kalbinizle sevmeseydiniz, diğer bütün cariyelerinizin önüne geçirmeseydiniz yanınızda bir saat bile durmaz, kendimi şu pencereden denize atıp ailemin yanına dönerdim. Tabii onların karşısına böyle hamile bir şekilde gitmeye de utandım, çünkü onlara beni bir hükümdarın satın aldığını, diğer bütün cariyelerinin önüne geçirdiğini, benimle evlendiğini falan anlatsaydım asla inanmazlardı. İşte benim bütün hikâyem bu.”

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat kendisine verilen sürenin sonuna geldiği için sustu.

735. GECE

Hükümdar Gülnar'ın bu anlattıklarını duyunca ona teşekkür etmiş, kalkmış gözlerinden öpmüş ve “Ey kıymetli hanımefendi, ey gözümün nuru vallahi senden ayrılığa bir saat bile dayanamam. Ayrılığın beni o dakika öldürür. Sen gidersen benim halim ne olur?” demiş.

Gülnar: “Efendim, doğumum iyice yaklaştı, ailem yanıma gelse iyi olur” demiş. Hükümdar: “Denizde batmadan nasıl yürüyüp gelecekler ki?” demiş. Gülnar: “Efendim, biz, Süleyman Aleyhisselam'ın mühüründe yazılı olan Allah'ın isimlerinin bereketiyle denizde yürüyebiliriz. Siz karada nasıl yürüyorsanız, biz de denizde öyle yürüyoruz. Ama efendim ailem buraya geldiğinde onlara sizin beni satın aldığınız ve bana karşı çok lütufkâr davrandığınızı anlatacağım.

O zaman siz de benim bu düşüncelerimi doğrulayın. Gelsin bizzat görsünler sizin hükümdar oğlu hükümdar olduğunuzu ve bana karşı nasıl iyi davrandığınızı” demiş.

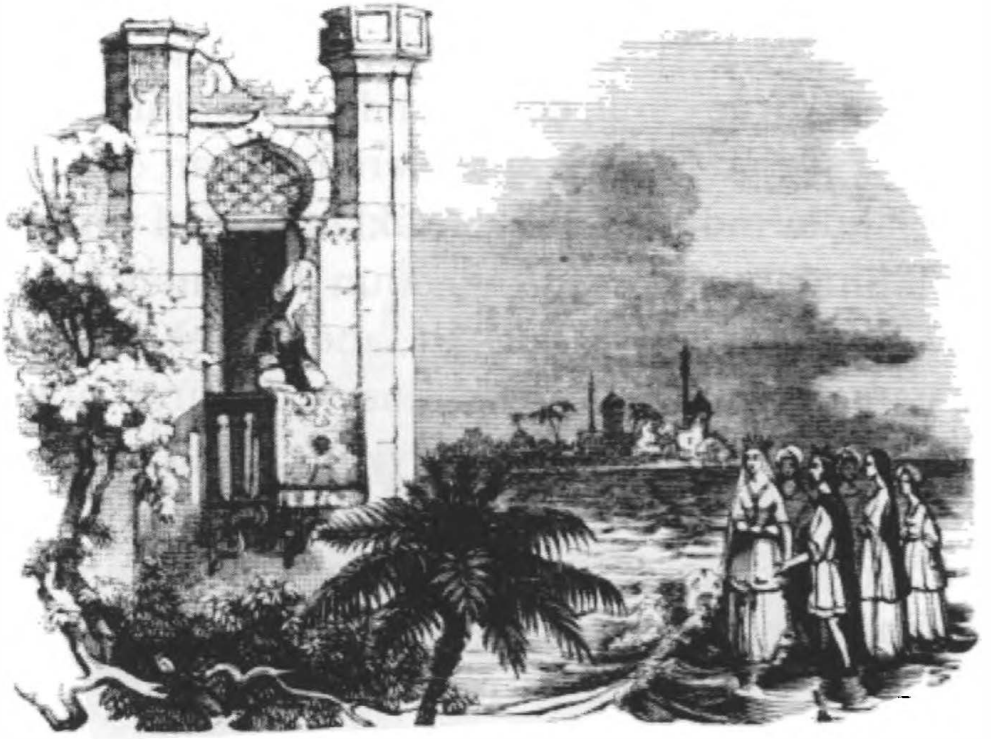
Onun bu sözlerine hükümdar: “Ey kıymetli hanımefendi ne dilersen onu yapabilirsin. Ben her yaptığında sana tabiiyim” diye karşılık vermiş. Cariye: “Ayrıca efendim, biz denizde yürürken siz nasıl aya, güneşe, yıldızlara bakabiliyorsanız denizdeki şeylere öyle bakar ve görürüz. Denizde, karada olduğundan daha fazla türde canlı, çok daha farklı topluluklar var. Karadaki şeyler denizdeki şeylere nazaran çok azdır” diyerek hükümdara denizler hakkında bilgi vermiş.

Hükümdar çok şaşırmış onun bu anlattıklarına. Sonra cariye avucunu açıp iki tane ay şeklinde odun parçasını yere bırakmış. Odunları tutuşturup hükümdarın anlamadığı dilde bir şeyler söylemiş. Ateşten büyük bir duman çıkmış. Gülnar hükümdara dönüp “Efendim, siz şimdi şuradaki odaya saklanın ailem geldiğinde sizi görmesinler. Allah’ın başka ne türde canlılar yarattığını görmenizi istiyorum” demiş. Hükümdar hemen kalkıp odaya girmiş ve olacakları seyretmeye koyulmuş. Her yanı duman kaplamış, deniz köpürüp kabarmış ve yanılmış. İçinden ay yüzlü, çiçek benizli, al yanaklı, inci dişli, yakışıklı bir delikanlı çıkmış. Delikanlı tıpkı şairin dediği gibiymiş:

*Ay ayda bir kez dolunay olur güzellikte kemale erer
Sen her gün dolunaysın güzelliğinin kemalindesin
Aydın tek bir yeri vardır yalnız orda ikamet eder
Sen yüzünü gören bütün gönüllerdesin gönüllerde ikamet edersin*

Peşinden de ak saçlı bir kadın ve Gülnar’a benzer güzellikte ay yüzlü beş kız çıkmış. Denizin üzerinde yürüyüp pencereye doğru gelmişler. Gülnar onları gö-

rünce sevinçle yanlarına koşmuş. Gülnar'ı karşılarında gören ailesi de hemen ona doğru gitmiş, sevinçle boynuna sarılmışlar. Birbirlerine kavuşmanın heyecanı ile ağlaşmışlar. “Nerelerdeydin Gülnar? Neden dört yıldır bize nerede olduğunu söylemedin? Sen gidince dünya bize dar geldi. Yediğimizden içtiğimizden tat almaz olduk. Gece gündüz sana olan özlemimizden gözümüzden yaş eksik olmadı!” demişler.

Gülnar kardeşinin, annesinin ve amcasının kızlarının ellerini öpüp yanına oturtmuş onları. Bu kadar zamandır nerelerde olduğunu, neler yaptığını sorduklarında, “Sizin yanınızdan ayrıldıktan sonra karaya çıktım. Bir adam beni alıp bir tüccara sattı. Tüccar da beni alıp bu şehre getirdi ve on bin dinara şehrin hükümdarına sattı. Hükümdar benim için diğer bütün kadınlarını, eğlencelerini terk etti. Her şeyi bir kenara bırakıp sadece benimle ilgilendi” diyerek başından geçenleri anlatmış.

Onun bu anlattıklarına karşılık kardeşi: “Neyse sonunda sana kavuştuk ya, artık yeter kalk bizimle gel, beraber dönelim ülkemize” demiş. Hükümdar içeriden duyunca Gülnar'ın kardeşinin söylediklerini, aklı

başından gitmiş, Gülnar kardeşinin söylediklerini kabul edecek diye ödü patlamış. Çünkü eğer Gülnar gidecek olsa onu çok sevmesine rağmen gitmesine engel olamazmış. O içeride Gülnar'ın ayrılığından böyle korkarken Gülnar kardeşine: "Vallahi kardeşim, şayet ben beni satın alan bu hükümdarı bırakıp gidecek olursam helak olur. Hem o çok akıllı, cömert birisi. Bana karşı da çok lütufkâr davranıyor. Bugüne kadar ondan beni incitecek tek bir kötü söz duymuş değilim. Hep çok kibar davrandı, gönlümü aldı. Öte yandan ondan ayrılacak olursam ben de ölürüm. Çünkü çok seviyorum onu. Bana karşı yaptığı o iyiliklerle gönlümü kazandı. Hem gördüğünüz gibi hamileyim de. Çok şükür Allah beni hem hükümdar kızı, hem de hükümdar karısı yaptı. Bana hep hayır gönderdi. Allah'tan dileğim bana bütün bu hükümleranın, sarayların, malların varisi olacak bir erkek evlat bahşetmesidir" demiş.

Sözün burasında sabaha erdiklerini gören Şehrazat kendisine verilen sürenin sonuna geldiği için sustu.

736. GECE

Hükümdarım, Gülnar'ın kardeşi ve amcasının kızları onun bu sözlerini duyunca içleri ferahlamış, "Gülnar senin bizdeki yerini, seni ne kadar sevdiğimizi biliyorsun. Sen bize insanların en kıymetlisisin. Biliyorsun ki bizim niyetimiz senin rahat ve huzurlu olman. Şayet burada rahat değilsen kalk ve bizimle dön! Ama eğer burada rahat ve huzurluysan o halde burada kal.

Çünkü dediğimiz gibi bizim isteğimiz senin rahat ve huzurlu olmandır” demişler.

Gülнар: “Vallahi ben burada hem çok rahatım, hem de şerefli bir konuma sahibim” diye cevap vermiş onlara. Hükümdar içeriden Gülнар ve ailesi arasında geçen bu konuşmaları duyunca Gülнар’a olan sevgisi daha da artmış, bütün yüreğini kaplamış. Hele bir de Gülнар’ında onu sevdiğini ve onunla kalmak istediğini duyunca sevinçten içi içine sığmamış.

Sonra Gülнар hizmetçilere sofra hazırlamalarını emretmiş. Hizmetçiler içinde türlü çeşit yemekler, meyveler ve tatlıların olduğu bir sofra döşemişler misafirlerin önüne. Sofraya oturdukları vakit ailesi Gülнар’a: “Ey Gülнар neden hükümdar eşini hâlâ görmedik? İzinsiz geldik evine girdik. Bizden haberi bile yok. İyiliklerini anlatıp durdun, yemeğini önümüze koydun ama henüz kendisini göremedik. Ne yanımıza geldi, ne soframıza oturdu!” demişler ve sinirlenip sofradan geri çekilmişler. Öfkelendikleri için ağızlarından ateşler çıkmış. Onları bu halde gören hükümdarın korkudan ödü patlamış. Gülнар önce ailesinin gönlünü

alıp sonra da hükümdarın olduğu odaya girmiş. “Efendim, aileme sizden nasıl övgüyle bahsettiğimi ve size nasıl minnettar olduğumu anlattığımı duydunuz mu? Onların benim kendileriyle birlikte geri dönmemi istediklerini de duydunuz mu?” demiş. Hükümdar: “Evet hepsini gördüm ve duydum. Allah senden razı olsun. Vallahi bu mübarek saate kadar sana olan sevgimin boyutunun bu derece büyük olduğunu bilmiyordum. Senin bana olan sevginden haberdar değildim” demiş.

Gülzar: “Efendim iyiliğin karşılığında iyilik görülür. Siz bana karşı çok iyi davrandınız. Beni çok sevdiniz. Benim için sevdiğiniz diğer şeylerden vazgeçtiniz. Şimdi benim kalbim sizi terk edip onlarla gitmeye nasıl razı olur? Siz bana karşı bu kadar iyiyken nasıl böyle bir şey yapabilirim?” demiş ve eklemiş: “Şimdi gelip aileme bir selam verin de sizi görsünler aranızda muhabbet oluşsun. Kardeşime, anneme, amcamın kızlarına sizden ve bana yaptığınız iyiliklerden bahsedince sizi çok sevdiler, Onunla görüşmedikçe geri dönmeyiz, dediler. Şimdi sizi görmek, sizinle muhabbet etmek istiyorlar.”

Onun bu sözlerine hükümdar: “Tabii ki, ne demek, ben de zaten bunu istiyordum” diye karşılık vermiş ve kalkıp misafirlerin yanına girmiş. Onları çok güzel bir şekilde selamlamış. Onlar da hemen yerlerinden kalk-

mış, hükümdarın selamını güzel bir şekilde almışlar. Hep beraber sofraya oturup yemiş, içmişler. Bu şekilde beraber otuz gün geçirmişler. Otuz günün sonunda, hükümdardan ve Gülnar'dan memleketlerine dönmek için izin istemiş, hükümdarın kendilerine sunduğu bol ikramların ardından memleketlerine dönmüşler.

Bu esnada Gülnar'ın da doğum vakti yaklaşmış ve nur topu gibi bir oğlan çocuğu getirmiş dünyaya. Ömrü boyunca ne kız, ne oğlan hiç çocuğu olmayan hükümdar oğlunun dünyaya gelişiyle çok ama çok mutlu olmuş. Yedi gün yedi gece boyunca şenlikler yaptırıp ziyafetler vermiş. Yedinci gün Gülnar'ın doğum yaptığından haberdar olan annesi, kardeşi ve amcasının kızları da gelmişler. Hükümdar onları sevinçle karşılayıp "Henüz oğluma isim vermedim ki siz gelip isimlendiresiniz onu" demiş. Onlar da çocuğa Bedribasim ismini vermek konusunda hem fikir olmuşlar ve çocuğa bu ismi vermişler.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat sustu.

737. GECE

Sonra çocuğu dayısı Salih'in kucağına vermişler. Salih kucağında çocukla sarayın içinde sağa sola gitmiş önce. Sonra saraydan çıkıp denize doğru gitmiş ve denizin yüzünde biraz yürüdükten sonra kucağında çocuk olduğu halde içine girip gözden kaybolmuş. Salih'in çocuğu alıp denizin içine girdiğini gören hükümdarın yüreği sıkışmış, çocuğundan ümidini kesip

gözyaşlarına boğuşmuş. Hükümdarı bu halde görünce Gülnar: “Hükümdarım, oğlunuz içip korkup kederlenmeyin! Ben oğlumu sizden daha çok seviyorum. Oğluma kardeşimin yanındayken bir şey olmaz biliyorum. Boğulmaz merak etmeyin. Zaten çocuğa bir zarar gelecek olsaydı kardeşim böyle yapmazdı. Evladını sana sağ salim getirecek inşallah” demiş.

Tam o esnada deniz yarılmış ve Salih kucağında çocukla denizden çıkmış. Denizin üstünden uçup yanlarına gelmiş. Çocuk kucağında sessiz sakin yatıyormuş. Salih hükümdara bakıp “Ben çocukla birlikte denize girince çok korktunuz sanırım?” demiş. Hükümdar: “Vallahi çok korktum, sağ çıkamayacak sandım” diye cevap vermiş. Bunun üzerine Salih: “Ey kara hükümdarı, biz ona bizim bildiğimiz bir şekilde sürme çektik, üzerine Süleyman Aleyhisselam’ın mühründe yazılan isimleri okuduk. Doğan bütün çocuklarımıza böyle yaparız. Artık onun boğulma-

sından ya da denize girdiğinde herhangi bir şeyden zarar görmesinden korkma. Siz nasıl karada gezip dolaşıyorsanız biz de denizde öyle gezip dolaşınız” demiş ve yanında getirdiği, ağzı mühürlü bir sandığı ortaya koymuş.

Sandığın mührünü çözünce içinden üç yüz adet yakut ve üç yüz adet deve kuşu yumurtası büyüklüğünde mücevherden oluşan kıymetli taşlar çıkmış. Taşlar güneşten ve aydan daha parlak, ıslıl ıslılmış. Salih: “Hükümdarım bu taşlar ve yakutlar bizim size hediyemiz. Şimdiye kadar Gülnar’ın doğum yaptığından haberimiz olmadığı için hediyemizi getirmemiştik. İyi mi kötü mü ne halde onu bile bilmiyorduk. Onu sağ salim görünce aramızda bu hediyeyi toplayıp size sunmak istedik. Yakın bir zamanda size yine getiririz inşallah. Çünkü böyle kıymetli taşlar bizde, karada olduğundan çok daha fazla. Nelerde olduklarını da iyi biliriz. Bizim için onları bulmak kolaydır” demiş.

Hükümdar bu taşları ve yakutları görünce aklı başından gitmiş, hayretler içinde kalmış. Çünkü bu taşların her biri onun bütün krallığına eşdeğermiş. Salih'e bu kıymetli hediyesinden ötürü teşekkür ettikten sonra Gülnar'a dönüp "Kardeşin bana yeryüzü ehlinin aciz düştüğü böyle kıymetli bir hediye vererek beni utandırdı" demiş. Gülnar da kardeşine hediyesinden ötürü teşekkür etmiş. Salih: "Hükümdanım, sen kardeşime çok iyi davrandın, bize evini açtın, yedirdin içirdin. Sana teşekkür etmek boynumuza borç olmuştu" demiş ve şu dizeleri okumuş:

*Ondan önce ben ağlasaydım ona olan hasretimden
Mutlu olurdum pişmanlıktan dönmüş gibi
Ancak o benden önce ağladı
Üstünlük önce gidenin oldu*

Şiirini bitirince: "Ey yüce hükümdar biz sana yüzümüzün üstünde sürünerek bin sene hizmet etsek yine de iyiliklerinin karşılığını ödeyemeyiz" demiş. Hükümdar da ona bu düşüncelerinden ve hediyesinden ötürü tekrar tekrar teşekkür etmiş.

Salih, annesi ve amcasının kızları tam kırk gün sarayda onlarla birlikte kalmışlar. Kırk gün sonra Salih hükümdarın huzuruna çıkıp yerleri öpmüş. Hükümdar ona: "Bir muradın mı var?" diye sormuş. Bunun üzerine Salih: "Efendim, bize karşı pek lütufkâr, pek misafirperver davrandınız. Şimdi müsaade buyurursanız memleketimize dönmek isteriz. Ailemizi, akrabalarımızı, memleketimizi özledik. İsterdik ki burada daha uzun kalalım sizin, kız kardeşimin ve şehzademizin hizmetini görelim ama denizde büyüydük biz, karada yapamıyoruz" demiş. Hükümdar onun bu sözlerini duyunca yerinden kalkmış yanına gidip onunla vedalaşmış. Sonra hepsini ağlayarak uğurlamışlar. Salih ve diğerleri giderken "Yine geleceğiz yakın za-

manda” demişler ve denize doğru gidip gözden kaybolmuşlar.

Hükümdar Gülnar’a karşı daha bir artırmış ikramlarını. Küçük şehzade günden güne büyüyüp serpilmiş. Bu arada dayısı, ninesi ve teyzeleri de sık sık ziyaretlerine geliyor, yanlarında bir ay, iki ay kalıp gidiyorlarmış.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat kendisine verilen sürenin sonuna geldiği için sustu.

738. GECE

Hükümdarım, aradan yıllar geçmiş, çocuk on beşine basmış. Güzellikte eşi benzeri yokmuş. Okuma, yazma, sarf, nahiv gibi bütün bilimleri öğrenmiş. Bunun yanı sıra okçuluk ve binicilik gibi şehzadelerin öğrenmesi gereken şeyleri de öğrenmiş. Şehirdeki kadın, çoluk, çocuk herkes onu konuşur, güzelliğini öve öve bitiremezlermiş. Tıpkı şairin dediği gibiymiş:

Pürüzsüz yanağından çıkan sakalları taze çimen gibi
Görenleri hayretten hayrete düşürdü git gide artan güzelliği

Karanlık gökten amber zincirlerle asılı bir kandil gibi
Aydan aydınlık o güzel yüzü

Hükümdar da oğlunu pek severmiş. Bir gün vezirleri, emirleri, vekilleri ve diğer bütün devlet erkânını huzuruna toplayıp kendisinden sonra yerine oğlunu geçireceklerine dair her birinden söz almış ve bunu belgelerle kayıt altına aldırılmış. Onlar da seve seve söz vermişler. Hükümdar halkına karşı çok iyi ve kibar olmuş. Onun için herkes onu çok sever, emirlerini dinlerlermiş. Hükümdar herkesin onayını alınca bir tah-tirevana oğlunu bindirip sırayla devlet erkânına taşıttırarak törenler eşliğinde oğlunu saraya getirtmiş. Kendisi de onu sarayın kapısında karşılayıp kucaklamış, götürüp kendi tahtına oturtmuş. Başına krallık tacını geçirmiş.

Bedribasim öğlene kadar tahtta oturup verilecek emirleri vermiş, mazlumun hakkını zalimden, fakirin hakkını zenginden almış. Öğle vakti kalkıp başında tacıyla annesi Gülnar'ın yanına gitmiş. Gülnar oğlunu ayakta karşılayıp öpmüş, hükümdarlığa geçişini tebrik etmiş. Hem onun hem de babasının hükümranlığının bekası ve düşmanlarına karşı zaferlerinin devamı için dua etmiş. Bedribasim biraz annesinin yanında oturup dinlendikten sonra ikindi vakti kalkıp meydana gitmiş. İleri gelen devlet erkânıyla birlikte at binmiş, atış yapmış. Sonra yanındaki tebaasıyla birlikte saraya dönmüş.

Bu şekilde her gün at biniyor, atış yapıyormuş. Sonra dönüp devlet işleriyle ilgileniyor, emirler verip mazlumun hakkını zalimden, fakirin hakkını zenginden alıyormuş. Aradan tam bir sene geçmiş. Ülke onun hükümranlığında huzur ve refah içinde yaşıyormuş. Şanı dört bir yanda duyulur olmuş, insanlar her yerde onun adaletini ve cesaretini konuşuyorlarmış. Bir gün Basim'in babası hükümdar hastalanmış, kalbi zayıflayıp güçten kuvvetten düşmüş. Günden güne daha da kötüleşip yataklara düşmüş. Hükümdar ecelinin yak-

laştığını anlayınca oğlu Basim'i yanına çağırıp halkını, annesini ve devlet erkânını ona emanet etmiş. Devlet erkânı kendisinden sonra oğluna itaatten ayrılmayacaklarına dair tekrar yeminler etmişler.

Aradan çok geçmemiş hükümdar ölmüş. Başta Gülnar ve Bedribasim olmak üzere herkes çok üzülmüş hükümdarın ölümüne. Büyük bir cenaze töreni düzenlemiş, kabrinin üzerine gösterişli bir türbe yaptırmışlar. Haberi duyan Gülnar'ın ailesi de hemen gelmişler ve "Ey Gülnar, üzülme! Ardında böyle mahir, aslanlar gibi ve yakışıklı bir evlat bırakıp ölmek herkese nasip olmaz" diyerek onu teselli etmeye çalışmışlar.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmayı bıraktı.

739. GECE

Hükümdarım, devlet erkânı hükümdar Bedribasim'in yanına girip "Hükümdarım, ölen hükümdarımız için üzülmek elbette olması gereken bir şey. Ancak aşırı hüznün kadınlara yaraşır. Hem kendi zihninizi hem de bizi babanızın ölümüyle çok fazla meşgul etmeyin artık. Ne mutlu ona ki ardında böyle bir halef bırakarak gitti" demişler ve onu rahatlatmaya, kendine getirmeye çalışmışlar. Sonra alıp hamama götürmüşler. Bedribasim hamamdan çıkıp en gösterişli ipekli kumaşlardan yapılmış, yakut ve mücevherlerle süslenmiş bir elbise giymiş. Başına hükümdarlık tacını takmış. Geçip tahtına oturmuş ve devlet işleriyle ilgilenmeye, mazlumun hakkını zalimden, zayıfın hakkını güçlü-

den almaya başlamış. Halkı onu pek severmiş. Bu şekilde aradan bir sene geçmiş. Bir gün deniz ehlinden olan akrabaları hükümdar Bedribasim ve annesini ziyarete gelmişler. Bedribasim ve annesi bu ziyarete çok sevinmiş, uzunca bir vakit misafirlerini bırakmayarak onlarla vakit geçirmişler.

Bir gece yine dayısı Salih annesi Gülnar'ın yanına gelmiş. Gülnar kardeşini karşılayıp yanına oturtmuş ve "Nasılsın iyi misin? Annem ve amcamın kızları nasıllar?" diyerek hal hatır sormuş. Salih: "Hepsi iyi, afiyetteler şükür. Tek eksikleri senin yüzünü görmekten mahrum olmaları" diye karşılık vermiş. Sonra Gülnar hizmetçilere kardeşi için yemek hazırlatmış. Oturup beraberce hem yemiş, hem muhabbet etmişler. Konu dönmüş dolaşmış Bedribasim'in güzelliğine, boyuna bosuna, süvarilikteki mahirliğine, nasıl edepli ve akıllı olduğuna gelmiş. O esnada bir yastığa yaslanmış yatıyor olan Bedribasim kendisi hakkında konuşulduğunu duyunca daha fazlasını dinleyebilmek için uyuyormuş gibi yapmış ve konuşulanları dinlemeye başlamış.

Salih: “Bedribasım’ın yaşı on altı oldu, ama henüz evlenmedi. Hani bir şey falan olur da çocuğu olmaz diye korkuyorum. Ben derim ki gel onu deniz hükümdarlarından birinin kızıyla evlendirelim. Güzellik ve kemalde kendisine denk birini buluruz elbette” demiş. Gülnar: “Söyle bakalım hangi hükümdarların kızlarından bahsediyorsun?” diye sormuş. Salih birer birer bütün kızları saysa da Gülnar: “Oğlum için güzellik, akıllılık, edeplilik, dindarlık, yiğitlik ve ne-septe kendisine denk birisinden başkasına razı olmam” diyerek sayılan bu kızların hiçbirini kabul etmemiş. Salih: “Vallahi deniz hükümdarlarının kızlarından başka tanıdığım yok. Yüzden fazla saydım şimdi sana” demiş sonra da “Bak bakalım Bedribasım uyuyor mu?” diye sormuş. Gülnar kalkıp kontrol etmiş ve “Evet uyuyor” demiş ve eklemiş: “Neden onun uyuyup uyumadığına baktın ki? Ne söyleyeceksin?” Salih: “Ey Gülnar, ben deniz hükümdarlarının birinin bir kızını tanıyorum ki tam senin oğluna yaraşır. Ama şimdi burada anlatırım da Bedribasım uyanık olur, duyar kızın güzelliğini sonra âşık olur diye korktum. Bilemeyiz belki kızın babası vermeyi kabul etmez. O zaman bu işlerle uğraşmaktan devlet işlerini tehlikeye sokmuş oluruz” demiş ve “Ne demiş şair” diyerek şu şiiri okumuş:

*Aşk evvelde tükürük misali idi
Sonra deniz oldu da boğdu*

Gülnar kardeşinin bu sözlerini duyunca “Söyle bakayım kim bu kız. Deniz hükümdarlarının kızlarını da diğer kızları da hep tanırım. Şayet dediğin gibi oğluma uygun görürsek gider isteriz, bütün hükümdarlığımıza mal olacak olsa da alınız. Sen söyle bana, korkma oğlum uyuyor” demiş. Salih yine: “Vallahi korkuyorum uyanıktır diye” demiş ve şu dizeleri okumuş:

*Onu anlattıkları vakit âşık oldum
Bazen kulak gözden önce düşer seveya*

Gülner: “Haydi, korkma da anlat bana kim bu kız?” diye ısrar edince Salih: “Vallahi Gülner, bana kalırsa senin oğluna hükümdar Semendil’in kızı Cevhere’den başkası yaraşmaz. Kız güzellikte ve olgunlukta tam onun dengi. Ne denizde ne de karada onun gibisi yoktur. Kararında boyu, al yanakları, çiçekler açmış alnı, inci gibi dizilmiş dişleriyle eşsiz bir güzel. Ceylanlar onu görse kendilerinden utanırlar. Taze dal onun endamı karşısında hasedinden çatlar. Ay ve güneş onun parlaklığı karşısında mahcup olur” diyerek anlatmış kızı.

Gülner kardeşinin bu anlattıklarını dinleyince: “Bak şimdi doğru söyledin. Evet, ben o kız çok gördüm. Küçükken onunla arkadaşlık ederdik, ama şimdi araya mesafe girdi, birbirimizden haberimiz yok. On sekiz yıl oldu onu görmedim. Vallahi dediğin gibi oğluma sadece o yakışır” demiş. Bedribasim bu konuşulanları duyunca, dayısı Salih’in Semendil hükümdarının kızı Cevhere’nin güzelliği hakkında anlattıklarını işitince hemen o dakika âşık olmuş kıza. Kendisi uyuyor gibi yapsa da yüreği kızın aşkından yangın yeri gibiymiş. Kıyısı olmayan denizlere dalmış gibiymiş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmayı bıraktı.

740. GECE

Hükümdarım, Salih kız kardeşi Gülnar'a: "Ancak işte sıkıntılı olan, bütün denizlerde onun babasından zorba ve kavgacı bir adam yoktur. Talebimizi geri çevirmezse ne âlâ, çevirirse de artık yapacak bir şey yok başka kızlara gideriz" demiş. Gülnar da "Doğru söylüyorsun, bakalım olmazsa öyle yaparız" diyerek kardeşini onaylamış ve her ikisi de kalkıp yataklarına gitmişler.

Bedribasım yüreğindeki bu aşk ateşine rağmen anesine ve dayısına hiçbir şey söylememiş. Ertesi gün dayısıyla birlikte hamama girmişler, bir güzel yıkanıp ardından da soğuk içecekler içmişler. Sonra önlerine sofralar kurulmuş. Bedribasım, Salih ve Gülnar beraberce oturup yemişler. İyice doyduktan sonra kenara çekilip ellerini yıkamışlar. Salih Bedribasım ve Gülnar'a dönüp "Ben artık müsaadenizi istesem iyi olur. Günlerdir buradayım, bizimkilerin akılları bende kalmıştır, beni bekliyorlardır şimdi" demiş. Ancak Bedribasım dayısına: "Bugün de kal sonra gidersin" diyerek bir gece daha kalmasını isteyince Salih, hükümdar Bedribasım'ın isteğini geri çevirmeyip kalmaya razı olmuş.

Sonra Bedribasım dayısına: "Haydi, kalk bahçeye inelim, biraz dolaşıp açılalım" demiş. Kalkmış bahçeye çıkmışlar. Bedribasım bir ağacın gölgesine gidip oturmuş. Biraz uyuyup dinlenmek istemiş. Ancak o esnada aklına dayısının güzelliğini anlattığı, övüp övüp bitiremediği kız gelmiş ve yanaklarından yaşlar süzülerek şu dizeleri okumuş:

*Demediler bana ateşin nasıl yaktığını
Şimdi içimde yakıp kavuruyor yüreğimi
Soğuk suyun karşısında oturmak mı sevimlidir sana
Yoksa ondan kana kana içmek mi*

Dayısı Salih onun bu halini görüp okuduğu dizeleri işitince telaşla ellerini birbirine vurmuş ve “Eyvahlar olsun! Yoksa dün annenle melike Cevhere hakkında konuştuklarımızı mı duydun?” demiş. Bedribasim: “Evet dayıcığım, duyar duymaz da âşık oldum. Yüreğim onda takılı kaldı. Sabredecek gücüm yok” diye cevap vermiş. Bunun üzerine Salih: “Hükümdarım, haydi o zaman gidip annene durumu anlatalım. İznini alıp beraber gidelim hükümdar Semendil’e. İsteyelim kızını senin için. Şimdi izinsiz alıp götürürsem seni, annen çok kızar bana ki haksız da sayılmaz. Onun bizden ayrılmasına sebep olduğum gibi şimdi de oğlundan ayrılmasına sebep olmuş olurum. Hem şehir hükümdarsız kalırsa devlet işlerini görecekt kimse olmadığı için düzen bozulur. Öyle olunca da hükümdarlığı senin elinden alırlar” demiş.

Ancak Bedribasim: “Şimdi anneme dönüp fikrini almak istesem, izin ver desem asla izin vermez. Onun için gidip ona haber vermek istemiyorum” diyerek dayısının ayaklarına kapanıp ağlamaya başlamış ve

“Şimdi hemen seninle birlikte geleyim, hiç kimseye haber vermeyelim” diye yalvarmış. Salih kardeşinin oğlunun bu hallerini görüp annesine haber vermek istemediğini, hemen kendisiyle gelmek istediğini anlayınca üzerinde Hz. Süleyman’ın mühründe yazılı olan isimlerin yazılı olduğu bir yüzük çıkarıp Bedribasim’e uzatmış ve “Bu yüzüğü parmağına tak ki denizde boğulmayasın, deniz canavarları sana bir şey yapamasın” demiş. Bedribasim dayısının uzattığı yüzüğü alıp parmağına takmış ve ikisi birlikte denize girip gözden kaybolmuşlar.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat kendisine verilen sürenin sonuna geldiği için sustu.

741. GECE

Hükümdarım, Salih ve Bedribasim Salih'in sarayına gelinceye kadar denizde yol almışlar. Saraya girdiklerinde Bedribasim ninesinin yanına gidip ellerini öpmüş. Yaşlı kadın da hemen yerinden kalkıp torununu kucaklamış ve kaşlarının arasından öpmüş. Ardında da "Hoş geldin, sefalar getirdin evladım" deyip, "Annen nasıl iyi mi?" diye sormuş. Bedribasim: "İyi. Sana ve amcasının kızlarına selamı var" demiş. Sonra Salih annesine, Gülnar ile aralarında geçen konuşmalar ve Bedribasim'in duyduklarıyla Cevhere'ye âşık olması da dahil her şeyi baştan sona anlatmış ve "Şimdi gidip Cevhere'yi babasından istemek için geldik" demiş.

Yaşlı kadın Salih'in bu anlattıklarını duyunca çok kızmış ve sinirle: "Evlâdım, hükümdar Semendil'in kızı Cevhere'den Bedribasim'in önünde bahsederek büyük hata etmişsin! Semendil'in ne kadar zorba ve kızını vermek konusunda ne kadar cimri bir adam olduğunu bilmiyor musun? Nice hükümdarlar istedi de vermedi! Hiç kimseye razı olmadı! Siz ne güzellikte ve olgunlukta, ne de başka bir şeyde kızımın dengi değilsiniz, dedi hepsine de. Şimdi biz gittiğimizde bize de yanı şeyleri söylerse ne olur? Biz gururlu insanlarız, gönlümüz kırılır o sözlere, kolay sindiremeyiz!" demiş.

Salih annesinin bu sözlerine karşılık: "Olur mu anne, Bedribasim ben Gülnar'a kızın güzelliğini anlatırken duymuş bütün anlattıklarımı, âşık olmuş. Bana bütün hükümdarlığım pahasına da olsa isteyelim o kızı babasından dedi, şayet o kızla evlenmezse aşkından öleceğini söyledi! Hem kardeşimin oğlu o kızdan çok daha güzel. Ayrıca şu an Acem hükümdarı. O kıza

Bedribasim'den başkası yakışmaz. Yanıma mücevher, yakut gibi kıymetli hediyeler alıp gidip Cevhere'yi babasından isteyeceğim. Şayet bize kalkıp kendisinin hükümdar olduğu öne sürecek olursa Bedribasim de hükümdar. Kızının güzelliğini öne sürecek olursa Bedribasim ondan daha güzel. Topraklarının genişliğini öne sürecek olursa Bedribasim'in toprakları daha geniş. Benim kardeşimin oğlunun isteğini yerine getirmem gerek yoksa yaşayamam. Çünkü ben sebep oldum onun bu aşka düşmesine. Onun için de yardım etmeliyim sevdiğine kavuşmasına. Allah yardımcım olsun" demiş.

Bunun üzerine annesi: "Tamam o zaman, nasıl istiyorsan öyle yap. Ama onunla konuşurken usulünce konuş. Bilirsin ne kadar öfkeli ve kibirli bir adam olduğunu. Sonra sana bir zarar vermeye kalkmasın" demiş. Salih: "Tamam, başım gözüm üstüne" deyip annesinin yanından ayrılmış. Zümrüt, yakut, mücevher gibi değerli taşlardan oluşan hediyelerini iki sandığa doldurup taşımaları için kölelerine vermiş. Kendisi de kölelerinin önü sıra gitmiş. Hükümdar Semendil'in sarayına varmışlar. İzin isteyip hükümdarın huzuruna girmiş, el etek öpüp usulünce selamlamış.

Hükümdar Semendil de onu görünce ayağa kalkmış ve güzel bir şekilde karşılayıp oturmasını işaret etmiş. Salih denileni yapıp oturunca da "Şeref verdin ey Salih, özlemiştik seni. Söyle bakalım bir hacetin mi var? Muradını söyle ki senin için yerine getirelim" demiş. Bunun üzerine Salih yerinden kalkıp ikinci kez yerleri öpmüş ve "Ey tüm zamanların hükümdarı, benim isteğim önce Allah'tan sonra da siz kıymetli hükümdarımız, siz savaş meydanlarının cengaver aslanı, ünü dört bir yana yayılan, şanı beldeler aşan, cesaretli, adaletli, emanet ehli oluşuyla dilden dolaşan kıymetli efendimizdendir" demiş. Sonra da getirdiği sandıkları

açıp kıymetli taşlardan oluşan hediyelerini hükümdara sunarak: “Ey tüm zamanların hükümdarı, hediyelerimi kabul buyurma yüceliğini bana çok görmezseniz, bu kabulle bana şeref vermiş olursunuz” demiş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat sustu.

742. GECE

Hükümdarım, hükümdar Semendil kendisine sunulan bu hediyeleri görünce “Bu hediyelerin amacı nedir? Hacetini söyle ki gücümüzün yettiği bir şeye yerine getirelim hemen. Gücümüzün yetmeyeceği bir şeye de biz biliriz ki Allah hiç kimseye gücünün yettiğinden başkasını yüklemez” demiş. Salih tekrardan kalkmış, hükümdarın önünde üç kez yerleri öpmüş ve “Hükümdarım, hacetim sizin yapabileceğiniz bir şey

ebette. Sizin elinizin altında, mülkiyetinizde olan bir şey. Sizden güç yetiremeyeceğiniz bir şeyi isteyecek kadar akılsız değilim. Ne demiş bir bilge: Yapmak istiyorsan yapabileceğin bir şey iste. Benim isteğim konusunda da Allah size onu yerine getirebilme gücü vermiş” demiş.

Hükümdar: “Söyle o halde neymiş hacetin?” diye sorunca tekrardan, Salim: “Hükümdarım benim isteğim eşsiz mücevher, biricik inci, kızınız Cevhere’dir” demiş.

Hükümdar Salih’in bu sözlerini duyunca gülmekten yerlere yayılmış. Salih ile dalga geçerek: “Ya Salih, ben de seni akıllı bir adam, faziletli bir genç sanırdım. Boşa kürek çekme, olmayacak şeyler söyleme! Aklına ne oldu ki böyle büyük işlere kalkışıyor, böyle tehlikeli şeyler teklif ediyorsun? O derece mi aklını kaybettin ki kalkmış ülkeler sahibi bir hükümdarın kızını kendine istiyorsun? O derece mi aklını kaybettin ki kalkmış benimle bu şekilde konuşmaya cesaret edebiliyorsun?” demiş.

Onun bu sözlerine karşılık Salih: “Allah hükümdarı ıslah etsin! Ben kızını kendime mi istiyorum sanki! Ki kendime isteseydim bile olurdu! Ben senin kızına dengim; hatta ondan daha da üstünüm! Biliyorsun ki her ne kadar bugün sen hükümdarlık tahtında otursan da bir zamanlar benim babam denizler hükümdarıydı! Neyse ben zaten kızını kendim için değil Acem topraklarının hükümdarı, güçlü hükümdar Şahraman’ın oğlu hükümdar Bedribasım için istiyorum. Kalkıp bana büyük bir hükümdar olduğunu söyleme, çünkü o senden daha büyük bir hükümdar. Kızının çok güzel olduğunu bahane sunma, çünkü o senin kızından çok daha güzel. Ayrıca nesep bakımından da daha üstün. Üstelik zamanımızda ondan daha iyi bir süvari bulamazsın. Şimdi şayet bizim bu talebimizi geri çevirmezsen yerinde bir iş yapmış

olursun. Biliyorsun ki kızın melike Cevhere'yi önünde sonunda evlendireceksin, ona kardeşimin oğlundan daha layık birini bulamazsın asla!" diye karşılık vermiş.

Hükümdar Salih'in bu sözlerini duyunca o kadar öfkelenmiş o kadar öfkelenmiş ki aklı başından gitmiş, canı burnuna gelmiş. "Ey köpek! Sen kim oluyorsun ki benimle bu şekilde konuşuyorsun? Sen kim oluyorsun ki kızımın adını anıyor da kardeşin Gülnar'ın oğlunu ona denk görüyorsun? Sen kimsin? Baban kim ki kalkmış benimle bu şekilde konuşuyorsun! Siz benim kızımın köpeği bile olamazsınız!" diye bağırıp çağırmış ve kölelerine emredip "Tez kellesini uçurun bu melunun!" demiş.

Köleler hemen kılıçlarına sarılmış ve Salih'e doğru atılmışlar. Salih ellerinden kurtulup kapıya doğru atmış kendini. Tam dışarı çıkmış ki amcasının oğulları, akrabaları ve aşiretinden oluşan binden fazla süvariye zırhlarını giyinmiş, kılıçlarını kuşanmış, mızraklarını ve topuzlarını ellerinde hazır etmiş kapıda beklerken

bulmuş. Salih onları görünce şaşkınlıkla: “Burada ne arıyorsunuz?” diye sormuş. Annesinin ona yardım için kendilerini haber saldığını, bu zorba hükümdarın ne yapacağı belli olmadığı için hemen hazırlanıp geldiklerini söylemişler. Sonra tekrar atlarına binmiş, kılıçlarını kınlarından sıyınp saraya saldırmışlar. Hükümdar Semendil Salih’e olan öfkesi henüz geçmediğinden zihni onunla meşgul olduğu için gafil yakalanmış onlara. Karşısında süvarileri görünce hemen kölelerine bağırıp: “Yazıklar olsun size! Ne duruyorsunuz vurun şu köpeklerin boyunlarını!” diye bağırmış. Ancak daha bir saat geçmeden Semendil mağlup olacağını anlayıp kaçmaya çalışmış. Salih ve akrabaları tüz davranıp esir almışlar onu ve ellerini ayaklarını bağlamışlar.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat sustu.

743. GECE

Hükümdarım, bütün bunlar olurken uyuyor olan Cevhere uyanıp da babasının esir düştüğünü ve adamlarınınsa öldürüldüğünü öğrenince korkup bir adaya kaçmış. Oradaki bir ağacın tepesine tırmanmış.

İki ordu vuruşurken Semendil’in adamlarından bazıları kaçabilmişler. Onları gören Bedribasim neler olduğunu sormuş. Adamlardan Semendil’in esir düştüğünü öğrenince “Bütün bunlar hep benim yüzümden oldu, benim isteğim üzerine böyle bir fitne çıktı” diye düşünüp başına bir iş gelir diye korkarak hemen kaç-

mış oralardan. Nereye gideceğini bilmez bir halde doluşırken Semedil'in kızı Cevhere'nin kaçıp sığındığı adaya gelmiş. Cevhere'nin tepesinde olduğu ağacın gölgesine sığınıp yorgunluktan ölü gibi yığılmış olduğu yere. Kaderin kendisi için neler yazdığından habersiz, dinlemek için uzanmış oraya.

Ancak ağacın altına uzanınca gözleri ağacın tepesindeki Cevhere'nin gözleriyle buluşmuş. Onun o dolunay gibi yüzünü görünce: "Sübhanallah bu nasıl bir güzellik böyle! Bu güzelliği yaratan ne yücedir, nele-re kadirdir! Vallahi eğer hislerim yanılmıyorsa bu kız hükümdar Semendil'in kızı Cevhere olmalı. Demek ki savaştan korktu, kaçıp bu adaya geldi, korkusundan bu ağacın tepesine tırmandı. Yok, eğer bu kız Cevhere değilse o zaman ondan çok daha güzel olduğu kesin" demiş. Sonra da "Şunu yakalayıp sorayım bakayım. Şayet Cevhere ise onu kendisinden isterim, muradım gerçekleşmiş olur" diye düşünüp yattığı yerden kalk-

miş ve Cevhere'ye dönüp "Ey arzulanan güzel, kimsin sen? Nereden geldin buraya?" diye sormuş.

Bedribasim'in kara bulutlar arasından çıkan ay gibi aydınlık çehresini, gönül alıcı gülüşünü gören Cevhere "Ey gönülleri aydınlatan kandil! Ben hükümdar Semendil'in kızı Cevhere'yim. Salih ve askerleri babama saldırdıkları için kaçtım. Babamın adamlarını öldürüp babamı da esir almışlar. Çok azı kaçabilmiş. Ben de savaştan korktum, başıma bir iş gelir diye telaşlandım, kaçıp buraya geldim. Şimdi bilmiyorum babam ne haldedir, başına neler gelmiştir" demiş.

Onun bu sözlerini duyan Bedribasim kaderin bu tuhaf cilvesine çok şaşırmış, kendi kendine: "Demek ki babasına rağmen istediğimi elde edebileceğim" diye düşünmüş ve kıza "İnin oradan hanımefendiciğim, o savaş sizin ve benim için çıktı. Ben Acem hükümdarı Bedribasim'im. Salih de benim dayımdır. Babana seni bana istemek için gitmişti. Senin için yerimi yurdu mu, hükümdarlığımı bıraktım da geldim. İşte kader bizi burada buluşturdu. Haydi, kalk beraber babanın sarayına gidip dayımdan babanı serbest bırakmasını isteyelim, sonra da evlenelim" demiş.

Cevher'e Bedribasim'in bu sözlerini duyunca kendi kendine: "Bu melun yüzünden mi oldu yani bütün bunlar? Onun yüzünden mi babam esir düştü, adamlarımız öldürüldü? Ben onun yüzünden mi saraydan kaçmak zorunda kaldım da bu musibet adaya geldim? Şimdi ben buna bir oyun oynamazsam bana sahip olup emeline ulaşır" diye düşünmüş ve tatlı bir dille "Ey efendim, gözümün nuru, sen melike Gülnar'ın oğlu musun?" diye sormuş.

Bedribasim, kızın bu tatlı dilinin ardında saklı olan hileyi görememiş ve "Evet hanımefendiciğim, ben Gülnar'ın oğluyum" diye yanıtlamış.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat anlatmaya ara verdi.

744. GECE

Bunun üzerine Cevhere: “Allah babamın hükümdarlığını alsın e mi, senden iyisini, senden iyi unvanlısını mı bulacaktı ki reddetmiş. Vallahi hem akli az, hem tedbirsiz davranmış” demiş ve eklemiş: “Sen onun kusuruna bakma ey zamanın hükümdarı, şayet sen beni bir karış sevdiysen ben seni bir zira sevdim. Senin sevgin bana geçti; belki şimdi sende sadece onda biri kalmıştır.” Sözlerini bitirince ağaçtan inip Bedribasim’in yanına gelmiş ve boynuna sarılmış. Bedribasim onun söylediklerini duyup bu hallerini görünce aşkı daha da artmış, kıza tamamen güvenmiş. “Ey melikem, dayım Salih senin güzelliğini anlatırken kırkta birini bile anlatamamış” demiş.

O esnada Cevhere, Bedribasim’in yüzüne anlama-
dığı dilde bir şeyler okumuş ve “Bu suretinden çıkıp
beyaz tüylü, kırmızı ayaklı, kırmızı gagalı güzel bir kuş
ol!” demiş. Der demez de Bedribasim kuşa dönüşmüş.

Sonra Cevhere yanındaki Mersine adlı cariyesine dönüp “Şayet dayısına esir düşmeyeceğime emin olsaydım onu hemen burada öldürürdüm! Gelişiyse bize uğursuzluk getirdi. Bütün bu fitneler hep onun başının altından çıktı. Al bunu götür susuzluk adasına at! Susuzluktan ölsün orada!” demiş.

Cariye alıp kuş suretindeki Bedribasim’i susuzluk adasına götürmüş, ama orada “Böyle güzel bir kuş susuzluktan ölmeyi hak etmiyor” diye düşünerek susuzluk adasından ayrılmış, meyveli ağaçları olan, içinden nehirler akan bir adaya getirmiş ve oraya bırakıp hanımının yanına dönmüş. Ona: “Götürüp bıraktım susuzluk adasına” diye haber vermiş.

Bedribasim’in başına bunlar gelirken Salih ve adamlarına bakacak olursak: Hükümdar Semendil’i esir aldıktan sonra kızı Cevhere’yi aramışlar sarayın dört bir yanında, ama bulamamışlar. Sonra Salih annesinin yanına dönmüş ve “Anneciğim Bedribasim nerede?” diyerek Bedribasim’i sormuş. Annesi: Evladım, senin hükümdar Semendil ile anlaşılamadığın, aranızda savaş çıktığı haberi ulaşınca korkup kaçtı. Nereye gittiğini hiç bilmiyorum” demiş. Bunu duyan Salih çok üzülmüş “Anne, Bedribasim’in başına bir iş gelmesin sakın? Semendil’in adamları ya da kızı bir şey yapmış olmasın? Öyle bir şey olursa Gülnar’a ne deriz biz? İzinsiz alıp getirmiştin oğlunu buraya!” demiş. Sonra adamlarını dört bir yana gönderip her yerde Bedribasim’i aratmış, ama adamlar denizi karayı her yeri aramalarına rağmen hiçbir yerde Bedribasim’in izine rastlamamışlar. Dönüp Salih’i durumdan haberdar etmişler.

Bu esnadan Gülnar’ın ne yaptığına bakacak olursak: Oğlu Bedribasim dayısıyla birlikte bahçeye çıkınca bir süre dönmelerini beklemiş. Sonra her tarafı aratmış ama bulamamış. Birkaç gün dönmelelerini bekledikten sonra hâlâ dönmediklerini görünce

kalkıp denize annesinin yanına gitmiş. Annesi onu görünce hemen kalkmış boynuna sarılmış, amcasının kızları da öyle yapmışlar. Sonra Gülnar annesine Bedribasim'i sormuş. Annesi: "Kızım, Bedribasim birkaç gün evvel dayısıyla birlikte buraya geldi. Dayısı yanına mücevher ve yakut gibi kıymetli taşlardan alıp hükümdar Semendil'in sarayına, kızını istemeye gitti. Ama hükümdar Semendil kızını vermediği gibi üstüne bir de kardeşine hakaret etmiş. Bunun üzerine aralarında savaş çıkmış. Ben yardım için bin süvari gönderdim ona. Kardeşin, Semendil'in adamlarını öldürüp kendisini de esir aldı. Oğlun bu olanları duyunca herhalde başına bir şey gelecek diye korkmuş olacak ki kaçtı. Hiçbirimizin kaçtığından haberi olmadı. Ondan sonra bir daha da kendisinden haber alamadık" diyerek başlarından geçenleri anlatmış.

Gülnar kardeşinin nerede olduğunu sorunca annesi onun Semendil'in yerine hükümdar olduğunu, onun tahtına oturduğunu haber vermiş ve "Dört bir yana adamlar saldı oğlundan haber alabilmek için" demiş. Gülnar annesinin bu anlattıkları karşısında oğlunun başına gelenlere çok üzülmüş. Kendi izni olmadan oğlunu alıp denize getirdiği için de kardeşi Salih'e çok kızmış. Sonra annesine: "Anneciğim, ben şimdi buraya gelirken hükümdarlığımızı emanet edeceğimiz kimsemiz yoktu. Eğer hemen dönmez, orayı kendi haline bırakırsam fesat çıkanrlar da hükümdarlığımızı elimizden alırlar. En iyisi ben dönüp Allah beni oğluma kavuşturuncaya kadar devlet işleriyle ilgileneyim. Sakın oğlumu unutmayın, onu aramaktan geri durmayın. Şayet onun başına bir şey gelirse yaşayamam. Onsuz dünyayı ne yapayım ben. Onsuz hayatın tadı olmaz!" demiş.

Annesi: "Tamam kızım, sen nasıl istersen. Biz de Bedribasim'in ayrılığıyla ne hallere geldik bilemezsin.

Elbette arayacağız onu” demiş ve yine adamlar göndermiş Bedribasim’i aramaları için. Gülnar, gönlü kırık, gözü yaşlı bir şekilde dönmüş kendi topraklarına. Ama dünya artık dar gelemeye başlamış ona.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat sustu.

745. GECE

Hükümdarım, biz yine Bedribasim’e dönecek olursak: Cevhere’nin cariyesi Mersine onu susuzluk adasına atmak yerine meyve ağaçları olan, içinden nehirler akan bir adaya atınca meyvelerden yiyip nehirlerden içerek, kuş suretinde ne yapacağını bilemeyerek bir müddet öyle yaşamış. Uçmayı bilmediğinden oradan hiçbir yere ayrılamamış.

Bir gün bir avcı belki şöyle göze gelir, para eder bir şeyler bulurum da avlanım diye düşünerek bu adaya gelmiş. Etrafta avlanabileceği bir şeyler ararken bembeyaz tüyleri, kırmızı gagası ve ayaklarıyla daha önce benzeri görülmemiş bir güzellikte olan kuş suretindeki Bedribasim'i görmüş ve çok hoşuna gitmiş. Kendi kendine: "Ne kadar şahane bir kuş bu böyle! daha önce ne bunun gibi güzelini, ne de bunun şekline benzer bir başkasını gördüm!" diye düşünmüş ve ağını atıp kuş suretindeki Bedribasim'i yakalamış ve alıp yaşadığı şehre götürmüş.

Adamın biri kuşu görünce hemen avcının yanına gelmiş ve "Bu kuşun fiyatı nedir?" diye sormuş. Avcı "O kuşu alınca ne yapacaksın" diye soruyla karşılık vermiş adamın sorusuna. Adam: "Kesip yiyeceğim" yanıtını verince de: "İnsanın yüreği nasıl bu güzel kuşu kesip yemeye razı olur? Ben bu kuşu hükümdara hediye etmek istiyorum! Hem bana senin verdiğinden daha çok ücret verir, hem de kesip yemez, onunla eğlenip güzelliğini seyrederek. Kendimi bildim bileli avcılık yapıyorum ne denizde ne karada bu kuş gibi güzelini görmedim; vallahi kaç para verirsen ver, yiyesin diye satmam onu sana!" demiş. Sonra kuşu alıp sarayın önüne gelmiş. O esnada dışarıyı seyreden hükümdar avcının elindeki kuşu görmüş. Beyaz tüyleri, kırmızı gagası ve ayakları çok hoşuna gitmiş. Kölesini kuşu satın alması için göndermiş. Köle avcının yanına gelip "Bu kuş satılık mı?" diye sormuş. Avcı: "Hayır, onu hükümdarımıza hediye etmek için getirdim" deyince köle kuşu alıp hükümdara götürmüş. Hükümdar köleye avcıyla arasında geçenleri sorup kuşun kendisine hediye edildiğini öğrenince kuşu almış ve avcıya on dinar vermiş. Avcı paraları alıp teşekkür ettikten sonra oradan ayrılmış.

Köle kuşu almış bir kafese koyup duvara asmış, yanına da yem ve su koymuş. Hükümdar köleye "Kuş

nerede? Getirin de bir bakalım! Vallahi çok güzel bir kuş!” diye sorunca da kuşu alıp hükümdarın yanına getirmiş. Hükümdar kuşun bembeyaz tüylerini, kırmızı gagası ve ayaklarını çok sevmiş. Sonra kuşun yeminden yemediğini görmüş ve “Vallahi hiç bilmiyoruz ki bu kuş ne yer?” diyerek hizmetçilere yemek getirmelerini emretmiş. Hizmetçiler hemen sofrayı hazırlamışlar. Kuş sofradaki türlü çeşit yemekleri, tatlıları, meyveleri görünce hemen sofranın başına gidip bunlardan yemeğe başlamış. Kuşun kendi yeminden değil de sofradaki yemeklerden yediğini gören hükümdar ve huzurda bulunanlar çok şaşırmışlar.

Hükümdar: “Vallahi ben ömrüm boyunca bu kuş gibisini görmedim!” demiş ve hizmetçilere gidip melikiyi çağırmalarını, gelip bu ilginç kuşu görmesini söylemelerini emretmiş. Köleler melikenin yanına gidip “Hanımefendi, hükümdarımız bugün satın aldığı kuşu görmeniz için sizi çağırıyor. Kuş gerçekten de çok ilginç, kendi yeminden yemedi. Sofra kurduk, hemen geldi, sofradaki yemeklerden yedi. Gelin de şu zamanda bir benzeri dahi görülemeyecek olan bu ilginç kuşu görün” demişler.

Melike kalkıp kuşu görmek için hükümdarın yanına gitmiş. Ancak hükümdarın yanına girip de kuşu görünce hemen yüzün örtmüş ve geldiği gibi çıkmış. Hükümdar onun bu hallerini görünce şaşırılmış, peşinden gidip “Ne oldu neden yüzünü örtüp kaçtın? İçeride senin ve benim hizmetçilerimizden kölelerimizden başkası yoktu ki?” demiş. Bunun üzerine melike: “O sizin kuş zannettiğiniz kuş değil, sizin gibi insan” demiş. Hükümdar onun bu sözlerine şaşırıp: “Şaka mı yapıyorsun? Kuş nasıl insan olur?” demiş. Melike: “Şaka falan yapmıyorum, dediğim gibi o kuş değil; Acem hükümdarı hükümdar Şahraman ile melike Gülnar’ın oğlu Bedribasım” demiş.

Sözün burasında sabah olduğunu gören Şehrazat sustu.

BİNBİR GECE MASALLARI

3

Baron von Hammer-Purgstall bir metninde *confabulatores nocturni*, “geceleri hikâye anlatan adamlar”dan bahseder.

Sonra da eski bir Pers elyazmasında ilk defa geçtiği şekliyle, uykusuzluktan muzdarip olan Büyük İskender’in etrafına bu insanları topladığını söyler.

IX. yüzyıla tarihlenen Suriye elyazmalarının en eskisi olduğunu kabul edersek 1000 yıldan uzun süredir insanlığın ortak belleğinde yer alıyor *Binbir Gece Masalları*. Batı dillerine ilk çevrildiği 1706’dan beri bir çığ gibi büyüyen büyük bir hayran kitlesi var: Henry Fielding, Walter Scott, Thackeray, Wilkie Collins, Goethe, Stendhal, Dumas, Flaubert, Puşkin, Tolstoy, Hofmannsthal, Conan Doyle, Wells, Yeats, Kavafis, Lovecraft, Proust, Perec, Rushdie, Calvino, Mahfuz ve elbette Borges.

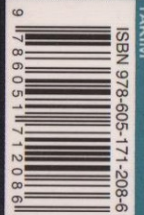
ALFA®

www.alfakitap.com

f /alfakitap

t /alfakitap

ig /alfakitap

ALFA EDEBİYAT